

A Gion Nándor-életműkiadásban¹ nem szereplő drámai művek²

A szerzői jog tulajdonosai az író gyermekei: **Gion Gábor** és **Becsyné dr. Gion Katalin**,
a haszonélvezeti jog birtokosa: **Gion Nándorné** 6721 Szeged, Juhász Gyula utca 11. II/10.

A gép- és kéziratok eredetije az **Országos Széchényi Könyvtár Kézirattárában Fond 583/1–22.** jelzet
alatt vannak. A műveket Gion Nándorné szíves hozzájárulásával – megköszönve rögzítésükben Simon
László, Horváth Réka és Füzi Péter segítségét – Kurcz Ádám István adja közre.

Budapest, 2017. május 18.

¹ A Gion-életműkiadás kötetei: 1. *Latroknak is játszott* [négy regény: a „felnőtt” tetralógia], szerk. FÜZI László, Noran, Bp., 2007.; 2. *Börtönről álmodom mostanában* [négy regény], szerk. FÜZI László, Noran, Bp., 2008.; 3. *Az angyali vigasság* [hat „ifjúsági” regény], szerk. FÜZI László, Noran Libro, Bp., 2010.; 4. *Műfogsor az égből* [összegyűjtött elbeszélések], szerk. GEROLD László, Noran Libro, Bp., 2011.; 5. *Véres patkányirtás idomított görényekkel* [naplók, interjúk és más írások], vál. és szerk. GEROLD László, Noran Libro, Bp., 2012.

² Az életműkiadásból kimaradt prózai művek közlését a Forrás folyóirat kezdte meg 2017/2. számában indított sorozattal. A folyóirat számai a világhálón is elérhetők: <http://www.forrasfolyoirat.hu/> → archívum

Tartalom

(Az alább megadott oldalszámok nem a művek eredeti lapszámait, hanem az egész dokumentumban elfoglalt helyét mutatják.)

- LATROKNAK IS JÁTSZOTT forgatókönyv, I. rész: VIRÁGOS KATONA és RÓZSAMÉZ című regényeiből írta: Gion Nándor – 3. oldal // II. rész: EZ A NAP A MIÉNK című regényéből írta: Gion Nándor – 154. oldal
- SZIVÁRVÁNY HARCOSA BUDAPESTEN forgatókönyv – 221. oldal
- A VÁD forgatókönyv, írta: Gion Nándor és Sára Sándor, Objektív Filmstúdió, 1994. – 378. oldal
- AMARILLA treatment, *Maradjon a galamb* című novellája alapján írta: Gion Nándor és András Ferenc – 459. oldal
- AMARILLA, A FELEDÉKENY KUVASZ vagy ÁMULDOZÓ SZEMEK irodalmi forgatókönyv, írta: Gion Nándor és András Ferenc – 476. oldal
- C. O. HOLICSER, A TEKNŐSBÉKA című novella alapján írott tévéjáték-forgatókönyv – 603. oldal
- IZIDOR rádiójáték, írta: Gion Nándor, Újvidék, 1986. – 653. oldal
- JÉGHEGYEK FÖLÖTT hangjáték, írta Gion Nándor – 682. oldal
- KRISZTUS KATONÁI A GÖRBE UTCÁBÓL tévéjáték-forgatókönyv, írta Gion Nándor – 714. oldal
- VIRÁGOS KATONA rádiójáték, Gion Nándor regényét rádióra alkalmazta és rendezte: Bozó László, I. rész: – 784. oldal // II. rész: – 825. oldal
- LIKE THE LIBERATING ARMY by Nándor Gion, translated by Maya J. LoBello – 871. oldal
- A FAFARAGÓ MŰVÉSZ BALTÁJA rádiójáték, írta: Gion Nándor – 885. oldal
- A KÉSDOBÁLÓ (BACAČ NOŽEVA) scenárió: Gion Nándor, munkatársak: Dömölky János és Schulze Éva – 897. oldal
- A KÉSDOBÁLÓ (BACAČ NOŽEVA) tévéjáték-forgatókönyv, töredék, írta: Gion Nándor – RTV Novi Sad, 1984 – 979. oldal
- A MÁLNASZEDŐ GYÓGYULÁSA irodalmi forgatókönyv, írta: Gion Nándor – 1057. oldal
- FOGADJUNK A DOKTORRA rádiójáték, írta: Gion Nándor – 1127. oldal
- POSTARABLÓK ifjúsági hangjáték, Gion Nándor regényét rádióra alkalmazta: Sinkó István, Novi Sad, 1988 – 1150. oldal
- [EGY SIKERTELEN ELUTAZÁS DRÁMÁJA] hangjáték [Gion Nándorné kézírása] – 1198. oldal

LATROKNAK IS JÁTSZOTT

forgatókönyv

I. rész

VIRÁGOS KATONA
és
RÓZSAMÉZ
című regényeiből

írta:

GION NÁNDOR

Az Osztrák-Magyar Monarchia a század elején. Szenttamás, egy közép-bácskai
kisváros, vagy inkább nagy falu...

Először csak a stációk egyik festménye látszik. A kissé primitív festményen a keresztet cipelő Krisztust egy katona korbácsolja, mellén sárga virág van. A katona arca valami furcsa boldogságot sugároz. A háttérben iszonyodó vagy röhögő emberek.

A kép fokozatosan kiszélesedik, a 18 éves Gallai István merően nézi a katonát, előtűnnek a többi stációoszlopok is, majd egy kis kápolna mögött a toronnyal egy szintben, kőből épült terasz, azon a megfeszített Jézus megfeketedett bronzszobra, mellette kétoldalt a keresztre feszített latrok kőből faragott fehér szobra.

A Kávária-kert végén felbukkan a Gallaival nagyjából egykorú Török Ádám, pásztorbotjával lassan lépked Gallai István felé, megáll a háta mögött.

Török Ádám Sokáig akarsz itt ácsorogni?

Gallai István révetegen megfordul.

Gallai István Te... Hogyan...?

Török Ádám Mi a fenét bámulsz itt, mint egy ütődött?

Gallai István (a festményre mutat) Nézd meg jól, a Virágos Katonát nézd.

Török Ádám a festmény elé áll.

Török Ádám Aki ezt a képet festette, sohasem fogott korbácsot a kezében. A te Virágos Katonád mindent ügyetlenül csinál.

Gallai István Ez igaz, de az arcát nézd. Ő az egyetlen boldog ember ebben a sokadalomban.

Török Ádám Éppen olyan bamba képe van, mint a többieknek. Jézus pedig éppen úgy szenved, mint mindenütt a világon.

Gallai István A Virágos Katona boldog.

Török Ádám unottan elsétál az oszlopok előtt.

Török Ádám Felőlem legyen boldog.

Gallai István De miért? Hogyan lehet valaki boldog ilyen szörnyűségben? Ezt akarom megtudni.

Török Ádám Hasznosabb dolgokat is csinálhatnál.

Gallai István is elfordul a stációktól, csodálkozva nézi Török Ádámot.

Gallai István Neked nem a birkákat kellene most őrizned?

Török Ádám Elkaptak a Szegiék. Még a béreseikkel is meg akartak veretni. Szerencsére nálam volt a szöges bot.

Fölemeli a pásztorbotot, végéből hosszú, hegyes szög áll ki.

Gallai István Mit csináltál?

Török Ádám Semmit. Elveszett egy birka. A Szegiék rám fogták, én loptam el.

Gallai István Te loptad el?

Török Ádám Nem. Biztosan átment egy másik nyájba. Előkerül majd, de engem Devecserben már senki sem fogad fel pásztornak. Ezek a disznó gazdák összetartanak.

Gallai István Elmehetsz másik határba.

Török Ádám Nincs hozzá kedvem. Egy éjszaka még visszamegyek a Szegi-tanyára. Akkor több birkájuk hiányozni fog.

Gallai István elindul a terasz felé, Török Ádám követi. A kápolna mellett lépcsők vezetnek a teraszra. Menet közben beszélgetnek.

Gallai István Megjárhatod.

Török Ádám A kutyák ismerik a szagomat. Nem ugatnak rám.

Felérnek a teraszra, a Krisztus-szobor talapzatánál egy könyv hever, Török Ádám kézbe veszi, aztán ledobja.

Török Ádám Szóval itt szoktál olvasgatni és hülyén ábrándozni.

Gallai István Lusztig Kornéltól jó könyveket kapok.

Török Ádám A zsidó órástól?

Gallai István Sok szép könyve van.

Török Ádám Azt mondják, citerázni is szoktál itt. A latroknak is.

Gallai István Lehet, hogy mondják.

Török Ádám körbenéz a teraszról, békés, majdnem idillikus nyári tájkép látszik. Falusi házakra látni, kissé távolabb egy kis folyó és egy vízimalom, a folyó mellett legelő, ott disznókonda turkál, a konda mellett kis kanász ül görnyedten a fűvön, mellette bozontos fekete kutya.

Török Ádám Eddig nem hittem neked, de most magam is látom, hogy jó ez a hely. Sok mindent lehet látni. Az a kis félhülye kanász mindig így görnyedezik?

Gallai István Gilike az ujjaival játszik. Meséket talál ki.

Török Ádám Azt mondják, hogy az apja csónakból tette ki a partra, aztán elúszott, és sohasem jött vissza. Gilike sokáig kóválygott a Devecserben, többen befogadták, de nem sok hasznát vették. A tanyasi gyerekek meg rendszeresen pofozták.

Gallai István Falusi kanásznak megfelel.

A vízimalom elé két szekér kanyarodik bútorokkal megrakodva. Majd egy kétkerekű bricska is megáll a malom előtt.

Gallai István Úgy látszik, új molnár jön a malomba.

Török Ádám Krebsék! Nem hittem volna...

Gallai István Krebsék?

Török Ádám Feketicsi sváb család. Nálunk a Zöld utca mellett Juhász János nazarénus szélmalmában dolgoztak eddig. Nem sokra vitték. Itt talán jobb soruk lesz.

A szekerekről két felnőtt, Katharina Krebs és Stefan Krebs, két fiatal fiú, Stefi és Péter, két lány, a fiatalabb Kati és Rézi száll le.

Török Ádám A hurcolkodásnál is biztosan Rézi fog legtöbbet cipekedni. Erős lány. Verekedni is nagyon megtanult.

Gallai István Verekedni?

Török Ádám elneveti magát.

Török Ádám beszédük Gyerekkorunkban sokat gúnyoltuk őket svábos miatt. Rézi nekünk rontott, karmolt bennünket, persze lefogtuk, és neveltünk rajta. Aztán összebarátkoztunk és megtanítottuk ökölrel verekedni. Lány létére gyorsan tanult. És dolgozni is tud. Az apja korán befogta a munkába, a másik három gyerek még túl fiatal a zsákoláshoz.

Gallai István Az ott Johann Schank bricskája.

Török Ádám Biztosan a téglagyáros intézte el, hogy idekerüljenek. Ezek a svábok összetartanak, akár a disznó devecseri gazdák.

A Kálvária teraszáról a Krebs család kirakodása, hurcolkodása látszik.

Johann Schank és Stefan Krebs bricskán kihajtanak a faluból a devecseri dombok közé. Valójában tipikus alföldi tájék ez, helyenként kisebb dombokkal. Gondosan megművelt termőföldek, búzatarlók, kukorica- és napraforgóátlák.

Johann Schank Szeretem a devecseri határt. Gazdagon terem.

Stefan Krebs Már akinek.

Johann Schank Kicsit elhagytad magad annak az újhitűnek a szélalmában.

Stefan Krebs Azt ígértem a feleségemnek, hogy gazdagok leszünk itt Szenttamáson. Szegények maradtunk. És Katharina egyre többet betegeskedik.

Egy hintó tűnik fel a közelben, kocsis hajtja, mögötte Váry János ül.

Johann Schank Váry János a legszebb devecseri gazda.

Stefan Krebs Neki könnyű élete van. Gazdagon született.

Johann Schank Mutatok neked valamit.

Egy ideig szótlánul haladnak tovább, feltűnik a téglagyár kéménye. Előbb azonban egy elcsúfított dombhoz érnek, mindenfelé félig lebontott téглаégető kemencék éktelenkednek. Johann Schank megállítja a lovat, a domb felé mutat.

Johann Schank Évekig gyúrtam itt a rengeteg vályogot...

Stefan Krebs Tudom.

Johann Schank ...szépen kupacba raktam őket, szalmát helyeztem közéjük, az egészet körültapasztottam, aztán meggyújtottam a szalmát.

Stefan Krebs A zsákkötözéstől esténként néha már remeg a kezem.

Johann Schank Bűdös, sárszagú füst jött ki ezekből az összetákolat kemencékből, fojtogatott, és vörösre marta a szememet.

De nem állhattam le, újabb vályogkupacot kellett csinálni.

Stefan Krebs Neked megérte.

Johann Schank Sokan dolgoztak itt a dombok között. Hozzám hasonló szegény téглаégetők. Én kuporgattam a pénzemet, és lassan elkezdtem helyben felvásárolni tőlük a téglát. Keveset fizettem nekik, de örültek, hogy nem kell a szállítással bajlódniuk. Hálásak voltak.

Stefan Krebs Most a téglagyárakban dolgoznak?

Johann Schank Legtöbbjük igen. Megbízható munkások.

Johann Schank elindítja a lovat a téglagyár felé.

Stefan Krebs Nekem sohasem lesz téglagyáram.

Johann Schank Jól őrlő vízimalomba kerültél. Ott egész évben forognak a kövek.

Stefan Krebs Ez igaz. Végre nem csak parasztra őrlött lisztből sütjük a kenyerünket.

A téglagyárhoz közelednek, a gyárudvarban félmeztelen munkások sürgölődnek.

Johann Schank Szép ez az ország.

Apró fogaskerekek forognak egy zsebórában, Lusztig Kornél nagyítón keresztül nézi és javítgatja az órát. Mellette fia, a szemüveges, satnya Lusztig Feri ül, ő is órákkal bíbelődik, Gallai István jön be az üzletbe, három könyv van a kezében. Lusztig Kornél csak egy pillanatra néz föl rá.

Lusztig Kornél Megint órákat cserélsz?

Gallai István Kakukkos órákat.

Lusztig Kornél Válassz magadnak, amit akarsz. Ezeket meg pontosan rakd vissza a helyükre.

Gallai István Tudom, hogy honnan vettem le őket.

Lusztig Kornél Bár a fiam is annyit olvasna, mint te.

Lusztig Feri Valakinek az órákat is meg kell javítani.

Gallai István a pult mellett bemegy egy függöny mögé, ott hosszú könyvespolc áll sok magyar, német és héber nyelvű könyvvel. A visszahozott könyveket gondosan a helyükre teszi, nézelődik a könyvespolc előtt. Lusztig Feri bejön az üzletből, megáll mögötte.

Lusztig Feri Én is szeretek olvasni. De nincs rá időm.

Gallai István Nekem van.

Lusztig Feri Nem dolgozol?

Gallai István Nem.

Lusztig Feri Gazdagok vagytok?

Gallai István mindvégig a könyveket szemléli, szórakozottan válaszolgat.

Gallai István Szegények vagyunk. Testvéreim béresek az Andróczi-tanyán.

Lusztig Feri És te...?

- Gallai István
ünnepli
- Télen keresem meg a pénzemet... Házi bálokban citerázom. Fillérekért játszom, de elég sok összejön. Váry Jánosnál meg koronákat kapok. Ő két hétig a névnapját, és bőkezűen fizet. Különösen a kártyapartik után.
- Lusztig Feri
- Hallottam ezekről a kártyapartikról, de nem tudom...
- Gallai István
a
és
- János-napon sok ember eljön a kastélyba, hogy elnyerje Váry-birtokot. Iparosok, kupecok, kocsmárosok... Huszonegyeznek. Egy lánc föld árával állják a bankot, Váry János mindig látatlanból bankot üt.
- Lusztig Feri
- Mekkora a Váry-birtok?
- Gallai István
- Hatszáz lánc szántóföld.
- Lusztig Feri elhallgat, számolni kezd magában.
- Lusztig Feri
- Ha kilencszer egymás után nyerek, enyém a birtok.
- Gallai István
- Nem, akkor még csak 511 lánc földet nyertél. Az uraság a megmaradt földdel, a kastélyával, meg a jószágaival még egyszer üthet.
- Lusztig Feri
- És ha akkor is nyerek?
- Gallai István
- Tiéd lenne a birtok. De ilyesmi nem fordulhat elő.
- Lusztig Feri
- Miért? nyerhetek tízszer egymás után, különösen ha az uraság látatlanból üt.
- Gallai István
fog.
- Eddig még mindenki veszített. És ezután is veszíteni Mert a tíz osztásig végig nyerni kell, és ahogyan gyarapodik a föld, megzavarodik az ész. Az uraság meg igen higgadt ember.
- Lusztig Feri
- Szeretnék elmenni egy ilyen kártyázásra.
- Gallai István
- Veszítenél. Váry János a zsidóknál is bankot robbant.

Gallai István kiválaszt három könyvet, kimegy a függöny mögül az üzletbe.

Gallai István Most ébresztőórákat viszek el.

Lusztig Kornél Vigyázz rájuk.

Gallai István Krisztus lábainál lesznek.

Gallai István kimegy az üzletből, Lusztig Feri a hallottak után kissé kábultan ül le apja mellé az órákhoz.

Gallai István lassan elfordul a Virágos Katonát is ábrázoló stációtól, csalódottan, töprengve megy fel a teraszra, lenéz a legelő és a vízimalom felé. Gilike görnyedten ül a fűvön, Török Ádám közletről figyeli.

A malom udvarán felbukkan Rézi, Gilike felugrik.

A megfeszített Jézus lábainál most is könyv hever, Gallai István kezébe veszi, lapozgatja. Néha felnéz.

A folyón egy halász varsákat rak a vízbe.

Török Ádám feljön a lépcsőkön a teraszra.

Török Ádám Gilike egyre butább meséket talál ki. De most már nem csak az ujjait bámulja, hanem Rézit is.

Gallai István Mégis okosodik.

Török Ádám Te okos meséket olvasol?

Gallai István A Virágos Katonán gondolkodom. Tudni akarom, hogy miért boldog. Én is boldog szeretnék lenni.

Török Ádám Lopjál el három birkát. Ez boldoggá teszi az embert. Magam sem hittem volna, de most nagyon szépnek látom ezt az országot.

Gallai István leteszi a könyvet.

Gallai István Elloptál a Szegiektől...?

Török Ádám Kettőt már eladtunk Kátyban a szerbeknek. Kell a pénz. István és Sándor jövő tavasszal ki akar vándorolni Brazíliába.

Gallai István Mostanában sokan elmennek.

Török Ádám Ők is boldogok akarnak lenni. És gazdagok.

Gallai István A Virágos Katona...

Török Ádám a környező házakat nézegeti, közbevág.

Török Ádám Hagyd már a fenébe a katonádat! Ezekben a házakban laknak gazdag emberek?

- Gallai István
mások Ezekben a házakban vakond-emberek laknak. Reggel korán kelnek, egész nap túrják a földet, leginkább földjeit. Nekik kevés jut. Talán...
- Török Ádám Talán?
- Gallai István Istenes Bíbic Mihály.
- Török Ádám megperdül, értetlenül néz barátjára.
- Török Ádám Te megbolondultál. Ez a templomjáró szentfazék a legnyomorultabb az egész utcában. Nincs semmije. Egy rogyadozó háza, egy rossz lova, egy kis darab földje Devecserben.
- Gallai István Ezen a kis darab földön mindent termel. Búzát, kukoricát, krumplit, répát, napraforgót. Éjjel takarítja be a termést. Rossz lovával és szekérével kimegy a határba, és hangos "dicsértessékkal" köszön a sötétben. Ha visszaköszönnek neki, tovább hajt. Ha nem köszönnek vissza, megáll és megpakolja a szekerét.
- Török Ádám Vagyis lop.
- Gallai István Ezt mesélte Forgács Lajos, a mezőőr az egyik házi bálon.
- Török Ádám Meg fogom látogatni Istenes Bíbic Mihály házat. Talán ismét boldog leszek.
- Gallai István Itt nekem ne csinálj bajt. Szeretem a Kálváriát, nem akarom, hogy elűzzenek.
- Török Ádám
reggelig Most más dolgom van. Az éjjel elmegyek a csatornához, eloldom valamelyik szerb halásznak a csónakját, felevezek vele ide.
- Gallai István Minek neked a csónak?
- Török Ádám a folyóra mutat, ahol a halász a varsákat rendezi.

Török Ádám

A varsákba nagy halak is beszorulnak. De holnap birkapaprikást eszünk. A harmadik birkát leszúrjuk magunknak. István bátyám ízes paprikást tud főzni. Gyere el te is.

A folyón újabb csónak jelenik meg, egy másik halász is varsákat rak a vízbe.

Éjszaka a vízen csónak úszik, Török Ádám evez fölfelé a kis folyón. Kétoldalt a nádasokban csönd van, csak a mezőről hallatszanak halk éjjeli neszek. Azután távolabbról felhangzik a köszöntés.

Dicsértessék!

Török Ádám felnéz a tiszta, csillagos égre.

Török Ádám Mindörökké!!!

Tovább evez, nézi a csillagokat, elmosolyodik a kiáltása után beállt csöndben.

A csillagos ég alatt birkapaprikás fő, Török István a kondért igazgatja, a többiek az udvaron téblábolnak. Négy nagy termetű, vörös hajú férfi: az apa, István, Sándor és Pál, valamint Ádám, aki szintén magas, szikár fiú, az ő haja azonban fekete, mint az anyjáé, aki tányérokat rak egy hosszú faasztalra, sovány, alacsony asszony, szorgosan mozog a magas férfiak között. Gallai István jön be az udvarba.

Gallai István Jó estét mindenkinek!

Török Pál Elhoztad a citerádat?

Gallai István Nem. Ádám nem mondta.

Török Pál Kár.

István ízlelgeti a paprikást.

Török István Az étel elkészült. Ülünk az asztalhoz. Anya majd megetet bennünket.

A férfiak kétoldalt a hosszú faasztalhoz ülnek, a szorgos kis asszony tányérokból hozza eléjük az ételt.

Bejön a kapun Csorba János.

Csorba János Az egész Zöld utca azt meséli, hogy ünnepelnek a Csoszogóék.

Török István Csoszogó az édesanyád.

Csorba János elneveti magát.

Apa Ül az asztalhoz. Néha jól kell laknia az embernek, hogy erős maradjon.

Csorba János is leül az asztalhoz, beszélgetnek, Gallai István halkán megkérdezi Török Ádámot.

Gallai István Miért hívnak benneteket Csoszogó-Törököknek?

Török Ádám Valamelyik dédapánk állítólag sánta volt. De mi nem vagyunk sánták. És titeket miért hívnak Rojtos-Gallainak?

Gallai István Pásztor őseink díszes-rojtos ruhákban jártak.

Török Ádám Vagy rongyos-rojtosban.

Gallai István Vagy rongyos-rojtosban.

Jól étvággyal esznek valamennyien, Csorba János Istvánhoz és Sándorhoz fordul.

Csorba János Tavaszra tényleg elmentek Brazíliába?

Török Sándor Tényleg.

Csorba János Ott nem főznek ilyen jóízű birkapaprikást.

Török István Majd megtanítjuk őket.

Török Pál Ha el nem süllyed veletek az a teknő a nagy vízben.

Török Sándor Tudunk úszni.

Nevetés. Anya a kondér mellől aggódva figyeli a jókedvű férfiakat.

A kisujj kétségbeesetten rángatózik, lassan felemelkedik a mutatóujj.

Gilike Röhögés közben senki sem vette észre, hogy elindul a Futár, hogy hívja a hatalmas Erdei Embert.

Rézi elunja a történetet, időnként a víz alá merül, a továbbiakban csak mondatfoszlányokat hall. Amikor ismét felnéz, már a középső ujj is kiegyenesedik, meglegyinti a bal kezet, a rosszindulatúan mozgó ujjak összecsuklanak.

Gilike A röhögésnek vége volt, és akkor már jött a Kopasz Halász...

Rézi ismét víz alá merül.

Gilike Nem ismertétek ti Gilikét. Folyton röhögtetek rajta, de egyáltalán nem ismertétek. És sohasem fogjátok megtudni, hogy hová vitte őt a Kopasz Halász.

Rézi Kész?

Gilike Kész.

Rézi Ezt játszod naphosszat?

Gilike Gilikével mindig más történik. Meséljek még valamit?

Rézi Dolgoznom kell.

Gilike csalódottan, szomorúan nézi az ujjait.

Rézi Rondák a körmeid.

Gilike (ijedten) Ha akarod, elmegyek innen.

Rézi Felőlem elmehetsz. Ügyelj a disznókra.

Gilike A kutyám vigyáz rájuk.

Rézi Akkor segíts nekem a malomban.

Gilike Van ott még valaki?

Rézi Nincs. A szekerek is csak estefelé jönnek.

Gilike Szívesen segítek.

Rézi Ugorj a vízbe, és ússzunk át. A fürdés is rád fér.

Gilike Nem tudok úszni.

Rézi Hát gyere be a kapun.

Rézi átúszik a szűk csatornán, Gilike a kapun megy be az udvarba, Rézi bevezeti a malomba. Körbemutat.

Rézi Ezeket a zsákokat áthúzgáljuk a falhoz.

A lassan forgó malomkövek mellett húzgálják a zsákokat. Gilikén látszik, hogy boldog, amiért segíthet.

Gilike Régóta szerettem volna bejönni a malomba. Eljöhetek máskor is?

Rézi Persze. És majd rendbe teszem a körmeidet.

Gilike Csak a jobb kezemen.

Rézi Miért?

Gilike Amazok mind gonoszak. Maradjanak rondák.

Rézi Jó. Azok maradjanak rondák.

Kati lép be a malomba, elképedve nézi Gilikét.

Kati Mit akar itt ez a kanász?

Rézi Én hívtam be.

Kati Te mindig jól megválogattad a barátaidat.

Rézi Dolgozni jöttél?

Kati Én nem bírom cipelni azokat a...

Rézi Akkor pucolj innen!

Kati kihátrál a malomból, az udvarról visszakiabál.

Kati Szép kis barátaid vannak!

Gilike ijedten, szemrehányón néz Rézire.

Gilike Azt mondtad, hogy nem lesz itt senki.

Rézi Ne félj, nem fog visszajönni a nyavalyás. Bűdös neki a munka. No, fogd azt a zsákot.

Cipelik a zsákokat, a malomkövek megnyugtató egyhangúsággal örölnek.

Török Ádám a teraszról figyeli Istenes Bíbic Mihályt, aki zsákokat rak le udvarában a szekérről. Az utcában napszámos parasztok jönnek ki házaikból, sietnek a szántóföldekre. Gallai István feljön a lépcsőkön a szobrokhoz.

Török Ádám A vakond-emberek elmentek földet túrni.

Gallai István Hamarosan Istenes Bíbic Mihály is elindul a saját kicsi földjét kapirgálni. Nappal ezt kell tennie.

Török Ádám Én meg bemegyek a házába.

Gallai István Ha valami disznóságot csinálsz, ledoblak a lépcsőkön.
A Kálvária az enyém. Szeretem ezt a helyet.

Török Ádám gúnyosan mosolyog a nálánál szemmel láthatólag gyöngébb barátjára.

Török Ádám Gyerekeik vannak?

Gallai István Úgy tudom, vannak. Még sohasem láttam őket.

Istenes Bíbic Mihály feleségével felül a szekérrre, kihajtanak az utcára, az asszony becsukja a kaput, elindulnak a devecesteri határ felé.

Török Ádám Nem csinállok semmiféle disznóságot. Körülnézek. A te
jön dolgod csak annyi, hogy figyeld az utcát, és jelezz, ha
valaki.

Török Ádám lemegy a lépcsőkön, elmegy a stációk között, végigsiet a kihalt utcán, a kapun át beugrik Istenes Bíbic Mihály udvarába. Gallai István figyeli. Török Ádám benyit a rogyant házba, megtorpan, a ház földes padlójáról csodálkozó kisgyermekszemek merednek rá. Egyre döbbentebb arccal néz be a félhomályos szobába, ahonnan panaszos gyermeknyafogás hallatszik. Kihátrál a házból, öklendezik az udvaron. Aztán átugorja a kaput, futva megy vissza a Kálvária teraszára, dühösen nekitámad Gallai Istvánnak.

Török Ádám Te istenverte marha! Még hogy ez a szentfazék a leggazdagabb ember az utcában...!

Gallai István Mi... mi van a házban?

A folyó partján Gallai István és Török Ádám halat süt a parázsló tűz fölött, távolabbról a vízimalom kivilágított ablaka látszik.

Török Ádám Hamarosan összegyűlik a pénz Sándorék útjára, mehetnek Brazíliába. Nem örülök neki. És Szentigaz is mindig rossz dolgokat jósol nekik.

Gallai István Ki az a Szentigaz?

Török Ádám Öreg, kopasz kártyavető ember. Palánkáról jött, a Zöld utca végén lakik egy vityillóban. Téli estéken gyakran eljön hozzánk, és a kártyákkal belenéz az életünkbe.

Gallai István Egyszer nekem is jósolhatna.

Török Ádám Gyere el hozzánk a télen. Hátha szerencséd lesz. Nekem folyton csúnya jövődöt jósol.

A sötétből Rézi lép nesztelenül a tűz fényébe.

Rézi Ilyen jövődöt én megjósolok neked kártya nélkül is, Török Ádám.

Török Ádám Nézd csak. A lisztes hajú vadmacska.

Rézi Ha a halászok észreveszik, hogy fosztogatod a varsáikat, kilyuggatják a csónakodat és befakasztják a fejedet. Már gyanakszanak.

Török Ádám Szoktál még verekedni? Vagy megszelídültél, amióta eljöttek a Zöld utcából?

Rézi hallgat egy ideig, aztán elneveti magát.

Rézi A múlt héten megvertem két kamaszt. Péterrel álltunk a malom előtt, két kamasz jött arra, Péterre mutattak, és azt mondták, hogy ez a sváb gyerek olyan csúnya, mint egy majom. Megvertem őket.

Török Ádám Péter tényleg elég csúnya, szeplős kölyök.

Rézi Tudom. De mégis az öcsém. És nem majom.

Török Ádám egy pálca végére fűzött sült halat nyújt a lány felé.

Török Ádám Egyél velünk.

Rézi Csak azért jöttem, hogy figyelmeztesselek...

Török Ádám Figyelmeztetted. Most egyél. Jóízű hal.

Rézi elveszi a halat, leguggol a tűz mellé, esznek mind a hárman.

Rézi Tényleg jó íze van.

Török Ádám A Rojtos-Gallai Pistát ismered?

Rézi Sokszor láttam a Kálvárián kóvályogni. Neki is bűdös a munka, akár neked.

Török Ádám A boldogságát keresi.

Rézi A Kálvárián?

Gallai István Van ott egy boldog ember, szentképre festve. Gyere fel, és nézd meg.

Rézi Nekem dolgoznom kell. És már attól is boldog vagyok, hogy végre fehér lisztből süthetjük a kenyerünket.

Gallai István Azért feljöhetnél megnézni a Virágos Katonát.

A magasból vadludak hangja hallatszik, Rézi felnéz a tűz mellől.

Rézi Húznak a vadlibák. Ősz van.

Török Ádám Hamarosan itt az őszi vásár. Ott pénzes emberek is előfordulnak.

Rézi Egyszer nagy bajba kerülsz.

Török Ádám Nem csinálok semmi rosszat. Csak szétnézek a vásáron.

Eszegetnek a tűz mellett, fölöttük a magasban újabb vadludak húznak el hangos gágogással.

Tipikus falusi vásár, mézeskalács-, cukorka-, díszmű-árusokkal, lacikonyhákkal, a pultokon, sátrakon túl kirakodó jószágvásár. Nyüzsgő embertömeg.

Gallai István és Török Ádám lassan sétálnak az emberek között, nézik a kirakott árut.

Török Ádám Itt mindenki vásárol valamit. Csak mi nem.

Gallai István Nem mindenki vásárol.

A lacikonyhákban serceg a sült hús, kolbász, a sátrakból zene hallatszik.

Török Ádám Ráéheztem a sült kolbászra. De nem telik rá.

Gallai István Nekem sem.

A pultok és sátrak közül a jószágvásár közelébe mennek. Török Ádám hirtelen lecövekel, meredten megáll, Gallai István néhány lépést tovább megy, aztán meglepetten megfordul.

Gallai István Mi van?

Török Ádám Istenes Bíbic Mihály.

Gallai István is figyelmesen megnézi a jószágvásárt.

Istenes Bíbic Mihály sovány lovát elvezeti egy cigány lókupec, ő meg két erős igáslovat fog a szekere elé. Azután fizet.

Gallai István Tudtam, hogy gazdag. Eladta a Kálvária utcai házát, és vett egy sokkal nagyobbat a Tukban. Azt mondják, vásárolt öt lánc földet is. És még lovakra is maradt pénze.

Török Ádám Ez a boldogság titka. Nappal az ágy lábához kell kötni a kicsi gyerekeket, éjszaka meg betakarítani mások termését. Az ügyes tolvajok boldogok igazából, nem a te Virágos Katonád.

Gallai István A Virágos Katona...

Török Ádám Ezután már száz vinnyogó kisgyerek sem fog megállítani. Nekem is kijár a boldogságból. Mégis vásárolok valamit.

Gallai István Mit?

Török Ádám Egy ólmos botot.

Istenes Bíbic Mihály felül a szekérre, elhajt a két erős lóval. Gallai István és Török Ádám sokáig néz utána.

Kudlik Rezső, egy vegyesbolt tulajdonosa bezárja üzlete ajtaját, a sötét utcán elindul hazafelé. Az egyik kapualjból Török Ádám lép mögé, fejbe csapja ólmos botjával. Kudlik Rezső a földre esik, Török Ádám gyorsan kizsebeli, eltűnik a sötétben. A boltos nyöszörögve feltápászkodik, imbolyogva megy tovább az utcán.

Falusi kocsmában téliesen öltözött emberek üldögélnek, isznak, beszélgetnek, a szokásos kocsmái hangulat. Az eddig látott szereplők közül a négy Török-testvér ül az egyik asztalnál, nem messze tőlük Csorba János egyedül iszogat. A fivérek halkán beszélgetnek.

Török Ádám A pénz összegyűlt, de egyáltalán nem örülök neki. Azt szeretném, ha itthon maradnátok.

Török Pál Itt is boldogulhattok.

Török István Eddig nem boldogultunk.

Török Ádám Szép ez az ország.

Török Sándor Visszajövünk. Meggazdagodunk Brazíliában, és visszajövünk. Mindent hozunk nektek, amit akartok. Ti is gazdagok lesztek.

Török Ádám Nekem csak sötétkék öltönyt és egy sétatálcát hozzatok. Régóta szeretnék szép ruhában sétatálcával sétálni vasárnapokon a templom előtt.

Török István Ennél többet hozunk.

Török Ádám A többit én megszerzem magamnak.

Török Sándor Az útiköltség összejött. Dobd el az ólmos botodat.

Török Ádám Gondoskodnom kell magamról.

Török István Dolgozz. Elég erős vagy a munkához.ú

Török Ádám Akik sokat dolgoznak, sohasem lesznek boldogok.

A kocsmába nyolc szerb fiatal jön be, körülnéznek, a söntéshez mennek. Csönd lesz a kocsmában.

Török Pál A kátyi szerbek messzire elmerészkedtek. Úgy látom, Novakov Dusan megint kötekedő kedvében van.

Török István Majd megszelídítjük.

A szerbek a söntés pultjára könyökölnek.

Novakov Dusán Nyolc pálinkát kérünk. Úgy látom, a Zöld utcai magyarok felfűtik magukat télire. Fűtsünk be mi is.

Kiss János, a kocsmáros kitölti a pálinkát, Prodanov Zorán a barátjához hajol.

Prodanov Zorán Csorba János itt van.

Novakov Dusán Őt kerestük.

Prodanov Zorán A Csoszogók is itt vannak.

Novakov Dusán Mi többen vagyunk. Emezek birkák.

A szerbek kiisszák pálinkájukat, elindulnak Csorba János felé. Menet közben szándékosan kötekedve felborítanak néhány poharat az asztalokon. Megállnak Csorba János asztalánál.

Prodanov Zorán Vasárnap este megtapostad a bátyámat a Zöld utcában. Igaz?

Csorba János nyugodtan ülve marad, felnéz, szinte észrevétlenül kést húz elő a zsebéből.

Csorba János Igaz. De előbb leütöttem a hólapáttal. Úgyhogy nem érzett semmit.

Prodanov Zorán Te most érezni fogod. Sokan vagyunk.

A Török-testvérek a háttérben felállnak asztaluktól, Török Ádám előveszi ólmos botját. Csorba János továbbra is nyugodtan ül a székén.

Csorba János Nem elegen.

Prodanov Zorán Majd meglátjuk...

Csorba János gyors mozdulattal Prodanov Zorán combjába döfi a kését. Az felordít, összegörnyed, sebére szorítja kezét.

Novakov Dusán Most aztán tényleg kitapossuk a szart belőled. Még mindig többen vagyunk, mint ti.

A háta mögött Török István szólal meg.

Török István Nem sokáig.

Novakov Dusán megfordul, Török István állon vágja. Novakov a földre esik, lassan feltápászkodik, a másik három Török-fivér is közeledik feléjük. A szerbek kihátrálnak a kocsmából, vonszolják a jajgató Prodanovot. Novakov Dusán visszakiabál az ajtóból.

Novakov Dusán Visszajövünk! És mindig többen leszünk, mint a magyarok.

Török István Majd megritkítunk benneteket.

Visszaáll a kocsmai rend, a Török-fivérek leülnek asztalukhoz, Török Ádám még mindig kezében tartja ólmos botját.

Török Sándor Hajítsd el az ólmos botot. Egyszer nagy bajba kerülhetsz miatta.

Török Ádám Hasznos szerszám. Sok pénzt hozhat.

Török István Mi hozunk sok pénzt Brazíliából.

Török Pál Szentigaz mást jósol.

Török Sándor Szentigaz bolond vénember. lehet, hogy valaki rábeszéli, hogy rosszakat jósoljon...

Kocsmai zajongás, pohárcörgés, ami monoton gajdolásba megy át.

Kezdetben csak Szentigaz egyhangú motyogása hallatszik, aztán látható lesz az egész szoba. Téli estén a szomszédok is átjönnek Törökékhez. A kemence mellett asszonyok ülnek, csöndesen beszélgetnek, gyapjúszálakat horgolnak, kötögetnek, a földre terített rongypokrócokon gyerekek cifra babokkal játszanak, egy tálból főtt kukoricát majszolnak, az asztal fölé férfiak hajolnak, onnan hallatszik a motyogás, a Szentigaz Török Sándornak jósol. Gallai István és Török Ádám az ajtóból figyel, Gallai a hóna alatt citerát tart.

Szentigaz Ezek ágak is lehetnének. De nem ágak... Kígyók.
mélyén Gonoszság és balszerencse... A nagy mocskos víz
alig van fény... Nem folyóvíz... Nem tenger... Ínség...
Betegség.

Török Sándor A fene egye meg... Ismét az átkozott piros ász!

Valamennyien kiabálni kezdenek.

Mindig a végére marad! Bent maradt a piros tízes is.
Ötször egymás után piros ász! Ne menjetek Brazíliába!

Nevetnek, kiegyenesednek és szétmozdulnak. Ekkor válik láthatóvá a kopasz öregember, törölgeti fejéről az izzadtságot. Török Ádám hozzálép, fülébe súg valamit. Szentigaz lassan megfordul, int Gallai Istvánnak. Az leül vele szembe az asztalhoz. Szentigaz gyorsan megkeveri a kártyákat, ügyesen, félkörben az asztalra teríti a lapokat.

Szentigaz Válassz egyet, és fordítsd fel.

Gallai István kiválaszt egy lapot, a makk ászt fordítja fel. Többen felhördülnek.

Szentigaz Jó lap. Nagyon jó lap.

Török István Én sohasem találom meg a makk ászt.

Az öregember a makk ásztól jobbra és balra kezdi felfordítgatni a lapokat, merően nézi a kártyákat, erőlködik, mintha cipelne valamit, az arcán és kopasz fején ismét gyöngyözik a veríték. Szaggatottan motyog.

Szentigaz Ezek igazi ágak... nem kígyók... Sűrű ágak... De
az széthajlanak... Amerre csak mész, széthajlanak előtted
ágak... Valaki talán jár előtted... Nem. Az ágak

maguktól széthajlanak.... Szerencse... Tapsoló emberek... neked tapsolnak... Ez is szerencse. Megint az ágak... Megint széthajlanak... Jól van. Ez a fontos. Ritka szerencsés ember...

Török Sándor Lássuk a hetedik lapot...

Szentigaz felemeli a kártyákat, Gallai István hosszasan keveri a lapokat, majd leteszi a csomagot az asztalra. Az öregember leszámol felülről hat lapot, a hetediket megfordítja. Makk ász.

Szentigaz Amit mondtam, az szentigaz.

Ismét nevetés, a férfiak hátba veregetik Gallai Istvánt.

Török István Gyere velünk Brazíliába! Ilyen szerencsés ember kell nekünk.

Sípos Károly Csal a Szentigaz! Láttam, hogy megigazítja a lapokat.

Csönd lesz, az öregember megtörli az arcát és a fejét, felkapja a kártyacsomagot, nagy sebességgel kezdi keverni a lapokat.

Szentigaz Melyik lapot dobjam eléd?

Sípos Károly A zöld hetest.

Az asztalra repül a zöld hetes.

Szentigaz Tovább.

Az izgága szomszéd mondja egymás után.

Sípos Károly A híres makk királyt... A tök alsót... A piros tízest... A makk nyolcast... A zöld felsőt... A piros királyt...

Szentigaz sorra kirepíti a kért lapokat, aztán az asztalra dobja a kártyacsomagot és fölnéz.

Szentigaz Ha én meg akarom igazítani a lapokat, azt te sohasem fogod észrevenni, fiam.

Csönd lesz, Sípos Károly szégyenkezve hátrább lép.... Gallai István torkát köszörüli.

Gallai István Szeretném megtudni valakiről, hogy miért boldog.

Még mindig csönd van, az öregember töprengve dobol az asztalon.

Szentigaz Nagyon nehéz. A kártyák nem vallanak mindenkiről. De megnézhetjük, hogy boldog-e. Talán az is kiderül, hogy miért.

Gallai István Nézzük meg.

Szentigaz Keverd meg a lapokat, és közben dobjal ki hármat...

Gallai István keveri a lapokat, három kártyát az asztalra dob. Az öregember hosszasan vizsgálgatja őket, majd szemrehányón megkérdezi.

Szentigaz Élő ember az illető?

Gallai István Hát... Nem. Nem egészen.

Szentigaz sóhajtva feláll az asztaltól.

Szentigaz Elfáradtam. Huszonegyezzetek inkább.

Az asszonyok közé megy a kemence mellé, a férfiak az asztal köré ülnek. Apa kézbe veszi a kártyákat, lassan rendezgeti.

Apa Igaza van Szentigaznak. Huszonegyezzünk.

Csorba János Aranypénzekért?

Apa Persze.

Az egyik asszony egy tál főtt kukoricát hoz az asztalra.

Apa Mindenki tíz aranypénzt vegyen ki magának.

Mindenki kiszámol maga elé tíz kukoricaszemet, Apa leosztja az első lapokat.
Török Pál Gallai Istvánhoz fordul.

Török Pál Játshatnál nekünk valamit a citerádon.

Gallai István Haramászékhöz megyek házi bálba. Karácsony előtt sok
a házi bál.

Török Pál Egy vidám nótára talán van időd.

Gallai István maga elé teszi a citerát, vidám dalt kezd játszani.

Gallai István karácsonyfa mellett karácsonyi dalokat játszik a citerán. A család már ünneplőbe öltözött, készülnek az éjféli misére. A citeraszó orgonazenébe vált, Gallai István is felveszi ünneplő kabátját.

A Gallai család (apa, anya és három fiú) a zsúfolt templomban, orgona hangja mellett énekli a karácsonyi dalokat. A hívők között együtt énekel a Török család, Csorba János, Sípos Károly, Szentigaz, a már korábban látott Zöld utcai emberek és Istenes Bibic Mihály.

Kívülről a templom látszik sűrű hóesésben.

A hóésésben alkonyatkor egy lovas szán érkezik a Váry-kastély elé. Gallai István És Imris Lázár, a gazdatiszt leszállnak, egy béres elvezeti a lovakat. Gallaiék felmennek a tornácra, a korláton egy vadliba gubbaszt. Gallai rámutat.

Gallai István Kedves még mindig kiabál a társai után?

Imris Lázár Az ősszel folyton az udvaron szaladgált, kiabált, emelgette a szárnyát, amikor a vadlibák elhúztak felettünk.

Gallai István Nagyon szétlőtték a szárnyát?

Imris Lázár Nem. Már régen meggyógyult, de én minden évben kitépem a nagyobb tollakat, hogy ne tudjon elmenni.

Gallai István Talán hagyni kellene.

Imris Lázár Elpusztulna az igazi vadlibák között. Lezuhanna a magosból. Nem bírná már a hosszú repülést. Itt jó helye van.

Gallai István Akkor az idén is egy szárnyszegett vadlibával ünneplem a saját névnapomat. Azután játszhatok két hétig Váry Jánosnak.

Imris Lázár Megfizetnek érte.

Gallai István Igaz. És tulajdonképpen Váry János is egyedül ünnepel.

Bemennek a kastélyba, menet közben beszélgetnek.

Imris Lázár Most vendége van. Frédi nagyságos úr.

Gallai István Az meg kicsoda?

Imris Lázár Az uraság régi barátja. Pestről jött le hozzánk. Állítólag új pártot akar alapítani. Ronda, görnyedt szemüveges ember. Nem hiszem, hogy sokan belépnek a pártjába.

Bemennek a citerásnak kijelölt cselédszobába, Gallai leteszi batyuját és a citeráját.

Gallai István Behozom Kedvest. Kicsit zenélek a magunk mulatságára.

Imris Lázár Inkább pihend ki magad. Holnap nehéz napod lesz. Reggel pontosan ott legyél a szalonban.

Gallai István Ott leszek, gazdatiszt uram, vagy micsoda is maga.

Kimennek a szobából, a gazdatiszt eltűnik, Gallai István a tornácra megy, a vadliba felé indul.

Felhangzik a halk citeraszó, Kedves a tornác korlátjától már a reggeli hóesésben nézi a kastély elé érkező szánokat.

A szalonban Gallai István egy sarokban ül, játszik a citerán. A tágas terem közepén nagy ovális asztal látható, rajta tálcán különféle italok. Kissé távolabb egy négyzet alakú kis kártyaasztal, ezen egy felbontatlan csomag kártya.

Frédi nagyságos úr az ovális asztal mellett áll, italt tölt magának. Váry János az ablakon keresztül nézi érkező vendégeit.

Váry János Szép telünk van az idén. Ilyenkor szép igazán a mi országunk. A szatócsok és kupecsek mindig pontosan érkeznek. Jó életük van, mégis szeretnének földesurak lenni.

Az asztalhoz sétál, italt tölt magának, felemeli a poharát.

Frédi Isten éltessen névnapodon!

Váry János Szeretem ezt a napot, két hétig minden nap éltessen az Isten.

Isznak, Imris Lázár lép be, az ajtót becsukja maga mögött, Gallai István abbahagyja a citerázást.

Váry János Mindenki eljött?

Imris Lázár Igen. Heten jöttek, összesen tíz lánc föld árával.

Váry János Engedd be őket.

Imris Lázár kinyitja az ajtót, a hét ember bejön, kissé zavartan toporognak, a gazdatiszt az asztalhoz invitálja őket, italt tölt mindenkinek. Felemelik poharaikat.

Váry János Isten éltesen engem névnapomon. Önök a vendégeim. Pénzzel jöttek, és kártyázni akarnak velem. Lehet, hogy fél óra múlva valamelyikükből földesúr lesz.

Mindenki kiüríti poharát.

Váry János Bemutatom Frédi nagyságos urat. Előkelő ember, pártot akar alapítani, olyan pártot, amely testvérekként vezet egymás karjaiba a magyarokat és a nemzetiségieket. Így álmodta ezt meg Jakubovics Oszkár is.

Frédi Ne gúnyolódj! Jászi Oszkár pontosan...

Váry János Mellőzzük ezúttal a politikát. Fontosabb dolgunk van.
Ki az első?

Imris Lázár Rocanov Milos.

Rocanov Milos Én három lánc föld árával jöttem. Kezdhetjük ennyivel a bankot?

Váry János Hagyjuk ezt a rácos ravaszkodást. Csak egyenként.

Váry János és Rocanov Milos a kártyaasztalhoz ülnek egymással szemben. Az asztal másik két oldalán Gallai István és Imris Lázár áll.

Gallai István felbontja a kártyacsomagot, keveri a lapokat, ezentúl csak a gazdatiszt hangja hallatszik. Gallai István a csomag aljáról a játékosoknak leoszt két-két lapot.

Imris Lázár Egy lánc föld a bank!

A játékosok újabb kártyát kérnek, Gallai István felülről belelát a lapokba. Rocanov nyer.

Két lánc föld a bank!

Újabb osztás, ismét Rocanov nyer.

Négy lánc föld a bank!

Harmadszor is Rocanov nyer.

Nyolc lánc föld a bank!

Negyedszerre Váry János nyer.

Vége!

Kezdődik előlről. Rocanov ismét egy lánc föld árával indul, és már az első osztásnál veszít. A harmadik lánc föld árával a második osztásnál elbukik.

Vége!

Imris Lázár bejelenti a következő játékost.

Imris Lázár Kiss János!

A Zöld utcában látott kocsmáros ül le Váry Jánossal szemben.
A nevek egyre távolabbról hallatszanak, előtérben Kedves, a vadliba látszik,
bágyadtan nézi a lovasszánokat.

Neumann Gáspár!

Petrovics Novák!

Todorovics Nikola!

Kudlik Rezső!

Becher Vilmos!

Ez a játszma tart legtovább. Még mindig a gazdatiszt hangja hallatszik.

Egy lánc föld a bank!

Két lánc föld a bank!

Négy lánc föld a bank!

Nyolc lánc föld a bank!

Tizenhat lánc föld a bank!

Becher Vilmos remegő kézzel tartja a lapjait, tizennyolca van, még egy lapot kér. Gallai István elképedve néz rá, leoszt még egy lapot. Nyolcas, Becher elbukott.

Imris Lázár Vége!

Váry János elégedetten körülnéz.

Váry János Ennyi volt mára?

Imris Lázár Ennyi.

Váry János Kísérd ki az urakat, Lázár. Mondják el másoknak is, hogy a magyar földesúr még mindig erősebb a kupecoknál és a szatócsoknál.

A gazdatiszt kitereli a kártyásokat a szalonból, Gallai István a citerájához megy, játszani kezd, Váry János és Frédi nagyságos úr italt töltenek maguknak.

Frédi Mire való ez a komédia?

Váry János Évente egyszer megleckéztetem őket. A feltörő polgárság tanulja meg tisztelni a magyar földesurat.

Frédi Nem méltó hozzád ez a bohóckodás.

Váry János Tudom. A dúsgazdag Dungserszkiakkal vagy Gavalszkiakkal kellene kártyáznom. Esetleg kaszinóba jární és egyetlen éjszaka szemrebbenés nélkül elveszteni a birtokomat. Utána bizonyára elhelyezkedhetnék a vármegyénél. Nem, kedves barátom. Láttam én már elbukott dzsentriket zsidó kereskedőknek kibicelni néhány pofa italért. A polgárság jöjjön ide, adja meg a tiszteletet, és hagyja itt a pénzét.

Frédi Nincs rá szükséged.

Váry János Elárulok valamit. Szükségem van rá. A hatszáz láncc föld mellett is.

Frédi Kockáztatod a birtokodat.

Váry János Szánalmasan játszanak. Nem tudnak ellenállni a csábításnak, hogy fél óra alatt kiebrudalhatnak a birtokomról. De amikor a közelébe kerülnek, elvesztik a fejüket.

Frédi Jöhet egyszer valaki, aki nem veszíti el a fejét. Eddig szerencséd volt...

Váry János Nem csak a szerencsémbe bízok.

Váry János felemeli jobb kezét, az asztalra csap. Egy makk ász marad az asztalon.

Frédi De János...

Gallai István távolabbról, citerázás közben figyeli a jelenetet. Váry János elneveti magát, átöleli Frédi vállát.

Váry János Menjünk ki, nézzük meg a tiszta fehér világot.

Kimennek a tornácra, pohárral a kezükben a vadlúd mellől nézik a behavazott szántóföldeket.

A behavazott legelőn lovasok száguldoznak, a levegőbe lövöldöznek. A legelő közepén Gilike áll, a lovasok kurjongatva körbefutják. A kis kanász a malom felé oldalog. Rézi jön ki vízimalomból, Gilike mellé ér, figyeli a lovasokat.

Rézi Szerb karácsony van. A rossz szellemeket üldözik.

Gilike Befröcsköltek a hóval.

Rézi Mindig szerettem nézni a a szerb lovasokat, amikor a rossz szellemeket üldözik.

Gilike Hóval fröcsköltek be. És kinevettek.

A lovasok kurjongatva, lövöldözve elvágtatnak a legelőről.

Rézi Te tudsz lovagolni?

Gilike Nem... Nem tudok.

Rézi Gondolhattam volna.

Lebiggyeszti az ajkát, indul vissza a malomba. Gilike szomorúan néz utána, azután párás szemekkel a távolodó lovasokat figyeli.

Ismét békés, tavaszi-nyári kép. A disznókonda csoportokra széledve turkálja a földet, a kutya futkos körülöttük, Gilike egy nagy kandisznó hátán ül, veregeti az oldalát, a kandisznó lassan cammog vele. Csónak közeledik a parthoz, Gallai István és Török Ádám ül benne. Gilike észreveszi őket, leugrik a disznóról, leül a fűre. Gallaiék kikötik a csónakot, a Kálvária felé indulnak a legelőn keresztül.

Török Ádám Valamelyik éjszaka levezek a téglagyár alá. Ott még nem gyanakszanak rám a halászok.

Gallai István Láttad, hogy mennyire megnőtt a téglagyár?

Török Ádám Főleg a varsákat figyeltem. Egyébként a Hauser Jakab téglagyára még mindig nagyobb.

Gallai István Schank János gyorsabban növekszik. Ügyes ember.

Török Ádám A fiáról viszont azt hallottam, hogy ügyetlenek.

Gallai István A Jani tényleg kicsit ostoba, Frigyes azonban életrevaló. Olyan, mint az apja.

Gilikéhez érnek, ő görnyedten ül, riadtan néz fel rájuk.

Török Ádám Elég nyúzottnak látszol. Beteg vagy?

Gilike Nem... Nem vagyok beteg... Játssz nektek valamit az ujjaimmal?

Török Ádám Játsszál.

Gilike most nem mutatja be az ujjait, Gallai István és Török Ádám már ismerik a játékait.

Gilike Gilike gyönyörű, havas réten áll, nézte a fehér pusztaságot meg a befagyott folyót. nem bántott senkit, csak gyönyörködni akart a fehérségben. Egyszer csak lármás, röhögő lovasok jelentek meg, vadul nyargalásztak Gilike körül, a lovak az arcába csapták a havat, a lovasok meg azt kiabálták, hogy Gilike sohasem fog lovagolni. Már teljesen beborította a hó, amikor megjelent a Futár, szaladt nyomban az Erdei Emberért...

Gallai István egyre izgatottabban figyeli a kanászt, beszélgetni kezd Török Ádámmal, az elrévült Gilike nem hallja őket, mondja tovább a történetét.

Gallai István Látod az arcát?

Török Ádám Látom.

Gallai István Teljesen megváltozik.

Török Ádám Egyáltalán nem változik meg.

Gallai István Amikor idejöttünk, elgyötört és szomorú volt. Most megszépült az arca.

Török Ádám Éppen olyan csúnya, mint máskor.

Gilike
Halász.
felült ...egy gyönyörű, füves réten tette partra a Kopasz
A víz mellett egy szép pejló állt felnyergelve. Gilike
a lóra és széleseben elvágatott, ment valakihez, aki
várta őt.

Vége van a történetnek, a kis kanász lassan felnéz, mintha mély álomból ébredne.

Török Ádám Ez... ez jó mese volt.

Gilike Elmondhatjátok mindenkinek, hogy Gilike megtanult lovagolni.

Török Ádám Mindenkinek?

Gilike Mindenkinek elmondhatjátok. Rézinek is.

Török Ádám Rézinek? Neki elmondhatod magad is.

Gilike Szeretném, ha ti mondanátok el.

Török Ádám Menj be a malomba...

Gilike

Azt szeretném, ha ti mondanátok el. Nektek biztosan elhiszi.

Gallai István egyre idegesebb lesz. Gyorsan beszél.

Gallai István

El fogjuk mondani, bízd csak ránk. Mindenkinek elmondjuk, hogy Gilike megtanult lovagolni. Rézinek

is.

Sarkon fordul, sietve elindul a Kálvária felé. Török Ádám csodálkozva ballag utána.

A legelő mögött az úton három szekér megy a devecseri határ felé, az egyiket Istenes Bíbic Mihály hajtja.

Szekérnyikorgás hallatszik a kukoricatáblák között, feltűnik a szekér, két ló húzza, a bakon Istenes Bíbic Mihály ül. Harsogva köszön.

Istenes Bíbic Mihály Dicsértessék!

A kukoricásból Török Ádám ugrik ki, ólmos botjával fejbe vágja Istenes Bíbic Mihályt, aki oldalra dől.

A lovak továbbmennek, Török Ádám a dűlőúton sokáig néz a szekér után.

A Virágos Katona előtt csak egy pillanatra villan fel Gallai István arca, azután lódobogás hallatszik, majd kissé homályos álmoképben Gallai István fehér lovon vágat egy széles vizű folyó partján, a vízből fürdőző, meztelen lányok integetnek neki. Citerazene hallatszik. A folyó közepén fehér hajó úszik, onnan verki-zene vegyül a citeraszóba.

Sötétedik, Stefan Krebs a vízimalom előtt áll, vendégeit fogadja, bentről verklizene szűrődik ki. Johann Schank érkezik bricskán két fiával. Stefan Krebs üdvözli őket.

Stefan Krebs Nagyra nőnek ezek a gyerekek.

Johann Schank Johann széltében is növekszik, Friedrich csak fölfelé. Ez a jobb.

Stefan Krebs Menjetek be, fiúk, Rézi vár benneteket. Nagyon szeret táncolni.

A kövér, ifjú Johann Schank és Friedrich Schank bemennek a kapun. A téglagyáros még Stefan Krebs mellett marad.

Johann Schank Örülök, hogy néha összejönnek a németek. Többször kellene.

Stefan Krebs Ezentúl minden évben megünnepeljük Katharina születésnapját.

Johann Schank Meggyógyult?

Stefan Krebs Igen. Egészséges és jókedvű.

Johann Schank Kevesen vagyunk itt Szenttamáson. Többször össze kell jönni. És jó lenne, ha mindegyikünk meggazdagodna. Csak így maradhatunk meg.

Stefan Krebs Ez a vízimalom módos hely.

Johann Schank Megmondtam régen.

Stefan Krebs A téglagyár?

Johann Schank Napról napra szépül. Gyönyörű a mi Monarchiánk. Épülnek az új házak, és ehhez sok téglá kell.

Stefan Krebs És sok kenyér.

Johann Schank Az is. gyarapodni fogsz. Vársz még valakit?

Stefan Krebs Becher Vilit.

Johann Schank Bemegyek, táncolok Katharinával.

A téglagyáros bemegy a kapun, Stefan Krebs a malom előtt marad, a kiszűrődő verkli-zenét hallgatja. Azután furcsa jelenetre figyel fel az esti félhomályban. A legelőn Gilike a nagy kandisznó hátán ül, mindkét kezét a magasba emeli, nagyon boldog. A disznó egyre gyorsabban megy, bekocog a folyóba, eltűnnek, aztán a kandisznó kimászik a partra, lustán cammog a legelőn. Becher Vilmos ráköszön a molnárra.

Becher Vilmos Sok boldog születésnapot kívánok a feleségednek. Én érkeztem utolsónak?

Stefan Krebs Furcsa dolgot láttam az imént...

Becher nem figyel rá, Johann Schank bricskáját nézi.

Becher Vilmos Látom, Johann is eljött.

Stefan Krebs A fiaival.

Becher Vilmos Biztos megint mondott valami okosat.

Stefan Krebs Azt mondta, hogy nekünk németeknek össze kell tartanunk és meg kell gazdagodnunk. Csak így maradhatunk meg.

Becher Vilmos Neki sikerült a gazdagodás. A télen én is majdnem dúsgazdag lettem.

Stefan Krebs Hogyan?

Becher Vilmos Beszálltam Váry János névnapi kártyázásába.

Stefan Krebs Hallottam már erről.

Becher Vilmos Négy partit megnyertem. Az ötödiket is megnyerhettem volna, de elidegeskedtem

Az éjszakai zene felerősödik, belülről látszik a vízimalom, a malomkövek zúgását
hallani lehet a folyóparton. A víz sötét, a folyóparton a sötétben a víz

Johann Schank Megerősödtél és megszépültél, Katharina.

Katharina Amióta fehér lisztből sütöm a kenyeret. Meg a süteményeket.

Johann Schank Ennyi kijár egy molnárcsaládnak.

Ismét elhalkul a zene, a malom előtt Stefan Krebs és Becher Vilmos is befelé indul az utcáról.

Becher Vilmos Hidd el, kilenc partival el lehet nyerni a Váry-birtokot. Csak jó idegek kelljenek hozzá.

Bemennek a malomba, nézik a táncolókat.

Stefan Krebs Mielőtt jöttél, valami furcsa dolgot láttam. Egy nagy disznó bevitte a folyóba a kanászt.

Rézi meghallja, megáll a táncban, az apjához lép.

Rézi Mi történt?

Stefan Krebs Az a kis hülye kanász felült egy nagy disznó hátára, rikoztott, emelgette a karjait, a disznó pedig berohant vele a folyóba. A disznó később kijött a vízből.

Rézi És Gilike?

Stefan Krebs Nem láttam. Sötét van odakint. Talán lejjebb úszott ki.

Rézi Gilike nem tud úszni!!!

A sikoltásra leáll a verkli-zene, Rézi kirohan a malomból, a két Schank-fiú utána szalad, a víz mellett kapják el.

ifj. Johann Schank Megbolondultál?

Rézi Ki kell húznunk a vízből! Jani, Frigyes, segítsetek...

Friedrich Schank Lehet, hogy lejjebb kijött...

Rézi Nem tud úszni! Menjünk érte!

ifj. Johann Schank Úgysem találunk meg. Lehet, hogy kikecmergett...

Friedrich Schank Ne rontsd el anyád születésnapját.

Visszavezetik Rézit a malomba, ismét megszólal a zene, a párok folytatják a táncot. Ifj. Johann Schank táncra kéri Rézit.

ifj. Johann Schank Most velem fogsz táncolni.

Rézi még mindig zavartan kapkodja a fejét, de belekezd a táncba. Ifj. Johann Schank a szeme elé emeli bal kezét. Gyűrűsujján szép pecsétgyűrű van.

ifj. Johann Schank Ezt kaptam az apámtól tizennyolc éves koromban. De ez a születésnap még annál is szebb.

A hangulat egyre vidámabb lesz, a verkli-zene egészen a Kálváriáig elhallatszik.

Török Ádám a Kálvária teraszán áll a fekete Krisztus szobra előtt, zsebéből aranyláncokat, gyűrűket szed elő, egy papírba csomagolja, gondosan elhelyezi Krisztus meggömbült térdei mögé. Egy pillanatra feltűnik Gallai István, amint a Virágos Katona előtt áll.

Következik a képzelgés. Gallai István hatalmas fák és bokrok között könnyedén lépdél, az ágak széthajlanak előtte. Egy nagy tisztáshoz ér, ahol szarvasok és őzek legelésznek.

Háta mögött a Kálvárián megszólal barátja.

Török Ádám Megint az erdőt-mezőt járod?

Gallai István lassan megfordul.

Gallai István Szarvasok és őzek között jártam. Szép szelíd állatok.

Török Ádám Bele fogsz hülyülni ebbe a tökéletlenkedésbe.

Gallai István Gyönyörű helyeket járok be, örök életemben hálás
leszek Gilikének. Tőle lestem el, hogy hogyan lehet boldog az
ember.

Török Ádám Ő volt a legszerencsétlenebb pára, akit ismertem.

Gallai István Csak addig, amíg ronda dolgok történtek vele. De amint
elment, boldog volt. Ezt csinálja a Virágos Katona is.
Korbácsolja ugyan Jézust a bámész tömegben, de
valójában nincs ott közöttük, ezért olyan ügyetlen
minden mozdulata. Messzire elment onnan, talán egy
oázisba a pálmafák alá, ahol szép fiatal lányok
narancssal kínálják.

Török Ádám Nagyszerű! Doboltasd ki a kisbíróval, hogy mindenki
menjen el onnan, ahol ronda dolgok történnek. És akkor
boldog lesz a világ.

Gallai István Csak az tud elmenni a szép helyekre, akire visszanéz a
Virágos Katona. Énrám visszanéz.

Török Ádám Énrám viszont nem néz vissza. De most enélkül is
boldog vagyok. Elrejtettem Jézus lába mögé ezt-azt.

Megfeketítette az idő szegényt. A latrok meg fehérek maradtak.

Gallai István Ne hozd ide a lopott holmidat. Engem is bajba keversz.

Török Ádám elvigyorodik, a magasba mutat.

Török Ádám Jézus még feketén is mindannyiunkra vigyáz.
Értékeinkre is. Legfeljebb a Jóisten büntet néha. De ő is csak az igazán gonoszokat. A becsületes latrokat nem bünteti.

Gallai István Istenes Bibic Mihály hetekig bekötött fejjel járt.

Török Ádám Régi adósságom. Nem vettem el tőle semmit. Csak hát tudja meg, hogy a Jóisten a sötétben is lát, és megbünteti a gonosz tolvajokat. Ez talán elveszi a kedvét az éjszakai kószálásoktól.

Török Ádám elmegy a Kálváriáról, Gallai István felballag a lépcsőkön a teraszra, a fekete Krisztust nézi.

Alkonyatkor a legelő mellett Istenes Bíbic Mihály hajtja szekerét a szántóföldek felé, ráköszön Gallai Istvánra.

I. Bíbic Mihály Dicsértessék!

Gallai István Mindörökké!

Gallai István átvág a legelőn a folyóhoz, ott Rézi áll, a vizet nézi.

Gallai István Az utóbbi hetekben minden este itt ácsorogsz.

Rézi továbbra is tünődve szemléli a folyót.

Rézi Te katolikus vagy?

Gallai István Igen. Éjféλι miséken énekelni is szoktam a templomban. Húsvétkor meg a Megváltó koporsóját őrzöm.

Rézi Mi reformátusok vagyunk. Úgy tudom, hogy a katolikusoknak gyónniuk kell haláluk előtt.

Gallai István Így illendő.

Rézi Különben a pokolba jutnak.

Gallai István Legtöbβben igen.

Rézi Gilikének nem volt ideje meggyónni.

Gallai István Talán nem is volt katolikus.

Rézi
tudtam A katolikus temetőben földelték el. A fakeresztről meg, hogy tulajdonképpen Kispál Józsefnek hívták.

Gallai István Vagy Újpál Józsefnek. Messziről jött ide. A tanyasi gyerekek nevezték el Gilikének.

Rézi Szeretném tudni, hogy hol van?

Gallai István Megmondhatom neked, ha feljössz a Kálváriára.

Rézi Mondd el itt.

Gallai István Csak a Kálvárián tudom elmondani, ha visszanez rám a Virágos Katona.

Rézi értetlenül mered rá, aztán észreveszi, hogy apja kijött a malom elé.

Rézi Segítenem kell apámnak.

Gallai István Gyere ki a Kálváriára.

Rézi elindul a malom felé, most Gallai István nézi tünődve a kis folyót.

Gilikét a nagy folyón a Kopasz Halász viszi a part felé, ahol a Futár és a nagy erejű Erdei Ember várja. Kisegítik a csónakból, egy fölnyergelt pejlóra mutatnak. Gilike mindenkivel kezét fog, felpattan a lóra, vágatni kezd a folyó mellett. A távolban egy fehér ház látszik, ami akár vízimalom is lehet, előtte egy lány áll, széttárja karjait.

Rézi Láttad?

Gallai István elfordul a Virágos Katonától.

Gallai István Láttam. Kisimult az arca, olyan boldog, hogy alig
ismerni rá.

Rézi Mit csinál?

Gallai István Megtanult lovagolni. Gyönyörű pejlovon vágat egy
nagy folyó partján, ahol egy szép ház előtt várja őt valaki.

Rézi Kicsoda?

Gallai István Gilike ezt sohasem fogja elárulni senkinek. Gyere,
menjünk fel a fészületekhez.

Elindulnak a lépcsőkön a teraszra.

Rézi Te mindezt tisztán láttad?

Gallai István Igen. Ha a Virágos Katona visszanez rám, ellátok az
oszlopok mögé.

Rézi Örülök, ha Gilike boldog. Még akkor is, ha csak
képzeltetés az egész a te bámész szemeidben.

Gallai István Tisztán láttam.

Felérnek a teraszra, Rézi a fészületeket nézi.

Rézi Jézus megfeketedett, a latrok meg fehérék maradtak.

- Gallai István A szobrász bronzból öntötte ki Jézust. Nyilván jót akart. De megfélekezett róla, hogy a bronz idővel megfeketedik.
- Rézi Jézusnak kellene legfehérebbnek lenni.
- Gallai István Sokáig tartott, mire elszántad magad, hogy fölgyere ide.
- Rézi Apám megtiltotta, hogy szóba álljak veletek. Veled, Török Ádámmal vagy hasonlókcal.
- Gallai István Csak beszélgettünk néha.
- Rézi Haszontalan naplopóknak tart benneteket. Egy-két év múlva férjhez akar adni. A feketicsi Neumann Günthert szemelte ki.
- Gallai István Hozzámész?
- Rézi Nem. Günther nagyfejű, buta tahó. És még táncolni sem tud. Megmondtam apámnak, hogy nem megyek hozzá. Erre felpofozott.
- Gallai István Az apád? Hiszen olyan szelíd.
- Rézi Megváltozott az utóbbi időben. Amióta módosabbak lettünk, hangosabbá és izgágábbá vált. Esténként néha eljár otthonról. Kártyázik a kocsmákban. János napon is kártyázni akar.
- Gallai István A Váry kastélyban?
- Rézi Ott. Te tudsz táncolni?
- Gallai István hallgat egy ideig, szórakozottan válaszol.
- Gallai István Nem. Nem tudok.
- Rézi Egyszer majd megtanítalak.
- Gallai István Jó... Szóval kártyázni akar...?

Átfogja Rézi vállát, a fekete Krisztust és a latrokat nézik.

Először csak Szentigaz kezei látszanak, kártyákat terít ki az asztalra. Azután látszik a kis kunyhó szegényes szobája, Gallai István kissé zavartan toporog az öregember előtt.

Gallai István Széthajlanak előttem az ágak.

Szentigaz Szerencsés ember. Megmutatták a kártyák. Tudtam, hogy egyszer még eljössz hozzám.

Gallai István Miért lakik ilyen nyomorúságos odúban? Könnyen összekártyázhatna magának egy nagyobb házat.

Szentigaz Jó hely ez. Nekem elég. Azért jöttél, hogy jósoljak?

Gallai István Szeretném, ha megtanítana a lapokkal bánni.

Szentigaz Hány hónapra születted?

Gallai István Kilence... Mint mindenki.

Szentigaz Nem mindenki. Én hét hónapra születtem, az esztendő hetedik hónapjának hetedik napján. Csak az ilyen embereknek vallják meg az igazat a kártyák.

Gallai István Nem jósolni akarok, hanem a lapokat megigazítani.

Az öregember sokáig szomorúan, csalódottan nézi Gallai Istvánt.

Szentigaz Dehát széthajlanak előtted az ágak...

Gallai István Széthajlanak. Szerencsés ember vagyok.

Szentigaz Mit akarsz hát a kártyákkal?

Gallai István Meg kell tanulnom megigazítani a lapokat, hogy azt dobjam az asztalra, amelyiket akarom.

Szentigaz Tehát csalni akarsz.

Gallai István Igen.

- Szentigaz Neked nem hoznak semmi jót a kártyák. Szerencsés ember vagy, és én nem rontom el a szerencsédet.
- Gallai István Egyetlen egyszer fogok csalni.
- Szentigaz Ha egyszer sok pénzt nyersz a kártyán, egész biztosan folytatni fogod.
- Gallai István Semmit sem akarok nyerni. Nincs szükségem pénzre.

A kopasz öregember értetlenkedve gondolkodik.

- Szentigaz Miről van szó?
- Gallai István Egyszer, csak egyetlen egyszer irányítani akarom a lapokat. De nem nyerek egy krajcárt sem. Becsület istenemre.
- Szentigaz Fontos ez neked?
- Gallai István Nagyon fontos.

Az öregember kezébe sepri a lapokat, gyorsan megkeveri őket, ismét kiteríti az asztalra.

- Szentigaz Válassz egyet.

Gallai István a zöld nyolcast fordítja meg. Szentigaz, akárcsak Törökék házában, lassan megfordítja a többi lapot, erősen összeponosít, kopasz feje izzadni kezd. Elégedetten felnéz.

- Szentigaz Úgy látszik, igazat beszélsz. A kártyák nem mutatnak vagyont.
- Gallai István Megtanít?
- Szentigaz Kivel kártyázol?
- Gallai István Azt nem mondhatom meg.
- Szentigaz Ügyes kártyás?

Gallai István Igen. Bújtatott ásza van.

Az öregember feláll, idegesen járkálni kezd.

Szentigaz Ő is csal? Biztos vagy benne?

Gallai István Biztos.

Szentigaz Mit játszatok?

Gallai István Huszonegyezünk.

Szentigaz Nagyon nehéz lesz. Egy bújtatott ásszal mindent meg lehet csinálni a huszonegyezésben. Majdnem mindent.

Gallai István Mindig én osztok.

Szentigaz megtanítalak. Az jó. Akkor talán sikerül. Néhány dologra Mikor kártyáztok?

Gallai István Karácsony tájékán.

Szentigaz Elég rövid az idő. Sokat kell gyakorolni.

Gallai István Eljövök mindennap.

Szentigaz visszaül az asztalhoz, kezébe veszi a kártyákat. Fejével az egyik sarok felé int.

Szentigaz A sarokban találsz egy frissen égetett téglát. Hozd ide.

Gallai István elhossa a téglát, elképedve néz az öregemberre.

Szentigaz Dobd föl a levegőbe, aztán kapd el.

Gallai István feldobja, majd elkapja a lezuhanó téglát.

Szentigaz Ezt fogod csinálni rengetegszer, egészen addig, amíg az ujjaidon olyan vékonyra kopik a bőr, hogy minden apró szemcsét érzel a téglán. Érzékeny ujjak kellene, hogy

Szentigaz házában

kitapinthatd a lapokat... Holnap hozzád öt csomag
kártyát. Annyit biztosan elszaggatunk karácsonyig.

Gallai István újból a levegőbe dobja a téglát, Szentigaz a kártyákat kevergeti. Téglat dobáló, és kártyát rendezgető kezek látszanak. Az asztalra öt új kártyacsomag kerül. Szentigaz és Gallai István kezei a csomagokat bontogatják.

Gallai István kezei látszanak, nagy gyorsasággal keveri a kártyákat. A gazdatisztnek csak a hangja hallatszik.

Imris Lázár Krebs Stefan! Ő az utolsó játékos.

Váry János Általában az utolsók bírják legtovább.

Egy pillanatra látszik Kedves a tornácon, majd a kártyaszobává alakított "szalon". A nagyobb asztalnál csalódott, ismét kifosztott emberek állnak, iszogatnak, alig törődnek az utolsó játszmával. Kivétel Becher Vilmos, aki a kártyaasztalt figyeli.

Stefan Krebs leül Váry Jánossal szemben, az asztal másik két oldalán Gallai István, illetve Imris Lázár áll. Gallai István gyorsan keveri a lapokat, biztos kézzel oszt, felülről belelát a játékosok lapjaiba. Az első öt játszmát simán megnyereti Stefan Krebsszel. A gazdatiszt addig egykedvűen hirdeti ki:

Imris Lázár Egy lánc föld a bank!

(Osztság)

Két lánc föld a bank!

(Osztság)

Négy lánc föld a bank!

(Osztság)

Nyolc lánc föld a bank!

(Osztság)

Tizenhat lánc föld a bank!

(Osztság)

Harminchat lánc föld a bank!

Ekkor már mindenki a kártyaasztalra figyel. Ilyen messzire még senki sem jutott Váry Jánossal szemben. Gallai István elhatározza, hogy kiugratja a bújtatott ászt. Tízest és hetest ad Váry Jánosnak, Stefan Krebsnek pedig királyt és alsót.

Váry János tapasztalt kártyás, érzi, hogy a másiknak gyöngye lapjai vannak, az asztalra csapja a két kártyát, így jelzi, hogy megáll. Közben a hetest kicseréli a bújtatott ászra. Mindezt csak Gallai István látja. Stefan Krebs lapot kér, Gallai István királyt oszt neki, még egy lapot kér, ászt kap. Kiterítik a lapokat, mindkét játékosnak huszonegye van, de mivel Stefan Krebs tartja a bankot, ő nyer. A háttérben sugdolózás folyik. A gazdatiszt ideges lesz.

Imris Lázár Kérem, maradjanak csöndben... Hatvannégy lánc a bank!

Gallai István a következő három osztást ismét simán megnyereti Stefan Krebsszel. Nagy lapokat ad neki, Váry Jánosnak meg úgy oszt, hogy az ne tudja felhasználni az ász helyére bújtatott hetest. A gazdatiszt egyre halkabban, megdöbbenve jelenti az eredményeket.

Imris Lázár Százhuszonnyolc lánc föld a bank!

(Osztás)

Kétszázötvenhat lánc a bank!

(Osztás)

Ötszázötvenkét lánc föld a bank!

Ekkor már valamennyi elbukott kártyás Stefan Krebs mögött szorong, izzadnak, izgatottan suttognak, Stefan Krebs falfehér arccal ül, nadrágjába törölgeti izzadt tenyerét, Imris Lázár értetlenül bámul maga elé. Csak Váry János ül nyugodtan. A gazdatiszt remegő hangon jelenti be az utolsó osztást.

Imris Lázár Ötszázötvenkét lánc föld a bank... Utolsó osztás...

Gallai István gyorsan leosztja a két-két lapot. Stefan Krebs reszkető kézzel kapja fel kártyáit, a zöld ászt és a zöld tizest kapta. Az asztalra ejti a lapokat. Síri csönd lesz.

Stefan Krebs Huszonegy...

Váry János csak a lapjai sarkát emeli fel, alájuk pillant, hanyagul megfordítja a kártyákat. Makk ász és piros ász.

Váry János Kivágó!

Mindenki felhördül, Stefan Krebs összecsukszik, ájultan fordul le a székről.

Váry János Lázár, locsold életre a lisztesmolnárt, aztán kísérd ki az urakat. Elmondhatják még egyszer, hogy továbbra is erős a magyar földesúr.

A gazdatiszt kancsóból vizet loccsant Stefan Krebs arcába, feltámoogatják, valamennyien kimennek. A szobában csak Váry János és Gallai István maradt.

Váry János Igyunk valamit.

A nagyobb asztalhoz mennek, Váry János tölt mindkettőjüknek, isznak.

Váry János Pakliztál?

Gallai István Igen.

Váry János Miért?

Gallai István Meg akartam leckéztetni azt a sváb molnárt.

Váry János Talán engem is?

Gallai István Talán....

Váry János ismét tölt a poharakba.

Váry János Többé nem oszthatsz.

Gallai István Tudom. lehet, hogy most sem kellett volna. Elkapattam magam. Majdnem olyan hibába estem, mint Gilike, aki lovagolni tanul egy disznó hátán.

Váry János Miféle Gilike?

Gallai István Nem ismerte. Meghalt már.

Váry János Hát akkor... Játsszál a citerádon. Névnapi van, és két hétig tart.

Gallai István Isten éltesse.

Kiisszák italukat, Gallai István a sarokba vonul, és játszani kezd a citerán.

Gallai István fehér ingben és fekete nadrágban egy pódiumon gyönyörűen játszik a citerán, ünneplőbe öltözött emberek gyűlnek köré, áhítattal hallgatják, amikor befejezi, hosszasan tapsolnak neki.

Vasárnapi öltözékben férfiak, nők, gyerekek nyüzsögnek a nyári falusi vásáron. A jószág-kirakodón egy sok aranyfogat villogtató kupec széles mosollyal kínálgatja disznait. Török Ádám közelről figyel. Az aranyfogú árus megegyezik a vevőkkel, eladja a sertéseket, megszámolja, majd belső zsebébe teszi a pénzt. Az egyik lacikonyha-sátor mögé megy vizelni. Török Ádám bukkan fel, körülnéz, azután hátulról leüti a kupecot, elveszi a pénzt a zsebéből.

Gallai István a teraszon áll, a megfeszített fekete Krisztust nézi. Török Ádám futva érkezik a Kálváriára, levegő után kapkodva kérdezi.

Török Ádám Te is kaptál behívót?

Gallai István Kaptam.

Török Ádám És... És mit fogsz csinálni?

Gallai István Azt, amit mindenki. Bevonulok.

Török Ádám idegesen járkál a teraszon, Gallai István háta mögött, aki meg sem fordul.

Török Ádám Elmész háborúzni egy akármilyen trónörökös miatt?

Gallai István Szép országban éltem eddig. Segítetek megvédeni.

Török Ádám Szétlövik a fejedet.

Gallai István Szerencsés ember vagyok. A Virágos Katona az előbb ismét megmutatta, hogy szeretnek az emberek. Széthajlanak előttem az ágak.

Török Ádám A puszkagolyók nem hajladoznak.

Gallai István Gyorsan befejezzük a háborút. Visszajövök, és ismét gyönyörű helyekre fogok eljárni.

Török Ádám Ez nagy háború lesz, sok halottal. Én kimaradok belőle.

Gallai István lassan elfordul Krisztus szobrától, az idegesen sétálgató Török Ádámot nézi.

Gallai István A katonaszökevényeket elkapják. Agyon is lövik őket.

Török Ádám Téged fognak agyonlőni, te marha!

Gallai István Továbbra is szép országban akarok élni.

Török Ádám Kinéztem egy lakatlan kis házat a csatorna mellett, Turijával szemben. Ma este elevezek oda a csónakommal, viszek lisztet, zsírt, sót és cukrot. Sok pénzem van. A vásáron kirámoltam egy rusnyák disznókupec zsebeit. A szája tele van aranyfogakkal. Egyszer én is csináltatok magamnak aranyfogakat.

Gallai István Elkapnak.

Török Ádám Sohasem kapnak el. Abban a házban ketten is elférünk. Csöndben kivárhatjuk a háború végét.

Gallai István Gyorsan győzünk. megőrizzük a szép helyeket.

Török Ádám megáll Gallai István előtt, fenyegetően mered az arcába.

Török Ádám Ha megvernélek, észhez térnél?

Gallai István És ha én vernélek meg téged?

Török Ádám Próbáld meg.

Gallai István pofon vágja Török Ádámot. Az hátrakapja a fejét, azután ököllel Gallai István gyomrába csap, majd arcul üti. Gallai István földre esik krisztus szobra előtt.

Török Ádám a szoborhoz megy, a meghajlott térdek mögé nyúl, kiveszi az aranygyűrűket és nyakláncokat. A tenyerén nézegeti.

Török Ádám Ezekből is pénzt csinállok. Neked is juthat belőle. Estére a vízimalomtól indulok. ha észhez térsz, gyere oda.

Gallai István vérző arcát törölgeti.

Gallai István Menj a fenébe!

Török Ádám Mire visszajössz a győztes háborúból, nekem legalább két aranyfogam lesz.

Becsomagolja, zsebre teszi a gyűrűket és nyakláncokat, elindul a lépcsőkön lefelé.

Lusztig Kornél az órák feletti üveglapon gyűrűket, nyakláncokat szemlélget. A pult előtt Gallai István és Lusztig Feri áll hátizsákkal, útra készen. Hatéves forma kisfiú téblábol az üzletben. Lusztig Kornél a kisfiúra mutat.

Lusztig Kornél Marciból ékszerészt nevelek. Az arany mindig érték marad. Békében és háborúban.

Gallai István Gyorsan vége lesz a háborúnak. Gyorsan hazajövünk.

Lusztig Kornél Vigyázz a mulya fiamra. Az órákhoz nagyon ért, de az életben ügyetlen.

Gallai István Vigyázok rá. Gyorsan visszajövünk.

Lusztig Kornél Sok könyv van itt még, amit nem olvastál el. Marcival várunk benneteket.

Gallai István és Lusztig Feri kimegy az órásüzletből. A kisfiú tágra nyílt szemekkel néz utánuk.

Első világháborús filmfelvételek gyalogsági rohamokról. Lárma, fegyverropogás, füst és por.

Lövészárokban osztrák-magyar katonák ülnek, köztük Gallai István és Lusztig Feri.

Lusztig Feri Az őseim állítólag innen, Galíciából származtak el.
Milyen igazuk volt, hogy elmentek. Pocsék egy föld.

Gallai István Hamarosan mi is hazamegyünk.

Lusztig Feri Apámnak azt ígérted...

Gallai István Apádnak azt ígértem, hogy vigyázok rád. Két évig megvigyáztalak ebben a mocskos lövészárokban.

Lusztig Feri Egyedül is tudok vigyázni magamra.

Gallai István Ez igaz. Apád büszke lenne rád, ha látna.

Gallai István egy képeslapot vesz elő, közelről látszik a szenttamási katolikus templom, előtte ünneplőbe öltözött emberek. Egy őrmester ül mellettük, ő is unottan a képeslapot nézi.

Lusztig Feri Ismét Rézi képeslapját bámulod? Teljesen elrongyolódik.

Gallai István Szeretem a templomunkat. Az idei karácsonyon újból énekelni fogok az éjféli misén.

Őrmester Megint jönnek!!!

A lövészárokban üldögélő katonák lőállásba ugranak. Tömött sorokban orosz katonák közelednek feléjük.

Gallai István És megint sokan jönnek.

Lusztig Feri Hát akkor ritkítsuk őket újból.

Fegyverropogás, az orosz roham megtorpan, a magyar katonák újratöltik puskájukat.

Örmester A hátunk mögött is vannak.

Zavart kapkodás a lövészárokbán, az ellenséges csapatok mindkét oldalról közelednek.

Gallai István Ki engedte őket a hátunk mögé? Itt nálunk két évig nem jutottak át.

Lusztig Feri Nagyon eluntam már ezt a lövészárkot. A fogolytáborban sem lehet rosszabb sorunk.

Örmester Átszökött cseh katonák is vannak közöttük. Azok nem ejtenek hadifoglyokat.

Az osztrák-magyar katonák fölemelt kézzel kijönnek a lövészárokból, az egyik cseh katona lőni kezd a foglyokra. Gallai István a jobb könyökéhez kap, ujjai között vér csorog. Az oroszok lefogják a lövöldöző cseh légióst, körülveszik a hadifoglyokat. Gallai István vérző karját szorítja, lenéz a földre. Mellette Lusztig Feri fekszik átlótt fejjel.

Alkonyatkor barátságtalan, borús időben Gallai István elnyűtt katonaköpenyben, borostásan száll le a vonatról, a másik vagonból Aradi József ugrik le, szintén katonaruhában. Novakov Dusán vasutas öltözékben, kárörvendően figyeli őket. Az állomás épülete előtt két tábori csendőr posztol. Aradi József Gallai Istvánhoz lép.

Aradi József Én az olasz frontról jövök. Te honnan?

Gallai István Nizsnij Novgorodból.

Aradi József Orosz hadifogságból?

Gallai István A hátam mögé kerültek, és szétlőtték a jobb könyökömet.

Aradi József Elveszítjük a háborút.

Gallai István Elveszítjük? Én két évig kitartottam egy galíciai lövészárokban. Lusstig Ferivel együtt.

Aradi József Lerongyolódtunk.

Gallai István az állomás épülete felé mutat.

Gallai István Azok ott még a mi csendőreink.

Novakov Dusán Nem sokáig maradnak itt. Végre tényleg mi leszünk többen.

A két katona fenyegetően néz a vasutasra.

Aradi József Az Isten verje meg azt a marhát, aki befogadta erre a tájékra a szaladó szerbeket.

Novakov Dusán Hamarosan mások fognak szaladni.

Aradi József durván félrelöki a vasutast.

Aradi József Százszor verje meg az Isten. menjünk haza. Biztosan várnak bennünket.

Vasútállomáson

33. kép

Gallai István

Én előbb a Kálvária-ra megyek. Találkoznom kell
valakivel.

Mindenütt gyertyák égnek, a teraszon is, az oszlopoknál is. A gyertyák fölött férfiak, nők imádkoznak. Gallai István mereven nézi a Virágos Katonát, eltorzul az arca. Egy öregember megy hozzá, körbejárja.

Öregember Te élsz?

Gallai István Nem néz rám vissza.

Öregember Mindenki úgy tudja, hogy meghaltál. Az apádék is...

Gallai István Nem néz rám vissza!

Öregember Kicsoda?

Gallai István egyre ingerültebb lesz.

Gallai István A Virágos Katona! Nem néz rám vissza! Elment a Kálváriáról. Elűzte ez a sok könnyes szemű, óbégató ember.

Öregember Mindenkinek odaveszett valakije a háborúban. Rólad is azt hittük, hogy meghaltál.

Gallai István Többé már nem jön vissza.

A gyertyafényes Kálváriára távolabbról szerb lányok éneke hallatszik.

"Kisa pada
Madjarska propada!"
("Eső esik,
Magyarország veszik!")

Rézi a konyhában ül, varrógépet kattogat, a fal mögül behallatszik a malomkerekek zúgása. Gallai István csöndesen belép a konyhába, megáll. Rézi nem veszi észre, a varrógép fölé hajol, azután fölemeli a fejét, szemei kitágulnak, mintha kísértetet látna. Rámered Gallai Istvánra. Jobb kezével rámutat, lábával még mindig nyomogatja a varrógép pedálját, majd megáll, csak a malomkövek zaja hallatszik.

Rézi Én tudtam... Tudtam, hogy nem haltál meg.

Gallai István Köszönöm a képeslapot.

Rézi Megkaptad?

Gallai István Azóta is magamnál hordom. Sokszor megnéztem.

Rézi felugrik, összeölelkeznek.

Rézi Éreztem, hogy nem halhatsz meg.

Gallai István Komisz helyeken jártam.

Rézi hátrább lép, a székekre mutat.

Rézi Ül le valahová. Mesélj. Mindig szép beszédű voltál.

Gallai István Komisz helyeken jártam. Nem szívesen beszélek róluk.

Rézi többször körbejárja Gallai Istvánt.

Rézi Úr isten, de ronda vagy. Vegyél fel valami rendes ruhát.

Gallai István Apámék eladták a ruháimat. Úgy tudták, hogy elestem. És kellett az a kis pénz.

Rézi Mindenki úgy tudta, hogy meghaltál. Elsirattak. De én éreztem, hogy élsz.

Gallai István Piszkos és bűdös katonaruhában maradtam.

Rézi megvizsgálja, megtapogatja a köpenyt.

- Rézi Átalakítom a köpenyedet. Kívülről kopott és piszkos, de majd kifordítom. Szép lesz.
- Gallai István Megtanultál varrni?
- Rézi A lovasságnak varrok abrakos tarisznyákat. Jól megfizetnek.
- Gallai István Ki dolgozik a malomban?
- Rézi A fiúk megerősödtek. Főleg ők segítenek az apámnak. Vesd le a köpenyt.
- Rézi kihámozza Gallai Istvánt a köpenyből, vizsgálgatja.
- Gallai István Így sem vagyok sokkal szebb.
- Rézi Hát nem. A zubbonyodat is át kell alakítani. Lötyög rajtad.
- Gallai István Sovány kosztom éltem, elfogytam belőle.
- Rézi És borotválkozz meg. Olyan szőrös vagy, mint egy kivert kutya.
- Gallai István Szétlőtték a jobb könyökömet. Nem tudom hajlítani.
- Rézi Ez baj... Ez nagy baj. Hogyan fogsz citerázni? Miből akarsz megélni?
- Gallai István Talán, ha távolabbra tolom a citerát.... A borotválkozás azonban nem megy.
- Rézi Ülj le, majd megborotvállak.
- Gallai István Te?
- Rézi Az apámat is én borotválom. Nagyon remeg a keze a zsákkötözéstől. Ülj le, te gyámoltalan!

~~Rézi: "Nézd, Gallai István, a borotva csapott a fenekestől a fejébe, vesz elő. Gyakorlatilag"~~

Rézi Tényleg. Voltál már a Kálvárián?

Gallai István A Virágos Katona nem néz rám. Elment onnan. Minden megváltozott.

Rézi A Virágos Katonából is ki kell nőned egyszer.

Gallai István Egyszer a Kálvárián nagyon beléd szerettem.

Rézi a borotva élet vizsgálhatja.

Rézi Jóformán gyerek voltál még... Kicsorbult a borotva éle. Meg kell fenni. Apámnak erős szakálla van.

Gallai István Tudja, hogy én csaptam le a Váry-kastélyban?

Rézi Megmondtam neki. Nem haragszik. Nevetett rajta.

Gallai István Legyél a feleségem.

Rézi Ne bolondozz...

Kifeszít egy nadrágszíjat, feni a borotvát, próbálgatja az élet.

Gallai István Legyél a feleségem.

Rézi megáll, borotvával a kezében, szinte fenyegetően néz a beszappanozott arcú Gallai Istvánra, közben majdnem elneveti magát.

Rézi Komolyan mondod?

Gallai István Nagyon komolyan.

Rézi Ne bolondozz. Legalább két évvel idősebb vagyok, mint te.

Gallai István Azt akarom, hogy a feleségem legyél. Te vagy az egyetlen, aki nem változott meg. Sokkal fiatalabb vagy, mint én.

Rézi közelebb lép, elmosolyodik.

Rézi Egész életemben dolgozhatok rád.

Gallai István felugrik. Átöleli Rézit, szappanos arcát a lány arcához szorítja.

Gallai István A feleségem leszel?

A lány visszaülteti a székre.

Rézi Persze. Nekem lesz a leggyámoltalanabb férjem a faluban. Életed végéig borotválhatlak.

Gondosan, biztos kézzel borotválni kezdi Gallai István arcát.

Tíz évvel később a Jugoszláv Királyságban (határban)

37. kép

Napfényes vasárnap délelőtt, Rézi és Gallai István házasokként a katolikus templomból jönnek ki. Rézi fehér ruhában, Gallai István a megszépített katonai öltözékben. Mögöttük a rokonság jön, a templom előtt ünneplőbe öltözött ismerősök gratulálnak nekik. Azután az emberek más irányba fordítják a fejüket.

Az úton Török Ádám hátrakötött kézzel lépked a templom felé. Három csendőr kíséri. Az egyik időnként puskatussal Török Ádám bordái közé csap. Török Ádám nyakában egy táblával, amelyen nagy betűkkel az áll:

KATONASZÖKEVÉNY, rezzenetlen arccal megy el a tömeg előtt, Gallai István átöleli Rézi vállát, mint valamikor a Kálvárián.

Nyári napon Gallai István és Rézi egy dúslombú fa alatt ül, falatoznak. Mögöttük búzatarló, keresztbe rakott búzakévék, távolabb kaszáló férfiak, hajlongó marokszedő asszonyok látszanak, majd a Belics-tanya, hosszú épület gazdasági udvarral, istállókkal, csűrökkel, ólakkal, górékkal. A dűlőúton két szekér közeledik, az elsőt egy orosz kocsis hajtja, mellette gazdája, Jaksity Száva ül, a második szekeret Belics Dusán hajtja. Az első szekér elmegy Gallai Istvánék előtt, Belics Dusán megállítja lovait.

- Belics Dusán Az idén is ti végeztetek elsőre.
- Gallai István Útálok dolgozni. Ezért igyekszem minél gyorsabban befejezni a munkát.
- Rézi Én pedig megszakadhatok. Sokkal szélesebb rendet vág, mint mások.
- Gallai István Szétlőtt, merev könyékkel csak széles rendeket tudok vágni.
- Rézi Az egész szenttamási határban én emelgetem a legnagyobb kévéket. Ha ezt tudom....
- Belics Dusán Nem mentél volna hozzá?
- Rézi Akkor is hozzámegyek. De kicsit tovább kérettem volna magam.
- Mindhárman nevetnek, Belics Dusán lelép a szekérről, a másik szekér után mutat.
- Belics Dusán Száva megint dühös lesz, amiért az én földjeimről előbb betakarítjuk a búzát.
- Rézi Jaksity Szávánál nem szeretnek dolgozni az emberek. Sokat kiabál velük.
- Belics Dusán
családja Jószívű ember, de pöffeszkedő. Azt állítja, hogy rettegett Iván cártól származik. Ezért tart orosz kocsist, aki állítólag grófi származék. Én nemigen hiszem ezt.
- Gallai István Én sem.

Belics Dusán
Rézi

A faluba megyek. Bevihetlek benneteket.
Megköszönnénk.

Belics Dusán
öreg

Mindjárt indulhatunk. Előbb beszélnem kell még az
Mézes Pólával. Erre a nyárra hozzám telepedett.

Gallai István feláll, kannát vesz a kezébe.

Gallai István

Én is bemegyek a tanyára. Hozok friss vizet.

Rézi

Addig felpakolok a szekérre.

A két férfi elindul a tarlón a tanya felé.

Belics Dusán

Jól éltek a faluban?

Gallai István

Egy évre megint lesz kenyerünk.

Belics Dusán

Házatok van?

Gallai István
még

Felépítettünk egy vert falú házat. nagy konyhával, és
nagyobb szobával. Ott sok ember elfér. A szomszédok
eljönnek hozzánk téli estéken, én vidám és bús dalokat
játszom a citerán. Sokat énekelünk és nevetünk.

Belics Dusán

Régóta figyellek benneteket. Te keményen dolgozol, a
feleséged szorgalmas asszony. Kiköltözhetnétek a
tanyámra.

Gallai István

Szomszédaink nagyon elszomorodnának.

Belics Dusán

Gyorsabban gyarapodnátok.

Gallai István

citerán

Egy évre lesz kenyerünk. Disznót is vágunk. Rézi
ruhákat varr a falusi asszonyoknak, én meg néha majd
segítek apósomnak a vízimalomban. És játszom a
a szomszédoknak. Sokat fogunk énekelni és nevetni.

Belics Dusán

Nem szereted a szerbeket, igaz?

Gallai István Magának szívesen dolgozom. Eljövök kukoricát is törni. Csak a pökhendiséget nem szeretem.

Belics Dusán Most nekünk húzták meg a jó határokat. És ez már örökkön örökké így marad.

Gallai István Én ebben nem lennék biztos.

A tanya udvarára érnek, Mézes Póla az egyik csűr mellett védőhálóval a fején a kaptárokat vizsgálgatja, Belics Dusán odamegy hozzá, beszélgetni kezdenek. Gallai István az udvar közepén álló gémeskútból vizet húz, a kannába önti, majd ő is a kaptárakhoz megy.

Gallai István Milyen az idei hordás?

Mézes Póla Nagyon jó. És még csak ezután jön a tisztesfű. Az hozza a legtöbb mézet.

Belics Dusán Rojtos Gallai aratta le elsőnek a tábláját. Azon a tarlón fog elsőnek kivirágoznia a tisztesfű.

A méhész hálóval a fején Gallai Istvánhoz fordul.

Mézes Póla Vannak gyerekeid?

Gallai István Egy fiú és egy kislány.

A méhész cserépedények között matat, kezébe vesz egy kisebb csuprot, átnyújtja Gallai Istvánnak.

Mézes Póla Akácméz. Vidd el a gyerekeknek. A legjobb arató megérdemel ennyit.

Gallai István Azt mondják, ez a legjobb méz.

Mézes Póla A rózsaméz a legjobb.

Gallai István Sohasem hallottam rózsamézzről.

Mézes Póla Én is csak egyszer ettem belőle.

Tíz évvel később a Jugoszláv Királyságban (határban)

37. kép

Belics Dusán

Milyen volt?

Mézes Póla

Mint a parázs. Megmelegíti a csontokat és az izmokat. Az illata örökké megmarad. Aki egyszer rózsaméz-et eszik, sohasem fog fájni, és sokáig fog élni.

Gallai István

Sokáig akarok élni. Szerzek rózsaméz-et magamnak és a gyerekeknek.

Mézes Póla

Ehhez előbb hatalmas rózsaföldek kellene. De erre csak búzát, kukoricát, meg napraforgót termelnek.

Gallai István

Megtalálom a rózsaföldeket.

Belics Dusán

A gyerekeknek ízleni fog az akácméz is. Menjünk.

Gallai Istvánnal a tarlókon át visszamennek a szekérhez, Rézi már felpakolta a kaszát, sarlót és a batyukat, a kocsiderékba ül, Gallai István és Belics Dusán felugrik a bakra, a két ló elindul a dűlőúton.

Éjszaka két lovas érkezik a vízimalom elé, Török Ádám és Csorba János. Leszállnak a lovakról, benéznek az ablakon. Bent viharlámpa ég, forognak a malomkerekek, Péter az üres zsákokon alszik, Gallai István a fal mellett ül, játszik a citerán. A zeneszó nem hallatszik ki, csak a malomkövek zaja.

Török Ádám A Rojtos-Gallai. Sohasem változik meg. Szétlőtték a könyökét, de ő még így is citerázik.

Bekopog az ablakon, de mivel senki sem mozdul, ököllel dörömböl. Péter felébred, Gallai István félreteszi a citerát, leakasztja a viharlámpát, az ablakhoz megy. Kintről Török Ádám vigyorog. Gallai István int Péternek, az kimegy, kinyitja a kaput, bekíséri a vendégeket, majd álmosan-dühösen visszaül a zsákokra.

Török Ádám Megtanultam lovagolni. János a huszároknál szolgált, most meg istállós a Munjinnál. Jó lovakon tanultam meg lovagolni.

Gallai István Nehogy úgy járj, mint szegény Gilike.

Török Ádám Én nem játszom az ujjaimmal, és mélyvízben is tudok úszni. Meg aztán szereztem egy fényes rendőrpisztolyt.

Megmutatja az övébe dugott pisztolyt, sétál, nézelődik a vízimalomban.

Gallai István Az emberek azt mesélik, hogy vasárnapokon a piactéren sétálsz sötétkék ruhában, sétapálcával.

Török Ádám Sándorék visszajöttek Brazíliából.

Gallai István Hallottam. Meggazdagodtak?

Török Ádám Nem. De nekem hoztak sötétkék ruhát és sétapálcát. Ennyire tellett nekik. Meg a visszaútra.

Gallai István
megcsúnyult Úgy látszik, ott is csúnya világ van. És itt is a világunk. Rossz helyre jöttek vissza.

Török Ádám lábával meglöki a citerát.

Török Ádám Kacska kézzel is tudsz citerázni?

- Gallai István Ha kissé távolabbra tolom...
- Török Ádám Járod a házi bálodat?
- Gallai István Már nem. Magamnak játszom, meg otthon Rézinek, a gyerekeknek és a szomszédoknak.
- Török Ádám Miből éltek?
- Gallai István Rézi varr, én segítek apósomnak a malomban, nyáron meg elmegyek aratni. Merev könyékkel elég nehéz, széles rendeket kell vágnom.
- Török Ádám Lehet, hogy jövő nyáron már nem kell aratnod. Ettől megszépül egy kicsit a világ. Hol van Stefan?
- Péter Alszik az ágyában.
- Török Ádám Ébreszd fel.
- Péter Ilyenkor? Megőrültél?
- Török Ádám Ébreszd fel! Beszélni akarok veled.
- Péter Én meg aludni akarok.
- Gallai István Török Ádámhoz fordul.
- Gallai István Fontos?
- Török Ádám Fontos.
- Gallai István Menjél, Péter.
- Péter ingerülten félrerugdossa az üres zsákokat, kimegy a malomból.
- Gallai István Miről van szó?
- Török Ádám Jánossal lovakat vezetünk át a maradék Magyarországra. Itt búzát kapunk érte.

- Gallai István Lótolvaj még nem voltál eddig.
- Csorba János Könnyű beletanulni. Csak érteni kell a lovakhoz.
- Gallai István Hogy mentek át a határon?
- Török Ádám Karába Jani ismeri a járást, átvezet bennünket.
- Gallai István Sohasem hallottam róla.
- Török Ádám Cigány lókupec. Valamikor együtt ültem vele a börtönben.
- Csorba János Ha hinni lehet neki, nem történhet baj. Bár én nem bízom a cigányokban.
- Török Ádám Karába Janiban megbízhatunk. Kezemhez szoktattam a börtönben. Kezdetben pimaszkodott velem, amikor belöktek a cellába. Ő már otthon volt, rám parancsolt, hogy ürítsem ki a küblit, még kést is rántott. Néhányszor a fejére csaptam, a betonra fektettem, és elvettem a kését. Attól kezdve megbízható és szelíd lett.
- Stefan Krebs jön be Péterrel a malomba, álmos, de így is jókedvű, kezét fog Török Ádámmal.
- Stefan Krebs Megint a csendőrök elöl bujkálsz?
- Török Ádám Mostanában egészen jól megvagyok a csendőrökkel.
- Stefan Krebs leül, a többiek is leülnek a zsákokra.
- Stefan Krebs Valamelyik vasárnap láttalak a piactéren, azzal a hájas csendőrtiszttel mentél be a kocsmába. Karali, vagy mi a neve.
- Török Ádám Karagics.
- Stefan Krebs Azt mondják, hogy nagyon erélyes ember.

- Török Ádám Nem mindenkivel.
- Stefan Krebs Mostanában gyakran eljárrok a piactérre. A gyerekek dolgoznak helyettem a malomban. Reszket a kezem...
- Török Ádám Akar pénzt keresni?
- Stefan Krebs Természetesen.
- Török Ádám Hamarosan lesz száz mázsa búzám. Később talán több is.
Átadnám a búzát, maga megőrölné, a lisztet eladná a pékeknek, a kereset húsz százalékát megtartaná.
- Stefan Krebs Hozhatod a búzát.
- Török Ádám A búzát maguknak kell elhozni egy uszályról. Az uszály a disznópiac mellett van a csatornán.
- Stefan Krebs Értem. Ezért jöttél éjszaka.
- Török Ádám Jobb, ha nem látnak bennünket együtt.
- Péter Nem lopunk búzát.
- Török Ádám Azt már ellopta valaki más. Csak ide kell hozni.
- Péter Gondolom, éjszaka.
- Török Ádám Igen.
- Péter Nincs szükségünk lopott búzára.
- Gallai István apósához hajol, valamit súg a fülébe. Stefan int Péternek.
- Stefan Krebs Ébreszd fel Stefit.
- Péter Minek? Ebből az üzletből úgysem lesz semmi.
- Stefan Krebs Hívd ide.
- Péter dühösen kimegy a malomból.

Gallai István Stefivel szót lehet érteni. Nagyra nőtt, kedves fiú, és imád üzletelni.

Stefan Török Ádámhoz fordul.

Stefan Krebs Honnan lopod a búzát?

Török Ádám Nem én lopom.

Stefan Krebs Valamelyik vasárnap együtt láttalak azzal a részeges hajóskapitánnyal. Mi is a neve?

Török Ádám Basics Sztipán.

Stefan Krebs Igen, Basics. A neveket nehezen jegyzem meg, de sok mindent látok és hallok.

Péter és Stefi jön be, Stefi szélesen mosolyog.

Stefan Krebs Török Ádám lopott búzát kínál. Nekünk kellene elhozni...

Stefi Péter már elmondta. A húsz százalék kevés.

Péter Egyáltalán nincs szükségünk arra a búzára.

Török Ádám Dehogy kevés. Ingyen kapjátok a búzát, csak el kell hozni és megőrölni.

Stefi A disznópiac körül mindig csendőrök ólálkodnak.

Török Ádám Velük nem lesz baj.

Stefan Krebs Török Ádámnak jó barátja az a hájas csendőrtiszt. Karalics, vagy mi a neve.

Stefi
feljelenthet Akkor is vigyáznunk kell. Bárki megláthat és bennünket, amikor Török Ádám barátja nincs szolgálatban... Harmincöt százalék.

Török Ádám Legfeljebb huszonöt. Éjjel nem lát benneteket senki.

Stefi A csatorna messze van innen. Még harminc százalék is kevés.

Török Ádám Legfeljebb huszonnyolc százalék.

Stefi ismét szélesen mosolyog.

Stefi Rendben. De a korpa is a miénk lesz. Te úgysem tudnál mit kezdeni vele.

Török Ádám feláll, leporolja a nadrágját, ő is kedélyesen mosolyog Stefan Krebsre.

Török Ádám Ez a fiú még sokra viszi az életben. Amannak a szeplős kölyöknek viszont nehéz élete lesz.

Stefan Krebs Péter jófejű gyerek. Nyomdász lesz. Sokat olvas, szereti a betűket.

Török Ádám Azokba fog belefulladásni.

Stefan Krebs Mikor mehetünk a búzáért?

Török Ádám Majd János jelenti. Jobb, ha engem nem látnak itt.

Török Ádám és Csorba János kiindulnak a malomból.

Péter
túrte Ha Rézi ezt megtudja, nagyon dühös lesz. Sohasem a mocskosságot.

Stefi
a Rézinek van férje. Ha ad magára valamit, majd befogja felesége száját.

Török Ádámék kimennek a malomból, a többiek elrendezik a zsákokat, Gallai István leül a citerájához.

Gallai Istvánék házából éjjel citera- és énekszó hallatszik, majd elhalkul, csönd lesz. A szomszédok jönnek ki a házból, indulnak haza, a kapuban még beszélgetnek.

Barzam Gábor Holnap este is itthon vagy?

Gallai István Tíz óráig biztosan. Azután megyek a malomba.

Katona András Jól esik néha énekelni és nevetni ebben a mocskos világban.

Bata János A Szekszer-híd mellé raktam a varsáimat. Süthetünk halat.

A szomszédok eltűnedeznek a sötét utcában, Gallaiék visszamennek a házba, ahol a két gyerek már alszik.

Rézi a varrógép mellett matat, Gallai István cigarettát sodor, leül egy sámlira, rágyújt.

Rézi Az emberek szeretnek vigadozni a nehéz munkák után.

Gallai István Ezért járnak át hozzám.

Rézi Megint nehéz esztendőnk lesz.

Gallai István Lehet, hogy az idén nem megyünk aratni. A malomból nekünk is jut elég búza.

Rézi leül, értetlenül néz a férjére.

Rézi Hogyhogy lesz elég búza?

Gallai István Úgy látszik, apádnak sikerül olcsó búzát szerezni.

Rézi Honnan?

Gallai István Török Ádám eljött a malomba...

Rézi Apám Török Ádámtól vásárol búzát?

- Gallai István Tulajdonképpen ingyen kapja. Egy uszályról hordjuk majd éjszakánként Stefi, Péter meg én. Megőröljük a malomban, a liszt huszonnyolc százaléka a miénk. Megkorpa.
- a
- Rézi Stefi?!
- Gallai István Stefi alkudott Török Ádámmal, de mi is ott voltunk.
- Rézi Holnap megpofozom Stefit. Véresre pofozom.
- Gallai István Csillapodj. Nem biztos, hogy eltűrné a pofozást. Régen kinőtt a pelenkából.
- Rézi Tönkreteszi az apámat.
- Gallai István Vagy gazdaggá. Szerzett ingyen búzát.
- Rézi Török Ádámtól. Honnan van búzája?
- Gallai István Nem tudom. Régóta a barátom.
- Rézi Most családos ember vagy. Török Ádám majd megint börtönbe kerül, és börtönbe juttatja az apámat is, meg téged is.
- Gallai István eloltja a cigarettát.
- Gallai István Nem kell széles rendeket vágnom a búzatáblákban. Török Ádám megtanult lovagolni... Ürítsd a vödörbe a hamutartót.
- Rézi egy ideig dühösen villogó szemekkel néz a férjére, azután felkel, kiviszi a hamutartót.

Pirkadatkor három lovas: Török Ádám, Csorba János és Karába Jani tűnik fel a szántóföldeken, ügetnek, mindegyikük vezet még egy lovat maga mellett. Karába Jani időnként fuldokolva köhög.

Török Ádám Messze van még ez az új határ?

Karába Jani Nincs... Mindjárt átjutunk.

Török Ádám Jó lenne, ha addig csöndben maradnál.

Tovább lovagolnak, felgyorsítanak, de Karába Janit ismét köhögési roham kapja el. Megáll. Török Ádám mellélovagol.

Karába Jani Nem bírom tovább.

Török Ádám Mit mondasz?

Karába Jani Vért köpök. Nem bírok tovább lovagolni.

Török Ádám Át kell mennünk a határon, mielőtt megvirrad.

Karába előre nyújtja kezét, megmutatja véres tenyerét.

Karába Jani Vért köpök. Nem bírom már a hosszú lovaglást. Le kell szállnom.

Török Ádám A lovon maradsz, ha beledöglesz is. Te ismered az utat.

Karába Jani Majd elmagyarázom.

Török Ádám Ne magyarázz semmit, hanem indulj, te rühes cigány!

Karába Jani Ne mondd nekem azt, hogy rühes cigány.

Török Ádám Indulj, rühes cigány!

Karába fuldokolva beszél.

Karába Jani Meg foglak ölni, Török Ádám. Ne mondd nekem azt, hogy rühes cigány.

Török Ádám előveszi a fényes csendőrpisztolyt.

Török Ádám Ha nem indulsz azonnal, lelőlek, mint egy kutyát.

Karába Jani Rohadt a szíved, Török Ádám.

Török Ádám Mozgás, rühes cigány!

Karába fuldokolva imbolyog a nyeregben, de elindul, átvezeti őket a határon.

Gallai István, Stefi és Péter éjszaka egy targoncával érkeznek a Ferenc csatornán horgonyzó, kiselejtezett uszályhoz. Gallai István és Stefi felkapaszkodik az uszályra, Stefi az üres zsákokkal leereszkedik a raktárba, telemeri a zsákokat búzával, majd feladogatja Gallai Istvánnak, ő pedig Péternek adja a partra, aki a targoncára helyezi a megtöltött zsákokat. Azután elindulnak a búzával, Stefi és Pétert tolja a targoncát, Gallai István mögöttük lépked.

A disznópiacon két csendőr sétál, vetnek egy pillantást rájuk, azután a csatorna felé sétálnak, unottan figyelik a túlsó partnál horgonyzó homokszállító uszályokat.

Reggel Stefan Krebs lép be a vízimalomba, Gallai István, Stefi és Péter az üres zsákokon alszik. Körülnéz, majd felébreszti Stefit.

Stefan Krebs Most is rendben volt minden?

Stefi Persze. Láttunk két csendőrt, de azok nem akartak észrevenni bennünket. Úgy látszik, Török Ádám rendesen fizet annak a Karagicsnak.

Stefan Krebs Mi még rendesebben fizetünk Török Ádámnak.

Stefi
lisztet. Beszéltem Kudlik Rezsővel. Ő is vásárolna tőlünk

Stefan Krebs Lisztet is árul a boltjában?

Stefi Árul mindent, amihez hozzájut. Lisztet, sót, cukrot, mézet, ekevasat, biciklit... Hetente fizetne.

A beszélgetésre felébred Péter és Gallai István is. Dörzsölik a szemüket, Péter szemrehányón néz az apjára.

Péter Megint búzát loptunk az éjjel.

Stefi Nem loptuk, a saját búzáinkat hoztuk el.

Péter Osonunk, mint a tolvajok.

Stefi az apjához fordul.

Stefi Ezt a jó eszű gyereket el kellene már küldeni valahová, hogy tovább okosodjon. Itt túl sokat nyafog.

Stefan Krebs Őszre beáll Major Lajos nyomdájába. Ott okosodhat a sok betű között.

Péter Szép és igaz könyveket fogok...

Stefan Krebs Mosakodjatok meg, aztán gyertek reggelizni.

Mindannyian kimennek az udvarba, Gallai István és a Krebs fiúk levetik ingeiket, mosakodnak a folyóban. Stefan bemegy a konyhába, ahol Katharina lángost süt, a tűzhely fölé hajol, Stefan megsimogatja felesége nyakát.

Stefan Krebs Gazdagok leszünk.

Katharina Most is gazdagok vagyunk.

Stefan Krebs Hamarosan igazán gazdagok leszünk.

Katharina Szeretem, ha bizakodsz. Olyankor mindig jókedvű vagy.

Stefan Krebs Kinéztem a Tukban Uglárék házát. Olcsón
lehetne megkaphatnánk. Lehet, hogy jövőre megveszem,
saját darálónk, vagy még malmunk is.

Katharina Szeretem, ha bizakodsz.

Gallai Istvánék is bejönnek a konyhába, asztalhoz ülnek, Katharina eléjük teszi a kisütött lángosokat.

Török István és Török Sándor birkanyáját terel be az udvarba, Török Ádám a gangról figyeli két bátyját. Kissé gunyorosan szól hozzájuk.

Török Ádám saját	Isten hozott benneteket az igazi Brazíliába. Végre a birkáitokat őrizhetitek.
---------------------	--

István és Sándor fejcsóválva, mosolyogva néznek vissza öccsükre, a birkákat belökdösik az aklokba.

Johann Schank két fiával a Hauser-téglagyár udvarán sétál, szemlélődnek, távolabb tőlük Csorba János körbe-körbe lovagol egy szép, fekete lovon.

Johann Schank Jakab Hauser szép gyárat épített, azután bután eladta. Szerencsére volt rá való pénzem. Alaposan nézz körül, Friedrich. A gyár nemsokára a tiéd lesz.

Friedrich Schank A fele azé a Munjin Szvetozaré. Őt miért kellett bevenni az üzletbe?

Johann Schank Sok pénze volt, és azt hitte, hogy mindig sok pénze lesz. A mostani időkben nem árt, ha az embernek van egy szerb társa. Persze elmagyaráztam neki, hogy egy ideig pihentetni kell a Hauser-gyárat. A háborúban elszegényedett emberek keveset építkeznek. Elég a Schank-gyár.

Friedrich Schank Elhitte?

Johann Schank Még örült is. Utálja a téglaport, viszont szereti a versenylovakat. Évek óta versenylovakat tenyészt a gyárban.

Friedrich Schank Költséges foglalkozás.

Johann Schank Ezért fogja olcsón eladni a részét. Sokkal olcsóbban, mint amennyit ő fizetett.

Friedrich Schank És ma már építkeznek az emberek. Elfér két téglagyár.

Sétálgatás közben beszélgetnek.

Johann Schank Te vagy az okosabb, fiam.

Friedrich Schank Hamarosan olcsón megveszem az egészet.

Johann Schank A mi gyárunk Johanné lesz.

ifj. Johann Schank Mikor?

Johann Schank Amint beletanulsz az irányításba. Friedrich majd segít, amíg nem költözik ide.

Friedrich Schank Természetesen.
Stefi jön be a gyárudvarba, Johann Schank észreveszi, int a fiainak.

Johann Schank Mindent nézzetek meg jól. Azt hiszem, Stefi velem akar beszélni.

Stefi átvág az udvaron a téglagyáros felé, Csorba János mellé lovagol.

Stefi Az éjszakai lovaglások jól mennek?

Csorba János Persze. Friss és tiszta a levegő a határban.

A Schank-fiúk elindulnak közeliről megszemlélni a téglagyárat, Stefi Johann Schankhoz megy, köszön.

Johann Schank Vártalak már.

Stefi Apám meg akarja venni az Uglár-házat.

Johann Schank Tudom. Van rá pénze?

Stefi Van.

Johann Schank Azért figyelj oda. Johann ügyetlen a pénzes dolgokban.

Stefi Odafigyelek.

Johann Schank elindul az udvaron, a lovat jártató Csorba Jánost figyeli.

Johann Schank Kedveled a szép lovakat?

Stefi Kedvelem.

Johann Schank Menjünk be Szvetozár istállójába.

Stefi Az ő lovai a legszebbek.

Johann Schank Minek jöttél tulajdonképpen?

Rövid hallgatás következik, belépnek az istállóba, nézik a lovakat, fent az egyik gerenda mögött fészük körül darazsak röpködnek.

Stefi Kocsmát szeretnék nyitni.

Johann Schank Hol?

Stefi A Szekszer-híd közelében.

Johann Schank Jó hely.

Stefi Év végéig összegyűjtöm a pénzt, de ha mégsem...

Johann Schank a darázsfészekre figyel.

Johann Schank Ezek lódarazsak?

Stefi Nem. Közöséges darazsak. Békések, ha nem piszkálják meg őket.

Johann Schank Neked szívesen adok kölcsönt, ha szükséged lesz rá. Te tudsz bánni a pénzzel. Gazdagodnunk kell, hogy megmaradjunk.

Stefi Köszönöm.

Johann Schank A darazsakat ki kellene égetni. Nyugtalanítják a telivér lovakat.

A lovak, majd a fészek körül röpködő darazsak látszanak.

A virágoskertben a rózsákon méhek zümmögnek, Gallai István a gangon ül, a citerájával bíbelődik, hangolja a húrokat, mellette tízéves forma fia áll, a rózsákon gyűjtögető méheket figyeli, mögöttük a konyhából varrógép zakatolása hallatszik.

Fiú Most gyűjtik a rózsamézet?

Gallai István Persze.

Fiú Hová viszik?

Gallai István Százszor elmondtam már. Egy nagyon magas fa tetejére, ott egy mély üregben őrzik.

Fiú Tényleg ez a legjobb méz a világon?

Gallai István Olyan, mint a parázs. Aki eszik belőle, sohasem fázik.
És sokáig él.

Fiú Hol van az a magas fa?

Gallai István Meg fogom találni.

Fiú Régóta ígéri, hogy hoz nekünk rózsamézet. Szeretnék sokáig élni.

Gallai István Sokáig fogsz élni.

A szomszéd kertben megjelenik Anica, egy csinos fiatalasszony, az alacsony léckerítés fölött mosolyogva integet Gallai Istvánnak, ő visszainteget, mintha jeleket adnának egymásnak.

Fiú Anicának is ad a rózsamézből?

Gallai István Lehet, hogy marad neki is.

Fiú Anyám haragudni fog. Nem szereti Anicát.

Gallai István Elsőnek anyádnak adok a rózsamézből.

Anica mellett megjelenik férje, Faragó Károly, elfojtott, dühös veszekedésbe kezd fele. Gallaiék kapuján bejön Török Ádám, látja, hogy mi történik a szomszéd kertben, a gangra megy, leül Gallai István mellé. A fiú eloldalog a közelükből.

Gallai István Milyen volt az éjszaka?

Török Ádám Fárasztó. De megéri.

Gallai István Azt mondják, hogy vettél öt lánc földet.

Török Ádám Tíz láncot. És száz birkát. István és Sándor megnősülhetett. Hamarosan Pali is családot alapít.

Gallai István És te?

Török Ádám Még lovagolnom kell egy darabig. Jánossal egyszerre csak hat lovat tudunk áthajtani keresztudakkal. Ha többen lennénk, gyorsabban gyarapodnánk.

Gallai István Előveheted azt a Karába Janit.

Török Ádám Haszontalan göthös cigány. Egyszer megmutatta nekünk az utat, ez elég volt. Elkergettem, ő pedig megátkozott, azt mondta, hogy inkább vakuljon meg, minthogy engem még egyszer lásson. Nem kívánok neki semmi rosszat, jobb, ha nem lát többé. Te tudsz lovagolni?

Gallai István Sötétben nem. A búzát azonban elhozom a hajóról.

Török Ádám Többet gyűjthetnél és jobban élnél.

Gallai István Így is jól élek. Esténként énekelünk a szomszédokkal.

Török Ádám A Virágos Katona már nem néz rád vissza.

Gallai István De rózsamézet még találhatok.

A szomszéd kertben Anicát elvonszolja a férje a kerítés mellől. Megszűnik a varrógép kattogása, Rézi kijön a gangra, megáll a két férfi mögött, azok nem veszik észre.

- Török Ádám
Miattad? A szomszéd elég gorombán bánik a feleségével.
- Rézi Miatta. Egyszer nagyon megverem azt a kis cafkát.
- Török Ádám Kinőttél már a verekedésből.
- Rézi Te pedig a tolvajlásból.
- Török Ádám
nyugodtan Én csak megszerzem azt, ami nekem jár az életből.
Adok belőle a barátaimnak is. A Rojtos Gallai
bíbelődhet a citerájával, nem kell neki kaszát fenni. Te
sem jársz pokrócos ruhában, ráérsz fröcsögni a
szomszédasszonyra.
- Rézi Megverem azt a kis cafkát.
- Gallai István Ne beszélj bolondságokat.
- Török Ádám Csináltattam magamnak két aranyfogat.
- Elvigyorodik, egy pillanatra kivillantja fogsorát az aranyfogakkal.
- Rézi Szépek. Mi lesz velük, ha megint börtönbe kerülsz?
- Török Ádám Ott is fényesen csillognának. Rojtos-Gallai barátom meg
hozhatna nekem rózsamézet.
- Gallai István Először a feleségemnek hozok.
- Török Ádám Jut belőle nekem is. Nem a börtönben. A lovagláshoz.

Rézi sarkon fordul, bemegy a konyhába, ismét felhangzik a varrógép kattogása, ami fokozatosan kerékszögésbe megy át.

Éjszaka Gallai István és Stefi a búzával töltött zsákokat tolják targoncán. A Pivnicski-kocsmából világosság szűrődik ki, az ablak mögött Karagics, a rendőrfőnök és Basics hajóskapitány látszik, szemben ülnek egymással, kedélyesen beszélgetnek. Stefiék felfigyelnek rájuk, majd gyorsan tovább mennek.

Gallai István Karagics és a részeg hajós továbbra is kebelbarátok. Ez jó nekünk.

Stefi Jövőre kocsmát nyitok a Szekszer-híd mellett. És megnősülök.

Gallai István Német lányt veszel el?

Stefi Elizabeth Artot. Feketicsi német lány.

Gallai István Apád bizonyára örül. A magyar vejeinek nem örült túlságosan.

Stefi
Csak A vejeivel nincs semmi baja. Téged nagyon kedvel. azért dühös, mert az unokái nem tudnak németül.

Gallai István A te gyerekeid németek lesznek.

Stefi Németül fognak beszélni a nagyapjuddal.

Gallai István Péter? Néha igazán segíthetne búzáat hordani.

Stefi Egyre tébolyodottabb lesz. A nyomdában összeolvas mindenféle munkásmozgalmi baromságokat. Munkásmozgalmi elvei tiltják az éjszakai búzahordást.

A katolikus templom mellé, a Szentháromság-térre érnek, mögöttük szekérnyikorgás hallatszik. A tér egyik sarkán világosság szűrődik ki a Kudlik-boltból.

Stefi Várjunk csak.

Megállítják a targoncát, leülnek a Szentháromság-szobor talapzatára. A Kudlik-bolt mellől két megrakott szekér gördül el.

- Stefi Kudlik Rezső megint csődöt fog jelenteni. Máris elhordatja az értékesebb árut.
- Gallai István Általában kétévenként csinálja ezt.
- Stefi Csakhogy most nekünk is tartozik. Szerencsére nem sokkal.

A szekerek nyikorogva elvonulnak a templom elől.

Pirkadatkor lövések hallatszanak, Török Ádám és Csorba János két-két vezető lóval átvágtat az országhatáron.

Török Ádám Valaki befűjt bennünket.

Csorba János Karába Jani?

Török Ádám Ő már évekkkel ezelőtt megtette volna. Valaki más lehet.

Csorba János Keresnünk kell egy másik átjárót.

Hajnalodik, jobb felől felkel a nap, gyönyörűen tiszta reggeli fényben lovagolnak.

A Kudlik-bolt elé Jaksity Száva orosz kocsisa egy bricskát hajt, megáll, a bricskáról Karagics csendőrfőnök, egy egyenruhás csendőr, és két tanyasi nagygazda, Jaksity Száva és Milacski Iván száll le. Stefi a Szentháromság-szobornál Aradi Józseffel beszélget, fél szemmel figyeli, hogy mi történik a bolt körül.

Karagicsék bemennek az alaposan kiürített boltba.

Kudlik Rezső a pult mögött áll, üres meggyfaszipka lóg a fogai közül, két inasa távolabbi sarokból riadtan figyel. A boltos tehetetlenül széttárja karjait.

Kudlik Rezső Az egész boltból ez maradt, amit látnak. Tönkrementem.

A két tanyasi gazda zsebre dugott kézzel, dühösen nézelődik.

Karagics Körülnézek egy kicsit. Vezessen a raktárba és a pincébe.

Kudlik Rezső készségesen bevezeti a rendőrtisztet a kiürített raktárba, az egyenruhás csendőr fenyegetően lépked mögöttül. Kimennek az udvarba, onnan le a pincébe, a csendőr az ajtónál marad. A félig üres pincében a csendőrtiszt rosszalóan csóválja a fejét.

Karagics Ami azt illeti, nem sok áruja maradt.

Kudlik Rezső Rosszul gazdálkodtam.

Karagics Jobban is gazdálkodhatott volna.

Kudlik Rezső Tapasztalatlan voltam.

Karagics Hányadszor jelent csődöt?

Kudlik Rezső Harmadszor.

Karagics hirtelen mozdulattal gyomron vágja Kudlik Rezsőt, a boltos összegörnyed, a földre térdel, a meggyfaszipka kiesik a szájából.

Karagics Negyedszer. Persze, hogy tapasztalatlan. Meg hát Haramász András is rengeteg árut elfuvarozott az elmúlt éjszakákon.

Kudlik Rezső Én...

Karagics Fejünk felett a boltban két haragos tanyasi gazda
szállítottak toporzékol. Disznósírt, gyapjút, meg ilyesmit
magának. Várják a pénzüket.

Kudlik Rezső Nem kapok levegőt.

Karagics végigsétál a pincén, újból megszemléli az árumaradékot.

Karagics A fogdában még kevesebb a levegő. És teljesen sötét
van.

A boltos keserves nyögésekkel talpra áll.

Kudlik Rezső Kérem...

Karagics Látom, lisztet is árul.

Kudlik Rezső Igen.

Karagics Búzát?

Kudlik Rezső Búzát nem árulok.

A rendőrtiszt elgondolkozva simogatja az állát.

Karagics Kaphatna nyolcvan-száz mázsa búzát áron alul. Ami azt
illeti, nem lenne rossz üzlet.

Kudlik Rezső Mikor?

Karagics Talán a jövő héten. Ki tudná fizetni?

Kudlik Rezső Talán... Igen, ki tudnám fizetni.

Karagics Majd a napokban még beszélgetünk a dologról. Most
fizesse ki azt a két haragos tanyasi gazdát.

Kudlik Rezső Kifizetem.

Karagics Ami azt illeti, maga nem is olyan rossz kereskedő.

Karon fogja a boltost, elindulnak fölfelé a lépcsőkön.

A csatornán egy vontatóhajó két búzával megrakott uszályal közeledik a parthoz. A hajót a szakállas Vasics kapitány irányítja. Heves gesztikulálással vezényel. A kiselejtezett búzatároló uszály közvetlen közelében horgonyoznak le.

Karagics rendőrfőnök a közeli kocsmából elégedetten szemléli a műveletet.

Stefan Krebs és Kudlik Rezső a molnárlakásban ülnek, Stefan pálinkát tölt mindkettőjüknek, isznak, a boltos szinte jókedvűen közli.

- Kudlik Rezső Csődbe jutottam.
- Stefan Krebs Hallottam. Elkerülhetetlen volt?
- Kudlik Rezső Szörnyen eladósodtam. Magának mennyivel tartozom?
- Stefan Krebs Nem sokkal. Tizenöt zsák liszt árával.
- Kudlik Rezső Nincs pénzem.
- Stefan Krebs Várhatok az árverésig.
- Kudlik Rezső Nem lesz árverés. Kiegyeztem a hitelezőimmal.
Kivárják, amíg ismét talpra állok.

Stefan újra tölt a poharakba, Stefi jön be csöndesen a lakásba, megáll Kudlik Rezső háta mögött.

- Stefan Krebs Én sajnós nem várhatok.
- Kudlik Rezső Kénytelen lesz.
- Stefan Krebs Árverést fogok kérni.
- Kudlik Rezső Vacak tizenöt zsák liszt miatt?
- Stefan Krebs Igen.

A boltos nyugodtan kiissza a poharát, hangosan eltöpreng.

- Kudlik Rezső Én már sok lisztet átvettem magától, és becsületesen megfizettem. Sohasem kérdeztem, hogy egy lisztesmolárnak honnan van ennyi eladó lisztje.
Egyszer megkérdezhetem. Vagy valaki más.

Stefan döbbenten néz a boltosra, ökölbe szorítja kezét. Stefi hevesen gesztikulál, megpróbálja nyugalomra inteni apját, de az nem figyel rá.

Stefan Krebs Kifelé innen!

Kudlik Rezső Nem biztos, hogy megkérdezem. Szépen
kiegyezhetünk...

Stefan Krebs Kifelé!

Kudlik Rezső Így is jó.

Feláll, kisétál a lakásból, Stefan idegesen felugrik az asztaltól.

Stefan Krebs A bitang szélhámos! Dobra veretem az üzletét.

Stefi Dehogyan. Hagyjuk a tizenöt zsák lisztet. Félek, hogy
máris elrontottuk a dolgot.

Stefan Krebs Mit rontottunk el?

Stefi az ablakhoz megy, csöndesen morgolódik.

Stefi Remélem, hogy Basics Sztipán valahol a disznópiac
környékén van.

Az ablakon keresztül látja Kudlik Rezsőt, amint az elégedetten lépked a folyó
mellett. Stefan továbbra is dühöng, pálinkát tölt magának.

Stefan Krebs A bitang szélhámos!

Este az ablakon keresztül látszik, hogy az asztalnál, ahol egy korábbi éjszakán a csendőrfőnök ült a hajóskapitánnyal, most Stefi beszélget Basics Sztipánnal, mosolyogva magyaráz neki, egy papírlapot tart a kezében, és ő rendeli az italokat.

Gallai Istvánéknál este ismét összegyűltek a szomszédok, jókedvűen beszélgetnek, Gallai István már kikészítette az asztalra a citerát, Stefi lép be, kissé meglepetten néznek rá, de nem nagyon törődnek vele, Stefi pedig kedvesen mosolyog.

Stefi Csöndben vagytok még?

Gallai István Nem sokáig.

Stefi Gallai Istvánhoz hajol, halkán beszél.

Stefi Holnap este megyünk.

Rézi Velünk maradsz?

Stefi Csak beugrottam... Van itt három írni-olvasni tudó ember?

Katona András Tudunk írni-olvasni.

Stefi két papírlapot vesz elő a zsebéből, átnyújtja katona Andrásnak.

Stefi Nézzétek meg.

Katona András akadozva olvas.

Katona András "Stefan Krebsnek folyó áron eladtam az RD-27-es uszály búzarakományát. Az elszállítandó búza árát hiánytalanul átvettem. Sztipán Basics."

Stefi Olvassátok el a másik papírt is.

A lapokat a férfiak kézről-kézre adják.

Barzam Gábor A másikon is ugyanaz áll.

Stefi Átmásoltam és hozzáírtam...

Katona András "Igazoljuk, hogy a fenti elismervény eredetijét Sztipán Basics aláírásával láttuk."

Stefi Írjátok alá. Egyszerű tanúskodás az egész.

Bata János Mire kell ez?

Stefi A biztonság kedvéért. Ha véletlenül elveszíteném az eredetit. De nem fogom elveszíteni.

Katona András, Barzam Gábor, Bata János kissé értetlenkedve és vonakodva, de aláírnak. Stefi zsebébe teszi az egyik papírt, a frissen aláírtat a kezében tartja.

Katona András Énekeljünk inkább.

Stefi Köszönöm szépen. Kikísérsz, nővérkém?

Stefi és Rézi kimennek a konyhába, mögöttük halk citeraszó hangzik fel, Stefi átnyújtja a papírlapot nővérének.

Stefi Őrizd ezt meg.

Rézi átfutja az írást, a varrógép fiókjába teszi a papírlapot, azután megragadja Stefi haját, lefelé húzza fejét.

Rézi Baj van az ingyen búzával, mi?

Stefi Nincs, nincs semmi baj. Engedd el a hajam. Nem már gyerek, nővérkém.

Rézi Megmondtam, hogy ne üzletelj Török Ádámmal.

Stefi Mondom, hogy nincs semmi baj.

Rézi Ha bajba kevered az uramat és az apámat, kitépem a hajadat az utolsó szálig.

A szobából egyre hangosabb citeraszó hallatszik, néhányan már énekelni kezdenek. Stefi mosolyog.

Stefi Hallod, jókedvűek az emberek. Legyünk mi is jókedvűek.

Rézi elengedi öccse haját, Stefi kimegy a házból, Rézi mosolyogva megy vissza a szobába.

Stefi és Gallai István targoncán tolják a búzas zsákokat a sötét utcán, az egyik gázlámpa alatt két csendőr álldogál, amikor a közelükbe érnek, az egyik csendőr eléjük lép, felemeli a kezét.

Csendőr Megállni, mocskos tolvajok!

Stefi Nem vagyunk tolvajok.

A csendőr hanyag mozdulattal pofon vágja.

Stefi Nincs joga...

A csendőr újból pofon vágja, mögötte a sötétből előbukkan Karagics.

Karagics Hagyjad!

Megnézi a zsákokat, rosszállóan csóválja a fejét.

Karagics Szóval ti lopjátok a búzát? Ami azt illeti, ügyes dolog,
de csúnya dolog.

Stefi Nem lopjuk a búzát. És nincs joguk így bánni velünk.

A tiszt a csendőrökhöz fordul.

Karagics Kísérjétek be őket. Majd megtudják, hogy mihez van
jogunk.

Stefi Bizonyítani tudom, hogy nem loptuk a búzát.

Karagics Valóban?

Stefi előhúzza egy papírlapot a zsebéből, átnyújtja a csendőrtisztnek.

Stefi Olvassa el.

Karagics a gázlámpa fényénél betűzgeti az írást, kedvetlen és dühös lesz.

Karagics Kikényszerítetted az aláírást attól a részeg disznótól!

Stefi Nem kényszerítettem semmire.

Karagics Mit akarsz csinálni ezzel a fecnival?

Stefi Megmutatom a megfelelő helyen.

A csendőrtiszt elhúzza a száját, apró darabokra tép a papírlapot, ismét a csendőrökhöz fordul.

Karagics Kísérjétek be őket.

A csendőrök fenyegetően Stefiék mellé állnak.

Stefi Láttamoztattam az elismervényt.

Karagics Kivel?

Stefi Három tanúval. Írásbeli nyilatkozatom van róla.

Karagics Mutasd!

Stefi Nincs nálam. majd megfelelő helyen megmutatom.

A csendőrtiszt elbizonytalanodik és ettől még dühösebb lesz.

Karagics Zsidó gazember!

Stefi Német vagyok.

Karagics Sváb gazember. Mindegy. Te is meg a társad is.

Gallai István Magyar vagyok.

Karagics Magyar gazember. Mindegy. A hajó rakományát lefoglaltam. Lopott búza van rajta.

Stefi Nem tudhattuk.

Karagics Kotródjatok innen! És többé ne gyertek a csatorna közelébe.

Gallai Istvánék megkönnyebbülten oldalognak el, a targoncát a rakományával a gázlámpa alatt hagyják. Egy ideig szótlánul lépkednek a kihalt utcán, aztán Stefi felsóhajt.

Stefi Sikerült kihúzni magunkat. Az ingyen búzának azonban vége.

Gallai István Elég sok búzát hazahordtunk. Kezdetben nem hittem, hogy ilyen sokáig fog tartani.

Stefi Félretettem valamennyi pénzt. Megnyithatom a kocsmámat.

Gallai István Én semmit sem tettem félre. De évekig nem kellett a földekre járnom. És izgalmas volt ez a zsákolás. Főleg azért szerettem.

A Szentháromság-térre, a templom elé érnek.

Stefi Kicsit remegnek a térdeim. Leülhetnénk.

Leülnek a Szentháromság-szobor talapzatára.

Gallai István Hogyan sikerült aláíratnod az elismervényt a hajóskapitánnyal?

Stefi Nem írt az alá semmit. Holtrészegre itattam, de még akkor is szabódott. Én írtam alá a nevét. Nagy bajba kerülhattünk volna, ha az a kövér marha nem tép szét az elismervényt.

Gallai István elképedve mered sógorára, dohányt vesz elő, cigarettát sodor.

Gallai István Ezt ne mondd el Rézinek.

Stefi Jobb, ha nem tudja. Szálanként tépné ki a hajamat.

Gallai István cigarettára gyújt, csöndben ülnek a szobor talapzatán.

A csendőrlaktanya előtti kis téren egy ártézi kút előtt, melynek csövéből sárgás víz folyik, kannákkal a kezükben hosszú sorban állnak asszonyok és gyerekek. Török Ádám ünneplő ruhájában, sétapálcával a kezében elsétál mellettük, jókedvűen köszön az asszonyoknak, majd bemegy az örsre, benyit Karagics irodájába. A csendőrtiszt íróasztala mögött ül, papírhalmoz, toll és tintatartó van előtte, az asztal szélén egy üveg kancsóban sárga víz és egy pohár. A tiszt széttárja karjait.

Karagics Nagyon örülünk, hogy végre betértél hozzám. Fontos beszédem van veled. Hogy tetszik az irodám?

Török Ádám az asztalra teszi sétapálcáját, leül Karagiccsal szembe.

Török Ádám Nem tetszik. És maga sem tetszik.

Karagics Ami azt illeti, meglehetősen szerény kis iroda. Én is szerényen élek. Sárga vizet iszom Kérsz egy pohárral?

Török Ádám Nem kérek.

Karagics Finom, jódos víz. Fél falu ide jár a Sárga Kútra egészséges vízért. Azt mondják, aki rendszeresen issza, sokáig fog élni.

Török Ádám Maga is sokáig akar élni?

Karagics Természetesen.

Török Ádám Minek?

Karagics Te nem akarsz sokáig élni?

Török Ádám Lövöldöztek rám a határon. Szerencsére elvétette.

A csendőrtiszt szinte bocsánatkérően mentegetőzik.

Karagics Fiatal ország vagyunk. A határőreink még bizonytalanul céloznak.

Török Ádám Én viszont biztos kézzel célzok.

Karagics A börtönben nem lesz rá alkalmad.

Török Ádám A börtönben?

Karagics kezébe veszi a sétapálcát, hosszasan vizsgálgatja, Török Ádám felveszi a hegyes tollszárat, tenyerébe tintapöttyöket csöpögtet.

Karagics Csúnyán letorkolltak odafentről. Sok a rablás, a lopás, az erőszak, mondják. Gondoltam, szolgálók nekik egy-két kilőtt lótolvajjal.

Török Ádám Rosszul céloztak.

Karagics Fiatal ország vagyunk. Így hát megpróbáltam a búzátólvajokat elkapni. Rajtuk ütöttem, amikor a zsákokat cipelték.

Török Ádám Az én búzámmal.

Karagics Az a ravasz sváb kölyök túljárt az eszemen.

Török Ádám Erre letartóztatta Basics Sztipánt?

Karagics Futni hagytam.

Török Ádám Mennyiért?

Karagics Nyolcvanhárom mázsa búzáért. Ennyi volt az uszályon.

Török Ádám Kiköptem a tudómet az éjszakai lovaglásokon. És magát rendszeresen megfizettem.

A csendőrtiszt továbbra is a sétapálcát szemlélgeti, rácsodálkozik annak fehér fogantyújára.

Karagics De hiszen ez emberfej! Honnan szerezted ezt a sétapálcát?

Török Ádám Brazíliából.

Karagics elragadtatva nézi a fogantyút.

Karagics Fehér csontból kifaragott emberfej.

Török Ádám Néger fej.

Karagics Valóban néger fej. Fehér néger fej. Milyen vékony
nyaka van szegénynek.

Török Ádám tintába mártja a hegyes tollat, apró tintapöttyöket szurkál a tenyerébe.

Török Ádám Nekem erős nyakam van.

Karagics Legalább egy lótolvajt elő kell állítanom. Ez
megnyugtató a főnökséget. legfeljebb három évet
kapsz. Ha jól viseled magad, két évvel is megúszod.

Török Ádám Meztelen csiga.

Karagics Haragszol?

Török Ádám Olyan vagy, mint a meztelen csiga. Hány rendőr van a
laktanyában?

Karagics Sok. Lefognának.

Török Ádám Kiugorhatok az ablakon is.

A csendőrtiszt pisztolyt tesz az asztalra.

Karagics Kiválóan célzok.

Török Ádám Lelőnél?

Karagics A lábadba lőnék. Megnyomorodnál. De te nem szeretnél
megnyomorodni, igaz?

Török Ádám Nem szeretnék megnyomorodni.

Karagics nagy erővel az asztal széléhez csapja a sétapálca fogantyúját. A sétapálca eltörik, a kis néger fej a padlóra gurul.

Karagics Eltörött. Dehát a börtönben úgysem lesz szükséged sétapálcára.

Török Ádám Nem lesz rá szükségem.

Meglendíti karját, az acéttollat teljes erőből Karagics arcába dőfi. A csendőrtiszt felüvölt, kirúgja maga alól a széket, a falnak támaszkodik, artikulálatlanul ordít, az arcából kimered az acéttoll.

Egy csendőr rohan be az irodába, Török Ádám leüti. Újabb négy csendőr rohan be. Török Ádám még egyet leüt közülük, a többiek azonban gumibotokkal leterítik. Karagics a fal mellett ordít.

Az újonnan megnyílt kocsmában Stefi és Elizabeth Art esküvőjét ünneplik. Mindenki ott van, akiket a vízimalomban tartott születésnap ünnepségen láttunk, rajtuk kívül még a feketicsi német rokonok és Gallai István. Stefi és felesége, a fiatalabb vendégek rézfúvósok zenéjére táncolnak. Stefan Krebs és Johann Schank az egyik asztalnál ülnek, jókedvűek, akárcsak a táncosok.

Johann Schank Stefi ügyes fiú. És szép feleséget választott.

Stefan Krebs Végre német unokáim is lesznek.

Johann Schank Biztos lehetsz benne.

Stefan Krebs Besegítettél a kocsmába?

Johann Schank Egy keveset. Visszajön hamarosan a pénz.
Földvásárlásra is adtam neki kölcsön.

Stefan Krebs Stefi földet akar vásárolni?

Johann Schank
a Most olcsók a földek. A parasztok eladósodtak. Nyögik
jelzálogkölcsonöket, olcsón elkótyavetyélik a földjeiket.
Nem tudják, hogy hamarosan meghozzák a törvényt a
jelzálogkölcsonök eltörléséről. Akkor a földek már
háromszor annyit érnek.

Katharina áll meg az asztaluknál, Johann Schank feláll, táncra kéri. A zene fölerősödik.

Gallai István az udvaron ül, a kaszáját kalapálja, Rézi az aratáshoz szükséges szerszámokat rendezgeti.

A szomszéd kertben Anica domborodó hassal kapálgat. Rézi villogó tekintettel nézi.

Rézi Vajon kinek a gyerekét hordozza?

Gallai István úgy tesz, mintha nem hallaná.

Gallai István Megint én fogom vágni a legszélesebb rendet
Devecserben. Az Isten verné meg.

Rézi Vajon...

Gallai István nagyobbakat csap a kaszára, elfojtja felesége hangját.

Csorba János kitereli a lovakat az istállóból, téglagyári munkások figyelik a szép állatokat, munkához készülődnek. Kissé távolabb Munjin Szvetozár és Friedrich Schank áll. kezet fognak.

Munjin Szvetozár Mostantól az egész gyár a tiéd. Sok szerencsét hozzá.

Friedrich Schank Bízom a szerencsémben.

Munjin Szvetozár A szép lovak nem ide valók.

Friedrich Schank Téglagyárban nem lovakat kell tenyészteni, hanem téglákat égetni.

Munjin Szvetozár Utálom az égetett téglák szagát meg a téglaport. A lovakat viszont szeretem.

Felül az egyik lóra, Csorba Jánossal ketten hajtják ki a többi lovat a téglagyár udvarából. Friedrich Schank int a munkásoknak, azok talicskákkal, targoncákkal és szerszámaikkal dolgozni indulnak.

Cséplőgép zakatol az udvarban, férfiak dobálják a kéréket, viszik a zsákokat, a nők a pelyvát hordják. A nagy hangzavarban és porban Gallai István és Rézi is segédkezik.

Berohan az udvarba Faragó Károly, Rézihez fut, a füléhez hajol. Rézi vasvillával a szalmát rendezgeti.

Rézi Semmit sem hallok ebben a pöfögésben!

Faragó Károly Anica... Eljött az ideje.

Rézi Hívjad Mindzsa mamát!

Faragó Károly Ő messze van. És maga is segédkezett már szüléseknél.

Rézi Nyakig poros vagyok!

Faragó Károly Nagyon kérem! Meghalhat...

Rézi ingerülten néz a fiatal szomszédra, majd lassan leteszi a villát.

Rézi Menj és forralj vizet! Indulj már!

Faragó Károly kifut az udvarból, Rézi az esővizes hordóhoz megy, megmossa arcát, kezét, nyakát, azután bemegy a házba, tiszta ruhát váltani.

Rézi belép a konyhába, ahol Faragó Károly a vizet forralja, azután belép a szobába. A vajúdó Anica elgyötört arccal fekszik az ágyon. Rézi az ágyhoz megy, ellenségesen, dühösen nézi a fiatalasszonyt.

Anica Ne bántson! Kérem, ne bántson.

Rézi egy ideig szótlánul áll.

Rézi Ha kicsit görbe lábú és nagyon édes beszédű fiút szülsz, tudni fogom, hogy ki az apja. Persze majd évek múlva.

Anica Ugye, nem fog bántani?

Rézinek megenyhül a tekintete.

Rézi Bolondokat beszélsz. Egészséges gyereket fogsz világra hozni, és neked sem lesz semmi bajod.

Kiszól a konyhába.

Rézi Hozd a vizet! És egy lavórt is.

Faragó Károly behozza a felforralt vizet és a lavórt. Tanácstalanul álldogál, riadtan nézi vajúdó feleségét.

Rézi Adjál két tiszta törölközőt és egy fehér lepedőt.

Faragó Károly kiveszi a szekrényből a törölközőket és a lepedőt, átadja Rézinek, egyre zavartabban toporog.

Rézi Ne lábatlankodj itt. Kifelé!

Faragó Károly kimegy a konyhába, becsukja az ajtót, cigarettára gyújt, hallatszik Anica sikoltozása, és behallatszik a szomszéd udvarból a cséplőgép zúgása. Rövid időre látszik is a cséplőgép és a körülötte tüsténkedő emberek, majd ismét a konyhában idegesen sétálgató Faragó Károly.

A cséplőgép tompa zúgásába hirtelen belevág a közeli gyermekesírás. Faragó Károly megmerevedik, nem tudja, hogy mit csináljon, izzadó arcát törölgeti. Kisvártatva kilép Rézi a szobából.

Rézi Szép fiad született. Büszke lehetsz rá.

Faragó Károly Bemehetek?

Rézi Menjél.

Faragó Károly besiet a szobába, Rézi a konyhában egy ideig hallgatja a cséplőgép zúgását és az újszülött sírását.

A már kétszer is látott szokásos vásári nyüzsgés, mézeskalácsárusokkal, lacikonyhákkal... A jószágok kirakodóvásárán a három Török-testvér, István, Sándor és Pál birkanyájuk körül járkálnak rosszkedvűen, árulják a birkákat, alkudoznak a vevőkkel. A leendő vásárlók között ott van Kudlik Rezső és Milacski Iván is.

A lakásban a Török család négy férfitagja ünneplő ruhában ül az asztalnál, szemmel láthatóan várnak valakire vagy valamire. A négy asszony: anya és a fiúk feleségei a kemence mellett ülnek, földre terített rongyokrócokon gyerekek játszanak.

Török Ádám téli hóesésben jön be az utcáról, kucsmával a fején, szakadt bárnyibekecsben. Belép a szobába, leveszi kucsmáját. Csönd lesz, az anyja szólal meg elsőnek.

Anya Ez az én legszebb fiam. A börtönben is ő volt a legszebb. Senkinek sem volt ilyen szép, fekete haja, mint neki.

Feláll, átöleli a fiát, azután a három fiatalasszony üdvözlí. Az ölelgetések után Török Ádám az asztalhoz megy, kezét fog apjával és fivéreivel.

Apa Nagyon vártunk már. Sokáig elmaradtál.

Török Ádám Kibírtam ezt a három évet. Az a hájas disznó megvan még?

Török István Megvan. Csúnya, fekete folt éktelenkedik az arcán.

Török Ádám Ez kevés a három évért.

Török Sándor A te ünneplő ruhádat is kitisztítottuk. Ünnepeljük meg szépen, hogy hazajöttél.

Török Ádám Előbb megborotválkoznék.

Anya egy lavórban vizet hoz, a komódra teszi, mellé rakja a borotvát, szappant és a pamacsot.

Török Ádám ingujjra vetkőzik, beszappanozza az arcát, borotválkozni kezd.

Török Pál Elég szőrösen engedtek ki.

Török Ádám Nem egy kényeztető hely. Örülhetek, hogy az aranyfogaim megmaradtak... Itthon mi maradt meg?

Török István Előbb a birkákat kellett eladnunk, aztán a földeket is.

Török Pál A sárga földig eladósodtunk. Mások is.

Apa Eladtuk a földeket, mielőtt meghozták volna a törvényt. Alig írtuk alá a szerződést, a földek már háromszor annyit értek. Dehát nem lehetett semmit sem visszacsinálni.

Török Ádám Ki vette meg?

Apa Hat láncot Milacski Iván, négy láncot a Kudlik boltos.

Török Ádám befejezi a borotválkozást, megmossa arcát, az anyja előveszi a szekrényből az ünneplő öltönyt.

Török Ádám A pisztolyomat megőrizték?

Anya A szekrényben van az ingek alatt.

Török Ádám átöltözik, közben fenyegetően beszél.

Török Ádám Milacskit későbbre hagyom, egy szerb gazdával most nem kezdek ki. A Kudlikot azonban megkeresem.

Apa Megint börtönbe kerülsz.

Török Ádám Erőszakos világban élünk. A közelünkben már háborúznak.

Anya Éhes vagy, fiam? Készítettem...

Török Ádám Majd később eszem. Most kártyázzunk előbb.

Leül az asztalhoz, Sándor egy kártyacsomagot tesz az asztal közepére.

Török István Aranypénzben?

Török Ádám Aranypénzben. Én tartom a bankot.

Anya tálban főtt kukoricát hoz az asztalra. Török Ádám keverni kezdi a lapokat.

Gallai István ügyes kézzel kártyákat dobál az asztalra, különböző trükköket mutat be fiának és másik három tizennyolc éves forma fiúnak, akik ámuldozva figyelik.

Margith Gábor Jósolna is nekünk valamit?

Gallai István Jósolni nem tudok. A kártyák csak a kiválasztottaknak vallanak. Azoknak, akik hét hónapra születtek, a hetedik hónap hetedik napján.

Margith Gábor Szeretném tudni, hogy mikor kapunk már rózsamézet?

Gallai István Keresem.

ifj. Gallai István Tényleg olyan, mint a tűz?

Gallai István Olyan, mint a parázs. Aki eszik belőle, sohasem fog fájni, és nagyon sokáig él.

Margith Gábor Találja meg végre. Odakint kemény hideg van, sokat fázunk. Ha nem hoz rózsamézet, levágok egy darabot a Napból, és közelebb hozom.

Margith Gábor kést vesz elő a zsebéből.

Gallai István Megtalálom és elhozom nektek. Most figyeljétek ezt!

Tovább trükkösködik a kártyákkal az asztal felett, a konyhából behallatszik Rézi varrógépének zakatolása.

A Szentháromság-térről Török Ádám belép Kudlik Rezső boltjába, ahol segédek, inasok szolgálják ki a vevőket, Kudlik Rezső elégedetten nézelődik a pult mögül. Török Ádám eléje lép.

Török Ádám Csukja be a boltot.

Kudlik Rezső Miért? Kicsoda maga?

Török Ádám Török Ádám vagyok. Némelyek Cszozogónak csúfolnak.

Kudlik Rezső ijedten forgolódik, az ajtóban megjelenik Jaksity Száva, gyorsan visszafordul.

Kudlik Rezső A Cszozogó Török Ádám?

Török Ádám Nem szeretem, ha Cszozogónak neveznek. A dédapám volt Cszozogó, mert ő sántított. Én viszont nem sántítok. maga sem szeretné, ha mondjuk Kehes Kudliknak vagy Lyukas Kudliknak neveznék.

Kudlik Rezső Nem akartam megsérteni...

Török Ádám Söpörje ki a vevőket, és zárja be a boltajtót.

Kigombolja báránybekecsét, megmutatja az övébe dugott pisztolyt.

Kudlik Rezső Ki akar rabolni? Segítségért kiáltok. Öt perc múlva itt lesznek a csendőrök.

Török Ádám Nem baj, közöttük is vannak barátaim, szeretnék találkozni velük.

Kudlik Rezső halkán odaszól az egyik segédnek.

Kudlik Rezső Zárunk. KérjeteK bocsánatot a vevőktől.

A segédek és inasok bocsánatkérés közben kiterelik a csodálkozó vásárlókat, bezárják az ajtót.

Török Ádám Így már jobb. Az inasok is menjenek ki. Hógolyózzanak az udvaron.

Kudlik Rezső int az inasoknak és segédeknek, azok kimennek a boltból.

Kudlik Rezső Kirabolhat... De a csendőrök még ma letartóztatják.

Török Ádám a kerékpárokat és a varrógépeket nézegeti. Kipróbálja az egyik kerékpár csengőjét.

Török Ádám Én nem rabolok ki senkit. Csak kikérem a magamnak járó részt ebből az életből.

Kudlik Rezső Nem tartozom magának semmivel.

Török Ádám Négy lánc földet vásárolt az apámtól.

Kudlik Rezső Kifizettem az utolsó dinárig.

Török Ádám Kevés. Ma háromszor annyit ér.

Kudlik Rezső Nem tudhattam, hogy meghozzák a törvényt.

Török Ádám torkon ragadja a boltost, átemeli a pulton, a földhöz csapja, a hasára lép.

Török Ádám Nagyon jól tudtad, te meztelen csiga!

Kudlik Rezső Ne bántson! Sérvem van.

Török Ádám Elfakasztom a sérvedet, azután agyonlőlek.

Kudlik Rezső Vigyen amit akar...

Török Ádám ráérősen töpreng, a lábát még mindig a boltos hasán tartja.

Török Ádám Elviszek három biciklit a bátyáimnak, meg egy-két varrógépet a fiatalasszonyoknak. Ennyi jár nekem, igaz?

Kudlik Rezső Igaz.

Török Ádám Körülnézek még. Hol van a raktár?

Kudlik Rezső A pincében.

Török Ádám kísétál a boltból, lemegy a pincébe. Az utcáról berúgják az ajtót, Karagics ront be három csendőrrel. Arcán nagy fekete folt éktelenkedik.

Karagics Hol van?

Kudlik Rezső keservesen feltápászkodik a földről.

Kudlik Rezső A pincében.

Karagics a pince lejáratahoz megy, mögötte felsorakoznak a csendőrök. A továbbiakban csak ők látszanak, Török Ádám lentről, a sötétből beszél.

Karagics Csúnya dolgokat művelsz, Török Ádám. Alighogy kijöttél a börtönből, máris csúnya dolgokat művelsz. Kifosztod a tisztességes polgárokat.

Török Ádám A magamét viszem el.

Karagics Nem hiszem. Lemegyek érted. Pisztoly van nálam.

Török Ádám Nálam is pisztoly van.

A csendőrtiszt elindul lefelé a lépcsőkön.

Karagics Nincs neked pisztolyod. Nincs neked az égvilágon semmid. Még sétapálcád sincs.

Török Ádám Mindjárt kiderül... Te meztelen csiga.

Karagics Lelónél egy csendőrtisztet?

Török Ádám Csak megnyomorítalak.

A csendőrtiszt megáll, lövés dörren, Karagics a térdéhez kap, legurul a lépcsőkön. A csendőrök tanácstalanul állnak a bejáratnál. Török Ádám felemelt kezekkel előbújik a sötétből. Egy csendőr leszalad a jajgató Karagicsához, ketten pedig kivezetik a térre Török Ádámot. A téren csődület, a Szentháromság-szobor mellett Váry János ül a hintájában, mellette Aradi József áll.

Váry János Megint elkapták. Pogány természete van.

Aradi József Kemény magyar ember.

Váry János Nem sokáig marad a szerbek börtönében.

A tolongó, báméskodó tömegben Margith Gábor tűnik fel, kést tart a kezében.

Margith Gábor Leszúrom a két csendőrt.

Váry János Tedd el a késedet. Szabad lesz enélkül is.

A katolikus templomban megszólalnak a harangok. A jajgató Karagicsot hevenyészett hordágyon hozzák ki az utcára.

Gallai István és Krebs Péter mennek a Lusztig órásbolt felé, fölöttük repülőgépek zúgása hallatszik.

Gallai István Zajos időben fogsz házasodni.

Krebs Péter A világ munkásosztálya nem engedi meg...

Gallai István Hagyd ezt a hülye kommunista mesét. A Szovjetunió
lepaktált a németekkel.

Krebs Péter Ez csak kényszerű taktikai húzás...

Gallai István Gondolj inkább Pazaver Julira. Helyes lány, szép
jeggyűrűt vegyél neki.

Belépnek az órásboltba, a pult mögött Lusztig Kornél és Márton fia ül,
örömmel üdvözlük Gallai Istvánt.

Gallai István A függöny mögött vannak harcias munkásmozgalmi
könyvek?

Lusztig Kornél Nincsenek.

Gallai István Kár. Sógoromat az ilyen kiadványok érdeklik. De
é debateslik a jeggyűrűk is. Nősülni készül.

Lusztig Kornél Jeggyűrűink vannak. Marcinak berendeztünk egy
ékszerészboltot a Szentháromság téren. De még nem
pakoltunk át. Bolond időket élünk.

Gallai István Megint eljön hozzánk a háború. Akár jót is hozhat.

Lusztig Kornél Feri elesett a nagy háborúban...

Gallai István Derekasan harcolt. Ő volt a legjobb katona, akit
ismertem. Büszke lehet rá.

Lusztig Kornél Szeretném, ha Marci megmaradna.

Gallai István

Mutasson jeggyűrűket a vörös sógoromnak. És húzzon fel valami jó hangú órát.

Lusztig Márton jeggyűrűket tesz a pultra, Lusztig Kornél a feje fölött beindít egy kellemesen zengő harangozó órát.

Harangzúgás, a katolikus templomban befejeződik a nagyszombati mise, a hívők kivonulnak, Krisztus katonái díszes egyenruhában, jácinttal ékesített asztrakán-kucsmákban, kivont karddal őrzik a Megváltó koporsóját. A kivonuló emberek között Aradi József és Gallai István egymás mellé sodródik, együtt lépnek ki a templomból. A templom előtt az úton a szétzilált jugoszláv hadsereg egyik százada vonul el, néhány katona berohan a Kudlik-bolt pincéjébe, vállra vetett zsákokkal, sonkával, szalonnával jönnek vissza. Aradi József elégedetten szemlélődik.

Aradi József Elmennek a szarháziak. Éppen ideje már. Ismét mi leszünk többen. A Szentháromság tér ismét Szentháromság tér lesz.

A Kudlik-bolt homlokzatán egy pillanatra felvillan a "Szentháromság tér" feliratú, átmázolt utcatábla, fölötte pedig a "Trg Srpske Sloge" (Szerb Egység tere) cirill betűs feliratú tábla.

Gallai István Kudlikot még kirabolják.

Aradi József Túléli.

A zsákokat cipelő katonák beállnak a sorba, a Kudlik-bolt udvarába templomi ruhás magyar gyerekek rohannak be.

Gallai István Gyerekeink gyorsan tanulnak a martalócoktól.

Aradi József Ők itthon vannak. Raboljanak kedvükre.

A templomból kijövő emberek szétszélednek, Aradi József és Gallai István átsétál a Kudlik-bolthoz. Az udvarról elégedetten vigyorgó gyerekek jönnek ki, az ujjaikat nyalogatják.

I. fiú Rengeteg méz van a pincében.

Aradi József Teleettétek magatokat?

II. fiú Igen.

Aradi József NőjeteK nagyra! Megint itthon vagyunk.

Gallai István Rengeteg méz?

I. fiú Teli hordókban.

Gallai István Megnézem

Bemegy az udvarra, elindul lefelé a pincébe, a fiúk kiabálnak utána:

Az akácméz a legjobb! Abból egyen.

Gallai István a hordókat vizsgálja a pincében. Mindegyik kézírással van megjelölve: "Akác", "Tisztos", "Hárs", "Vegyes"...

Rábukkan egy kisebb csuporra. Kézírással az áll: "Rózsaméz".

A konyhában Rézi húsvéti tojásokat fest, a két, immár felnőtt gyerek az asztalnál ténykedik, a lány tésztát gyúr, a fiú sonkát szeletel.
Kicsapódik az ajtó, Gallai István jön be, az asztalra teszi a mézes csuprot.

Gallai István Megvan!

Rézi Micsoda?

Gallai István A rózsaméz.

Ámult csönd, a fiú tér magához elsőnek.

ifj. Gallai István Ahogy megígérte...

Gallai István Ahogy megígértem.

A fiú a csupor felé nyúl.

Gallai István Elsőnek anyátok eszik belőle. Adjatok egy kanalat.

A lány kanalat vesz elő, átadja anyjának, Gallai István a mézet Rézihez viszi.

Gallai István Egyél belőle. Sohasem fogsz fázni, és sokáig fogsz élni.

Rézi két kanállal mer a mézből, azután visszaadja férjének a csuprot.

Rézi Tényleg rózsaillesata van.

Gallai István is eszik a mézből.

Gallai István Én is sokáig akarok élni.

Átadja a csuprot és a kanalat gyerekeinek, akik áhítattal kóstolgatják a mézet.

ifj. Gallai István Margith Gáborék már évek óta várják.

Gallai István Vigyétek ki nekik.

A fiú és a lány kiszalad a konyhából, Gallai István egyedül marad feleségével.

Rézi Tényleg sokáig fogunk élni?

Gallai István Sokáig. Főzzél sok tojást. Ma este rengeteg vendégünk
lesz. Zajos éjszakákon összebújnak az emberek.

Kintről repülőgépek zúgása hallatszik. Rézi vizet tesz a tűzhelyre, alágyújt.

Az utcasarkon alkonyatkor fiatal fiúk eszik a rózsamézét. Jókedvűek, hangosan nevetnek, Margith Gábor félmeztelenre vetkőzik.

Margith Gábor Ezután sohasem fázom már.

A többiek is vetkőzni kezdenek, az utcában a szomszédok Gallai Istvánék háza felé mennek.

Gallai István halkán játszik a citerán, a zsúfolt szobában a vendégek csöndesen beszélgetnek. Péter is köztük van. Török Ádám lép be, elcsitul a zsongás. Gallai István feláll, átöleli a harsogva nevető Török Ádámot.

Gallai István Nem maradtál sokáig.

Török Ádám Szerencsém van a háborúkkal. A Monarchiában
börtönbe csuktak katonaszökevényként. A lármázó
szerb hadsereg kiengedett. Most szaladnak a magyar
honvédek elöl, akik szintén kiengedtek engem. Az aranyfogaim is
megmaradtak.

Gallai István maga mellé ülteti Török Ádámot, a citerát pengeti.

Török Ádám Reggel új nap kezdődik.

Gallai István Addig maradjunk csöndben.

Játszani kezd a citerán, a vendégek között Péter Bata Jánoshoz hajol.

Péter Nehogy a Török Ádámok ideje jöjjön...

Gallai István Maradjunk csöndben!

Erősebben csap a húrokba, pásztornótákat játszik, azután a citeraszó halkán átfut a bevonuló honvédek énekébe.

LATROKNAK IS JÁTSZOTT

forgatókönyv

II. rész

MIÉNK EZ A NAP

című regényéből

írta:

GION NÁNDOR

Éneklő magyar honvédek vonulnak be Szenttamásra, a helybéli magyarok ujjongva köszöntik őket. A lelkesedők között van Gallai István, Török Ádám, Aradi József, Margith Gábor is, a közelükben négy Krisztus-katona áll, ők kardjukkal üdvözlik a honvédeket.

Hat lovas katona jön elől, mögöttük a gyalogság, egy zömök, energikus alezredes vezetésével, a sor végén lóval vontatott ágyuk. A honvédek ünnepélyesen vonulnak, harsányan énekelnek.

Hirtelen puskalövések hallatszanak. Az alezredes felemeli a kezét, a katonák megállnak, az énekszó megszűnik. Ismét lövések hallatszanak, az egyik lovas katona a két tornyú, görögkeleti templomra mutat.

Lovaskatona Onnan lőnek.

Az alezredes körülnéz, megszemléli a két tornyú templomot, és a távolabbi egy tornyú templomot.

Alezredes Az ott milyen templom?

I. Krisztus-katona Szerb templom.

Alezredes És az a másik? Az egytornyú?

I. Krisztus-katona Az magyar templom. Onnan nem lőnek a honvédekre.

Az alezredes pattogó hangon utasítja küldöncét.

Alezredes A tüzerek célozzák meg a két tornyú templomot!
Tegyék huzatossá!

A küldönc elfut az ágyúkhöz, az alezredes csípőre tett kézzel sétál csapata előtt. Aradi József csodálattal figyel.

Aradi József Olyan, mint Perczel Mór.

Török Ádám Az meg kicsoda?

Aradi József Magyar tábornok volt. Ugyanilyen zömök, erélyes ember. 1849 tavaszán ő vetett véget a szerbek garázdálkodásának Szenttamáson. Teljesen szétverte őket.

Török Ádám Annak már majdnem száz éve.

Aradi József A szerbek még ma is tisztelettel emlegetik a nevét. Az alezredesre is sokáig emlékezni fognak.

Eldördülnek az ágyuk, a lövedékek a két toronyba csapódnak, azok meginognak, de nem omlanak le.
Az ágyúdörgés után nagy csönd lesz, az alezredes vigyázzállásba merevedik.

Alezredes Hazajöttünk.

Fölemeli a kezét, elindul, a katonák fegyelmezett sorokban, énekelve lépkednek mögötte.

Aradi József Éppen olyan, mint Perczel Mór. Ez a nap a miénk.

Török Ádám Meddig tart?

Aradi József Ezer évig. Ezer éve itt vagyunk, és itt maradunk még ezer évig.

Török Ádám A honvédek is itt maradnak?

Aradi József Itt maradnak.

Török Ádám Akkor jó. Mert ha előbb elmennek, nagy bajba kerülünk.

I. Krisztus-katona Menjünk vissza a megváltó koporsójához. Adjuk meg neki a tiszteletet.

A négy Krisztus-katona elmegy, a városon átvonuló honvédek éneke egyre messzebből hallatszik, Aradi József Gallai Istvánhoz lép.

Aradi József Mától kezdve ismét mi vonulunk be a községházára. Szükségem lesz megbízható fegyveresekre. Te kitüntetéssel jöttél haza a nagy háborúból.

Gallai István Nagyezüsttel. De szétlőtték a könyökömet. És én szeretek a szabad ég alatt járkálni. Őseim pásztorok voltak.

Török Ádám elneveti magát, élcélődve mondja Aradi Józsefnek.

Török Ádám Nevezzétek ki mezőőrnek. Skkor a szabad ég alatt kószálhat pásztor ősei nyomában.

Gallai István Ilyesmit esetleg elvállalnék. Olvasni is lenne időm a búzatáblák és a kukoricások szélében.

Aradi József Gyere be a napokban a községházára. Gyorsan kell intézkednünk.

Török Ádám Margith Gábor kemény gyerek. Neki nem lőtték szét a könyökét.

Margith Gábor Rendet tartanék a községházán.

Aradi József Jelentkezz nálam holnap.

Az emberek lassan szétszélednek, Aradi József és Margith Gábor is elmegy. Török Ádám Gallai Istvánhoz fordul.

Török Ádám Tudsz lovagolni?

Gallai István
a Ültem már lovon néhányszor. Váry János birtokán meg Belics-tanyán.

Török Ádám Pásztor őseid legfeljebb csak szamarak hátára ülhettek. Meg tudod ülni szőrén a lovat?

Gallai István Legtöbbször nyereg nélkül lovagoltam.

Török Ádám Akkor gyere velem. Kimegyünk néhány tanyára. Beszédem van néhány szerb gazdával.

Gallai István Honnan szerzel lovakat?

Török Ádám Haramászéktól.

Gallai István Nekik csak kövér igáslovaik vannak.

Török Ádám Ezen a lapos földön a megrémült emberek szemében az igáslovak is harci paripáknak látszanak.

Gallai István Nem akarok bajba keveredni...

Török Ádám Ez a nap a miénk. Hallottad Aradi Jóskát. És gyorsan kell cselekednünk.

A főutcán az ágyukat vontató lovak, mellettük a tüzérek vonulnak el, követik az egyre távolabban éneklő gyalogságot.

Gallai István és Török Ádám két lomha igazlós hátán lovagolnak a zöldellő határban a dűlőutakon, hátuk mögött a betonúton időnként katonai teherautók tűnnek fel. Gallai István hajlott hátú pejlovon, Török Ádám fehér lovon ül, egy ostornyéllal néha megcsapkodja az oldalát. Egy gazdagnak látszó tanya felé tartanak.

Gallai István Nagyon csúnyák lehetünk a szép tavaszi földeken.

Török Ádám Mi is szépek vagyunk. Magasról nézünk le a búzatáblákra, és ezt a tanyasi emberek is látják.

Gallai István Úgy érzem magam, mintha egy hatalmas, lusta teknősbéka hátán ülnék.

Török Ádám Álmaidban nem ilyen lovakon ültél?

Gallai István Igazi háttaslovakon vágattam, és pillanatok alatt odaértem, ahová kíváncsoztam.

Török Ádám Most is gyorsan odaérünk, ahová kíváncsozunk, és elbeszélgetek Milacski Ivánnal. Amíg a börtönben nyomorogtam, elorozta apámék hat lánc földjét.

Gallai István Akkoriban nehéz időket éltünk.

Török Ádám Most egészen másmilyen időket élünk.

Török Ádám elégedetten vigyorog, megcsapkodja a fehér ló oldalát.

Gallai István Ki akarod rabolni?

Török Ádám Csak visszakérem azt, ami az enyém.

Gallai István Egy ostornyéllal?

Török Ádám Fehér lovon ülök, és pisztoly is lehetne nálam. Azelőtt gyakran hordtam pisztolyt.

Gallai István De most nincs pisztolyod.

Török Ádám Ezt te tudod, ők viszont nem.

Gallai István Én csak nézelődni jöttem. Nem akarok belekeveredni.

Török Ádám Maradj hátrább.

Gallai István megállítja a lovát, Török Ádám beüget a nagy gazdasági udvarba, megáll az udvar közepén, három csatakos kutya rohan elő, dühödt csaholással keringenek a ló körül.

Török Ádám Iván, gyere ki!

Kinyílik a tanya egyik ajtaja, Milacski Iván lép ki, két kislányát vezeti kézenfogva, Török Ádámhoz mennek. Gallai István a dűlőútról szemléli a jelenetet.

Török Ádám Zavard el innen a kutyáidat, mert kiterítem őket a gazdájukkal együtt.

Milacski Iván dobbant a lábával, a kutyák vicsorogva visszahúzódnak.

Milacski Iván Én sohasem ártottam neked, Ádám.

Török Ádám Hat lánc föld. Neked ez semmi, de az apámnak nagyon sok volt.

Milacski Iván Megfizettem érte.

Török Ádám Nem eleget.

Az egyik istállóból kilép két béres, vasvillákkal a kezükben indulnak Török Ádám felé. Ő az ostornyéllal rájuk mutat.

Török Ádám Azt mondtam, zavard el innen a kutyáidat.

Milacski Iván a béresekhez fordul.

Milacski Iván Menjetek vissza az istállóba.

A béresek visszamennek az istállóba, Török Ádám fenyegetően nézi a tanyasi gazdát, aki leguggol, átöleli két kislányát.

Milacski Iván A lányaimat még szeretném felnevelni, Ádám.

Török Ádám Elég apró gyerekek. Sokba fog kerülni a nevelés.

Milacski Iván Mennyivel tartozom?

Török Ádám Számold ki magad.

Milacski Iván karjaiba veszi a két kislányt, bemegy velük a házba. Török Ádám cigarettát sodor magának, rágyújt, türelmesen várakozik az igásló hátán. Milacski Iván egy abrakos tarisznyával jelenik meg ismét, átnyújtja Török Ádámnak, az belenéz, nyakába akasztja a tarisznyát, elindítja a lovát, visszaüget Gallai Istvánhoz, újból egymás mellett lovagolnak.

Török Ádám Ilyen egyszerűen megy a dolog.

Gallai István Szereztél magadnak még egy ellenséget.

Török Ádám Nálam ez keveset számít. Meg aztán a gyáva ellenség nem ellenség.

Gallai István Milacski Iván nem gyáva ember.

Török Ádám Most fél. Ilyenkor kell elszámolni vele. Mindjárt elszámolok még egy régi ellenségemmel is.

Gallai István Jaksittyal?

Török Ádám Ő küldte ráma csendőröket a Kudlik-boltba.

Gallai István Enélkül is elkaptak volna.

Török Ádám Nem biztos.

Gallai István Jaksity Száva nagyon büszke a családjára. Azt állítja, hogy Rettegett Iván cár a rokonuk volt.

Török Ádám Ma én vagyok Rettegett Iván cár. És fogadok, hogy a rokon már vár engem.

Lovagolnak a búzatablák között, körülöttük szinte semmi mozgás, varjak bóklásznak a földeken, távolabbról tanyasi kutyák ugatnak. A Jaksity-tanyához érnek. A gazda a tanya fehér falának támaszkodik, mintha tényleg látogatót várna. Az istálló ajtajából az orosz kocsis figyel.

Gallai István ezúttal is megáll a dűlőúton, Török Ádám Jaksityhoz lovagol. Sokáig szótlanul nézik egymást.

Török Ádám Tizenkét év. Tizenkét évet kaptam miattad.

Jaksity Száva Nem tudhattam, hogy lövöldözés lesz.

Török Ádám A hájas rendőrfőnököknek szétlőttem a térdét. Jól célzok. Nem akartam megölni, csak megnyomorítani. Ha bárkit meg akarnék ölni, egyetlen golyóval leteríteném. Fejbe lőném.

Jaksity Száva lassan leveszi kucsmáját, lehajtja a fejét.

Jaksity Száva Élni akarok, Ádám.

Varjak repülnek fel a búzamezőkről, a tanya körüli fákra szállnak.

Török Ádám Ha kiterítelek, legfeljebb csak a varjak kárognak utánad.

Jaksity Száva Nagy családom van.

Török Ádám Nekem is.

Gallai István a dűlőútról odakiabál Török Ádámnak.

Gallai István Ádám, ne lödd agyon! Jóraláló ember, hidd el nekem!

Török Ádám csodálkozva néz barátjára, azután elvigyorodik.

Török Ádám Emeld fel a fejed. Köszönd meg Rojtos-Gallainak, hogy meghagyom az életed.

Jaksity Száva tétován felemeli kezét, hálásan int Gallai Istvánnak.

Török Ádám A tizenkét év azonban tizenkét év marad.

Jaksity Száva Megfizetek érte. Kérhetsz tőlem, amit akarsz.

Török Ádám Én is jóra való ember vagyok. Nem számolom fel mind a tizenkét esztendőm. Csak azt a néhány hónapot, amit leültem. A háború kiszabadított. Egy abrakos tarisznyát kérek, de nem üresen.

Jaksity Száva besiet a házba, és nagyon gyorsan visszajön egy abrakos tarisznyával, Török Ádám elégedetten átveszi tőle, kilovagol az udvarból, folytatják útjukat Gallai Istvánnal a kihalt határban.

Török Ádám Ezek a szerb gazdák egy csapásra nagyon jól megtanultak magyarul.

Gallai István Azelőtt is tudtak.

Török Ádám Az elmúlt húsz évben megpróbálták felejtetni.

Gallai István Kevés idejük volt rá.

Távolabb ismét feltűnik egy tanya, Török Ádám az ostornyéllal arra mutat.

Török Ádám Belics Dusán is jól beszél magyarul?

Gallai István Tökéletesen. Pesten járt egyetemre.

Török Ádám Vele is gyorsan szót értenék.

Gallai István Őt ne bánts. Sokszor dolgoztam a földjein, mindig rendesen viselkedett.

Egy ideig szótlánul lovagolnak tovább.

Török Ádám Szeretném, ha te lennél a mezőőr a Devecserben.

Gallai István A jövő héten majd bemegyek a községházára.

Török Ádám Nyugodtabb lennék, ha te vigyáznál a tanyámra és a földjeimre.

Gallai István Mire? Neked nincs...

- Török Ádám Pankov Milánnak van egy takaros kis tanyája tíz láncc földdel. A Váry-birtok mellett. Megveszem tőle.
- Gallai István Pankov Milán árulja a tanyáját?
- Török Ádám Még nem. De én majd rábeszélem. Jó árat fizetek érte. Van miből, és én nem szoktam soha senkit becsapni, még akkor sem, ha fél. Végül is ez a nap a miénk. Tartson ezer évig.
- Gallai István Tartson ezer évig.

Elégedetten haladnak az igáslovakon, a távolban feltűnik a Schank-téglagyár kéménye.

Esti kocsmái zajongás, Stefi kocsmájában minden asztalnál ülnek, a söntés mögött Elizabeth Art áll, a vendégeket két pincér szolgálja ki, az egyik asztalnál Jaksity Száva orosz kocsisa és Milacski Iván két bérese ül, közelükben, egy másik asztalnál Török Ádám, ifj. Johann Schank és Stefi beszélget, előttük két üveg vörös bor.

ifj. Johann Schank Apám nagyon büszke rád. Mindig bízott benned. Örül, hogy segített a boldogulásodban. Bármikor segít ismét.

Stefi Állok a saját lábamon. A kocsmá forgalmas, vannak földjeim, és van öt eladó lovam is.

Török Ádám A legolcsóbbat megveszem. Nem marad túl sok pénzem. Kiköltekeztem mostanában.

ifj. Johann Schank Kifizetődő a lókupeckedés?

Stefi Háborúban kellenek a lovak.

ifj. Johann Schank A háború messzire ment, és ilyenkor a téglák is kelendők. Megint szép országban élünk.

Török Ádám Azt mondják, legalább ezer évig.

ifj. Johann Schank Legalább ezer évig. Mennem kell. Megmelegszenek a gyárkémények. És bármikor segíthetünk.

Stefi Köszönöm.

Ifj. Johann Schank feláll, kezét fog Török Ádámmal, kifelé indul a kocsmából, Stefi elkíséri az ajtóig.

Az orosz kocsis átjön Török Ádámhoz, leül vele szembe. Török Ádám unottan néz rá. A kocsis tölt magának a borból.

Kocsis Úgy hallottam, hogy megvásároltad Milán Pankov tanyáját és földjeit.

Török Ádám Jól hallottad, Miska. De mi közöd hozzá? És megkérlek, hogy ne tegezzél.

Kocsis Gróf Mihail Petrovics Trenyov a nevem.

Török Ádám Elhiszem, Miska. De kocsisok csak akkor ülhetnek az asztalomhoz, ha meghívom őket.

Kocsis Ilyen emberek miatt lettem kocsis. Elűztek...

Török Ádám Akkor hát gondozd figyelmesen a lovakat.

Kocsis Megaláztad Száva Jaksityot és Iván Milacskit.

Török Ádám Elszámolnivalóm volt az urakkal. Téged meg nem hívtalak az asztalomhoz.

Az orosz kocsis egy vadászkést vesz elő, az asztalra teszi.

Kocsis Száva Jaksity családja Rettegett Iván cártól származik.

Török Ádám Én viszont Rettegett Török Ádám vagyok.

Kocsis Novgorod mellett volt birtokom. Ott vérét vettem az embereknek.

Ekkor már csönd lesz a kocsmában, mindenki Török Ádámokra figyel. Török Ádám lassan megfogja a teli borosüveget, tölt a poharába, azután az üveggel hirtelen fejbe csapja az orosz kocsis. Az lefordul a székről. A két béres felugrik az asztaltól, Török Ádám felé indul. Török Ádám jóindulatúan néz rájuk, a vadászkést maga elé húzza.

Török Ádám Ti is az asztalomhoz ültök, vagy pedig hazaviszitek a gróf urat, és soha nem jöttök a közelembe?

A béresek tétován álldogálnak, azután kivonszolják a kocsmából a véres fejű, ájult kocsis.

Stefi újabb üveg vörös bort hoz Török Ádámnak, leül az asztalhoz.

Gallai István a községháza folyosóján lépked, Margith Gábor egyenruhában, széles pisztolyövvvel őrködik az ajtók előtt.

Gallai István Aradi Jóskához jöttem.

Margith Gábor Vártuk már.

Kinyitja az ajtót, Gallai István belép az irodába. Aradi József íróasztalánál ül, egy pillanatra felnéz, kezével int, helyet kínálja Gallai Istvánt, aki leül egy székre.

Aradi József A szerb telepesek kirugdalásával bajlódom éppen.

Gallai István Szenttamáson nincsenek telepesek.

Aradi József Ott vannak Szőregen és Topolya környékén. Velük akarták elszerbesíteni vidékünket ezek a marhák. Visszaküldjük őket a hegyekbe, a kecskeóljaikba. Csángók magyarok jönnek a helyükre.

Gallai István Csángók?

Aradi József Bukovinai csángók. Tisztességes magyar emberek.

Gallai István Isten hozta őket.

Aradi József íróasztalán papírokat tanulmányoz.

Aradi József Jó lenne, ha idejönnél a községházára. A húsz éves szerb megszállás alatt elfogytak innen az írástudó magyar emberek.

Gallai István Szeretek a szabad ég alatt járkálni.

Aradi József még mindig a papírokat vizsgálgatja, felsóhajt.

Aradi József Tiéd lesz a Devecser és a mögöttes szántóföldek a becsei határig.

Gallai István Elég nagy terület.

- Aradi József Járkálhatsz kedvedre a szabad ég alatt. Lóhátról is őrizheted a földeket. Van lovad?
- Gallai István Nincs. De majd szerzek, ha kell.
- Aradi József Nekem is vannak arra földjeim. Vigyázz rájuk. És különösen Váry János birtokára vigyázz. Váry János a jóbarátom.
- Gallai István Valamikor citerán játszottam, és kártyát osztottam a kastélyában.
- Aradi József Most egy mulya begluki gyerek osztja a lapokat Jánosnapon. Hegedűn játszik mellé, és igen rosszul.
- Gallai István Biztos vagyok benne, hogy a kártyapartik így is hangulatosak.
- Aradi József kitölt egy űrlapot, aláírja, lepecsételi, átadja Gallai Istvánnak.
- Aradi József A fizetséged nem lesz sok, de terményben kapsz annyit, hogy eltarthatod a családodat. Gábor majd ad fegyvert és egyenruhát. Én meg majd csak elbajmolódom a szerb telepesekkel és a csángókkal.
- Gallai István kimegy az irodából, Margith Gáborral elindulnak a folyosón.
- Gallai István Jól érzed magad az egyenruhában? Hűvös napok járnak mostanság. Nem fázol?
- Margith Gábor Sohasem fogok fájni. Ettem egyszer a rózsamézből. maga hozta. Aki evett a rózsamézből, az sohasem fog fájni. Meg aztán a pisztoly is melegít.
- Kimennek az udvarra, onnan le a pincébe, ahol egyenruhák, fegyverek sorakoznak a polcokon. Margith Gábor átad Gallai Istvánnak egy sötétzöld egyenruhát, egy forgópisztolyt töltényekkel, derékszíjat pisztolytáskával.
- Gallai István Vadászok öltöznek ilyen gúnyába.

- Margith Gábor Vadásszon maga is. Emberekre, rókákra, vadnyulakra... Azt hallottam, hogy a Rajda-testvérek és az orosz kocsis meg akarták ölni Török Ádámot.
- Gallai István Török Ádám fél kézzel elbánik az ilyesfélével.
- Margith Gábor Ha még egyszer a közelébe mennek, szétlövöm a fejüket.
Kedvelem Török Ádámot. Megmondhatja nekik.
- Gallai István Megmondom nekik, ha arra járok.
- Margith Gábor Lovon járja a határt?
- Gallai István Fehér lovon.

Felmennek a pincéből az udvarra, a községháza istállójából egy magyar csendőr két fehér lovat vezet ki.

Stefi felnyergelt lovat vezet ki az istállóból, a kantárt az udvaron várakozó Gallai István kezébe adja.

Stefi Fehér lovam nincs pillanatnyilag.

Gallai István Pedig az lenne az igazi.

Stefi Nem vagyok lótenyésztő. Adom-veszem a lovakat. Időnként kerül majd hozzám fehér ló is, akkor azt adom kölcsön. Kezdetnek jó lesz az almás deres is.

Gallai István nyeregbe száll, néhányszor körbelovagol az udvaron.

Gallai István Így is magasról nézhetek a tanyasi parasztokra.

Stefi Meg a feleségeikre is.

Gallai István Azoknak megvan a maguk elfoglaltsága.

Stefi Néhányszor már bajba keveredtél. Ez nagyon nem tetszett a nővéremnek.

Gallai István Bolond szóbeszéd volt az egész.

Stefi Rézi képes felpofozni az összes devecseri fiatalasszonyt. Én aztán tudom. Engem gyerekkoromban legalább négyszázötvenszer felpofozott.

Gallai István Embert nevelt belőled.

Stefi És a férjéből?

Gallai István Engem nem kell nevelni. Mindent tudok a világról, és ezentúl lóhátról vigyázok a rendjére.

Stefi A rendteremtéshez csak mi, németek értünk. Ti magyarok elkapkodjátok a dolgaitokat.

Gallai István A devecseri határban rend lesz.

Stefi

Hát akkor kezd el. Én a jövő héten átmegyek Bánátba.
Addig hozd vissza ezt a gebét, megfényesítem a szőrét,
mielőtt túladnék rajta. Te meg kapsz egy másik lovat.
Lehet, hogy fehér lovat.

Gallai István kilovagol az utcára, Stefi mosolyogva néz utána.

Gallai István eléggé néptelen, földes utcákon lovagol, a felnőttek a határban dolgoznak, csak néhány gyerek bámulja meg a lovast. Megáll Lusztig Kornél, a zsidó órás boltja előtt, leugrik a lóról, egy fához köti a gyeplőt, benyit a boltba.

A boltból két asszony jön ki, Lusztig Kornél a pult mögött egy faliórával babrál, fia, Lusztig Márton vasalt öltönyben, táskával a kezében indulni készül. Az öreg órás majdnem úgy pillant fel Gallai Istvánra, mint Aradi József a községházán.

- Lusztig Kornél Remélem, könyvekért jöttél. Régóta nem olvasol.
- Gallai István Dolgoznom kellett.
- Lusztig Kornél Szerzem új könyveket is. Arról a másik háborúról
szólnak. Nem túl jó könyvek, de téged esetleg
érdekelhetnek.
- Gallai István Megnézem őket. Most lesz időm olvasni. Kinn a
határban az akácfák és az eperfák alatt.
- Lusztig Márton Szerencsés ember. Lovon jár, eperfák árnyékában olvas.
Mi, zsidók elakadt órák és megkopott ékszerek fölött
görnyedezünk.
- Gallai István Mindjárt megszakad a szívem értetek. Menni fog az
ékszerboltod?
- Lusztig Márton Úgy látszik.
- Lusztig Kornél Megint háború van. Ilyenkor az embereket jobban
érdeklí az arany, mint a könyv.
- Gallai István Megnézném a könyveket.
- Lusztig Kornél Tudod, hogy hol vannak.

Lusztig Márton kimegy az üzletből, Gallai István az öreg órás mögött belép egy függöny mögé, ahol hosszú könyvespolcon magyar, német és héber nyelvű könyvek sorakoznak.

Gallaiék háza előtt kétlovas szekér áll, Gallai István melléje lovagol almásderesén, a lovat az egyik eperfához köti, a három könyvvel, pisztollyal, egyenruhával a kezében bemegy az udvarba, onnan belép a konyhába. Rézi varrógépének kattogása hallatszik, egy tanyasi fiatalasszony, Imris Paulina áll kombinében, zavartan a mellére szorítja kezeit, amikor Gallai István belép.

Paulina Ruhát próbáltam...

Gallai István gondosan az asztalra rakja a könyveket, a pisztolyt és az egyenruhát.

Gallai István Szépek a bunyevác lányok. Honnan is hozott el Tamás?

Paulina Tavankútról.

Gallai István Arra nincsenek folyók. Én fiatal koromban gyakran lovagoltam zöld mezőkön, nagy folyók partján. Ott sok ilyen szép lányt láttam.

Rézi elneveti magát a varrógép fölött.

Rézi Sohasem lovagoltál nagy folyók partján. Legfeljebb álmaidban.

Gallai István Csakhogy mindig nyitott szemekkel álmodtam.

Rézi Szép, virágmintás ruhát varrok Paulinának. Mindjárt kész lesz.

Gallai István Én meg sötétzöld egyenruhát kaptam. És egy forgópisztolyt mellé. Meg olvasnivalót is hoztam.

Rézi abbahagyja a varrást, az asztalra rakott holmikat nézegeti.

Rézi Sikerült? Felfogadtak csősznek?

Gallai István Mezőörnek. A zöld ruhában kicsit olyan leszek, mint a levelibéka, de ezt senki sem meri szóvá tenni, mert pisztoly lesz az oldalamon, és lóhátról nézek le az emberekre.

Rézi Lóhátról?

Gallai István Stefitől kapok kölcsön lovakat. Összelovagolok annyi terményt, hogy többé nem kell mások földjein búzát aratni és kukoricát törni.

Gallai István bemegy a szobába, ott a hosszú asztalon szétteríti az egyenruhát, zsebéből kirakja a töltényeket, megvizsgálja a forgópisztolyt, hat golyót berak a forgófejbe, a többi töltényt egy fiókba teszi, átöltözni készül.

A konyhában Paulina felpróbálja az új ruhát, Rézi elégedett munkájával.

Gallai István egyenruhában, pisztollyal az oldalán jön ki a szobából, megnézi Paulinát.

Gallai István Megújultunk mind a ketten. Megszépültünk.

Rézi körbejárja férjét.

Rézi A nadrág kicsit hosszú. Mindjárt felhajtom.

Gallai István Ráér estére. Most kilovagolok a határba, meg akarok dolgozni a fizetségemért.

Rézi A csőszök és a levelibékák nem szoktak megszakadni a munkában.

Paulina Nagyon szép az egyenruhája. Békaszínű, de szép. Olyan benne, mint egy katonatiszt.

Gallai István A te ruhád szebb. Azért, mert a feleségem varrta. Ünnepnapon fogom hordani.

Átöltözik, már nem szégyenlősködik Gallai István előtt.

Paulina Ma még sok dolgom van a tanyán. Ahhoz jó lesz a régi ruhám is. Sietnem kell vissza.

Gallai István Fegyveres kísérettel.

Nevetve mennek ki az udvarra, majd az utcára.

Gallai István és Paulina a folyó mentén halad, Paulina szekéren ül, Gallai István mellette lovagol. A fiatalasszony a folyóra mutat.

- Paulina Álmaiban ennél nagyobb folyók partján lovagolt?
- Gallai István Sokkal nagyobb folyók partján. A vízen fehér hajók úsznak, a parton hatalmas fűzfák, nyárfák és jegenyék állnak, a fák közül estéenként őzek és szarvasok járnak a folyóra vizet inni.
- Paulina És nappal?
- Gallai István Nappal kipirult arcú fiatal lányokat láttam a fák alatt, vidámak voltak, folyton nevettek.
- Paulina Milyen ruha volt rajtuk?
- Gallai István Virágmintás ruha. De ha fürödni mentek, akkor meztelenre vetkőztek. Akkor voltak a legszebbek, én meg fiatal voltam.
- Paulina Mostanában nem jár a nagy folyók mellett?
- Gallai István Ma csak egy kivénhedt almásderest kaptam magam alá. De néha talán tudok szerezni jóvérű fehér lovakat is.
- Paulina Furcsa dolgokról beszél. Szépen és érdekesen beszél.
- Gallai István Mifelénk szépen beszélnek a férfiak. Ezért jöttél ide Tavankútról. Nem igaz?
- Paulina Tamásnak negyven lánc földje van.
- Gallai István Az ő beszéde is szép. Még dadogva is.
- Paulina Nyelve.
Nem dadog sokat. Főleg a "p" betűnél akadozik a Engem meg Paulinának hívnak.
- Gallai István Találjon ki más nevet. Én a nagy folyók partján mindenféle gyönyörű neveket adtam a lányoknak.

Paulina

Tamás rengeteget dolgozik. Nincs ideje álmodozni.

Elbúcsúznak egymástól, a másik dűlőútról Török Ádám tűnik fel egy szekéren, melyet egy sovány ló vonzol.

Török Ádám szekerevel a lovon ülő Gallai Istvánhoz érkezik, megáll.

Török Ádám Mostantól te vigyázol a vagyonomra?

Gallai István Pisztolyom van. És szétlőtt könyékkal is kitűnően célzok.

Török Ádám elindítja a szekeret, Gallai István most mellette lovagol.

Török Ádám Én is szereztem pisztolyt. Meg egy vadászpuskát. Magányos tanyákon szükség van fegyverekre. Megvédem a földjeimet és a házamat. Békességben fogok élni Marissal a saját birtokomon.

Gallai István Kivel?

Török Ádám Rusznyák Maris kiköltözött hozzám a tanyára. Jól érzi magát mellettem.

Hallgatnak egy ideig, kissé kellemetlenre fordul a beszélgetés.

Gallai István Mifelénk elég rossz híre van Rusznyák Marisnak. Patarics Milkával járta a begluki kocsmákat...

Török Ádám A rosszfajta nőkből lesznek a legnyugodtabb asszonyok. Rendesen gondolja a jószágokat, és minden este lemosakszik, mielőtt ágyba fekszen.

Gallai István Tehát szereztél egy szép tanyát, egy pisztolyt, egy vadászpuskát és egy szorgos asszonyt. Ezt a girhes lovat is kicserélhetnéd jobbra.

Török Ádám Sok pénzt adtam Pankov Milánnak. Tisztességgel megfizettem a tanyát és a földeket. De majd szerzek jó lovakat is.

Gallai István Én meg fehér lovon járom a határt.

Török Ádám A bunyevác asszonykának így is tetszel.

Gallai István Szarvasokról, őzekről és nagy folyókról beszéltem neki.

Török Ádám gyereked Azt mesélik, hogy legalább három törvénytelen van a faluban.

Gallai István Bolond beszéd.

Török Ádám Hivatalos ember vagy. A pisztolyod mindig legyen kéznél. Imris Tamás szelíd ember, de a szelíd emberek is megvadulnak néha.

Török Ádám tanyájához érnek.

Gallai István Behívsz a birtokodra?

Török Ádám Te vigyázol rám. Maris biztosan eperpálinkával vár bennünket. Szépen megnyugodott ott mellettem.

Bemennek a tanyára, megállítják a lovakat, Török Ádám leszáll a szekérről, Gallai István a lóról, leülnek az egyik fa alá, a kifaragott rönkökre, fatuskókból összeállított asztal elé, Rusznyák Maris a házból pálinkásüveget és két poharat hoz.

Gallai István egyenruhában, pisztollyal az oldalán, elégedetten lépked az udvaron, a konyhából veszekedés hallatszik.

Stefi Teljesen megőrültél!

Péter Te örültél meg!

Rézi Fogjátok be a szátokat, mert felpofozlak benneteket!

Péter Gyerekkorunkban megtehetted...

Gallai István belép a konyhába, a Krebs-testvérek az asztalnál ülnek, elhallgatnak, Gallai István is leül.

Gallai István A Krebs-testvérek már megint nagyon szeretik egymást?

Rézi Péter meg akarja változtatni a vezetéknevét.

Stefi Hülye kommunista!

Péter Hülye fasiszta!

Gallai István Az én házamban ne ordítozzatok. Békességes határból jöttem haza, és itthon is békességben akarok élni.

Péter Nincs békekesség ezen a világon. A német hadsereg megtámadta a Szovjetuniót.

Stefi Gyorsan le is fogja győzni.

Péter
országa A Szovjetuniót nem lehet legyőzni. A munkások örökké állni fog. Szégyellem, hogy német vagyok, mert gyűlölöm a Szovjetunió ellenségeit.

Gallai István Engem is gyűlölsz?

Péter Nem.

Gallai István Pedig a nagy háborúban szorgalmasan irtottam az oroszokat.

- Péter A cári hadsereg katonáit.
- Gallai István Bátor katonák voltak, de szerencsére buták is. Lärmásan jöttek a lövészárkaink elé, nem fedezték magukat, úgy lövöldöztem le őket, mint a nyulakat.
- Rézi Azután szétlőtték a könyöködet, és foglyul ejtettek.
- Gallai István Túl sokan voltak.
- Péter Most még többen vannak.
- Stefi Majd megritkítjuk őket.
- Péter Megritkítjuk?
- Stefi Ha kell, én is kimegyek a frontra. Nagybecskereken talákoztam Helmuth Schröderrel. Lovakkal kereskedett valamikor, most SS-őrnagy. Azt mondta, számít rám.
- Péter Belépnél az SS-be?
- Stefi Ezt a háborút meg kell nyernünk.
- Péter feláll, Rézi vállára teszi a kezét.
- Péter Ne haragudj, nővérkém! Holnap bemegyek a községházára, és letörölöm a Krebs nevet. Keveházi Péter leszek. Nagyon kérlek, ne verj meg, ma már nem tűrném el.
- Rézi Bolond időköt élünk. Nem verlek meg. Téged sem, meg Stefit sem. Felnőttetek, én meg lassanként megöregszem. öszül a hajam.
- Stefi a plafont nézi, lassan, undorodva beszél.
- Stefi Félegyházi... Faluházi... Városházi... Keveházi... Szarházi... Micsoda nevek!
- Péter kirohan a házból, Stefi is feláll.

Stefi Én is megyek. A kocsmában már gyülekeznek az elfáradt parasztok.

Stefi is elmegy a házból, Rézi könnyes szemmel néz férjére.

Rézi Rosszul neveltem a testvéreimet. Felnőtt korukban is marakodnak egymással.

Gallai István Nem tehetsz róla.

Rézi Az anyám jobban nevelte volna őket. Dehát mindig betegeskedett. Most is nagyon beteg. Ha meghal, az apám sem éli túl.

Gallai István Mi viszont sokáig fogunk élni.

Rézi Őszül a hajam. Rettenetes fejfájásaim vannak mostanában.

Gallai István Kigyógyítjuk.

Rézi sírva fakad.

Rézi Nem mész el tőlem?

Gallai István átöleli feleségét.

Gallai István Ezer évig melletted maradok.

Gallai István az út mellett, egy fa alatt olvas, lovának kantárja a fa ágára van tekerve. Az úton rikító ruhába öltözött csángók jönnek, szekereken, gyalog, Gallai István gyanakodva figyeli őket. A karaván egyszerre megáll, asszonyok, férfiak az egyik szekérhez futnak, pergő román beszéd hallatszik. Az egyik csángó férfi, Dániel Ferenc a fa alatt üldögélő Gallai Istvánhoz szalad.

- Dániel Ferenc Dániel Ferenc vagyok... Segítsen, csendőr úr...
- Gallai István Nem vagyok csendőr, és errefelé nem szeretjük a cigányokat.
- Dániel Ferenc Mi csángó magyarok vagyunk... Szőregre tartunk...
- Gallai István Milyen nyelven vartyognak ott a szekér körül?
- Dániel Ferenc Románul. Néha románul beszélünk egymással. Ha gyorsan beszélünk, vagy ha megijedünk. Az asszonynak orvos kell...
- Gallai István Mi baja van?
- Dániel Ferenc Elkezdődtek a fájások.
- Gallai István Cigányoknál ez előfordul.
- Dániel Ferenc Nem vagyunk cigányok.
- Gallai István Nincs állandó orvos a faluban. A feleségem majd gondjaiba veszi.
- Dániel Ferenc Bábaasszony?
- Gallai István Nem egészen. De legalább száz gyereket világra segített már. Mindnyájan jó erőben vannak.

Gallai István felül a lovára, a szekérhez megy, amelyen egy nyugodt arcú, vajúdó asszony fekszik, mögötte négy kicsi gyerek ül.

- Dániel Ferenc Szülésznőhöz viszünk.

Sarolta

A gyerekek velünk jöhetnek?

Gallai István

Jöjjenek. Hamarosan eggyel többen lesznek.

A csángó karaván tovább megy Gallai István vezetésével, beérnek a faluba, ott Gallai István az egyik mellékutcába irányítja Dánielék szekerét.

Rézi eltorzult arccal járkál a ház előtt, megérkeznek Dániel Ferencék a szekéren, Gallai István a lovon. A szekérré mutat.

Gallai István Vajúdó asszony van a szekéren.

Rézi kissé kábán a szekérhez megy, megnézi az asszonyt és a szekéren ülő gyerekeket.

Rézi Ezek a te gyerekeid?

Sarolta Az enyéme.

Rézi Akkor már megtapasztaltad, hogy mi a szülés. Menjünk.

Gallai István és Dániel Ferenc lesegítik az asszonyt, bevezetik a házba, Rézi lefekteti a szobában az ágyra.

Rézi Ti cigányok vagytok?

Dániel Ferenc Csángó magyarok vagyunk.

Rézi Nagyon jó, az uram azt ígérte, hogy veletek béke költözik a határba.

Gallai István És új élet.

Rézi Méghozzá nagyon gyorsan. Melegítsetek vizet.

A két férfi kimegy a szobából. A gangon nyugodtan ül a négy gyerek, Dániel Ferenc hozzájuk megy, Gallai István vizet húz a kútból, nagy lavórba önti, majd a konyhában felteszi a tűzhelyre, azután ő is leül a gangon, dohányt vesz elő, megkínálja a toporgó Dániel Ferencet, cigarettát sodornak, rágyújtanak.

Dániel Ferenc Ez már az ötödik gyerekünk, de még mindig megzavarodik a fejem szülés előtt, és megijedek.

Gallai István Ne kezdj el nekem ijedtedben románul beszélni, mert azt nem érteném. Minden rendben lesz. A feleségem érti a dolgát.

- Dániel Ferenc Erélyes asszony.
- Gallai István
visítani Mindent erélyesen csinál. Hamarosan idekint fog az ötödik gyereked is.
- Dániel Ferenc Az Ábris nevet adom neki, ha fiú lesz.
- Gallai István Nálunk még nem hallottam ilyen nevet, de majd megszokjuk. És ha lány lesz?
- Dániel Ferenc Hogy hívják a feleségét?
- Gallai István Rézinek.
- Dániel Ferenc Én meg ilyen nevet nem hallottam sohasem. De megszoknánk.
- Gallai István Német asszony. Teréz a neve, de Rézinek becézik.
- Dániel Ferenc Megszoknánk.

A gyerekek nyugtalankodni kezdenek, Dániel Ferenc csitítja őket, a szomszéd kertben új szomszédasszony jelenik meg, Gallai István cigarettát sodor. Gyereksírás hallatszik a házból, kisvártatva megjelenik Rézi, int Dániel Ferencnek.

Rézi Fiad született.

Gallai István Megjött Ábris Bácskába.

Dániel Ferenc berohan a házba, felesége paplannal letakarva fekszik az ágyon, mellette a bepólyált csecsemő. A gyerekek is bemennek apjuk után, majd Rézi, Gallai István csak a konyhába megy, az ajtón át figyeli a csángó asszonyt és a csecsemőt. Dániel Ferenc felesége kezét simogatja.

Dániel Ferenc Jól vagy, Sarolta?

Sarolta Jó emberek segítettek rajtunk. Jól vagyok. Mindjárt indulhatunk a többiek után. Egy kicsit pihenek...

Rézi Sehová sem mentek! Ágyban maradsz. Reggelig nem kelsz fel innen.

Sarolta Máskor is felkeltem szülés után.

Rézi Most ágyban maradsz a porontyoddal együtt.

Sarolta Utol kell érjük a többieket.

Gallai István Szőregnél úgyis megállnak.

Sarolta Jó földet kell kapnunk.

Rézi A jó földhöz egészséges asszony kell.

Sarolta Egészséges vagyok.

Vitatkozás közben Sarolta halkán beszél, Rézi viszont egyre ingerültebb lesz.

Rézi Fog de a szád! Nélküled is elég bajom van. Szétrobban a
a fejem.

A csángó asszony csodálkozva mered Rézi eltorzult arcára.

Sarolta Mi történik magával?

Rézi Megöregedtem. Már csak más asszonyokból húzom ki a gyereket.

Sarolta Fáj a feje?

Rézi Másfél éve kínoz a fejfájás. Néha úgy érzem, hogy beleőrülök.

Sarolta keblére veszi a síró újszülöttet, továbbra is halkán beszél.

Sarolta Van torma a kertjében?

Rézi Persze, hogy van.

Sarolta Szedjen ki néhány tormagyökeret, reszelje le, locsolja meg ecettel, tegye vászonzacskóba, és rakja rá a fejére.

Rézi Minek?

Sarolta A friss ecetes torma kiszívja a fájdalmat.

Rézi A csontból is?

Sarolta A csontból is.

Rézi kételkedve, majdnem ingerülten néz az ágyban fekvő asszonyra, azután elindul kifelé.

Rézi Ennél rosszabb már úgysem lehet.

Rézi a konyhában kést vesz elő, a kertbe siet, Gallai István kihívja a szobából Dániel Ferencet.

Gallai István Igyunk a kis Ábris egészségére. Nőjön nagyra.

Gallai István és Dániel Ferenc leül a konyhában, Gallai István pálinkáspoharakat vesz elő, tölt mindkettőjüknek. Isznak. Rézi bejön a kertből, tisztítja a tormagyökereket.

Gallai István Vezessük be a lovakat.

A két férfi kimegy az utcára, bevezetik, kifogják, a fészer alá hajtják a lovakat, visszamennek a házba, ahol nyitva van az ajtó a konyha és a szoba között. Rézi fehér vászonzacskót szorít a fejére. Gallai István a feleségéhez megy, átöleli a vállát.

Gallai István Gutaütéses színed van.

Rézi Ég a koponyám. Úgy érzem, mintha parázs lenne a fejemen.

Sarolta Tűrje el a parazsat. Az húzza ki a fájdalmat. Egész életére.

Rézi Egész életemre?

Sarolta Ha eltűri az égést.

Rézi Ezt sem bánom, ha lángra lobban a hajam.
Legalább elégnek az ősz hajszálaim.

Gallai István kiviszi a pálinkásüveget a gangra, kimennek Dániel Ferencel.

Gallai István A mai napon beteg feleségekkel vert meg bennünket az Isten. A tiéd alulról vérzik, az enyémnek meg a feje lángol.

Isznak, Dániel Ferenc kissé zavarban van.

Dániel Ferenc
helyről Vállalná a keresztapaságot? Tudja... nagyon rossz szöktünk el. És most jó helyre értünk. Szóval... Szeretném, ha maga lenne a gyerek keresztapja. Rézi meg a keresztanyja.

Gallai István Mikor lesz a keresztelő?

Dániel Ferenc Három hét múlva. Addig rendbe tesszük magunkat Szőregen.

Gallai István Ott nincs templom. A kecskeszagú telepések nem építettek.

Dániel Ferenc Áthozzuk a gyereket Szenttamásra.

Koccintanak, a négy gyerek zsíros kenyeret majszolva kijön a gangra.

Kislány Elaludt a baba.

Gallai István Keresztelőre felébresztjük.

Később kijön Rézi is, mosolyog.

Rézi Mindketten alszanak.

Gallai István Keresztszülők leszünk. Mi van a fejeddel?

Rézi A parázs kiégette a fájdalmat.

Dániel Ferenc Egy egész életre.

Rézi Úgy látszik, a csángók tényleg békességet hoznak.

Kenyeret és szalonnát hoz ki a két férfinak.

Gallai István a határban lovagol, megáll az Imris-tanya kapujánál, beköszön az udvaron foglalatostkodó Imris Tamásnak. Imris Tamás lovakat fog be a szekér elé, Paulina segédkezik neki, egy három-négy éves forma kislány szaladgál körülöttük. Imris Tamás szekérrel kiindul az udvarból, Paulina előre megy kaput nyitni, a tanyasi gazda megáll Gallai István mellett.

Imris Tamás Örülök, hogy maga a mezőőr. Amióta errefelé lovagol, nyugalom van a határban.

Gallai István Tudok bánni a pisztollyal. A ti tanyátokat és a földeiteket is megvigyázom.

Imris tamás Néha jöjjön be hozzánk. Aratás után ráérünk egy kicsit beszélgetni.

Gallai István Betérek a tanyára, ha megszomjazom. A tanyasi húzzák fel a legtisztább vizet.

Paulina A nagy folyókig is eljár?

Gallai István Ahhoz gyors lábú fehér lovat kell szereznem. Mindenképpen elmegyek a nagy folyókhoz.

Paulina Mikor?

Gallai István Hamarosan. Esténként szeretném ismét megnézni az őzeket és a szarvasokat.

Imris Tamás barátságosan int Gallai Istvánnak, elindul a szekérrel, Paulina becsukja utána a kaput.

Paulina A lányokat is megnézi?

Gallai István Mindig ők a legszebbek a nagy folyók mellett. Úszkálnak a két part között, és gyönyörű tiszták, amikor kijönnek a vízből.

Paulina Hozzánk is fehér lovon jön be vízért?

Gallai István Egyszer biztosan.

Paulina Lehet, hogy akkor felhúzom a virágmintás ruhámat.

Kislányával átmegy az udvaron a tanya felé, Gallai István ellovagol a búzatáblák között.

Keresztelő a szenttamási katolikus templomban. Dániel Ferencék ötödik gyermekét Rézi tartja keresztvíz alá. Gallai István mellette áll, mögöttük a szülők. Berecz plébános megkereszteli a hófehér pólyába bugyolált csecsemőt, az ilyenkor szokásos egyházi szöveget mormolja, a végén még hozzáfűzi:

Berecz plébános Legyen rajta mindig tiszta fehér ruha. A nyári napokon és a téli hóesésben is.

Gallai István fehér lovon lovagol a téli hóesésben, nem messze tőle lovasok, szánok vonulnak, csendőrtisztekkel, katonatisztekkel, csendőrökkel. A menetben Aradi József is ott ül az egyik szánon egy csendőrtiszt mellett. Gallai István odalovagol.

Gallai István Lakodalom lesz valahol?

Aradi József János-nap van. Legalább két hétig ünnepelünk. Jó társaság gyűlt össze. Sokat fogunk énekelni.

Gallai István És kártyázni.

Aradi József Nem. Váry János csak a kupecekkal meg az iparosokkal kártyázik. Holnap vagy holnapután. Az is jó multság lesz. A hitvány emberkék megint megpróbálják elnyerni a Váry-birtokot.

Gallai István Ki oszt?

Aradi József Tavaly egy begluki suhanc volt a leosztó. Azután hegedült. Azt hiszem, Martinec Ferinek hívják.

Gallai István Valamikor én osztottam János-napokon. A végén mindig az uraság nyert.

Aradi József Most is ő fog nyerni. A Váry-birtok örökké Váry Jánosé marad.

Gallai István elválik a vendégseregtől, Török Ádámék tanyája felé lovagol.

Gallai István a hóesésben bemegy Török Ádám tanyájának udvarába, leszáll a lóról, az istállóhoz vezeti. Kinyitja az ajtót, Török Ádám vadászpuskát szegez rá.

Török Ádám A hétszentségedet, te marha! Mit settenkedsz itt ebben a ronda időben? Majdnem lelőttelek.

Gallai István Tedd félre azt a mordályt. Elfáradt a lovam, azért jöttem be.

Török Ádám félreáll, Gallai István bevezeti a lovát, a jászolhoz köti négy másik ló mellé. Az istálló végéből birkabégetés hallatszik, Gallai István megnézi a birkákat.

Gallai István Szépen gyarapodsz.

Török Ádám Mint minden dolgos tanyasi gazda.

Gallai István Nyáron még csak egy rossz lovad volt. Most meg négy ló és a birkák...

Török Ádám Olcsón jutottam hozzájuk.

Gallai István Valamelyik éjszaka a Kurjacski-tanyáról elhajtottak egy nyáját. A becsei határból meg elloptak három lovat.

Török Ádám Ezért jöttél?

Gallai István
nem Hivatalból üldöznöm kell a tolvajokat. De a lopások az én körzetemben történtek.

Török Ádám Maradj itt vacsorára. Vagy egész éjszakára. Rossz érzéseim vannak, ezért hordom magammal a vadászpuskát.

Gallai István A Váry-kastélyba is fegyveres emberek jöttek vendégségbe.

Sétálgatnak az istállóban, nézegetik a lovakat és a birkákat.

- Török Ádám Másoknál is van fegyver. Messziről megérezem a bajt. Nekem kijutott belőle elég. maradj itt éjszakára. Ne kódorogj ebben a havas határban.
- Gallai István Virrasztunk reggelig?
- Török Ádám Kártyázhatunk közben.
- Gallai István Egy húsvéti bárányért.
- Török Ádám Neked nincsenek bárányaid.
- Gallai István Nyerni fogok. A Szentigaztól tanultam a kártyaforgatást.
- Török Ádám Akkor sem félek tőled. Egyébként májusban majd bárányokat sütünk az udvaron. Meghívlak rá.
- Gallai István Ma éjszaka azonban csak magamnak nyerem el tőled a húsvéti bárányt.

Összenevetnek, kimennek az udvarra a szeles hóésésbe, elindulnak a tanyaház felé.

Gallai István és Török Ádám belép a konyhába, Rusznyák Maris sötétben ül, de érkezésükkor viharlámpát gyújt, a falra akasztja. Gallai István az asztalhoz ül, Török Ádám pisztolyt dug az övébe, megnézi a vadászpuskát.

Török Ádám Forralt bor fogunk inni ebben a cudar hidegben. De előtte még körbejárom a tanyámat.

Kimegy a konyhából, Rusznyák Maris fazékban vizet és bort tesz a tűzhelyre.

Rusznyák Maris Megérzi a bajt. És legtöbbször bele is keveredik.

Gallai István Eddig még mindig életben maradt. Senkitől sem fél.

Rusznyák Maris A begluki kocsmákban nagyobb biztonságban éreztem magam.

Gallai István Ott elveszelődött a jó híred.

Rusznyák Maris Egye meg a fene a jó híremet. A kocsmákban nem félttem és nem féltettem senkit. Ezt a gazembert meg szeretem, és állandóan rettegek miatta. Nem fog sokáig élni.

Gallai István Ezer évig fog élni.

Rusznyák Maris cukorral, szegfűszeggel elkészíti a forralt bort, Török Ádám visszajön, a vadászpuskát a falhoz támasztja.

Török Ádám Egyelőre még nyugalom van, de érzem a bajt. Addig azonban kártyázhatunk. Kész a forralt bor?

Rusznyák Maris Kész.

Török Ádám Töltsd ki. Azután feküdj le aludni. Két fegyveres férfi vigyáz rád. Kezdhetjük a kártyázást.

Török Ádám is asztalhoz ül, elővesz egy csomag kártyát, keverni kezdi a lapokat, Rusznyák Maris két pohárba forralt bort tölt, azután átmegy a szobába.

Török Ádám Felváltva osztunk.

Gallai István Felváltva.

Török Ádám Reggelig játszunk.

Gallai István Reggelig.

Török Ádám gondterhelten oszt.

Török Ádám Csalni fogsz?

Gallai István Úgysem veszed észre.

Látszik a kinti hóesés, majd a kártyázó férfiak arca. Gallai István oszt, Török Ádám egyre rosszkedvűbb, Gallai István mosolyog.

Ismét a kinti hóesés, majd pisztolylövések és puskaövések hallatszanak a távolból. A kártyások leteszik a lapokat.

Török Ádám A Váry-kastélynál lövöldöznek.

Gallai István A tiszt urak hangosan ünnepelnek.

Feszülten figyelnek mindketten.

Török Ádám Ott egymásra lövöldöznek az emberek.

Rusznay Maris jön ki hálóingben, ijedten a szobából.

Rusznay Maris Lövéseket hallok. Esik még a hó?

Török Ádám Esik. Menj vissza a szobába, aludd ki magad. Karikásak a
szemeid.

Rusznay Maris visszahátrál a szobába, a férfiak a fegyverropogást hallgatják.

Török Ádám Reggel majd megnézem a halottakat.

Gallai István Folytatjuk a kártyázást?

Török Ádám Nyertél. Soha többé nem kártyázom veled. Pofátlanul csalsz, mint egy cigány lókupec.

Gallai István A húsvéti bárány?

Török Ádám Megkapod. Átjössz velem a kastélyba?

Gallai István Gondolod, hogy lesznek halottak?

Török Ádám Biztosan.

Ismét a kinti hóesés látszik.

Gallai István és Török Ádám hajnali hóesésben lovagolnak a Váry-kastélyhoz. A kapunál pisztolyt rántva megállítja őket egy ideges csendőr.

Csendőr Megállni! Ide nem jöhet be senki. Maguk kicsodák?!

Török Ádám Ne ijedezz, fiam. Tedd el azt a pisztolyt, mert még megsebesíted magad.

Csendőr Az éjjel vállon lötték a társamat.

Gallai István Halottak vannak?

Csendőr Két banditát kapartunk ki a hó alól. A tornácon vannak.

Aradi József jelenik meg az ideges csendőr mellett.

Aradi József Őket beengedheted. Régi ismerőseim.

Török Ádám Megnézném a halottakat.

Aradi József a tornáchoz vezeti őket, ott két hulla fekszik, egy szakállas középkorú férfi és egy fiatal suhanc. Csendőrtisztek, katonatisztek állnak mellettük.

Aradi József Sokan voltak. Rálöttek a posztoló csendőrre, megsebesítették. A tiszt urak azonban visszaverték a támadást.

Török Ádám a halott fiúra mutat.

Török Ádám Őt ismerem. Milinov Boskó a neve. Az anyja megőrül a fájdalomtól, ha megtudja. Egyetlen fia volt.

Csendőrtiszt Én is egyetlen fia vagyok az anyámnak. És nem sötétből támadok. Csak egy kis holdfény kellett volna, és kiirtjuk az egész bandát.

Török Ádám A másikat sohasem láttam.

Aradi József Én viszont láttam a fényképét a községházán. Körözik. Újvidéki illetőségű.

Csendőrtiszt Onnan lázítják ezeket a megkergült kölyköket. Rendet kell csinálnunk arrafelé.

Váry János jön ki a teraszra, egy megrémült hegedűs fiúval, Martinec Ferivel.

Váry János Az idén rosszul kezdődött a névnapom, de szépen folytatódhat.

Gallai István Hol van a sebesült csendőr?

Aradi József Szánón bevitték a faluba.

Török Ádám Talán a hullákat is be kellene szállítani.

Váry János int Martinec Ferinek.

Váry János Fogjál két lovat a szánkó elé. Vidd a halottakat a községháza udvarára. Aztán gyorsan gyere vissza. Délután te osztod a kártyákat.

Gallai István A hozzátartozókat is értesíteni kellene...

Váry János Meghívom a vendégeimet egy reggeli italra. Ünnepeljünk lövöldözés után.

Török Ádám Mi is vendégek vagyunk?

Váry János Minden jószándékú magyar ember.

Valamennyien bevonulnak a szalonba, Imris Lázár italt tölt a poharakba. Martinec Feri két lovat vezet ki az istállóból. A kastélyban a tiszték, Váry János, Gallai István, Török Ádám és a meghívott vendégek koccintanak.

Hideg téli estén a szomszédok ismét összegyűltek Gallai Istvánék házában, a férfiak az asztalnál főtt kukoricaszemekért kártyáznak, az asszonyok a kemence mellett ülnek, a gyerekek a földön játszanak. Majdnem azonos, mint a korábbi jelenetek Törökéknék és Gallaiéknál.

Hirtelen Dániel Ferenc szédül be az ajtón, jóformán halálra fagyva, kezében fonott korsót tart, kucsmájára, ruhájára, bajszára ráfagyott a hó.

Dániel Ferenc Bort hoztam.

Gallai István a félájult emberhez ugrik, kiveszi kezéből a korsót, Rézi is felugrik a kemence mellől, leüti a kucsmát Dániel Ferenc fejéről, lehámozza róla a havas-jeges gubát, lerángatja kezeiről a kesztyűket. Dániel Ferenc, mint egy alvajáró, kinyújtott kezekkel a meleg kemence felé indul. A legidősebb szomszéd, Szekszer Johák figyelmezteti.

Szekszer Johák Nem menj túl közel a kemencéhez. Beléd csap a meleg.

Dániel Ferenc talán nem is hallja a figyelmeztetést, megy a meleg felé.

Katona András Ki ez a madárijesztő?

Gallai István Szőregi csángó. Ábris fiának én vagyok a keresztapja.

Szekszer Johák Mindjárt üvölteni fog. Fagyott kezekkel túl közel ment a kemencéhez.

Dániel Ferenc tényleg felordít, összegörnyed, kezeit mellére szorítja. Az asszonyok körbefogják, dörzsölik a kezeit.

Gallai István átnyújtja Rézinek a korsót.

Gallai István Ha ebben a korsóban tényleg bor van, akkor tegyél egy fazekat a tűzhelyre, és csinálj forralt bort. Fel kell élesztenünk a keresztkománkat.

Katona András Meg aztán mi is feléledünk egy kicsit.

Rézi kisiet a konyhába, újabb szomszéd érkezik, Fábián Mihály. Leveti kabátját, az asszonyok még mindig Dániel Ferencet ápolják.

Fábián Mihály Már a vadállatok sem bírják ezt a kemény hideget.
Bejönnek házak közé. Az előbb egy rókát láttam az
utcában.

Fábián Mihály is leül az asztalhoz.

Katona András A rókák veszettséget hoznak.

Gallai István feláll, a szekrényhez megy, az egyik fiókból előveszi pisztolyát.

Gallai István Lelövöm.

Fábián Mihály Elfutott előlem a téglagyár felé.

Szekszer Johák Ez azt jelenti, hogy nem volt veszett. A veszett róka
nem fut el az ember elöl.

Gallai István visszateszi pisztolyát a fiókba, leül az asztalhoz, a magához tért
Dániel Ferenc mellé ül.

Dániel Ferenc Hat kilométert gyalogoltam. Nem gondoltam, hogy
ilyen hideg van a határban.

Gallai István Mi a fenét csináltál a határban ebben a cudar időben?

Dániel Ferenc Egy tanyasi ember elhozott félútig szánkón, de aztán
már gyalog kellett jönni.

Katona András Mefagyhattál volna a havas pusztaságban. A kóbor
kutyák lerágták volna a húsodat.

Gallai István Mért jöttél át Szőregről? Mi dolgod van Szenttamáson?

Dániel Ferenc Többször elestem a hóban. De félig mefagyva is
vigyáztam, hogy nehogy összetörjön a korsó.

Szekszer Johák Életrevaló ember vagy.

Rézi fazékban behozza a forralt bort, merőkanállal tölt a poharakba. A férfiak
isznak.

- Katona András Így már nem is olyan pocsék ez a tél.
- Dániel Ferenc Tegnap egy csúrogi ember jött Szőregre. Ő is majdnem megfagyott a határban. Csúnya dolgokat mesélt.
- Katona András Miről? A kóbor kutyákról?
- Dániel Ferenc A csendőrök és a katonák begyűjtik és agyonlövik az embereket Újvidéken, Zsablyán, Csúrogon.
- Katona András Bizonyára partizánokra vadásznak. Úgy hallom, hogy a szerbek megpróbálnak hetvenkedni arrafelé. Még itt nálunk, a Devecserben is lövöldöztek. A honvédek és a csendőrök majd elintézik őket.
- Szekszer Johák Ha sokáig velünk maradnak.
- Dániel Ferenc A balszerencsés népek messziről megérik a veszélyt. Márpedig mi csángók balszerencsés nép vagyunk. Nyugalmat akarunk. Magyar földre akartunk jönni...
- Gallai István Magyar földre jöttetek. Nem kell idegen nyelven ijedeznetek. Belőled kimelegítjük a téli hideget, én meg tavaszra kimegyek a határba, és agyonlövöm azt a kóválygó rókát.

Rézi merőkanállal ismét bort tölt a poharakba.

Paulina az Imris-tanyáról a fehér lovon közeledő Gallai Istvánt figyeli. Gallai István lassan lovagol a dűlőutakon, elégedetten szemléli a zöldellő búzatáblákat.

Paulina elkoszolódott napi ruhájában bemegy a házba, azután csakhamar a virágmintás ruhában jön ki.

Gallai István a tanyához érkezik, leszáll a lóról.

Török Ádám az udvaron, három nyársra fűzött bárány alatt tüzet gyújt, Gallai István egy farönkön ülve figyel.

Török Ádám Istvánék mindjárt megjönnek a templomból. Szép vasárnapunk lesz.

Gallai István A húsvéti bárányod is finom volt.

Török Ádám Többé nem kártyázom veled.

Gallai István Alig csaltam. Az egész nyájadat elnyerhettem volna, ha akarom.

A tűz közelében verebek ugrálnak.

Török Ádám A verebek olyanok a madarak között, mint a cigányok nálunk. Lármásak és ingyenélők. Lőj közéjük.

Gallai István Mi bajod van a cigányokkal?

Török Ádám Csak eggyel van bajom. Karába Janival.

Gallai István Valaha együtt lovagoltál vele.

Török Ádám Elkergettem. De most megint előjött. Megtudta, hogy beszélt módos ember lettem, megkeresett, megalázkodva velem, hízelgett, már ahogyan a cigányok szokták, azután rám szózott egy fogatlan lovat.

Gallai István Micsodát?

Török Ádám Eladott egy lovat, aminek nincsenek rágófogai. Közben a régi barátságáról beszélt.

Gallai István Egyszer le akartad löni.

Török Ádám Bár megtettem volna. Meghívtam őt is a mai báránysütésre. Degeszre zabáltatom bárányhússal, azután mindent kitaposok belőle.

Három szekér érkezik a tanyára ünneplő ruhás férfiakkal, asszonyokkal, gyerekekkel. Török István, Sándor és Pál jön családotól a templomból. Az asszonyokat Rusznyák Maris bevezeti a házba, a férfiak kifogják a lovakat, levetik ünneplő kabátjukat, a tűzhöz mennek. Ettől kezdve Török István irányítja a báránysütést.

Török István Hozzatok még aprófát, és lassan forgassátok a nyársakat.

Török Ádám Milyen okosságokat mondott Berecz plébános?

Török Sándor Békességes boldogulást ígért mindannyiunknak.

A Török-fivérek fát hoznak, táplálják a tüzet, forgatják a nyársakat. Gallai István az eget kémleli, ahol gomolyfelhők gyülekeznek.

Gallai István Eső szakadhat ránk.

Török István Előtte megsütjük a bárányokat. A plébános békességes időt ígér. Módjával tüzeljete, a báránysütéshez türelem kell.

Az égen egyre fenyegetőbbben gyülekeznek a viharfelhők, a nyársakon pirulnak a bárányok, Török István hosszú villával szurkálja a húst, irányítja a tűzrakást. Később az asszonyok tálcákkal, tálakkal jönnek ki, szeletelik a húst. Az ég egyre sötétebb lesz. Mindannyian bemennek a házba. Megérkezik Karába Jani is, akkor már dörög az ég és villámlik. A férfiak és az asszonyok külön asztalhoz ülnek, meg a gyerekek is. Az asszonyok előbb pálinkát hoznak, azután a húst szolgálják fel. Kint szakadni kezd az eső.

Karába Jani Éppen időre érkeztem. Ha rámszakad az eső, tüdőgyulladást kapok.

Török Ádám Ízlik a bárányhús?

Karába Jani Ilyen finomat még a cigányok sem tudnak sütni.

Török Ádám Ezentúl minden májusban bárányt sütünk.

Karába Jani Meddig?

Török Ádám Ezer évig.

Karába Jani Ti magyarok bátor, bizakodó és vendégszerető emberek vagytok. Csak valahogy a rossz oldalon. A végén aztán mindig csalódtok.

Mindannyian jóízűen esznek, jólakottan, elégedetten dőlnek hátra, bort isznak, csak Karába Jani eszik tovább.

Török Ádám Hát így van ez. Az ember vendégül lát a házában egy cigány lókupecot, aki fogatlan lovat adott el neki, és még pimaszkodik is.

Karába érzi, hogy baj van, riadtan abbahagyja az evést.

Karába Jani Nem tudtam, hogy a lónak nincsenek fogai. A szemem világára esküszöm.

Török István A cigányok rengeteget esküdznek.

Karába Jani Téged sohasem csapnálak be, Török Ádám.

Török Ádám Elhiszem. Egyél tovább. Szeretem a jóllakott embereket. Azok senkit sem csapnak be.

Karába Jani eszik, az asszonyok asztalától jókedvű nevetés hallatszik, odakint elvonulóban van a vihar, az égdörgés egyre távolodik. Azután egyszerre hatalmas robbanás hallatszik, egészen közélről, a nyitott ajtón egy tüzes gömb lebeg be az emberek közé. Döbrent csönd.

Gallai István Gömbvillám. Atyaúristen! Azt hittem, hogy ilyesmi csak a könyvekben van.

A lebegő tüzes labda lassan kering a szobában, mindenki rémülten nézi. A gömbvillám Karába Jani combjához ér, szétpattan. A lókupec felüvölt, lefordul a székről, fetreng a földön. Sándor és Pál lefogják. Rusznyák Maris hozzájuk fut.

Rusznyák Maris Mit csináljunk ezzel a cigánnyal?

Török Ádám Kend be a lábát disznózsírral. Megégette a villám.

A Török-testvérek ágyra fektetik a jajgató Karába Janit, Rusznyák Maris disznózsírt hoz be a konyhából, kenegeti az égett sebet.

Rusznyák Maris Szerencsére nem mély a seb, de iszonyúan fájhat.

Karába Jani szinte tébolyodottan hánykolódik az ágyon, lassanként megnyugszik, de alig tud magához térni. A többiek körülállják.

Karába Jani Mi történt velem?

Török Ádám Egy gömbvillám megsütötte a combodat.

Karába Jani A halállal találkoztam. Vagy az ördöggel...

Török Ádám Szerencséd van. Kicsit megégtél, de a gyomrodban maradt a bárányhús. Sebesült emberekből nem taposom ki a lelket.

Török István Majd bevisszük a faluba és a cigányasszonyok meggyógyítják.

A férfiak az ajtóhoz mennek, kinéznek, az esőfelhők elvonultak, előbukkan a nap.

Gallai István Azt hittem, hogy a gömbvillámot az okoskodó tudósok találták ki. És most saját szemeimmel láttam.

Török Pál Zajos, bolond időket élünk.

Rusznyák Maris még mindig a nyöszörgő lókupecet ápolgatja, bekötözi a sebet, a férfiak visszaülnek az asztalhoz.

Búzát arató emberek látszanak a határban, Stefi és Gallai István egymás mellett lovagol az aratók között.

Gallai István Jó kenyерünk lesz az idén. Az emberek is jókedvűek. Azok is, akik dolgoznak, meg azok is, akik csak nézik őket.

Stefi Nyolc lánc búzám van. Vigyázd meg. Jó lovakat adok alád.

Gallai István Mindenki búzáját megvigyázom.

Stefi Éjszaka kijársz a határba?

Gallai István Néha. Éjszaka leginkább aludni szoktam.

Stefi Aludjál napközben.

Gallai István Miért?

Stefi Bánátban éjszakánként már gyújtogatják a búzakereszteket.

Gallai István kissé visszafogja a lovát, hátrább marad, gúnyosan mosolyog.

Gallai István Bánátban? Ott németek csinálják a rendet. Márpedig ti ehhez nagyon értetek.

Stefi megöli Anyám egyre gyöngébb lesz. Ha meghal, apám is magát. Folyton ezt mondogatja. Pedig nagyon örült a változásnak.

Gallai István kissé szégyenkezve nézelődik az aratók között.

Gallai István A lányaid jól vannak?

Stefi Szépen növekednek. De az apám...

Gallai István Mindig erős ember volt. A lányoknak meg finom kenyeret adunk.

- Stefi Bánátban az éjszakai sötétségben szerb banditák gyújtogatnak.
- Gallai István Én megvigyázom a devecseri földeket. Kacska kézzel is holtbiztosan lövök.
- Stefi Kölcsönkért lóról?
- Gallai István Szerezz nekem egy koromfekete lovat. Éjszaka fekete lovon fogom járni a határt, és ha csak egy szikrát látok felvillanni a búzakeresztek tövében, örökre kioltom.
- Stefi megáll, visszamosolyog Gallai Istvánra.
- Stefi Véletlenül van egy fekete ló az istállómban.
- Körülöttük szinte idillikus alföldi táj, kaszáló férfiakkal, marokszedő asszonyokat.

Gallai István este fekete lovon érkezik a tanyaára, Rusznyák Maris jön ki elé az udvarra, Gallai István a földre ugrik, az asszony bevezeti a lovat az istállóba. Amikor kijön, Gallai István rákérdez.

Gallai István Hol van?

Rusznyák Maris A búzakeresztelnél. Az elmúlt éjszakát is ott virrasztotta át. Vadászpuskával és pisztollyal.

Gallai István Megint bajt szimatol?

Rusznyák Maris Igen. És ilyenkor leginkább el is jön a baj.

Gallai István Kimegyek hozzá, hátha fél egyedül.

Rusznyák Maris Vigyázz, nehogy beléd lőjön. Ha dühös, könnyen eljár a keze.

Gallai István a tanyaépület mögé megy, a búzatarlón zajosan lépked, hangosan köszörüli a torkát. Török Ádám az egyik búzakereszt mellől bosszúsán ráförmed.

Török Ádám Csöndesítsd le magad. Azt akarod, hogy az egész Devecser megtudja, hogy innen célzok a gyújtogatókra?

Gallai István nekitámaszkodik a búzakeresztnek.

Gallai István Errefelé nem járnak gyújtogatók. Tudják, hogy fegyverrel őrzöm a határt.

Török Ádám Őrizd továbbra is. A magam búzájára azonban én fogok vigyázni.

Gallai István Hát... Megdolgoztál érte.

Török Ádám Megdolgoztam érte.

Gallai István Majdnem fél napig lovagoltál egy széles hátú igáslovon. Keserves munka volt.

- Török Ádám Előtte megjártam a börtönöket, ahonnan csak egy kihegyezett sínszöget hoztam. Sötét helyeken szükség van az efféle szerszámokra.
- Gallai István Most is nálad van a sínszög?
Török Ádám Az istállóban tartom az egyik horogfán. Most békés, szabad életet élek. Puskával és pisztollyal.
- Gallai István Bemehetnénk a házba.
- Török Ádám Hajnalig nem mozdulok innen. Majdnem biztos vagyok benne, hogy ma éjszaka megbolydul itt a határ.
- Gallai István Miért éppen itt?
- Török Ádám Ha tüzet akarnál csinálni, hol kezdenéd a gyújtogatást?
- Gallai István Bárhol. A búza mindenütt egyformán száraz.
- Török Ádám A gyújtogatás után el kell menekülni. És a közelünkben van a Békás rét. Furfangos emberek kiköthetnek ott csendesen, tüzet gyújthatnak, aztán csónakon kényelmesen leereszkeskedhetnek Turijáig.
- Gallai István elgondolkodik, előveszi, megvizsgálja pisztolyát.
- Gallai István Átmegyek Imrisék földjére. Az még közelebb van a Békás réthez.
- Török Ádám Lapulj meg ott csöndben, és arra is vigyázz, nehogy Dadogós Tamás vasvillát döfjön a hátadba, amíg a búzáját őröd.
- Gallai István Miért tenné?
- Török Ádám Paulina áldott állapotban van, és a férje mintha nem örülne ennek.
- Gallai István Imris Tamás jámbor ember, és én megvigyázom a jámbor emberek nyugalmát.

Török Ádám Ha valahol mozgást észlelsz, ne kérdezősködj, hanem pörkölj oda. Ha megijednél, kiabálj. Én majd segítek. Megsimogatom a fejedet.

Gallai István Nem fogok megijedni.

Gallai István átsétál Imrisék búzaföldjére, kényelmesen leül az egyik búzakereszt mellé, pisztolyát térdére teszi. Dohányt vesz elő, cigarettát sodor, aztán észbe kap, eldobja a meggyújtatlan cigarettát. Unottan, egykedvűen figyel, néha álmosan felnéz a csillagokra. Az egyhangú éjszakai neszek majdnem elaltatják.

Egyszer csak összerezzen, nagyon éberén kezd figyelni, kezébe veszi a pisztolyt. Érti a veszélyt, bár semmiféle szokatlan zaj nem hallatszik.

Aztán a közelben gyufa lángja lobban fel. Gallai István azonnal tüzel. A láng kialszik, fájdalmas ordítás hallatszik, Gallai István újból lő, újabb ordítás, majd menekülő lábak dobogása.

Egy ideig síri csönd lesz körülötte, majd valamiféle zajt hall a háta mögött. Megperdül, előreszegezi a pisztolyt. Török Ádám áll mögötte.

Török Ádám Ne heveskedj már, az Isten köpjön le. Hallottam az ordítást. Kiválóan célzol merev könyökkel is.

Gallai István elteszi pisztolyát, visszaül a búzakereszt mellé, Török Ádám is leül, vadászpuskáját lábaihoz rakja.

Gallai István Nagy ezüsttel jöttem haza a nagy háborúból.

Török Ádám Ebből a piszkos háborúból aranyakkal kellen kijönnünk.

Gallai István Egy időre békét teremtettünk a határban. A következő télre is megőrizzük a kenyerünket.

Török Ádám Kétszer is találtál. Reggel majd megnézzük a vérnyomokat.

Körülöttük ismét a békés, idillikus éjszakai neszek hallatszanak a sötétben.

Februárban a rokonok és főleg német ismerősök, barátok ünneplik Rézi születésnapját. Stefi családja, Schankék, Kohlmayerék, Jungerék már a házban vannak, átadták az ajándékokat, a férfiak a szobában halkán beszélgetnek egymással, német és magyar szavak hallatszanak, a konyhában az asszonyok és gyerekek sokkal vidámabbak, Rézi és a lánya, valamint Elisabeth Art állandó mozgásban vannak, étellel, itallal kínálják a vendégeket. Gallai István a szobában az asztalnál ül Stefivel és ifj. Johann Schankkal, a többiek kisebb csoportokba verődve, komoly arccal beszélgetnek.

Péter lép be, díszes papírba csomagolt ajándékot ad át Rézinek, ő harsányabban beszél, mint a többiek.

Péter Igazi német születésnap. Sok boldogságot, nővérkém! Csúnya hónapban születted. Február az esztendő legcsúnyább hónapja. De te örök életedre szép maradsz.

Rézi Megint hülyeségeket beszélsz, menj be a többiekhez.

Rézi nevet, Péter bemegy a szobába, gúnyosan végignézi a vendégeken.

Péter Sokaknak ez a február a legcsúnyább ebben a században. Eljött hozzánk is az orosz tél.

Ettől kezdve a férfiak beszéde is hangosabbá válik.

Stefi Sohasem ér ide.

Péter leül az asztalhoz.

Péter Előbb ideér, mint gondolnád.

ifj. Johann Schank Egész Európa gyászol. Mindenütt félárbohra engedték a lobogókat.

Péter Lehet, hogy a zászlók félárbocon lógnak, de nem biztos, hogy mindenki ugyanazért gyászol.

Hans Kohlmayer Az újságok azt írják, hogy egész Európa gyászol.

Péter egy újságot húz elő a zsebéből, maga elé teregeti.

- Péter Miért kellene gyászolni? Ez az újság például azt írja, hogy Sztálingrádnál a hatodik német hadsereg a legfényesebb hőstettet hajtotta végre. Ktartott. A hőstettet ünnepelni kellene.
- Hans Kohlmayer Megsemmisült az egész hatodik hadsereg.
- Péter És egy magyar hadsereg is. Erről valahogy keveset beszélnek.
- Hans Kohlmayer Nem szabad elvesztenünk ezt a háborút.
- ifj. Johann Schank szaladni Minden télre újabb tavasz jön. Az oroszok ismét fognak egészen Szibériáig vagy még tovább.
- Péter Most éppen a német katonák futnak. Ami nem lehet könnyű ebben a nagy hóban.
- ifj. Johann Schank A német katona sohasem futamodik meg.
- Péter Akkor meghal.
- ifj. Johann Schank Tudja, hogy a győzelemért hal meg. Azért, hogy a tisztességes embereknek jó életük legyen, és hogy sohasem kelljen félniük semmitől.
- Stefi Még a kommunistáktól sem.
- ifj. Johann Schank Ezt a mételyt gyökeresen kiirtjuk.
- Stefi szánakozva nézi öccsét, a fejét csóválja.
- Stefi Néhány kommunistát azért megtartunk mutatóba. Az öcsémet is. Őket jó pénzért majd a vásárokon mutogatjuk.
- Péter Tehát minden rendben van. Mindenütt győzelem, a métely kiirtva... Akkor miért ez a nagy szomorúság?
- Gallai István Te is elég szomorúnak látszol.

- Péter Nem a sztálingrádi hősök miatt. A magyar honvédeket sajnálom, akiket bután vágóhídra küldtek.
- Carl Junger Erről nem írnak az újságok.
- Péter Majd írnak. ha majd egészen közelről halljuk az ágyúdörgést. Valamelyik orosz télen eljön a Vörös hadsereg is.
- Stefi Örülnél neki?
- Péter Örülnék. Mert akkor mindenkinek jobb élete lesz. Nemcsak a téglagyárosoknak és a lókupeceknek. A szegény magyar katonákat azonban sajnálom.

Ifj. Johann Schank Stefihez fordul.

- ifj. Johann Schank Az öcséd megtébolyodott. Hallottam már ilyesmiről. A nyomdászoknak néha agyukra megy az ólomgöz.
- Stefi Bekeházi Péterből előtört a munkásönérvet és a magyar honfíbu.
- Péter Keveházi.
- Stefi Legyen Keveházi, nekem mindegy. Keveházi, Szarházi....

Rézi lép az asztalhoz.

- Rézi Mi bajotok van már megint?
- Stefi Kisöcsémnek ólomgözös álmái vannak.
- Rézi A születésnapomon ne veszekedjeteK, mert nyújtófával töröm le a derekatokat.

Rézi fenyegetően áll az asztal mellett, Péter lassan Gallai Istvánhoz fordul.

Péter
vidám

Játszhatnál valamit, sógorom, a citerádon. Néhány nótát a nővéremnek, és persze néhány szomorú nótát a gyászoló Európának.

Folytatódik a csoportokba verődött férfiak halk beszélgetése és a hangoskodás a konyhából.

Gallai István az asztalra helyezi citeráját.

ifj. Johann Schank A Lili Marleen-t el tudod játszani?

Csend lesz. Mindenki Pétert figyeli. Ő elmosolyodik.

Péter Ha jobban meggondoljuk, ez is egy szomorú nóta.

Gallai István elkezd játszani a Lili Marleen-t, néhányan elkezdik dúdolni, majd egyre többen dúdolják, a konyhából továbbra is asszonyok és a gyerekek hangoskodása hallatszik.

.....

Ehhez kapcsolódhat szerves folytatásként Gion Nándor "Ez a nap a miénk"
című regényének befejező része, a 144. oldaltól a 262. oldalig.

SZIVÁRVÁNY HARCOSA BUDAPESTEN

- tartalmi összefoglaló -

M.Holló János délvidéki magyar író a Jugoszláv Polgárháború idején áttelepül Budapestre. Igyekszik beilleszkedni a számára új környezetbe, ez jobbra sikerül is, lakást vesz, rendszeresen jelennek meg írásai, könyvei, írótársaival jók a kapcsolatai, régi szerelme tartósan hozzáköltözik, új ismeretségek és barátságok is születnek, életvitele látszólag nyugodt és kiegyensúlyozott, a balkáni eseményeket (boszniai háború, koszovói változások, NATO bombázás) távolról szemléli.

A háborús események azonban begyűrűznek Budapestre is, mindennapi életébe. Először csak régi honfitársai révén, akik szintén áttelepültek Magyarországra, vagy gyakran átutaznak és felkeresik, és akik közül többeknek nem makulátlan a múltja, sőt a jelene sem.

Ennek következtében a főhős szűkebb-bővebb baráti köre módfelett változatosan alakul. Nem csupán írókkal, festőkkel, és jólelkű asszonyokkal találkozik, hanem magyar "vállalkozókkal", arab "üzletemberekkel", különböző nemzetiségű bérgyilkosokkal, boszniai és koszovói fegyvercsempészekkel, továbbá rendőrökkel, és prostituáltakkal is.

Az ilyen körökben időnként eldurvulnak az események. Közvetett, néha már-már közvetlen tanúja lesz gyilkosságoknak, robbantásoknak, esetenként majdnem résztvevője. Egy nagyon vékony határvonalon megőrzi ingatag nyugalmát és biztonságát, írói munkássága mellett Budapestről még segédkezik is szülőfaluja Kálváriájának felújításában.

A Kálvária új stációit, a szárnyas oltárt, Krisztus és a latrok szobrait tűzzománcból készítik el, mert az golyóálló. Nem sokkal a felszentelés után egy éjszaka valakik géppisztollyal rálőnek a szobrokra és a képekre. Ekkor a golyók még lepattannak a tűzzománccról...

A SZIVÁRVÁNY MARGOSA BUDAPESTEN

- Irodalmi forráskönyv -

Irta: Gion Nándor

SZIVÁRVÁNY HARCOSA BUDAPESTEN

- tartalmi összefoglaló -

M.Holló János délvidéki magyar író a Jugoszláv Polgárháború idején áttelepül Budapestre. Igyekszik beilleszkedni a számára új környezetbe, ez jobbra sikerül is, lakást vesz, rendszeresen jelennek meg írásai, könyvei, írotársaival jók a kapcsolatai, régi szerelme tartósan hozzáköltözik, új ismeretségek és barátságok is születnek, életvitele látszólag nyugodt és kiegyensúlyozott, a balkáni eseményeket (boszniai háború, koszovói változások, NATO bombázás) távolról szemléli.

A háborús események azonban begyűrűznek Budapestre is, mindennapi életébe. Először csak régi honfitársai révén, akik szintén áttelepültek Magyarországra, vagy gyakran átutaznak és felkeresik, és akik közül többeknek nem makulátlan a múltja, sőt a jelene sem.

Ennek következtében a főhős szűkebb-bővebb baráti köre módfelett változatosan alakul. Nem csupán írókkal, festőkkel, és jólelkű asszonyokkal találkozik, hanem magyar "vállalkozókkal", arab "üzletemberekkel", különböző nemzetiségű bérgyilkosokkal, boszniai és koszovói fegyvercsempészekkel, továbbá rendőrökkel, és prostituáltakkal is.

Az ilyen körökben időnként eldurvulnak az események. Közvetett, néha már-már közvetlen tanúja lesz gyilkosságoknak, robbantásoknak, esetenként majdnem résztvevője. Egy nagyon vékony határvonalon megőrzi ingatag nyugalmát és biztonságát, írói munkássága mellett Budapestről még segédkezik is szülőfaluja Kálváriájának felújításában.

A Kálvária új stációit, a szárnyas oltárt, Krisztus és a latrok szobrait tűzzománcból készítik el, mert az golyóálló. Nem sokkal a felszentelés után egy éjszaka valakik géppisztollyal rálőnek a szobrokra és a képekre. Ekkor a golyók még lepattannak a tűzzománccról...

A tv-ben egy régi néma video felvétel megy (akár a feliratok alatt) M.Holló János és Bozóky Sándor kommentálja az eléggé halvány, megkopott filmet, amelyen a szereplők arca felismerhetetlen. Lebetonozott udvaron, amelyre egy, a régi "nagy" Jugoszlávia katonai egyenruhájába öltözött fiatalember krétával egy ökölvívó ring nagyságú négyzetet rajzol. Azután a ringbe belép két feltűrt nadrágú, mezítlábás, félmeztelen férfi, kezükön bokszkesztyűk vannak, egymásnak esnek, szabályos ökölvívó meccset vívnak a krétás négyzetben.

Bozóky: Azokban a régi időkben meg voltam győződve, hogy Szelim percek alatt ki fog nyúlni, mint az eltaposott levelibéka.

M.Holló János: Én is féltettem szegényt. Szerintem életében akkor látott bokszkesztyűt. Milán viszont képzett versenyző volt. Megnyert néhány ifjúsági tornát, mielőtt bevonult katonának.

Bozóky: Aztán Szelim mégis talpon maradt. Később is sokszor ringbe szálltak, de Milán sohasem tudta kiütni. Kemények voltak ezek a falusi bosnyák gyerekek.

M.Holló János: Szelim még írni-olvasni sem tudott. Én írtam helyette a szerelmes leveleket választottjának, Fatimának, aki később persze hozzám ment feleéégül. Már akkor látszott, hogy kiváló író lesz belőlem.

Bozóky: Ha engem kér meg, én rímekbe szedtem volna szerelmi vallomásait.

M.Holló János: A verseidtől Fatima azonnal világgá ment volna, és ma egy eszkimó vagy egy borneói maláj felesége lenne.

Bozóky: Jobb élete lenne, mint most Boszniában.

M.Holló János: Viszont utálná az irodalmat.

Rövid csönd, a régi filmen látható ökölvívó meccs a vége felé közeledik.

Bozóky: Kár, hogy nem hangos a fölvétel. Ha jól emlékszem verekedés közben igen intenzíven szidták egymás muzulmán, ill. szerb édesanyját.

M.Holló János: Akkor bizonyosodtam meg végleg, hogy Jugoszlávia záros határidőn belül szét fog hullani. Izzott a gyűlölet a közös egyenruha miatt is. Pedig mindennap hazafias dalokat kellett óbégatnunk a testvériségről és a megbonthatatlan egységről.

Bozóky: Most vajon hol lehet Szelim?

- M.Holló János Szarajevóban. A faluját teljesen szétlőtték. Családjával együtt Szarajevóba menekült.
- Bozóky: Lassanként Szarajevót is szétlövik.
- M.Holló János: Szelim főleg az utakat rója. Szerte Európában. Írni máig sem tanult meg, ellenben megtanult teherautót vezetni. Közben kiderült róla, hogy nyelvzseni. Európai útja során elsajátított legalább három világnyelvet. A németet, a franciát és természetesen a magyart. Néha benéz hozzám.
- Bozóky: Hogy talált rád itt Budapesten.
- M.Holló János: Érdeklődött. Ismert író vagyok. Az egész világ ismer.
- Bozóky: Hát igen. Az egész világ M.Holló János magyar író nevét emlegeti.
- M.Holló János: Na jó. Lehet, hogy nem ismert az egész világ, de kétszáz ember biztosan.
- Bozóky: Palotás Ferenc rendőrszázados is.

M.Holló János: Majd szólok neki, hogy sűrgesse meg a magyar állampolgárságodat. Nekem segí -
tett.

A tévében véget ér a régi ökölvívó meccs. A két mezítlábás férfi leül a betonra, a talpukat tapogatják.

Bozóky: Győzni ugyan sohasem tudott egyikük sem, a lábaik azonban megérezték a forró és kemény betont.

M.Holló János kikapcsolja a televíziót.

2. kép Lakásban (másik szoba) Nappal

Szép, formás női láb látszik, hozzáértő női kezek simogatják a talpakat. Dominika, egy fiatal utcalány fekszik a heverőn, lábait M.H.J. élettársa Viktória ápolgatja. Az író az ajtóból figyel a műveletet.

M.Holló János:

Ismét talpmassázs?

Viktória:

Dominikának nehéz éjszakája volt. Sokat kellett sétálnia a kemény aszfalton.

M.Holló János:

Néha azért bizonyára megpihent.

Dominika:

Jó éjszakám volt. Sokszor megpihentem. De ehhez rengeteget kell sétálni és ácsorogni a járdákon.

M.H.J. cigarettára gyújt, mosolyogva szemléli Dominika lábait.

M.Holló János:

És használ valamit ez a nappali talpsimogatás az éjszakai strapa után?

Dominika:

Nagyon pihentető. Viktóriának arany keze van. A többi lánynak is meséltem erről.

M.Holló János:

Viktória módfelett tehetséges ezen a területen. Majdnem olyan tehetséges, mint én az írásban. Gyógyfüvek gyűjtésével kezdte odalent a Délvidéken,

és Pesten íme már csodadoktor lett.

Viktória: Ne gúnyolódj. Elvégeztem a megfelelő tanfolyamokat...

M.Holló János: Valamikor régen két katonacimborámnak is nagy szükségessé lett volna az efféle masszírozásnak. Meleg betonon ugráltak mezítláb és agyba-főbe verték egymást. A meccs végén azonban a talpuk fájt a leggyjobban.

Viktória: Ismét Szelim?Ú

M.Holló János: Valamelyik este kelőbb-utóbb megint betér hozzánk.

Az asszony rosszkedvűen ápolgatja tovább Dominika lábát.

Viktória: Rokonszenves ember, a kamionját azonban nem szeretem. Ki tudja, mit szállít benne?

M.Holló János: Vajon mit?

Viktória: Egyszer még felrobban még az utcánkban.

M.Holló János:

Szelim tud vigyázni magára és a rakományra. A családja miatt is. Fatima és a gyerekek Szarajevóban egy lerombolt ház pincéjében élnek patkányok között. A patkányok kiírthatatlanok.

Dominika:

Tallium.

M.Holló János:

Micsoda?

Dominika:

Talliumot kell a csalétekbe keverni. Ez a leghatásosabb patkányméreg, mert késleltető hatású. A patkányok ugyanis rendkívül okos állatok. A gyors hatású méreg után elkerülik a csalétket. A tallium csak napokkal később végez velük, így a többiek nem tudják megállapítani, hogy társaik mitől pusztultak el. Tehát tallium.

M.Holló János:

Maga ezt honnan tudja?

Dominika:

Nappali világosságban egyetemi hallgató vagyok. Néha vizsgázom is.

M.Holló János:

Gondolom a csökkent forgalmú éjszakaiak után.

Befejeződik a lábápolás, Dominika felül, elégedetten felsóhajjt.

Dominika: Egészen felfrissültem. A lányok is jelentkezni fognak hamarosan. De tőlük kérjél fizetséget. Én is szívesen fizetek...

Viktória: Tőled nem fogadok el pénzt. A szomszédunk vagy, ingyen segítünk egymásnak.

Dominika: Akkor meghívlak benneteket egy sörre.

Viktória: Én nem mehetek most. Hamarosan itt lesz még két páciensünk. Egy öregasszony, aki a visszereivel küzdök, és egy fiatal férfi, akinek vesebántalmai vannak.

Viktória elrakja, rendezgeti a talpmasszázshoz szükséges kellékeket, tégelyeget, borogató ruhákat.

M.Holló János: Én viszont szívesen meginnék egy korsó hideg sört.

Viktória: Vagyis megint elakadtátl a novelláddal. A Jakab apostollal. Pedig két héten belül le kell adnod.

M.Holló János:

Minden jó írónak szüksége van időnként feltöltődésre. Mondjuk Teofil sörözőjében.

Dominika:

Ez az a vajdasági albán?

M.Holló János:

Koszovói albán. De Vajdaságon keresztül szökött át Magyarországra. Én is segítettem ebben. Egészen jól feltalálta magát, és ilyenkor még nincs nagy forgalom a kocsmájában. Egészen kellemes hely.

Dominika feláll, elindulnak az íróval, Viktória utánuk szól.

Viktória:

Ne töltdjetez túl sokáig.

Az étteremben mindössze hat vendég üldögél. Az egyik asztalnál négy kissé gyanús külsejű férfi, egy másik asztalnál egy középkorú, elegáns ruhájú nő, feltűnően sok arany ékszerrel, ujjain aranygyűrűk, a csuklóján karkötők, füleiben nagy fülbevalók, melletténél jóval fiatalabb sportos testalkatú zselézett túskehajú férfi. A nő csöndesen sirdogál, előtte néhány kiürített pohár áll, egyik kezében most is likőrös poharat tart, a másikkal a fiatal férfi kezét simogatja, aki kissé zavartnak látszik, ásványvizet iszik.

Belép Dominika és M.H.J., helyet foglalnak, a pincér mosolyogva az asztalukhoz siet, nyilvánvalóan ismeri mindkettőjüket.

M.Holló János: Teofil merre van?

Pincér: Az irodájában. Majd mindjárt szólók neki, hogy régi barátja érkezett meg.

M.Holló János: Útközben csapolj nekünk két korsó hideg sört.

A pincér a pult mögé siet, a háta mögött kinyit egy ajtót, mond valamit, majd csapolni kezdi a söroket.

Dominika: Nem gondoltam volna, hogy az albánok is ilyen Teofil-féle neveket adnak a gyerekeiknek.

M.Holló János: Ibrahim az igazi neve. A Teofil csak amolyan művész vagy tolvajnév. Valamikor még a Délvidéken művésznéven próbált meg betörni a lakásomba. Akkor majdnem lecsaptam a baltámmal. Erre bevallotta, hogy tulajdonképpen Ibrahimnak hívják, azután jó útra tért, és összebarátkoztunk. Pesti kocsmájára mégis a Teofil nevet írta fel, barátságunk azonban itt is töretlen.

Dominika: Én is csak éjszaka használom a Dominika nevet.

Az ajtón kilép Teofil, a pincérrel együtt mosolyogva jön M.H.J.-ék asztalához. A pincér az asztalra teszi a két korsó sört, elmegy, Teofil megpaskolja Dominika karját, kezét ráz az íróval, leül az asztalukhoz.

Teofil: Régen járt nálam. Már hiányoltam.

M.Holló János: Rengeteg dolgom van. Éjjel-nappal írok.

Teofil: Megint valami bibliai témán rágódik?

M.Holló János: Vegyesen. Többnyire nagyon aktuális vagyok. De a Bibliát sem hanyagolom el. Már eljutottam egészen az Újszövetségig.

Észre veszi, hogy Dominika a szerelmes párt nézi, és azokat nézi a négy gyanús külsejű férfi is. Teofil is figyelni kezd.

Teofil: Ezek ketten gyakran vendégeskednek nálam. Azt hiszem, titokban találkoznak. De a nő eddig még sohasem sírt, és sohasem volt rajta ennyi arany.

Dominika: Úgy érzem, hogy itt éppen szerelmi dráma játszódik le.

M.H.J. a négy férfi felé int a fejével.

M.Holló János: Lehet itt másféle dráma is. Na a hölgy még sokáig mutogatja az aranyait.

Teofil: Nálam még sohasem volt rendbontás.

M.Holló János: Nincs is túlzott nyüzsgés a kocsmámban.

Teofil: esténként mindig tele van. Jól megélek.

M.Holló János: Ti albánok életre való népség vagytok. Gashi is jól megél Budapesten?

Teofil: Kiválóan. Ő sokkal ügyesebb üzletember, mint én.

M.Holló János: Továbbra is fegyverbe utazik?

Teofil rosszallóan csóválja a fejét.

Teofil: Maga javíthatatlan, gyanakvó ember. A nagybátyámnak egy vegyesboltja és egy vaskereskedése van. Egyszer majd összejövünk hármásban. Gashi is nagyon kedveli magát. Pedig egyetlen könyvét sem olvasta el...

Dominika: Talán éppen ezért.

A másik asztalnál a kisportolt fiatalember feláll, bocsánatkérően, röstellkedve elbúcsúzik a nőtől, kisiet a sörözőből.

Az ablakon keresztül látni, hogy beül egy elegáns kocsiba, elhajt.

Az asszony rendel még egy pohár likórt, és halkán átszól M.Holló Jánoséknak.

Asszony (Barbara): Üljetek át hozzám.

M.H.j.-ék is halkabban kezdenek beszélni egymással.

M.Holló János: Nem szeretem az olyan nőket, akik már délelőtt hulla részegre isszák magukat.

Dominika: Bajba van szegény. Talán segíthetünk rajta.

Teofil: Próbálják meg. A vendéglőm miatt. A hölgy mindig bőkezű vendég volt.

Az asszony könyörgően néz rájuk. Dominika feláll, majd kiséssel kénytelenül az író is, felveszi a két korsó sört, leülnek az asszony asztalához. Teofil a söntés mögé megy, a pincérrel együtt figyelik a történeteket. Az asszony fátyolos hangon bemutatkozik.

Barbara: Márún Barbara vagyok. Leánykori nevem Czigel. Cézével. A férjem neve Márún Mihály. Szíriai üzletember.

M.H.J. az asszony karkötőjére mutat.

M.Holló János: Sikeres üzletember lehet, ha ezek a fémkarkötők aranyból vannak.

Barbara: Színaranyból. Én csak színarany ékszereket viselek. Otthon ennél is sokkal több van. De azokhoz már soha többé nem nyúlok.

Dominika: Miért? Én is nagyon kedvelem a színarany ékszereket, csak hogy...

Barbara: Mihály egy komisz kandisznó.

M.Holló János: Bőkezű komisz kandisznó.

Barbara: Mától kezdve látni sem akarom. Ha elmondanám, hogy mostanában hogyan bánik velem...

M.Holló János: Ne mondja el, inkább elképzeljük.

Barbara kiissza a sokadik poharat, szemein,mozdulatain, beszédén egyre jobban érződik a részegség.

Barbara? Pedig négy gyönyörű kislányt szültem
Mikhailnak, Mégis komiszul bánik velem.
Tegnap hátra kötözte a kezeimet. Dróttal
kötözött meg.

M.Holló János: Ha a gyönyörű lányok mellé szülne egy
csunyácska kisfiút is, Miháil esetleg
visszafogná komiszságát.

Az asszonynak ismét könnyelábadnak a szemei, remegő hangon beszél.

Barbara: Én Norbit szeretem. De most Norbi is el-
hagyott.

M.Holló János: Norbi bizonyára az a zsíros fejű strigó,
aki az előbb eltűzött innen.

Barbara: Ne beszéljen így Norbiról. Ő nem strigó.
Ő a férjem sofőrje, és nagyon szeret
engem.

Dominika: Akkor miért hagyott el?

Barbara: Fél a férjemtől. Mihail kegyetlen ember. Csúnyán elbánná Norbival, ha tudomást szerezne viszonyunkról.

M.H.J. körülnéz, a négy férfi egyre leplezetlenül figyeli őket, int a pincérnek.

M.Holló János: Fizetünk és megyünk innen a francba. Hívnál egy taxit.

Pincér: Most állt meg egy taxi a szomszédban. Mindjárt ideintem.

Barbara degeszre tömött pénztárcát vesz elő a táskájából, fizet, a pincér kimegy az utcára.

M.Holló János: Indulás haza. Vannak helyek, ahol a napvilágnál sem ajánlatos sok pénzt mutogatni.

Barbara: Nem megyek haza, nem akarom látni azt a disznót. Dróttal kötözte...

Dominika: Elviszünk egy biztonságos helyre. Engem elég sok szállodában ismernek, valahol kapsz egy jó szobát.

Felállítják Barbarát, a kijárat felé támogatják, Teofil követi őket.

4. kép

Utcán

Nappal

M.H.J. és Dominika berakja Barbarát a taxi hátsó ülésére, Dominika mellé ül, M.H.J. az első ülésre, Dominika sűg valamit a sofőr fülébe, a kocsi elindul, a "Teofil-söröző" cégtábla alól Teofil integet utánuk.

A taxi a szokásos pesti útemben halad a zsúfolt utcákon, Barbara Dominika vállára hajtja a fejét, elalszik,

Egy szálloda elé érnek, felébresztik Barbarát, kiemelik a kocsiból, M.H.J. int a taxinak, hogy várja meg őket, majd a szálloda bejárata felé támogatják az asszonyt.

Még egy autó kanyarodik a szálloda elé, Norbi az ablakon keresztül figyel, ahogyan nehézkesen belépnek az ajtón.

Átlagos szállodai szobában Barbara kissé imbolyogva áll, bambán nézi az ágyat, Dominika a biztonság kedvéért fogja az egyik karját. Kedvesen beszél.

Dominika: Kényelmes ágy. Itt kipihenheted magad. Aztán tiszta fejjel majd eldöntöd, hogy mit csinálsz a továbbiakban.

Barbara: Majd... eldöntöm.

Dominika: Most elmegyünk. Zárd be utánunk az ajtót, ne engedj be senkit. Rosszindulatú emberek is járhatnak erre felé.

M.Holló János: Az aranyakat ajánlatos lenne leszerelni és kevésbé feltűnő helyen tárolni.

Barbara: Köszönök... mindent.

M.H.J.-ék kimennek, Barbara bezárja mögöttük az ajtót.

6. kép Utcán Este

Dominika félre nem érthető öltözékben két másik prostituálttal siet a járdán, indulnak szokásos éjszakai körútjukra.

Az utcába egy hatalmas zárt kamion kanyarodik be, leparkol M.H.J. lakása közelében, az író kinéz az ablakon, a kamionból Szelim kászálódik ki. Nagy darab, erős ember.

7. kép

Lakásban

Este

Szelim egy elnyűtt bőrtáskával belép a lakásba, összeölelkeznek M.H.J.-vel, Viktória is üdvözli.

Szelim: Az asszonykának egy szépen hímzett vállkendő. Fatima hímezte.

Táskájából előveszi a kendőt, átnyújtja Viktóriának.

Viktória: Igazán kedves...

M.Holló János befelé tuszkolja Szelimet.

M.Holló János: Kerülj beljebb és terpeszkedj el a szokott helyeden.

Bemennek M.H.J. szobájába, Szelim leül az egyik fotelbe, az író is leül, Viktória várakozva áll mellettük.

Viktória: Fatima és a gyerekek hogy vannak?

Szelim: Elvannak. Megedződtek. Csakhogy a patkányok egyre jobban elszaporodnak a pincében.

M.Holló János: Szerezz valahonnan talliumot.

Szelim: Az mi?

M.Holló János: A leghatásosabb patkányméreg.

Szelim: Ez biztos?

M.Holló János: Szakembertől hallottam. Vegyész doktor az illető.

Szelim: Felírnád ennek a... méregnek a nevét?
Hátha betudom szerezni valahol Németországban.

Viktória előkeres egy papírlapot és tollat, felírja a méreg nevét. M.H.J. közben megkérdezi.

M.Holló János: Most Németországba tartasz?

Szelim: Esetleg Belgiumba is. A rakománytól függ.

Viktória átadja Szelimnek a papírlapot.

Viktória: Tessék. Jegyezze meg: Tallium.

Szelim cserében elővesz táskájából egy furcsa alakú üveget, átnyújtja M.Holló Jánosnak.

Szelim: Neked is hoztam valamit. Szarajevói sör.
Ilyet még biztosan nem ittál.

Az író kíváncsian nézegeti az üveget.

M.Holló János: Nektek a nagy lövöldözések közepette még sörfőzésre is van időtök?

Szelim: Néha megpihenünk. Egyébként nem igazi sör. A segélyszállítmányokból kilopott rizsből főzzük. Egészen tűrhető íze van, de nem szabad sokáig tárolni. Pár nap múlva olyan fehér lesz, mint a kecske teje. Azután letisztul és pocsolya ízűvé válik. Mi gyorsan kiisszuk az üvegekbe benzint töltünk Molotov-koktélt csinálunk. Csak hogy amazoknak ágyúik, rakétáik, tankjaik vannak.

M.Holló János a könyvespolchoz megy, az üveget a könyvek közé állítja.

M.Holló János: Megtartom emlékeim. A francia írók közé állítom, ők nem fogják bántani, a bort sokkal jobban kedvelik.
Itt maradsz éjszakára?

Szelim: Ha akad számomra fekhely.

Viktória: Természetesen.

M.Holló János: Akkor Viktória megkínálhat egy-két üveg igazi sörrel. Reggelig elpárolog a fedéből.

Viktória kimegy a konyhába, M.H.J. elrendezi a könyveket a sörsüveg körül, visszaül Szelim közelébe, az asszony két üveg sört és két poharat hoz be.

Viktória: Maga még mindig üvegből issza a sört?

Szelim: Igy szoktam meg.

Az asszony az egyik üveget átadja Szelimnek, egy keveset tölt magának a másik üvegből, és teletölti M.H.J. poharát.

M.Holló János: Hát akkor igyunk a sikeres rakományra.
Hogy ne csak Molotov-koktélokkal hadakozzatok.

Szelim: Én továbbra is megteszek minden tőlem telhetőt.

Isznak, Viktória egyből megissza kevéske sörét.

Viktória: Főzök kávét?

M.Holló János: Én nem kérek. De Szelimre biztosan ráférne a hosszú út után.

Szelim: Török kávé?

M.Holló János: Bosnyák és más muzulmán barátaimat mindig török kávéval kínálok.

Szelim: Nagyon megköszönném.

Viktória kimegy a konyhába, becsukja az ajtót. A két férfi iszogatja a sört.

M.Holló János: Nem régen megnéztünk egy régi filmet.
Bozóky Sándor, a költő csinálta katona
korunkban. Talán még emlékszel rá.

Szelim: Persze, hogy emlékszem Sándorra.

M.Holló János: Első meccsedet vívod Milánnal a betonon.

Szelimnek egy pillanatra torkán akad a sör, szemei kigúvadnak.
Krákogva beszél.

Szelim: Honnan tudtátok, hogy mi a szándékom?

M.Holló János: Vannak szándékaid?

Szelim: Úgy hallottam, hogy Milán már legalább
egy éve Budapesten tartózkodik. Kidobó
ember vagy valami ilyesmi az egyik étte-
remben, de nem tudom melyikben. Megérdek-
lődnéd?

M.Holló János: Megint bokszolni akarsz vele?

Szelim: Majd egyszer, ha továbbra megállok
Budapesten.

M.Holló János: Neki rakétái vannak, neked meg Molozov
koktéled.

Cseng a telefon, M.Holló János felemeli a kagylót. Rekdtes,
torokhang hallatszik.

Márún Miháil: Maga az a férfi, aki elvitte a felesé-
gemet egy szállodai szobába?

M.Holló János: Kivel beszélek?

Márún Miháil: Miháil Márún vagyok.

M.Holló János: A felesége leánykori neve Czigel
Barbara? Czvel?

Rövid időre csönd lesz a telefonban.

Márún Miháil: Igen. Czigel Barbara, czvel.

M.Holló János: Hetekkel ezelőtt tényleg eltámogattam
az asszonykát egy szállodába. Kicsit
gyöngélkedett szegény.

Márún Miháil: Feleségemet gyorsan megtaláltam, de ma-
gát sokáig kellett keresni. Albán bará-
tai még a nevét sem voltak ~~elárulni~~
hajlandók elárulni. Végre megtaláltam
és azonnal találkozunk kell.

M.Holló János: Nem érek rá. Vendégeim vannak.

Márún Miháail: Attól tartok, hogy maga is gyöngélkedni fog, ha nem indul azonnal.

Most az író hallgat el, rövid időre.

M.Holló János: Hol?

Márún Miháail: Ott, ahol felszedte a feleségemet.

M.Holló János: Teofilnál ilyenkor zsúfoltság van.

Márún Miháail: Foglaltam asztalt. Egy óra múlva ott leszek. Ajánlom, hogy maga is legyen ott.

Megszakad a vonal, M.H.J. töprengve visszaül foteljébe.

M.Holló János: Lehet, hogy már ma este is bokszolhatsz. Ha most velem jössz.

Szelim: Valaki megfenyegetett?

M.Holló János: Hát... nem volt túlzott barátságos.

Szelim kiissza az üvegből a sört.

Szelim: Menjünk!

M.Holló János: Előbb idd meg a kávé is.

Viktória behozza a török kávét, a csészét Szelim elé teszi.

8. kép

Utcán

Éjjel

Szeöröző közelében Teofil idegesen sétál, amikor meglátja M. Holló Jánosékat, eléjük siet. Kezet fognak, Szelim és Teofil bemutatkozik egymásnak. Teofil az íróhoz beszél.

Teofil: Már nagyon vártam magát. Félek, hogy bajba keveredhet ma éjjel. A nagybátyámat is elhívtam.

M.Holló János: Honnan tudtad, hogy eljövök ma este?

Teofil: Nagybátyámnak szerteágazó üzleti kapcsolatai vannak, hozzájut bizonyos információkhoz. Meg aztán az a sötét arabus túl sokat érdeklődött maga után. Amikor asztalt foglalt rossz sejtéseim támadtak.

M.Holló János: Hol van most Gashi?

Teofil: Odabent vár bennünket. Menjünk.

Elindulnak a söröző felé.

Gashi integet az egyik asztal mellől, az étterem zsúfolt, egyetlen szabad asztal áll "Foglalt" táblával. M.Holló Jánosék Gashihoz mennek, Szelim neki is bemutatkozik, Gashi és az író összeülekeznek, leülnek, a pincér ott terem, felveszi a rendelést.

Gashi: Hallom lakást vett magának. Tehát otthon érzi magát Budapesten.

M.Holló János: Mindig otthon éreztem magam ebben a zirlált városban. Örülök, hogy saját lakásom van. Igaz, ráment minden pénzem, amit a Délvidékről átmentettem. De nem panaszkodom. Bátran szembenézek a megpróbáltatásokkal.

Gashi: Sohasem felejttem el, hogy évekkel ezelőtt még odaát egy sötét éjszakán, hazakísért, amikor gonosz emberek géppisztollyal vadásztak ránk. Én akkor nagyon féltem, de maga elkísért hazáig, pedig magánál nem volt fegyver.

M.Holló János: Most is elég sötét az éjszaka.

Gashi: Akkor nagyon féltem, de alapjában véve én is bátor ember vagyok. És hálás.

A pincér kihozza az italokat, Szelim elé egy üveg sört, M.H.J. elé egy korsó sört tesz. Megvárják, amíg elmegy, akkor folytatják a beszélgetést.

M.Holló János: Ki a fene ez a Márún Miháil? Igaz, ő fordított sorrendben mutatkozik be. Miháil Márúnnak mondja magát.

Gashi: Sötét gazember, aki üzletemberként mutatkozik be. Állítólag csak arannyal üzletel, de foglalkozik mással is.

M.Holló János: Maga is állítólag csak fűszerekkel meg francia puncsokkal üzletel.

Gashi felnéz, elkomorul az arca.

Gashi: Hagyja későbbre a humorizálást. Megjött az ember.

Az író is felnéz, az asztalok között Norbi és egy jól öltözött arab férfi megy, leülnek az üres asztalhoz. Norbi körülnéz, meglátja M.H.J.-t, feláll az asztalukhoz megy.

Norbi: Márún úr kéreti, hogy rövid időre üljön át az asztalunkhoz. Lehetőleg gyorsan.

M.Holló János: Mindjárt. Csak előbb iszom még egy kortyot. Üzletemberekkel szeretek tiszta fejjel tárgyalni.

Norbi fenyegetően végigméri, majd lassan visszamegy gazdájához.

Gashi: Menjen, ha muszáj. Józsi majd a közelükben fog tevékenykedni. Szeret hallgatózni.

M.H.J. iszik a söréből, majd lassan Norbi után sétál. Miháil hellyel kínálja, de nem nyújt neki kezet. M.H.J. leül. Józsi a pincér mindjárt ott terem, de Norbi elhessegeti.

Norbi: Majd később rendelünk.

A pincér a szomszéd asztaloknál téblábol. Miháil merően nézi M.H.J.-t.

Miháil: Tehát maga vitte el a feleségemet a szállodai szobába?

M.Holló János: Elalélt szegény. És nem akart hazamenni. Segíteni kellett rajta.

Miháil: Ott aztán ágyba fektette...

M.Holló János: Pardon. Csak megmutattam neki, hogy hol van az ágy. Fátyolosak voltak a szemei.

Mikháil kivár, egyre fenyegetőbben mézegeti M.H.J.-t.

Mikháil: Hol vannak az aranyak?

M.Holló János: aranyat bárhol lehet találni a világban.

Mikháil: A feleségemet kifosztották. Elvették a pénzét és az ékszereit.

M.H.J. meghökken, elhallgat, hitetlenkedve néz Mikháilra.

M.Holló János: Czígel Barbarát arannyal beborítva hagytam a szállodában. Még imbolygott is az ékszerek súlya alatt.

Mikháil: Volt magával egy rövid szoknyás kurva is.

M.Holló János: Ne sértegesse a menyasszonyomat. Tisztességes egyetemi hallgató. Kémiát tanul.

Mikháil: Kicsit fiatal magához.

M.Holló János: A maga felesége is jól tartja magát.

Mikháil dühösen és keservesen felsóhajt.

Mikháil: A feleségem remek asszony. Néha azonban ostobaságokat csinál. Mindig megbocsátok neki, mert szeretem. Kifosztva találtam rá. Kérem vissza a pénzét és ékszereit. Különben...

M.Holló János: Különben?

Mikháil: Odakint sötét van. Kimegyünk, Norbi sorba eltördesi az ujjait, majd a karját. Később esetleg a ~~karját~~ lábát is. Norbi nagyon erős és bátor ember.

M.Holló János: Hallottam már a bátorságáról.

Mikháil: És odakint még egy emberem áll az autóm mellett. Harapófogó a beceneve.

A pincér eloson a közelükből, M.H.J. félszemmel látja, hogy feltűnés nélkül Gashiékhoz megy, magyaráz valamit. Vontatottan fogja beszédét, közben figyel, hogy Szelim kiissza sörét, az üres üveggel a söntés mögé siet, és eltűnik az irodában.

M.Holló János: Nagy veszélyt vállalnak magukra. Én ugyanis kézzel írom a regényeimet. Fekete golyóstollal, fehér papírra. Néha írógépen is dolgozom, de az igazi remekműveim

kézírással születnek... Na már most. Ha Önök eltördesik az ujjaimat megszakad a remekmű sorozat. És akkor több ezer, sőt több tízezer olvasóm és rajongóm fog megharagudni Önökre.

Mikháil: Információim szerint magának jóval kevesebb olvasója van.

M.Holló János: Tévesek az információi. Tömegek állnak mögöttem és maga egész életében rettegni fog.

Mikháil: Kibirom. A csonttörés viszont iszonyúan fáj. Végig néztem néhány ilyen műveletet. Az emberek nagyon ordítottak, Némelykor elájultak.

A pincér jön az étlapokkal az asztalhoz.

Pincér: Most már rendelnek az urak?

Márún Mikháil elgondolkozva néz a pincérre, majd M.H.J.-re.

Mikháil: Talán rendelhetnénk valami finomat. Vacsora közben még gondolkodhat az író úr.

Nézegetik az étlapot és az itallapot. Az utcáról hirtelen üvegcsörömpölés hallatszik,,majd hangos kiabálás.

Tűz van!!!

Ég az autó!!!

A vendégek felugrálnak, rohannak ki az utcára.

Márún Miháil autójának jobb oldala lángol. Az emberek körülállják, Miháil és Norbi előre tolakodik.

Miháil: Hol van az az átkozott Harapófogó?!
 Hol van az a dagadt disznó?!

A sötétből egy kövér férfi támolycog elő, a fejét fogja.

Harapófogó: Leütöttek a sötétben. Mire magamhoz tértem,
 már égett a kocsi.

A pincér érkezikporoltóval, eloltja a lángokat.

Pincér: Hívom a rendőrséget.

Miháil: Nem kell! Nobbi, betudod gyújtani a motort?

Norbi: Azt hiszem igen. Csak kívülről égett meg
 a kocsi, és egészen kicsit a hátsó ülés.

Norbi átmegy a kocsi baloldalához, beül a volánhoz, begyújtja a motort. Harapófogó beakar kzállni mellé, megfogja a kilincset, felordít.

Harapofogó: Tűz forró a kilincs!

Mikháil: Hát persze, hogy tűz forró. A másik oldal-
ról szálljunk be, te marha.

Beszállnak az autóba. Elhajtanak. A vendégek lassan visszamennek
a sörözőbe. Csak M.H.J., Gashi, Teofil és Szelim marad az utcán.

Szelim: Hasznos találmány ez a Molotov-koktél.
Csontig kiégettem volna a flancos autójukat,
de nagyon kevés benzint találtam Teofil
irodájában.

M.Holló János: Talán ennyi is elég lesz.

Szelim: És még a bokszolást sem felejtettem el.

Ők is visszamennek a sörözőbe.

11. kép

LAKásban

Reggel

Szelim kedvenc foteljében ül, török kávét iszik. M.H.J. fürdő köpenyben jön ki a fürdőszobából, benéz Viktória fogadószobájába, Viktória a lányok lábait ápolgatja. M.H.J. is leül kávézni.

M.Holló János: Ha te vagy a vendégem, én is török kávét iszom.

Szelim: Máskor nem?

M.Holló János: Csak ilyenkor.

Szelim: Nem vágyódsz haza a török kávé vidékre?

M.Holló János: Én itthon vagyok. Sokféle kávé között.

A muzulmán bosnyák felsóhajt.

Szelim: Jó nektek magyaroknak. Sokfelé otthon vagytok.

M.Holló János: Ezt másoknak köszönhetjük. És nem örülünk neki.

Szelim: Én nem tudnék Bosznián kívül élni. Indulok is mindjárt. Hosszú út vár rám.

M.Holló János: A hosszú út előtt nem akarsz megnézni néhány formás női lábat a másik szobában? A lányok szívesen mutogatják.

Szelim: Nekem Fatima lábai a legszebbek. Azokat kell megőriznem. Ez eddig sikerült. Még akkor is, amikor szétlőtték a falunkat. Fatimát és a gyerekeket időben kimentettem, engem azonban majdnem elkaptak. Fenyegetőztek, hogy kiherélnek. Szerencsére volt mögöttem egy sebes hegyi folyó. Nehéz átúszni rajta, de én jó úszó vagyok.

M.Holló János: Lesznek még nehéz napjaitok.

Szelim: Tudom. De a pincéből is kijövünk egyszer. Indulok. Az éjszakai testmozgás egészen felüdített.

Szelim feláll, kezét ráznak.

M.Holló János: Sok szerencsét.

12. kép

Utcán

Reggel

Szelim beszáll kamionjába, kényelmesen elhelyezkedik az ülésen, gyújtást ad, hangos motorzúgással elindul. Három-négy szép fiatal lány megáll a járdán, figyelik a nagy teherautót. Szelim ügyet sem vet rájuk, mereven néz előre.

A könyvespolcon álló furcsa alakú üvegben megfehéredett a szarajevói sör.

Viktória hálóingben tálcán két csésze kávét hoz be a szobába, észreveszi a sör színeváltozását, megnézi közelebbről, aztán az asztalra teszi a tálcát és halkán odaszól az alvó M.H.J.-nek.

Viktória: Kecsketej lett a szarajevói sörből.

M.H.J. kinyitja a szemét, megdörzsöli, lustán felül az ágyban, ő is hosszasan nézi az üveget.

M.Holló János: Hány napja ment el Szelim?

Viktória: Öt napja.

M.Holló János: Minden stimmel. Megmondta, hogy körülbelül öt nap múlva kecsketej lesz a sörből, de azután kitisztul.

Viktória: És mocsárízű lesz. Fogyszthatatlan.

M.Holló János: Úgy sem akartam meginni. Majd csak nézegetem, és még kevésbé kívánkozom a török kávé vidékekre. Neked nincs néha honvágyad?

Viktória: Nincs.

M.Holló János: Időnként azért meglátogathatnád Ervint.
Mégis a férjed.

Viktória: Megvan nélkülem. A jóképű fiatal fiúk között.

M.Holló János: Legyünk hát boldogok mindannyian.

Isszák a reggeli kávét, a szarajevói fehér sört nézik.

Viktória: Amióta fellendült nálam a forgalom, egyre jobban szeretem a vasárnapokat. Ezen a napon nem kell talpakat símogatni. És nem kell korán kelni.

M.Holló János: Én is szeretem a vasárnapokat. Ma is kimegyek a parkba. A kínaiak ilyenkor sétálnak. Meg Szanyó Gyuri, a drámaíró is vasárnap délelőtt rója egészségügyi köreit.

Viktória: Előtte kis időre visszabújunk még az ágyba.

M.Holló János: Természetesen. Ez hozzátartozik a vasárnap reggelhez.

Csöngetés hallatszik az ajtónál M.H.J. csodálkozva néz Viktóriára.

M.Holló János: Mégis rendelsz vasárnap?

Az asszony felugrik, magára kapja köpenyét.

Viktória: Nem értem...

Kimegy a szobából, becsukja maga mögött az ajtót. Kisvártatva női beszélgetés hallatszik, majd Viktória benyit M.H.J.-hez.

Viktória: Egy idegen asszony keres. Dominika hozta ide.

M.H.J. értetlenkedve köpenybe bújik, átmegy a szomszéd szobába. Ott Dominika és Barbara áll. M.H.J. szemrehányóan néz Dominikára. A lány mentegetőzik.

Dominika: Barbara ragaszkodott hozzá, hogy eljőjjünk magához. Nagyon fontos dolgot szeretne mondani.

M.Holló János: Mondja nagyon gyorsan. Elfoglalt ember vagyok.

Barbara: A férjem elnézést kér bárdolatlan viselkedéséért. Az ékszerek megkerültek, és a pénz is hiánytalanul.

M.Holló János: Kinél volt?

Barbara szégyenkezve félre fordítja a fejét.

- Barbara: Norbinál. Az a hitvány alak követett bennünket, és amikor mélyen elaludtam a szobában, egyszerűen kifosztott.
- M.Holló János: Hol van most a bátor szép fiú?
- Barbara: Kórházban. Törött ujjakkal és törött karral. Miháail pedig rendkívül kedvesen viszonyul hozzám és szeretné meghálálni, amiért maguk olyan rendesen viselkedtek velem. Dominikának küldött egy arany nyakláncot félholddal.
- Dominika: Egy arany keresztet is kértem hozzá.
- Barbara: Magának pénzt kínál Miháail a szívességéért.
- M.Holló János: Ingyen szoktam jótékonykodni embertársaimmal. Ezt később mindig megbánom, nem tudok megváltozni. Ellenben... a feleségem esetleg elfogad valami csekélységet.
- Barbara zavartan néz Dominikára és Viktóriára.
- Barbara: Miháail nekem azt mondta, hogy magának csak menyasszonya van. Dominika.
- M.Holló János: Dominika a menyasszonyom, Viktória a feleségem. Ezt nem tiltja a törvény.

Barbara még mindig nem egészen érti a dolgot, de elővesz táskájából néhány nyakláncot és gyűrűt.

Dominika: Válassz te is egy nyakláncot. Kérj hozzá aranykeresztet is.

Viktória: Nem tudom, hogy elfogadhatom-e?

M.Holló János: Fogadd el. Megdolgoztam érte.

Viktória kiválaszt egy nyakláncot, nézegeti.

Viktória: Ha valamivel meghálálhatnánk...

Barbara: Dominika azt mondja, hogy kiváló talpmasszőr vagy. Nekem időnként hasogat a jobb vállam. Nem tudom, hogy ezen segít-e a talpmasszázs?

Viktória: A talpmasszázs minden bajon segít. Üljetek le.

Barbara és Dominika leül.

M.Holló János: Megyek a parkba. Kínai és drámaíró barátaimhoz.

Magukra hagyja a nőket, bevonul a fürdőszobába.

M.H.J. a parkban leül egy padra. Nézelődik. Emberek sétálnak, néhány kínai is, a fűvön gyerekek játszanak.

Felbukkan Szanyó Gyuri, edzőruhában kocog M.H.J. felé, szuszogva leroskad mellé, levegő után kapkod, ahomlokát törölgeti.

Szanyó: Jókor érkeztedél... Most kell rövid pihenőt tartanom.

M.Holló János: Pihenhetsz hosszabban is.

Szanyó: Tartom magam a menetrendhez. Mellesleg neked sem ártana egy kis testmozgás.

M.Holló János: Ifjú koromban mozogtam eleget. Fociztam, röplabdáztam, bírkóztam, téglát hordtam, maltert kevertem és vasat reszeltem. Most inkább nézelődöm. Szeretem megfigyelni a parkban sétáló embereket. Különösen a kínaiakat, ahogy beilleszkednek közénk. Élelmes népség, ritkán lazítanak, de akkor igazából élvezik.

Figyelik a sétáló kínaiakat.

Szanyó: Van egy színész barátom. A nevét nem mondom meg, mert az illetőt fajgyűlölőként tartják számon. Szóval az illető azt mondja, hogy

örül a kínaiaknak, mert sokkal illedelmesebbek és hasznosabbak, mint egyes hazai kisebbségeink.

M.Holló János: Fajgyűlölő, aki örül a kínaiaknak?

Szanyófi. Vannak ilyenek. Lehet, hogy megírok egy drámát a témára. "Magyar fajgyűlölő, aki örül a kínaiaknak."

Egy szakállas, öreg kínai megy el előttük.

M.Holló János: Élelmes népség. Az öreg Mingnek legalább öt vendéglője van a környéken.

Szanyó: Pénzmosodák is lehetnek.

M.Holló János: Ha befejezted ezt az esztelen drámaírói futkosást, beülhetnénk egy mosodába egy korty jóféle italra.

Szanyófi Jól tudod, hogy veled ellentétben én nem iszom és nem dohányzom. Neki indulok az utolsó köröknek.

Feláll, futásnak indul, M.H.J. cigarettára gyújt, érdeklődve figyel a sétáló embereket. Mire végig szívja a cigarettát, Szanyó Gyuri megteszi az első kört, lelassít előtte, helyben futásban beszél.

Szanyó: Remélem a vadkacsa vadászatra megint eljössz velem, ott nem kell sokat mozognod.

M.Holló János: A szokásos kétheti öldöklés?

Szanyó: Kétheti sportszerű vadászat.

M.Holló János: Tollas Gyuri életben van még?

Szanyó: Él és csillognak a tollai. Őt sohasem fogják kilóni. Nagyon örül majd neked.

M.Holló János: Akkor veled tartok. Mármint vadkacsa vadászatra. Esetleg az Írószövetség választmányi ülésére. Ott sem kell sokat mozogni.

Szanyó Gyuri helyben futásból kocogásra vált. M.H.J. újabb cigarettára gyűjt.

A Magyar Írószövetség székháza látszik a Bajza utcából, a kapunk időnként belép vagy kijön egy-két férfi, nő, nincsen nagy mozgás. A szokványos utcakép alatt Bozóky Sándor és Leonyid beszélgetése hallatszik.

Leonyid: Szóval M.Holló János barátunk és maga is tagjai a Választmánynak.

Bozóky: Teljesen demokratikus módon választottak be bennünket. Jánost korábban, mint engem.

___ Bozóky Sándor és Leonyid az Írószövetség Klubjában ülnek, folytatódik a párbeszéd.

Leonyid: Ó azonban nem jár ide ebédelni. Sohasem láttam, miközben kifigyeltem a maga szokásait.

Bozóky: Neki a széparcú, kuruzsló asszony főz, én pedig elhanyagoltan élek sivár albérletemben. Így hát idejárok ebédelni. Írószövetségi tagoknak húsz százalékos kedvezmény jár.

Leonyid: Boldog emberek maguk. Olyan országban élnek, ahol a hatalom megbecsüli és szereti az írókat.

Bozóky: Nagyon szeret bennünket a hatalom. Majdnem annyira, mint a külföldi szabad foglalkozásúakat.

Pincér áll meg az asztaluknál.

Pincér: Jó napot kívánok. Új vendégünk szintén író?

Bozóky: Persze. Krimi író. Rövid történeteket ír, melyek legtöbbször gyilkossággal végződnek.

Pincér: Kedvelem a krimiket. Mit hozhatok?

Bozóky: Kezdetnek két pohár vodkát. Aztán jöhet a leves.

A pincér elmegy, Leonyid alaposan körülnéz a Klubban. Majdnem minden asztalnál ülnek, bár van még elég szabad hely. Az egyik asztalnál egy feltűnően elegáns, öltönyös, fehéringes, nyakkendősférfi ül, kevésbé elegáns öltözékű társaságban.

Leonyid: Kellemes hely. Ide csak írók járnak?

Bozóky: Jobbára igen. De azért járnak mások is. Az a nyakkendősférfi például gazdag üzletember. Ostoros Emilnek hívják. A játékautomatáktól kezdve a gumiabroncsokig mindennel foglalkozik. Félkézzel, vagy inkább a kisujjával még egy könyvkiadót is támogat. Főleg külföldi írók szerelmes regényeit jelenteti meg, de néha hazai íróktól is rendel édeskés műveket, amennyiben a hazai írók hajlandók írni álnéven szennelegni.

A pincér kihozza a vodkát, asztalra teszi a poharakat.

Leonyid: Mikor lesz legközelebb Választmányi Ülés?

Bozóky Sándor egy noteszt vesz elő a zsebéből, lapozgatja.

Bozóky: Elhalasztottuk... És ezt kivételesen este fogjuk megtartani. A minisztériumból is eljön valaki. Egyeztetnünk kellett...

Leonyid felemeli a poharát, Bozóky Sándor is. Isznak.

Bozóky: Az italra nem adnak engedményt. Ennyire nem szeretnek bennünket.

Leonyid: Én fizetek.

Bozóky Sándor tovább lapoz a noteszben, Leonyid az étlapot tanulmányozza. A pincér kihozza a levest.

M.H.J. és Viktória karonfogva, ráérősen lépkednek az utcán, nem messze előttük egy kínai étterem cégtáblája látszik. Fenn a magasban esőfelhők közelednek.

M.Holló János: Levessel kezdjük. Azután bivaly innel folytatjuk. Újvidéken mindig bivaly int ettem az első kínai étteremben. Remélem, Ming kocsmájában is lehet bivaly int kapni. Befejezésül ehetünk valamilyen kínai desszertet.

Viktória: Ráuntál a főztjeimre?

M.Holló János: Dehogy. Csak éppen kíváncsi vagyok egy mosodára. Azután visszatérek hozzád és a főztjeid mellett maradok, amíg csak lehet.

Viktória: Barbarának azt mondtad, hogy a feleséged vagyok.

M.Holló János: Nem akartam magyarázkodni annak a libának. Meg így aztán gyorsan kaptál tőle egy arany nyakláncot.

Viktória: Barbara azóta is rendszeresen eljár hozzám talpmasszázsra. Nagyon bőkezű. Azt mondja, hogy a kúrák használnak, egyre ritkábban sajog a válla.

M.Holló János: Ennek örülök. De nehogy a közelembe engedd.
Soha többé nem akarok vele jótékonykodni.

Rövid ideig szótlánul mennek a kínai vendéglő felé. Viktória egészen halkán szólal meg.

Viktória: Ha akarsz elválni Ervintől. Ő nem támasztana semmiféle akadályt.

M.H.J. felnéz a felhősödő égre.

M.Holló János: Attól tartok, hogy megfogok ázni ma este.

Zuhogó esőben M.H.J. esőköpenyben, a csuklyát fejére hőzva siet a villamos megálló felé. Hóna alatt átlátszó nylon szatyorban könyveket visz, kezében egy üveg vörös bor. Késő estére jár, kevesen váraakoznak a megállónál.

Dominika bukkan fel mögötte, kis női esernyővel, leszólítja.

Dominika: Kettesben jól érezhetnénk magunkat kispofám.
Még ilyen pocsek időben is.

M.Holló János: Nem hiszem.

Dominika: Próbáljuk meg. Biztosíthatlak...

M.H.J. megfordul, Dominika ekkor ismeri fel. Zavartan szájához kapja a fejét.

Dominika: Bocsánat! Nem ismertem fel a csuklya alatt.
Olyan... jó fajta baleknek látszott azokkal a könyvekkel.

M.Holló János: Megítélése majdnem pontos.

Dominika: Mit csinál erre felé ebben a cudar éjszakában?

M.Holló János: Irodalmi estet tartottam. Hónom alatt hozom a honoráriumot, szerencsére kaptam mellé egy jó fajta vörösbort is.

Dominika: Ma éjjel én is szívesen innék egy pohár vörösbort.

M.Holló János: Jöjjön velem. Otthon majd feltörjük az üveget.
Ebben a zuhogó esőben úgysem akad fizetőképes kliens.

Dominika elgondolkodik az ajánlaton.

Dominika: Ming esetleg megharagudna rám. Elvárja, hogy végig dolgozzam az éjszakákat.

M.Holló János: Ming? A bölcs öreg kínai ilyesmivel is foglalkozik?

Dominika: Az ő egyik garzonjában lakom.

M.Holló János: Majd azt mondja neki, hogy ma éjszaka razzia volt.
El kellett hagynia a posztját.

Dominika ismét eltöpreng egy ideig.

Dominika: Ma éjjel tényleg megsaporodtak a rendőrök a sötétebb utcákban. Ezért jöttem ide a villanyok alá.

Befut a villamos.

M.Holló János: Megyünk. Megisszuk a honorárium értékeesebb felét.

M.H.J. feltuszkolja a villamosra Dominikát, maga is felszáll.

M.H.J. és Dominika egymással szemben ülnek a villamoson. Rajtuk kívül alig néhány utas utazik még. Dominika az ablakban nézi halvány tükörképét, vizes haját rendezgeti. A továbbiakban ráérősen, hosszas szünetekkel folyik a párbeszéd, a szünetekben a villamospálya menti épületek látszanak.

Dominika: Végre éjszaka is kialudhatom magamat.

M.Holló János: Jófajta vörösbor után. Amivel egy neves író kínálja meg.

Szünet

Dominika: Maga egyszer azt mondta, hogy a menyasszonya vagyok.

Szünet

M.Holló János: Kellemes képzelgés. Külsőségeken alakul.

Szünet

Dominika: Viktóriára meg azt mondta, hogy a felesége. De én tudom, hogy nem az.

Szünet

M.Holló János: Időnként szeretek hancegni. Kiváló könyvekkel, szép feleséggel, szép menyasszonnyal... A könyveim persze tényleg kiválóak.

Szünet

Dominika: Tulajdonképpen lehetnék a menyasszonya.

M.Holló János: Ennek két nagy akadálya van.

Dominika: Mik azok?

Szünet

M.Holló János: Nem vagyok húsz évvel fiatalabb, mint ahogy kellene.

Dominika: Ez engem nem zavar.

M.Holló János: Sokkal nagyobb baj, hogy nem vonzódom az olyan bájos lányokhoz, akik sokaknak megmutatják magukat. Űnző ember vagyok.

Ezután hosszas szünet következik, a villamos időnként megáll, mindketten a kinti esős világot nézik.

Dominika: Egyszer befogom fejezni az egyetemet.

M.Holló János: Addigra én még öregebb leszek. De azért előfordulhat, hogy néha a menyasszonyomnak mondom jobb társaságokban. Ha nem neheztel érte.

Dominika: Nem neheztelek.

A villamos megáll, kiszállnak a zuhogó esőbe.

A szobában M.H.J., Viktória és Dominika. M.H.J. kihúzza a dugót a borosüvegből, Viktória poharakat tesz az asztalra, leül. M.H.J. kitölti a bort, felemelik a poharakat, a két nő néhány pillanatig szinte ellenségesen néz egymásra, azután kissé kény-
szeredetten elmosolyognak, majd mindhárman isznak a vörös borból.

A mutatós házak között az utcán eléggé élénk a forgalom, gépkocsijával Leonyid az utcában araszol. Az egyik villa garázsából Osotoros Emil jön ki óvatosan autójával. Leonyid előzéke-nyen megáll, int Osotoros Emilnek, az hálásan visszainteget, kikanyarodik az útra. Mindketten elhajtanak.

A kertkapunál sörtehajú tagbaszakadt testőr-féle férfi áll.

A reggel látott villa előtt Ostoros Emil áll meg gépkocsijával. Kiszáll, visszahajol, hogy kivegye táskáját. Mögötte feltűnik Leonyid, hangtompítós pisztollyal kétszer rálő. Ostoros Emil a nyitott ajtón át leroskad az ülésre, csak a lábai lógnak ki. Leonyid gyorsan beugrik az utca túloldalán álló autójába, elhajt.

A kopasz testőr a kerten keresztül kényelmesen sétál a kapu felé.

Az Írószövetség kapuján csoportokban jönnek ki az írók a Választmányi ülésről, az utcán folytatják az odabent megkezdett vitát. Négyen: M.H.J., Bozóky Sándor, Balázs Levente kolozsvári és Duka Antal pozsonyi író átmennek az utca túloldalára, a Benczúr utca felé tartanak.

Duka: Hát századszor is alaposan kipanaszkodtuk magunkat. Ismételten magas hatásfokkal.

Bozóky: Azért alaposan odamondogattunk a demokratikusan megválasztott kormánynak is.

Balázs: Az államtitkár úr alig tudta visszatartani széles mosolyát.

M.Holló János: Csupán osztályvezető az illető. Viszont kétségtelenül van humorérzéke. Különösen az tetszett neki, amikor az írói tiszteletdíjakat emlegettük.

Bozóky: Nálátok jobb a helyzet?

Duka: Minket is körbe röhögnek. Gyertek el egyszer Pozsonyba. Röhögés nélkül is gondoskodni fogok róla, hogy otthon érezzétek magatokat.

Bozóky: És Kolozsváron?

Balázs: Már nem is röhögnek rajtunk. De azért látogassatok meg engem is. Én is gondoskodom az otthonosságról.

M.Holló János: Van egy bosnyák barátom. Igazi entellektuel. Bejárta egész Európát. Szerinte mi magyarok nagyon boldog náció vagyunk. Sok helyen otthon érezhetjük magunkat.

Balázs: Egyetlen helyen szeretném igazán otthon érezni magamat.

Bozóky: Megfoglak látogatni Kolozsváron.

Az utca túoldaláról átkiabál Szanyó gyuri.

Szanyó: A határon túli magyar írók már megint konspirálnak?!

M.Holló János: A vérünkben van!

Megállnak a Bajza utca és a Benczúr utca sarkán.

Duka: Mi itt lakunk a Vendégházban. Felugrotok hozzánk egy italra?

M.Holló János: Későre jár. És az ilyen tartalmas és eredményes viták jobban kimerítenek, mint egykor a malter keverés. Pedig az sem könnyű munka.

Bozóky: Mi délvidéki származékok kettesben folytatjuk a konspirációt.

Kezet ráznak, elbúcsúznak egymástól. Röpködnek az ilyenkor szokásos intelmek: "Legyél jó, Anti. Vigyázz magadra, Levente."

A pozsonyi és kolozsvári író befordul a Benczúr utcába, M.H.J. és Bozóky Sándor a Bajza utcán megy az Andrássy út felé.

Bozóky: Felhagyok a versírással. Ki kell találnom valami jövedelmező foglalkozást.

M.Holló János: Visszatérhetnél a filmezéshez.

Bozóky: Abban amatőr voltam. Legalább hat éve nem nyúltam a kamarához.

M.Holló János: Versben profilvagy?

Bozóky: A költészetbe csak a profik szoktak belehalni. az amatőrök élvezik, mert a versírás mellett valamilyen hasznos foglalkozást is űznek. Ki kell találnom valamit.

Egy autó áll meg mellettük, Leonyid hajol ki az ablakon. A gépkocsi nem ugyanaz, mint amivel a villák között járt.

Leonyid: Hazavihetem az íróurakat, ha nagyon elfáradtak.

M.Holló János: Leonyid! Miért nem jött be a választmányi ülésre? Testhez álló megbízást adtam volna magának.

Leonyid: Beszállnak?

M.H.J. és Bozóky Sándor beszáll a gépkocsiba. Az autó elindul.

24. kép Autóban a pesti utcákon Éjjel

Leonyid magabiztosan vezet a pesti utcákon, Bozóky Sándor mellette ül, M.H.J. hátradől a hátsó ülésen, lehunyja a szemét.

Leonyid: Az írók igazán nem kímélik magukat. Hat órakor parkoltam le az Írószövetség előtt és mértem az időt. Négy és fél órán át tárgyaltak.

Bozóky: A kocsijában ült négy és fél óráig? Mi a fenéért?

Leonyid: Mostanában elég sok szabadidőm van. És kíváncsi voltam, hogy az írók milyen hosszan bírják ki egymást. Meg aztán maga jó ügyfelem volt.

M.H.J. lehúnyt szemmel közbeszól a hátsó ülésről.

M.Holló János: Dollárban fizetett. Láttam.

Bozóky: Leonyid tisztességgel elvégezte a munkát.

Leonyid: Szegény harcias Miodragot az udvaron a fenyőfák alá temették.

Bozóky: Megérdemelte a sorsát. Megölte Lajost, a testvérbátyámat. Nem sajnálom a kidobott dollárokat.

Az autó megáll.

Bozóky: Megérkeztünk lakájos albérletemhez. Köszönöm a fuvart. Jó éjszakát mindenkinek.

Kiszáll a kocsiból, Leonyid továbbhajt.

Leonyid: Tulajdonképpen maga miatt várakoztam négy és fél óra hosszát.

M.Holló János: Ha maga vár rám, mindig rossz érzéseim támadnak.

Leonyid: Úgy hallottam, hogy ismét bajba került.

M.Holló János: Amióta az eszemet tudom, mindig bajban vagyok. Mire gondolsz?

Leonyid: Miháil Márúnra.

M.H.J. elneveti magát.

M.Holló János: Már megbékéltünk. Arany rögöket küldözget nekem.

Leonyid: Én nem bíznék benne. És most még a közelébe férkőzhetnék. De gyorsan erősödik és terjeszkedik. Most még olcsón felszámolnám.

M.Holló János: Ennyire pang az üzlet?

Leonyid: Egyáltalán nem pang. Hamarosan Boszniába megyek.

M.Holló János: Folyik ott vér maga nélkül is.

Leonyid: Turistaként megyek. Okvetlenül megnézem a lerombolt mosztári hidat és a jajcei vízesést, ahol lrakták a nagy szocialista Jugoszlávia alapkövét.

M.Holló János: Nyögje már ki, hogy miért várt rám négy és fél óra hosszágig.

Leonyid hallgat egy ideig, az utat figyeli.

Leonyid: Maga időnként eljár vadkacsa vadászatra.

M.Holló János: Így igaz. van egy drámaíró barátom, aki az egyik vidéki vadászegyesület tiszteletbeli elnöke. Besuvaszt mindenféle külföldi kocavadászok közé és így ingyen kosztot és kvártélyt kapok.

Leonyid: A külföldi kocavadászok között nem találkozott véletlenül egy Johann Kralj nevű osztrák állampolgárral?

M.H.J. gondolkozik egy ideig.

M.Holló János: Kővérkés, őszhajú, nagybajuszú ember? Amolyan szerbes bajsza van.

Leonyid: Ő az, szerb származású, osztrák állampolgár.

M.Holló János: Egyszer szomszédos szobában laktunk a vadász-
házban. Éktelenül horkolt. Áthallatszott a fa-
lon.

Leonyid: Egyszer szeretnék beszélgetni magával a vadka-
csa vadászatokról. Majd ha visszajöttem Boszniá-
ból. Megérkeztünk.

Megáll az autó, M.H.J. kiszáll.

M.Holló János: Meddig marad Boszniában?

Leonyid: Elég sokáig. Sok dolgom lesz ott.

M.Holló János: Gondolom megfizetik. Küldjön képeslapot.

Leonyid elhajt gépkocsijával.

M.H.J. a bérház bejárata felé sétál, az egyik parkoló kocsi-
ból Palotás Ferenc rendőrszázados ugrik ki, megáll előtte.

Palotás: Gratulálok.

M.Holló János: Százados úr! Maga még hiányzott ahhoz, hogy tö-
kéletes legyen a mai napom. Mihez gratulál?

Palotás: Jobbnál jobb társaságban forgolódik mostanában.
Izgága írókkal ágáll, aztán egy ukrán bérgyil-
kossal hozatja magát haza. Mi lesz a folytatás?

M.H.J. az állát simogatja. Gondolkodik.

M.Holló János: Gazdag üzletemberek közé vágyom. Akik vesztege-
tési pénzeket ajánlanának fel nekem. Én termé-
szetesen elfogadnám. De csak írói viszont-
szolgáltatással.

Elindulnak együtt a bejárat felé.

Palotás: Csalódtam magában. Én segítettem, hogy gyorsan
megkapja az állampolgárságot.

M.Holló János: Ez igaz. Mindössze háromszor annyit kellett vár-
nom, mint egyes arab és kínai üzletembereknek.

Palotás: Nekik pénzüik van, magának viszont csak jószándékú barátai.

M.Holló János: Mindenesetre hálás vagyok.

Palotás: Viszonzásul egyetlen hasznos információt sem kaptam magától.

M.Holló János: Miről? Kiről?

Palotás: Például az ukrán bérgyilkosról.

M.Holló János: Hamarosan Boszniába utazik. Turistaként.

Palotás: Ez jó hír. Örülök, ha nincs Budapesten.

M.Holló János: Gyorsítsa meg Bozóky Sándorr költő állampolgárságát. Ő született rendőrspicli.

Palotás: Utána nézek a dolognak... De most másról akartam beszélni. Albán barátai érdekelnének.

M.Holló János: Gashinak van egy vaskereskedése, és egy vegyesboltja, Teofilnak pedig egy kocsmája. Keményen és tisztességgel dolgoznak. Ez minden.

Palotás: Ne vicceljen.

M.Holló János: Meghívtak valamelyik muzulmán ünnepségükre. Ramadánra? Vagy Ramadán előttre vagy utánra. Elmegyek. Jöjjön velem és nézzen körül.

Palotás: Túlságosan feltűnő lenne.

M.Holló János: Én viszonzásul meghívtam hozzám Gashit és Teofilt karácsony estére. Jöjjön el maga is.

Palotás Ferenc hirtelen megáll. Megállítja M.H.J.-t is.

Palotás: Ez talán nem rossz ötlet. A feleségem elhagyott... Rendőrfeleségek gyakran csinálnak ilyesmit. És a karácsony magányos embereknek szomorú ünnep.

M.Holló János: Boruljunk össze mi magányos emberek.

Palotás: Ne mondja meg nekik, hogy rendőr vagyok.

M.Holló János: Régóta tudják.

M.H.J. bemegy a bérházba, Palotás Ferenc kissé tanácstalanul áll-dogál a bejárati ajtó előtt.

Viktória Barbara lábát kezeli, a televízió bevan kapcsolva, de a hang alig hallatszik. A képernyőn többször váltakozva megjelenik Milosevics, Karadzics és Ratkó Mlavics tábornok. M.H.J. hajmosás után törölközővel a derekán jön ki a fürdőszobából egy másik törölközővel a fejét dörzsöli, benéz Viktóriához, rámered a televízióra.

M.Holló János: Rosszul kezdődik ez a napom, ha már reggeliis ilyen pofákat látok. Hány száz bosnyákot mészároltak le tegnap..

Viktória: Nem tudom. Levettem a hangot, Barbara gyűlöli az erőszakot.

M.Holló János: Érthető. Egy gyöngéd férj mellett minden aszszony elszokna az erőszaktól.

Barbara: Miháail tényleg nagyon gyöngéden viszonyul hozzám az utóbbi időben.

M.Holló János: Ennek örülök. Én most visszavonulok, tollat ragadok és gorombáskodok egy kicsit.

Viktória: Van egy jó hírem.

M.Holló János: Mondjad.

Viktória: Ma délelőtt nem kell írnod. Az imént telefonált Palotás Ferenc százados. Arra kér, sürgősen menj az irodájába.

M.Holló János: Mi a fenét akar?

Viktória: Nem mondta. De nagyon dühös volt a hangja.

M.Holló János: Vizes fejjel nem megyek ki az utcára.

Viktória: Bozóky Sándor már ott van. Várnak.

M.Holló János: Akkor is itthon maradok, amíg megszárad a hajam. És addig előkeresem a Szivárvány Harcosainak fegyverét. Azzal talán lecsillapítom a százados úr dühét.

M.H.J. bemegy a szobájába, kihúzgálja íróasztala fiókjait, kutatodik.

27. kép

Utcán

Déleéőtt

M.H.J. a rendőrség székháza felé megy, a bejáratnál megáll, a zsebéből elővesz egy spárgára fűzött, csontból faragott kis fehér madarat, a Szivárvány Harcosainak fegyverét, nyakába akasztja, belép az ajtón.

M.H.J. hosszú folyosón megy végig, kopog, majd benyit az egyik ajtón. Az irodában íróasztalnál Palotás Ferenc százados, a másik asztalnál Kurucz János hadnagy ül, Bozóky Sándor háttal ül az ajtónak, nem fordul meg, amikor M.H.J. belép.

Palotás: Maga aztán nem kapkodja el a dolgot. Másfél órája várjuk.

M.Holló János: Maga gyűlöl engem.

Palotás: Nem gyűlölöm. csak éppen dühös vagyok.

Kurucz: Én meg türelmetlen vagyok.

M.Holló János: A hadnagy úr viszont nemcsak dühös, hanem gyűlöl engem. Kérem, nézze merőben ezt a kis fehér madarat a mellemen.

Kurucz: Miért?

M.Holló János: Ez a Szivárvány Marcosainak a fegyvere. A gyűlöletet szeretetté változtatja, szeretetet sugároz vissza a gyűlölködő ember szívébe. A szemén keresztül.

M.H.J. kezével a hadnagy felé emeli a kis fehér madarat.

Kurucz: Abba hagyná...

M.Holló János: Van egy Ervin nevű barátom. Sötétbarna csuhában jár, nyakában hordja a kis fehér madarat...

Palotás: Miközben maga a feleségét abajgatja.

M.Holló János: Szeretet költözött a szívembe.

Kurucz: Hagyja ezt a hablatyolást.! Üljön a barátja mellé és válaszoljon a kérdéseinkre.

M.H.J. leül Bozóky Sándor mellé, a szemrehányóan ránéz.

Bozóky: Tényleg siethettél volna. Teljesen elgémberedtem ezen a kényelmetlen széken.

M.Holló János: Várom kérdéseiket.

Palotás: Azon az éjszakán, amikor egy ukrán bérgyilkos fuvarozta haza, megöltek egy vállalkozót. Ostoros Emilt.

M.Holló János: Olvastam az újságokban.

Palotási A tarkójába és a hátába kapott golyót.

M.Holló János: A részleteket nem ismerem.

Palotás: Ez nagyon a barátjuk módszereire utal.

- M.Holló János: Egyáltalán nem barátom. Csupán véletlen ismeretség. Egyszer karácsony estéjén eljött hozzám és segítette Viktóriának feldíszíteni a karácsonyfát. Viktória azóta nagyon kedveli. Csöndes szavú, igazi úriembernek tartja Leonyidot.
- Kurucz: Hogy került magához karácsony estéjén?
- Bozóky: Én vittem oda. egy könyvesboltban ismerkedtünk össze. Dedikáltam. Belelapozott a verses kötetembe, azután odajött hozzám, tetszett neki, amit elolvasott, hosszasan beszélgettünk a költészetről, magányosnak látszott, megszántam és elvittem a karácsonyfához. Innen a véletlen ismeretség.
- Palotás: Szinte biztosak vagyunk benne, hogy ő ölte meg Ostoros Emilt.
- M.Holló János: Tartóztassák le. Aztán akasszák fel, vagy csinálják vele egyéb csúnya dolgokat. Csöndes szavú, igazi úriember, de azért egy könnyet sem ejtenék érte.
- Palotás: Alibije van. Maguk ketten.
- Kurucz: Két balek magyar író, akik egy bérnyilkost fedeznek.
- Bozóky: Bocsánat. Én csak annyit mondtam legalább negyvenöt-ötör ezen a kényelmetlen széken, hogy Leonyid autó-

ját az Írószövetség előtt láttam. Én készségesen együtt működök a rendőrséggel, mert szeretném végre megkapni a magyar állampolgárságot. Tudják, én magyar költő vagyok.

Kurucz János hadnagy felugrik, M.H.J.-hez megy.

Kurucz: És maga?

M.Holló János: Magyar író vagyok a határ túloldaláról. Ha kissé nehézkesen is, de megkaptam már az állampolgárságot.

Kurucz: Mit látott?!

M.Holló János: Leonyid időnként kiszállt a kocsijából és nyújtóz-
kodott. Bizonyára elgémberedtek a tagjai várakozás
közben. Mindezt csak félszemmel láttam, mert közben
az írói tiszteletdíjak mélypontjáig merültünk le.

A hadnagy idegesen sétál az irodában, Palotás Ferenc lemondóan
legyint.

Palotás: Nincsenek bizonyatékaink...

M.Holló János: A magyar vállalkozókat bizonyos tőkeerősségen túl
le kellene önteni valami golyóálló kulimással.
Tetőtől-talpig. Akkor talán hosszabb ideig életben
maradnának.

Bozóky: Tűzzománccal. Gere Tamás iparművész barátom szerint a tűzzománc abszolút golyóálló. A tűzzománccról lepattannak a golyók.

Kurucz: Nincs az a tűzzománc, amit én keresztül ne lőnék.

Bozóky: Kipróbálja?

Kurucz: Szívesen.

Bozóky: Majd szólok Gere Tamásnak, hogy hívja meg magát vendégségbe.

Kurucz: És Leonyid barátjukat is keresztül lövöm egyszer. Még ha tűzzománcba öltözik, akkor is.

M.Holló János: Hagyják Leonyidot elmenni Boszniába. Hónapokig, akár évekig el lesz ott. ~~Azaz~~ Vagy örökre ott marad. Arrafelé nem igen kutakodnak bizonyítékok után.

Palotás Ferenc is feláll, rosszkedvűen M.H.J. és Bozóky Sándor elé sétál.

Palotás: Felvesszük a jegyzőkönyvet. Aztán menjenek haza.

Először a szétlőtt mosztári híd látszik a gyors folyású Neretva folyóval, a környező házakkal. A Neretva vize lassan vízeséssé válik, feltűnik a híres jajcei vízesés, a zuhatag zaja egyre hangosabb lesz, majd a hirtelen beállt csöndben sűrű fenyőerdő látszik.

A csendet hirtelen fegyverropogás zavarja meg, aztán már csak egyetlen fenyőfa látszik, a fegyverropogás megszűnik.

Díszes karácsonyfa M.H.J. lakásában. Viktória és Dominika az utolsó díszeket rakják fel, előveszik az angyalhajat, közben karácsonyi dalokat dúdolnak.

A szobában férfiak ülnek: M.H.J., Bozóky Sándor, Gashi, Teofil és Palotás Ferenc. Csöndesen iszogatnak.

Gashi: Még sohasem ünnepeltem karácsony estéjén. Ez az első eset. Szép ünnep.

Palotás: A szeretet ünnepe. Elsősorban családi ünnep, de ilyenkor a magányosok is összebújnak, mert ők is vágnak az emberi melegségre és a békességre.

Bozóky: Első pesti karácsonyunkon még Leonyid is megjelent. Pedig ő igen zárkózott ember.

M.Holló János: Nem örültem neki, hogy kilépett zárkózottságából.

Bozóky: Valamelyik éjszaka Leonyiddal álmodtam.

Palotás: Remélem holtan látta.

Bozóky: Nagyon is élt. A fejcei vízesést nézte, élvezte a látványt és a dübörgést. Bizonyára tisztában volt vele, hogy ott rakták le a Nagy Szocialista Jugoszlávia alapkövét.

Viktória és Dominika befejezi a karácsonyfa díszítését, hátrább lépnek, elégedettek a csillogó karácsonyfával, továbbra is karácsonyi dalokat dúdolnak. A férfiak is a feldíszített fenyőt szemlélik.

Hirtelen robbanás, üvegcsörömpölés hallatszik a szobában. A nők sikoltoznak, a férfiak felugrálnak.

A könyvespolcon bűzös lé csorog a könyvekre.

M.H.J. tér magához elsőnek.

M.Holló János: Az istenit! a szarajevói sör. Szelimnek szétrugom a tökeit. Nem mondta, hogy ez a kotyvalék felrobbanhat.

Teofil: Ez tehát nem ősi karácsonyi hagyomány?

M.Holló János: Nem.

Viktória és Dominika kiszalad a szobából, egy vödör vízzel, seprővel, törleronggyal térnek vissza. Viktória az üvegdarabokat söpri össze, Dominika a könyveket törölgeti.

M.Holló János: Szegény francia írók. Alaposan eláztak karácsony estéjén.

Bozóky: Egy kicsit a német írók is.

Palotás: És megbüdösödtek. Pocsolyaszagú ez a szarajevói sör.

M.Holló János: Erre figyelmeztetett Szelim. De a robbanás
veszélyről nem szólt.

Viktória kiviszi az összesöpört üvegdarabokat. Egy flakonnal
tér vissza, a spray-jel körbefújja a szobát, Dominika a könyveket
és a padlót törölgeti.

Viktória: Mindjárt fenyőillat lesz ismét.

A férfiak leülnek, italt töltenek maguknak.

31. kép

Utcán

Éjjel

Néptelen, gyéren megvilágított utca, a járdán ráérősen lépetget egy férfi, a parkoló személygépkocsik mellett hatalmas teherautó áll, lámpái felgyulladnak, felbűg a motorja. A gyalogos férfi megáll a zebrás átjárónál, várja, hogy zöldre váltson a szemafor.

A kamion lassan elindul a gyalogátjáró felé, a lámpa zöldre vált, a gyalogos férfi át akar menni az úttesten, a kamion felgyorsít, átrohan a piros jelzésen, a férfi az utolsó pillanatban ugrik el előle. A teherautó a parkoló személygépkocsikba rohan, hatalmas csattanás hallatszik. Megszólalnak a gépkocsik riasztói.

Telefoncsöngés. M.H.J. és Viktória békésen alszanak egymás mellett, a telefon többször kicsöng, mire M.H.J. feltápáskodik az ágyból, felveszi a kagylót és álmosan belekrárog.

M.Holló János: Akárki is maga, rossz számot hívott.

A telefonban Palotás Ferenc rendőr százados szólal meg.

Palotás: Jó számot hívtam. Palotás Ferenc vagyok.
Remélem nem zavarok.

M.Holló János: Nagyon is zavar. Legszebb álmomból riasztott fel. Azt álmodtam, hogy rengeteg arany ékszert vásárolok olcsó pénzért a rendőrség székházában.

Palotás: Korán kezdi a szemétkedést. Engem is a legszebb álmaimból vertek fel a barátai.

M.Holló János: Milyen barátaim?

Palotás: Egy Ferhátovics Szelim nevű úr ül itt velem szemben. Azt mondja, hogy a maga barátja.

M.Holló János: Régi katona-cimborám. Mi történt vele?

Palotás: Az éjjel megnyomorított négy autót a kamionjával.

M.H.J. kezd magához térni, a szemeit dörzsöli, a fejét vakargatja.

M.Holló János: Magát lefokozták százados úr? A közlekedésekhez került?

Palotás: Régi helyemen vagyok. Csakhogy Ferhátovics Szelim a rongálások előtt majdnem halálra gázolt egy embert. Érdekes módon az is a maga barátja. Leonyidnak hívják. Emlékszik még rá?

M.H.J. már teljesen felébredt, hallgat egy ideig.

M.Holló János: Leonyid visszajött Boszniából? Azt hittem meghalt.

Palotás: Sajnos él. Még kamionnal sem lehet agyonlapítani. ~~Ferhátovics~~ Ferhátovics Szelim azt mondja, hogy véletlen volt az egész. Elaludt a volánnál. Hihetek neki?

M.Holló János: Higgyünk az embereknek, százados úr. A lelkük mélyén valamennyien tiszták és jók. Néha igazat mondanak.

Palotás: Mit csináljak ezzel a bosnyák tahóval?

M.Holló János: Mutassa meg neki, hogy hol van a kilences busz megállója. Azzal eljön hozzám, én meg majd szétrúgom a tökeit. Ő robbantott szét bennünket karcsonykor.

Palotás: Máris küldöm.

A telefonbeszélgetésre Miktória is felébred, felül az ágyban.

Viktória: Megint baj van? Nem adják ki a könyvedet?

M.Holló János: Kiadják. Igen szép csomagolásban. Ellenben hamarosan itt lesz Szelim. Attól tartok, hogy ezúttal több napig marad nálunk.

Viktória: Remélem nem hoz szarajevói sört.

M.Holló János: Nem hiszem. Az ágyékát fogja ápolni vendégeskedése idején.

Viktória megnézi a karóráját.

Viktória: Amúgy is fel kell már kelnem. A lányok is hamarosan megjönnek.

M.Holló János: Elszívok egy cigarettát, aztán megborotválkozom.

M.H.J. leül Viktória mellé, cigarettára gyűjt.

33. kép

Utcán

Reggel

Dominika négy másik lánnyal fáradtan lépeget az utcán, mögöttük felbukkan Szelim. Valamennyien bemennek abba a bérházba, ahol M.H.J. lakik.

34. kép

Lakásban

Reggel

Csünetnek, Viktória ajtót nyit, Dominika bejön a fáradt lányokkal, Viktória a "rendelőjébe" vezeti őket.

Az ajtóban megjelenik Szelim, M.H.J. elébe áll.

M.Holló János: Előbb szétrúgom a tökeidet, csak azután léphetsz be a lakásomba.

Szelim elképedve néz barátjára.

Szelim: Neked meg mi a bajod velem?

M.Holló János: Nem mondtad, hogy a szarajevói sör felrobban.

Szelim: Figyelmeztettelek, hogy nem szabad sokáig tárolni.

M.Holló János: Nem mondtad, hogy robban.

Szelim elkeseredetten könyörög.

Szelim: Legalább te ne rúgj belém. Szégyenlem magam ésú dühös vagyok magamra enélkül is. Nem sikerült elgázolnom azt a disznót.

Most M.H.J. néz elképedves bosnyák barátjára.

M.Holló János: Szándékosan akartad elütni Leonyidot?

Szelim: Megölt hat fontos emberünket Mosztárban és Jajcéban. Én meg elvitettem.

M.Holló János: Ne kezdj ki vele. Semleges területen erősebb, mint te.

Szelim: Milánról megtudtál valamit?

M.Holló János: Biztonsági őr egy szerb hajó étteremben. Amolyan mindenés.

Szelim: A károk elrendezése miatt most több napig kell itt maradnom. Holnap vezess el Milánhoz. Legalább öt kiütöm. Attól talán jobban leszek.

M.H.J. kissé fáradtan nézi Szelimet, azután elvigyorodókk.

M.Holló János: Nem rossz. Végezze el Milán a piszkos munkát. Remélem, hogy laposra ver. Gyere be és főzz magadnak török kávé.

Szelim belép, M.H.J. becsukja az ajtót.

Az egyik dunai hajó étterem fedélzetén M.H.J., Bozóky Sándor és Milán asztalnál ülnek, kissé távolabb tőlük másik asztalnál álmos, szemmel láthatóan ménapos német turista reggelizik. Bozóky Sándor előtt egy kamera van.

M.H.J. és Bozóky Sándor magyaráz valamit Milánnak, a partra mutogatnak. Mindhárman a korláthoz mennek.

A parton Szelim feltűrt nadrágszárral, mezítláb toporog, krétával öklölvívó ring nagyságú négyzetet rajzol, felnéz, dühösen int Milánnak, hogy jőjjön le.

Milán komor arccal eltűnik a hajó belsejében, mire Szelim befejezi a ring megrajzolását, feltűrt nadrágszárral, mezítláb jön vissza a fedélzetre, két pár bokszkesztyűt hoz, lemegy Szelimhez, az egyik pár kesztyűt átadja neki. Nem szólnak egymáshoz.

Felhúzzák a kesztyűket, összeérintik az öklüket.

Milán: Jebem.ti majku muslimansku (B... a muzulmán anyádat).

Szelim: Jebem ti majku srpsku (B... a szerb anyádat).

Bokszolni kezdenek, Bozóky Sándor a hajóról filmezi őket.

Bozóky: Fiatal korukban valamivel gyorsabban mozogtak.

M.Holló János: Ütni viszont most is nagyokat ütnek.

A német turista is a korláthoz megy kitágult szemekkel bámulja a verekedőket.

Turista (németül): Mi ez?

M.Holló János:(németül): Ősi balkáni népszokás. Igyekeznek meghonosítani Magyarországon is.

Turista (németül): Furcsa hagyomány.

M.Holló János (németül): Majd megszokjuk.

A turista egy száz márkást vesz elő, a magasban lobogtatja.

Turista (németül): Fogadok a nagy fejűre.

M.Holló János (németül): Mindkettő nagyfejű.

Turista (németül): Hajrá, nagyfejű!

A szél kitépi a kezéből a bankjegyet, végig sodorja a fedélzeten, a hajó túlloldalán a vízbe fújja. A turista imbolyogva fut a pénze után, bambán nézi a víz felszínén lebegő száz márkást, majd átveti magát a korláton.

M.H.J. a hirtelen megrökönyödés után, lekiabál a verekedőknek.

M.Holló János: Hagyjátok abba! A német vendég a Dunába ugrott!

Szelimék leállnak, aztán felrohannak a hajóra. Négyen nézik a vízben küzködő turistát, aki a síkos hajóoldalra próbál meglapulni.

M.Holló János: Ki kellene húzni a partra.

Egy pincér is megjelenik mögöttük, Szelim Milánhoz fordul.

Szelim: A te vendéged.

Lehajol, megragadja Milán lábait, a korláton át a vízbe dobja.

Pincér: Milán nem tud úszni!

Szelim elképedve néz a pincérre.

Szelim: Nem tud úszni? Minek él az ilyen ember? Ha én nem tudnék úszni, már régen kiheréltek volna.

Lenéz a vízben küszködő turistára és a fuldokló Milánra, lerángatja a kezéről a bokszesztyűket, fejest ugrik a Dunába.

Előbb Milánt vonszolja a parthoz, azután a turistát is.

Mindhárman csuromvizesen jönnek fel a hajóra, Szelim és Milán egy pillanatra összenevet, aztán gyorsan elkomorul az arcuk.

Milán: Jebem ti majku muslimansku

Szelim: Jeben ti majku srpsku.

A német turista boldogan mutogatja az elázott bankjegyet.

Bozóky Sándor az egészet filmezte, továbbra is a vizes emberekre irányítja a kamerát.

_____ A tisztán kéklő ég alatt rövid időközökben három pisztoly-
lövés hallatszik és a gellert kapó golyók süvítő hangja.

Gera Tamás iparművész műtermének udvara. Négy férfi áll az
udvaron. M.H.J., Bozóky Sándor, Gera Tamás és Kurucz János rend-
őr hadnagy. Velük szemben egy tűzzománcból készült, keresztre-
feszített arctalan Krisztus-szobra.

A rendőr hadnagy pisztolyával megcélozza a szobrot, negyed-
szer is rálő. A golyó lepattan, a szobor sértetlen marad.

Bozóky: Megmondtam. Tűzzománc.

Kurucz János dühösen még kétszer rálő a szoborra, a golyók
lepattannak.

Gera: Nem lehet átlőni.

Kurucz rendőrhadnagy mérgesen néz az iparművészre, elteszi
pisztolyát.

Kurucz: Ezek a szolgálati lepkefogók semmit sem érnek. Egy
hónap múlva azonban kiépek a rendőrségtől, saját
céget alapítok. Igazi fegyverekkel. Akkor szétlövöm
a tűzzománcot.

Gera: Erősen kétlen.

Kurucz: Majd kipróbáljuk.

Gera: Gyerünk be a műterembe. Kitűnő szilvapálinkát kaptam Kárpátaljáról. Erős és büdös. Garantáltan megnyugtató az idegeket.

Kurucz: Mennem kell. Sok mindent el kell még intéznem egy hónap alatt.

A hadnagy kezét fog M.H.J.-vel és Bozóky Sándorral, Gera Tamás elkíséri a kapuig.

Bozóky: Kurucz főhadnagy meglehetősen ingerlékeny ember. Magánzóként bajt csinálhat.

M.Holló János: Különösen, ha beszerzi a nagyerejű lőfegyvereket.

Gera Tamás becsukja Kurucz rendőrhadnagy mögött a kaput, visszaindul M.H.J.-hez és Bozóky Sándorhoz.

M.H.J., Bozóky Sándor Gera Tamás műtermében sétálgat, nézik a kisebb-nagyobb csillogó tűzzománc alkotásokat. Gera Tamás egy üveg pálinkát és poharakat hoz, mindkettőjüknek kezébe nyom egy-egy poharat, tölt a pálinkából, magának is. Pohárral a kezükben nézelődnek a műteremben a képek, szobrok között igen sok a bibliai témájú.

Koccintanak, M.H.J. és Gera Tamás szervusz-szervusz" váltással pertut isznak.

M.Holló János: Tényleg erős és bűdös.

Gera: Kárpátaljáról kaptam a szülőfalumból. Mindig meghatódom, ha megérzem a tiszta hazai ízezt.

M.Holló János: Én már régóta nem hatódom meg a délvidéki ízeztől.

Gera: Lehet, hogy mégis meg fogsz hatódni attól, amit mondok.

M.Holló János: Nem hiszem. Bár a pálinkád tényleg jó.

M.H.J. továbbra is érdektelenül hallgatja Gera Tamás mondanóját, unottan sétálgat a műalkotások között.

Gera: Részt vettem egy pályázaton.

M.Holló János: Ettől kellene meghatódnom?

Gera: Előtte elolvastam az egyik könyvedet, amelyben sokat írsz szülőfalud Kálváriájáról.

M.Holló János: Azóta ott már krumpliföld van. A kőoszlopokból kitépték a stációk képeit. Krisztus-szobrát és a két latrot lerombolták, a kápolnát kifosztották.

Gera: A helybéli katolikus magyarok felszedték a krumplit és fűvet vetettek a földbe. Az oszlopokat és a kápolnát helyrehozzák. Anyaországunk is beszáll a felújításba. Nálam rendelték meg a stációk képeit, a szobrokat és egy szárnyasoltárt. Tűzzománcból, mert az golyóálló.

M.H.J. most már odafigyel az iparművész beszédére. Megáll. Kintről harangszó hallatszik. M.H.J. az órájára néz.

M.Holló János: Dél van. Kapcsold be a televíziót, most mennek a déli hírek.

Gera: Ki a fenét érdekelnek a déli hírek?

M.Holló János: Senkit. Engem sem. De azért kapcsold be.

Gera Tamás bekapcsolja a televíziót, mindhárman figyelik a déli híreket. A képernyőn csakhamar megjelenik Milosevics is, a boszniai háborúról beszél, eleve elítéli a NATO esetleges beavatkozását.

M.Holló János: Hát ez az. Amíg a túskehajú imádott népvezér lesz hatalmon, a tűzzománcok nem jutnak el az én Kálváriámra.

Gera: Akkor is megcsinálom.

Bozóky: Én pedig átkot szórok. Egyesekre ingyen, de főleg pénzért.

M.Holló János: Szabályos verslábakkal?

Bozóky Sándor lelkesen magyarázni kezd.

Bozóky: Felhagyok a versírással. Tisztos és jövedelmező polgári foglalkozásom lesz.

M.Holló János: Mi a jóistenről beszélsz?

Bozóky: Erdélyben ugrott be az ötlet. Meglátogattam Leventét Kolozsváron. Visszafelé elkísért Nagyváradig. A vonaton román asszonyok ricsajoztak, Levente elmondta, hogy egy pópához utaznak Máramarosba, aki jó pénzért átkot mond ügyfelei ellenségeire. Hosszú sorok állnak a háza előtt és a pápa a leggazdagabb ember a környéken. Egyből megérezttem, hogy ez a nekem való munka. Átkokat fogok mondani jó pénzért. Tamás megengedte, hogy a műtermében fogadjam az ügyfeleket.

M.Holló János: Itt a szentéletű emberek között?

Bozóky: Hatásos lesz. Már megkezdtem az előkészületeket.
Hirdetést adtam fel, és névjegyeket csináltattam.

Zsebéből elővesz egy csomó névjegyet, M.H.J. kezébe nyomja.

Bozóky: Osztogasd az ismerőseidnek. Az albánoknak meg a könnyű vérű lányoknak. Biztosan vannak ellenségeik, akiket szívesen elátkoznának.

M.H.J. nézi a névjegyeket, melyekre egy mobil telefonszám és a következő szöveg olvasható:

Az átok beteljesül!

Garantálja

B.S.

M.H.J. úgy mered a másik két férfira, mintha örültek között lenne. Gera Tamás a vállát vonogatja, széttárja karjait, Bozóky Sándor csillogó szemekkel várja, hogy mit mond.

M.Holló János: Igen lírai megfogalmazás... Még jó, hogy a tűzománc golyóálló. Kaphatnék még egy pohár bűdös szilvapálinkát.

Előre nyújtja poharát, Gera Tamás tölt az üvegből.

Pérás, ködös időben puskalövésök dörrennek. Ketrecekből vadkacsák röppennek ki a közeli mesterséges tó felé szállnak. A tó melletti nádasból puskák dörögnek, az eltalált vadkacsák megperdülnek a levegőbe, a földre, és a vízbe zuhannak. Az életben maradt madarak a tóra szállnak. M.H.J. és Szanyó Gyuri beszélgetése hallatszik.

M.Holló János: Hát erről van szó, Gyuri.

Szanyó: Miről?

M.Holló János: Nem neked beszélek, hanem Tollas Gyurinak.

Képbe kerül M.H.J. és Szanyó Gyuri. A vadászház tornácán ülnek, M.H.J. térdén egy vadkacsa gubbaszt, M.H.J. simogatja a tollait.

M.Holló János: Alacsonyan repülni. Ez az élet titka. A magasan repülő vadkacsákat még a kocavadászok is lelövik.

Szanyó: Tollas Gyuri nagyon jól tudja magától is. Amióta meglőtték a szárnyát és eltörték a lábát.

M.Holló János: Nagyon szenvedett szegény. Ti meg ki akartátok tekerni a nyakát. Én forrasztottam össze a csontjait fapálcikákkal és fehér gyöccsal. És elmagyaráztam neki, hogy alacsonyan kell repülni.

Megértette.

Szanyó: Muszáj volt rólam elnevezned?

M.Holló János: Neked köszönhetem, a kellemes vadásznapiakat. Hálás ember vagyok. Ezt egy remek novellába is megírtam.

Szanyó: Lesz könyved a Könyvhéten?

M.Holló János: Természetesen. Elvárlak a sátonnál. Dedikálok neked egy ajándék példányt.

Szanyó: Melyik sátonnál leszel?

M.Holló János: Ott, ahol a legnagyobb tömeg vár dedikálásra.

Elégedett vadászok jönnek a tórról, hozzák a lelőtt vadkacskákat. Az egyik vadász Johann Kralj.

M.Holló János: Megint Johann Kralj lőtte a legtöbb vadkacskát.

Szanyó: Profi vadász. És profi fegyver-kereskedő.
Nem csak a sörétes puskákat ismeri.

M.H.J. gyöngéden símogatja az ölében pihenő vadkacskát. Egy golyóstollat vesz elő a zsebéből, a vadkacsátnyakát vakargatja.

M.Holló János: Alacsonyan repülni. Ne feledd el, Gyurikám.

A szokásos könyvheti nyüzsgés, a könyvsátraknál írók dedikálnak.

M.H.J. az egyik sátor mellett műanyag széken ül műanyag asztal előtt, mellette egy üres szék. Két idősebb asszony jön hozzá könyvekkel, M.H.J. dedikál, azzal a golyóstollal, amellyel a vadkacsa nyakát vakargatta. Az asszonyok megköszönik, elmennek. Az üres székre Leonyid ül le, egy könyvet tesz az asztalra.

Leonyid: Aláírná mester?

M.H.J. csodálkozva néz a bérnyilkosra.

M.Holló János: Maga olvas is?

Leonyid: Kizárólag jó könyveket. A magáét választottam ki.

M.Holló János: Réhibázott. Kiváló könyvet választott.

Leonyid: Sokáig vártam a soromra. Legalább hét percig. Bár... némely sátonnál még hosszabb sorokban állnak az olvasók.

M.Holló János: Ott politikusok és botránykrónikások dedikálnak. Az olvasók csalódnai fognak és visszatérnek a minőségi irodalomhoz, vagyis hozzám.

M.H.J. fellapozza a könyvet, beleír valamit, átnyújtja Leonyidnak.

Leonyid: A vadkacsákról is ír benne?

M.Holló János: Egy egész hosszú fejezetet.

Leonyid: Mikor volt utoljára vadászaton?

M.Holló János: Sok hónappal ezelőtt. Kezdek vágyakozni a vadkacsák közé.

Leonyid: Meséljen a vadászatról.

M.Holló János: Hajnalonként a ketrecekből kiengedik a tenyésztett vadkacsákat, azok a mesterséges tó felé repülnek, a vadászok meg a nádasból sörétes puskákkal leszedik őket a magasból. Csak az alacsonyan húzó vadkacsák maradnak életben. Mindezt részletesen elolvashatja a könyvemben.

Leonyid: Elolvasom. De szeretném megkérni még valamire. Mondja meg annak a bosnyák bunkónak, hogy ne száguldozzon felelőtlenül a kamionjával.

Egy asszony közelít kislányával az asztal felé, könyvet hoznak.

M.Holló János: Feltartja olvasóim tömegeit.

Leonyid feláll. Fenyegetően beszél.

Leonyid: Bunkó barátja túlélte a háborút. Ne akarjon
 Budapesten meghalni.

M.H.J. dedikálja az asszonynak és kislányának a könyvet. Leonyid
eltűnik a sátra és az emberek között.

40. kép

Utcán

Nappal

M.H.J. szemerkélő esőben esernyő alatt megy a pesti utcán, az egyik vaskereskedés kirakata mögül Gashi néz ki, megpillantja M.H.J.-t, kijön a boltból, követi.

M.H.J. bemegy egy antikváriumba.

41. kép

Antikváriumban

Nappal

M.H.J. régi könyveket lapozgat, Gashi csöndesen mellé áll, ő is kézbe vesz egy könyvet.

Gashi: Most megint rajtunk a sor.

M.H.J. meglepetten néz Gashira.

M.Holló János: Maga itt?! Antikváriumban, régi könyvek között? Azt hittem, hogy csak franciakulcsok, konyhakések, esetleg vadonatúj puskák és géppisztolyok között van otthon.

Gashi: Követtem magát. Beszélünk kell. Hamarosan megint mi kerülünk sorra.

M.Holló János: Hogy-hogy mi kerülünk sorra?

Gashi: Mi, koszovói albánok. Boszniában az amerikaiak néhány tucat bombával megszelídítették a legendásan bátor szerb harcosokat. Ott most béke van. Már csak koszovóban lehet rabolni, ami persze gyilkolással jár.

Tovább lapozgatják a régi könyveket.

M.Holló János: Milosevics talán okult a történelemből.

Gashi: Ő biztosan. A bölcsen elmélkedő európai öregurak azonban bajosan. Az amerikaiak meg kottából tanulják Európát. Boszniában a kezdet kezdetén elég lett volna ledobni három bombát, és nem halt volna meg ötszázezer ember.

M.Holló János: Talán még bomba sem kellett volna. Ha időben felröppentenek néhány mutató vadászgépet...

Gashi: Koszovóban is így lesz. Fel kell készülnünk. Maga segíthetne.

M.Holló János: Hogyan?

Gashi: Szelimnek és a kamionjának nagy hasznát vennénk. Ha szólna neki.

M.Holló János: Esetlegesen szokott felbukkanni... Majd szólok.

Gashi: Márún Mihail is egyre többet kellemetlenkedik. Erősek a balkáni kapcsolatai. Tudom, hogy a felesége rendszeresen eljár magukhoz. Ha megtudna valamit...

M.Holló János: Arról is szólok.

Tovább lapozgatják a régi könyveket, főleg az Európa történetével foglalkozó kiadványokat.

Augusztus ~~20-án~~ tűzijáték a Duna felett. A tömegben ott állnak egymás mellett M.H.J., Bozóky Sándor, Viktória, Dominika és Barbara. Élvezik a látványt.

Bozóky: Mondhat ki, mit akar, szép ez az ország. Még ez a város is szép. Igaz, hogy kicsit koszos és nagyon sötét, de ünnepkor nagy világosság van. Szeretem ezt az országot.

M.Holló János: Megkaptad ez állampolgárságot?

Bozóky: Igen. Egyszer majd meghálálom Palotás Ferenc százados úrnak. Megígértem neki, hogy néha majd feldobok valakit.

M.Holló János: Kezdhethéd velem.

Bozóky: Nem hiszem, hogy a százados úr ezt túlzottan értékelné. Kurucz János hadnagy pedig teljesen lenullázta bűnügyi jelentőségedet.

M.Holló János: A hadnaggal is szoktál találkozni?

Bozóky: Szerintem kicsit eszelős ember. Kilépett a rendőrségtől, sikeres cégvezető lett belőle ütöképes pisztolyokkal. Ha felénk jár, mindig betér hozzánk és egy nagy mordállyal meglöví-

dözi a szobrot az udvaron. De nem tudja átlőni a tűzzománcot. Csak az ügyfeleimet riogatja feleslegesen.

M.Holló János: Vannak ügyfeleid?

Bozóky: Rengeteg. Neked fogalmad sincs, hogy ebben a városban hány ember szeretne átkot mondani barátaira és ismerőseire. Megítélésem szerint minden ötödik polgár. Kis és középvállalkozók, szomszédok...

M.Holló János: És... beteljesülnek az átkok?

Bozóky: Jószérivel igen. Előfordul, hogy csődbe megy a konkurens vállalkozó, a szomszéd kifecamítja a bokáját a lépcsőn... Ennek híre terjedt. Már kénytelen vagyok szelektálni a klienseket.

M.Holló János: Most ugye viccelsz? Ne izetlenkedj ezen a szép ünnepen.

Bozóky: Egyetlen átokért több pénzt kapok, mint azelőtt ötven versemért.

Dominika Barbarához fordul, M.H.J. nem figyel rájuk, a tűzijátékot nézi, Bozóky Sándor azonban hallgatja a beszélgetést.

Dominika: A férjed is eljöhett volna az ünnepségre.

Barbara: Mikháil minden pénteken valahová északra utazik. Szlovákiába vagy Lengyelországba. Késő este ér vissza Magyarországra és mindig egy helyes Duna melletti motelben tölti az éjszakát. Én még nem jártam ott, de Mikháil azt mondja, hogy kellemes hely, gyönyörű kilátással.

Bozóky: Jövőre nem pénteken lesz az ünnep, akkor Mikháil is megnézheti a tűzijátékot.

Barbara: Biztosan meg fogja nézni.

A petárdák színesen robbannak a Duna felett.

A tűzijáték dörgését puskalövések váltják fel.

A tó felé vadkacsák repülnek, a nádasból tüzelnek rájuk,
a madarak a magasból a földre és a vízbe hullanak.

Viktória rendelő szobájában a megfáradt lányok lábait kezeli.

M.H.J. lép be a bejárati ajtón, újságot tart a kezében, nyilván már az utcán elkezdte olvasni. most is lapozgatja, majd becsukja maga mögött az ajtót.

Beszól Viktóriához.

M.Holló János: Meghalt egy osztrák vadász. Vadkacsákra lődözött, aztán egyszer csak tele lett a feje söréttel. Johann Kraljnak hívták az illetőt. Ismertem.

Viktória meglehetősen érdektelenül kérdezi.

Viktória: Ez hogyan történhetett?

M.Holló János: A rendőrség szakértők bevonásával bizonyára megállapítja majd, hogy baleset történt, így aztán az ügyet gyorsan le lehet zárni.

M.H.J. bemeleg a szobájába, az íróasztalhoz ül, folytatja az újságolvasást. Dominika utána jön.

Dominika: Amíg a soromra várok, főzhetek egy kávé...

M.Holló János: Hozzon inkább egy pohár konyakot.

Dominika otthonosan mozog a lakásban, M.H.J. figyelmesen olvassa az újságot, a lány mosolyogva az újság mellé teszi a poharat.

45. kép

Parkban

Délelőtt

M.H.J. egy padon ül, előtte Szanyó Gyuri helyben futásban beszélget vele.

M.Holló János: Baleset volt?

Szanyó: A rendőrség szakértők bevonásával megállapította, hogy baleset volt. Lezárták az ügyet. Szegény Johann Kralj véletlenül pofán lőtte magát.

M.Holló János: Nekem nem fog hiányozni, de azért mégis szomorú...

Szanyó: Díszlövészekkel búcsúztunk tőle.

M.Holló János: Örüljünk, hogy az ügy ilyen szépen elrendeződött.

Szanyó: Jövőre ismét vadászunk. Mi majd vigyázunk magunkra.

M.Holló János: Tollas Gyuri él még? ~~Rajta nem fognak a golyók~~

Szanyó: Rajta nem fognak a golyók. Alacsonyan repül.

Szanyó Gyuri a helyben futásból kocogásba vált.

Pisztolylövések hallatszanak. Az udvaron Kurucz János egykori rendőrhadnagy gondosan célozva többször rálő a tűzzománc szoborra. A golyók lepattannak.

A műterem nyitott ajtaján át látni lehet, hogy odabent Bozóky Sándor sötét csuhában átkot mond egy középkorú asszonynak.

Kurucz János dühösen elteszi fegyverét, kisiet az udvarról. Az udvaron az átokmondáshoz sorban álló emberek csodálkozva néznek utána.

47. kép

Útcán

Este

Hatalmas kamion lassan közeledik Teofil sörözője felé, leparkol. A teherautó vezetőfülkéjéből M.H.J. és Szelim száll ki. Gyalog mennek tovább.

M.Holló János: Fatima és a gyerekek kijöttek már a pincéből?

Szelim: Kijöttek. Még mindig nehéz a sorsuk, de legalább a föld felett élnek.

M.Holló János: Patkányok nélkül?

Szelim: A patkányok a pincébe maradtak. A maradék talliumot ott hagytam nekik. Hadd pusztuljanak azok a dögök.

A söröző bejáratához érnek.

M.H.J. és Szelim keresztülág a zsúfolt éttermen, egyenesen Teofil irodájába sietnek. Teofil felugrik íróasztala mellől, előbb M.H.J.-vel fog kezét, azután Szelim kezét szorongatja hosszasan.

Teofil: Nagyon, nagyon bízunk magában. Kérem, üljenek le.

Szelim: Előbb megnézném a rakományt.

Teofil: Rendben van. Jöjjenek velem.

Kivezeti őket az udvarra, egy raktér épületéhez mennek. Teofil kinyitja az ajtót, bemennek, a raktárban gondosan elrendezve és egymásra rakva nagy faládák vannak. Szelim körbejárja a ládákat, elégedetten bólogat.

Szelim: Beférnek a kamionba.

Teofil: El tudja vinni Koszovóba?

Szelim: eddig még mindig leadtam minden rakományt. Milánt is kiütöttem volna, ha nem rondít bele a verekedésbe az a német turista.

Teofil: Én is megverekednék Milánnal.

M.Holló János: Fél perc alatt kiütne. Képzett bokszoló. Nagyo-
kat tud ütni.

Teofil: Én viszont fiatalabb és gyorsabb vagyok. Elvinne
ahhoz a hajóhoz?

M.H.J. bosszankodva csóválja a fejét.

M.Holló János: Majd ha kellőképpen feldühödtél.

Az udvaron keresztül visszamennek a sörözőbe.

A nagy kamion a Magyar-Horvát országhatár felé halad. Az út szélén kerékpárosok, gyalogosok mennek, néha személygépkocsik kerülnek meg a kamiont, sűrűsödik a forgalom. Szelim leparkol kamionjával az erre kijelölt helyen. Szokásos hétköznapi tumultus a határátjárónál.

A határátkelőhelyi zsúfoltságot másfajta zsúfoltság váltja fel. Hegyek között többezres tömeg kanyarog, asszonyok, gyerekek, öregek gyalog, ló- vagy szamár vontatta kordékon vánszorgognak egy másik országhatár felé.

(Filmfelvételek, amelyek annakidején bejárták a világot.)

Két tábla jelzi, hogy a koszovói albán menekültek a Jugoszláv-Albán határra, vagyis Albániába igyekeznek.

51. kép

Templomban

Éjjeli

Éjjeli mise a zsúfolásig megtelt templomban. Orgonaszó, karácsonyi énekek. A hívők között felfedezhető M.H.J. és baráti köre, ők is átszellemülten énekelnek.

Az éneklés, akár könyörgés is lehet.

Véget ért az éjféli mise, a hívők jönnek ki a hideg, téli éjszakába. Kijön M.H.J., Bozóky Sándor, Palotás Ferenc és Viktória, félrehúzódnak a tömeg elől, megállnak. Kijön Dominika is a templomból négy-öt lánnyal, azokkal, akik rendszeresen járnak Viktóriához talpmasszázsra, ők kissé távolabb állnak meg.

Palotás: Utoljára kisgyerek koromban voltam éjféli misén egy kis falusi templomban, ami akkor hatalmasnak és gyönyörűnek látszott.

Viktória: Ez a templom ma is hatalmas és gyönyörű.

Bozóky: Én most voltam először katolikus éjféli misén. Hithű református vagyok.

M.Holló János: Mi nagyszívű katolikusok befogadjuk az eltévelyedetteket is.

A lányok elindulnak, Palotás Ferenc kissé ~~szajnákközxx~~ szánakozva néz utánuk.

Palotás: A jó öreg Ming szomorú csapata nyugovóra tér.

M.Holló János: Maguk rendőrök szomorítják el őket. Elűzték őket az utcákról, és sehogyan sem akarják kijelölni a türelmi zónákat.

Palotás: Ez nem az én tisztem.

Bozóky: Szegény lányok. Unalmukban kénytelenek lesznek eljárni az egyetemre. Némelyikük talán szigorlatozik is a téli vizsgaidényben.

Viktória: Mi is nyugovóra térhetnénk.

M.Holló János: A két ünnep között, a karácsony és szilveszter közötti napokat lassú és boldog elmélkedéssel töltöm.

Bozóky: Aztán találkozunk egy még boldogabb új esztendőben.

Elbúcsúznak egymástól, Bozóky Sándor és Palotás Ferenc együtt mennek el, M.H.J. és Viktória hazaindul.

M.H.J. és Viktória a bérház felé tartanak, rajtuk kívül senki sem jár az utcán, a késő éjszakában.

Viktória: Lehet, hogy tavaszra mégis meglátogatom Ervint.

ő

M.Holló János: Az éjféλι misén téged is elkapott a nosztalgia?

Viktória: Nincs nosztalgiam. El akarok hozni még néhány holmit. És megbeszélem Ervinnel... házastársi viszonyunkat. Eljössz velem?

M.Holló János: Nem hiszem. Miért mennék? Régi barátaim jobbára itt szédelegnek Magyarországon. A Gárdista meghalt, a vesebajos szerkesztőm is meghalt. Ahogyan hallom, a régi kocsmában is teljesen kicserélődtek a pincérek.

A bejáráshoz érnek, az ajtó előtt Teofil áll.

Teofil: Boldog karácsonyt kívánok. Ne haragudjanak, de az éjféλι misére nem mehettem el. Muzulmán vagyok. Ezért inkább itt váraкоztam.

M.Holló János: Te megbolondultál. Ebben az istenverte hidegben?

Teofil: Mi albánok jól tűrjük a hideget. A koszovói menekültek is. Mostanra kellőképpen feldühödtem. Elvinne ahhoz a hajóhoz?

M.Holló János: Az év utolsó ünnepi napjaiban nem akarok verekedést látni körülöttem. Legfeljebb az elkövetkező még boldogabb esztendőben.

Teofil: Jövőre tehát szól Milánnak?

M.Holló János: Ha nagyon akarsz.

Teofil: Mindenképpen megverekszem vele.

M.Holló János: Rendben van. Jövőre elviszlek a hajóhoz.

Teofil: Előre is köszönöm.

Teofil kezét fog velük, elsiet. M.H.J. és Viktória bemennek a bérházba.

M.H.J. nagy könyvcsomaggal a hóna alatt a cukrászda elé ér, benéz az ablakon, megáll.

Benn Dominika és kolléganői ülnek, krémest esznek.

M.H.J. benyit, a lányok örömmel üdvözlik.

Dominika: Leülne közénk az író úr? Ünnepelünk.

M.H.J. leül, a könyvcsomagot a lába mellé teszi.

M.Holló János: Máskor komolyabb helyeken szoktak ünnepelni.

Dominika: Szolid, egyetemista lányok lettünk. Cukrászdákba járunk.

Ápolónő: Én ápolónő vagyok. De mára szabad napot vettem ki.

Dominika: Négyessel szigorlatoztam. Meghívtam a lányokat egy krémesre. És Nikolett is levizsgázott.

Nikolett: Én csak hármásra.

M.Holló János: Gratulálok. Én is meghívom a hölgyeket egy krémesre. Szintén ünnepelek. Végre megkaptam legújabb regényem tisztelet példányát. A karácsonyi könyv vásárra kellett volna kijönnie, de hát szokás szerint csúsztak a munkálatok.

Dominika: Megmutatná a könyvét?

M.Holló János: Természetesen. Ha óhajtják a hölgyek mindenkinek adok egy regényt ajándékba.

Lányok: Persze, hogy óhajtjuk... Nagyon örülnénk...

M.H.J. felbontja a csomagot, egyenként veszi elő a könyveket, dedikál, mint a Vörösmarty téren, minden lánynak ad könyvet, közben okítja őket.

M.Holló János: A vizsga időszak alatt a tankönyvekre koncentrálnak, a regényt ráérnek később is elolvasni... Ha addig nem jelölik ki a türelmi zónákat.

Fehér kötényes cukrászlány krémeseket hoz a lányoknak, akik a könyveket lapozgatják.

A cukrászda előtt Teofil áll meg, néz be az ablakon. M.H.J. észreveszi.

M.Holló János: Sajnos el kell hagynom a szép lányok társaságát.

Lányok: Miért? Ne menjen még!

M.H.J. pénzt ad a cukrászlánynak, hóna alá veszi megmaradt könyveit, feláll, Teofil elsétál az cukrászda elől.

M.Holló János: Halaszthatatlan dolgom van. Egy rendkívül fontos bokszmeccset kell megszerezennem. Jó ünneplést.

Kimegy a cukrászdából.

A hajó-étterem melletti Duna parti betonon Teofil krétával rajzolt ökölvívó ring nagyságú négyzet közepén áll.

A hajóról M.H.J., Bozóky Sándor és Milán figyeli. Bozóky Sándornál kamera van.

Teofil dühösen integet Milánnak, hogy jöjjön le a ringbe. Milán a fejét rázza, visszainteget Teofilnek, hogy jöjjön fel a hajóra. Teofil mutatja, hogy hozza le a bokszkesztyűket. Milán kézmozdulatokkal mutatja, hogy Teofil jöjjön fel hozzájuk és igyanek valamit. Most Teofil rázza a fejét.

Milán legyint, elindul lefelé a hajó belsejébe. M.H.J. tehetetlenül széttárja karjait, Milán után megy, Bozóky Sándor csalódottan leveszi válláról a kamerát, követi barátját.

Vendégek nincsenek a hajón, az étterem télen nem üzemel. Milán a söntés mögé megy, egy üveget tesz a pultra, mellé három poharat. Tölt a poharakba.

Milán: Megbolondult ez a siptár gyerek.

Bozóky: Vajon meddig fog ácsorogni a ringben?

M.Holló János: Amíg Milán le nem viszi a bokszkesztyűket.

Milán: Elegem van a verekedésből.

Bozóky: Nagyon ki fog hűlni a dühös gyerek.

M.Holló János: Jól tűri a hideget. Talán elmozdul onnan, ha mi le-
megyünk.

Bozóky: Én viszont nehezen tűröm a téli hideget. Melegedjünk meg, mielőtt lemennénk.

Mindhárman kiisszák poharaikat, Milán újból tölt.

Bozóky: Jó ital. Melegít. Tamás szilvapálinkája azonban erősebb és még jobban melegít. Ismét kapott Kárpátaljáról két üveggel. az egyiket neked tette félre. Arra kér, hogy kóstold meg a napokban.

M.Holló János: Ennyire sürgős?

Bozóky: Elkészültek a Kálvária díszei. A szobrok, a stációk és a szárnyas oltár. Szeretné, ha megnéznéd őket.

M.Holló János: Majd elmegyek. De senkire sem mondatok átkot.

Megisszák a második pohár konyakot is.

Teofil szétterpesztett lábbal, zsebredugott kézzel áll a ring közepén, várakozik a téli hidegben. Valahol távolabb robbanás hallatszik. Teofil lassan megfordul, a Duna mellől a pesti házak felé néz. Tűzoltó kocsí villogása hallatszik.

Egy emeletes irodaépület második emeletéről lángok csapnak ki. Tűzoltók szaladgálnak fecskendővel, erős vízsugarakkal oltják a tüzet.

— Az egyszer már látott antikváriumban M.H.J. és Gashi ismét a régi történelmi tárgyú könyveket lapozgatják. Halkan beszélgetnek.

M.Holló János: Mire föl ez a régimódi konspiráció? Eljöhetett volna hozzám, vagy Teofilnál is találkozhattunk volna. Kényelmesebben eltársalognánk.

Gashi: Nem akarom, hogy maga is bajba kerüljön. Jobb, ha nem látnak együtt bennünket.

M.Holló János: Miért kerülnék bajba emiatt?

Gashi: Amióta Koszovóba beindult a népiirtás, megmozdultak az itteni ellenségeim is. Tegnap éjjel felrobbantották az egyik raktáramat.

M.Holló János: Őszintén sajnálom.

Gashi: Márún Mikháil emberei tették.

M.Holló János: Robbantson fel maga is egy raktárt. Vagy lövesse agyon azt a sötét arabust. Biztosan megvannak hozzá az emberei.

Gashi: Túlságosan megerősödött. Lehetetlen a közelébe férkőzni.

Magának van egy ukrán barátja...

M.Holló János: Van egy magyar barátom, aki átkokat szór gonosz emberekre. Az átkok beteljesülnek, ha jól fizetnek érte.

Gashi szemrehányóan néz M.H.J.-re.

Gashi: Mindig méltányoltam a maga humorát, de most halálosan komoly dolgokról van szó.

M.Holló János: A barátom garantálja az átkok beteljesülését. És ebben az esetben konkrét tanácsokkal is szolgál.

Gashi elgondolkodva turkál a régi könyvek között.

Gashi: Mikor találkozhatnék az átokmondóval?

M.Holló János: Megbeszélem vele. Titkolózásainkat azonban addig is jó volna tökéletesíteni. Vásárolhatna egy régi kiadványt.

Gashi: Melyiket ajánlja?

M.H.J. kezébe veszi az egyik színes illusztrációkkal ellátott könyvet.

M.Holló János: Talán ezt. Az illírekről szól. Az albánok őseiről.

Gashi elveszítődő a könyvet, a pénztárhoz megy.

M.H.J. és Gera Tamás a szenttamási Kálváriára szánt tűzzománc-
képeket, szobrokat nézegeti. A háttérben Bozóky Sándor és Gashi
egymással szemben ülnek egy asztalnál, beszélgetnek. M.H.J. és
az iparművész nem figyel rájuk. Gera Tamás lelkesen magyaráz.

Gera: Ez itt a tizennégy stáció. Tartottam magam a regé-
nyedhez, persze saját élményanyagomat is beleégettem.
Azt a nőalakot a harmadik feleségemről mintáztam...
A korbácsoló katona mellére azonban halványan bár,
de odatettem a sárga virágot. Ahogyan megírtad...
Ez itt a szárnyas oltár. A kápolnába tesszük... És
itt vannak a szobrok. Krisztus és a két lator...
Szerintem a latrok testtartásán látszik, hogy melyik
gyalázza Krisztust és melyik kéri közbenjárását
Istennél.

M.Holló János: Látszik.

Gera: Nézd meg mindent alaposan. Számomra fontos a véleményed.

M.H.J. hosszasan szemlélgeti a műalkotásokat.

Gera: Tetszik?

M.Holló János: Biztosan golyóállóak?

Gera: Természetesen. Tűzzománc.

M.Holló János: Akkor tetszik.

Gera: Nem tudom, hogyan vélekednek majd a falusi hívők.

M.Holló János: A Délvidéki magyarokat megedzette és türelemre tanította a történelem. Ezt is meg fogják szokni. Úgy tudom, hogy tároltál számomra egy üveg büdös szilvapálinkát.

Gera: Persze. Mindjárt hozom.

Kimegy a műteremből, M.H.J. az asztalnál beszélgető Bozóky Sándort és Gashit figyeli.

Gera hozza az üveget és a poharakat, tölt a pálinkából.

M.Holló János: Tényleg jó üzlet az átokszórás?

Gera: Hihetetlenül jó üzlet. Kezdetben röhögtem és marhaságnak tartottam az egészet, mára meg lassan kiszorítanak műtermemből az átkokat üzenő emberek.

M.H.J. iszik a pálinkából, visszafordul a képek és szobrok felé.

M.Holló János: Nézzük meg még egyszer a Kálváriát.

Egyenként látszanak a stáció képei, a szárnyas oltár, a Krisztus és a két lator szobra.

Egy Duna melletti mutatós motel éttermében Leonyid kávét és vodkát iszik. Az üvegfalon át a tájban gyönyörködik, a folyót, az erdőket nézi, félszemmel azonban a benti forgalmat figyeli, a reggeliző vendégeket, a pincéreket.

Ismét a gyönyörű tájat nézi, majd feláll, keresztülmegy az éttermen, bemegy a férfi mosdóba.

Márún Mikháil öt kísérelőjével megy be a motelbe, int a portásnak, bemegy az étterembe. A főpincér elébe siet, üdvözli. Kevés vendég üldögél már, késő éjszaka van.

A testőrök leülnek, ketten a bejárat közeli asztalhoz, ketten az üvegfal mellé, egy pedig az étterem közepére. Ezen az asztalon "Foglalt" tábla áll.

Márún Mikháil leveti felöltőjét, átadja a főpincérnek, bemegy a férfi mosdóba.

A testőrök az étlapot böngészik, de közben fürkészik a vendégeket is.

A mosdóban robbanás hallatszik, füst dől ki az ajtón, a testőrök a mosdó felé rohannak.

A motel elöl elindul egy autó.

61. kép

Lakásban

Nappal

M.H.J. telefonon beszélget Palotás Ferenc rendőrszázadossal. Nem messze tőle a kávézó asztalnál Viktória, Dominika és Barbara ül. Barbara gyász ruhában. Viktória kávé-t iszik, Dominika és Barbara likőrt, nem figyelnek M.H.J. telefon beszélgetésére, a gyászoló asszony panaszait hallgatják, aki lassan kezd lerészegedni. A telefon-asztalon egy újság hever szalag címmel a koszovói háborúról Milosevics fényképével.

M.Holló János: Albán barátaimmal nagyon elégedett vagyok. Maga is elégedett lehet velük, százados úr. Gashi régi értékes könyveket gyűjt, Teofil meg az ökölvívást gyakorolja, de nem akar bántani senkit.

Palotás: Felrobbantották az egyik raktárukat.

M.Holló János: Gashi galamblelkű ember. Bizonyára megbocsájtott a tettesnek, akárki legyen az.

Palotás: Azután felrobbant maga egyik arab bűrája hugyozás közben.

M.Holló János: Ő nem volt a barátom.

Barbara likőrös poharának motyorászik.

Barbara: A kislányoknak meg sem mertem mutatni az apjukat...

Palotás: Tehát most sem akar segíteni nekem?

M.Holló János: Régi könyvek kiválasztásában bármikor segítek.

Barbara: Vagyis azt, ami megmaradt belőle.

Palotás: Ne pimaszkodjon velem, esetleg ideges leszek.

M.Holló János: Karácsony estéjén majd megnyugszik, százados úr.

Palotás: Karácsony még messze van.

Barbara: Szép temetése volt... Igen. Szép temetése volt...

M.Holló János: Akkor jöjjön el velem az idei vadkacsa vadászatra.
Idegnyugtató sport.

Megszakad a vonal, M.H.J. fejcsóválva ül le a nők közé.

M.Holló János: Néha arra gondolok, hogy a rendőr főiskolán talán külön tantárgyként oktatják a dühöngést és a torzékolást. Kaphatnék én is valami innivalót?

Viktória fel akar állni, Dominika azonban megelőzi, kisért a szobából.

Viktória: Ebben a hónapban már el kell utaznom Ervinhez.

M.Holló János: Előbb azért lapozd át a mai újságot.

Dominika egy pohár konyakot hoz M.H.J.-nek.

Barbara: Nem voltak ellenségei és haragosai... Senki sem fenyegette meg...

Viktória: Neked majd bekészíték mindent, nyugodtan dolgozhatsz.

Dominika: Majd gondoskodom az író úrról. Van rám időm.

Viktória szúrós pillantást vet Dominikára.

Viktória: Gyorsan visszajövök.

Barbara: Lehet, hogy valaki megátkozta...

62. kép

Utcán

Nappal

— M.H.J., Bozóky Sándor, Balázs Levente és Duka Antal kijön a Benczúr utcai Vendégházból, egy, már odabent megkezdett beszélgetést folytatnak.

Bozóky: Felszökött az ázsióm, amióta szétrobbant az a sütét arabus. Tarifát emeltem, de így is alig győzöm a munkát. Ha így folytatódik, hamarosan nekem is lesz jó Budapesten lakásom.

Befordulnak a Bajza utcába.

Balázs: Érdeemes volt eljönöd Kolozsvárra. Erdélytől még mindig sokat tanulhat az anyaország.

Az utca túloldaláról átkiabál egyik íróársuk.

Író: Igyekezzünk írókáim! Vár a siratófal!

Duka: Azt hiszem, ma is tartalmasan fogunk panaszkodni.

M.Holló János: Egyszer talán meg kellene próbálni, átkokat szórni valakikre.

Bozóky: Az Írószövetség koldus-szegény. Egyetlen valamire való átkot sem tudna megfizetni.

Átvágnak az úttesten, bemennek az Írószövetség székházába.

Szivárvány Ervin kertjében a ház előtt Ervin és Viktória ül, az asszony a Szelimtől kapott vállkendőt teríti magára, Péterfy Sándor, Ervin testőre tűz felett egy bográcsban pörköltet főz, gerince mögött nadrágszíjába tűzve pisztoly látszik.

Ervin nyakában a Szivárvány Harcosainak Fegyvere lóg, a kis fehér madár.

Ervin: Amint látod, minden úgy van, mint régen. Egyre több ideges ember nyüzsög errefelé, hozzám is be akartak költözni, de elhessegettük őket.

Péterfy: Ne aggódjon asszonyom, vigyázok Ervinre és a házra. És izletes pörkölteket főzök.

Ervin: Húst kissé nehezebben lehet beszerezni, bombák is robbannak néha a közelben, de ezt is kibírjuk.

Viktória kezébe veszi a kis fehér madarat.

Viktória: A Szivárvány Harcosainak fegyvere segít még?

Ervin: Életben vagyok.

A házból két fiatal fiú jön ki, végig sietnek a kerti járdán, kimennek a kapunk.

Viktória: A fiúk nem maradnak itt éjszakára?

Ervin: Nem. Amíg itthon vagy.

Viktória: És ha végleg itt maradnék?

Most Ervin fogja kezébe a kis fehér madarat.

Ervin: A fiúk szomorúak lennének.

Viktória: Senkit sem szeretnék elszomorítani, ilyen nehéz időkben.

Ervin még mindig a kis fehér madarat nézegeti.

Ervin: A nagy író mostanában géppel vagy tollal ír?

Viktória: Azt hiszem, tollal.

Ervin: Bibliai téma?

Viktória: Mostanában a napi aktualitások érdeklik.

Péterfy Sándor felnéz az égre.

Péterfy: Hamarosan beesteledik. Mindjárt kész a vacsora.

Mindhárman a bogrács alatt parázsló tüzet nézik.

M.H.J. ingujjban ül az íróasztalnál, golyóstollal ír a fehér papírra.

Dominika jön be a szobába, egy pohár konyakot tesz az íróasztalra.

Dominika: Mindjárt elkészül a vacsora. Előtte talán jólesik egy konyak.

M.H.J. nem néz fel, a papír felett görnyed.

M.Holló János: Jól fog esni. Maga azonban túl sok időt pazarok rám. Biztosan akadna fontosabb dolga...

Dominika: Nincs fontosabb dolgom. És szívesen segítek.

M.Holló János: Köszönöm.

Dominika M.H.J. mögött leveti a blúzát.

Dominika: Nem mutogatom magamat akárciknek.

M.Holló János: Politikusaink túl sokáig szerencsétlenkednek a türelmi zónákkal.

A lány a melltartóját is leveszi.

Dominika: Már hónapok óta senkinek sem mutattam meg magam.

M.H.J. lassan megfordul a széken. Látszólag közönyösen nézi a félmeztelen lányt. Azután ő is kezdi kigombolni az ingét.

Viktória békésen alszik az ágyában, kintről tücsök ciripelés, halk éjjeli neszek hallatszanak. Idillikusan békés az éjszaka.

Hirtelen hatalmas robbanás hallatszik. Viktória kiugrik az ágyból. Újabb robbanás. Viktória felgyújtja a villanyt, a lépcsőkön hálóingben lerohan a nappaliba.

Ott Péterfy Sándor ül a kártya asztalnál, passziánszozik. Viktória remegve, szinte hisztérikusan kiabál.

Viktória: Sándor, ői volt ez?

Péterfy Sándor egykedvűen rakosgatja a lapokat.

Péterfy: Megint szétlőttek egy Duna hidat. A NATO az utóbbi időben a hidakat kedveli.

Viktória: És maga csak így... passziánszozik?!

Péterfy: Közvetlen közelünkben nincs egyetlen híd sem. Alkalmadtán majd szerzek egy csónakot, ha át akarnánk menni a Duna túlsó partjára. De hi a fene akar ma-napság átmenni a túlsó partra?

Ervin is bejön a nappaliba. Pizsamában van, a nyakában ott lóg a kis fehér madár.

Ervin: Vannak ilyen éjszakák is errefelé... Azt hiszem, nem fogod elszomorítani a fiúkat.

A ház előtt két tompított fényű gépkocsi száguld el.

Minden kísértetiesen hasonlít ehhoz az estéhez, amikor Leonyid megölte Ostoros Emil vállalkozót.

Egy gépkocsi araszol a házak között, megáll egy villa előtt. Az autóból Leonyid lép ki, visszahajol a táskájáért. Mögötte megjelenik Kurucz János, az egykori rendőrhadnagy, hangtompítás pisztollyal kétszer Leonyidba lő. Leonyid ráborul az ülésre, csak a lábai lógnak ki az úttestre. Felvijjog az autó riasztója. Kurucz János beugrik gépkocsijába, elhajt a helyszínről.

A vijjogás egyre hangosabb lesz, szirénázásba csap át, rendőrautók, mentőautó érkezik. Rendőrök, mentősök szaladgálnak Leonyid körül.

Újabb autó érkezik, Palotás Ferenc rendőrszázados száll ki belőle.

67. kép

Dunai tájkép

Nappal

Fentről a Duna látszik és a vízbe bombázott hidak. A folyó egyik oldalán síkság, a másik parton hegyek.

Ugyancsak fentről látszik, hogy Szelim kamionja egy hegyi úton kanyarog.

M.H.J. a vadászház teraszán ül, térdén tollas Gyuri a vadkacsa, M.H.J. gyöngéden simogatja a madár tollait.

A tó felől vadászok jönnek, vállukon puska, derekukon kilőtt vadkacsák.

M.Holló János: Továbbra sem felejtöd el, Gyurikám... Alacsonyan kell repülni. Ez a hosszú élet titka. Hosszú életedben néha esetleg még meg is simogatnak.

A vadászok közül ketten kiválnak, Szanyó Gyuri és Palotás Ferenc leül a teraszra. Derekukon kilőtt vadkacsák lógnak.

Szanyó: A százados úr kiváló vadász. Ő lőtte ki a legtöbb vadkacsát.

Palotás: Az őrnagy úr kiváló vadász.

M.H.J. és Szanyó Gyuri meglepetten néznek Palotás Ferencre.

M.Holló János: Előléptették?

Palotás: Ideje volt már.

M.Holló János: Leonyid miatt?

Palotás: Ezt nem adták írásban, de őrnagy vagyok. Ma estére meghívom az urakat egy szerény ünnepségre.

M.Holló János: Az őrnagy úr is csak a magasban repülő vadkacskákra lő?

Palotás: Azokat a legkönnyebb leszedni.

M.H.J. y vadkacsá símogatja, ismét hozzá beszél.

M.Holló János: Palotás őrnagy úr a magasba igyekszik. Te viszont repüljél továbbra is alacsonyan Gyurikám. Alacsonyan repülni. A hosszú élet titka.

M.H.J. a televízió előtt ül, Viktória ezúttal nem a megszokott házias öltözetben, hanem elegáns utcai ruhában áll mögötte, a televízió híradóját nézi.

A híradóban a külföldi jelentések között mutatják Milosevicset is, amint Hágában őrizetbe veszik. M.H.J. kikapcsolja a televíziót.

M.Holló János: Gonoszkodásra hajlamos ismerőseim vészesen megfogytak az utóbbi időben. Félek, hogy egyszer majd hiányolni fogom őket.

Viktória: Kiket?

M.Holló János: Hát... Mikháilt, Leonyidot, Milosevicset...Nem, nem! A szerb népvezért és a szíriai üzletembert biztosan nem fogom hiányolni. De Leonyidot...

Viktória: Jó modorú úriembernek tartottam. Kedveltem is. Tudott viselkedni. Csak a halála után mondtad meg, hogy bérgyilkos volt.

M.Holló János: Mestere volt a szakmájának. Majdnem művész. Leginkább azt becsültem benne, hogy nem dolgozott olcsón. Ha hiányozni kezd, majd kiírom magamból.

Viktória: Irni akarsz róla?

M.Holló János: Sajnos, csak olcsó pénzért. Leonyid önérzetesebb volt, mint én.

Viktória: Egy bérgyilkosról...

M.Holló János: Irtam én már nagyobb gazemberekről is. Politikusokról, vállalkozókról, sőt egy római katonáról, is, aki Krisztust korbácsolja. Most gyermekkorom Kálváriáján csillog golyóálló tűzzománcban.

Viktória: Igazán elmehettél volna az avatásra. Azt mondják szép volt, utána nagy ünnepséget rendeztek.

M.Holló János: Nem szeretem a tömeges ünnepségeket.

Viktória: Ma este csak hármásban ünnepelünk.

M.Holló János: Mit? Hogy-hogy hármásban...?

Beszéd közben egy könyvben lapozgat.

Viktória: Dominikának ma van a névnapja. Hozott egy üveg behűtött pezsgőt.

Dominika bejön a pezsgővel, ő is elegáns, majdnem ünnepi ruhába öltözött.

Dominika: Jó estét kívánok.

M.H.J. feláll, csodálkozva nézi Dominikát.

M.Holló János: Nem is tudtam, hogy itt van...

Viktória: Csündesen engedtem be.

M.Holló János: Hát akkor boldog névnapot.

A lány vállára teszi a kezét, megcsókolja az arcát, Dominika átkulcsolja M.H.J. derekát, szorosan hozzásímul. Szokatlanul sokáig tart az ölelés. Viktória kissé metsző hangon szólal meg.

Viktória: A művész nevedet ünnepled, vagy az igazit?

Dominika elengedi M.H.J.-t, átadja neki a pezsgős üveget.

Dominika: Az igazit. Bontsunk pezsgőt.

M.H.J. elismerően szemlélgeti a két nőt.

M.Holló János: Nagyon csinosak a hölgyek! Nem tudnám eldönteni, hogy melyik a szebb.

Dominika: Biztosan eldönti majd.

M.H.J. a kávézó asztalhoz megy, felbontja a pezsgőt, Viktória poharakat hoz. M.H.J. tölt a pezsgőből, Viktória és M.H.J. Dominika felé emelik poharaikat, az első poharat mindhárman állva isszák ki. M.H.J. újból tölt. Leülnek. Az író továbbra is a két nőt szemlélgeti.

M.Holló János: A hölgyek majdnem úgy csillognak, mint a tűzománc.

Viktória: Okvetlenül el kell menned a Kálváriára megnézni helyükön a szobrokat és a képeket.

M.Holló János: Hosszú az út.

Dominika: Én szívesen elkísérném.

Viktória: Fárasztó éjszakák után még hosszabb az út.

Dominika: Leraktam minden vizsgámat. És már nem mutogatom magam akárkinek.

Viktória: Egyszer csak kijelölik a türelmi zónákat.

Dominika hallgat egy ideig.

Dominika: De akarom fejezni az egyetemet. Most is az igazi névnapomat ünneplem.

Viktória: Én mindig az igazi névnapomat ünnepelem.

Mindketten várakozva néznek M.H.J.-re. Ő iszik a pezsgőből, Viktóriához fordul.

M.Holló János: A talpmasszázs tényleg mindenre jó?

Viktória: Fáj valamid?

M.Holló János: Nem. De jobb megelőzni a bajd. Ma este az én talpaimat is megsímogathatnéd.

Dominika egyetlen hajtásra kiissza a pezsgőt. Szomorúan néz M.H.J.-re. Feláll, kissé zavarban van.

Dominika: Nekem... Szóval mennem kell. Vendégeket várok névnapomra.

Viktória is feláll.

Viktória: Még egyszer: boldog névnapot.

Kikíséri a lányt, M.H.J. lehúzza zokniait, meztelen lábát az asztalra teszi a pezsgős üveg mellé, a poharak közé.

Viktória visszajön, rámosolyog M.H.J.-re, leül, elkezdsi símogatni a csupasz lábakat.

A tűzzománc stációk és a három szobor, Krisztus és a két la-
tor megcsillan a holdfényben. Már-már túlzottan békés, az igazán
ájtatos hívőknek való látvány.

Három puskalövés dördül el. Célzott lövések, rövid időközök-
ben a három szoborra. A golyók lepattannak a tűzzománchról.

A VÁD

forgatókönyv

Írta:
Gion Nándor
és
Sára Sándor

OBJEKTÍV FILMSTÚDIÓ
1994

1944 vége, karácsony előtt néhány nappal...

DŰLŐÚTON (Nappal)

1. Kép

A tanya felé vezető úton parasztszekér megy, két erős ló húzza. Anya hajtja a lovakat, a lányok és a legnagyobb lány gyereke, a négyéves Jánoska a szekéren keresztbe tett deszkákon ülnek.

Alkonyodik.

Varjak bóklásznak a fagyos szántóföldön.

A család jókedvű, a városból jönnek, karácsonyi ajándékok is vannak a szekéren, és egy szép, nagy karácsonyfa.

A legnagyobb lány Eszter. Ő van egyedül férjnél, a férje katona.

A lányok szépek még a vastag téli öltözékben is. Eszter tiszta arcú, vékony nő, féltő gonddal szorítja magához a kisgyermekét. Mária 20, Anna 17, Juli 14 év körüli.

Jókedvűen vihognak a szekéren.

PLÉHKRISZTUSNÁL (Nappal)

2. Kép

Az út mellett egy pléh Krisztus áll. Amikor a szekér odaér, a lányok elhallgatnak. Valamennyien felnéznek a feszületre. Anya keresztet vet. Távolban egy vonat megy el.

Jánoska a feszületet nézi, úgy kérdez:

–Miért tárja szét a kezeit?

Eszter válaszol:

–Azért, hogy mindenkor lejöhessen onnan. Hozzánk is eljön karácsonyra.

Mária mosolyogva néz Annára.

–Egy angyalt már elküldött a városi piacra.

PLÉHKRISZTUSNÁL (Nappal)

2. Kép / 1. folyt.

Juli hangosan felnevet, nevetve mondja:

–Egy bajszos angyalt!

A lányok nevetnek, Annát ugratják. Eszter, miközben a kisfiún igazgatja a takarót, amelybe beburkolta, mosolyogva mondja:

–Nem hiszem, hogy angyal volt. Legfeljebb csak küldönc. Az angyaloknak nincs bajusza.

Mária folytatja:

–Ez igaz. A küldöncök viszont leginkább bajuszosak.

Juli, a legkisebb lány a lehangosabb.

–És a bajuszukat Anna arcához dörzsölik.

Még hangosabb nevetés. Anya megrovóan hátranéz, a lányok kissé elhalkulnak, de továbbra is jókedvűek. Anna is vihogva magyarázkodik.

–Nem dörzsölte a bajuszát az arcomhoz. Csak a fülemhez hajolt, mert nem akart hangosan beszélni. Katonaszökevény. És hadifogolyszökevény is. Azt mondta, hogy háromszor elkapták az oroszok, de ő háromszor elszökött tőlük.

Eszter elkomolyodik.

–Elkaphatják negyedszer is. Ha karácsonyfákat árul a piactéren, és ha fiatal lányokkal sugdolózik.

Anna is komolyan válaszol:

–Negyedszer is megszökne.

Juli ismét vidámabb hangra vált:

–Jézus bajszos küldönce mindig megmenekül a fogságból.

Mária:

–És egyszer eljön Annáért a tanyára. Sok karácsonyfával.

TANYA UDVARÁN (Alkony)

3. Kép

Feltűnik a tanya. A szekér a kacagó lányokkal begördül az udvarra. Apa várja őket, megállítja a lovakat. Ahogy Anya odadobja férjének a gyeplőt, abból világosan látszik, hogy ebben a házban mostanság az történik, amit az asszony akar.

Anya még mindig szemrevaló nő, nyoma sincs rajta a még fiatal, de fogatlan tanyasi nők öregasszonyságának.

A lányok leszedik a szekérről a karácsonyi ajándékokat és a nagy karácsonyfát. Anyával együtt bemennek a házba. Egy bozontos, korcs kutya ugrál és ugat körülöttük.

Apa kifogja és bevezeti a lovakat az istállóba — Jánoska segít a nagyapjának. Az istállóban még egy ló áll a jászol előtt, és két tehén.

KONYHÁBAN (Este)

4. Kép

A házban a konyhában Anya meggyújtja a falra akasztott petróleumlámpát, a lányok vacsorához terítenek.

Apa is bejön a konyhába. Körülülük az asztalt, vacsoráznak. A nagy karácsonyfát a fal mellé támasztották. Apa evés közben felnéz Anyára és megkérdezi:

Anya nem emeli föl a fejét, csak a tányérjához beszél.

Mária részletesen magyarázza Apának:

—Péterről megtudtatok valamit?

—A városban van a századával. Mari elment a laktanyához.

—Az őr nem engedett be a kaszárnnyába. De beszéltem egy tiszttel. Azt mondta, hogy Péter ott van. Meg az én Ferim is.

KONYHÁBAN (Este)

4. Kép / 1. folyt.

Anya felkapja a fejét:

–A te Ferid?

Mária dühösen válaszol:

–Az én Ferim. A vőlegényem, vagy nem?

Anya halkabban, szinte csak magának mondja:

–Katona vőlegény nem vőlegény.

Kínos, rosszkedvű csönd. Juli próbál ismét jó hangulatot teremteni.

–Találkoztunk Jézus küldöncével. Nagyon szép bajusza van, és szerelmes lett Annába. Ingyen adta nekünk ezt a szép karácsonyfát.

Apa a karácsonyfára néz.

–Tényleg szép karácsonyfa. Szépen fel kell majd díszítenünk.

Oldottabb lesz a légkör, Juli tovább fecseg:

–A bajuszos küldönc nagyon sokat pusmogott Annával. Azt mondta, hogy már háromszor elszökött az orosz hadifogságból.

Nevetés.

Anna úgy érzi, hogy magyarázattal tartozik Apának.

–Rendes, udvarias fiú volt. És még mást is mondott.

Apa még mindig evés közben kérdi:

–Mit?

Anna befejezte a vacsorát, rosszkedvű lesz.

–Azt mondta, hogy veszélyes ennyi nőnek egy magányos tanyán bevárni a háborút. Bármilyen történhet velünk.

Anna szemrehányóan néz Anyára.

–Ott maradhattunk volna kereszt-apáméknál a városban. Befogadtak volna bennünket. Legalább Mari meg én ott maradhattunk volna.

KONYHÁBAN (Este)

4. Kép / 2. folyt.

Anya erélyesen rászól:

–Együtt kell, hogy legyen a család.

Jánoska nyűgösködik.

–Álmos vagyok.

Anya rendelkezni kezd.

–Eszter, rakd ágyba Jánuskát. Juli, takarítsd le az asztalt. Feküdjetek le.

Apa feláll, megfogja a karácsonyfát.

–Hűvösebb helyre viszem. Itt gyorsan megsárgulnak a levelei.

Beviszi a fenyőt a kamrába.

Mindenki engedelmeskedik Anyának. Apa visszajön a konyhába. Távolról ágyúdörgés hallatszik, de csak Apa figyel föl rá. Megáll a konyha közepén, hallgatózik. Anya idegesen rászól:

–Mit báméskodsz?

Apa rosszkedvűen néz Anyára:

–Semmit.

TANYA UDVARÁN (Éjjel)

5. Kép

Apa a házból lassan átmegy az udvaron az istállóba. Az istálló előtt megáll — hallgatja az ágyúk távoli morajlását.

SZOBÁBAN (Éjjel)

6. Kép

Mária és Anna gyertya fényénél vetkőznek a szobájukban — ahol két ágy és egy heverő van. A lányok megágyaznak. Mária halkán mondja:

–Kár, hogy Apa ennyire elgyöngült. Valamikor nagyon erős ember volt.

SZOBÁBAN (Éjjel)

6. Kép / 1. folyt.

Anna kissé önmagát is bátorítva válaszol:

Mária rosszkedvűen igazgatja az ágycát.

Anna bebújik az ágyba, betakarózik.

Juli jön be a szobába, ő még mindig jókedvű, a heverőjéhez megy, ő is alváshoz készülődik, ránéz Annára:

Felnevet.

Anna is ágyba bújik, Máriának mondja:

Mária álmosan válaszol:

Anna tágta nyílt szemekkel néz a meny-nyezetre.

Közben Juli is levetkőzött. A gyertyához megy, vidáman tanácsolja:

Juli megnyalazza két ujját és eloltja a gyertya lángját.

–Anya még mindig erős.

–Jobb volt, amikor még Apa parancsolt. Ő megengedte volna, hogy a városban maradjunk.

–Lehet, hogy Anyának van igaza. Együtt kell, hogy maradjon a család.

–Fáradtnak látszol. Pihend ki magad. És holnap szépítkezz meg egy kicsit.

–Jézus küldönce bármikor beállíthat hozzád.

–Kicsi korunkban hangosan imádkoztunk elalvás előtt.

–Azért, mert te féltél a sötétben.

–A sűrű sötétségtől félttem. Amikor sehonnan sem látszott fény... És most ismét félek.

–Imádkozzatok most is hangosan.

SZOBÁBAN (Éjjel)

6. Kép / 1. folyt.

Anna halkán mondani kezd egy maga által megszövegezett imát:

–Jóistenem engedd meg, hogy lássak a sötétben is. Csak egy kis fényt kérek, csak egy szentjánosbogárt. Félek a sötétben, de nem akarok félni. Ezért hiszek benned, Jóistenem. Küldjél nekem egy kis szentjánosbogárt.

ISTÁLLÓBAN (Éjjel)

7. Kép

Az istállóban Apa kezébe veszi a dikója fölötti viharlámpát. Elalvás előtt megnézi a jószágokat.

TANYÁK KÖZÖTT (Éjjel)

8. Kép

Távolról látszik a tanya. Az istállóból és a konyhából szűrődik ki a világosság. Azután az istálló elsötétedik. Már csak a konyhában ég a lámpa.

KONYHÁBAN (Éjjel)

9. Kép

A konyhában Anya kenyeret dagaszt.

TANYA UDVARÁN (Éjjel)

10. Kép

Kutyaugatás hallatszik. A kutya jókedvűen, játékosan ugat. Ismerős érkezett.

Péter, a család egyetlen fiúgyermeke jött haza, honvéd egyenruhában, szakaszvezetői rangjelzéssel. Végigsiet az udvaron.

Apa kilép az istállóból. Péter felé indulna, de Péter már belép a kivilágított konyhába. Anya örömteli sikoltása hallatszik.

KONYHÁBAN (Éjjel)

11. Kép

A konyhában Péter átöleli Anyát. Anya a dagasztóteknőtől jött felé, kovászos a keze, széttárja karjait, hogy ne maszatolja össze a fiút. Majdnem sírva mondja:

Péter is meghatódottan válaszol:

Anya hátrál egy lépést, nézi a szép katonafiát.

A lányok is előrohannak hálóingeikben a szobákból, Péter nyakába borulnak. Kiabálnak:

Eszter Anya mellé áll, onnan nézi a fiút.

Anna is méregeti Pétert.

Juli Péter rangjelzésére mutat:

Péter mosolyogva válaszol:

Anna ámulva kérdi:

–Istenem! Hát hazajöttél?

–Hazajöttem.

–Péter! Péter!

–Szép katona vagy.

–Te vagy a legszebb katona. Tényleg te vagy a legszebb.

–Ez micsoda?

–Szakaszvezető vagyok.

–Tiszt vagy?

KONYHÁBAN (Éjjel)

11. Kép / 1. folyt.

Péter nevetve megsimogatja Anna haját.

–Nem. Tiszt még nem vagyok. De parancsolok néhány embernek. Meg nekem is parancsolnak.

Mária szinte szemrehányóan kérdezi Pétertől:

–Mi van Ferivel? Ő miért nem jött veled haza?

Péter zavartan magyarázkodik:

–Járőrözik. Nem jöhetett haza.

Anna lelkendezve mondja:

–Gyönyörű karácsonyunk lesz. Együtt van az egész család.

Péter kissé lecsillapítja a lelkendezést:

–Nem maradhatok itt karácsonyra. Huszonnégy órás eltávozást kaptam. Aztán tovább kell mennünk.

Anya már visszament a dagasztóteknőhöz, onnan beszél.

–Talán itt maradhatnál karácsonyra.

Juli Péter kezét rángatja:

–Nagyon szép karácsonyfát kaptunk. Gyere, megmutatom a karácsonyfát.

Elindulnak a kamra felé, de Péter hirtelen megtorpan:

–Hol van Apa?

Csönd lesz — majd Eszter válaszol:

–Az istállóban.

Péter Anyára néz:

–Az istállóban?

Anya kissé zavartan mondja:

–Majd behívjuk. De te biztosan éhes vagy, fiam.

Péter a lányok gyűrűjéből már komoran beszél:

–Éhes vagyok. Miért van Apa az istállóban?

KONYHÁBAN (Éjjel)

11. Kép / 2. folyt.

Anya kurtán, majdnem dühösen válaszol:

Péter is feldühödik.

Anya kenyérdagasztás közben most már higgadtan beszél.

Péter félre tolja a lányokat, kimegy a konyhából, elindul az istálló felé.

–A jószágokra vigyáz.

–Azelőtt innen vigyázott a jószágokra.

–Nagyon csúnyán köhög...

ISTÁLLÓBAN (Éjjel)

12. Kép

Péter belép, becsukja maga möött az istálló ajtót.

Apa mosolyogva néz rá.

Apa Péter felé indul.

A két férfi összeölelkezik. Apa megjegyzi:

Péter körülnéz az istállóban.

Apa is körülnéz.

–Hazajöttem, Apám.

–Láttam.

–Miért nem jött be a házba?

–Hagytam, hogy előbb Anyádék örüljenek.

–Vigyázni kell a jószágokra.

–Itt tölti az éjszakát?

–Jó hely ez.

ISTÁLLÓBAN (Éjjel)

12. Kép / 1. folyt.

A tető felé mutat.

–Ott fenn, az egyik horogfa mögött van egy oldal szalonna. Ha megéheznék, szelhetnék belőle. Az ilyesfajta tanyákon a nők nem szeretik a köhögős, gyöngé férfiakat. Én meg tüdőlövéssel jöttem haza. Ez a háború sokkal csúnyább, mint amilyen az első volt. Az első háborúban minden golyót felismertem a hangjáról, és el tudtam bújni. Most meg eltaláltak az oroszok.

Péter érzékenyülve mondja:

–Menjen vissza a szobájába, Apám.

Apa körbejárja Pétert.

–Látom, szakaszvezető lettél. Én nem vittem ennyire a két háború alatt...

TANYA UDVARÁN (Éjjel)

13. Kép

Apa és Péter jönnek az istállóból az udvarra. Az ágyúdörgés erősebben hallatszik. Megállnak, hallgatóznak. Apa mondja ki:

Péter reménykedik.

Apa csendesen, önérzetesen mondja:

Péter is igazolni próbálja magát.

–Elvesztettük a második háborút is.

–Talán mégsem.

–Rajtam nem múlt. Az első háborúban még olasz földön voltam, amikor megtudtam, hogy legyőztek bennünket. Engem akkor nem győztek le. De most belém lőttek.

–Mi is tartottuk magunkat a Kárpátokban. Ott nem jött be senki. Aztán egyszerűen csak a hátunk mögött voltak az oroszok.

KONYHÁBAN (Éjjel)

14. Kép

Bemennek a konyhába. Péternek már az asztalra rakták a vacsoráját, leül, enni kezd. Apa leül vele szemben. A nők állnak.

Jánoska álmosan kijön a szobából. Péter az ölébe kapja.

Jánoska hirtelen felébred.

Péter simogatja a kisfiú fejét.

Jánoska lelkesen:

–Szervusz, nagyfiú. Mikor lesz belőled katona?

–Holnap. Ilyen szép katona akarok lenni mint te.

–Sokkal szebb katona kell, hogy legyél. És nem szakaszvezető, hanem legalább zászlós.

KONYHÁBAN (Éjjel)

14. Kép / 1. folyt.

- Péter magához szorítja a kisfiút-
Péter fölnéz Eszterre.
Eszter elkeseredetten válaszol:
Anyja mondja:
Péter megnyugtatólag:
Eszter szinte sírva kérdezi:
Péter tovább vigasztalja Esztert:
Eszter valamelyest megnyugszik, elmosolyodik, Jánoskára mutat:
Jánoska megkérdezi:
Péter a fejét rázza.
Anyja leül az asztalhoz, komolyan mondja Péternek:
Péter tiltakozik:
Anyja ésszerűen, higgadtan magyaráz:
Péter Apára néz. Apa megismétli, amit az udvaron mondott:
-Szerzünk neked puskát.
-Mit tudsz Jánosról?
-Fél éve kaptam tőle levelet. Akkor még élt. Nem tudom, hogy most él-e még?
-Hivatalos értesítést is kaptunk. Eltűntnek nyilvánították.
-Attól talán még életben van.
-Hogyan tűnhet el egy ember?
-Sokan eltűntek a háborúban. Aztán sokan váratlanul előbukkantak. János is bármikor hazajöhet.
-Jánoska egyre jobban hasonlít az apjára.
-Itthon maradsz karácsonyra?
-Nem.
-Itthon kell maradnod.
-Nem maradhatok, Anyám.
-Vége a háborúnak. Te meg itt vagy, kezed, lábad, szemed, eszed, minden a helyén. Úgy akarsz járni mint az Apád?
-Elvesztettük a második háborút is. Kár volt átlövetni a tudómet.

KONYHÁBAN (Éjjel)

14. Kép / 2. folyt.

Péter még mindig tiltakozik:

–Ha levetem az egyenruhát, vadászni fognak rám.

Anya merően néz Péterre.

–Elrejtelek. Senki sem fog megtalálni.

Péter továbbra is ellenkezik. Rangjelzésére mutat.

–Az embereim visszavárnak.

Anya most már nagyon erélyes.

–A családotra gondolj!

Juli oldja fel a feszült hangulatot. Leül az asztalhoz.

–Jézus bajszos küldönce is katonaszőkevény...

Anya a lányokra förmed.

–Menjetek vissza az ágyatokba!

A lányok elmennek aludni.

Apa is indul kifelé. Péter már befejezte a vacsorát, megszólal:

–Apám ezentúl itt benn alszik. Majd én megyek ki az istállóba.

Anya a konyha egyik sarkában álló dikóra mutat:

–Ma itt alszol. Pihend ki magad.

Apa majdnem mentegetőzve mondja:

–Háború van. Vigyázni kell a jószágokra.

Kimegy a konyhából, ahol csak Anya és Péter marad.

KONYHÁBAN (Éjjel)

14. Kép / 3. folyt.

Anya a dagasztóteknő körül tüsténtkedik, csöndesen, majdnem elérzékenyülve mesélni kezd:

–Téged mindig nagyon féltettem. Talán azért, mert nehezen hoztalak a világra. A lányok könnyen megszülettek. Málcsi néni gyorsan kihúzta őket belőlem. Veled egy egész napon át szenvedtem. Málcsi néni sem tudott segíteni. Apád szekérral ment el Géber doktorért. Űzte a lovakat, így is majdnem késve érkeztek. Megkékülve jöttél a világra, én meg kishíján meghaltam. Az orvos azt mondta, hogy túl nagy volt a fejed, ezért volt nehéz szülés.

Péter már a dikóról válaszol:

–Azóta hozzánöttem a fejemhez.

Anya megismétli:

–Majdnem meghaltam. Akkor éledtem fel, amikor végre sírni kezdted.

Péter kicsit elérzékenyül.

–Később is sokat sírtam?

Anya már büszkén mondja:

–Nem. Nem is emlékszem, hogy mikor láttalak sírni utoljára. Azt akarom, hogy ezentúl se sírjál. Még a háborúban sem.

Péter behúnyja a szemét. Anya figyel, lassan tisztogatja a kezét.

SZOBÁBAN (Hajnal)

16. Kép

A teknőben dagad a tészta. Hajnalodik. Anya az udvarról egy köteg kukoricaszárat hoz be, befűt a kemencébe a kenyérsütéshez.

Péter a zajra egy pillanatra felnyitja a szemét, azután tovább alszik. Anya megmossa a kezét, csöndesen bemelegy a szobába, kihozza a civil paraszti ruhát, ráteszi a székre, a katonaruhát magához veszi. Külön megnézi a széles övet és a pisztolytáskát. A pisztolytáska üres.

Anya a katonaruhával kimegy a konyhából. Péter a dikón felnyitja a szemét — anyja éppen visszafordul — egymásra néznek, mindketten tudják, hogy mi történik. Péter egyenruhája végleg eltűnik. Ő katonaszökevény lett.

KONYHÁBAN (Nappal)

18. Kép

Anna berohan a konyhába — ahol a család éppen reggelizik —, ijedten mondja:

Mindenki Péterre néz. Anya higgadtan intézkedik. Int Péternek:

—Tábori csendőrök jönnek!

—Gyere velem, fiam.

ÓLAK MÖGÖTT (Nappal)

19. Kép

Anya kivezeti Pétert az udvarra, a ház és az istálló között lévő nyúlólak felé. A bedrótozott ketrecajtók mögött most látszanak először a riadt nyúl szemek. A fagyos udvaron tyúkok, libák, kacsák járkálnak.

KONYHÁBAN (Nappal)

20. Kép

Kutyaugatás hallatszik az udvarról, a két tábori csendőr belép a konyhába. A család erőltetett nyugalommal ül az asztalnál — nem veszik észre, hogy egy tányérral több van a szükségesnél.

A tábori csendőrök udvariasan köszönnek.

Anya feláll az asztaltól:

A magasabb rangú tábori csendőr közli a családdal:

Anya színésznői erényeket csillogtat. Kétségbeesetten mondja:

A két tábori csendőr az asztalra néz. Látják a fölösleges tányért.

Ismét a magasabb rangú szólal meg:

Int a társának, az bemegy a szobába, ő meg kimegy az udvarra, a nyúlólak, az istálló felé indul.

Anya szemével int Eszternek, hogy tüntesse el a fölösleges terítéket. Eszter gyorsan lekapja a tányért az asztalról.

—Jó reggelt kívánunk.

—Jó reggelt.

—A fiukat keressük. Már két napja nem ment vissza a századához.

—De hiszen visszament. Csak nem történt valami baja... ?

—Azért körülnézünk egy kicsit.

TANYA UDVARÁN (Nappal)

21. Kép

Már mind a két tábori csendőr az udvaron járkal. Átkutatták a tanyát, az istállót, az ólakat, nem találták Pétert.

A család is kimegy az udvarra, senki sem figyel Jánoskára. A kisgyerek odamegy a rangjelzéses tábori csendőrhöz.

—Mit keresnek, bácsi?

TANYA UDVARÁN (Nappal)

21. Kép / 1. folyt.

A tábori csendőr megsimogatja a kisfiú fejét.

Jánoska tágranyílt szemekkel mondja:

A tábori csendőr leguggol a gyerekhez.

Jánoska bólogat.

A tábori csendőr tovább kedélyeskedik.

A gyerek tétovázik:

A tábori csendőr szélesen mosolyog.

–Egy katonát.

–Itt nincsen katona.

–De járt itt mostanában egy katona.

–Járt itt, de elment.

–Tudod, hová ment?

–Lehet, hogy tudom.

–Megmondanád nekem?

REJTEKHELYEN (Nappal)

22. Kép

Péter a rejtekhelyről figyel, hallgatja a gyereket és a tábori csendőrt.

Péter feszülten figyel.

–Mit kapok, ha megmondom?

–Amit csak akarsz.

–A puskát akarom.

TANYA UDVARÁN (Nappal)

23. Kép

A tábori csendőr leveszi válláról a puskáját és a gyerek elé állítja.

Erre figyel fel Anya. Rákiált a gyerekre:

A kisfiú jókedvűen válaszol:

–Jánoska, mit csinálsz?!

–Puskát vásárolok.

TANYA UDVARÁN (Nappal)

23. Kép / 1. folyt.

Anya érzi a veszélyt, harsányan rákiált a gyerekekre:

–Azonnal gyere ide!

Jánoska kelletlenül odamegy Anyához, megfogja a kezét. A két tábori csendőr is Anyához sétál. A rangjelzéses tárgyilagosan kimondja:

–Ha megtaláljuk a fiát, agyonlőjük mint a kutyát.

A másik csendőr jóindulatúan tanácsolja:

–Ha mégis visszaenné a fene ide magukhoz, küldjék el az alakulatához. Akkor talán életben marad.

REJTEKHELYEN (Nappal)

24. Kép

Péttert kiveri a veríték. Mélyeket lélegzik. Nyugtatja magát.

ÓLAK MÖGÖTT (Nappal)

25. Kép

Amikor eltűnik a két csendőr a láthatáron, Anya a nyúlólak mögé megy.

–Előjöhetsz, fiam.

Jól álcázott csapóajtó nyílik fel, előbújik Péter. Az elnyűtt parasztruhában alig emlékeztet a jóvágású katonára. Visszacukja az ajtót, a nyúlketrecek elé áll, szembenéz a riadtszemű nyulakkal.

–Nem kellett volna elvinnie a katonaruhámat, Anyám.

Anya csattanósan visszavág:

–Nem szóltál semmit, amikor elvittem. És élve maradtál.

ÓLAK MÖGÖTT (Nappal)

25. Kép / 1. folyt.

Péter lassan elfordul a nyúlketrecektől, az istálló felé indul.

–Még meghalhatok és maguk is meghalhatnak, mert a katonaszökevények rejtegetéséért halál jár.

TANYA UDVARÁN (Nappal)

26. Kép

Péter az istállóban targoncát tol a trágyadomb felé. A tanya melletti kifagyott kukoricásban menekülő magyar huszárok vonulnak. Szinte hihetetlen látvány, nem ebbe a háborúba való ez a század. Párba állított lovak könnyű ágyúkat vontatnak.

Péter megáll a góré mellett. Apa odamegy hozzá.

Péter megjegyzi:

Apa a tapasztalt frontharcos szemével nézi a vonulókat.

–Menekülnek a mieink.

–Egyetlen géppuska lekasználja őket.

–A lovak helyett tankok kellenének. Oroszországban nagyon megijesztettek bennünket a tankok.

TANYA UDVARÁN (Hajnal)

27. Kép

A hajnali ködben felbukkannak az első orosz tankok. A páncélosok mögött gyalogság vonul. Távol mennek a tanyától — az udvaron együtt áll az egész család. Mögöttük, a nyúlketrecekből megriadt nyulak néznek kifelé. Apa szólal meg először:

–Hát megjöttek a tankok is.

TANYA UDVARÁN (Hajnal)

27. Kép / 1. folyt.

Péter rosszkedvűen megállapítja:

–Nem a mieink.

Nézik a tankok vonulását.

Anya már-már sugárzó arccal fordul Péterhez.

–Átment rajtunk a háború, megmenekültél. És együtt van az egész család.

ISTÁLLÓBAN (Nappal)

29. Kép

Péter az istállóban kedvenc lovát simogatja, egy szalmacsomóval csutakolja. Dühös kutyaugatás hallatszik az udvarról. Péter kinéz az istállóból.

TANYÁK KÖZÖTT (Nappal)

29. Kép

Orosz katonák közelednek szekerekkel. Relikválni jönnek.

KONYHÁBAN (Nappal)

30. Kép

Anya már rendelkezik:

–Mari, Anna, menjetek a verembe.

A két lány elszalad a nyúlólak mögé. Eszter felkapja kisfiát:

–Én is velük megyek.

Anya leinti.

–Te maradj itt a gyerekekkel. Juli is maradjon. Ő is gyerek még.

TANYA UDVARÁN (Nappal)

31. Kép

Az oroszok a tanya udvarára érkeznek. Elsőnek egy altiszt ugrik le a szekérről, azután leugrálnak a katonák is. Az altiszt kurtán kiadja a parancsot:

–Mindent összeszedni!

Gyorsan peregnek az események. A katonák bemennek a tanya, élelmet hoznak ki, bemennek az istállóba, kivezetik a három lovat és a két tehenet. A baromfiólakból kiragadják a tyúkokat, libákat, baltával lecsapják a fejüket, a fejek szétrepülnek az udvaron, a rángatózó baromfitesteket a szekerekre dobják. A nyulaketreceket is kinyitják, a nyulak kiugrálnak, szétszaladnak az udvaron, nem tudják megfogni őket.

REJTEKHELYEN (Nappal)

32. Kép

A két lány, Mária és Anna a rejtekhely keskeny részén át figyeli az udvaron történeteket. Orosz csizmákat, levágott baromfifejeket látnak. Anna rosszul lesz, öklendezik.

–Mindjárt sötét lesz megint.

Mária befogja a száját.

TANYA UDVARÁN (Nappal)

33. Kép

Apa, Anya, Péter, és Juli egymás mellett áll az udvaron, megdöbbenve nézik a fosztogatást.

Eszter Jánoskával a gangon áll a konyhaajtó mellett. Az egyik orosz katona sóvárogva nézi a kíváncsú fiatalasszonyt.

TANYA UDVARÁN (Nappal)

33. Kép /1. folyt.

Az altiszt Apáék elé sétál és megkérdezi:

Apa a fejét rázza.

Az altiszt a katonákhoz fordul:

A katonák szuronnyal szurkálják a trágyadombot, elrejtett hordók után kutatnak.

Az a fiatal katona, aki szemet vetett Eszterre, odamegy a fiatalasszonyhoz, lökdösi befelé a konyhába. Jánoska elsírja magát.

Péter dühösen elindul Eszter segítségére. Az egyik géppisztolyos katona elébe áll. Péter félre löki, tovább megy.

A katona lekapja válláról a géppisztolyát.

Péter megáll, visszafordul. Az orosz katona rászzegezi a tányéros géppisztolyt, látszik az arcán, hogy habozás nélkül löne.

A kutya menti meg Pétert, nekirohan a katonának, a nadrágját cibálja. A katona káromkodva lerúgja magáról a kutyát és a géppisztolyból beleereszt egy sorozatot. A kutya nyüszítve eldől.

Mindenki megmerevedik, síri csönd lesz, csak Jánoska sivalkodása hallatszik a konyhából.

Az altiszt a konyha ajtajához megy és bekiált:

Felhevülten, mérgesen megjelenik az erőszakoskodó katona, kezével hátra simítja a haját, rosszkedvűen engedelmeskedik.

–Pálinka, bor nincs?

–Nincs.

–Szurkáljátok meg a trágyadombot.

–Állj!

–Gyere ki onnan!

TANYA UDVARÁN (Nappal)

33. Kép /2. folyt.

Az altiszt körülnéz, ismét pattogós parancsokat osztogat:

A katonák teljesítik a parancsot. A sárgyabb tehenet visszavezetik az istállóba, az egyik szekér elöl kifogják a legsoványabb lovat, azt is az istállóba vezetik, helyére Péterék legszebb lovát fogják be, a másik két lovat és a szebbik tehenet a szekér mögé kötözik.

Az altiszt Apáék elé sétál.

Az oroszok felugrának a szekerekre, elindulnak. Eszter kijön gyerekével a konyhából, a többiek mellé áll, nézik a távozó katonákat. Jánoska még mindig sír.

Az oroszok eltűnnek, távolról géppisztolysorozat hallatszik, a búvóhelyről előjön Mária és Anna.

Anna sír és hány a nyúlólak mögött.

Apa válaszol:

Juli az udvaron szaladgáló nyulakra mutat.

Apa még hozzáfűzi:

Eszter szemrehányóan néz Anyára.

Péter az agyonlőtt kutyához megy.

–A soványabb tehenet vezessétek vissza az istállóba. Azt a gebét is fogjátok ki, és hagyjátok itt ezeknek a parasztoknak.

–Nem fogtok éhen halni. Mi csak azt visszük el, amire szükségünk van.

–Mindent elvittek?

–Itt hagyták a rosszabbik tehenet. És egy sovány lovat is itt hagytak.

–A nyulakat sem tudták összefogdosni.

–A szalonnát sem találták meg az istállóban.

–Szépen együtt van a család.

–Elásom.

TANYA UDVARÁN (Nappal)

33. Kép /3. folyt.

Anya hirtelen felocsúdik, ismét rendelkezni kezd:

–Rakjátok vissza a nyulakat a ketrecekbe.

A nyúlólak mellől egy rossz szakajtót kerít elő, összeszedi a levágott tyúk- és libafejeket.

ISTÁLLÓ MÖGÖTT (Alkony)

34. Kép

Péter ásóval próbál gödröt ásni a fagyott földben a kutyának. Kínlódik, nem boldogul. Apa megy oda egy csákánnyal.

Jánoska az istálló sarkáról nézi a kutya temetését.

TANYÁK KÖZÖTT (Alkony)

35. Kép

Alkonyodik. Távolról látszik a tanya.

Eszter megfejte a megmaradt tehenet, a tejet átviszi az istállóból a házba.

Egy szárkúp mögül két orosz katona figyel a tanyát. Amikor Eszter belép a házba, a két orosz elindul a tanya felé.

KONYHÁBAN (Este)

35. Kép

Péter kivételével az egész család a konyhában van. Figyelmetlenek. Anya Anna haját mossa.

A két orosz váratlanul tör rájuk. Az egyik az a katona, aki már erőszakoskodott Eszterrel, a másik az, aki a kutyát agyonlőtte. Tányéros géppisztolyaikat a

KONYHÁBAN (Este)

35. Kép / 1. folyt.

családra szegezik.

Eszter kiejti kezéből a tejes zsétárt, a tej kiömlik a földre.

Apa és a nők a fal mellé húzódnak, várnak.

A két félrészeg katona elvigyorodik. Az egyik — aki a kutyát agyonlőtte — kedélyeskedik:

–Nagyon gyorsan elmentünk. Lehet, hogy itt felejtettünk valamit.

A másik katona gondosan az ajtó mellé helyezi a géppisztolyt, szemrevételezi a lányokat.

Eszterhez sétál, előbb megsimogatja Jánoska fejét, aztán elkapja Eszter karját és a szoba felé vonszolja. Jánoska anyja szoknyájába kapaszkodik, felsír. A katona belöki a fiatalasszonyt a gyerekekkel együtt a szobába.

Apa a segítségére mozdulna, a másik orosz azonban ráförmed:

–Ne mozdulj!

SZOBÁBAN (Este)

37. Kép

A katona a védekező Eszter arcába csap. Eszter elesik. Az orosz kezdi letépni róla a ruhát. A kisgyerek hisztérikusan sír. Eszter kiabál.

–Menjél ki, Jánoska! Ne nézz ide!

Az orosz birkózik a fiatalasszonnyal. Egy pillanatra látszik a karácsonyfa. Eszter a gyerekre kiabál:

–Menjél ki, kisfiam!

A gyerek egyre hangosabban sír.

ISTÁLLÓBAN (Este)

38. Kép

Péter az istállóban az oroszoktól otthagytott gebét tisztogatja. Felfigyel a kiabálásra, sírásra. A jászolból, a széna alól előkapja pisztolyát, a konyha felé rohan. Hallja Eszter kiabálását:

–Vigyék innen a gyereket!

KONYHÁBAN (Este)

39. Kép

Péter beront a konyhába, a géppisztolyos orosz feléje fordul, de Péter gyorsabb. Pisztolyával fejbe lövi a katonát. Az elterül a földön, vére összekeveredik a korábban kiömlött tejjel.

A másik katona kinéz a szobából, meglátja halott társát, rémülten kiszalad a konyhán át az udvarra.

TANYA UDVARÁN (Éjjel)

40. Kép

Péter a katona után rohan, az udvaron kétszer belelő a sötétségbe.

Apa Péterhez fut.

Péter dühösen mondja:

–Eltaláltad, fiam?

–Remélem.

Apa az istállóba megy, kihozza a viharlámpát. Végigmegy az udvaron, magasra emeli a viharlámpát. Péter távolabbról követi felemelt pisztollyal.

Apa vérnyomokra bukkan, leereszti a lámpát, követi a nyomokat. A vérnyomok megszűnnek. Apa Péterhez fordul.

–Meglőtted, de megszökött.

Péter elkeseredik, aggódik.

–Bajt hozhat ránk.

TANYA UDVARÁN (Éjjel)

40. Kép / 1. folyt.

Apa megpróbálja vigasztalni, önmagát is.

–Talán nem mer beszélni. Elhagyta a fegyverét. Ezért agyonlőhetik.

KONYHÁBAN (Éjjel)

41. Kép

Bemennek a konyhába. Odabent a lányok a tépett ruhájú, véres arcú, zokogó Esztert és a síró kisfiút vigasztalják.

Anya a halott orosz katonát nézi, és még mindig ő akar parancsolni. A két férfihez fordul.

Apa leül az asztalhoz és meglepő erélyességgel mondja:

–Ássatok egy gödröt és temessétek el ezt a disznót.

Péter meglepetten fordul Apához.

–Nem ásunk gödröt. A fagyos földön meglátszik a friss ásás.

Ettől kezdve Apa veszi át a parancsnoklást. Először Péternek int.

–Mit csináljunk, Apám?

Rádörren a lányokra:

–Húzzál egy zsákot a fejére a nyomorultnak. Aztán vidd ki az udvarra, a géppisztolyokkal együtt.

Anyára villan a szeme.

–Mari, Anna, dobáljátok ki az összes répát a veremből.

Mindenki engedelmeskedik.

A három lány kimegy a konyhából, Eszter a kisfiát csitítgatja. Péter egy zsákot hoz.

–Te meg töröld föl a vért. Takaríts el minden szennyet.

Anya a tejjel összekevert vért törölgeti. Bemegy a szobába, felállítja az eldőlt ka-

KONYHÁBAN (Éjjel)

41. Kép / 1. folyt.

rácsonyfát. Felfedez egy leszakadt orosz katonagombot. Látszik rajta, hogy pánikban, zavarban van. Lenyeli a gombot.

RÉPAVEREMNÉL (Éjjel)

42. Kép

Mária, Anna és Juli a répát dobálják ki a veremből. Nő, nő a répakupac — kiürül a verem. Két tányéros golyószóró hullik a verembe. Azután Apa és Péter a lezsákolt orosz katonát is a verembe dobják. A lányok kezdik visszakotorni a répát a hullára.

Apa kemény hangon rendelkezik.

–Ha mégis megtalálnák, én öltem meg. Rátámadt a lányaimra, én dulakodni kezdtem vele, elsült a géppisztolya és halálra sebezte. Ezt kell mondjátok.

A répák betemetik a holttestet. Az egész család a répaveremnél áll, még Eszter is, kivéve a kisfiút.

Hajnalodik, esni kezd a hó.
Anya csöndesen megjegyzi:

–Mégis szeret bennünket az Isten.

Péter Anyára néz.

–Meddig?

Apa válaszol:

–Amíg el nem gyávulunk. A gyáva embereket még a Jóisten sem szereti.

Egyre sűrűbben hull a hó, betakarja a répavermet.

TANYA UDVARÁN (Nappal)

43. Kép

Két orosz terepjáró közeledik lassan a tanya felé. Az autók mögött rajvonásban jön a gyalogság — talán ellenállásra számítanak.

Juli fut be a konyhába az udvarról, aztán mindjárt kiszalad Péter, Mária és Anna. A nyúlketrecek mögé futnak, eltűnnek a búvóhelyen.

A nyulak a ketrecekből ijedten nézik a közeledő orosz katonákat.

KISERDŐBEN (Nappal)

44. Kép

Apa a közeli kiserdőben felfigyel az autók zajára. Látja, hogy körbeveszik a tanyáját.

TANYA UDVARÁN (Nappal)

45. Kép

Az oroszok a tanyához érnek. Az egyik terepjáróból kiszáll egy tiszt, ő vezeti a katonákat a tanya udvarára.

Az udvaron áll Anya, Eszter, Jancsika és Juli. Két katona géppisztollyal körülfogja őket, a tiszt ráérősen sétál, int három másik katonának, hogy kutassák át a tanyát.

A katonák átkutatják a tanyát, az istállót, az ólakat, az udvar földjét is vizsgálják.

REJTEKHELYEN (Nappal)

45. Kép

Péter és a két lány a rejtekhelyen.
Anna didereg, reszkető hangon mondja:

–Nyitva volt a szeme.

Péter idegesen kérdezi:

–Kinek?

Anna halkan mondja:

–Annak az orosznak, akit agyonlőttél.
Halálában is nyitva volt a szeme.

TANYA UDVARÁN (Nappal)

47. Kép

A katonák friss ásásnyomokra bukkan-
nak. Csákányt, ásót kerítenek elő, ásni
kezdenek. Dobálják a földet, előbukkan a
kutya teteme.

A tiszt megnézi, majd Anyáék elé sétál.
Kezdetől fogva kimérten, majdnem ke-
délyesen viselkedik. Idegenes hangsúly-
lyal, kezdetben rossz, később majdnem
tökéletes magyarsággal beszél.

–Csak döglött kutya találni. De kell
lenni itt egy katona.

Anyá ismét megpróbál színészkedni.

–Milyen katona?

A tiszt járkál, szinte csak mellékesen
jegyz meg:

–Akit itt meglőtték.

Anyá tiltakozik.

Mi nem lőttünk meg senkit.

A tiszt fejével int az egyik katonának,
az pofonvágja Anyát.

–Ne hazudj.

A tiszt az egyik terepjáró fel fordul. Int
az ott álló sofőrnek, az kinyitja a terepjá-
ró ajtaját, felkötött kézzel kiszáll az a fia-
tal orosz, aki Eszterrel erőszakoskodott.

TANYA UDVARÁN (Nappal)

47. Kép / 1. folyt.

Jánoska, amint meglátja, sírni kezd. A katonát a tiszt elé vezetik. Azonnal hadarni kezd oroszul. A tanyaépület felé mutogat.

Anya nem érti ugyan az orosz beszédet, de sejti, hogy miről szól a magyarázkodás.

Anya Eszterre néz.

A tiszt szúrós szemmel méregeti a sebesült katonát. Eszter felé mutat — oroszul kérdezi:

A katona rémülten dadog:

A tiszt ráförmed:

Magához inti Esztert. A fiatalasszony a síró Jánoskával jön. A tiszt magyarul kérdi:

Eszter a felkötött karú katonához megy, az arcába köp. Az orosz neki akar ugrani, de két másik katona lefogja.

Az oroszok Eszter és Juli közé lökdösik a sebesült katonát.

A tiszt előhúzza a pisztolyát, a felkötött karú katonára szegezi.

A katona térdre esik.

—Ott lőtték meg a konyhában. Láttam, hogy fekszik a földön. Fejbe lőtték.

—Ez nem látott semmit.

—Nekirohant a lányomnak. Meg akarta gyalázni.

—Erőszakoskodtál ezzel a nővel?

—Nem... én csak simogattam... nem akartam semmi rosszat. Grigorij... Grisa... ő bevonszolta...

—Hallgass!

—Ismeri ez katona?

—Ezt a szarházit is állítsátok a parasztok közé!

—Hol van Voronov?

—Ezek lelőtték. Engem is meglöttek, amikor elszaladtam.

TANYA UDVARÁN (Nappal)

47. Kép / 2. folyt.

A tiszt megvetően nézi a könyörgő embert.

A katona hadarva beszél.

A tiszt elgondolkodva, ráérősen járkál az udvaron. Néha Anyára néz.

Anya konokul tagad.

A tiszt Eszter előtt áll meg.

Eszter a síró Jánoskát csitítgatja, úgy válaszol.

A tiszt felvont szemöldökkel Julira néz.

Juli a fejét rázza.

A tiszt bólogat, mintha egy pillanatra hinne nekik.

Azután Eszterre és Julira mutat, gyors orosz beszédre vált, a katonákhoz szól:

–Grisa nem szaladt el.

–A konyhában feküdt. Folyt a vére.

–Hol van Voronov közlegény.

–Mi nem tudhatjuk.

–Te sem tudni?

–Nem.

–Te?

–Nem tudom.

–Hát jó.

–Lőjétek agyon őket.

REJTEKHELY RÉSÉN ÁT (Nappal)

48. Kép

Két géppisztolyos a nyúlketrecek elé lökdösi Esztert és Julit. Hátra lépnek, kibiztosított géppisztolyukat rájuk szegeznek.

Péter részleteket lát, tudja, hogy veszélyben van a család, ki akar menni a rejtékhelyről, a lányok nem engedik, néma dulakodás zajlik a veremben.

Anya kétségbeesett hangja hallatszik:

–Várjanak! Péter, gyere elő!

TANYA UDVARÁN (Nappal)

49. Kép

Péter felnyitja a csapóajtót, előjön a veremből. Három katona ugrik a veremhez, hozzák a lányokat is.

A katonák vigyorogva járják köbe a lányokat.

Az egyik katona beugrik a búvóhelyre.

A tiszt magához inti Pétert. Szinte unottan beszél.

Anya Eszterékre mutat mentegetőzve:

A tiszt Péterhez sétál, vállára teszi a kezét.

Anya válaszol kétségbeesetten:

Az orosz, aki beugrott a búvóhelyre, előhossa Péter katonaruháját.

A tiszt rászól Péterre:

Péter átöltözik a havas udvaron. Az egyenruhában hirtelen megváltozik, önértetesebb lesz a tartása.

A tiszt körüljárja, megtapogatja az üres pisztolytáskát. Kissé gúnyosan megjegyzi:

Péter dacosan megvonja a vállát.

A tiszt tárgyilagosan konstatálja:

Péter nem tagad, de nem is ad igenlő választ.

–Nicsak, milyen szép kislányok.

–Gyilkost keresünk. Orosz katona gyilkosát.

–Le akarták löni őket, fiam.

–Te is katona?

–Nem. Nem katona.

–Öltözz!

–Szép magyar katona. Hány orosz megölni?

–Nem tudom. Háború van.

–Tegnap este megölted Voronov katona.

–Azért húznak ránk katonaruhát, hogy megöljük egymást.

TANYA UDVARÁN (Nappal)

49. Kép / 1. folyt.

A tiszt gúnyosan nézi Pétert a magyar egyenruhában.

A tiszt Péterre szegezi pisztolyát. Anya meg akarja menteni Pétert. Apa utasításai szerint beszél:

A tiszt magához inti a sebesült katonát.

A katona rémülten, hadarva védekezik.

A tiszt fenyegetően rászól:

A katona érzi, hogy rossz értelemben vallott. Egyre rémültebb lesz.

A tiszt ismét a sebesült katonára szegezi a pisztolyát.

A katona szinte segélykérően néz a család tagjaira.

A tiszt megvetően Anyához fordul:

Anya távolra mutat.

–Nem mindegy, milyen katonaruhát.

–Nem ő ölte meg. A férjem. Ránk fogta a géppisztolyt, a férjem dulakodni kezdett vele, a lányát védte, és a géppisztoly el-sült. Miközben ez meg akarta gyalázni a lányomat.

–Ez az asszony azt mondja, hogy erőszakoskodtál a lányával.

–Hazudik! Anyám életére esküszöm, hogy én nem bántottam senkit. Én csak megsimogattam a kisfiú fejét. Grisa rán-gatta be a szobába a nőt, letépte a ruháját.

–Azt akarod mondani, hogy Grigorij Voronov, a Vörös Hadsereg katonája megerőszakolta ezt a nőt?

–Megpróbálta... de ezek megölték.

–Ki ölte meg?

–Nem tudom. Menekülnöm kellett... Engem is meg akartak ölni.

–Hol van a férjed?

–Az erdőbe ment. Tűzifáért.

TANYA UDVARÁN (Nappal)

49. Kép / 2. folyt.

A tiszt bólogat.

Kitartott pillanat. A tiszt cigarettát sodor, rágyújt. Jánoska egyre hangosabban sír.

Péter a tiszthez fordul.

A tiszt végigméri Pétert, nyugodta cigarettázik.

Hirtelen parancsoló oroszra vált, rákiabál a nyúlketrecek előtt álló két katonára:

A katonák vállukra emelik és kibiztosítják a géppisztolyokat. Eszterre és Julira szegeznek.

Péter csöndesen bevallja a tisztnek.

Anya kétségbeesetten közbekiált:

A tiszt Anyára, majd Péterre néz:

Péter megismétli.

A tiszt odakiált a nyúlketrecek felé:

A katonák a lábukhoz rakják a fegyvereket.

A tiszt Pétert nézi, magyarra vált, keresi a szavakat.

Anya még mindig menteni próbálja a helyzetet.

–Gyilkos tehát nincs itt. Erdőbe ment. De én gyilkos nélkül nem mehetek el.

–Halálra rémítik ezt a gyereket. Örök életében sírni fog.

–Mindjárt nem fog sírni.

–Lőjétek agyon őket!

–Én öltem meg a katonáját.

–Nem ő tette! Ne higgyen neki!

–Hinni, nem hinni... Igazság kell. És gyilkos.

–Én öltem meg. Én vagyok a gyilkos.

–Ne lőjétek!

–És hol lenni... hol lenni a halott?

–Nincs egyetlen halott sem.

TANYA UDVARÁN (Nappal)

49. Kép / 3. folyt.

A tiszt Eszteréket szemlélgeti.

–Lesz itt mindjárt több halott is. Ha nem találjuk meg Voronov. Hol lenni?

Péter az udvar vége felé néz.

–A répaveremben.

A tiszt fölélénkülve veszi tudomásul a közlést.

–Akkor megnézzük.

Egy pillanatra felvillan a lányok arca. Anna Máriához fordul:

–Nem lett volna szabad visszajönnünk a tanyára.

Orosz katonák állnak a verem körül. Eszter kisfiát szorítja magához a nyúlketrecek előtt.

Anya, Péter, Mária, Anna és Juli a fagyott répákat dobálják ki a veremből.

A katonák, akik nem állnak a veremnél, leülnek a gangon. Az egyik szájharmonikázik.

Előtűnik az orosz katona hullája.

Két orosz katona leugrik a verembe, kiemelik a holttestet. Egy harmadik katona lerántja fejről a zsákot.

A katona szeme nyitva van.

Anna fázósan összehúzza magát, a hideg rázza.

–Engem néz. Le kellett volna zárunk a szemét.

A tiszt odainti a sebesült szemtanút, és oroszul kérdi tőle:

–Ő az?

A szemtanú rémülten válaszol.

–Igen.

TANYA UDVARÁN (Nappal)

49. Kép / 4. folyt.

A katonák a veremből feldobnak egy géppisztolyt. A tiszt elkapja és a szemtanúhoz fordul:

–Ez kié?

A rémült katona a hullára mutat:

–Az övé.

A tiszt megvizsgálja a géppisztolyt és Péterhez fordul:

–Ebből nem lőttek.

Fölrepül a második géppisztoly is. A tiszt kapja el — a sebesült katonától kérdi:

–Ez kié?

A katona halálra van rémülve.

–Az enyém.

A tiszt komoran megjegyzi:

–Elhagytad a fegyveredet. Itt hagytad ezeknek a magyar parasztoknak.

A katona elsápad, tudja, hogy ennek mi lesz a következménye.

A tiszt megnézegeti a másik géppisztolyt is, és megint Péternek mondja.

–Ebből nem lőttek.

Ezt követően a tiszt már oroszul intézkedik. A hullára mutat.

–Húzzátok a zsákot a fejére, és tegyétek fel a szekérre.

A tiszt Péterhez fordul, magyarul mondja neki:

–Kihozni ló.

A katonák felteszik a hullát a szekérre. Péter a szekér elé fogja a lovat.

A tiszt mosolyogva Jánoskához megy, felemeli, a szekérre teszi a hulla mellé. Körbejártatja a szemét a tanya udvarán, aztán a kiserdő felé néz.

KISERDŐBEN (Nappal)

50. Kép

Az Apa kiles a fák közül. Látja, hogy viszik el a családját. Utánuk rohanna, de a józan esze visszatartja.

PINTÉR-TANYÁNÁL (Nappal)

51. Kép

Két terepjáró megy a havas dűlőúton, mögöttük a sovány ló vánszorog a szekérel. A szekéren a holttest fekszik, mellette az ijedt Jánoska ül. A szekér mögött Anya, a lányok és Péter mennek, Péter-nek hátra van kötve a keze. Mögöttük pe-dig két orosz katona...

PLÉHKRISZTUS ELŐTT (Nappal)

52. Kép

A menetelők a Pléhkrisztus elé érnek. A fészület előtt megállnak. Erről a helyről egy távoli tanya látszik.

Az első terepjáróból kiszáll a tisz, hátra megy a szekérhez. A tanya irányába mutat.

Anya válaszol.

A tisz megkérdezi:

Anya bólogat.

A tisz megáll Juli előtt.

Juli ijedten válaszol:

–Ki lakni az tanyán?

–Pintér Lajosék.

–Ismerni őket?

–Persze. Nagyon jól ismerjük őket.

–Hogy hívnak?

–Juli.

PLÉHKRISZTUS ELŐTT (Nappal)

52. Kép / 1. folyt.

A tiszt arcán ekkor látszik először valamifajta érzelem, majdnem ellágyulás. Kedvesen mondja Julinak:

Juli lekapja Jánoskát a szekérről, futva elindulnak a távoli tanya felé.

Az orosz tiszt visszasétál az első gépkocsihoz, kiharcolja a rémült, sebesült katonát. A tiszt a siető Julit és Jánoskát nézi.

A tiszt jóindulatúan néz a katonára, az elmosolyodik, reménykedni kezd, hogy talán mégsem esik baja. A tiszt mosolyogva mondja neki:

A katona meghatódik a tiszt jóindulata láttán, Juliék után fut. Ekkor fog csak gyanút. Visszafordul egyszer: a tiszt nyugodtan nézi. A katona ismét nekiindul, még egyszer visszafordul, majd fut Juliék után.

A tiszt kényelmesen előveszi a pisztolyát, gondosan megcélozza és hátulról lelövi a katonát.

Juli egy pillanatra visszanéz, aztán még gyorsabban kezd szaladni Jánoskával.

Mária Péter karjába kapaszkodik.

–Juli. Vedd le gyerek a szekérről. Futni Pintér Lajosékhoz. Én nem akar látni bennetek.

–Szép lány. Talán nem kellett volna elküldenem.

–Hozd vissza.

–Úristen! Ezek egymást is irtják. Le fogja löni Julit is.

KISERDŐBEN (Nappal)

53. Kép

Az erdőben a fák közt feltűnik Apa arca. Ő is hallotta a lövést, de nem tudja, hogy mi történt.

PLÉHKRISZTUSNÁL (Nappal)

54. Kép

A Péterék mögött álló egyik orosz katonára megjegyzi:

A másik orosz elgondolkozva válaszol:

Közről látszik a Pléhkrisztus, rajta golyónyomok. Valakik nemrég rálőttek egy sorozatot.

–Megérdemelte. Elhagyta a fegyverét.

–És jobb, ha nincs szemtanú.

TANYA UDVARÁN (Alkony)

55. Kép

Apa alkonyatkor egy köteg fával érkezik a tanyára. Óvatosan körülnéz. A faköteget ledobja a válláról a gangon, be megy a konyhába.

KÖNYHÁBAN (Este)

56. Kép

Meggyújtja a falon függő petróleumlámpát. Megfordul.

A szobából egy orosz katona jön elő, rászegezi a tányéros géppisztolyt. Mosolyog. Az asztalon egy üveg pálinka van és két pohár.

–Jó estét, bátyuska. Kérsz egy pohár pálinkát?

KONYHÁBAN (Este)

56. Kép / 1. folyt.

Az apa bólint.

A katona tölt a poharakba.

Apa le akar ülni, az orosz fenyegetően ráfogja a fegyverét.

–Állva igyál!

Apa kihörpinti a poharat, elfintorodik az arca. Az orosz még mindig kedélyeskedik.

–Tiszta spiritusz. Nem lesz semmi bajod tőle. A patikából hoztuk.

Az orosz katona széke mellé helyezi a géppisztolyt. Apának felvillan a szeme, neki akar ugrani a katonának.

A háta mögött kinyílik a kamra ajtó, egy másik orosz katona lép be, gépfegyverét leveszi válláról.

Az asztalnál ülő katona ismét tölt a pohárba, Apának nyújtja.

–Igyál még egy pálinkát. Szükséged lesz rá.

A katona is iszik. Apa kiüríti a poharát.

A katona feláll, vállára veszi a géppisztolyt.

–Akkor mehetünk is.

TANYA UDVARÁN (Alkony)

57. Kép

Hárman mennek egymás mellett a kifosztott tanya udvarán. Középen az Apa, oldalán a két orosz katona.

FÉNYKÉPÉSZ MŰTEREMBEN (Nappal)

58. Kép

Kopott vidéki fényképész-műterem, a szokásos díszletekkel, köröskörül sok fénykép a falon. Közöttük képek a Pásztor családról — Apa és Anya a négy lánnyal és Péterrel, Péter büszke pózban, katonaruhában, a bevonulás előtt. Eszter esküvői képe a férjével. Korábbi fényképek Máriáról, Annáról, Juliról.

Az öreg fényképész egy régi műtermi fényképezőgép körül matat. Az ajtó mellett fegyveres orosz katona áll.

Először Pétert hozzák be, kissé már elgyűrődött uniformisában, leül a székre a fényképezőgép elé. Az öreg fényképész hozzálép, igazgatja a fejét, de csak azért, hogy szót válthasson vele. Suttogva kérdezi:

Péter is suttogva válaszol:

Kihúzza a derekát, fejével biccent régi katonafényképe felé.

Idősebb orosz katona Péter mellére helyez egy kartonlapot, melyen négyjegyű szám van.

Az öreg mester lefényképezi előlről és oldalról.

Készülnek a további börtönképek.

Apa ül a széken, a fényképész a fülébe súgja:

Apa merev, szenvedő arccal mondja:

Anya következik. A széken ülve a családi fényképükre mered. A fényképész az ő fejét is igazgatja.

–Miért vagy itt?

–Megöltem egyet közülük.

–Ugyanolyan képet csináljon rólam.

–Péter is itt van.

–A többiek is itt vannak.

–Téged talán nem bántanak.

FÉNYKÉPÉSZ MŰTEREMBEN (Nappal)

58. Kép / 1. folyt.

Anya még mindig a családi fényképet nézi.

–A férjem szerencsére megmenekült.

–Tíz perccel ezelőtt csináltam róla fényképet.

Anya összeszorítja az ajkait, szűri a szavakat:

–Erről ne szólj a lányoknak.

Az orosz katona rájuk mordul:

–Nem beszélünk!

Felvillan Eszter esküvői fényképe — most Eszter ül a széken.

Mária régebbi képe. Most őt fényképezik.

Anna ül a székben. Szemben vele egy korábbi retusált fényképe. Az öreg fényképész sajnálkozva suttogja:

–Akkor nagyon szép voltál. Mostanra megcsúnyultál. Biztosan azért, mert félsz.

Anna dühösen, hangosan válaszol:

–Maga is csúnya.

A fényképész tovább suttog.

–Én is félek.

Az orosz katona mostmár rájuk dörren:

–Mondtam, hogy nem beszélünk!

A fényképész ijedten húzódik a gépe mögé.

VÉRES ISTÁLLÓBAN (Nappal)

59. Kép

Egy üres, vérfoltos istállóban két zsákba burkolt holttest fekszik. Apa áll előttük, mögötte a tanyán látott két katona. A nyomozótiszt, aki a tanyán intézkedett, odalép az egyik hullához, lerántja fejéről a zsákot. A főbelőtt katona arca bukkan elő.

A tiszt Apához fordul:

Apa emlékezik a saját utasításaira.

A tiszt félbeszakítja.

Leveszi a zsákot a bekötött kezű katona fejéről is.

Apa tiltakozik.

A tiszt csak szemével jelez. Az egyik katona puskatussal oldalba vágja Apát. Apa térdre esik, aztán feltápászkodik.

A tiszt odaszól az egyik katonának:

A nyomozótiszt most a főbelőtt hullára mutat:

Apa a Pléhkrisztusnál lelőtt katonára néz, megismétli előbbi vallomását.

Behozzák Anyát, a két holttesthez vezetik. Anya rémülten nézi a két halott oroszt, rémülten tekintget férjére is. Szemrehányóan, már-már vádlóan mondja:

Apa leverten válaszol:

-Te lőtted meg?

-Rámfogta a géppisztolyát, dulakodtunk...

-Pisztollyal ölték meg.

-Ezt is te ölted meg?

-Ez elszaladt. Nem öltem meg.

-Hozzátok ide az asszonyt!

-Ezt a fiad is beismerte: ő ölte meg. Ennek tehát két gyilkosa van.. De ki ölte meg a másik?

-Ez elszaladt.

-Azt hittem, megmenekültél. Miért nem maradtál az erdőben?

-Tüzet akartam gyújtani. Fáztam.

VÉRES ISTÁLLÓBAN (Nappal)

59. Kép / 1. folyt.

A tisztt megkérdezi:

–Ki ölte meg két legderekabb katonámat?

Anya ijedten pislog a férjére és a hülákra. Aztán a tanyán lelött katonára mutat, majd Apára néz.

–Azt ő ölte meg.

A tisztt sétálgat körülöttük, és úgy kérdez, mint aki már mindent tud.

–Hol?

Anya gépiesen mondja:

–A tanyán.

A tisztt hangosabban szól:

–És a másik? Ki ölte meg? Én?

Anya elképedve néz a tisztre, de gyorsan megérti, hogy az mit akar hallani.

–Ezt is ő ölte meg. A Krisztusnál.

Apa értetlenül néz Anyára, aztán mindent megért. Megadóan bólogat.

A tisztt összedörzsöli a kezét, szemével int a katonáknak, az egyik katona ismét megüti Apát. A tisztt elégedetten mondja Anyának:

–Harmadszor is elárultad. Így lenni ez a bibliában is.

ISKOLAUDVARON – UTCÁN (Nappal)

60. Kép

Egy iskola udvarából férfiak jönnek kettes sorokban, a vállukon csákány, lapát, ásó. Munkába indulnak. Péter is közöttük van, egy bajuszos férfi mellett lépked.

A bajuszos férfi menet közben magyaráz Péternek:

Egy fiatal suhanc hegedűtökkel a hóna alatt lépked ~~mögöttük~~, visszafordul.

előtű

A bajuszos hanyagul lehűti reményeit.

A hegedűs továbbra is bizakodik.

Orosz dallamot próbálgat a hegedűjén.
A bajuszos gúnyosan mondja neki:

Péter csendesen megjegyzi:

A bajuszos férfi benéz egy kanyargós mellékutcába.

–Amíg itt dolgoztatnak bennünket, addig nincs komolyabb baj. Az igazi baj akkor kezdődik, ha majd kelet felé terelnek bennünket.

–Engem csak három napra hívtak be. Azután mehetek haza. Hiszen még katona sem voltam.

–Hadifogoly még lehetsz. Akár évekig is.

–Három nap múlva hazamegyek. Muzsikálok a tiszteknek, aztán hazamegyek. Tudok néhány orosz nótát, és ha kell, újabbakat is megtanulok.

–Neked még sokat kell tanulnod, öcsém.

–Én már nem megyek sem keletre, sem nyugatra. Bizonyára itt fognak agyonlőni.

–Szeretem az ilyen kanyargós utcákat. A golyók nyílegyenesen röpülnek, nem tudnak kanyarogni.

PINCÉBEN (Nappal)

61. Kép

A szűk pincében legalább húsz fiatal lány és asszony szorong, köztük Eszter, Mária, Anna és Anya is.

Anya egy sarokban magyaráz Eszternek, Máriának és Annának.

Mária rémülten kérdezi:

Anya összetörten mondja:

Mária felháborodik.

Anya lehorgasztott fejjel válaszol:

Anna megrémül:

Anya szomorúan nézi lányait.

Mária nem érti a helyzetet.

Anya keményen válaszol:

Eszter a kétségbeesetten üldögélő, heverő lányok között járkálva kérdezi:

Anya körülnéz, valamelyest higgadtan mondja:

Mária szemrehányóan mondja Anyának:

Eszter az egyik sarokba kuporodik, elsírja magát.

Anya megpróbálja vigasztalni.

Hirtelen kinyílik a pinceajtó. Két orosz katona áll az ajtóban, végignéznek a nőknél. Az egyik katona Eszterre, Máriára és Annára mutat.

A három lány elmegy a katonákkal.

–Apátokat is behozták. Magára vállalt két gyilkosságot.

–Két orosz katona halt meg.

–De hát a másikat a tiszt ölte meg!

–Mindkettőt Apátok ölte meg.

–Apát ki fogják végezni!

–Igen. Ki fogják végezni. De Péter életben marad.

–Péter bevallotta, hogy ő a gyilkos.

–De én letagadtam.

–És mi mit mondjunk, ha kérdeznek bennünket?

–Hallottátok Apátok utasítását akkor éjszaka a répaveremnél. Ő gyilkolt.

–Szépen együtt maradt a családunk.

–Szeretném tudni, hogy mi van a fiammal.

–Pintérek vigyáznak rá. Meg Julira is.

–Te, te és te, gyertek velünk!

OSZTÁLYTEREMBEN (Este)

62. Kép

A lányokat bevezetik egy osztályterembe. A falakon különféle gyerekrajzok, képek, egy térkép Nagy-Magyarországról. A terem végében egy harmónium.

Amikor a lányok megállnak a katedra előtt, a tiszt felnéz rájuk.

A lányok egymásra néznek, Mária szóval meg:

A tiszt Eszterre néz, az bólint, aztán Annára néz, az is bólint.

Eszter még hozzáfűzi:

A tiszt sóhajt, a harmóniumra mutat és megkérdezi:

Eszter válaszol:

Mária még hozzáteszi:

Egy orosz őrmester jön be, a nyomozótiszthez megy. Halkan beszélgetnek, nézik a lányokat.

A tiszt Máriához és Annához fordul:

Az őrmester kivezeti Máriát és Annát a teremből. Eszter dermedten néz a tisztre. Az odasétál hozzá, felül a legközelebbi iskolapadra és elgondolkozva megkérdezi:

Eszter sejti, hogy mi fog történni a húgaival, visszaemlékezik az ellene elkövetett erőszakolási kísérletre is, halálra váltan válaszol:

A tiszt hosszasan néz Eszterre.

–Nektek talán lehet hinni. Egy kérdés van. Ki ölte meg a két katonámat?

–Apánk.

–Engem védett az Apám.

–Tud valaki játszani ezen?

–Nyolc évig jártam ebbe az iskolába.

–Mindannyian ide jártunk.

–Te és te. Mentek velem!

–Hogy lehet egy nőt megerőszakolni?

–Előbb megverik.

ISKOLAUDVARON (Este)

63. Kép

Beesteledett. A lányokat átvezetik a sötét iskolaudvaron, egy gépkocsiba tuskolják őket — az autó kirobog a kapun.

GÉPKOCSI A VÁROS UTCÁIN (Este)

64. Kép

A gépkocsi a város sötét utcáin robog a lányokkal.

Anna kétségbeesetten kérdi Máriától:

Mária is meg van ijedve, de azért igyekszik nyugtatni Annát:

Anna borzongva mondja:

Mária önmagának is bizonygatja:

Anna összehúzza magát a kocsi sarkában:

–Hová visznek bennünket?

–Talán kihallgatásra.

–Már megint nagyon sötét van.

–Kihallgatnak bennünket, aztán szabadon engednek. Hiszen nem tettünk semmi rosszat.

–Félek a sötétben.

VÁROSI LAKÁSBAN (Este)

65. Kép

Máriát és Annát egy lakáson kísérik keresztül a katonák. A konyhában megrémült házaspár ül, a lányok segélykérően néznek rájuk. A házaspár tudja, hogy mi következik, nem először történik ilyesmi a lakásukban.

A konyhából be lehet látni az egyik szobába, ahol két orosz tiszt áll. A konyhában kuporodó férfi ismeri a lányokat. A lányok megtorpannak, Mária megkérdezi:

A férfi fásultan mondja:

Mária rémülten forgatja a fejét hol a szoba, hol a házaspár felé.

–Tanár úr, emlékszik még rám?

–Emlékszem.

–Én mindig jól feleltem történelemből.

VÁROSI LAKÁSBAN (Este)

65. Kép / 1. folyt.

A férfi kelletlenül, szinte szégyenkezve válaszol:

Mária átöleli a remegő Annát.

A tanár lehorgasztja a fejét.

–Tudom.

–Segítsen rajtunk!

VÁROSI LAKÁS SZOBÁJÁBAN (Este)

66. Kép

A katonák belökdösik a lányokat a szobába. A tágas helyiségben egy dupla ágymellett két orosz tiszt várja őket. Az ágymellett díszes terítővel letakart, megterített kerek asztal.

A katonák kihátrálnak a szobából, becsukják maguk mögött az ajtót.

VÁROSI LAKÁS KONYHÁJÁBAN (Este)

67. Kép

A két katona leül az asztalhoz a házaspárral szemben. Falatozni kezdenek, időnként fölfigyelnek a szobából kiszűrődő zajokra: a lányok sikoltozására, a tisztek nevetésére, lerántott tányérok, evőeszközök csörömpölésére.

Aztán már csak a lányok sikoltozását, sírását hallani.

A házaspár mozdulatlanul ül.

OSZTÁLYTEREMBEN (Éjjel)

68. Kép

Az orosz tiszt a ketedránál ül, előtte egy tában pattogatott kukorica, azt eszegeti. Az asztalon egy erősfényű lámpa.

Két katona bevezeti Pétert.

A tiszt nem szól semmit, csak a fejével int, hogy Péter vegyen a kukoricából.

Péter vesz egy marékka, aztán leül a legfélreesőbb padra, Nagy-Magyarország térképe alá.

Péter is, a tiszt is a pattogatott kukoricát rágcsálja. A két orosz katona türelmesen várakozik a háttérben.

A tiszt végül megszólal:

–Én nem hagynám, hogy az Apám vállaljon minden magára. Igaz férfi megvédi az apját.

Péter elképedve kérdezi:

–Hol van az apám?

A tiszt feláll, járkál, az ajtó felé int.

–Itt. Rendesen viselkedik. Bevallotta, hogy megölte két katonát. Előbb csak egyet ölt meg. De anyád bizonyította, hogy megölt még egy. Akkor is azt bevallotta.

Péter felháborodva mondja:

–Nem hiszem.

A tiszt továbbra is türelmes.

–Én sem. De bevallotta.

Péter dühösen kérdezi:

–Bántották az Apámat?

A tiszt megrázza a fejét.

–Nem bántunk senki. Csak, akik minket bántanak.

Péter már követelők:

–Látni akarom az Apámat.

A tiszt a pattogatott kukoricát eszegetve odaszól az orosz katonának:

–Hozzátok be az apját.

OSZTÁLYTEREMBEN (Éjjel)

68. Kép / 1. folyt.

Felgyújtja az erősfényű lámpát, a fényt az ajtó felé irányítja. Azután a harmóniumhoz megy, leül, játszani kezd egy szomorú orosz dalt.

Az egyik katona kimegy és belökdösi Apát a terembe. Apa vigyázzállásba meredek az ajtóban. A lámpa a szemébe világít. Nem látja Pétert.

A tiszt mostmár csak időnként ütögeti a billentyűket, megkérdezi Apától:

Apa a betanult és elvállalt szöveget mondja:

Apa iskolásan felmondja a szövegét:

A tiszt tovább kérdez:

Apa továbbra is monoton hangon felelget:

Ekkor megszólal Péter:

Apa kilép a fényből és csak ekkor veszi észre, hogy Péter is a teremben van. Zavartan kérdezi:

Néhány pillanatig csend lesz. Az orosz tiszt újra játszik a harmóniumon, és szinte mellékesen megkérdi:

Ismét csend. Aztán Péter válaszol:

–Na öreg, hány orosz megöltél?

–Kettőt.

–Hol?

–Voronov közlegényt a tanyán, Major-kin örvezetőt a Jézus szobornál.

–Mivel megölted őket?

–A fiam katonapisztolyával.

–Hol van az a pisztoly, Apám?

–Te is itt vagy?

–Hát akkor, hol az a pisztoly?

–Majd én megmutatom.

OSZTÁLYTEREMBEN (Éjjel)

68. Kép / 2. folyt.

A tiszt fölnez Apára és Péterre. Mindketten elnyűttek, fáradtak, borostásak.

A tiszt tárgyilagosan megjegyzi:

–Csúnyák vagytok... az egész népetek csúnya. Görbe lábú, kicsi, ijedős emberek.

Ezután már csak a harmóniumra és a saját játékára összpontosít.

ORSZÁGÚTON (Hajnal)

69. Kép

A havas téli hajnalban egy orosz sofőr egy gépkocsit próbál kurblival begyűjtani. Mária és Anna a gépkocsiban ül. Az autó motorja nem indul be.

Orosz teherautó közeledik, a kurblizó katona leállítja. A sofőrhöz megy.

A sofőr megkérdezi:

A katona kurtán utasítja:

A gépkocsivezető katona elvigyorodik:

A másik katona elneveti magát.

A sofőr kiszáll a fülkéből. Megnézi a lányokat.

Kirángatják a lányokat az autóból, fellebbentik a teherautó ponyváját — orosz katonák vigyorognak a ponyva mögöl.

Anna halálra rémül. Maradék erejét összeszedve fut a havas mezőn.

Mária egy másik irányt választ.

–Van itt két lány a kocsimban. Vidd őket vissza a börtönbe.

–Miért?

–Csurkin őrnagy parancsa.

–Nem tetszenek az őrnagynak?

–Az éjjel még tetszettek. Most már nem.

–Hát, ha az őrnagy parancsolja...

ORSZÁGÚTON (Hajnal)

69. Kép / 1. folyt.

A katonák kurjongatva ugrálnak le a kocsiról és loholnak, kergetik a két lányt.

A kíséző katona a levegőbe lő — már tudja, látja, hogy a két lányt hajkurászó katonák gyűrűjéből lehetetlen a menekülés.

Anna elesik. Egy katona rávetődik. A többi toporogva vár a sorása.

Elkapják Máriát is.

PINCÉBEN (Nappal)

70. Kép

A pincében a falnak dőlve ül Mária és Anna. Száraz, tágranyílt szemekkel néznek, sokkos állapotban vannak. Eszter sírva áll mellettük. Körülöttük a többi nő.

Anya egy lavórban vizet hoz, a lányok elé teszi, aztán nagy nehezen kiegyenesíti Anna görcsös ujjait, kiveszi kezéből a díszes asztalterítőt, ketté hasítja. A terítő egyik darabját Eszter kezébe nyomja, a másikat bemártja a vízbe, Anna arcát kezdi törölgetni. Eszter is leguggol, ő is megáztatja a terítődarabot, sírva törölgeti Mária arcát.

Ezután a lányok combjait törölgetik.

Mária szólal meg először:

Anna révetegen ismétli:

Anya kétségbeesetten vigasztalja:

Anya is elsírja magát, tovább tisztogatja Annát, sírva mondja:

A többi nő körülöttük előbb halkán, aztán egyre hangosabban imádkozni kezd.

–Bemocskoltak bennünket.

–Egy életre bemocskoltak bennünket.

–Ismét tiszták lesztek.

–Nekem mindig ti lesztek a legszebbek.

BORBÉLYMŰHELYBEN (Nappal)

71. Kép

Ócska borbélyműhely.

Két forgószéken Apa és Péter ül, két csinos orosz katonalány borotválja és fésülgeti őket.

A másik lány is nevet.

Az első lány, aki kacérkodva néz Péter szemébe, még mindig nevetve tanácsolja:

–Ezt a fiút elfogadnám magamnak.

–És én mit csináljak ezzel az öregem-berrel?

–Mosd meg az arcát és küld útjára. Úgyis agyonlövik.

TANYA UDVARÁN (Nappal)

72. Kép

Lerombolt, széthordott tanya. A gazdasági épületek még épségben vannak, de a nyúlketrecek üresek.

Apa a tanya udvarán áll, a kutat nézi.

A kút körül orosz katonák, mögöttük a tisztt sétál.

A katonák kötelet erősítenek Péter derekára és leengedik a kútba. Péter nyakig elmerül a vízben. Többször is víz alá bukik.

Fentről az orosz tisztt nézi.

Péter felkiabál:

A tisztt nyugondtan tanácsolja:

Péter többször is a víz alá bukik — végül megtalálja a pisztolyt:

A tisztt odaszól az orosz katonáknak:

–Nem találom!

–Keresd tovább. Van idő.

–Megvan!

–Húzzátok fel!

TANYA UDVARÁN (Nappal)

72. Kép / 1. folyt.

A katonák kihúzzák Pétert a kútból, ő csuromvizesen, halálra fagyva átadja a pisztolyt a tisztnek.

Apa elkeseredetten mondja:

A tiszt Péterhez fordul:

Péter dideregve simogatja csuromvizes ruháját, mintha a vizet akarná kifacsarni.

A tiszt nézegeti a pisztolyt, és megjegyzi:

A katonák elvezetik Pétert, betuszkolják az egyik terepjáróba.

Apa a lerombolt tanyát nézi. A tiszt a kútból előkotort pisztollyal odamegy hozzá, a vállára teszi a kezét. Apa halkán megjegyzi:

A tiszt szinte sajnálkozva mondja:

Apa továbbra is halkán beszél:

A tiszt elmélázik, mintha kicsit elérzékenyülne.

Ekkor úgy érzi, hogy elszólta magát, keményebb hangra vált.

Megszorítja Apa vállát, a terepjáró felé fordítja, elindulnak.

Apa felszáll a dzsipre, a tiszt pedig elindul gyalog, a terepjáró lassan követi.

–Nekem kellett volna lemenni a kútba. Ott is kellett volna maradnom.

–Tudtam, te vagy gyilkos.

–Én ezt nem tagadtam.

–Apád, Anyád mást mondott. De már tudjuk az igazság.

–A tanyát nem kellett volna lerombolni.

–Itt megöltek egy szovjet katonát.

–Meg akarta gyalázni a lányomat.

–Nekem is van két szép lány. Én is lőném le, aki erőszakoskodik. Csak neked mondom.

–Neked se kellett volna mondani. Na gyerünk!

KASZINÓBAN

72-A. Kép

Vidéki város kaszinó-terme. Bőrfotelekben magas rangú orosz tisztok ülnek, két katona és egy civil ételt, italt hord eléjük. Az orosz Újévet ünneplik, a nyomozó tiszt is az ünneplők között van.

A terem közepén a hegedűs suhanc játszik, tetszeni akar, bravúrosan bánik hangszerével. Két, kissé már kaptos tiszt megy hozzá. Az egyik a vállára csap.

A két italos tiszt énekelni kezd egy orosz népdalt, a hegedűs pillanatok alatt ráhangolódik a dallamra. Egyre többen énekelnek a hegedűszóra.

A nyomozó tiszt mellett egy ezredes ül (ő lesz később a hadbíró), a hegedűst nézi, és elismerően mondja:

A nyomozó tiszt is nézi a hegedülő fiút.

A hadbíró élvezzi az oldott hangulatot.

A nyomozó tiszt is dúdolja a hegedűs által játszott dallamot, jókedvűen mondja:

A hadbíró énekel a többiekkel, egy pillanatra abbahagyja az éneklést.

A nyomozó tiszt még mindig mulatozás közben válaszol:

A hadbíró hirtelen elkomorodik.

A nyomozó tiszt rosszat sejt, felhagy a dúdolgatással.

–Vojna kaput. Orosz nótát játsszál!

–A magyaroknak jó hallásuk van.

–Gyorsan tanulnak. Néha persze hatni kell rájuk.

–Ezt a fiút ma este még ne bántsátok.

–Vele nem kell gorombáskodni.

–Megkaptam a jegyzőkönyvet azokról a magyar gyilkosokról. Pásztor család?

–Igen. Mindent bevallottak.

–Emlékszel még Szergej Mihalkov századosra?

–Együtt tanultunk Gorkijban.

KASZINÓBAN

72-A. Kép / 1. folyt.

A hadbíró ránéz a nyomozó tisztre.

–Túlbugzó volt. Lelőtt egy fosztogató vörös katonát. Aztán tegnap ő is meghalt.

A nyomozó tiszt elképedve kérdezi:

–Meghalt?

A hadbíró elmosolyodik.

–Szegény Mihalkov százados elindult Berlinbe... De Budapest előtt meglőtték... Lehet, hogy hátulról.

A nyomozó tiszt az egyik katona-pincér felé nyújtja a poharát, az pezsgőt tölt bele.

–Szerjózsa tisztességes ember volt.
–Holnapra kérek egy másik jegyzőkönyvet a Pásztor családról. A mi katonáink tisztességes emberek –

– mondja a hadbíró nyomatékosan.

–Vigyáznunk kell rájuk.

Kiüríti a poharát, énekelni kezd. *(eldd/12)*

A nyomozó tiszt is iszik egy kortyot.

Megkérdezi:

–A lányokat elengedjük?

A hadbíró éneklés közben bólogat.

MOSDÓBAN

72-B. Kép

A nyomozó tiszt kimegy a kaszinóból, a mosdóban áll a tükör előtt. Kezében a félig kiürített pohár. Kiissza a pezsgőt, az üres poharat a háta mögé dobja. Azután megmossa, megtörli az arcát. Hosszasan néz a tükörbe.

BÖRTÖNBEN (Este)

73. Kép

Péter a börtönben ül. Mellette a bajuszos férfi, a másik oldalán egy orosz katonaszökevény ül.

Péter a bajuszosnak magyaráz:

–Főbelőttem azt a disznót. Aztán a pisztolyt is megmutattam.

Az orosz katonaszökevény a bajuszoshoz fordul:

–Mit mond?

A bajuszos németül magyaráz:

–Agyonlőtt egy orosz katonát. Pisztollyal lőtte agyon. Később előadta a pisztolyt.

A katonaszökevény Péter vállára borul.

–Nekünk végünk van, testvér.

Most Péter kérdezi a bajuszost:

–Ki ez? És mit mond?

A bajuszos higgadtan válaszol:

–Orosz katonaszökevény. Az mondja, hogy hamarosan mindkettőtöket agyonlőnek.

Péter bólogat komoran.

–Tudom.

A bajuszos a levegőbe néz, meglepő nyugalommal mondja:

–Én már háromszor elszöktem tőlük.

Péter majdnem ingerülten reagál;

–Negyedszer is elkaptak.

A bajuszos nyugodtan válaszol:

–Mert hülye voltam. Karácsonyfát árultam a piacon. Sőt, a legszebb karácsonyfámat még el is ajándékoztam. Egy szép tanyasi lánynak adtam oda ajándékba. Megígértem neki, hogy majd meglátogatom. De ezek ismét utolértek.

Péter meglepetten kapja fel a fejét:

–Te lennél a Jézus küldönce?

A bajuszos meglepődik:

–Micsoda?

BÖRTÖNBEN (Este)

73. Kép / 1. folyt.

Péter most már érdeklődéssel nézi a mokány, bajuszos férfit.

A bajuszos még jobban elcsodálkozik.

Péter még mindig elképedve nézi a bajuszt.

Bajuszos:

Péter elkeseredetten mondja:

A bajuszos elkeseredetten veszi tudomásul a közlést:

Péter a fejét rázza.

A bajuszos higgadtan mondja:

Péter hallgat, ez a hallgatás beleegyezésnek is értendő. A bajuszos az orosz katonaszökevény felé mutat.

A bajuszos a katonaszökevény mellé ül, duruzsol a fülébe.

Az orosz bólogat.

–Az a fiatal tanyasi lány, lehet, hogy az én húgom volt.

–Tényleg? Szép lány. Kár, hogy nem tudtam meglátogatni. De majd elmegyek hozzá.

–Ő is itt van a börtönben.

–Jobb sorsot kívántam neki. Szép lány.

–Talán miattam jutott ide.

–Kár. De majd elszükünk. Én negyedszer is elszököm tőlük. Tudom, hogy kell csinálni. Velem jössz?

–Nem hagyhatom itt a családomat. Az egész családom börtönben van.

–Innen nem segíthetsz rajtuk.

–Majd őt is rábeszélem. Jobb, ha többen vágunk neki.

BÖRTÖNBEN (Este)

73. Kép / 2. folyt.

A hegedűs suhanc a tisztektől tanult nótát játsza, fogolytársai kedvetlenül hallgatják, az örök mosolyogva figyelik. A bajuszos még néhány fogolytársához megy, magyaráz nekik valamit, aztán visszajön Péterhez.

Hegedűs ismét megy.

A bajuszos a katonaszökevényre mutat:

–Holnap reggel a kijáratnál is játszani fog a fiú. Figyelj erre a dallamra. Ha meghallod, azonnal eredj futásnak. Mind a hárman egyszerre kezdünk futni három irányba. Ez nagyon fontos.

Péter már mindent végiggondolt, elfogadta a tervet. Érződik a hangján, amikor megkérdezi:

–Öt biztosan lelövik. Elég ügyetlennek látszik. Lehet, hogy téged is lelőnek, de ha egy kis szerencséd van, megmenekülsz. Én biztosan megmenekülök.

A bajuszos bólogat.

–Tudod, hol van a tanyánk?

Péter nagyon gyakorlatiasan tanácsolja:

–Tudom. Elmondta a lány.

A bajuszos hálás, de természetesen veszi a közlést.

–Ha megéheznél, az istállóban az egyik horogfa mögött van egy oldal szalonna.

–Köszönöm. Egészen biztosan meg fogok éhezni.

ISKOLAUDVAR (Nappal)

74. Kép

Téli reggel. A foglyok munkába indulnak. A hegedús suhanc játszani kezd: az orosz nótát virtuóz, furcsa mozdulatokkal. A foglyok körülveszik, az örök is oda mennek, vigyorogva hallgatják.

A bajuszos férfi leüti az egyik orosz katonát, kiragadja kezéből a tányéros géppisztolyt, és futni kezd.

ISKOLA ELŐTT (Nappal)

75. Kép

Futni kezd Péter is és az orosz katonaszökevény is. Három ellenkező irányba szaladnak.

Az oroszok többsége a bajuszos férfit veszi üldözőbe, lövöldöznek rá. A bajuszos visszafordul, lő az elragadott géppisztolyból. Két orosz katona elesik, a többiek elbizonytalanodnak, megállnak.

A katonaszökevényt az orosz őrség vezetője veszi célba, és egy rövid sorozattal leteríti.

Péter már majdnem eltűnik a másik utcasarok mögött, amikor őt is találat éri — elterül az úttesten.

A hegedús egyre látványosabb, szélesebb gesztusokkal játszik. Egy orosz tiszt, aki fölméri a helyzetet, agyonlövi a hegedűlő fiút. A zene elhallgat, síri csönd.

ISKOLA ELŐTT (Nappal)

75. Kép

Az orosz kísérő őrség parancsnoka oda sétál a katonaszökevényhez, megnézi a földön fekvő férfit, pisztolyából még egyszer belelő. A már haldokló test megrázódik.

Péterhez egy fiatal orosz katona megy. Előveszi pisztolyát, Péterre fogja. Agyonlőhetné. Agyon akarja löni. Közömbös szemekkel, érdektelenül néz Péterre. Péter hanyatt fekszik a földön, nyugodt, tiszta szemekkel néz fel az oroszra. (Ezt az orosz katonát már többször láttuk a nyomozás kezdete óta.)

Az orosz katona lassan visszateszi pisztolytáskájába a fegyvert, elfordul, visszamegy a foglyokhoz.

A foglyokat ismét sorba állítják, tovább vezetik őket.

KISVÁROSI UTCÁN (Nappal)

76. Kép

Péter az úttesten fekszik.

Harangszó. Emberek jönnek ki a templomból a vasárnapi miséről.

A fagyos utcán fekvő Péter felé két gimnazista lány közeledik. Megállnak Péter mellett, rémülten néznek le rá. Az egyik megkérdezi:

–Mi történt magával?

Péter nem válaszol. Háta alól vér szivárog.

A másik lány ijedten megkérdi:

–Megsebesült?

Péter most csöndesen válaszol:

–A hátamba lőttek.

KISVÁROSI UTCÁN (Nappal)

76. Kép / 1. folyt.

A két lány tanácstalanul néz egymásra.
Az első riadtan mondja:

Az utca túloldalán két ünneplőruhás férfi megy, nyilván ők is a templomból tartanak hazafelé. A lányok kiabálnak feléjük.

A két férfi megtorpan, majd átszalad az úttesten.

Péter fölé hajolnak. Az egyik megkérdezi:

Péter tudja, hogy meg fog halni, nyugodtan válaszol:

A két férfi úgy viselkedik, mint akik nagyon jól ismerik az efféle helyzeteket, elfogadják a pillanatnyi állapotot. Komolyak, de nem megrendültek.

Az egyik gyakorlatiasan javasolja:

A két férfi fölemelné Pétert, de ő ordítva tiltakozik:

A férfiak fölé hajolnak, megtapogatják. Az első megállapítja:

Péter könyörög:

A két férfi összenéz, látszik, hogy értik egymást. Bemennek a mellettük lévő házba.

A lányok Péter mellett maradnak. Az egyik leguggol mellé, megkérdezi:

–Nem hagyhatjuk az utcán. Itt fog meghalni.

–Jöjjenek ide! Jöjjenek gyorsan!

–Beléd lóttek?

–Igen. Megpróbáltam elszökni tőlük.

–Bevisszük ide, ebbe a házba.

–Ne nyúljatok hozzám. Rettenetesen fáj a hátam.

–Úgy látszik, a gerincedbe lóttek. Elviszünk a kórházba.

–Ne nyúljatok hozzám.

–Hol van a családja? Majd értesítjük...

KISVÁROSI UTCÁN (Nappal)

76. Kép / 2. folyt.

Péter közbevág:

–Börtönben van a családom. Ne menjetek a börtön közelébe.

A másik lány is segíteni szeretne.

–Szólhatunk a plébános úrnak vagy az iskolaigazgatónak.

Péter fáradtan tanácsolja nekik:

–A harmóniumos terem közelébe se menjetek.

A két férfi egy disznóforrázó teknővel jön vissza. Belefektetik Pétert. Péter arca eltorzul a fájdalomtól.

A két férfi elindul a teknővel.

KÓRHÁZ FOLYÓSÓJÁN (Nappal)

77. Kép

Már a kórház folyósóján mennek. A folyósó közepén teszik le a teknőt. Betegek, látogatók hajolnak Péter fölé. Az egyik látogató magyarázni kezd:

–Messziről láttam, amikor lelőtték. De az a másik, az a bajuszos, elszökött. Lekaszált két orosz katonát és elszökött tőlük.

Az egyik beteg sajnálkozva mondja:

–Ennek nem volt szerencséje.

Megszólal egy másik beteg is:

–Meg fog halni.

Egy orvos és két ápolónő szalad hozzájuk. Az orvos megvizsgálja Pétert és intézkedik:

–Azonnal a műtőbe!

MŰTŐBEN (Nappal)

78. Kép

Pétert fölteszik a műtőasztalra. Az orvos a kezét mossa, kesztyűt húz. Két ápolónő kezdené lefejni az egyenruhát a sebesültről.

Ekkor rontanak be az oroszok. Öten vannak. A vezénylő altiszt Péterre mutat:

Az orvos nem ért oroszul, magyarul érvel:

Az orosz nem érti a magyar beszédet, de a gesztusokból tudja, miről van szó.

Az orosz altiszt körülnéz, észreveszi a disznóforrázó teknőt, harsányan intézkedik:

Az orosz katonák beleteszik Pétert a teknőbe. Péter elájul.

–Ez a mi foglyunk!

–Súlyosan megsebesült. Azonnal meg kell operálni.

–Majd mi megoperáljuk.

–Rakjátok bele!

OSZTÁLYTEREMBEN (Nappal)

79. Kép

Péter a teknőben kinyitja a szemét, fölötte az orosz nyomozó tiszt arca. Mellette a falon Nagy-Magyarország térképe.

Az orosz tiszt fölényesen mondja:

–Nem tudsz elszökni előlünk.

Péter váratlanul és kissé megdöbbenően elmosolyodik:

–Jézus bajuszos küldönce elszökött.

A tiszt a nyomozás során először feldühödik:

–Kicsoda?!

Péter még mindig mosolyog:

–Jézus bajuszos küldönce. Lekaszált két orosz katonát és elszökött.

A tiszt ingerült:

–Öt is el fogjuk kapni!

Péter gúnyosan néz rá.

–Megint el fog szökni. Ő mindig megszökik maguktól.

A tiszt teljesen elképed Péter fölényes viselkedésén.

–Állj fel, te nyomorult, ha velem beszélsz!

Péter mozdulni sem tud a fájdalomtól, nem is próbál, de szinte derús arccal néz a dühöngő orosz tisztre.

A tiszt rákiált a katonákra;

–Állítsátok fel!

A katonák oda ugranak, felállítják a teknőt, Péter kiesik belőle, arcra zuhan, elájul. A hátán látszik a vérfolt.

A tiszt érzi, hogy elragadtatta magát, lehiggad, visszanyeri megszokott modorát. Kimérten utasítja katonáit:

–Fektesseitek vissza. És hívjátok be azt a két lányt.

A katonák visszafektetik az ájult Pétert a teknőbe, majd kimennek a két lányért.

Az ajtón belép a két orosz lány.

OSZTÁLYTEREMBEN (Nappal)

79. Kép / 1. folyt.

A tiszt a teknő felé tekint:

–Nézzétek meg!

A két lány a teknőhöz megy, elborzadva nézik a halottsápadt fiút. Péter kezd magához térni.

A tiszt megkérdezi a lányoktól.

–Ismeritek?

Vorovjeva válaszol:

–Igen. Én borotváltam meg.

A tiszt elégedett.

–Tehát ismeritek.

A tiszt most Pétert kérdezi:

–Ismered őket?

Péter a mennyezetet nézi, mintha nem is hallaná a tiszt hangját.

–Szomjas vagyok.

A tiszt ráförmed a katonákra:

–Ezt a haldoklót vigyétek ki innen. És valahogy szíjjazzátok bele a teknőbe. Nem akarom, hogy minduntalan kiessen itt nekem. És itassátok meg.

A katonák sietve kiviszik Pétert.

A tiszt az iratait rendezi a tanári asztalon. Időnként felnéz a két katonalányra, akik egyre inkább zavarba jönnek.

OSZTÁLYTEREMBEN (Éjjel)

80. Kép

A tiszt felnéz az irataiból, Apa és Anya állnak előtte.

A tiszt rosszallóan csóválja a fejét.

–Mindvégig hazudtatok nekem?

Apa meglepődve mondja:

–Dehát én mindent bevallottam. Bevallottam, hogy megöltem a két legderekabb katonáját, mert erőszakoskodtak a lányimmal.

OSZTÁLYTEREMBEN (Éjjel)

80. Kép / 1. folyt.

A tiszt leinti Apát.

–Bevallottad. A fiad is bevallotta. De ezt nem hittem el.

A tiszt rövid hatásszünetet tart. Apa és Anya értetlenül néznek egymásra. Majd folytatja a tiszt:

–Nem hiszem, hogy két legderekből katonám erőszakoskodik a lányokkal. Nem írhatom be jelentésbe. Tudni való, szovjet katonák nem csinálni ilyesmi. A szovjet katona az életét kockáztatja a ti szabadságért.

Apa megpróbál közbeszólni:

–Dehát...

A tiszt parancsolóan fölemeli a kezét. Azután az iskolapadban ülő két orosz katonalányra mutat.

–Ismered őket?

Apa a lányokra néz, bólogat.

–Ismerem őket. Ők borotváltak meg.

A tiszt elégedett.

–Tehát ismered őket.

A tiszt tagoltan és lassan beszél tovább.

–Ismerned kell őket. Ők mentek este a tanyákra kenyér és víz kérni. Ti támadtátok meg őket, a fiú megerőszkolta Novikova őrmesternőt és főbe lőtte.

A tiszt Novikovára mutat, aztán Vorovjevára, akik felállnak a padban.

–Vorovjevával is volt erőszak, de ő sikerült elmenekülni. Mindent elmondott nekem.

A két orosz katonalány nem érti a magyar beszédet, de egyre zavartabbak lesznek.

OSZTÁLYTEREMBEN (Éjjel)

80. Kép / 2. folyt.

A tiszt az asztalon fekvő papírokat lapozgatja, nyugodtan folytatja.

–Itt előttem az ő vallomás és ti vallomás is. Éjszakákon dolgoztam megmenteni tikteket és szovjet katonák becsületét. A pincében van ti három lányotok. Fáznak és félnek. Aláírnátok a vallomást, és a lányok hazamennek. Nem tovább fázni és félni. Én ígérem, hogy a Vörös Hadsereg sohasem fogja bántani őket.

A tiszt ismét hatásszünetet tart. Aztán rosszkedvűen megjegyzi:

Anya felsikolt:

–A fián sajnálom, nem tudok segíteni.

A tiszt elneveti magát.

–Megölték a fiamat?

Anya szinte hisztérikusan kiabál:

–Nem. Még nem.

A tiszt véget akar vetni a hisztériának. Odaint a katonának:

–Tudom, hogy megölték a fiamat!

A katonák behozzák Pétert a teknőben. Most már bele van szíjazva.

Anya Péterhez rohan.

–Hozzátok be!

Péter egykedvűen válaszol:

–Mit csináltak veled, fiam?

A tiszt határozottan mondja:

–Megpróbáltam elszökni tőlük.

Novikovához fordul:

–Le kellett löni. Megérdemelte. Erőszakolta és megölte Novikovát.

Anya elsírja magát. Péternek mondja:

–Te tűnj el innen.

Apa is odamegy Péterhez:

–Azt akarják, hogy ilyen vallomást tegyünk, fiam. Akkor legalább Eszteréket megmenthetjük.

–Mit tehetünk, fiam?

OSZTÁLYTEREMBEN (Éjjel)

80. Kép / 3. folyt.

Péteren a megalázó helyzetben is lát-szik, hogy megbékélt a halállal, és már nem hajlandó alkudni az élet érdekében. Tiszta szemekkel néz Apára, megfontol-tan válaszol:

–A gyáva embereket a Jóisten sem sze-reti, Apám, ezt maga mondta nekem.

A tiszt elunja a családi beszélgetést. Rájuk szól:

–Menjetek megbeszélni. Én várok. De nincs sok idő.

Apa és Anya kimennek a teremből, Pé-tert utánuk viszik a katonák.

A tiszt Vorovjevához sétál.

–Halljam, hogy mi történt.

Vorovjeva felmondja a betanított szö-veget:

–Bementünk a tanyára. Kenyeret és vi-zet kértünk. Ezek a parasztok ránk támad-tak, a fiatal férfi megerőszkolta Novi-kova törzsőrmesternőt, azután föbe lőtte...

PINCÉBEN (Nappal)

81. Kép

Szűk, dohos pince. Péter a falhoz tá-masztott teknőben „áll”. Apa szemben vele a falnak támaszkodik. Anya kisírt szemekkel sétál, egy pillanatra úgy tűnik, hogy megint ő veszi át a parancsnoklást a családban.

–Én aláírom azt a vallomást. Aláírok mindent. Nektek is alá kell írni.

Apa bocsánatkérően néz Péterre.

–Legalább a lányokat mentjük meg, fiam.

Péter beleegyezően mondja:

–Mentsék meg a lányokat. Írják alá. Én már többé semmit sem írok alá.

OSZTÁLYTEREMBEN (Nappal)

82. Kép

Bírósági ítélethirdetés készül a már korábban látott osztályteremben.

A falakon mindössze annyi a változás, hogy Nagy-Magyarország térképén belül meghúzták a kis Magyarország térképét, valamint piros és kék nyilakkal rajzolták tele — nyilván az orosz és német csapatok mozgását illusztrálendő.

A térkép alatt áll Péter a teknőbe szíjaz-va.

Bevonul a bíróság.

A tanári asztalhoz egy orosz katonatiszt és két orosz katona ül. A hadbíróság.

A tiszt egy papírral a kezében feláll.

Látszik az egész tanterem.

Az első padokban Apa, Anya, Eszter, Mária és Anna ül.

Mögöttük fegyveres orosz katonák.

Egészen hátul a sarokban Vorovjeva.

A közelében, szinte észrevétlenül üldögél a nyomozó tiszt. Majdnem bóbiskol — őt már nem érdekli a végkimenetel.

Amikor a tanári asztalnál feláll a katonatiszt ítélőbíró, az orosz katonák puskájuk csövével megbökdösik a vádolt család tagjait.

OSZTÁLYTEREMBEN (Nappal)

82. Kép / 1. folyt.

Ők is felállnak.

Apa és Anya tudják, hogy mi vár rájuk.
A lányok nem értik, hogy mi történik.

A tiszt elkezd monoton hangon, oroszul felmondani az ítéletet, amelyet egy ruszin fejkendő asszony hevenyészve és nagyon lerövidítve fordít magyarra.

„A Katonai Törvényszék ítéletet hirdet. A 9. Gárdahadsereg Katonai Törvényszéke 1945. március 16-án megállapította, hogy Pásztor István, Pásztor Isrtvänné, Pásztor Péter, Pásztor Eszter, Pásztor Mária és Pásztor Anna bűnösnek találtak terroristikus cselekedetben, melyet a következő körülmények között hajtottak végre: 1944. december 22-én Pásztor István, Pásztor Istvänné és Pásztor Péter, akik ellenséges érülettel viseltettek a Vörös Hadsereggel szemben, felhasználták az alkalmat, hogy megjelentek a Donatos nevű tanyán Novikova és Vorovejva törzsőrmesternők, és egymás között szövetkezve terroristikus cselekedetet hajtottak végre Novikova törzsőrmesternőn, és kísérletet tettek terroristikus cselekményt végrehajtani Vorojeva törzsőrmesternőn is.”

A ruszin nő röviden fordít:

–Bántottatok két szovjet katonanőt.

„–...az eltervezettek megvalósítására Pásztor István, Pásztor Istvänné és Pásztor Péter erőszakkal kényszerítették Novikova törzsőrmesternőt a házukba, ahol Pásztor Péter megerőszakolta, majd megölte Novikovát, pisztollyal föbelőve.

OSZTÁLYTEREMBEN (Nappal)

82. Kép / 2. folyt.

A ruszin nő Péterre néz.

–Megölted Novikova törzsőrmesternőt.

–„... A törvényszéki bírói egészségügyi vizsgálat megállapítása szerint, Novikova halála tüzfegyvertől származó sebesüléstől következett be. Ezért a 9. Gárdasereg Katonai Törvényszéke 1945. Március 16-án az OSZKFSZ Btk. 58./8/ és az 58. paragrafus /2/ pontja alapján golyó általi halálra ítéi vagyonekobjással együtt:

Pásztor István magyar állampolgárt, született 1899-ben, Jászberény városában, Pásztor Istvánné magyar állampolgárt, született 1903-ban, Jászberény városában,

Pásztor Péter magyar állampolgárt, született 1924-ben, Jászberény városában.”

Mindhárom ítélet kimondásakor a katonabíró lefelé fordított hüvelykujjal mutatja a halál jelét. A fejkendős fordító meg Péterre, Apára és Anyára mutat:

Apa és Péter rezzenéstelen arccal veszi tudomásul az ítéletet.

Az ítélelbíró folytatja az ítélet kihirdetését;

–Halál. Titeket kivégeznek.

„–Ugyanebben az ügyben a OSZKFSZ 58. paragrafusa /8/ és 58. paragrafusa /2/ pontjai alapján 10 éves javító munkatáborban letöltendő szabadság-vesztésre ítéli:

OSZTÁLYTEREMBEN (Nappal)

82. Kép / 3. folyt.

(Az ítélethirdetés közben a bíró kezével,
az ujjaival mutatja az évek számát.)

Pásztor Mária magyar állampolgárt, született 1925-ben,
Pásztor Eszter magyar állampolgárt, született 1923-ban,
Pásztor Anna magyar állampolgárt, született 1926-ban.
Az ítélet jogerős és végrehajtható. Fel-
lebbezésnek helye nincs.”

A ruszin nő a lányokra néz:

–Ti táborba mentek tíz évre. Ott munkát végeztek.

A nyomozó tiszt a lányokra kimondott ítélet hallatán felriad, csodálkozva feláll.

Az Apa vetkőzni kezd. Anya elképedve kérdi:

–Mit csinálsz?

Apa nem válaszol, de olyan szúrós szemekkel néz Anyára, hogy ő is vetkőzni kezd.

A hadbíróóság kivonul.

A nyomozó tiszt a családhoz megy, megáll Apa előtt. Először látszik rajta, hogy zavarban van.

–Nekem nem ezt ígérték. Azt mondták, a lányokat szabadon engedik.

Apa vetkőzés közben válaszol:

–Nehéz évek várnak rájuk.

A tiszt még mindig zavarban van.

–Miért vetkőztök?

Apa csak egy pillantást vet a tisztre:

–Magának is vannak lányai. Maga is le-venné értük a ruháját.

A tiszt elgondolkodva nézi a vetkőző Apát és Anyát. Csöndesen mondja:

–Igen. Levetném a ruhámat.

OSZTÁLYTEREMBEN (Nappal)

82. Kép / 4. folyt.

Kihúzza magát, kisiet a teremből. Már ismét a régi nyomozó tiszt.

Apa ingben, gatyában, Anya pendelyben áll az első padsorok előtt. Apa a levett ruhadarabokat átadja a lányoknak:

–Nekünk nincs erre már szükségünk. Ti meg jól öltöztetek fel. És vigyázzatok egymásra.

A lányok még mindig nem értik, hogy mi történt.

Anna odamegy Péterhez.

–Péter, mi történik velünk? Mi történik veled?

Péter a groteszk helyzetben is elmosolyodik.

–Engem majd agyonlőnek. De Jézus bajszos küldönce elszökött tőlük. És megígérte, hogy megkeres téged. Szerelmes beléd.

BÖRTÖN MELLÉKUDVARÁN (Nappal)

83. Kép

A börtön egyik mellékudvarán géppisztolysorozattal kivégzik Apát, Anyát és Pétert. Apa és Anya a földre zuhan — Péter a teknőbe szíjazva, állva marad.

A kivégzőosztag vezetője odamegy mindegyik halotthoz, és rutinosan pisztolyából mindegyikbe még egy golyót ereszt.

PLÉHKRISZTUSNÁL (Nappal)

84. Kép

Az átlövöldözött Pléhkrisztus látszik. A feszület lábánál az orosz fogságból megszökött bajuszos férfi ül, mellette az erőszakkal elragadott golyószóró. Szalonnázik. Szalonnázás közben egy távolban zakatoló vonatot figyel.

MARHAVAGON ABLAKÁBAN
(Nappal)

85. Kép

A marhavagon rácsos ablakában Eszter, Mária és Anna arca. Legtovább az Anna arca...

ARCHIV ANYAGOK

86. Kép

Dokumentumfilm-részletek a deportálásokról, rávetítve a szöveg:

„Pásztor Anna és Pásztor Júlia, jászberényi lakosok kérelmére:

A Balti Flotta

Vöröslobogóval kétszeresen kitüntetett

KATONAI BÍRÓSÁGA

1993. JÚNIUS 17-ÉN

Pásztor Esztert, aki meghalt a vornutai 832. sz. lágerben,

Pásztor Máriát, aki meghalt az ohotszki 1062. sz. lágerben

és

Pásztor Annát
rehabilitálta.

Pásztor Istvánt,
Pásztor Istvánnét és

Pásztor Pétert

bűnösnek találta terrorisztikus cselekedetben a Vörös Hadsereggel szemben, ezért rehabilitációjukat nem tartotta indokoltnak.

TREATMENT

Amarilla

(A "Maradjon a galamb" című novella alapján)

Irta:

Gion Nándor

András Ferenc

A történet főleg Budapest belvárosában játszódik, a leggyakoribb helyszín egy tágas lakás, melyben a lakószobákon kívül egy műterem és egy vegyészeti laboratórium is van. A hatalmas lakás tulajdonosa, a Vegyész mérnök, több elismert találmány tulajdonosa, befogadja régi ismerősét Udvaros Pétert a délvidéki származású festőt (a forgatókönyvben Festő), akivel eltartása fejében az általa fontosnak vélt magasztos fogalmakat festeti meg, a Békét, a Demokráciát, a Szeretetet stb., mert meggyőződése, hogy a fénykép és a film feltalálása óta a realitást már nem érdemes sajátkezűleg ábrázolni, legfeljebb a fogalmakat kell megjeleníteni.

Emellett istápolja Ildikót, gyermekkori barátja fiatal lányát is, aki szerény tehetségével a képzőművészeti főiskolára szeretne kerülni, de tisztában van képességeinek határaival, csodálja a könnyűkézzel dolgozó Festőt, később belészeret.

A lakásból, illetve a műteremből és a laboratóriumból egy szűk sétáló belvárosi utcára látni, a főszereplők többször kihajolnak az ablakon, figyelemmel kísérik egy művészetet pártoló újjgazdagot, aki mindig azonos időben megy saját vendéglőjébe ebédelni.

Egyéb helyszín: elegáns vendéglő, söröző, játékkaszinó, előkelő bár.

Kivetített képek: a budai vár az előkelő bár ablakából, a dunai hidak, melyek azért fontosak, mert a film a híres mosztári híd felrobbantásával kezdődik. Ez televízión látható.

FŐSZEREPLŐK

1. Festő
2. Vegyészmérnök
3. Ildikó

Festő

Harminc év körüli tagbaszakadt csontos férfi, délvidéki magyar, aki kissé kanyargós úton jutott el Budapestre. Csontváry példáját követve elment megfesteni a híres mosztári hidat, szemtanúja volt a híd szétverésének, azt is megfestette, azután Nyugat-Európában, elsősorban Németországban bolyongott festményeivel, Frankfurtban felkarolta Kraszulyák Károly, egy meggazdagodott honfitársa, aki később Budapesten is feltűnik mellette.

A Festő Magyarországra költözik (otthonosan mozog a magyar fővárosban, sokszor járt már itt), barátjánál a Vegyész-mérnök-nél száll meg, megrendelésre festegeti a "fogalmakat", a maga megkeseredett módján jobbára felülről, vagy inkább kívülről szemléli a valós világot, önhibáján kívül ütközik bele a mindennapi piszkosságba és erőszakba, de erős és edzett fiatalemberként ezeket szinte könnyedén leküzdözi, újabb gazdag emberekkel ismerkedik meg, ilyenkor öltönyt húz magára és nyakkendőt köt, egyébként kopottasan-kényelmesen öltözködik. Akaratán kívül kapcsolatba kerül az öltönyös bűnözéssel. Fölényesen-felülről szemlélve a világot vétlenül és véletlenül éri a tragédia, egyik milliomos ismerőst felrobbantják, a merényletben meghal Ildikó is, akibe szerelmes lett. A sok mindent átélt megkeseredett férfi ekkor érzékenyül el először és utoljára a filmben.

Vegyésmérnök

Hatvan év körüli, sokdioptriás szemüveget viselő disztíngvált öregúr, aki a szakmájában tekintélynek számít, van néhány világtalálmánya, ezeknek a szabadalmából kényelmesen és él tágas belvárosi lakásában, befogadja a Festőt, egyik szobájából műtermet alakíthat, ahol Ildikó gyakorol a képzőművészeti felvételtire, a Vegyésmérnökelnézi és helyesli a fiatalok összemlegedését, képeket rendel a Festőtől, új találmányokon pepecsel a laboratóriumában, szerteágazó ismeretségi köre van, gazdag emberekkel is barátkozik, valójában azonban az ábrándozó tipikus tudós életét éli, megpróbálja kirekeszteni a külvilágot, ezért fogadja be szeretettel lakásába fiatal festő barátját.

Ildikó

Huszonéves rosszul öltözött, de vonzó külsejű lány, aki az öreg Vegyész mérnök műtermében készül a főiskolai fölvételire, a "fogalmakat" először ő próbálja megfesteni, azután a Festő megjelenésével, és annak ecsetvonásai láttán rájön, hogy saját tehetsége igen korlátozott. Tanulni akar, beleszeret a Festőbe. Együtt dolgoznak, együtt szórakoznak, azután áldozata lesz a magyar újgazdagok leszámolásának.

ELSŐ RÉSZ

A főszereplő egyértelműen a Festő, a cselekmény minden szála vele, vagy körülötte bonyolódik. Az egész film az indulásnál kazettáról a képernyőn látható mosztári hidrobbantást leszámítva nyugalmasan, majdnem kedélyesen kezdődik. A Festő befogadásának és eltartásának béreként megfesti barátjának a "Békét", a "Demokráciát", a "Barátságot",.. szellemes társalgás közben szaporodnak a képek, a főhős és Ildikó szerelmesek lesznek egymásba, a lány őszintén szerelmes, a kissé fanyar modorú férfi mellett közben igyekszik ellesni a szakmai fogásokat az egyetemi fölvételihez. A kép jóformán idillikus, a külső világból szinte csak mellékesen szűrődnek be a külső érdességek: rablótámadás, prostitúció (egy Amarilla nevű, nappal mindig aluszékony utcalány), erőszakos koldulás, a háborúban megedződött Festő azonban mindezt könnyedén elhárítja, sőt csúnya élményeit némi cinizmussal szakmailag is kamatoztatja, öntudatlanul vagy némi tudatossággal fokozva a képi ábrázolást és a valós élet közötti ellentétet. Régi törzshelyén egy sörözőben felújítja kapcsolatait délvidéki barátaival, révükön megismerkedik koszogói albánokkal is, akik gyanús üzleteléssel és üzérkedéssel gyűjtenek pénzt a függetlenségi háborúra, összebarátkozik egy Palotás Gábor nevű rendőrnnyomozóval is, aki részben az albánok tevékenységét figyeli, de elsősorban az egymással vetélkedő újjgazdagok felvigyázásával van megbízva.

A sörözőben egy kuvaszt (a kutya neve feledékenységé és ál-
mossága miatt: Amarilla), sétáltató öreg milliomos tűnik fel, a
műterem ablakából naponta látható a festőket patronáló és Képes
Kálmán gúnynévre hallgató újjgazdag, ő mindennap a saját éttermé-
be megy ebédelni, az étteremben időnként képkiállításokat ren-
dez, a Vegyész mérnök javaslatára a Festő tárlatát is kilátásba
helyezi.

Előzőleg egy különböző sapkákat ábrázoló képkiállítás nyí-
lik meg pazar fogadással. A kiállításon megjelenik a Festő frank-
furti gazdag barátja is, aki a képek alatt heves szóváltásba ke-
veredik Képes Kálmánnal.

A főszereplő közben megismerkedik a Karikatúristával, aki a
világra értetlenül néző "ámuldozó szemű" torzsfigurákat rajzol,
és egy sörözőben szeretné bemutatni őket. A Festő megígéri, hogy
a délvidéki menekültek törzskocsmájában megpróbálja megrendezni
az "Ámuldozó szemek" kiállítását. Közben figyeli a két gazdag em-
ber, a frankfurti Kraszulyák Károly és a budapesti Képes Kálmán
vitáját. Nem tudja, hogy azok ketten miért veszekednek, de lo-
gikusan gyermekkori barátját pártfogolja, leendő magyarországi
támogatójával szemben.

A heves szóváltást távolabbról a kuvaszos (Amarilla) öreg-
úr és Palotás Gábor nyomozó is figyeli.

MÁSODIK RÉSZ

Kraszulyák Károly a Vajdaságból elszármazott frankfurti üzletember meghívja és befizeti a főszereplőt egy pesti játékkaszinóba. A Festő először rulettezik életében, nyer is vagy ötszáz márkát, és viszonzásul meghívja gazdag barátját egy bárba, amelynek ablakán keresztül a budai várra, és a budai hidakra látnak. Megállapítják, hogy a dunai hidak legalább olyan szépek, mint a milyen a felrobbantott mosztári híd volt egykoron. Egyúttal konstatálják, hogy a várba több fény kellene.

Megcsörren Kraszulyák Károly mobil-telefonja, közlik vele, hogy elrabolták édesapját, ötvenezer márka váltságdíjat kérnek érte. A frankfurti milliomos tudja, hogy ez csak figyelmeztetés, hajlandó kifizetni a váltságdíjat, nem akar a rendőrséghez fordulni, a maga módját akarja lerendezni és megbosszulni az ügyet, megkéri a barátját, hogy közvetítsen.

A Festő kelletlenül és értetlenül hajlandó szívességet tenni régi barátjának. Több napos várakozás, felemelő festegetés és sokszori telefonálás után elmegy a már bemutatott bárba, viszi magával a váltságdíjat, tudja, hogy kinek kell átadnia, csak a fényjelzést várja a Duna tulsó oldaláról, a budai várból. Előzőleg azonban délvidéki magyar ismerősei közvetítésével megkérte a koszovói albánokat, hogy tisztos távolból kövessék, nehogy baja essen az ötvenezer német márkának.

A bárban egy távolabbi asztalhoz tényleg leül két albán is. A Festő a budai várat figyeli, előbb telefonon hívják, azután a

sötét vár falairól fényjeleket is adnak.

Kimegy a mosdóba, egy szőkehajú férfi követi, átadja a váltásdíjat, visszamegy a várpulthoz, kifizeti a számláját, elindul haza.

Azt már nem tudja, hogy a két albán is bement a mosdóba, fegyvereket szegeztek a zsarolónak, és visszavették tőle az ötvenezer márkát.

HARMADIK RÉSZ

Ismét békés, idillikus kép a műteremben, a Festő már befejezte a "Békét", a "Demokráciát", az "Erőszak ellent", a "Gazdagságot", a "Szeretetet", a "Barátságot", Ildikóval rendezgeti régi és új képeit, a kiállításra készül Képes Kálmán vendéglőjében.

Egy, a sörözőben már látott albán férfi csönget be a lakásba, ezer márkát ad át a Festőnek.

Albán: Azem küldi.

Festő: Dehát én nem fizettem neki semmit. Ő segített...

Albán: Azem megtalálta a számítását.

Az Albán férfi elmegy, a Festő nézegeti az ezer márkát, aztán legyint, zsebrevágja a pénzt, odaszól Ildikónak, hogy öltözzön föl rendesen, meghívja őt ebédre Képes Kálmán vendéglőjébe.

Képes-tányában

32. kép

A falakon még a sapkás képek függnek, az asztaloknál azonban a szokásos éttermi nyüzsgés látszik. Képes Kálmán a helyén ül, ezúttal egy másik fiatal lánnyal. A Festő és Ildikó az étlapot böngészi, előttük üres tányérok és poharak, pincér nem jön feléjük.

A testőr áll meg az asztaluknál.

Testőr: Ma nincs kiszolgálás.

A Festő elképedve néz fel a nagy darab emberre, körülnéz, az ebédelő vendégekre mutat.

Festő: A vendégek jóízűen fogyasztanak. És elégedettek.

Testőr: Nem szolgálunk ki mindenkit.

Ildikó riadtan megfogja a Festő karját, ő meg Képes Kálmán felé néz.

Festő: A gazdája szívbéli jó barátom.

Testőr: Már nem.

Ildikó: Menjünk innen.

32.kép folyt.

Testőr: Az lenne a legjobb.

Palotás Gábor tűnik fel a testőr mögött.

Palotás: Menjél innen, Furkó.

A testőr kelletlenül eloldalog, Palotás Gábor leül az asztalhoz.

Festő: Mi baja van ennek a pribéknek?

A nyomozó a körmét vizsgálgatja, kissé körülményesen magyaráz.

Palotás: Tudja, engem mostanában azzal bíztak meg, hogy tartsak szemmel néhány gazdag embert. Főleg azokat, akik fenyegető leveleket kapnak. E fáradságos munka közben sokminden megüti a fületem. Legutóbb például azt hallottam, hogy maga igen-igen csúnyán viselkedett az elmúlt éjszakán. Úgy is mondhatnánk: inkorrektül.

A Festő még jobban hüledezik, mint amikor a testőr legorombította. Ildikó egyre rémültebb lesz.

32.kép folyt.

Festő: Néha az az érzésem, hogy megbolondult körülöttem a világ. Az elmúlt éjszakán szépen viselkedtem. Úgy is mondhatnánk: maximálisan korrektül.

Palotás: Át kellett volna adni valamit valakinek.

Festő: Átadtam.

Palotás: Nézze, engem nem érdekel, hogy mi volt az a küldemény, úgy sem árulná el. Lehet, hogy átadta, de azután vissza is vette.

A Festő tekintget maga köré, mintha tényleg megbolondult volna a világ körülötte.

Festő: Én?! Nem vettem el senkitől semmit.

Palotás: Talán az emberei.

Festő: Nekem nincsenek embereim. Nem vagyok én Képes Kálmán. És nem vettem el senkitől semmit. Sőt még a számlámat is kifizettem. Borraivalóval.

32.kép folyt.

A rendőrtiszt merően néz a Festő szemébe.

Palotás: Talán igazat mond.

Festő: Persze, hogy igazat mondok.

Palotád felsőhajt akárcsak első beszélgetésükkor a Pazaversörözőben, és majdnem ugyanazt mondja.

Palotás: Istenem, mennyi bajom van ezekkel a miliomosokkal.

Feláll.

Ildikó: Menjünk innen.

Palotás: Maradjanak csak.

A rendőrtiszt elindul Képes Kálmán asztala felé, a Festő félhangosan dűnnyögi maga elé.

Festő: Azem tényleg megtalálta a számítását.

Ildikó: Mit mondasz?

32.kép folyt.

Festő: Semmit. Eszembe jutott valaki, aki felszabadítási célokra gyűjti a pénzt. Ezúttal... jó helyről.

Ildikó: Menjünk már! Úgy sem szolgálnak ki bennünket.

A Festő Képes Kálmánék asztalát figyeli, ahol Palotás Gábor magyaráz.

Festő: Várok még. Érdekel, hogy mekkora tekintélye van a magyar rendőrségnek.

A pincér az asztalukhoz jön, meghajol.

Pincér: Tessék parancsolni.

Látszólag minden visszazökken a régi kerékvágásba, a Festő már a "Szerelem" című képet vázolja, Ildikó beleegyezésével Amarilla az éjszaka dolgozó és nappal mindig állmos kurva fekszik neki modellt meztelenül. Készülnek a tárlatra, a sörözőben pedig a kutyás öregúr segítségével az "ámuldozó szemek" karikatúra kiállítást rendezik. Egy napon, amikor a Festő már a "Szerelem" befejezésénél tart, és Ildikó érkezését várja hatalmas robbanás hallatszik az utcáról, akárcsak a mosztári híd szétverésekor. A Festő a meztelen Amarillával az ablakhoz rohan. Lent füst gomolyog, sikoltozás, kiabálás hallatszik, majd amikor a füst oszladozni kezd a járdán előtűnik Képes Kálmán és a véletlenül arra tévedt Ildikó holtteste. A festő lerohan a halott lányhoz, könnyes szemekkel nézi, a rendőrök Palotás Gábor vezényletével odébb taszigálják, a sebesülteket a mentők begyűjtik, a háttérben riadt zajongás hallatszik, ami fokozatosan örömujjongásba csap át.

Változik a kép. A sörözőben a karikatúra-tárlat megnyitóját ünneplő vajdasági magyarok és koszovói albánok állnak söröskanocsókkal a kezükben. A falakról az ámuldozó szemű karikatúrák néznek rájuk. Amarilla, az aluszékony és feledékeny kuvasz hangosan megugatja az ünneplőket.

Munkacím:

Amarilla
~~MARADJON A GALAMB~~

Javasolt címek:

AMARILLA, A FELEDÉKENY KUVASZ

vagy

ÁMULDOZÓ SZEMEK

Irodalmi forgatókönyv

Írta:

Gion Nándor

András Ferenc

TV-képernyő

1. kép

Régi híradó-felvételekről látszik a szépívű fehér mosztári híd szétlövése (akár a címfeliratozás alatt is vetíthető) majd a szétrobbantott kötömbök későbbi kiemelése a Neretva folyóból, a magyar hídépítésszek szorgoskodása, a képsorok vetítéskor még nem látszanak a szereplők, a harmincéves Festő és az idős Vegyész-mérnök, csupán a hangjuk hallatszik.

Vegyésmérnök: Valamiért fölvettem kazettára az egész Mosztári baromságot. Talán azért, mert erősen megromlott a látásom, többször meg akartam nézni az emberi hülyeség eme bizonyosságát. Szétlőni egy ilyen gyönyörű hidat...

Festő: A derék magyar útászok és hidászok majd ismét összetákolják. A mi embereink szorgalmasan dolgoznak, ha megfizetik őket.

Vegyésmérnök: Sőt akkor is, ha nem fizetik meg őket. Magam is ezt tettem örök életemben.

Festő: Megfizettek. Mindig pénzes embernek ismertelek.

Vegyésmérnök: Az Elanitot még időben szabadalmaztattam. Több mint ötven országban megvették. Ma is ebből csorog a pénz.

1. kép folytatás

Festő: Ez az a csodálatos szigetelő kulimász?

Vegyészmérnök: Teherbíró, vakoló és rögzítő szigetelő habarcs. De van még rengeteg más találmányom is, melyekért aprópénzt fizettek.

Festő: Szigetelőhabarcs... Kár, hogy a mosztári építkezők nem tudtak róla. A lövöldözések idején hónapokig egy nedves pince salétromos falai mellett dekkoltam bugyogós muzulmán asszonyok és nyivákló gyerekek között. Egyszer betört oda egy marcona fickó géppisztollyal, és azt ordibálta, hogy lemészárol minden muzulmán disznót. Nem volt időm megmagyarázni neki, hogy én Vajdaságból eltévelyedett katolikus magyar vagyok, kiragadtam tehát a kezéből a géppisztolyt, és vagy tíz golyót a hasába eresztettem. Ronda látvány volt. Sokat gondoltam rád. A salétromos falak juttattak eszembe. Ti vegyészek puskaport csináltok a salétromból.

Vegyészmérnök: Kén és faszén hozzákeverésével.

Festő: Szaktársaid a híd környékén kiválóan keverték.

1.kép folyt.

Vegyészmérnök: Én sohasem készítettem robbanóvegyületeket.
Mindig az emberiség javát szolgáltam.

Néhány pillanatig még látszanak a híd romjai a képernyőn, azután
kifut a kazetta.

Műteremben

2. kép

Kezdetben csak a mosztári hídról készült festmények és egy mutogató kéz látszik. A képek a fal mellé támasztva állnak, az elsőknél még az épséges fehér híd látszik színes háttérrel, a további festményeken fogyatkoznak a színek, a két utolsó képen már csak vörössel megfestett romok vannak. A Festő magyaráz. Az első képre mutogat, a hídról egy félmeztelen férfi ugrik a folyóba.

Festő: Ekkor még állt a híd. Nyaranként barnára pácolódott fiúk ugráltak a hideg folyóba, és szigorú zsűri értékelt az ugrások szépségét. Az időtájt egy koszegói albán gyerek volt a legjobb. Kétszer nyert bajnokságot. Harmadszor is ugrott, ezt festettem meg. Hibátlanul homorított a fiú, azaz majdnem hibátlanul. Rosszul csapódott be a vízbe, eltörött a gerince, holtan húzták ki egy gumicsónakkal. Ez már jelezte, hogy hamarosan bajok lesznek a gyönyörű köhíddal.

Vegyésszámérnök: Mi a fenét csináltál te Mosztárban? Amikor megismertelek még Topolyán vagy Zentán voltál a művésztelepen és fűzfákat pingáltál.

Láthatóvá válik az egész műterem. A Festő és a szemüveges Vegyész a mosztári képeket szemléli, Valamivel távolabb tőlük a fiatal

2. kép folyt.

lány festeget egy képet, amelyen galambok, bárányok, gyermekét szoptató anya látszik, a kép fölé nagybetűvel az van írva, hogy: BÉKE. A lány kedvetlenül dolgozik, feláll, a két férfi mögé megy, ő is a mosztári képeket nézi.

Festő: Csontváry nyomdokába akartam lépni. Ő is lefestette a hidat. Igaz, hogy belehalt, de halála után elismerték tehetségét. Én viszont életben maradtam. Ha jól emlékszem, valami festékrögzítőt kínálgattál nekünk a művésztáborban.

Vegyésszmérnök: Kevés sikerrel. A festők általában szegények és igénytelenek.

Festő: Én legalább megpróbálkoztam a híres híddal.

A Vegyésszmérnök közelről szemléli a képek aláírásait.

Vegyésszmérnök: Itt az áll, hogy Udvaros Péter. A Csontváry valahogy hangzatosabb.

Festő: Az Udvaros is hangzatos lesz.

Vegyésszmérnök: Mikor?

Festő: Az Elanit mikor lett világmárka?

2. kép folyt.

Vegyésmérnök: Harminc éves koromban.

Festő: Elég ostoba név.

Vegyésmérnök: Elek Antal nevét ismerik a szakmában. Az Elanitot becsülik.

Festő: Én most vagyok harminc éves.

Vegyésmérnök: Talán még viszed valamire.

A híd romjait ábrázoló festményekre mutat.

Vegyésmérnök: Ezek a romok miért ilyen egyszínű-vörösök?

Festő: Ezeket már a salétromos pincében festettem. Csak vörös festékem maradt. Az élmény azonban sokszínű volt.

A lány ecsetet tart a kezében, félénken megszólal mögöttük.

Ildikó: Nekem nagyon tetszenek a képek... Én sohasem fogok tudni ilyeneket festeni.

A Festő Vegyésmérnök barátjához fordul.

2. kép folyt.

Festő: A hölgyben kit tisztelhetek?

Vegyésszmérnök: Egy nagyon tehetséges festőnövendéket. Székely Ildikónak hívják.

Ildikó: Nem vettek fel a főiskolára.

A Vegyésszmérnök folytatja a bemutatást. A Festő felé int.

Vegyésszmérnök: Az urat Udvaros Péternek hívják, bizonytalan egzisztenciájú, délvidéki festő-féle, aki most valahonnan a nagy világból jött ide. Valamikor a Tisza partján ismerkedtünk össze a fűzfák alatt. A későbbi éveket elkódorogta.

A Festő a lánynak magyarázkodik.

Festő: Ebből csak a Délvidék és a bizonytalan egzisztencia igaz. Nagyon céltudatosan mentem Mesztárba. Csontváry nyomán, de ott kitört a háború, erre céltudatosan elszöktem Olaszországba, és a régi magyar értelmiségiek útját követve megnéztem a képtárakat, azután elmentem Svájcba, Németországba, és befolyásos barátokra tettem szert. Kiállításaim voltak, elismerték a tehetségemet.

2. kép folyt.

Innen még inkább irónikussá válik a két férfi beszélgetése, bár érződik, hogy régi barátokként kedvelik egymást.

Vegyészmérnök: Nevez meg egy szponzort?

Festő: Kraszulyák Károly Frankfurtban.

Vegyészmérnök: A nevéből ítélve délvidéki magyar. Feltehetően striciként ügyködik Frankfurtban.

Festő: Komoly üzletember. Közvetítéssel foglalkozik egy fényes irodából. Amikor legutóbb találkoztam vele éppen két repülőgépet adott el valahonnan Dél-Amerikából valahová az Arábiai félszigetre. És festményeket is vásárolt tőlem.

Vegyészmérnök: A mosztári hidak megmaradtak.

Festő: Ezek nem eladók. Legfeljebb majd elajándékozom egyiket-másikat. A legjobb barátaimnak.

Vegyészmérnök: Tehát nálam fogsz lakni.

Festő: Ha van elég hely...

Továbbra is a festményeket szemlélik.

2. kép folyt.

Vegyészmérnök: Egy zseniális festőnek mindig van hely nálam. Egyedül érzem magam mostanában. A fi-am Amerikában tart előadásokat a korrózióról, a lányom három gyereket pátyolgat, ritkán látogatnak meg. Néha félek, hogy gonosz emberek betörnek hozzám megélhetési bűnözéstől vezérelve.

Festő: Itt? A belváros legbelsejében?

Ildikó: Tíz nappal ezelőtt a szomszéd utcában agyonverték egy öregasszonyt. A nyakláncáért és a karikagyűrűért.

Festő: Én majd védelmet nyújtok.

Vegyészmérnök: Egyszer szükségem lehet rá. Ildikó ritkán látogat hozzám, és igazából nem testtörtípus. És még kifőrratlan festő. Sokat bajlódik a Békével.

Festő: A Békével?

Ildikó karon fogja a Festőt, készülődő képéhez vezeti.

Ildikó: Igé próbálom megfesteni.

2. kép folyt.

A Festő nézegeti a készülő képet, rosszállóan csóválja a fejét.

Festő: Túlzsúfolt.

Ildikó: Elek doktor úr azt kívánta, hogy fessek bele galamboktól kezdve a szoptató anyáig mindent.

A Vegyész mérnök kissé röstellkedve magyarázkodik a Festőnek.

Vegyész mérnök: Ifjú koromban festő szerettem volna lenni.
De apám letiltott.

Festő: Igaza volt.

Vegyész mérnök: Így hát elvegyészkedtem az életemet. Ma már lenne időm festeni, de nem képeztem ki magam, és a látásom is megromlott. Ezért hívtam ide Ildikót, és feldobtam néhány fogalmat. Meggyőződésem, hogy a fénykép és a film feltalálása óta a festőművészet már képtelen tárgyi valóságot tükrözni. Szabadkézzel csak fogalmakat szabad megformálni. Úgy gondoltam a "Békével" kellene kezdenünk. De vannak egyéb ötleteim is.

A Festő körülnéz a műteremben a vegyes minőségű féligkész és elkészült festmények között, udvariasan szól a lányhoz.

2. kép folyt.

Festő: Ildikó, adna nekem fehér festéket, palettát és ecsetet?!

A lány készségesen átnyújt mindent, a Festő saját képeihez sétál, az egyik kép fölé, amely a vörös hídromokat ábrázolja, nagy betűvel felírja, hogy: BÉKE. A romok aljára egy fehér galambot fest.

Festő: Tessék. Itt a Béke. Ha kívánjátok, odamázolok még egy cédrust Csontváry stílusában, esetleg egy fehér bárányt. Az is békés állat. De szerintem ennyi elegendő.

Mindhárman hosszasan nézegetik a kiegészített képet.

Vegyésszmérnök: Azt hiszem, tökéletes. Maradjon csak a galamb. Nekem adod a festményt?

Festő: Természetesen. Legközelebb a Barátságot is megfestheted. Kosztért, kvártélyért.

Vegyésszmérnök: Én a Demokráciára gondoltam.

Festő: Ahhoz sok szín kell. A Demokrácia sokszínű.

Vegyésszmérnök: Van itt egy festékes bolt a közelben.

Festő: Majd bevásárolok. Aztán megvédelek és szép

2. kép folyt.

Festő: Majd bevásárolok. Aztán megvédelek és szép képeket festek.

Ildikó: Eljöhetek néha megnézni, hogy hogyan dolgozik? Sokat tanulhatnék a következő felvétélire.

Festő: Jőjjön, kedves. Segíthet is. A színrögzítők mázolásával. Az is Doktor Elek úr találmánya.

A Vegyészmérnökhöz fordul.

Festő: Mostanság éppen mit találsz fel?

Laboratóriumban

3. kép

A műteremből mindhárman átsétálnak a vegyészeti laboratóriumba. A kísérletező asztalon a szokásos üvegedények, lombikok és műszerek láthatók. Elég nagy a rendetlenség.

Festő: Itt sohasem szokott semmi felrobbanni?

Vegyésszmérnök: Néha egy-egy túlhevített üvegcső.

Festő: Mindegy. Megszoktam, hogy robbanások közepette alkotok. Puskapor szagban.

Vegyésszmérnök: Én sohasem csinállok puskaport.

A Festő az egyik öblös üvegedényben sötétzöld folyadékot vizsgálgat.

Festő: Ez a rondaság micsoda?

Vegyésszmérnök: Gyorsan ható rozsdátlanító szer lesz belőle. Most éppen ezen dolgozom.

Festő: Meg kellene szelídíteni a színét.

Vegyésszmérnök: Még csak a kezdeti kísérleteknél tartok. Tudom, hogy mit akarok, de kissé nehézkesen haladok gyöngye látásom miatt. Szükségem lenne egy jó-

3. kép folyt.

szemű asszisztensre.

Festő: Majd szerzek valahonnan. A délvidéki honfitársaim közül.

Vegyésszmérnök: De ne legyen panaszkodós fajta. Kissé unom már a határontúli nyafogásokat.

Festő: Én még sohasem nyafogtam. És az ifjú vegyész sem lesz panaszkodós fajta. Bár itt elég bűdös van. Erre bárki panaszkodhatna.

Ildikó: Kinyitom az ablakot.

A lány kitarja az egyik ablakot, kihajol az utca fölé.

Belvárosi utca felülről

4. kép

Emberektől nyüzsgő sétáló utca, a fal mellett egy féllábú koldus sántikál, az utcán átvág egy elegáns öltözékű férfi fiatal lánnyal a karján, háta mögött egy zömök testőrrel.

Egy pillanatra Ildikó feje látszik alulról az egyik régi bérház emeleti ablakából.

Ildikó: Képes Kálmán ismét a szokott időben megy ebédelni, jó dolog, ha az embernek saját éttermei vannak. Válogathat az ételekben.

Ildikó mellett az ablakban megjelenik a Festő és a Vegyész-mérnök feje is. Majd ismét az utca látszik.

Festő: Az a parádés férfiú a Képes Kálmán?

Vegyész-mérnök: Korszós Kálmán a polgári neve. Valamikor olaj ügyletekben utazott, de mostanában áttért a vendéglátásra. Gyönyörű irodája van itt a közelben és az egyik étterme sincs messze. Mindennap ott ebédel önköltségen.

Festő: A Korszós épp olyan jó, mint a Képes.

Ildikó: Kedveli a műalkotásokat. Főleg a klasszikus darabokat, de időnként élő festőtől is vásárol képeket. Tárlatokat rendez a vendéglőjében.

4. kép folyt.

Vegyésszmérnök: Majd bemutatlak neki egyszer. Hátha tehetséget szimatol benned.

Rövid időre a Festő töprengő arca látszik.

Festő: Kicsi ez a magyar üzleti világ. Kraszulyák Károly módos üzletember barátom mesélt nekem Frankfurtban egy művészetpártoló gazdag pesti ismerőséről. Cégéres gazembernek nevezte az illetőt.

Vegyésszmérnök: Ez lehetne éppen Képes Kálmán kocsmakirály, de lehet akárki más.

Festő: Majd megkérdezem tőle. Hamarosan ellátogat ide, vannak magyarországi érdekeltségei.

Vegyésszmérnök: Repülőgépeket közvetít?

Festő: Azt hiszem, gőzkazánokat.

Vegyésszmérnök: Az is robbanhat.

Az utcáról eltűnik Képes Kálmán, A féllábú koldus kerül közelképbe.

4. kép folyt.

Festő: Az a nyomorék fickó valahogy nem illik ebbe a környezetbe.

Vegyésszérmnök: Véletlenül tévedhetett ide. Általában a mellékutcákban kéreget.

Rövid csönd a nyüzsgő utca felett. Azután a Festő meditálása az ablakból.

Festő: A Békét tehát megfestettük. Jöhet a sokszínű Demokrácia. Hol van az a festékes bolt?

A Vegyésszérmnök kinyújtja a karját.

Vegyésszérmnök: Arra feljebb megtalálod.

Festékboltban

5. kép

A tágas boltban a pult mögött középkorú kedves asszony, Zsuzsa áll, festékes dobozokat rak a Festő elé, aki gondosan vizsgálgatja a színeket. A sarokban egy régi fotelben hátra-dőlve fiatal lány alszik, rövid szoknyája majdnem a derekáig felcsúszik.

A Festő főleg a dobozokat nézi, időnként az alvó lányra pillant. A fejével arra felé biccent és megkérdezi a boltosnőt.

Festő: Otthonosan érzi magát. Bizonyára állandó vásárló.

Zsuzsa: Amarilla? Éjszaka dolgozik, és néha nagyon elfárad. Ilyenkor reggelenként hazafelé menet betér hozzám megpihenni.

Festő: Gyönyörű neve van. Szüzsies, ősi magyar név.

Zsuzsa: Felvett név. Egy faluból származunk. Ott még Ancsának hívták.

Festő: Hol strichel éjszakánként?

Zsuzsa: Bárban dolgozik a Váci utcában. Egy fényes acélrúd körül forgolódik kihívó mozdulatokkal. Apró alsóneműben. Az utcáról is lehet látni amúgy sejtelmesen. Amarilla tulajdon-

5. kép folyt.

képpen vendégcsalogató. Később pedsze fogyaszt is a vendégekkel.

Festő: Nem csodálom, ha elfárad időnként.

Zsuzsa: Rendes lány. Szerencsés természete van.
Mindent gyorsan elfelejt.

Festő: A nevét is?

Zsuzsa az alvó lány felé fordul, a Festőnek magyaráz, majd rákiált a lányra.

Zsuzsa: A nevét nem. Amarilla! Hány éves vagy?

A lány kinyitja a szemét, kábán válaszol.

Amarilla: Talán húsz... Nem emlékszem.

Zsuzsa: Mit csináltál az éjszaka?

Amarilla: Nem tudom... Nem is akarom tudni.

Zsuzsa a Festőhöz fordul, Amarilla behunyja szemét, alszik tovább.

5. kép folyt.

Zsuzsa: Hát ilyen szerencsés természetű. Mindent elfelejt.

Festő: Boldog ember. Egyszer majd ráfestem egy képre. Kérem rakja valami szatyorba ezeket a dobozokat.

A tulajdonosnő egy szatyorba rakja a festékes dobozokat, átadja, a Festő fizet.

Zsuzsa: Köszönöm szépen. Jöjjön máskor is.

Festő: Eljövök. Szükségem van színes festékekre. Egyszer talán Amarillával is eltársalgok.

A Festő kimegy a boltból.

Utcán

6. kép

A Festő szűk belvárosi utcán lépked a dobozokkal teli szattyorral. Az egyik kapualjban a már korábban látott féllábú koldus nyújtogatja a kezét. Szakállas középkorú férfi, a viszonylag néptelen mellékutcában eléggé reménytelenül kéreget.

Koldus: Szánjon meg, uram.

Festő: Én is kegyelemkenyéren élek, uram.

Elmegy a koldus előtt, aki gorombán ráförmed.

Koldus: Megtanulhatnál viselkedni, te hülye tahó!
Adhatnál valamit a szegény embernek.

A Festő megáll, megfordul, visszamegy a koldushoz, fenyegetően kezd beszélni.

Festő: Idefigyeljen, uram. Én az utóbbi években igen csúnya helyeken jártam, ahol csúfos dolgok történtek. Ebből kifolyólag utálok az erőszakot. Ezért tehát adok magának...

Kotorászni kezd a szattyorban, elővesz egy festékes dobozt.

6. kép folyt.

Festő: Halvány-rózsaszín festék. Fesse be vele a haját és a szakállát. Színesen sikeresebben koldulhat.

A dobozzal orrbavágja a koldust, azután kezébe nyomja. a festékdobozt, sarkonfordul, kényelmesen lépeget tovább.

A Koldus lecsatolja álcázott féllábát, a festékes dobozt a Festő hátához vágja, majd felemelt mankóval utánarohan.

Koldus: Szétcsapom a fejedet, te rohadt strici.

A Festő megfordul.

Festő: Nicsak, kinőtt a másik lába?

A Koldus lecsap a mankóval, a Festő egyik kezével elkapja a mankót, a másik kezével előbb gyomron, azután állon vágja a Koldust. A Koldus elterül a járdán, a Festő föléje hajol, a hasára dobja a mankót.

Festő: Mondtam, hogy csúnya helyeken jártam, és utálok az erőszakot. A jövőben ne kötözködjön velem, uram. Megértette, amit mondtam?

6. kép folyt.

Koldus: Megértettem.

A Festő felveszi a járdáról a rózsaszín dobozt, visszateszi a szatyorba.

Festő: A halvány rózsaszín festéket elviszem. Szükségem lesz rá a Demokráciához.

Műteremben

7. kép

Előbb csak a készülő sokszínű festmény látszik, azután a dolgozó Festő, a mögötte álló Vegyész mérnök és Ildikó, akik az utolsó ecsetvonásokat figyelik, majd az egész műterem.

Ismét a kép, amely sokszínűben szavazó meg ökölbe szorított kezeket ábrázol, háttérben ugyancsak sokszínű réttel. (A film-ben más variáció is lehetséges.) Festő a Vegyész mérnökhöz foddül.

Festő: Megfelel?

Vegyész mérnök: Azthhiszem... igen.

Ildikó: Szerintem tökéletes.

A Festő akkurátusan fehér betűkkel ráírja a festményre, hogy DEMOKRÁCIA. Közben magyaráz.

Festő: A demokráciában az égvilágon minden belefér. Az Ég is meg a Világ is. Ezen belül, a Szabadság, a Munka, a Művészet, a Szendergő Ribanc, a Féllábú Koldus, aki mankójával szét akarja csapni a fejemet, és a Szép Lányok. A legszebb most rákenheti a rögzítőt a Demokráciára, maradjon meg nekünk tartósan.

A Festő Ildikóra néz, a lány kissé zavarba jön.

7. kép folyt.

Ildikó: Azonnal... Szerettem nézni magát munka közben. Sokat tanulok.

A Vegyészmérnök közelről vizsgálgatja a képet.

Vegyészmérnök: Esetleg elhiszem, hogy tehetséges festő vagy. Már amennyire vastag szemüvegem mögül megítélhetem.

Festő: Szemüveged az igazságot láttatja veled. Mellesleg a demokráciába a jó ebéd is beletartozik.

Vegyészmérnök: Meghívlak ebédre a Képes-tanyába, ha szignálod a festményt.

A Festő aláírja a képet.

Festő: Miért Képes és miért tanya?

Vegyészmérnök: Mert Képes Kálmán tulajdona. Többnyire ő is ott ebédel. Lehet, hogy bemutatlak neki.

Festő: Ildikót is magunkkal visszük.

Ildikó végignéz kopottas ruháján, szabadkozik.

7. kép folyt.

Ildikó: A Képes-tanya előkelő étterem. Ebben a ruhában nem mehetek oda.

Festő: Ebben a ruhában fog odajönni, és én majd módjával udvarolni kezdek. Előtte pertut iszunk. Megpróbálok szerelmes lenni magába. Minden valamirevaló rajztanár ezt csinálja a tanítványaival.

A lány egyre zavartabban viselkedik, értetlenül néz a Festőre.

Ildikó: Ezt nem mondja komolyan.

Festő: Komolyan mondtam, és komolyan gondolom.
Ebéd előtt azonban rögzítse a Demokráciát.

Ismét látszik az egész műterem, a Festő kezét most, Ildikó a színrögzítőt keni a festményre. Mellette egy megterített kávéházi asztalt ábrázoló festmény látható.

Képes-tanyában

8. kép

Jól öltözött vendégek ebédelnek, beszélgetnek egy elegáns étteremben, az egyik asztalnál Képes Kálmán társalog a már az utcán látott fiatal lánnyal, a mellettük lévő asztalnál két tagbaszakadt festőrüül. Az egyik sarokban szerényebb öltözékben magányosan üldögél egy férfi, Palotás Gábor rendőrtiszt, aki a későbbi eseményekbe kapcsolódik be.

A Festőék már túl vannak az ebéden, a Festő elégedetten emeli poharát a Vegyészmérnök és Ildikó felé.

Festő: Kitűnő ez a hely kitűnő konyhával. Képes Kálmán ért a szakácművészethez. Meg a nőkhöz.

Vegyészmérnök: Főleg a számlázáshoz.

Festő: Kibírja ezt a szigetelő habarcst?

Vegyészmérnök: Egy-egy nagy mű születésekor.

Festő: Legközelebbi festményem címének azt javaslom...

Hirtelen elhallgat, Képes Kálmán asztalánál kisebb tumultus keletkezik, egy férfi hevesen gesztikulálva magyaráz az üzletembernek.

8. kép folyt.

Festő: Nagyszámlás úrnál mintha bajok lennének.

Vegyésszmérnök: Az emberei majd elintézik a konfliktust.

A két testőr feláll, közrefogják és kituszkolják az étteremből a heveskedő embert. Képes Kálmán folytatja kedélyes beszélgetését.

A Festő rosszállóan csóválja a fejét.

Festő: Szóval a következő képem címe az lehetne, hogy az "Erőszak ellen".

Vegyésszmérnök: Én a Barátságra gondoltam. A barátság olyan fogalom...

Festő: Előbb gyűrjük le az erőszakot. Azután jöhet a barátság.

A Vegyésszmérnök Képes Kálmán asztalát figyeli, a testőrök visszatérnek helyükre.

Vegyésszmérnök: Majd megbeszéljük. Most átmegyek egy pillanatra Kálmánhoz. Hátha megvígasztalhatom a kellemetlenség után.

A Festő is figyeli a mosolygóan enyelgő üzletembert.

8. kép folyt.

Festő: Ráfér. Nagyon szenved szegény.

A Vegyész mérnök feláll, átmegy Képes Kálmán asztalához, kezet fognak, a Vegyész mérnök leül, beszélgetnek.

A Festő bort tölt Ildikónak és magának, megfogja a poharát.

Festő: Akkor hát tegeződjünk.

Ildikó kissé félszegen emeli poharát, koccintanak, isznak, megcsókolják egymást.

Ildikó: Én csak...

Festő: Innentől kezdve szerelmes vagyok beléd, Ajánlom, hogy te is igyekezz.

Ildikó: Én csak azt szeretném, hogy továbbra is engedje meg...

Festő: Megengedem, amennyiben visszategezel. Sőt holnap este eljöhetsz velem a szenvedő délvidéki magyarok közé. Nem ilyen előkelő hely, mint ez, a társaság összetételét sem ismerem pontosan, de biztosan jól érezzük majd magunkat.

8. kép folyt.

A Vegyész mérnök visszatér az asztalhoz, fanyarul azt mondja.

Vegyész mérnök: Kálmán szeretne megismerkedni veled. Olyasmit motyogtam neki, hogy európai híró festő vagy.

Festő: Miért szerénykedsz? Nyugodtan mondhattál volna világhírűt is.

Vegyész mérnök: Hasznod lehet ebből az ismeretségből.

Festő: Illedelmesen fogok viselkedni.

A Festő Képes Kálmán asztalához megy, kezét fognak, leül. A civilbe öltözött rendőrtiszt figyeli őket. A testőrök is.

Képes Kálmán: Én nagyra becsülöm Doktor Elek Antalt.

Festő: Én is.

Képes Kálmán: Magát tehetséges festőnek tartja.

Festő: Igaza van.

Képes Kálmán körbe mutat az étteremben.

8. kép folyt.

Képes Kálmán: Időnként tárlatokat rendezek itt. Fontos emberek szoktak eljönni a megnyitóra. Szeretem és támogatom az igazi művészetet.

Festő: Mikor lesz a legközelebbi tárlat?

Képes Kálmán: Három hét múlva. Szederkényi Gyula legújabb sorozatát mutatjuk be. Bizonyára hallott már Szederkényiről.

Festő: Nagy tisztelője vagyok.

Képes Kálmán: Remek ötlete támadt. Festett egy sorozatot "Sapkák" címmel. Mindenféle nemzet és egyének sapkáit megfestette. Az én kertész kalapomat is.

Festő: Kár, hogy ez nekem nem jutott eszembe.

Képes Kálmán: Jőjjön el a kiállításra.

Festő: Ha meghívják...

Képes Kálmán: Kap meghívót. A szakértőim pedig megnézik a maga festményeit. Esetleg a következő tárlatára.

Képes Kálmán érezteti, hogy befejezte a beszélgetést, a Festő feláll, búcsúzkodnak.

8. kép folyt.

Festő: Örültem a szerencsének.

Képes Kálmán: Magam is.

A Festő elindul, azután megtorpan.

Festő: Nem ismeri véletlenül egy Kraszulyák nevű üzletembert? Nem régen Frankfurtban találkoztam vele. Vásárolt tőlem néhány képet, megígérte, hogy egyszer elvisz egy játékaszinóba. Közbe megemlítette, hogy van egy kedves budapesti üzlettársa, aki támogatja a művészetet.

Képes Kálmán: Mióta ismeri ezt a...Kraszulyákot?

Festő: Elég régi barátom.

Képes Kálmán: Valamikor nekem is a barátom volt. Meghívom a tárlatra. Aztán majd kiderül...

Festő: A sapkák alatt?

Képes Kálmán: A sapkák alatt.

A Festő visszaballag az asztalához, ahol a Vegyész mérnök a számlát rendezi.

Műteremben

9. kép

Az "Erőszak ellen" című kép: egy kettétört fehér mankó telemázolva virágokkal. A Vegyész mérnök kissé kedvetlenül áll a kép előtt.

Vegyész mérnök: Hát... hogy is mondjam... Kicsit mintha morbid lenne.

A Festő kissé távolabb tüsténkedik, képkereteket illesztő össze.

Festő: Nevezzük inkább áttételesnek. Néha a legegyszerűbb motívumok hordozzák a legösszetettebb mondavalót.

Vegyész mérnök: A túl egyszerűek is?

Festő: Az igazi műalkotások sohasem túl egyszerűek. Csak egyszerűek és hatásosak. Mint a puskapor. Egyszer megmutathatnád, hogy hogyan készül a puskapor.

Vegyész mérnök: Miért érdekel?

Festő: Szeretem nézni a nagy művek születését.

A Vegyész mérnök még mindig a festményt szemléli, nem egészen érthető, hogy mire vonatkozóan válaszol.

9. kép folyt.

Vegyésszmérnök: Rendben van. De a következő kép a Barátság legyen. Majd adok néhány ötletet.

Festő: Ma este én is begyűjtök néhányat. Elmegyek régi barátaim közé némi honvágyat meríteni.

Vegyésszmérnök: Pazaver sörözőjébe?

Festő: Igen.

Vegyésszmérnök: Szenvelgő honfitársaid még mindig ott gyülekeznek?

Festő: Bizonyára. Egy évvel ezelőtt még ott voltak.

Vegyésszmérnök: Ildikó azt mondta, őt is magaddal akarod vinni.

Festő: Szerelmes vagyok belé. És ő sem idegenkedik tőlem.

Vegyésszmérnök: Vigyázz rá. Rendes lány.

Festő: Tudom.

Söröző

10. kép

Tágas, átlagos söröző fapadokkal és asztalokkal. Elég sok vendéggel, egymáshoz közel összetolt asztaloknál két nagyobb csoport ül, vajdasági magyarok, ill. koszovói albánok, a magyarok asztalánál nők is vannak, az albánoknál csak férfiak.

A magyarok közül többen fölugranak, felkiáltanak. A sörözőbe Ildikóval bejövő Festőt üdvözlik, Pazaver a tulajdonos a Festőhöz siet, kezét ráznak.

Pazaver: Hallottuk, hogy végleg Pestre költöztél.
Nagyon örülök...

A Festő körülnéz a sörözőben, a fejét forgatva mondja.

Festő: Majd kiderül, hogy meddig tart ez a végleg...
Úgy látom, jól megy a bolt.

Pazaver: Nem panaszkodhatom.

A vajdasági asztaltársaságból kiabálnak feléjük. Leghangosabb Halász Géza újságíró.

Halász: Gyertek már ide! Hagyjátok a fenébe azt a vérszopó Pazavert.

A Festő még a tulajdonossal beszélget.

10. kép folyt.

Festő: Megint emelted az árakat?
Odaát is folyton ezt csináltad.

Pazaver: Itt is van infláció.

Festő: Nekünk a sör mellé burekot küldjél, kerül
amibe kerül. Képzeld, a menyasszonyom azt
sem tudja, hogy mi az a burek. Elképesztő,
hogy a Balkánon túl mennyire műveletlenek az
emberek.

Ildikóval a vajdaságiakhoz mennek, a Festőt lármásan üdvöz-
lik, ölelgetések, kézrázások. A hangzavar lassan elül. Bemutatás.

Festő: Ez itt Ildikó, a menyasszonyom. Ez pedig
Géza, Gyuri, Lajos, Mari... No mindegy, majd
összeismerkedtek. Újságírók, fotóművészek,
tanárok, költők, és egyéb lecsúszott értel-
miségek. Nekünk való társaság.

Leülnek az asztalhoz, Ildikó kissé félszegen viselkedik, de
az egyik nő mindjárt szóba elegyedik vele. Szófoszlányok hal-
latszának:

Te is a festészetet... Mindjárt gondoltam,
amikor...

10. kép folyt.

A Festő a férfiakkal beszélget.

Halász: A legjobbkor érkeztél. Fogytán a vagyonunk.
Legfeljebb még egy körre futja.

Festő: Ez kevés lesz a honvágy felélesztéséhez.

Halász: Én is attól tartok.

Lajos: Biztosan megint gazdagon jöttél Németországból.

Festő: Persze. Felmérhetetlen értékű képekkel. Én magam festettem őket.

Halász: Erre Pazaver bajosan fog hitelezni.

Festő: Burekra még telik.

Megjelenik Pazaver két korsó sörrel és két tányérral, melyeken egy-egy burek szelet van. A Festő és Ildikó elé csúsztatja a korsókat és tányérokat. A Festő Ildikónak magyaráz.

Festő: Ez a túrós burek. Kóstold meg.

Ildikó eszik a burekból, elismerően felnéz a mögöttük álló Pazaverre.

10. kép folyt.

Ildikó: Finom.

A Festő is enni kezd és tovább beszél.

Festő: Meghiszem azt. Legközelebb majd kipróbálok
a húsos változatot is.

Pazaver: Azt már nem csináljuk.

A Festő csodálkozva néz rá.

Festő: Miért?

Pazaver: Nincs iránta kereslet. A nyugati turisták ne-
héznek és egészségtelennek tartják.

Festő: Sohasem voltam jó véleménnyel a fejlett Nyugat
ízlésvilágáról.

Pazaver: A káposztás és főleg a spenótos burekot vásá-
rolják.

A Festő elképedve néz a tulajra, majdnem a torkán akad a
falat.

Festő: Spenótos?

Pazaver: Igen.

10. kép folyt.

Festő: Úristen! Micsoda dekadencia!

Pazaver széttárja karjait.

Pazaver: Nekem is ez a véleményem, dehát a kereslet...
Bocsánat.

A sabbózóbe belép a már a Képes-tanyán látott civilruhás rendőrtiszt, Pazaver hozzásiet, leülteti az egyik asztalhoz.

Gyuri: Már megint itt van ez a nyomozó. Remélem
nem miattunk látogat ide.

Halász: Talán a te rossz verseid miatt. De azt hiszem
inkább az albánok miatt.

Halász a másik nagyobb társaság felé int.

Festő: Koszovóiak?

Halász: És macedóniaiak.

Fedő: Biztosan a függetlenségüket vívják ki.

Halász: Rendes fiúk. Nem igen közösködnek másokkal,
velünk azonban nagyon összebarátkoztak. Né-
ha összetoljuk az asztalainkat. Nekik persze

10. kép 6olyt.

sokkal több pénzük van, mint nekünk.

Festő: Honnan?

Halász: Ha tudnám talán megírnám valamelyik újságba. De nem biztos. Tulajdonképpen jó helyre küldik a pénzt. Oda, ahol nemcsak beszélnek a függetlenségről.

A Festő alaposan szemrevételezi az albánokat, (kettő közülük majd később is fölűnik, más körülmények között.) Az albánok asztalánál észreveszi Zavarkó Sándort.

Festő: Hiszen az ott Zavarkó Sanyi.

Halász: Mostanában az albánokkal dolgozik. Ne kérdezd, hogy mit.

Zavarkó a vajdaságiak felé néz, a Festő int neki. Zavarkó feláll, elindul az asztalukhoz.

Közben látszik, hogy Pazaver leül a rendőrtiszt asztalához.

Zavarkó kezét fog a Festővel, leül mellé.

Festő: Azt hittem, még börtönben énekeszedsz.

Zavarkó mevetve legyint.

10. kép folyt.

Zavarkó: Az csak egy kis botlás volt az autókölcsönzéssel.

Festő: Lopással.

Zavarkó: Gyorsan lerendeztük.

Festő: Ha jól tudom, te vegyész vagy.

Zavarkó: Vegyész technikumot végeztem. De csináltam már sok mindent életemben. Kutyákat idomítottam, nyakkendőket árultam, kéményeket pucoltam...

Festő: Én vegyész állást ajánlok. Az egyik öreg vegyész barátomnak kellene segítened kikaparni valami rozsdátlanító vagy korróziót megelőző kulimászt. Világhírű találmány lesz.

Zavarkó elgondolkodik, a többiek gúnyosan néznek rá, ő az albánok felé mutat.

Zavarkó: Azemnek még el kell végeznem még egy munkát...

Halász: Kokain? Géppisztoly?

Zavarkó: Tisztességes üzleti munka. Amint elintézem, jelentkezem az öreg vegyésznel.

10. kép folyt.

Festő: Igyekezz. Megpróbálom fenntartani a helyet. De ha csak egyetlen vizes pohár hiányozni fog vagy egyetlen lombik összetörik, saját kezűleg töröm, le a derekadat.

A tulajdonos lép a Festő mögé, halkán szól hozzá.

Pazaver: Palotás nyomozó úr szeretne pár szót váltani veled.

Festő: Velem? Miért nem Zavarkóval?

Pazaver: Veled szeretne beszélni.

Festő: Unom már, hogy itt Pesten fontoskodó emberek minduntalan az asztalukhoz citálnak.

Halász jóindulatúan közbe szól.

Halász: Úgy hallottam, komoly befolyása van az idegen rendészetnél. Ajánlatos jóban lenni vele.

A Festő kelletlenül átlépi a rendőrtiszt asztalához, a nyomozó feláll, udvariasan bemutatkozik.

10. kép folyt.

Palotás: Palotás Gábor vagyok.

Festő: Tudom. Nyomozó tiszt.

Leülnek, a Festő rosszkedvűen várja a rendőr kérdéseit.

Palotás: Ismerem az öreg vegyészt, rendes ember.
Maga felől is érdeklődtem. Láttam, hogy a
Képes-tanyán beszélgetett Kálmán királlyal.

Festő: A festőművészet mélységeit elemeztük.

Palotás: Magát kedvelik a gazdag emberek. Németország-
ban Kraszulyák úr karolta fel...

Festő: Gyermekkori ismerősöm. Frankfurtban tényleg
segített rajtam.

Palotás: Beszélgettek néha Képes Kálmán királyról?

Festő: Vele is a festészetéről fecsegtem. Egyszer eml-
lített egy budapesti vállalkozót, akit sötét
gazembernek nevezett, de az nem biztos, hogy
Képes Kálmán.

Palotás keservesen felsóhajt, hátradől, közben bejön egy
jól öltözött idősebb ember egy kuvasszal, a vajdaságiak melletti

10. kép folyt.

asztalhoz ül, a kutya a lábához heveredik, a társaság a háttérben a kuvasz szépségét és szelídségét dicséri, csak szófoszlányok hallatszanak. Palotás elkeseredetten morfondírozik.

Palotás: Sok bajunk van ezekkel az új gazdagokkal. Civakodnak, fenyegetik egymást. Kőpes Kálmán egyre több fenyegető levelet kap. És nemsokára még ez a Kraszulyák is Pestre jön.

Festő: Ő biztosan nem küld senkinek fenyegető levelet. Örülök, hogy eljön Pestre. Legalább megnézi újabb remekműveimet.

Palotás: Hát... köszönöm, hogy megpróbált segíteni.

A rendőrtiszt kezet nyújt, a Festő feláll, a nyomozó hangosan elmélázik. A háttérben a vajdaságiak egyre lármásabbak a kuvasz körül.

Palotás: Valamikor a belváros békés, nyugodt hely volt. Ma már ott sincs béke. Nem régen agyonverték egy öregasszonyt, tegnap meg gázzal lefújtak egy bélyegárust. Persze szemtanú sehol. Ilyenkor még az a féllábú koldus is eltűnik, aki egyébként folyton arra kéreget.

10. kép folyt.

Festő: Ismerem az illetőt. Időnként kinő a másik lába is.

A rendőrtiszt őszinte elképedéssel néz rá.

Palotás: Micsoda? Nekem erről nem szóltak az embereim.

A Festő visszamegy a társaságához, ahol Zavarkó vitatkozik a kutyás öregúrral.

Zavarkó: Higyjen nekem, uram. Én értek az ebekhez. A kuvasz gyönyörű és okos állat. Gyorsan tanul, de gyorsan is felejt. Éppen ezért a kuvasz a legboldogabb kutya a világon. Mert elfelejti az idomítás gyötrelmeit.

Öregúr: Az én Alexem nem feledékeny. Például... például két évvel ezelőtt ráparancsoltam, hogy ne ugasson. Hogy ne zavarja a szomszédokat. Azóta el sem vakkantotta magát.

Zavarkó: Engem egyből megugatna.

Öregúr: Nem igaz! Zavarkó

Zavarkó: Fogadjunk!

10. kép folyt.

Öregúr: Miben?

Zavarkó: Ha Alex megugat, a következő kört maga fizeti az egész asztalnak.

Öregúr: Rendben. Ellenkező esetben viszont maga tisztelettel bocsánatot kér tőlem és Alextől.

Zavarkó: Természetesen.

Zavarkó a fekvő kuvaszhoz megy, leguggol a kutyához, morog valamit. A kuvasz az arcába ugat.

Nagy derűltség az asztalnál, Pazaver is hangosan nevet.

Pazaver: Ugyanazt?

Többen visszakiabálnak:

Ugyanazt!

Az Öregember szemrehányóan korholja a kutyát.

Öregúr: Szégyeld magad, Alex. Költségekbe vertél. Ezen túl még legalább három évig nem ugathatsz. Érted?

10. kép folyt.

Zavarkó: Engem ismét meg fog ugatni.

Öregúr: Nem!

Zavarkó: Még egy kör?

Öregúr: Lehet.

A tulaj és a pincérek hozzák az italokat.

Pazaver: Ime az első kör.

Az öregúr továbbra is a kutyát okítja.

Öregúr: Ide figyelj, Alex! Ha megint ugatni merészselsz, holnap ivartalanítalak és női nevet kapsz. Amál, Anca vagy ilyesmi.

Festő: Amarilla.

Öregúr: Amarilla? Ilyen hülye nevet soha sem hallottam.

Festő: Így hívják a legfeledékenyebb magyar táncosnőt.

Zavarkó: Akkor hát Akkor hát lássunk hozzá.

10. kép folyt.

Ismét leguggol a kutya elé, motyorász, a kuvasz felugrik, dühösebben ráugat, mint az imént.

Az asztalnál óriási derültség, bravózás, dicsérik Zavarkót.

Az öregúr dühösen mered a kutyájára.

Öregúr: Holnaptól Amarilla a neved.

Váci utca (éjszaka)

11. kép

A Festő és Ildikó átölelkezve sétál haza, időnként a kirakatokra pillantanak.

Ildikó: Kellemesen éreztem magam. Jókedélyű földieid vannak.

Festő: Amarilla feldobta őket.

Ildikó: Az Üregembert sajnálom. Sokba kerültünk neki.

Festő: Van miből fizetnie. Azt mesélik róla, hogy többszörös milliomos.

Ildikó: Tényleg ivartalanítja a kuvaszt?

Festő: Gazdag emberek sokmindent megtehetnek.

Ildikó megáll az egyik kirakatnál, lehalkítja hangját, kissé zavartan beszél.

Ildikó: Kétszer is úgy mutattál be, mint a menyasszonyodat.

Festő: A menyasszonyom vagy. A formalitásokat majd később elintézzük.

Tovább sétálnak. Az utcán viszonylag kevés a járókelő, német, angol beszéd hallatszik.

11. kép folyt.

Ildikó: Mihez kezdesz egy szerény tehetségű lánnyal?

Festő: Indulásnak elég lesz kettőnknek is az én határtalan tehetségem. Aztán majd te is felfejlődsz.

Ildikó: Igyekszem tanulni tőled.

Egy bár előtt megtorpannak, a vastag matt üveg mögött egy csábosan vonagló nő sziluettje látszik.

Festő: Ő az igazi Amarilla. A híres feledékeny táncosnő.

Ildikó: Ismered?

Festő: Régóta. És egészen közelről. Igaz, mindig alszik, amikor találkozunk.

Ildikó: Nem értem. Egy foéálben alszik a festék boltban és meg gyönyörködöm benne, miközben vásárolok.

Ildikó: Azt bittem...

Festő: Senkivel sem csalnám meg a menyasszonyomat. Kizárólag vele bújok ágyba. Ma éjszaka is.

Ildikó riadtan néz a Festőre, az üveg mögött továbbra is látszanak a csábos női mozdulatok.

11. kép folyt.

Ildikó: Nem jöhetsz fel hozzám. A szüleim...

Festő: Te jössz fel én hozzám.

Ildikó: Ez lehetetlen!

A Festő hosszasan figyeli a sejtelmes erotikus táncot.

Festő: Kár. Ezesetben kénytelen leszek bemenni ebbe a csehóba és beleszeretni Amarillába.

Ildikó: Antal bácsi, vagyis Elek doktor apám régi barátja.

Festő: Nekem is régi barátom.

A lány is hosszasan figyeli az üveg mögötti jelenetet, a járókelők közömbösen mennek el mögöttük, a bár ajtajában egyenruhás őr áll, biztatóan mosolyog rájuk.

Ildikó: Évek óta kóborogsz a világban. Meddig akarsz Budapesten maradni?

Festő: Még rengeteg magasztos fogalmat és gondolatot kell vászonra pingálnom. Eltarthat akár száz évig is.

Szobában

12. kép

A Festő és Ildikó meztelenül ágybabbúznak. Ildikó eloltja a villanyt.

Festő: Előbb-utóbb a Szerelmet is meg fogom festeni.

Képes-tanyán

13. kép

Közvetlenül tárlatmegnyitó után. Az étterem falain képek, mindegyik festmény sapkát ábrázol nevekkal megjelölve, hogy kié a sapka, milyen eredetű, a svájci sapkától kezdve az orosz usankán keresztül a finn kucsmáig. Jól öltözött férfiak és nők sétálgatnak a képek előtt, halkán beszélgetnek, a pincérek tálcákon italokat kínálgatnak. A látogatók között Képes Kálmán mosolyogva sétál, sokakat üdvözöl, egy pillanatra felbukkan Palotás Gábor nyomozó is.

A Festő mindennapi öltözékében kirí a vasalt társaságból, hozzá hasonló hanyag szerelésben csupán még egy fiatalember ódöng a teremben. Mint később kiderül, ő a Karikaturista. A Festő Kraszulyák Károllyal beszélget.

Festő: Meddig maradsz?

Kraszulyák: Egy-két hétig. Attól függ. Ma délelőtt érkeztem Frankfurtból. Utána kell nézнем a dolgaimnak.

Pohárral a kezükben sétálgatnak, szemlélgetik a képeket.

Festő: Jó helyen kezded. Sapkák alatt.

Kraszulyák. A sapkák nem érdekelnek. Ezzel a tetűvel kell elintézнем valamit. Gyors munka lesz.

13. kép folyt.

- Festő: Ha Képes Kálmánra célzol, ajánlom, hogy válogasd meg a szavaidat. Lehet, hogy ő lesz a budapesti mecénásom.
- Kraszulyák: Frankfurtban én támogattalak. Úgy látszik, azóta meredeken süllyedsz lefelé. Gyere inkább vissza.
- Festő: Idejöttem vissza. Vagy legalábbis majdnem vissza. Remekműveket festek, szerelmes vagyok, eddig csak egyszer próbálták szétcsapni a fejemet. Koldus mankóval.
- Kraszulyák: Remek helyre kerültél. De azért a jövő héten majd megnézem legújabb remekműveidet. Azután elviszlek valamelyik játékkaszinóba. Régóta ígéretem. Most tényleg elviszlek.
- Kraszulyák forgolódik, Képes Kálmánt keresi, aki a terem közepén cseveg ismerőseivel.
- Kraszulyák: Ha dühös vagyok, mindig elmegyek rulettenzni. Kis tételekben játszom, néha nyerek, néha veszítek.
- Festő: Én még sohasem jártam ilyen bűnös helyeken.

13. kép folyt.

Kraszulyák: Itt az ideje, hogy el kezdj bűnözni. Ehhez persze fel kell öltöznöd. És most elmegyek feldühödni.

Kraszulyák Képes Kálmánhoz sétál, a Festő félszemmel állandóan figyeli, bár úgy tesz mintha a képeket nézegetné. Mellé sodródik a hanyag öltözötű fiatalember. Megszólítja.

Karikaturista: Nekem itt sohasem lesz kiállításom.

A Festő végignézi rajta.

Festő: Te is festő vagy?

Karikaturista: Meg alighanem te is. Mindketten kilógunk ebből a feszesen öltözött társaságból.

Festő: A meghívón nem írta, hogy kötelező a fehér ing, byakkendő és a sötét öltöny.

Az egyik pincér tálcát nyújt feléjük. Talpas poharakba töltött különböző színű koktélokkal. A Festő egy sötétzöld koktélt emel le, a Karikaturista követi példáját.

Karikaturista: Ez vajon micsoda?

Festő: Szerintem rozsdátlanító folyadék. Nem régen láttam ilyesmit egy lombikban.

13. kép folyt.

Belekóstolnak az italba, a Festő közben tovább figyeli Kraszulyák Károlyt, aki egyre hevesebben vitatkozik Képes Kálmánnal. Palotás Gábor is figyeli az üzletemberek veszekedését.

Karikaturista: Alapjában véve nem rossz ez a rozsdátlanító, de azért örülök, hogy nem lesz itt sohasem kiállításom. Miféle tárlat az, ahol csak meghívóval lehet belépni, és ahol ilyen gyanús színű lötytyöket szolgálnak fel.

Festő: Jófajta ital. Mégha tényleg rozsdátlanít is...

Karikaturista: Én az egyértelmű italokat szeretem. Sört, bort pálinkát... Egy sörözőben például szívesen kiállítanék, de mostanában nem kapkodnak érttem.

Festő: Miket festesz?

Karikaturista: Rajzok. Szellemes, vicces karikatúrákat. A vezérmotívum mindegyiken az ámuldozó szemek.

Festő: Ez valóban nagyon vicces lehet.

Karikaturista: A világ vicces, amire rácsodálkoznak.

13. kép folyt.

A Festő még mindig Kraszulyák Károlyékat figyeli, szóra-
kozottan mondja.

Festő: Van itt a közelben egy szolid söröző.
Tulajdonosa Pazaver Sándor, régi barátom.

Karikaturista: Jártam egyszer a Pazaver sörözőben. Nem
rossz hely, csak kissé hangos. Valami
balkáni tahók óbégattak akkor.

Festő: Mostanában albán hazafiak és sírva vigadó
vajdasági magyarok járnak oda. Persze
nyugati turisták is. Én általában szomba-
ton este vagyok ott. Ha nincs okosabb dol-
god, nézzél be, hozzál a karikaturáidból.
Hátha szót tudunk érteni Pazaver Sanyival.

Karikaturista: Ott leszek szombaton. Egyébként Mracskó
Árpád a nevem. Ha érdekel.

Festő: Érdekel. Engem Udvaros Péternek hívnak.

Karikaturista: Okvetlenül elviszem az ámuldozó szemeket.

13. kép folyt.

A terem közepén Kraszulyák Károly vérvörös arccal sarkon fordul, sietve jön a Festő felé, mögötte Képes Kálmán egyik testőre lépked. Kraszulyák megáll a Festő előtt.

Festő: Úgy látom bejött a kaszinó.

Kraszulyák: Be. Előtte majd megnézem legújabb remekeidet.

Hátrafordul a testőrhöz.

Kraszulyák: Menj vissza a gazdádhoz, és biztosítsd, hogy többé nem fog látni a szemétdombjain. Útálom a szemét bűzét.

Kraszulyák Károly kisiet az étteremből, a testőr már csak a szemével követi. Amikor becsukódik az ajtó, a Festőhöz fordul.

Festő: Alkalomadtán Szakértőink majd megnézik a festményeid. Jó volna azonban, ha megválogatná a barátait.

Festő: Én csak szelíd szép lelkekkel barátkozom, és kizárólag a művészetekről társalgok velük.

13. kép folyt.

A testőr elmegy mellőlük, a Karikaturista hüledezve néz utána.

Karikaturista: Ez a vállas fiú én rám célzott talán?

Festő: Nem hiszem. Inkább elegánsabb öltözékű urakra.

Ismét a pincér jön a tálcával.

Karikaturista: Megnyugodtam. Rozsdátlanítsuk még egy kicsit magunkat, eme sűvegek alatt.

Üres poharaikat visszateszik a tálcára, újabb adag zöld koktélt vesznek le.

Laboratóriumban

14. kép

A munkaasztalon csipetnyi puskapor látható, kis láng közeledik hozzá, a puskapor sísteregve felrobban. A Festő és a Vegyész mérnök a robbantás helyét nézik.

Vegyész mérnök: Nos, megmutattam, hogy hogyan készül a puskapor, és miket művelhet kis mennyiségben is.

Festő: Én láttam, hogy miket művel nagy mennyiségben. Ezért érdekelt az elkészítési módja. Zseniálisan egyszerű alkotás. Bár sohse találták volna fel.

Vegyész mérnök: Most már visszatérhetsz a saját zseniális alkotásodhoz. A "Barátsággra" fessd még rá a kézfogást.

A Festő a nyitott ablakhoz megy, az utca fölé hajol. Az utcán ismét átsétál Képes Kálmán a fiatal lánnyal és a testőrével. Ildikó jön velük szembe, a Vegyész mérnök lakása felé siet.

Festő: Közhelyszerű. Szerintem untig elég a két egymás felé hajló emberi fej. Egy vidám és egy szomorú.

Vegyész mérnök: Ragaszkodom a kézfogáshoz.

14. kép folyt.

A Festő eljön az ablaktól, elmélázva mondja.

Festő: A következő kép a Gazdagságot fogja
ábrázolni.

Vegyészmérnök: Miért éppen a Gazdagságot?

Festő: Az is szép lehet olykor.

Vegyészmérnök: Előbb a kézfogást akarom látni.

A Festő átmegy a műterembe, menet közben sóhajtozik.

Festő: Legyen. A kézfogáshoz még van nyers-
anyagom. De azután újabb szines festé-
keket kell vennem.

Vegyészmérnök: Ez belefér a saját gazdagságomba.

Műteremben

15. kép

A Festő kézbe veszi az ecsetet és a palettát, a Barátság című képhez megy, hogy ráfesse a kézfogást. Ildikó belép a másik ajtón, mosolyog, látszik rajta, boldog, hogy találkozhat a Festővel.

Ildikó: Ismét találkoztam Képes Kálmánnal.

Festő: Említetted neki, hogy sorra gyártom a szebbnél szebb festményeket?

Ildikó: Még köszönni sem merek neki.

A festő keveri a festékeket, Ildikó figyel.

Festő: A festészet mellett a bátorságot is meg kell tanulni.

Ildikó: Miben segíthetek?

Festő: Először fogjál kezét Antal bácsival.

Ildikó egy pillanatig értetlenül néz, azután elneveti magát. A Festő megkezdi a Barátság kiegészítését.

Utcán

16. kép

A Festő a festékes bolt felé lépked, megáll a kirakat előtt. Az utcán a megszokott forgalom zajlik, a boltból furcsa hangok hallatszanak. Mintha sírna valaki. A Festő felfigyel, azután hirtelen benyit a boltba.

Festékes boltban

17. kép

Zsuzsa, a boltosnő hangosan zokog, Amarilla fehér zsebkendővel az arcát törölgeti. A Festő hozzájuk rohan.

Festő: Mi történik itt? Felrobban valamelyik festékdoboz?

Amarilla: Zsuzsikának az arcába lóttek.

Amarilla borogatja a boltosnő megperzselődött arcát.

Zsuzsa: Gázpisztollyal lőtt... Egy csuklyás szakállas férfi.

Festő: Ilyenkor oda kell adni a pénzt. Ezt mondják az okosok.
okosok.

Zsuzsa: Nem kért pénzt. Csak annyit mondott, költözzek innen nyugalmasabb helyre. És az arcomba lőtt.

A Festő tanácstalanul forgolódik, azután a telefonhoz megy.

Festő: Hívom a rendőrséget.

A boltosnő még mindig zokog.

Zsuzsa: Semmit sem fognak csinálni. A múltkor Vali néni-re lóttek a bélyeg-boltban. A rendőrség akkor sem

17. kép folyt.

csinált semmit.

A Festő tárcsáz, beszélni kezd, de közelről a két nő beszélgetése hallatszik.

Amarilla: Nyugodj meg, Zsuzsikám. Minden rendben lesz. Gyorsan elfelejtet...

Zsuzsa: Félek. A

Amarilla: Hozzám költözöl néhány napra. Amíg Feri visszajön.

Zsuzsa: Egész életemben rettegni fogok.

Amarilla: Elfelejtet.

A Festő leteszi a kagylót.

Festő: Mindjárt itt lesz a rendőrség.

Zsuzsa: Kár kihívni őket. Ha itt lenne a férjem...
De éppen most utazott el.

A boltosnő valamelyt megnyugszik. Amarilla még mindig borogatja az arcát.

17 kép folyt.

Amarilla: Hozzám költözöl...

Egy pillanatra látszik a fotel, amelyben Amarilla szokott aludni.

Festő: Ide a fotelbe?

Amarilla: Két szobás lakást bérelek. De munka után szeretek betérni Zsuzsikához beszélgetni.

Festő: Elég csöndesen szokott beszélgetni.

Amarilla: Néha elszenderedem...

Festő: Most is aludt?

Amarilla: Igen. Zsuzsika sikoltozására ébredtem.

Festő: Ez a szerencséje. Ha korábban ébren van, maga is kapott volna az arcába.

Amarilla: A magam fajta láynok... kikerülik a bajt.

Festő: A táncosnők?

Amarilla: Persze... A táncosnők. Mi sokáig élünk.

17. kép folyt.

Festő: És szeretettel ápolják felebarátaikat.

Zsuzsa már nem sír, a szemét törölgeti.

Zsuzsa: Nem régen járt itt két férfi, azt kérték, hogy adjam el a bolthelyiség bérletét. A férjem elzavarta őket. Biztosan visszajönnek.

Rendőr kocsi áll meg a bolt előtt, két egyenruhás és két civilruhás rendőr jön be a boltba. Az egyik Palotás Gábor. Három rendőr a két nőhöz siet, Palotás Gábor fáradtan a Festőhöz sétál.

Palotás: Maga gyanúsított, vagy segítőkész polgár?

Festő: Színes festékek vásárlója vagyok.

A rendőrtiszt unottan néz körül a boltban.

Palotás: Nyugtalan lett ez a békés kerület is. Nem elég, hogy a nyakamba szakadtak a civakodó milliomosok, most még a letámadott boltosnőkkel is bajmólódnom kell.

Festő: Értesüléseim szerint nem sok sikerrel.

17. kép folyt.

A rendőrtiszt szomorúan néz a Festőre.

Palotás: Ne menjen még el. Magát is jegyzőkönyvezzük.

A nyomozó csatlakozik a rendőrtársaiboz, a Festő a polcon sorakozó festékes dobozokat szemlélgeti.

Lakásban

18. kép

A Festő benyit a lakásba, a műterembe megy, ott nincs senki, de ő már beszélni kezd, tudja, hogy a Vegyész mérnök valahol a közelben lehet.

Festő: Nem sikerült festéket szerezni. Rendőrökkel jegyzőkönyvet írtam. Megmagyarázták, hogy ez a békés környék egyre jobban elvadul, és én el is hittem nekik. Közben tanúja voltam egy könnyű erkölcsű lány szeretetének.

Belép a laboratóriumba, lehajtott fejjel tovább magyaráz.

Festő: A "Szeretet" című képekre egy ledér hölgyet festek, aki vigasztalja...

Felemeli a fejét, az ablaknál szemben vele Ildikó és a Vegyész mérnök áll rémült tekintettel. A Festő megtorpan.

Festő: Miért ezek az ámuldozó szemek?

Az ajtó mögül a féllábú koldus lép mellé, ezúttal két lábon és tisztos polgári ruhában, pisztolyt tart a kezében.

Koldus: Téged vártalak, te szemét strici.

A Festő kérdően néz a Vegyész mérnökökre, az széttárja a karját.

18. kép folyt.

Vegyészmérnök: Bejött, és azt mondta, beszédem van veled.

A Festő mégigméri a koldust.

Festő: Polgárosodunk? Nekem így sem tetszik, uram. Egyszer már figyelmeztettem, hogy ne kötözködjön velem. Emlékszik?

Koldus: Most pisztoly van nálam.

Festő: Gázpisztolynak látszik.

Koldus: Igazi pisztoly. Menjen oda az ablakhoz.

A Festő hátrál néhány lépést, megáll az asztalnál.

Festő: Én ellenzek minden erőszakot. Festettem is egy képet...

Koldus: Fogd be a pofád! Feljelentettél a rendőrségen, te rohadt tróger!

Festő: Ilyenkgyorsan kiengedték?

Koldus: Vannak kapcsolataim. Semmit sem tudnak rám bizonyítani. És kicsit majd kilyuggatlak, mint a teaszűrőt.

18. kép folyt.

Festő: Egyszer lefegyvereztem egy géppisztolyos mar-
talócot. Aztán én lyuggattam ki.

Koldus: Próbálj meg engem lefegyverezni.

A Festő az asztalra mutat.

Festő: Ha az a valami a kezében tényleg igazi piszf
toly, jó lesz vigyázni vele. Ezekben az üveg-
edényekben veszélyes robbanószerrek vannak. Egy
rossz lövés, vagy koccanás, és mindannyian az
égbe repülünk.

A Koldus elbizonytalanodik.

Koldus: Miféle robbanószerrek?

Festő: Puskapor, dinamit, nitroglicerín...

Kezébe veszi a zöld rozsdamentesítőt, tartalmazó lombikot.

Koldus: Az mi?

A festő előrelép , maga előtttartja az üvegedényt.

Festő: Elanit. Világmárka. A fél utcát lerombolná.
Magának adom, ha akarja.

18. kép folyt.

Koldus: Azonnal tegye vissza a helyére.

Festő: Nicsak, folytatódik a polgárosodás. Már magázódní is megtanultunk.

Hirtelen mozdulattal a Koldus arcába loccsantja a zöld folyadékot. A Koldus felkiált, az arcára szorítja kezeit, a lombik a földre esik, darabokra törík. Ildikó felsikolt. A Restő elkapja a Koldus csuklóját, nagyot ránt a karján, a pisztoly elrepül, a Koldus ordítva letérdel. Jobb karja kitekeredve, bénán lóg az odalán, bal kezével az arcát törölgeti és a jobb karját tapogatja. Nyüszítve beszél.

Koldus: Eltörte a karomat...

Festő: Mindjárt bepanaszolhat súlyos testi sértésért. A rendőrök itt vannak a közelben egy festék-boltban.

Koldus: Én csak azért jöttem, hogy figyelmeztessem...

A Festő fölveszi a földről a pisztolyt, vizsgálgatja, hátat fordít a Koldusnak.

Festő: Jól saccoltam. Ez csak gázipisztoly. Most aztán valóban elmegyünk a rendőrökhöz.

18. kép folyt.

A Koldus hirtelen felugrik, zöld fejjel, béna karral kiszalad a lakásból. A Festő utána indul.

Festő: Elkapom a gazembert.

Vegyésszmérnök: Hagyd a fenébe!

Festő: Lehet, hogy ő volt...

Vegyésszmérnök: Végül még tényleg megvádolnának súlyos testi sértésért. Azt mondta vannak kapcsolatai.

Festő: Miféle kapcsolatai lehetnek egy ilyen senkiházinak?

Vegyésszmérnök: Azt hallottam, hogy Képes Kálmán embere. Vagy egy másik nagy kuzyáé, ami sokkal rosszabb.

A Festő hitetlenkedve felsóhajt.

Festő: Hát elvadult ez a békés környék.

Vegyésszmérnök: Elvadult.

18. kép folyt.

Az összetört lombik darabjait és a szétömlött folyadékot nézi.

Festő: A rozsdátlanító kotyvalékod mindenesetre jól sikerült.

Vegyéssz mérnök: Még nem tökéletes.

Ildikó könnyes szemmel a Festőhöz megy, átöleli.

Festő: Miért sírsz?

Ildikó: Azt hittem, hogy le fog lógni.

Festő: A rosszfajta láynok és a rosszfajta festők mindent túlélnek.

Ildikó: Halálra rémültem...

A Festő símogatja a lány haját.

Festő: A "Gazdagság" után megfestem a "Szeretetét".
A sérülteket ápoló rossz lánnyal és az aggó jó lánnyal.

Vegyéssz mérnök: El kellene takarítani ezt a rendetlenséget.

Ildikó kibontakozik a Festő karjaiból, egy vödör vizet, és
dehátfogószöggyot hoz.

Duna-parton (este)

18. kép

A laboratórium padlójára öntött víz után a Duna hullámai látszanak, és a Budai vár. A Festő és Ildikó a pesti parton ülnek, kezdetben csak a hangjuk hallászik, később kerülnek be a képbe.

Festő: A Duna már csak sötétben szép. Ilyenkor nem látszik, hogy mennyire bemocskolták.

Ildikó: A vár is ilyenkor a legszebb.

Festő: Sötét. Több fény kellene a falai közé.

Rövid csönd következik, már Ildikóék is a képben vannak, és a pesti sétálók, akik szintén a várat nézik.

Ildikó: Itt maradsz végleg? Azok után, hogy le akartak lőni?

Festő: Csak egy gázpisztoly volt. A fickó azt mondta, hogy figyelmeztetni akartak. Ha tudnám, hogy mire és miért...

Ildikó: Tehát maradsz?

Festő: Természetesen. Szerelmes vagyok.

Ildikó: Kislány koromban sokat sétáltam apámmal a

19. kép folyt.

várban a Szentháromság téren.

Festő: Egyszer majd velem is eljössz oda.

Ildikó: Antal bácsi mindent tud rólunk.

Festő: Helyesli tiszta gyöngéd érzelmeinket.
Csupán arra figyelmeztetett, hogy vigyázzak rád. Főleg, amikor a Pazaversörözőbe viszlek.

Ildikó: Ma is elmegyünk?

Festő: Persze, Lehet, hogy ámuldozni fogunk.

Ismét az idillikus kép a Dunáról és a Várról.

Sörözőben

20. kép

Az ámuldozó szemű karikatúrák kézről-kézre járnak a vajdasági asztaltársaságban. Az asztalnát ül a Karikaturista és Ildikó is, aki már teljesen beilleszkedett. Nézegetés közepette röpködnek a megjegyzések.

Ez igazán szellemes!
Nézd meg ezt!
Nem egészen értem!..!
Itt mire csodálkozik?!

Ü

A Festő és Pazaver állva nézik a röpködő karikatúrákat. A szomszéd asztalnál a kutyás öregúr beszélget Zavarkóval, a kувasz a lábánál hever. A sörözőben a megszokott törzsközönség.

A Festő álhatatosan duruzsol a tulaj fülébe.

Festő: Alig ismerem. Semmi érdekem sem fűződik hozzá, de hidd el tehetséges.fickó.

Pazaver: Ez a sok tágranyílt szem...

Festő: Telitalálat.

Pazaver: A falaim nem alkalmasak..

20. kép folyt.

Festő: Dehogynem. Reklámot csinálna a kocsmádnak.
Pazav

Géza cikket írna a tárlatról. Valamelyik újság esetleg leközölné. Így van , Géza?

Halász: Természetesen. És biztosan leközli valamelyik országos napilap.

Festő: Habenyák Gyuri írna végre egy jó verset. Az ámuldozó szemekről.

Gyuri: Egy négysorosost mindenképpen. De lehet, hogy nyolcsorosost.

Pazaver: Túlságosan drága lenne.

Festő: Ugyanmár! Csak a keretezés, meg egy-egy pofa ingyen sör a megnyitón.

Pazaver: A keretezés is?

Ekkor már mögöttük áll a kutyás öregúr, ő is a karikatúrákat szemléli.

Öregúr: Fedezzen a költségeket.

Hirtelen csönd lesz, mindenki az öregemberre mered.

Karikatúrista: Komolyan mondja?

Öregúr: A jó rajzokat érdemes bekereteztetni.
És az ingyen sört is állom.

Ismét csönd, majd a Festő szólal meg.

Festő: Boldog az az ország, ahol a gazdagok jóságosak is. Nem régen Képes Kálmán rendezett egy pazar kiállítást.

Öregúr: Képes Kálmán túlságosan pazarol.

Festő: Támogatja a művészetet.

Öregúr: Sok haragost szerzett magának.

Festő: A művészetek miatt?

Öregúr: A mohósága miatt.

Karikatúrista: Én az egyértelmű italokat szeretem. Ki nem állhatom a színes koktélféléléket. A sörtnagyon jó lesz.

Pazaver: Rendben van. Megcsináljuk a kiállítást.

20. kép folyt.

Taps, az öregúr visszaül asztalához Zavarkóval szemben, a vajdaságiak elcsendesülnek. Néhány mondat, szófoszlány halatszik át a szomszéd asztaltól.

Öregúr: Tehát jóformán a boltokban meg lehet venni?

Zavarkó: Tulajdonképpen igen. Egy kis ügyeskedéssel. Toluol, kénsav, salétrom... Barnás-lila kristályok... Megfelelő hevítéssel...

A Festő leül az asztaltársaságba, a Karikatúrista kezét nyújt neki.

Karikatúrista: Ámuldozó szemekkel nézek rád, barátom.
Köszönöm.

Gyuri: Még ma éjjel elkezdem megszerkeszteni a verset.
Vagy legkésőbb a jövő héten.

A pincérek italt hoznak, folyik a szokásos társalgás, az egyik megterített asztalhoz előre bejelentett vendégek érkeznek. (Érzékeltetni az idő múlását.)

Később Ildikó és a Festő felkel az asztaltól, a Festő odaszól Zavarkónak.

Festő: Zavarkó, hétfőn reggel kilenckor munkára jelentkezel!

20. kép folyt.

Zavarkó: Igenis, főnök.

A festő megsimogatja a békésen heverő kuvaszt és megkérdezi a gazdájától.

Festő: Mostanság mi a neve e derék jószágnak?
Alex, vagy Amarilla?

Öregúr: Amarilla.

Nevetés. A Festő felsegíti Ildikóra a kabátját.

Műteremben

21. kép

Ildikó a Festő nyakkendőjét kötözi, a falak mellett Kraszulyák Károly és a Vegyész mérnök sétál, a falnak támasztott képeket nézegetik. A műteremből a nyitott ajtón belátni a laboratóriumba, ahol Zavarkó tüsténkedik.

Ildikó: Mikor volt utoljára nyakkendő rajtad?

Festő: Régen. Évekkel ezelőtt. Egy temetésen.

Ildikó: Sírtál a temetésen?

Festő: Nem.

Ildikó: Ezért szeretlek. Férfiak ne sírjanak még temetésen sem.

A Vegyész mérnök a festmények között Kraszulyáknak magyaráz.

Vegyész mérnök: Időnként képeket vásárolok. Főleg kezdőktől. Nem biztos, hogy mindig jól választok.

Kraszulyák: Tényleg nem biztos.

Ildikó már a sötét ruhába öltözött Festő körül forgolódik, tisztogatja a zakóját.

21. kép folyt.

Ildikó: Alig ismerek rád.

A párbeszéd párhuzamosan folyik a Vegyész mérnök és Kraszulyák, illetve a Festő és Ildikó között. Néha átszólnak egymáshoz.

Kraszulyák: Nézzük meg ismét házi zsenink műveit.

A Vegyész mérnökkel a Festő képeihez mennek. Kraszulyák hosszasan vizsgálgatja a Gazdagságot, amelyen egy fekete kalap (Képes Kálmán kalapja) alatt cikornyás betűk, kibontakozó rajzok, hangjegyek láthatók.

Ildikó: Nyerni fogsz?

Festő: Életemben először megyek kaszinóba. Szűz kéz, nyerő kéz.

Kraszulyák: Hülye babona!

Ildikó: És ha veszítesz?

Festő: Nagydohány úr állja a számlát.

Kraszulyák: Az is hülye babona, hogy a gazdagság alatt a művészetek burjánzanak.

21. kép folyt.

Festő: A képet még nem fejeztem be. Az utolsó vonások a kaszinó után következnek.

Ildikó: Sietnem kell haza. Apám már többször rám szólt...

Festő: Micsoda ósdi család! Ha aranygyűrűt húznék az ujjadra, megnyugodnának?

Vegyéssz mérnök: Székely Lajos barátom ad a tisztességre.

Festő: Megnyugodnának?

Ildikó: Nyugodtabbak lennének...

Festő: Akkor nyerek a ruletten és megveszem az aranygyűrűt.

A szomszédos laboratóriumból kijön Zavarkó, mosolyogva köszön, a kijárat felé megy.

Kaszinóban

22. kép

Forog a rulett-kerék, a Festő kissé bambán nézi, zsetonok vannak a kezében, Kraszulyák Károly tapasztalt szerencsejátékosként rakosgatja a maga zsetonjait. Látszik az egész kaszinó a játékasztalokkal, a nyüzsgő vendégekkel.

Festő: Én mit csináljak?

Kraszulyák a saját tétjeire összpontosít, majdnem ingerülten utasít.

Kraszulyák: Tegyéél a pirosra vagy a feketére.

Festő: És akkor mi lesz?

Kraszulyák: Vagy nyersz, vagy nem.

A Festő tétován rakosgatja zsetonjait, a krupié mondja a szövegét, tologatja a zsetonokat. Az asztal túlsó oldaláról egy szőke férfi figyel a két barátot.

Festő: Nyertem?

Kraszulyák: Nyertél. Úgy látszik bejön a szűz kéz.

Tovább játszanak, a kaszinóban a szokásos nyüzsgés és zsivalygas. A szőke férfi továbbra is figyel.

22. kép folyt.

Festő: Mennyi pénzem van?

Kraszulyák: Majdnem ötszáz márka. HaGYD ABBA.

Festő: Most lenne igazán érdekes.

Kraszulyák: Hagyd abba! Ennyi elég egy estére. Ezután már csak veszítenél.

Festő: Te hogy állsz?

Kraszulyák: Nagyjából a nullán vagyok.

Festő: Ötszáz márka. Ebből vehetek egy aranygyűrűt. De előtte meghívlak egy italra valami flancos helyre. Mi van itt a közelben?

Elindulnak kifelé a kaszinóból, a szőkehajú férfi követi őket.

Bárban

23. kép

A Festő és Kraszulyák csöndes, hangulatos bárba lépnek be, (lehetne a Hyatt Szálló bárja), leülnek egy asztalhoz, az ablakon keresztül a Budai Várra látnak. A Festőeésőzör jár itt, Kraszulyákot azonban jól ismeri a személyzet, a pincér mosolyogva üdvözli.

Pincér: Hogy van Kraszulyák úr?

Kraszulyák: Köszönöm jól. A barátom nyert a ruletten, így hát a legdrágább konyakból hozzon.

Pincér: Igenis.

Az egyik távolabbi asztalhoz leül a kaszinóban látott szőke férfi.

A Festő a Várat nézi, rámutat.

Festő: Több fény kellene oda.

Kraszulyák: Az apám is ezt mondta.

A Festő ámuldozik.

Festő: Marci bácsit is elhoztad ide?

23. kép folyt.

Kraszulyák: Már többször. Budapesten szoktunk találkozni. Frankfurt túl messze van neki, de Pestig még hajlandó felvonatozni Szabadkáról. Ma éjjel is jön.

A Festő az órájára néz.

Festő: Menjünk ki eléje a pályaudvarra. Régen láttam, szeretnék vele találkozni.

Kraszulyák leinti.

Kraszulyák: Ismeri a járást. Taxiba ül, a szállodába hozatja magát, megnézi a lakosztályt, amit béreltem, és három napig egyfolytában dohog, amiért számolatlanul szóróm a pénzt. Közben azonban élvezi a csillogást. Három nap után persze ráun az egészre, és visszamegy a homokra szőlőt permetezni és bort pancsolni.

A pincér kihozza az italokat, felemelik a poharukat, isznak.

Festő: Ez a legdrágább konyak?

Kraszulyák: Bizony.

23. kép folyt.

Festő: Megéri az árát. Még karikatúrista barátomnak is ízlene.

Kraszulyák: Ha kedveli a finomságokat.

Festő: Az egyértelmű italokat kedveli. Drága konyakra sajnos nem telik neki.

Kraszulyák: Menjen el rulettezni.

A Festő ismét hosszasan szemléli a Budai Várat.

Festő: Jó dolog gazdagnak lenni?

Kraszulyák: Elviselhető állapot.

Festő: Hogyan lehet sok pénzt keresni?

Kraszulyák: Ezt százszor megkérdezted tőlem, Frankfurtban is, hiába mondanám el. Te nem vagy pénzkereső fajta.

A Festő kortyint a poharából, nézi a Várat és tovább erősködik.

Festő: Rendben van. Repülőgépeket nem tudnék közvetíteni. De bizonyára léteznek egyéb trükkök is. Itt Magyarországon például

23. kép folyt.

mivel lehet leggyorsabban sok pénzt keresni?

Kraszulyák: Hát... azt hiszem pénz mosással.

A Festő csalódottan legyint.

Festő: Tőke hiányában arra is alkalmatlan vagyok. Meg aztán törvénytelen dolog.

Kraszulyák: Persze. Én sem foglalkozom ilyesmivel.

Festő: Mivel foglalkozol itt Pesten.

Kraszulyák Károly zsebében csipogni kezd a mobil telefon. Előveszi, füléhez emeli, elsápad, amikor belehallgat. Pattogó parancsoló hang hallatszik, Kraszulyák hosszabb szünetek után csak ritkán szólal meg, először szerbül, végül magyarul.

Kraszulyák: Sta...?
Tri dana...?
Koliko...?
Jól vagy?

A szőke férfi ébren figyel, Kraszulyák lassan visszateszi zsebébe a telefont, balálraváltan néz maga elé.

23. kép folyt.

Festő: Fuccsba ment egy üzlet?

Kraszulyák: Elrabolták az apámat.

A Festő hitetlenkedve nézi barátját, aztán lassan rájön, hogy tényleg komoly baj van.

Festő: Az úristenit! Kicsodák?

Kraszulyák: Nem tudom. Szerbül beszéltek. Biztosan megrendelésre dolgoznak.

Festő: Mit mondtak?

Kraszulyák: Három napon belül jelentkeznek. Ötvenezer márkát kérnek.

Festő: Menjünk a rendőrségre.

Kraszulyák kezd magához térni, int a pincérnek, hogy hozzon újabb italokat.

Kraszulyák: Ez nem rendőrségi ügy. Kifizetem az ötvenezer márkát. Aztán majd visszafizetek mindent. Amint megkaptam az apámat.

23. kép folyt.

Festő: Mégis szólni kellene a rendőrségnek.

Kraszulyák: Nem. Magam intézem a dolgot. Segítened kell.

A pincér kihozza a konyakokat, ők elhallgatnak, a Festő megint a Várra mutat.

Festő: Marci bácsi is megmondta, hogy oda több fény kellene.

Műteremben

24. kép

Ildikó festékes edényeket mosogat, belép a Festő, leveti kabátját, a lányhoz megy. Megcsókolják egymást.

Festő: Mosd meg a kezed.

A lány engedelmeskedik, megmossa, megtörli a kezét. A Festő a zsebébe nyúl, egy gyűrűt vesz elő, Ildikó tenyerébe teszi.

Ildikó: Ez...

Festő: Aranygyűrű. Megígértem.

A lány meghatottan nézi a gyűrűt, könnyelárad a szeme.

Ildikó: Dehát...

Festő: Húzd az ujjadra.

Ildikó az ujjára húzza a gyűrűt.

Ildikó: Tényleg nekem vetted?

Festő: Tényleg.

Ildikó a Festő nyakába ugrik.

Bejön a műterembe a Vegyész mérnök, az ölelkező pár láttán

megáll.

Vegyészmérnök: Már fényes nappal is paráználkodtok?

Ildikó a Vegyészmérnökhöz fut, mutatja a gyűrűt.

Ildikó: Jegygyűrűt kaptam.

A Vegyészmérnök vizsgálgatja a gyűrűt.

Vegyészmérnök: Drága holmi.

Festő: Igaz, hogy bűnös helyen ruletten nyertem,
de az érzelmeim őszinték.

Vegyészmérnök: Hol van a te gyűrűd?

A Festő széttárja karjait.

Festő: Arra már nem tellett. Elkonyakoztam.

A laboratóriumból kijön Zavarkó.

Zavarkó: Ünnapalünk valamit?

Festő: Eljegyzést.

24. kép folyt.

Vegyésmérnök: Féloldalas eljegyzést. Csináld a munkádat, fiam.

Zavarkó visszamegy a laboratóriumba.

Festő: Hogy dolgozik a fiú?

Vegyésmérnök: Szorgalmasan. Ahhoz képest, hogy délvirdéki. Mellesleg telefonod van. Egy ideges férfihang kezes.

A Festő kisiet a műteremből.

Telefonnál

25. kép

A Festő a telefont tartja a fülénél, a telefonból távolabbra csak recsegő zajok hallatszanak.

Festő: Értettem. Tehát a mosdóban, akár az amerikai filmekben. De előtte fényjeleket kérek. Tudom, hogy van telefon a világon, de kérem a fényjeleket is. Azért, mert romantikus vagyok. És kell a sok fény.

Leteszi a telefont, töprengve indul vissza a műterembe, ahol Ildikó és a Vegyész mérnök még mindig a gyűrűről beszélgetnek. A Festő átmegy a laboratóriumba.

Laboratóriumban

26. kép

Zavarkó a lombikok fölött hajol, folyadékokat kever, az egyik edényben tűzön sötétzöld folyadék fortyog. Az asztal közepén lilás-barna kristálykupac. A Festő a kristályokat morzsolgatja.

Festő: Öreg barátom érdekes módon elégedett veled.

Zavarkó: Igyekszem.

Festő: Kristálycukor is kell a rozsdához?

Zavarkó idegesen megperdül.

Zavarkó: Ahhoz ne nyúlj!

Festő: Robban talán?

Zavarkó: Ügyetlen kezekben robbanhat.

Festő: Ilyen összetétellel biztosan világtalálmány lesz ez a ronda kotyvalék.

A Festő az asztalra támaszkodik, üres szemekkel néz maga elé. Zavarkó munka közben félszemmel figyel.

26. kép folyt.

Zavarkó: Gondterheltnek látszol.

A Festő leül az egyik székre, kicsit nehézkesen fogalmaz.

Festő: Sohasem gondoltam volna..., hogy egyszer
tőled kérek segítséget.

Zavarkó: Miről van szó?

Festő: Valamelyik éjszaka igen sok pénzzel fogok
flangálni a veszélyes pesti utcákon. Szeret-
ném, ha valaki tisztos távolból észrevétle-
nül követne, és vigyázna az épségemre.

Zavarkó: Én rád gondoltál?

Festő: Sajnos nincs jobb ötletem.

Zavarkó leül a másik székre.

Zavarkó: Nekem talán van. Mesélj.

Bárban

27 kép

Ismét a Budai Vár látszik a hangulatos bár ablakán keresztül. A Festő a Várat figyeli, előtte a konyakos pohár. Az egyik távolabbi asztalnál a szőke férfi ül. Egy másik asztalnál a Pazaver-sörözőben látott Azem ül, csakhamar bejön mellé egy másik albán is.

A bárpult mellett megcsörren a telefon, a pincér fölveszi. Azután a pincér a Festőhöz megy, a fülébe súg valamit. A Festő a telefonhoz siet, fölemeli.

Festő: Értem. Marci bácsi jól van? Nagyszerű!
 Kérem a fényjeleket... Ragaszkodom hozzá.

Lecsapja a kagylót, visszamegy az asztalához, a Budai Várat figyeli. Kisvártatva három fényjelzés villan a várfalokról. A Festő elmosolyodik, feláll, kísétál a bárból. Feláll a szőke férfi is, utána megy. A két albán egymásra néz.

Mosdóban

28. kép

A Festő megengedi a vizet az egyik csapból, kezét mos. Bejön a szőke férfi, a Festő mellé áll, ő is megengedi a vizet.

A Festő megtörli kezét, zsebéből előhúzza egy vaskos borítékot, átadja a szőke férfinak, aki felbontja, megszámlálja a márkákat.

Festő: Megvan?

A szőke férfi bólint, elteszi a borítékot. A Festő elindul kifelé.

Festő: Dögölj meg!

A szőke férfi nem reagál. A Festő erre szerbül mondja.

Festő: Crkni da bog da!

A szőke férfi szemrehányóan néz a mosdóból kisiető Festő után.

Bárban

29. kép

A Festő mosolyogva fizet a pincérnek, szivélyesen elbúcsúznak egymástól.

Mosdóban

30. kép

A szőke férfi megmossa, gondosan megtörli a kezét,
indul kifelé.

Az ajtóban a bárban látott két albán áll, az egyik
kést tart a kezében.

Laboratóriumban

31. kép

Zavarkó papírba csomagol egy lilás-barna téglát, a Festő szinte nesztelenül lép be.

Festő: Pakolsz? Elköltözől?

Zavarkó ideges lesz.

Zavarkó: Dehogy, csak becsomagolom...

Festő: Figyelmeztettelek, hogy innen ne lopj el semmit.

Zavarkó: Ez az enyém.

A Festő körbejár a laboratóriumban, figyeli Zavarkó ténykedését.

Festő: Az éjszakai biztosításért hálás vagyok, de ha innen ellopsz valamit, letöröm a derekadat.

Zavarkó: Mondom, hogy ez a... ez a massa az enyém.

Zavarkó a zsebébe nyúl, egy borítékot vesz elő, az asztalra dobja.

31. kép folyt.

Zavarkó: Ez pedig a tiéd.

A Festő felbontja a borítékot, ezer német márka van benne. Megrökönyödve bámul a pénzre.

Festő: Ezer márka...

Zavarkó: Azem küldi.

Festő: Miért küld nekem Azem pénzt?

Zavarkó: Meghálálja a tegnap éjjeli munkát.

A Festő továbbra is értetlenül bámul a pénzre.

Festő: Dehát én nem fizettem semmit. Ő tett nekem szivességet azzal, hogy...

Zavarkó: Megtalálta a számítását.

Festő: Hogy-hogy?

Zavarkó: Tedd el a pénzt és ne kérdezősködj.

31. kép folyt.

A Festő az üres lombikok közül felszedi a pénzt, a boraték-
ba rakja. Halkan motyog.

Festő: Nem vagyok pénzkereső fajta. Illik meg-
becsülni, amit ingyen kapok.

Átkiabál a műterembe.

Festő: Ildikó! Kapd össze magad. Ma a Képes-
tanyában ebédelünk. Azután veszünk ne-
kem is egy aranygyűrűt.

Képes-tanyában

32. kép

A falakon még a sapkás képek függnek, az asztaloknál azonban a szokásos éttermi nyüzsgés látszik. Képes Kálmán a helyén ül, ezúttal egy másik fiatal lánnyal. A Festő és Ildikó az étlapot böngészi, előttük üres tányérok és poharak, pincér nem jön feléjük.

A testőr áll meg az asztaluknál.

Testőr: Ma nincs kiszolgálás.

A Festő elképedve néz fel a nagy darab emberrel, körülnéz, az ebédelő vendégekre mutat.

Festő: A vendégek jóízűen fogyasztanak. És elégedettek.

Testőr: Nem szolgálunk ki mindenkit.

Ildikó riadtan megfogja a Festő karját, ő meg Képes Kálmán felé néz.

Festő: A gazdája szívbeli jó barátom.

Testőr: Már nem.

Ildikó: Menjünk innen.

32. kép folyt.

Testőr: Az lenne a legjobb.

Palotás Gábor tűnik fel a testőr mögött.

Palotás: Menjél innen, Furkó.

A Testőr kelletlenül eloldalog, Palotás Gábor leül az asztalhoz.

Festő: Mi baja van ennek a pribéknek?

A nyomozó a körmét vizsgálgatja, kissé körülményesen magyaráz.

Palotás: Tudja, engem mostanában azzal bíztak meg, hogy tartsak szemmel néhány gazdag embert. Főleg azokat, akik fenyegető leveleket kapnak. E fáradságos munka közben sokminden megüti a fületem. Legutóbb például azt hallottam, hogy maga igen-igen csúnyán viselkedett az elmúlt éjszakán. Úgy is mondhatnánk: inkorrektül.

A Festő még jobban hűledezik, mint amikor a testőr legorombította. Ildikó egyre rémültebb lesz.

32. kép folyt.

Festő: Néha az az érzésem, hogy megbolondult körülöttem a világ. Az elmúlt éjszakán szépen viselkedtem. Úgy is mondhatnánk: maximálisan korrektül.

Palotás: Át kellett volna adni valamit valakinek.

Festő: Átadtam.

Palotás: Nézze, engem nem érdekel, hogy mi volt az a küldemény, úgy sem árulná el. Lehet, hogy átadta, de azután vissza is vette.

A Festő tekintget maga köré, mintha tényleg megbolondult volna körülötte a világ.

Festő: Én?! Nem vettem el senkitől semmit.

Palotás: Talán az emberei.

Festő: Nekem nincsenek embereim. Nem vagyok én Képes Kálmán. És nem vettem el senkitől semmit. Sőt még a számlámat is kifizettem. Borrrsalóval.

32. kép folyt.

A rendőrtiszt merően néz a Festő szemébe.

Palotás: Talán igazat mond.

Festő: Persze, hogy igazat mondok.

Palotás felsőhajt akárcsak első beszélgetésükkor a Pazar-sörözőben, és majdnem ugyanazt mondja.

Palotás: Istenem, mennyi bajom van ezekkel a milliomosokkal.

Feláll.

Ildikó: Menjünk innen.

Palotás: Maradjanak csak.

A rendőrtiszt elindul Képes Kálmán asztala felé, a Festő félhangosan dűnnyögi maga elé.

Festő: Azem tényleg megtalálta a számítását.

Ildikó: Mit mondasz?

32. kép folyt.

Festő: Semmit. Eszembe jutott valaki, aki felszabaddítási célokra gyűjti a pénzt. Ezúttal...
jó helyről.

Ildikó: Menjünk már! Úgy sem szolgálnak ki bennünket.

A Festő Képes Kálmánék asztalát figyeli, ahol Palotás Gábor magyaráz.

Festő: Várok még. Érdekel, hogy mekkora tekintélye van a magyar rendőrségnek.

A pincér az asztalukhoz jön, meghajol.

Pincér: Tessék parancsolni.

Lakásban

33. kép

A Festő Ildikóval belép a lakásba, a Vegyész mérnök a bekapcsolt televízió előtt bóbiskol. A képernyőn valamilyen régi film pereg, egy síró férfi arcát látjuk.

Ildikó: Nem kedvelem a síró férfiakat.

A Vegyész mérnök felnyitja szemét, álmos hangon beszél.

Vegyész mérnök: Azt hiszem, meghalt a felesége.
Vagy valaki, akit szeretett.

A Vegyész mérnök kikapcsolja a televíziót, Ildikó lelkesedve átöleli a nyakát.

Ildikó: Péternek is vettünk jegygyűrűt.

A Festő előrenyújtja a kezét, az öregember elégedetten bólogat.

Vegyész mérnök: Így már egészen szépek vagytok.

Festő: Csapunk egy kis ünnepséget. Hol van
Zavarkó?

Vegyész mérnök: Ma korábban elment.

Festő: Elvitte a tégláját?

34. kép folyt.

Vegyészmérnök: Miféle téglát?

Festő: Egy lilás-barna téglát. Ragacsos kristálycukorból tákolta össze.

Az öregember korát meghazudtoló fürgeséggel ugrik fel a fotelból.

Vegyészmérnök: A büdös francba!

Festő: Mi a baj?

Vegyészmérnök: Hol láttad te azokat a... kristályokat?

Festő: A laboratóriumban. Az üvegeid meg a kotyvalékaid között.

A Vegyészmérnök elindul a laboratórium felé, a Festő és Ildikó utánamennek.

Laboratóriumban

34. kép

A Festő az asztalra mutat.

Festő: Itt volt a lila kristálycukor.
Azt hittem, hogy a te rozsdátla-
nító löttyödhöz kell.

Vegyésszmérnök: Dehogy!...

Festő: Ezek szerint Zavarkó különmunkát
is végzett. Mit?

A Vegyésszmérnök gondterhelten leül, a továbbiakban egyre
szórakozottabban beszél.

Vegyésszmérnök: Remélem nem azt, amire gondolok.

Festő: Semmi sem hiányzik a laborból?

Vegyésszmérnök: Nem... nem...

Festő: Kellemesen csalódtam Zavarkóban.
Nem lop már másoktól.
Tényeg a saját tégláját vitte el.

Vegyésszmérnök: Szorgalmas fiú... Rendet csinált itt.

34. kép folyt.

A Festő és Ildikó nem veszik komolyan a Vegyészmérnök aggodalmait, vidáman átölelik egymást.

Ildikó: Hárman is ünnepelhetünk. ~~M~~Éztunk egy üveg pezsgőt.

Festő: Ma ünnepelünk, holnap pedig elkezdjük a rendcsinálást a műteremben is. A napokban eljön Képes Kálmán szakértője.

Műteremben

35. kép

A fal mellett példás rendben sorakoznak a Festő képei, a mosztári festmények, majd a Béke, a Demokrácia, Az Erőszak ellen, a Barátság, a Szeretet, a Gazdagság. A képeket figyelmesen szemlélgeti egy szemüveges ember, Képes Kálmán műértője. Sétálgat a festmények között, a Festő és Ildikó távolabbról figyelik.

- Műértő: Maga tehetséges festő... A képeket két sorba kell felfüggeszteni. Külön a mosztáriakat, ezek a jobbak. És külön a hm... a demokratikusakat. Ezek valamivel gyöngébbek.
- Festő: Külső hatás miatt.
- Műértő: Folytatni kívánja ezt a hm... magasztos sorozatot?
- Festő: Hamarosan megfestem a Szerelmet és a Boldogságot.
- Műértő: Hogyan képzeled el a Boldogságot?
- Festő: Egy ugató kuvasz formájában.

35. kép folyt.

A tudálékos, szemüveges ember hallgat egy ideig, továbbra is kritikus szemmel nézegeti a festményeket.

Műértő: Érdekes elképzelés. Csinálja meg.

A Festőhöz megy, kezét fog vele.

Műértő: Megrendezzük a tárlatot. Sikere lesz.

Kimegy a műteremből, a Festő és Ildikó összeölelkeznek.

Ildikó: Nagyon örülök!

Festő: A Szerelem megfestéséhez szükségem lesz modellre. Szép meztelen lányra egy heverőn.

Ildikó elutasítás közben is jókedvű marad.

Ildikó: Én csak neked vetkőzöm le meztelenre. A Képes-tanya falára nem fogok leheveredni.

35. kép folyt.

Festő: Ez esetben kénytelen leszek Amarillát megkörnyékezni.

Ildikó: Nem bánom. De tisztos távolságról mázold le. Mindennap ellenőrizni foglak.

Festő: Beszélgetünk is majd olykor. Amarilla nagyon élénk és fecsegő természetű.

Szorosan átöleli a lányt.

Festékes bolt előtt

36. kép

A festékes bolt kirakat-üvegén nagy betűkkel írja: KIÁRUSÍTÁS. A Festő tünődve szemlélgeti a kissé ügyetlen betűket, ujjával megtapogatja, mennyire friss a felirat, azután bemegy a boltba.

Festékes boltban

37. kép

Zsuzsa a pult mögött áll, Amarilla a fotelben alszik.
A Festő a pulthoz megy.

Festő: Mégis feladja?

Zsuzsa a szemét törölgeti.

Zsuzsa: Azt mondták, hogy legközelebb igazi
pisztollyal jönnek.

A Festő körülnéz az üzletben.

Festő: ~~Frekventált~~ kocsmát lehet itt
csinálni. Esetleg ékszerboltot.

Zsuzsa: Frekventált helyen van. Ezért fe-
nyegtetnek.

Festő: Én meg majd kereshetem távolabb a színes festé-
keket.

Zsuzsa: Sajnálom...

A Festő az alvó lányt nézi, sajnálkozva csóválja a fejét.

37. kép folyz.

Festő: Amarillának nem lesz hol megpihennie a fárasztó éjszakai műszaki után.

Zsuzsa: Hát... majd egyenesen hazamegy.

Festő: Nálam megpihenhetne néhány délelőttön egy kényelmes heverőn. Én meg közben festenék. Mit gondol, hajlandó lenne modellt aludni nekem?

Zsuzsa: Biztosan.

Festő: Segítsen rábeszélni. De előbb nézzük a címeket. Minél többet. Ha már kiárusítás van.

Zsuzsa szipogva elkezdi a Festő elé rakni a dobozokat.

Műteremben

38. kép

Amarilla meztelenül alszik egy heverőn, a Festő a kifejlesztett vásznon dolgozik a Szerelmet festi. Kicsit kedvetlenül formálgatja Amarilla bájait, majd leteszi az ecsetet, megtörli a kezét, lassan az ablakhoz megy, kihajol az utca fölé.

Utcán

39. kép

Felülről a sétáló vagy siető járókelők látszanak. A Festő észreveszi a féllábú koldust, aki merően figyel valakire, azután behúzódik az egyik kapualjba.

Műteremben

40. kép

A festő visszamegy az ablaktól, megnézi közelről az alvó lányt, azután a képeit, a Békét, a Demokráciát, és a többi szemlélgeti. Majd a felrobbant masztári hidat.

Hatalmas robbanás hallatszik az utcáról. Az ablaküvegek betörnek.

Amarilla sikoltva felugrik a heverőről.

Amarilla: Mi volt ez?!

Festő: Lehet, hogy felrobbantottak még egy hidat.

A kitört ablakokhoz sietnek, a Festő ingben, Amarilla meztelenül hajol az utca fölé.

Az ablak alatt sötét füst gomolyog, lentől kiabálás, jajgatás, sikoltozás hallatszik.

Festő: Utoljára Mosztárban láttam ekkora robbantást.

Amarilla: Az meg hol van?

Festő: Messze innen... Tulajdonképpen nem is túlságosan messze.

Amarilla: Ezt a ronda bűdös füstöt gyorsan el kell felejtenem.

40. kép folyt.

A füst lassan oszladozik, az utca közepén, az asztalton feltűnik egy elgurult kalap.

Festő: Az ott Képes Kálmán kalapja. Őt robbantották volna fel?

Amarilla: Sohasem ismertem az illetőt.

A füst mögül előtűnik egy, a járdán heverő nő. A Festő felordít.

Festő: Ildikó!!!

Elszalad az ablaktól.

Utcán

41. kép

Mentős és rendőrségi szirénák vijjognak. A mentősök a sebesülteket támogatják be a kocsikba, köztük Képes Kálmán testőrét és barátnőjét is. A rendőrök a kíváncsi tömeget próbálják hátrább szorítani. Az utca közepén Képes Kálmán és Ildikó fekszik holtan.

A Festő Ildikó mellett áll könnyeláradt szemekkel, őt is megpróbálják eltaszigálni, de nem mozdul. Palotás Gábor lép hozzá.

Palotás: Nagyon sajnálom, uram. El kell mennie innen.

Festő: Nem kedvelte a síró férfiakat.

Palotás: Legyen suíves, menjen hátrább.

A Festő lassan visszahátrál, mögötte a hangzavarból, ki-
vehetően hallatszanak a megjegyzések.

Képes Kálmánt robbantották fel...

Felrobbantották Képes Kálmánt...

A hangzavar fokozatosan örömujjongásba csap át.

Sörözőben

42. kép

Felemelt habos sörös korsók, ünnepi hangulat. A falakon az ámuldozó szemű karikatúrák függnek bekeretezve. A közönség a tárlatmegnyitót ünnepli.

Az öregúr a szokott helyén ül, kedélyesen mosolyog. A kuvasz felkel a lába mellől és hangosan megugatja az ünneplő társaságot.

[Holicser, az ijentzet⁴]
fővezető főosztály

SZEREPLŐK:

Zakar Momirski / 30 éves /

D. Pavkov / 30 éves /

Maneken / 20.25 éves /

Főcim. Bejelentés

Állókép. Tágas szoba, jobbról az ajtó, balról az ablak, jobbról az ajtó mellett hatalmas szekrény. A szoba másik két falánál egy-egy heverő. Középen alacsony asztal és három fotel. A szemben levő heverőn D, Pavkov ül, a száján egy félig felfújt léggömb. Feje fölött egy kifeszített zsinegen már tizenvalahány felfújt léggömb függ. A másik heverőn hatalmas fényképek szétdobálva, rajtuk egy pisztoly és egy messzelátó. Zakar Momirski az ablaknál áll és az utcára néz.

A főcim és a bejelentő feliratok után a kamera rövid ideig még nem mozdul, csupán a léggömb növekszik, amelyet Pavkov fúj. Aztán Pavkov vékony zsineggel elszoritja a léggömböt, feláll a heverőről és felköti a többi közé.

Amíg kötözi, Momirski az ablaktól feléje fordul.

Momirski

Kiment a házból.

Pavkov a léggöb felkötözésével bajlódik, és igenlően dünnnyög valamit. Momirski várakozóan néz rá, aztán ismét az ablak felé fordul. Pavkov újabb léggömböt vesz elő a párnája alól és nekikezd a felfújásához. Momirski megingint feléje néz.

Most megy be a szemközi épületbe.

Pavkov leveszi a szájáról a félig felfújt léggömböt, az arca unott, látszik, hogy nem érdekli túlságosan, hogy mit mond a másik. Főleg azért szól, hogy amaszt bosszantsa.

Pavkov:

Kicsoda?

Momirski:

A postás. Tudod, hogy a postást figyellem.

Pavkov:

Persze, a postás. Akkor most már ne figyelj tovább. Ha már bement a szemközi épületbe, felesleges tovább figyelned.

Pavkov folytatja a lég-
gömb felfujását, Momirski
pedig ismét kinéz az ab-
lakon.

Momirski:

"Nem gondolod, hogy visszajöhetsz még?
Hátha elfelejtette...

Pavkov elszoritja a lég-
gömböt, és miközben fel-
áll, hogy a többi mellé kötözze,
gunyosan szónokol.

Pavkov: ~~Dehogyan~~

Dehogyan felejtette el. A postások
sohasem felejtenek el semmit. A pos-
tások nagyon lelkiismeretes dolgo-
zók, a világ leglelkiismeretesebb
dolgozói.

Pavkov felkötözi a lég-
gömböt, Momirski megköny-
nyebbülten sóhajt, és visz-
szafordul az ablaktól.

Momirski:

Kijött a szemközti épületből és megy
lefelé az utcán. Ugy látszik, végleg
elmelegy.

Pavkov:

Persze, hogy elmelegy. Holicsér elvtárs
megfelekedezett rólad. Vics volt az
egész. Rád ijesztett egy kicsit,

~~Momirski~~ Pavkov:

aztán megfeledkezett rólad.

4

Momirski:

Az ajánlott levelet később is kihozza a postás. Mindig ajánlott levélben kaptam a fényképeket.

Pavkov leül a heverőre és rosszkedvűen nézi Momirskit.

Pavkov:

Be vagy rezelve?...Azt hiszem, hogy szörnyen be vagy rezelve. Esküszöm, életemben nem láttam még embert annyira berezelni. Pedig az a Holicser már teljesen megfeledkezett rólad, akár nyugodtan haza is mehetnél.

Momirski:

"em biztos, hogy megfeledkezett rólam .

Pavkov:

Ne legyél már annyira berezelve, az isten szerelmére. Már két napja nem küldött kilyuggatott fényképet.

Momirski:

De utoljára ezt küldte, ahol el van vágva a nyaka. Lehet, hogy most valami mást akar csinálni.

Momirski két fényképdarabot vesz fel a heverőjéről. A fénykép őt ábrázolja, pontosan a nyakánál el van vágva.

Mutatja Pavkovnak. Ha-
talmos fénykép, ha összeil-
lesztik a két darabot, mesz-
sziről is felismerhető rajta.

Pavkov: ~~Nem akar~~

Nem akar itt senki semmit sem csi-
nálani. Valaki, aki tudja, hogy mi-
~~ilyen~~ ilyen könnyen berezelsz, el-
küldte ezeket a kilyuggatott fény-
képeket. Hülye vicc volt az egész,
hányszor mondjam már?

Momirski:

Csak tudnám, hogy ki lehet. És hon-
nan szerzi a fényképeimet. És hon-
nan tudja még azt is, hogy elszök-
tem hazulról és ide jöttem ~~hát~~ hoz-
zád. Azt hittem, hogy ide nem fogja
küldözgetni a képeket. Nagyon vigyáz-
tam, amikor jöttem, hogy ne lásson
senki.

Pavkovnak hirtelen eszébe
jut valami, felderül az arca,
felugrik a heverőről, gesz-
tikulálva magyaráz.

Pavkov:

Mit szólnál hozzá, ha én lennék L.
Holicser? Egy szép kis pecséttel:
L. Holicser, Servis za cijanizaciju
i unistavanje gamadi . Pozovite nas
dolazimo.

Momirski:

Ne hülyéskedj.

Pavkov:

Dehogy hülyéskedek.

Miért ne lehetne nekem egy ilyen
pecsét. Miért ne lehetne nálam mé-
hány fénykép. Magnagyitom őket,
aztán egy cigarettával, capp, ke-
resztül furom a homlokod, vagy a
nyakad vagy levágom a füleidet vagy
a fejedet, aztán a hátuljára ráütöm
a pecsétet és elküldöm neked, mivel
tudom, hogy milyen gyáva vagy. És eg-
dül én tudom, hogy itt nálaam rejtőz-
tél el.

Momirski:

Te nem küldhetted a fényképeket.

Pavkov:

Mi az, hogy nem? Senki más nem küld-
hette, csak én. És most megígérem,
hogy többé nem foglak ijesztgetni,
nyugodtan hazamehetsz.

Momirski:

Te nem küldhetted. Öt napja, amióta
itt vagyok, ki sem mozdultál innen.
És azóta két fényképet kaptam.

Pavkovnak egyből elpárolog
a jókedve. Szomoruan vissza-
ül a heverőre.

Pavkov:

Hát igen. Öt napja esz a fene itt miattad. Megdöglök az unalomtól, azért, mert te halálra vagy rémülve

Momirski visszateszi a heverőre a kettévágott fényképet, ő is leül a heverő szélére, de nagyon mereven, mint aki minden pillanatban fel akar állni.

Momirski:

Nem tudtam, hogy ennyire a terhedre vagyok... Kár, hogy nincs televíziód, vagy rádiód, akkor nem unatkoznál ennyire. Nézhetnéd a televíziót. Van egy ismerősöm, az mindig a televíziót nézi, de a hangot kikapcsolja, és akkor próbálja kitalálni, hogy ki az, aki beszél és hogy mit mond. Pompásan szórakozik, és annyira begyakorolta magát, hogy mindig eltalálja, hogy mondjuk munkás-e, tisztviselő-e vagy politikus-e aki beszél, és többnyire azt is eltalálja, hogy miről beszél az illető.

Pavkov:

Miért nem mentél akkor ahhoz az ismerősödhöz, amikor ez a Holicset rádijesztett? Most néznétek a

PAVKOV:

televíziót és mindig eltalálnátok, hogy ki beszél és miről beszél. Pompásan szórakoznátok, és én is pompásan szórakoznék, mert nem ülnék itt-hon és nem fujnám a léggömböket és nem nézném naphosszat, hogy mennyire be vagy rezelve.

MOMIRSKI:

Nem tudtam, hogy ennyire terhedre vagyok. És nagyon hálás voltam, hogy nem mentél el mellőlem...

PAVKOV:

Nem tudtad . És nagyon hálás voltál. Közben engem...

Momirski riadtan az ajtó felé néz, mintha valami neszt hallott volna. A pisztoly felé nyúl.

MOMIRSKI:

Bezártad az ajtót ?

Pavkov dühösen sóhajt és végig fekszik a heverőn.

PAVKOV:

Bezártam az ajtót. Ne nyaggass.

MOMIRSKI:

Mintha valaki matatott volna az ajtó előtt. Biztos vagy benne, hogy bezártad?

PAVKOV:

Bezártam!!

Pavkov megpróbál uralkodni magán,
halkabban, de ingerülten foly-
tatja.

PAVKOV:

Hagyd azt a pisztolyt. Esküszöm, hogy
a rovarirtó Holicser nem fog bejönni,
nem fogja levágni a fejedet, nem fog-
ja kilyukasztani a homlokodat, és még
a füledet sem fogja levágni.

MOMIRSKI:

Mintha matatott volna valaki ott az
ajtónál.

PAVKOV:

Nem volt senki sem az ajtónál, és na-
gyon kérlek, hagyd már abba. Azt a
kis hülye manekent várom és nagyon szé-
pen kérlek, hogy ne lőjj bele, hogy-
ha belép. Biztosítlak, hogy nem ő kül-
dözgeti a fényképeket és nincs sem-
mi köze L.Holicserhez.

Momirski elhuzza a kezét a
pisztolytól, de továbbra is
az ajtó felé néz.

MOMIRSKI:

Hány órára jön?

Pavkov idegesen felül.

PAVKOV:

PAVKOV:

Nem tudom, hogy hány órára jön. Ha van egy kis esze, akkor egyáltalán nem fog eljönni. Faképnél fog hagyni engem és még az utcán sem fog köszönni. Nem hiszem, hogy tulságosan élvezte volna ezeket a napokat, amikor velem együtt bámultunk, ahogyan rémüldözöl és hallgattuk az ostoba meséidet.

MOMIRSKI:

Nagyon kedves volt, és úgy vettem észre, hogy szívesen meghallgatott.

PAVKOV:

Ó, de még milyen szívesen... Fogadok hogy egy szavadra sem ~~nik~~ emlékszik. Nem is figyelt rád. Ugy tesz, mint ha odafigyelne arra, amit mondasz, közben csak a jóisten tudja, hogy mire gondol. Azaz hogy én is tudom, hogy mire gondol, no de mándegý. Ha egy kis esze van, faképnél fog hagyni.

MOMIRSKI:

Nem szeretném, ha miattam elhagyna.

PAVKOV:

Nagyon kedves vagy, de azért mégis el fog hagyni. Az a kis dög ugyanis az emberek között érzi jól magát, vagy ha már el kell vonulnia a község elől, akkor az ágyban akar

PAVKOV:

lenni.No már most: én miattad nem mehetek ki vele az utcára, mert rögtön nyüszíteni kezdesz, ha csak rágondolsz, hogy egyedül maradj, és hát az ágyba sem fektethetem itt az orrod előtt..., amit egyébként nem i bánok tulságosan, mert szörnyen közönséges, amikor éppen a szerelme játékátssza.

MOMIRSKI:

Nagyon kedves lány, és azt hiszem, szeret téged.

PAVKOV:

Csak maradnál vele egyedül egy éjszaka, amikor éppen a szerelme játékátssza.Foľyton azt mondja, hogy: " Ó, anyám, ó,édesanyám." Képzeld, az ágyban azt mondja, hogy ó, édesanyám. Vagy pedig azt, hogy : " Drágám, hogy te micsoda férfi vagy." Ha nem csinálnasz semmit, csak éppen megmozdulsz, akkor is azt mondja, hogy drágám, te micsoda férfi vagy.És mindennek a tejében még a szája is bűdös.

Pavkov föláll, az ablakhoz megy és most ő néz ki az utcára.Igy háttal állva folytatja.

PAVKOV:

Különben is azért szedtem fel, hogy mutogassam az ismerőseimnek. Persze, csak messziről mutogatom nekik, megfelelő távolságból nagyon jól néz ki. És neki is tetszik, ha mutogatom az ismerőseimnek, és azt hiszem, egyáltalán nem tetszik neki, ha csak itt ülök vele a szobában és téged bámulunk. Ha egy kis esze van, faképnél hagy.

Momirski szórakozottan kezébe veszi a pisztolyt, feláll és bocsánatkérően mondja a neki háttal álló Pavkovnak.

MOMIRSKI:

Meglátod, hogy el fog jönni. Szeret téged.

Pavkov, miközben válaszol, hátra fordul.

PAVKOV:

Hülye vagy. Egyáltalán nem biztos, hogy el fog jönni. Tedd le azt a pisztolyt.

Momirski visszateszi a heverőre a pisztolyt, kezébe veszi a távcsövet, azt is óvatosan visszateszi, aztán a már ismét háttal álló Pavkov felé lép, erőltetett vidámsággal kezd beszélni.

MOMIRSKI:

Az előbb említettem, hogy azt az ismerősömet, aki mindig kikapcsolja a hangot a televízión, és úgy találgatja, hogy ki miről beszél.

Momirski vár néhány pillanattig, és amikor látja, hogy Kavkov nem akar felé fordulni, bátortalanul folytatja, a vége felé azonban már hevesen magyaráz.

Az egyik barátjának kamerája van, és filmezni szokott vele az utcán. Aztán elviszi ehhez az ismerősömhöz a filmet és neki el kell találni, hogy mivel foglalkoznak azok az emberek, akiket lefilmezett az utcán. Mindig fogadtak, és az ismerősöm mindig nyert, és akkor az, akinek kamerája van, koldusnak öltöztetett valami könyvelőféle pasast és ez a pasas kéregetett az utcán. Az emberek természetesen füttyültek rá, mintha csak igazi koldus lett volna, elmentek mellette, de ő azért csak álldogált az utcán, rongyosan és kéregetett. Emez pedig lefilmezte, és a filmet elvitte az ismerősömhöz. Az ismerősöm meg egyből kitalálta, hogy a pa-

MOMIRSKI:

nem koldus, mégcsak nem is fizikai munkás... Tudod miért találta ki?...

Mert a pasas majdmajd megpukkadt a visszafojtott röhögéstől. Rongyos volt és szomorú arcot vágott, de az ismerősöm észre vette, hogy legszivesebben hangosan röhögne.

Pavkov visszafordul az ablaktól, a heverője felé indul, és menet közben dűnnyögi.

PAVKOV:

Igen?

MOMIRSKI:

Véleményem szerint ez nagyon érdekes. Én sohasem találtam volna el.

Pavkov leül a heverőre, cigarettát vesz elő, rágyújt, és a ~~füst~~ füstöt a feje felett felő léggömbökre fújja.

PAVKOV:

Véleményem szerint egyre ostobább történeteket agyalsz ki. Első nap még egészen érdekes meséket mondtál. Például az az eset, azzal a korcs kiskutyával, vagy pedig az a két pasas a tehervonaton. Azokat még élveztem, és nem is bántam, hogy itthon kell

PAVKOV:

maradnom, hogy védelmezzek a titokzatos Holicsertől. De ahogy mulnak a napok, egyre ostobább történeteket agyalsz ki, és azt hiszem, hogy ma el fogok menni hazulról.

MOMIRSKI:

Ez nem kigondolt történet. Erről az ismerősömről meg a koldusról.

Csöngetés hallatszik az ajtó felől. Momirski a heverőhöz ugrik és felkapja a pisztolyt. Pavkov feláll, és mielőtt közben az ajtó felé indul, megvetően mondja.

PAVKOV:

Tedd le azt a pisztolyt. Szerelmes barátnőnk érkezett meg. Nyugodtan dobd az ágy alá azt az átközött pisztolyt.

Momirski a háta mögé rejti a pisztolyt és megmerevedve várakozik. Pavkov kinyitja az ajtót, aztán a jókedvűen belépő maneken mögött ismét becsukja és kulcsra zárja.

MANEKEN:

Szervusz, drágám, üdvözlöm a barátodat is. Hoztam nektek ennivalót. Éhesek vagytok?

A maneken egy csomagot tesz az asztalra. Otthonosan mozog, mindjárt jobb hangulatot teremt a szobában. Pavkovhoz fordul.

Pavkov hozzá lép és megcsókolja, aztán a heverőhöz vezeti és leülteti.

Pavkov úgy tesz, mintha nem hallaná, leül a maneken mellé és átöleli a vállát.

MANEKEN:

Vártál? Miért vagy ilyen rosszkedvű?

PAVKOV:

Egyáltalán nem vagyok rosszkedvű. Majd kiugrok a bőrömből, olyan jó kedvem van.

MOMIRSKI:

Bezártad az ajtót?

MANEKEN:

Ő, Zakar Momirski ur még mindig változatlanul be van rezelve? Egész biztosan újabb fényképet kapott.

PAVKOV:

Nem, ma nem kapott fényképet, de azért változatlanul be van rezelve.

a véletlenül te vagy az a bizonyos Holácser, el ne áruld neki egy isten világáért sem, mert pisztolyt szo-

PAVKOV:

rongat a kezében és azonnal szitává lő. Megesküdött, hogy lelövi a világ összes Holicserjeit.

MANEKEN:

Nem kell ilyen vérszomjasnak lennie Momirski ur.

PAVKOV:

Momirski ur, sajnós, nagyon vérszomjas az utóbbi időben. És nem is igaz hogy be van rezelve. Bátor, mint a wivatagi oroszlán.

MANEKEN:

Látszik rajta, hogy rendkívül vátor és hogy rendkívül vérszomjas. Ha így folytatja, egész biztosan bekerül az ujságokba. Képzeld, drágám: Zakar Momirski, a vérszomjas tömeggyilkos Holnap egyébként és is benne lesz az ujságokban.

PAVKOV:

Felöltözve vagy csak ugy?

MANEKEN:

¹
Felöltözve. Ma próbáltuk az új modelleket. Rengeteg felvételt készítettek rólunk.

x

Pavkov megsimogatja a maneken lábát, feljebb tolja a szoknyáját.

PAVKOV:

PAVKOV:

Ruha nélkül szebb vagy. Fiatalbb
vagy ruha nélkül.

Momirski , aki amióta a mane-
ken bejött, mozdulatlanul állt,
most elfordul és a pisztolyt
visszateszi a heverőre.

MANEKEN:

Édes vagy.Momirski bazátunk letette
a pisztolyt.Ugy látszik, most már
nem fél olyan nagyon.Mit gondolsz,
ha magára hagynánk egy kicsit?

MOMIRSKI:

Bezártad az ajtót?

PAVKOV:

Még mindig fél.De azért azt hiszem,
mégiscsak magára fogjuk hagyni.Vég-
ső fokon van pisztolya, miránk pe-
dig már ránk férne...

MOMIRSKI:

De hiszen én egyáltalán nem zavar-
lak ~~XXXXXXXX~~ benneteket, csinálhat-
tok bármit, mintha itt sem volnék.

Momirski felveszi a messze-
látót és az ablakoz megy.

Pavkov és a maneken egy-
másra néznek, aztán össze-
ölelkeznek. Csakhamar elen-
gedik azonban egymást, és

1
Mintha itt sem vonék.

bosszankodva nézik Momirskit,
aki az ablaknál áll és a táv-
csővel néz valamit.

PAVKOV:

~~Mix~~ Nos, fölfedezted már Holicsert?

MOMIRSKI:

Azt a házaspárt nézem, ott a szem-
közti épületben. Nagyon szerethetik
egymást.

PAVKOV:~~g~~

Tudom, mondtad már néhányszor. De ~~gá~~
jobb volna, ha nem őket néznéd, hanem
Holicserre ügyelnél, nehogy meglepe-
tően bukkanjon fel, és neked
nem legyen időd pisztolyt rántani.

MANEKEN:

Miről gondolja, Momirski ur, hogy na-
gyon szeretik egymást?

MOMIRSKI:

Olyan gyöngédék egymáshoz...A fér-
fi mindig megsimogatjaa felesége
karját vagy a haját, amikor az a kö-
zelébe megy. Igazán szimpatikus há-
zaspár. Állandóan mosolyog.

MANEKEN:

Lehet, hogy nem is házasok.

MOMIRSKI:

Egész biztosan házasok.

MANEKEN:

Egyáltalán nem biztos, hogy házasok.

Ha valami idióta minket nézne táv-

MANEKEN:

csóvel a szemközti épületből, az meg
rólunk hinné, hogy házasok vagyunk.

MOMIRSKI:

Maguk nem viselkednek úgy, mintha
házasok volnának.

PAVKOV:

Ezen már ne muljon.

Int a manekennek, felállnak,
és az ablakhoz mennek. Félre-
tolja onnan Momirskit.

Te menj félre, te pedig sétálgass
erre, drágám.

A maneken sétálgat a szobában,
amikor Pavkov közelébe ér, az
megsimogatja a haját vagy a
karját. Közben mindketten moso-
lyognak.

MANEKEN:

Nos, szimpatikus házaspár vagyunk?

MOMIRSKI:

Nem egészen olyanok, mint azok ott
által.

PAVKOV:

Persze, hogy nem vagyunk teljesen
olyanok, nem is lehetünk olyanok. Az
emberek nem játszhatják a szimpati-
kus házaspárt, ha egy berezelt pasas
lóg a nyakukon.

A maneken közben Momirski heverőjéhez lép és felvesz egy fényképet, amely Momirskit ábrázolja és a homloka cigaret-tával kivan égetve. Maga elé teszi a képet, úgyhogy teljesen eltakarja az arcát, Momirskihez lép, aki a távcsövet vissza teszi a heverőre.

MANEKEN:

Huh! Zakar Momirski ur, nézzen a tüközbe.

Momirski cigarettát vesz elő és idegesen rágyújt.

MOMIRSKI:

Kérem, ne csinálja ezt.

A maneken kinyújtja a kezét és hangosan olvassa a kép hátuljáról.

MANEKEN:

L. Holicer. Servis za cijanizaciju i unistavanje gamadi. Pozovite nas - dolazimo. Vagány gyerek ez a L.Holicser. Kár, hogy a telefonszámát nem tüntette fel.

Ismét az arca elé teszi a képet.

MOMIRSKI:

Tegye vissza a képet.

A maneken leübbja a képet, és felveszi azt, amelyik ket-

té van vágva. Összeilleszti a két darabot, az arca elé teszi, időnként szét választja őket, az egyiket felemeli, a másikat leengedi, ilyenkor előbukkan az arca és kiölti a nyelvét Momirskira.

MANEKEN:

Nem viszket ilyenkor a nyaka, akar Momirski ur?

Momirski szemrehányóan néz rá, idegesen szivja a cigarettát, Pavkov hangosan nevet.

MOMIRSKI:

Tegye le a képet!

A maneken leteszi a képet, bűnbánó arcot vág, és megpróbál komolyan beszélni Momirskival.

MANEKEN:

Mondja, mit akar magától ez a Holicse? Pénzt? Biztos pénzt akar, azért gennyegétezik. Mondja, sok pénze van magának?

Pavkov ismét nevet, és amíg beszél, néhányszor hátba vágja az elveszetten áldogálló Momirskit.

PAVKOV:

Pénz? Ugyan már. Holicsert nem érdekli a pénz. Holicser az embert akarja, mert

Pavkov ezután átöleli a manekent, a heverőjéhez vezeti és leülnek. Momirski is leül a másik oldalon.

PAVKOV:

tudja, hogy a mi legnagyobb kincsünk az ember.

MANEKEN:

Tudod mit javasoltak a fiuk ma a szerkesztőségben? Hogy próbáljak meg énekelni. Képzeld el, maneken, aki énekel. Nem rossz mi?

PAVKOV:

Nem rossz. Tudsz énekelni?

MANEKEN:

Az iskolában sokat énekeltem. Ha gyakorolnék, azt hiszem, menne. És tudod mit javasoltak még?

PAVKOV:

Nem tudom.

MANEKEN:

Azt mondták, hogy egy nyitott fedelű piros autóban kellene végigmennem a városban. Az autó nagyon lassan menne, és én énekelnék, az emberek bámulnának, tapsolnának, és közben rengeteg fényképet készítenének rólam a fotóriporterek, és a fényképek megjelennek az összes lapokban. Nagyszerű volna, mi?

PAVKOV:

PAVKOV:

Istemi volna. Olyan volnál, mint egy államfő, csak természetesen sokkal szebb és még énekelnél is. Mindenképpen csináld ezt meg.

MANEKEN;

Es még azt is mondták a fiuk, hogy az autógyártó is szép ^{v n} pénzeket lehetne bevasalni, mert azzal, hogy végigmenyek a városon és énekelek, egyben az autót is reklámozom. Te is azt gondold, hogy fizetne az autógyár?

PAVKOV:

Persze, hogy fizetne. Az autógyár alig várja, hogy végigmenj a városon és hogy fizethessen. Javasold a fiuknak, hogy hajtsanak fel valahol egy repülő

lőgépgyárat is. Akkor egy piros repülőgéppel is végigmehetnél a városon, az emberek tapsolnának, és a repülőgépgyár is fizetne.

MANEKEN:

Repülőgéppel végigmenni? Nem mehetek repülőgéppel végig a városon.

PAVKOV:

Miért ne? A piros autó huzná a piros repülőgépet, vagy pedig az autó huzná a repülőgépet, teljesen mindgy. Te pedig felállnál a repülőgép tetejére és énekelnél, aztán átmennél az autóba és ott énekelnél, aztán megint fel

PAVKOV:

a repülőgépre, és így tovább.
motorbiciklit is utánuk kötnének,
leg még egy tankot is, és ha a folyó
mellé érnének, akkor ~~ix~~ egy piros ha-
jó is uszna mellettetek. Közben taps,
rengeteg fénykép, és ~~am~~ hajógyár is fű-
zetne, mint a köles. Ja, és a motorbi-
cikli gyár is. A tankot ellenben csak
a stilus kedvéért kombinálnád be.

A maneken észreveszi, hogy Pav-
kov gunyolódik, duzzogva félrehuzó-
dik tőle, és amikor Pavkov el-
hallgat és ránéz, tüntetően fél-
refordítja a fejét. Pavkov engesz-
telően utánanyul, megfogja az
állát és maga felé fordítja az
~~xxxxx~~ arcát.

Pavkov megveregeti a maneken
arcát, aztán magához huzza a
fejét.

MANEKEN:

Szemtelen vagy. En komolyan gondoltam
azt a dolgot a piros autóval és a fiuk
is komolyan gondolták. Te pedig gunyo-
lódsz velem, mint ~~ha~~...

PAVKOV:

Jól van, ne haragudj, nem gunyolódom
többet ~~ix~~. Mondtam már, hogy jó ötlet
ez a piros autó, mindenképpen menj vé-
gig a városon egy piros autóval és

A maneken elhuzza a fejét, és még mindig gyanakodva figyel Pavkovot, aki minden áron megpróbál komoly maradni.

A manekennek ^{derül} fel~~rag~~ az arca, és most már ugyanolyan lelkesedéssel beszél, mint korábban.

PAVKOV:

énekelj. Óriási sikered lesz.

MANEKEN:

Komolyan gondolod ezt, vagy megint gunyolódsz?

PAVKOV:

Egyáltalán nem gunyolódom, a legkomolyabban gondolom. Óriási sikered lesz, ha mondom.

MANEKEN:

Édes vagy. Tudtam, hogy neked is tetszeni fog az ötlet. Mit gondolsz, mikor kellene végigmennem a városon? Szerintem akkor volna a legjobb, amikor a legtöbb ember van az utcán. Amikor az emberek befejezik a munkát és kimennek az utcára, vagy estefelé.

PAVKOV:

Közvetlen munkaidő után nem lesz jó. Az emberek olyankor rohannak haza ebédelni, átöltözni, és olyankor nem szeretnek tapsolni, mert piszkosak és éhesek. Jobb volna este.

MANEKEN:

Egyszer viszont nem látszom olyan jól.

PAVKOV:

Hát ne a mellékutcákban énekelgess,
hanem a sugárutakon, amelyek ki van-
nak világítva. Ott szépen látszol majd
te is, meg a piros autó is.

MANEKEN:

Hát igen, az csak természetes, hogy a
kivilágított utcákon mennék végig, hi-
szen ott sétál a legtöbb ember és jó
felvételeket is ott lehet készíteni.

PAVKOV:

Akkor maradunk az esténél.

MANEKEN:

Ki kellene szemelni a megfelelő utcaát-
járókat. Mi lenne, ha most elmennénk, és meg-
néznénk, hogy melyik utcákon érdemes
végigautóznunk? Nemsokára felgyújtják a
villanyokat.

Pavkov felugrik.

PAVKOV:

Kitűnő, menjünk azonnal.

Momirski, aki eddig csöndben
ült, és hol őket, hol az ajtót
figyelte, riadtan felugrik.

✕

MOMIRSKI:

De hiszen előbb még gyakorolnia kell
az éneklést, nem hajthat már holnap vé-
gig a városban. Az utcákat ráérnek ké-
sőbb is kiszemelni.

A maneken Pavkovra néz, aki az anlakhoz megy és a párkányra támaszkodik.

Ingerülten Momirskihez fordul.

Momirski segélykérően néz a maneken felé, akar neki mondani valamit, de az meg előzi.

MANEKEN;

Zakar Momirski barátunk még mindig ba van rezelve.

PAVKOV:

Változatlanul és intenzíven be van rezelve.

Öt napja gubbasztok itt melletted, ebben az átkozott szobában, és most már végképp elegendem van. Ne félj, nem lesz semmi bajod, ha néhány óra hossz ig magadra maradsz. Az a Holicser nevű vicces pasas már régen elfelejtette, hogy a világon vagy, úgyhogy akár nyugodtan xx haza is mehetnél már.

MANEKEN:

Ma egyébként is nagyon hallgatólag Momirski ur. Azelőtt legalább szórakoztatott bennünket mindenféle történetekkel. Például tegnap is nagyon érdekes volt, amit mesélt arról a..., nem emlékszem már pontosan miről, de nagyon érdekes volt. Ma pedig meg sem szólal, nem akar szórakoztatni ben-

MANEKEN:

nünket, határozottan úgy viselkedik, mintha a terhérevolnánk.

MOMIRSKI:

Dehogyan vannak a terhemre, hogy is gondolhat ilyesmit, csak nem akartam zavarni magukat, szerettem volna, ha észre sem vesznek, ha úgy viselkednek, mintha itt sem volnék.

MANEKEN:

Ne vallja be szépen, hogy azért kicsit a terhére vagyunk már. Láttam az arcáról, hogy unatkozik.

MOMIRSKI:

Egyáltalán nem unatkozom, higgye el. És szívesen szórakoztatom magukat. Mindjárt el fogom mesélni, hogy az egyik barátom hogyan fűrészeli ketté az embereket a színpadon.

Momirski megpróbálja lekötöni a figyelmüket, rávagy azonban megvetően az ablak felé fordul, úgyhogy kénytelen csak a manekenek magyarázni.

Szóval ez a barátom azzal keresi a kenyerét, hogy mint bűvész fellép a falvakban, és a színpadon szétfűrészeli az embereket. Lehet, hogy látott is már ilyesmit, vagy ha nem látott, akkor egész biztosan hallott róla. Kivisznek egy hosszú faládát a szin-

MOMIRSKI:

padra , és akkor egy ember felebuja az egyik végén, úgy hogy azért a lába feje kilóg, a másik végén pedig a kezét dugja ki. Akkor előjön a bűvész frakkban és egy fűrészszel, csinál néhány hókusz-pókuszt, és aztán elkezdi fűrészelni a láda közeét. Az ember aki előzőleg belebujt a ladába, vonaglik, mintha nyuzná, nyujtogatja a kezeit meg a lábait, a fűrész nyomán véres, bűdös lé csorog, mintha éppen az ember hasát vágná ketté, a közönség pedig majd megőrül ott lenn a nézőtérre,

x

Ne is mondjam, hogy nincs semmi különös az egészben. A barátom meglehetősen primitív módon bűvészkedik. A láda közepén ugyanis két rekesz van, és a két rekesz közé állati beleket rak, amit beszerezhet akármelyik vágóhidon. Az a passas, aki bemászott, tehát nem nyulik végig a ladában, hanem összehuzza magát a végében, a másik végében pedig már benn van egy másik , aki, amikor amaz bemászott, ki nyujtja a kezét. Aztán amikor a bűvész fűrészeli az állati beleket, az egyik a kezeit, a másik a lábait mozgatja. Szóval primitív trükk, a ládát aztán letakarják egy fekete posztóval.

MOMIRSKI;

ismét egy kis hókusz-pókusz felette,
és a kettévágott pasas épen és egész-
ségesen előmászik.No, de a dolog nem
mindig ilyen egyszerű, mert...

Pavkov idegesen és egyre erő-
sebben dobol az ablakon, Mo-
mirski elhallgat, Pavkov fa-
nyar arccal fordul feléje.

PAVKOV:

Öregszel, fiu.

Momirski most megint segély-
kérően néz a manekenre, az
tehetetlenül széttárja a kar-
ját.

MANEKEN:

Azelőtt érdekesebb dolgokat mesélt.
Sokkal, de sokkal érdekesebb dolgokat.
határozottan jól szórakoztam rajtuk.
Ez a mai viszont uanlmas volt. Nem tu-
dom, mi abban a különös, ha egy ládá-
ba belebujik egy ember, aztán ketté-
fűrészelik.

PVKOV:

Induljunk akkor.

§ maneken bocsánatkérően fel-
vona a vállát.

MANEKEN:

Beláthatja, Momirski ur, hogy el kell
mennünk.Ki kell szemelni az utcákat,
amelyeken majd végigmegyek egy piros

MANEKEN:

autóval! Maga pedig csak üljön itt nyugodtan, fogja a pisztolyt, és ha betoppan az a Holicser nevű pasas, akkor puff, pontosab a szívébe. De^r el ne hibázza, mert akkor , kvc!

A maneken végighuzza a torkán a kezét. Momirskinek izzad a homloka, fehér zsebkendővel törölgeti.

MOMIRSKI:

De hiszen magának előbb még gyakorolnia kell az énekélést. Nem lehet úgy végig a városon, hogy előbb ne gyakoroljon. Az utcákat ráérnek később is kiszemelni.

PAVKOV:

Ne nyaggass.

A maneken feláll, leinti a dühös Pavkovot, pőzba vágja magát, aztán aránylag tiszta hangon, de helyenként hamisan énekelni kezd.

MENEKEN:

.... Zasto da zivim ja...

Amikor végigénekelte, Pavkov tulzott lelkesedéssel tapsolni kezd, Momirski először tanács-talanul áll, aztán ő is tapsol. A maneken nevetve hajlong feléjük. Pavkov hozzá lép és megcsókolja.

PAVKOV:

Nagy voltál, drágám. Az emberek véresre fogják tapsolni a tenyerüket, aztán darabokra tépik azautót, téged pedig a vállukon visznek végig a városon. No, ne félj, téged nem fognak széttépni, legfeljebb csak a ruhát tépik le rólad, ami nem is lenne rossz, képzelj, micsoda pazar felvételeket lehetne csinálni: meztelen énekesnő az örjögő tömeg vállán. Nem valami eredeti, de azért jó.

MANEKEN:

Tényleg tetszett?

PAVKOV:

Nagyon.

MANEKEN:

Na és maga, Zakar Momirovski, mit szólt hozzá. Ugy vettem észre, nem tapsolt valami nagy lelkesedéssel.

MOMIRSKI:

Dehogyan nem. Nekem is nagyon tetszett. Nagyon szép csengő hangja van kiasszony. Helgenként azonban még elcsukli, komolyan kell gyakorolnia, mielőtt még végigautózna a városon.

A maneken rosszkedvűen leül, nem veszi tulságosan a szívére Momirski megjegyzését, de azért csalódottan mondja.

MANEKEN:

MANEKEN :

Tehát mégsem tetszett.

MOMIRSKI:

Nagyon tetszett, mondtam, hogy nagyon tetszett, csak természetesen gyakorolnia kell még.

A maneken panaszos arccal fordul Pavkovhoz.

MANEKEN:

Zakar Momirski barátod mélységesen lebecsül engem. Igazán nem vártam volna el a legjobb barátodtól, hogy erre lebecsüljön.

MOMIRSKI:

Dehogyan becsülöm le.

PAVKOV:

Nem kell komolyan venni, hiszen csak viccel. Zakar Momirski barátom nagyon vicces ember.

MANEKEN:

Azt mondta, hogy még sokat kell gyakorolnom.

PAVKOV:

Én pedig azt mondom, hogy éppen eleget gyakoroltál, még túl sokat is gyakoroltál. Induljunk már végre.

MANEKEN:

Momirski ur, maga addig itt helyezze kényelembe magát, itt valamelyik fotelben. Bontsa ki azt a csomagot és falatozzon. Meglátja, jót fog tenni magának egy nyugodt és kényelmes falatozás.

PAVKOV:

Ez az igazság. Ebben a gyönyörű nőben azt szeretem, hogy mindig olyan okosakat mond és mindig fején találja a szöveget. Mondtammár neked, szívem, hogy azért szeretlek, mert okos vagy?

MANEKEN:

Nem mondtad még.

PAVKOV:

Akkor most mondom. Nagyon igazad van abban, hogy Momirski barátomnak ennie kell. Attól megerősödik, annyira megerősödik, hogy puszta kézzel összetöri azt a szemtelen Holicsert.

MANEKEN:

Amilyen vérszomjas, még képes lesz rá. Éppen ezért sokat egyen, Momirski ur.

MOMIRSKI:

De hiszen ezt a csomagot mindkettőnknek hozta, sőt van itt ennivaló hármunknak is. Ülünk le mind a hár^{man} és együnk.

MOMIRSKI:

hiszen egyformán éhesek vagyunk.

PAVKOV:

Mi nem vagyunk éhesek. Ülj csak le szépen és egyél, és szépen kérlek, ne nyüszíts, mint a kutya. Felejtsd el végre azt az ostoba Holicser viccet, légy nyugodt, Holicser is elfelejtett már téged, látod, hogy nem küld több fényképet.

Pavkov gyöngéden az ajtó felé tolja a manekent, Momirski kétségbeesetten feléjük nyujtja a kezét.

MOMIRSKI:

Dehát miért nem eszünk mind a hároman? Kényelmesen ehetnénk mind a hároman és szépen elbeszélgethetnénk. Éppen eszembe jutott valami. Nagyon érdekes dolog történt nemrégén az egyik faluban... Gyilkosság. Egy nagyon érdekes gyilkosság.

A maneken megáll az ajtó közelében és kíváncsian néz Momirskira, aki, hogy visszatarta őket gyorsan, hadarva kezdi mesélni a történetet, de amikor látja, hogy a maneken figyel rá és nem mozdul, Pavkov pedig rágyujt és sétálni kezd a szobában, egyre lassabban

és körülményesebben magyaráz.

MOMIRSKI:

Egy kis jelentéktelen faluról van szó, ahol sokat jártam valamikor. Nagyon békés emberek laknak ott, művelik a földjüket, senkit sem bántanak és van egy téglagyárunk is. Tulajdonképpen ez a téglagyár a lényeg. Régi téglagyár ez, még háboru előtti, a háboruban megrongálódott, le is állt, a munkások szétszéledtek, csak egy nagy darab vöröshajjú pasas maradt ott, próbálta megjavítani a kemencéket, persze, semmire sem ment, de azért nem tágitott a gyártól. Aztán a háboru után sok téglára volt szükség, és ez a vöröshaju munkás nagyon beszédekert tartott a faluban, hogy pofozzák helyre a gyárat, és mindenkinek bizonygatta, hogy téglát kell csinálni, sok téglát. Helyére is pofozták a gyárat és megint kezdték csinálni a téglákat, persze vacak ~~ix~~ kis gyár volt az, szörnyen kezdetlegesen csinálták a téglát, még keverő gépek sem voltak, a munkásoknak kellett a sarat taposni. Máztelen lábbal dagasztották a sarat, amiből aztán téglákat formáltak. Ez a nagy darab vöröshaju munkás össze is szedett egy komoly reumát, úgyhogy az utóbbi években már elég nehezen vonszolta magát a fájós lábain. Az emberek pedig, akik még emlékez

MOMIRSKI:

tek a régi nagy szónoklataira, gunyosan kiabáltak utána, hogy: "Téglát kell csinálni, sok téglát!" Ő meg csak ment, húzta a fájós lábait és nem szólt nekik semmit. Így aztán minden a legnagyobb rendben is maradt volna, de volt a faluban egy hülye gyerek, olyan tizenkét-tizenhárom éves forma, aki hallotta, hogy az emberek gunyolják a vöröshajut, és ő is ~~elkezdett~~ elkezdett kiabálni utána, hogy téglát kell csinálni, sok téglát. Az egész falun végigkísérte és kiabált utána. Ezt is tűrte még egy ideig a vöröshaju, egyszer azonban...

Pavkov a cigarettájával kipukkasztotta az egyik léggömböt. Momirski öszszerezzen a csattanásra és elhallgatott egy pillanatra.

... amikor a hülye gyerek ...

Pavkov szétpukkasztott még egy léggömböt. Momirski ismét elhallgat, könnyörögve néz Pavkovra, az pedig vigyorogva közelíti a cigarettát a következő léggömbhöz. Momirski megadóan lehajtja a fejét,

Pavkov egy ideig még fenyegetően nyújtja a kezét a léggömbök felé, aztán kényelmesen eloltja a cigarettát és int a maneknek, hogy induljanak. Ekkor csengetnek az ajtónál, Momirski abban a pillanatban a heverőnél terem és felkapja a pisztolyt.

MANEKEN:

Momirski ur, mint mindig, ezuttal is be van rezelve.

MOMIRSKI:

Ne nyisd ki az ajtót. Előbb kérdezd meg, hogy ki csöngetett.

A maneken nevetve felemeli a kezeit.

MANEKEN:

Nehogy belém lőjjön, Momirski ur.

Pavkov kinyitja az ajtót, és amikor meglátja, hogy ki csöngetett, kimegy. A félig nyitva hagyott ajtó mögül rövid ideig tartó beszélgetés hallatszik, a szavakat azonban nem lehet érteni. A maneken még mindig feltartott karokkal áll és mosolyog, Momirski a pisztolyt szorongatja. Pavkov csakhamar

visszajön, becsukja maga mö-
gött az ajtót, de nem zárja
be. Hatalmas levél van a kezében.

MOMIRSKI:

Tudtam. Tudtam, hogy ismét küldeni fog
fényképet.

PAVKOV:

Ne izgulj. Ez az én levelem.

A maneken hozzálép és el-
olvassa a levélen a címzést.

MANEKEN:

Leteheti a pisztolyt, Zakar Momirski.
A levelet D. Pavkov urnak címezték.

PAVKOV:

Ki a fene küldhet nekem ekkora levelet.

Kibontja a levelet, és egy
fényképet huz ki belőle.
Nézi a fényképet, az eddig
unott és bosszus arca szem-
melláthatóan megváltozik,
zavart és ijedt lesz.

MANEKEN:

Megint egy fénykép.

PAVKOV:

Az én fényképem.

A maneken kiveszi kezéből
a fényképet és megnézi a
hátsóulját.

MANEKEN:

L. Holicser, Servis za cijanizaciju i

MANEKEN:

i unistavanje gamadi. Pozovite nas -
dolazimo.

Megfordítja a fényképe és
fejcsóválva nézi.

Tényleg a te fényképed, szívem. És a mi
drága Holicsserünk kiszurta mind a két
szőmedet. Ugy látszi, cigarettával égette
ki őket.

PAVKOV:

Ez valami tévedés lesz. Hogy kerül most
egyszerre ide az én fényképem?

A maneken az arcához emeli
a fényképet, és a két kéé-
gett lyukon keresztül nézi
Pavkovot.

MANEKEN:

Nézd, milyen ronda vagy szívem.

Pavkov idegesen kikapja
a kezéből a fényképet és
rámered.

PAVKOV:

Nem értem. Micsoda ostobaság ez.

MANEKEN:

Berezelték, szívem?

PAVKOV:

Csak tudnám, hogy ki küldte ezt a...

Momirski harsányan nevetni
kezd, ledobja a pisztolyt,
lassan keresztül megy a
szobán, $\frac{1}{2}$

leül Pavkov heverőjére és
jókedvűen csapkodja a térdét.

MOMIRSKI:

Micsoda vicces pasas ez a L. Holicser.
Sohasem gondoltam volna, hogy ilyen vic-
ces pasasok is vannak ebben a városban.

PAVKOV:

Nem értem.

MOMIRSKI:

Dehogyan nem érted. Az illető előbb ve-
lem tréfálkozott, most aztán engem béké-
ben hagy és téged vesz elő egy kicsit.
Küld majd neked is néhány fényképet, az-
tán téged is békében hagy. Ugy látszik,
ezzel szórakozik.

MANEKEN:

Vagány gyerek ez a L. Holicser, mond-
tam én mindjárt. Kár, hogy nem tünteti
fel a telefonszámát, esküszöm felhív-
nám. Szeretem az ilyen tréfás kedvű em-
bereket.

PAVKOV:

Nem szeretem az ilyen hülye vicceket.
Kiegyezni az ember szeméit a fényképenél,
Ennél hülyébb viccet el sem tudok kép-
zelni.

MANEKEN:

Szerintem ez nagyon eredeti vicc. Csak
meg kell nézni a fényképeket. Megengedi
Momirski ur?

MOMIRSKI:

Csak tessék.

A maneken Momirski heverő-
jéhez megy, egyenként fel-
emeli a fényképeket és szem-
ügyre veszi őket.

MANEKEN:

Ime, csak meg kell nézni. Zakar Momirski
átlyukasztott fejjel... "akar Momirski
elmetszett nyakkal... Zakar Momirski le-
vágott füllel... "akar Momirski orr nél-
kül... Zakar Momirski véres csikkal a
halántékán... És még mondja valaki, hogy
nem vicces fiú ez a Holicser. A legvic-
cesebb azonban a te fényképed, szívem,
kiégetett szemekkel.

MOMIRSKI:

A pisztolyt legyen szives adja át Pav-
kov barátomnak. Hátha szüksége lesz rá.

MANEKEN:

A pisztolyt? Minek? Hiszen Holicser
csak tréfál.

PAVKOV:

Kérdés, hogy tréfál-e? Lehet, hogy csak
mi hisszük, hogy tréfál.

MANEKEN:

Szívem, te be vagy rezelve.

MOMIRSKI:

Persze, hogy tréfál. Ne idegeskedj egy
vacak fénykép miatt. Látod, engem is
békében hagyott. Azt hiszem, most már

MOMIRSKI:

nyugodtan hazamehetek. Fölöslegesen ide-
geskedtem és téged is fölöslegesen nyag-
gattalak. Minden esetre szép volt tőled,
hogy öt napig befogadták.

PAVKOV:

Szóra sem érdemes. Az csak természetes,
hogy befogadtalak. Hanem mit szólnátok
hozzá, ha végre tényleg kipakolnánk a
a csomagot és falatoznánk.

MANEKEN

4 De hiszen ki kell szemelnünk az utcákat
ahol majd énekelni fogok.

MOMIRSKI:

Azám.

Hátradől a heverőn és éne-
kelni kezd.

MOMIRSKI:

Zasto da zivim ja...

A maneken meglepetten for-
dul Momirski felé, aztán
messolyogva közelebb megy
hozzá és figyelmesen hallgat-
ja. Pavkov zavartan áll, leló-
gatja a két karját, az egyik
kezében a fénykép, az másikban
az üres boriték. Aztán a bori-
tékot a földre dobja és kulcs-
ra zárja az ajtót. Kezében a
fényképpel az ablak felé indul,

de megáll Momirski heverője
mellett és kezébe veszi a pisz-
tolyt. Amikor Momirski befejezi
az éneklést, a maneken tapsol-
ni kezd.

MANEKEN:

Nagyszerű. Momirski ur, maga nagyszerűen
énekel, ezt igazán nem gondoltam volna.

Momirski feláll, és szertar-
tásosan meghajol, előbb a
maneken, aztán Pavkov felé.
Sétálni kezd a szobában az
ajtótól az ablakig, a maneken
igyekszik mindig a közelében
lenni, amig beszélgetnek.
Pavkov ~~szé~~ állandóan mondani
akar valamit, de a másik ket-
tőtől nem jut szóhoz.

MOMIRSKI:

Kisasszony, én zeneiskolát végeztem.

MANEKEN:

Igazán?

MOMIRSKI:

Igazán.

MANEKEN:

Akkor maga taníthatna engem énekelni.

MOMIRSKI:

Nagyon szívesen. A nap bármelyik órájá-
ban rendelkezésére állok.

MANEKEN:

MANEKEN:

Ezt komolyan mondja?

MOMIRSKI:

A lehető legkomolyabban. Igérem, hogy a kezem alatt úgy fog énekelni, mint egy kanári madár. Óriási sikerei lesznek.

"Agy nevü énekesek fognak magához megszűsze földről zarándokolni, hogy megcsodálják a hangját és megcsókolják a kezét.

MANEKEN:

Maga igazán nagyszerű ember. Vallja be, hogy maga nem is olyan vérszomjas, mint ahogyan...mint ahogyan itt az előbb mutatta.

MOMIRSKI:

Egyáltalán nem vagyok vérszomjas. A világon én vagyok a legkevésbé vérszomjas ember, higgye el.

MANEKEN:

Szeretem, amikor így mosolyog. Olyan szépen csillognak a szemei, amikor mosolyog.

MOMIRSKI:

Mindjárt megadom a címet, és bármikor eljöhet hozzám. Akár már egy óra múlva is. Egy óra múlva már otthon leszek.

MANEKEN:

Maga nagyon édes, tudja ezt?

MOMIRSKI:

Hogyne tudnám. Én örök áletemben nagyon édes voltam. És higgye el, sohasem voltam

Vérszomjas

MANEKEN:

Pavkov barátunk ellenben nagyon vérszomjas. Nézze, pisztolyt van a kezében

MOMIRSKI:

Ó, nem. Ő sem vérszomjas, csak egy kicsit ideges.

MANEKEN:

Nem gondolja, hogy be van rezelve?

MOMIRSKI:

Csak ideges egy kicsit. Pedig fölösleges idegeskednie. Ártatlan tréfa az egész.

Mi jól tudjuk, hogy L. Holicser csak tréfál.

PAVKOV:

Gyerekek, bontsuk ki már végre azt a csomagot és együnk szépen. Biz isten, ~~xáxl~~ ránkfér.

MANEKEN:

Az előbb még ...

Pavkov sietve közbevág, gyorsan beszél, mint az előbb Momirski, amikor visza akarta tartani őket. Jobb kezében a pisztoly, bal kezében a fényképet tartja. Beszéd közben a pisztolyt tartó kezével hevesen gesztikulál.

PAVKOV:

Kényelmesen falatozhatnánk és beszélgethetnénk. Minden féléről nyugodtan beszélgethetnénk. Egy nagyon érdekes ese-

PAVKOV:

tet mesélt a barátom mielőtt jöttél volna. Arról van szó, hogy az egyik ismerőse már rég óta azzal szórakozik, hogy kikapcsolja a hangot a TV-n és találgatja, hogy ki az, aki beszél és mi az, amiről beszél. Annyira begyakorolta már magát, hogy fogadni is szokott és mindig nyer. Elég, ha megmutatnak neki a TV-n vagy valamelyik filmen egy pasast és ő rögtön eltalálja, hogy a pasasnak mi a foglalkozása. Egyszer például az egyik barátja, akinek kamerája van.

Amikor Pavkov beszélni kezdett, Momirski cigarettára gyújtott, elfujt a a gyufát, azután a léggömbökhöz sétált és a cigarettával kipukkasztotta az egyik léggömböt.

Megáll a kép.

Lejelentés.

Momirski mosolyogva tartja a cigarettát a balonok felé, a maneken mellette áll, és mosolyogva néz rá. Pavkov riadt arccal mered rájuk. Megmerevedett mozdulatán látszik, hogy heves magyarázás közben szakították félbe. Amikor a kép

megállt, a jobb keze éppen

a levegőben volt, és a pisztoly
a másik kettő felé irányult.

GION NÁNDOR:

I Z I D O R

Szereplők:

Vécsey	(30-35 éves)
Povazsánszki	(30-35 éves)
Csibri	(30-35 éves)
Opana	(55-60 éves)
Morvai	(35-40 éves)
Velez	(55-60 éves)
Péntekné	(55-60 éves)
Tamás	(12-14 éves)
Burai J.	(12-14 éves)
Vera	(16-18 éves)

Ujvidék, 1986.

Halk zene, éjszaka van. Távoli robbanás hallatszik, majd két pisztolylövés, azután kutyák ugatnak, vonítanak. A zaj lassanként alábbhagy, két erőlködő gyerek szuszogása hallatszik. Tamás és Burai J. egy nagy követ görget.

Vera: Mit akartok ezzel a nagy kóvel?

Tamás: Ez egy szikla. Igazi szikla.

Vera: Hát akkor legyen szikla. De mit akartok vele? És hol találtátok?

Burai J.: Itt találtuk a folyó mellett. El fogjuk görgetni az utcasarokra, oda, a kis eperfa mellé. Amikor sár van, a parasztok felhajtják a szekereket a járdára és megnyomorítják azt a fiatal eperfát. De ha ott lesz ez a nagy szikla, többé nem mernek felhajtani.

Vera: Egy évig is eltart, mire ti ezt odagörgetitek. És közben teljesen tönkremennek a körmeitek. Hiába gondoztam őket.

Tamás: Sohasem kértünk, hogy gondozd a körmeinket.

Vera: Szeretem, ha szépek a körmeitek.

Tamás: Magadat is gondozhatnád néha. Kócos a hajad. Anyád az éjjel megint kizavart a házból?

Vera: Igen. A góréban aludtam. De hajnalban már nagyon fájtam, akkor kimentem a kertek alá és a Csibri Juhász-szal beszélgettem.

Tamás: Mit tudtál meg tőle?

Vera: Izidor az éjjel agyonlőtte Tarnóczki Balázst, a dohánycsempészt.

- Burai J.: Micsoda?
- Vera: Kétszer belelőtt.
- Burai J.: Dehát miért?
- Vera: Tarnóczki Balázs vitt egy zsák dohányt Izidornak. Izidor nagyon megörült a dohánynak, de nem akarta kifizetni, ingyen akarta megkapni. Tarnóczki persze nem volt hajlandó ingyen odaadni a dohányt, erre Izidor elővette a pisztolyát és kétszer belelőtt. Tarnóczki Balázs nyomban meghalt.
- Burai J.: Minek jött közénk ez az Izidor? Alig fél éve van itt és máris megölt egy embert.
- Tamás: A háborúban bizonyára sok embert megölt. Még nem szokta meg, hogy vége a háborúnak.
- Burai J.: Nem kellett volna idejönnie közénk. Beállít egészen ismeretlenül és megöli Tarnóczki Balázst.
- Vera: Most majd elviszik a börtönbe.
- Tamás: Nem fogják elvinni. Majd kitalál valamit. Megaztán tele van a kabátja háborús kitüntetésekkel. Még fegyverei is vannak. Mi is átnézhetnénk mégegyszer a lövészárkokat. Hátha találunk még fegyvereket.
- Burai J.: Dukay Jánosnak talán még több kitüntetése van, mint Izidornak.
- Tamás: Ez igaz. A sánta Dukay János elbánhatna vele. Ő nem fél az ilyen Izidoroktól.
- (Léptek, kutyanyüszítés. Távolról birkabégetés hallatszik).

- Burai J.: Uj kutyája van a juhásznak.
(A kutyanyüszítés egyre közeledik.)
- Csibri: Nincs szükségeitek egy bánatos kutyára?
- Tamás: Miért nyüszít annyira? Mi baja van?
- Csibri: Kiherélték az éjszaka.
- Burai J.: Kicsoda?
- Csibri: Povazsánszki, a halász. Az éjjel csapdákat állított fel az udvarában és befogta az egész kóborkutya fal-
kát. A szukákat félholtra verte, a kankutyákat meg
kiherélte. Ez is köztük volt szegény. Most gazdát
keres magának. Azt hiszem megelégette a kóborkutya
életet.
- Burai J.: Pocsék ember az a Povazsánszki.
- Csibri: Veszélyesek voltak már ezek a kóbor dögök. Éjjelen-
ként rátámadtak az emberre is. De Povazsánszki most
végleg elintézte őket.
- Burai J.: Pocsék ember. És büdös is. Döglött halakra és döglö-
tt pézsmapatkányokra bűzlik.
- Csibri: Azért mert halász. Én meg a birkákra bűzlök.
- Tamás: Szegény kutya. Engem leginkább Fodó tanár úrra
emlékeztet.
- Burai J.: Fodó tanár úrra?
- Tamás: Éppen olyan bánatos pofája van, mint Fodó tanár
úrnak.
- Csibri: Ki az a Fodó tanár úr?

- Tamás: A történelem tanárunk. Elhagyta a felesége és azóta igen gyakran berúg, aztán másnap felpofozza a fél osztályt. És ilyenkor nagyon bánatos.
- Csibri: Nem szeretem a részeges tanárokat.
- Tamás: A legjobb tanárunk. Csak nagyon bánatos. Akár ez a kiherélt kutya.
- Burai J.: Én hazaviszem Fodó Tanár Urat. Hátha meggyógyul, szegény.
- Csibri: Persze, hogy meggyógyul. De azért veletek megyek. Az utcasarkon már gyülekeznek az emberek és úgy látom Povazsánszki is köztük van. Félek, hogy Fodó Tanár Ur megvadul, ha a közelébe kerül.
- Tamás: Menjünk, Tanár Ur! Holnap majd tovább görgetjük a sziklát.
- Vera: Én meg gondozhatom a körmeiteket minden nap.
(Kutyanyüszítés, távolabbi beszélgetés zaja, Fodó Tanár Ur hirtelen vad csaholásba kezd.)
- Vera: Mi baja van ennek a kutyának?
- Csibri: Povazsánszkit akarja széttépni. Az éjjel kiherélte.
- Velez: Igaz is. Nagyon vonítottak az udvarodban az éjjel a kutyák.
- Povazsánszki: Elintéztem az egész falkát.
- Vécsei: Vigyétek innen ezt a dögöt.
- Burai J.: Jöjjön velem Tanár úr!
- Velez: A kiherélt tanár úr.
(Nevetés, a kutyaugatás távolodik.)

- Vécsey: Ezt kellene Izidorról is csinálni. Kiherélni.
- Velez: Vállalnád, Povazsánszki?
- Povazsánszki: Hát... ha betévedne az udvaromba...
- Velez: Akkor talán elmenne messzire tőlünk Izidor.
- Csibri: Egészen Ausztráliáig.
(Nevetés)
- Velez: Ausztráliáról jut eszembe: Opana, írt már a feleséged?
- Opana: Irt.
- Vécsey: Szép tőle. A háborúban befogadtad a házába a gyerekeivel együtt, éjjel-nappal zsákokat cipeltél, hogy legyen nekik mit enniük, erre a háború után faképnélhagynak és kimennek Ausztráliába. Még szép, hogy néha ír egy levelet.
- Velez: Mit ír?
- Opana: Feltalálták magukat. A gyerekek dolgoznak.
- Velez: Mást nem ír?
- Opana: Hív, hogy menjek ki utánnuk. Juhász lehetnék. Ausztráliában rengeteg birka van.
(Nevetés)
- Vécsey: És te mit válaszoltál?
- Opana: Azt, hogy juhász itthon is lehetnék, ha akarnék. De én itthon sem akarok juhász lenni.
- Csibri: Pedig nem is olyan rossz mesterség.
- Opana: Nem hát. De én csak a zsákoláshoz értek. Hanem egy bárányt azért vennék tőled.
- Csibri: Bárányt? Milyen bárányt?

- Opana: Egy fehér bárányt. Van fehér bárányod?
- Csibri: Persze, hogy van.
- Opana: Egyet megveszek tőled. Hadd legyen egy fehér bárány az udvaromban.
- Velez: Ausztráliában rengeteg fehér bárány van.
- Opana: Oda küldjétek el Izidort.
- Tamás: Izidorról csak a sánta Dukay János tudna elbánni.
- Vécsey: Te fogd be a szád. Ne beszélj bele a felnőttek dolgába.
- Morvai: Izidort én magamra vállalom.
(Rövid csönd)
- Vécsey: Ne nézd csak, a kis Morvai!
- Velez: Talán kómüvest akarsz nevelni belőle?
- Morvai: Azt.
- Velez: Nehéz lesz. Izidornak nagy nyugdíja van. Nem fog elmenni neked téglát hordozni.
- Morvai: Izidor nagyon magányos. Talán örülni fog, ha emberek közt lehet. Harcolt az országért, most építse is.
- Vécsey: Milyen munkásokkal dolgozol?
- Morvai: Csöndes, jóra való emberekkel. Szeretnek dolgozni.
- Vécsey: Az jó. Az jó lesz Izidornak. Később meghívhatod néha vasárnapi ebédre is.
- Morvai: Én is arra gondoltam. Nagyon rendes családom van. Nálunk szépek a vasárnapi ebédek.
(Csoszogó léptek zaja.)
- Péntekné: Dicsértessék a Jézus Krisztus.
- Valamennyien: Jónapot.

Velez: Mi újság a templomban? Szépeket beszélt ma is Berecz plébános?

Péntekné: A békességről beszélt.

Velez: Az nagyon jó.

Péntekné: Vera, takarodj haza!

Vera: Megyek.

(Rövid csönd)

Vécsey: Bolond ez a vén szentfazék. Kis kora óta kínozza azt a lányt.

Velez: Szerelemgyerek. Régi bűnére emlékezteti.

Povazsánszki: És ha szerelemgyerek? Nagyon rendes lány, nem érdemli meg, hogy így bánjanak vele. Csodálom, hogy még nem szökött el hazulról.

Vécsey: Egyszer el fog menni.

Povazsánszki: De addig még felrúgom egyszer a vénasszonyt.

(Sietve megérkezik Burai J., halkén mondja Tamásnak.)

Burai J.: Aadtam enni és inni Fodó Tanár Urnak. Enni nem akart, de a vizet megitta.

Velez: Szép neve van a kutyádnak.

Tamás: Akkor mehetünk a lövészárkokba. Hátha találunk valami fegyverfélét.

Vécsey: Nem mentek sehova!

Tamás: Miért?

Vécsey: Aradi Csabának az éjjel egy kézigránát szétrocsoltta a jobb kezét.

- Burai J.: Aradi Csabának?
- Morvai: Mindig békés természetű gyerek volt. Sohasem érintették a fegyverek.
- Csibri: Véletlenül talált egy kézigránátot. Elkezdte piszkálni, a gránát felrobbant és elvitte a jobb keze-fejét. Most a kórházban van.
- Velez: Neki sem lesz könnyű élete.
(Zene, amely az idő múlását jelzi. Hetek múltak el. A zene lassan elhalkul, ismét a két fiú erőlködése, szuszogása hallatszik, görgetik a követ. Mellettük vidáman csahol Fodó Tanár Ur.)
- Tamás: Ne ugasson, Tanár Úr. Látja milyen nagy munkában vagyunk.
- Burai J.: Opana fehér bárányát köszönti. Nagyon szeretik egymást.
- Tamás: Gyönyörű bárány. És nagyon kedves jószág. Mindenhová megy Opana után. Akárcsak Fodó Tanár Úr mi utánunk.
- Burai J.: Ilyen szép fehér bárány még Ausztráliában sincs.
- Tamás: Kár, hogy meg fog nőni. Büdös, gömbölyű szürke gyapjas birka lesz belőle. Nem tudom Opana akkor mit fog kezdeni vele.
- Burai J.: Akkor is együtt sétálnak majd az utcán.
- Tamás: Vagy pedig levágja Opana, és birkapaprikást főz belőle. A bőrét meg az ágya elé teríti.

- Burai J.: Nem, dehogyis fogja levágni. Látod, hogy mennyire kedveli ezt a bárányt.
(Vidám kutyaugatás, báránybégetés)
- Opana: Az eperfátok már teljesen meggörcbült, és lenyúzó-
dott a kérge. Minden héten nekihajtanak a parasztnak.
- Tamás: Majd ha odakerül a szikla, messzire elkerülik az
eperfát.
- Opana: Már hetek óta görgetitek. Segítetek, ha akarjátok.
- Burai J.: Nem kell, köszönjük. Egyedül akarjuk csinálni.
- Opana: Az egész utcán végig kell görgetni. Év végéig is
eltarthat.
- Tamás: Nem fog év végéig tartani.
(Rövid csönd, csak a gyerekek erőlködése hallat-
szik. Opana megköszörüli a torkát.)
- Opana: Tudtok ti levelet írni?
- Tamás: Levelet? Persze, hogy tudunk.
- Opana: Szép levelet kellene írni.
- Tamás: Kinek?
- Opana: A feleségemnek. Ausztráliába.
- Burai J.: Maga miért nem ír neki?
- Opana: Nem tudok szép levelet írni. Tulajdonképpen alig
tudok írni.
- Tamás: Jól van, majd én írok egy szép levelet. Csak azt
mondja meg, hogy miről írjak.
- Opana: Haza akarom hívni.
- Tamás: Talán el sem kellett volna engedni.
- Opana: A gyerekek miatt ment el. De most már a gyerekek

- Opana: feltalálták magukat. Ugyhogy ő vissza jöhetne.
- Tamás: Hát, megpróbálhatjuk visszahívni.
- Opana: Írd meg neki, hogy én mindig rendes voltam hozzá. Amikor a háború elején meghalt a férje, befogadtak őt a házába négy gyerekével együtt. Nagyon sokan voltunk abban a kis házban, de megszoktam azt is. És közben rengeteget kellett dolgoznom, rengeteg zsákot felhordtam a keményítő gyár padlására. A lényeg az, hogy sohasem éhezünk... Nem szemrehányásképpen mondom én ezt. Csakhát tényleg mindig rendes voltam hozzá. És bírok én még zsákolni. Mellettem meglenne mindene.
- Tamás: Jó, megírom.
- Opana: Azt is írd bele a levélbe, hogy van egy fehér bárányom. Ez az egyetlen jószágom van, de nagyon szeretem. Hűséges, békés jószág, mindenhová velem jön és az ágyam mellett alszik. Ő is biztosan megszeretné.
- Burai J.: Egész biztosan.
- Tamás: Nagyon szép levelet fogok írni. Könnybelábad a szemem, ha elolvassa.
- Opana: (torkát köszörüli) Az embereknek ott a sarkon ne szóljatok semmit. Nem kell nekik tudni, hogy visszahívom az asszonyt.
- Burai J.: Majd megtudják, ha visszajön. Én is segítek Tamásnak megírni a levelet.
- Tamás: Sötétedik már. Menjünk az utcasarokra. Az emberek már nagyban beszélgetnek.

- Burai J.: Előbb hazavezetem Fodó Tanár Urat. Nekirontana Povazsánszkinak, ha odaengedném a sarokra. Jőjjön, Tanár Ur. Majd maga is az ágyam mellett fog aludni éjszaka, mint Opana fehér báránya.
- (Elindulnak)
- Tamás: Tényleg az ágya mellett alszik?
- Opana: Tényleg.
- Tamás: Féltő, hogy ha megnő, kissé bűdös lesz majd.
- Opana: Kibírom.
- Tamás: Jó volna, ha a felesége most látná.
- Opana: Jó volna.
- (Távoli beszélgetés zaja hallatszik.)
- Tamás: Ugy látszik megint Izidorról beszélnek. Előbb-utóbb elbánnak vele.
- Tamás: Nem lett volna szabad megölnie Tarnóczki Balázst.
- Opana: Nem. Nem lett volna szabad megölnie.
- Tamás: Egy zsák dohányért...
- Morvai: Dohányt osztogatott. Reggeli után felkelt, bele-nyúlt a táskájába és mindenkinek adott egy marék vágott dohányt. Szép aransárga dohányt. Olyan kék a füstje mint az ég.
- Vécsey: Tarnóczki Balázs dohányja.
- Velez: Tarnóczki Balázs tudta, hogy mi a jó dohány. Húsz évig csempészte, bejárta az egész országot. Sohasem kapták el.
- Csibri: Erre jön egy Izidor és belelő két golyót.
- Povazsánszki: Aztán jókedvűen osztogatja a dohányt a kőműveseknek.

- Morvai: Nem volt jókedvű. Amikor először jött munkára, akkor jókedvű volt. Örült, hogy magunk közé fogadtuk. Egész nap füttyörészve hordta a téglát és a sarat, pedig látszott rajta, hogy sohasem csinált ilyesmit. A tenyere is kivérződött.
- Vécsey: Rendesek voltatok vele?
- Morvai: Rendesek. Bekötöttük a kezét, ő meg továbbra is jókedvű volt, sokat fecsegett, a háborúról és a kitüntetéseiről beszélt.
- Csibri: Tarnóczki Balázsról egyszer sem beszélt?
- Morvai: Nem. De ahogy múltak a hetek egyre hallgatagabb lett. És a dohányt is szótlanul osztogatta. Pedig mostmár sokkal könnyebben megy neki a munka. Időnként már közénk állítjuk falazni. Mondhatom nektek, nagyon gyorsan tanul, egészen ügyesen csinálja.
- Velez: A kitüntetéseit nem mutogatja?
- Morvai: Nem. Csak beszélt róluk. De most már nem beszél és nem is mutogatja őket.
- Povazsánszki: A pisztolyait sem?
- Morvai: Azokat sem.
- Csibri: Ugy hallom, már célbalóni sem szokott a kertjében. Azelőtt sokat lövöldözött, de most már ezt is abbahagyta.
- Morvai: Igyekezünk kedvesek lenni hozzá.
- Vécsey: Igyekezzetek továbbra is.

- (Rövid szünet, esti falusi zajok)
- Morvai: Vasárnapra meghívom ebédre.
- Vécsey: Éppen itt az ideje már.
- Morvai: Mondtam az asszonynak, hogy öltözzön ünneplő ruhába. Meg hogy a gyerekekre is húzzon tiszta ruhát.
- Vécsey: Te is húzzál majd tiszta fehér inget. És igazi ünnepi ebédet adjatok neki.
- Morvai: Igazi ünnepi ebédet fog kapni. Az asszony levág két tyúkot és diós kálácsot is süt.
- Vécsey: Az jó lesz. Ebéd után mutasd meg neki a jószágokat meg a kertet. Szép kerted van.
- Velez: Tarnóczkiban Balázsnak is szép kertje volt. Félő, hogy most majd elvadul.
- Morvai: Mindent meg fogok mutatni.
- Csibri: Opana, a bárányod elaludt a lábadnál. Olyan, mint egy nagy fehér kutya.
- Opana: Éjszaka az ágyam mellett alszik.
- Povazsánszki: Hol van az a másik kutya? Az a kiherélt kankutyó?
- Burai J.: Bezártam az udvarba. Nem merem idevezetni, mert magára támadna.
- Povazsánszki: Jobb, ha nem támad rám. Kénytelen lennék agyonverni.
- Csibri: Mi van a többi kiherélt kutyával?
- Povazsánszki: Szétszóródrtak a nagyvilágban és nyalogatják a sebeiket. Többé már nem fognak falkába verődni és nem

- Povazsánszki: háborgatnak bennünket. A ti kutyátok meggyógyult.
- Burai J.: Meggyógyult.
- Csibri: Ugy hallom, hogy a sánta Dukay János is ápolgat egy kiherélt kankutyát. Még a kuglipályára is magával viszi.
- Velez: Dukay János mindig nagyszívű ember volt. A félkezeű Aradi Csabát is kuglizni tanítja. Csakhogy Aradi Csaba jobbkezes. És éppen a jobb kezefejét vitte el a kézigránát.
- Vécsey: Majd megtanul balkézzel dobálni. Dukay János meg fogja tanítani. Neki is kétszer szétlőtték a lábát, mégis kuglizó bajnok lett.
- Velez: Az egészen más.
- Csibri: Dukay János Izidor felől is érdeklődött.
- Morvai: Izidort én vállaltam.
- Vécsey: Persze. Izidorral elbánik a kis Morvai. De Jánosra még szükségünk lehet nagyobb baj esetén. Most hagyjuk nyugodtan kuglizni.
- Csibri: Megyek haza megnézni a jószágokat.
- Morvai: Én is megyek. Reggel korán kelek.
- Vécsey: Én is.
- Velez: Megyek én is...
- Povazsánszki: Én itt maradok még a gyerekekkel. Lehet, hogy később lemegyek a folyóra halászni. Vagy begyűjtök a pézsmapatkányokat.
- Opana: Sajnálom felébreszteni ezt a szegény bárányt. Olyan jóízűen alszik.

Tamás: Péntek Verát alighanem megint kizavarta a házból az anyja.

(Távolodó és közeledő léptek, elköszönések)

Vera: Fázom.

Tamás: Pedig ma este nincs hideg.

Vera: Mindig fázom. Akkor is, amikor alszom. Mindig azt álmodom, hogy térdig érő hóban járok, és a hó egyre nagyobb lesz, a derekamig, aztán már a nyakamig ér. Akkor valahol a távolban megjelenik Péntek Lajos, a mostohaapám, jön felém, és én tudom, hogy meg fog menteni. De mire odaérne hozzám, felébredek és nagyon fázok.

Povazsánszki: Péntek Lajos rendes ember volt.

Vera: Nagyon rendes ember volt. Nem engedte, hogy bántsam az anyám. Ő nem bánta, hogy szerelemgyerek vagyok.

Povazsánszki: Együtt katonáskodtunk a háborúban. Ott is rendesen viselkedett, csak nagyon makacs volt időnként. Egy istenért sem volt hajlandó énekelni azt a nótát, hogy "Bajtárs ma még tán csak öt perc az élet..." Emiatt aztán folyton megbüntette a szakaszvezető. Felküldte egy domb tetejére és azt mondta neki, hogy csináljon húsz bukfencet lefelé. Péntek Lajos felment, bukfencezett húszat, és aztán már nem tudott megállni, úgy legurult, mint a görögdinnye, és nyomban ki is adta a belét. Vagyis okádott, mint a kutya. De továbbra sem volt hajlandó énekelni,

- Povazsánszki: hogy "Bajtárs, ma még tán csak öt perc az élet..."
Meg is szökött abból a hadseregből és átállt a másikba, ahol viszont azt énekelték, hogy: "Elvtárs ma még tán öt perc az élet..." Péntek Lajosnak itt is meggyült a baja, itt sem volt hajlandó énekelni, mert ő száz évig akart élni, nem pedig öt percig. Itt állítólag nem büntették meg, viszont kapott egy golyót a szeme közé az egyik ütközetben és már nem él száz évig.
- Vera: Anyám engem okol a haláláért. Azt mondja az ő lánykori bűne miatt halt meg az az áldott jó ember.
- Povazsánszki: Teljesen megbolondult az a vén ringyó. Péntek Lajos nem volt áldott jó ember, csak rendes ember volt. És makacs. Olyan volt, mint a csapdába esett pézsmapatkány.
- Burai J.: Hogyan fogja meg a pézsmapatkányokat?
- Povazsánszki: Közönséges patkányfogóval. A pézsmapatkány mindig ugyanazon az úton jár a nádasban. Megkeresem az útját, odateszem a patkányfogót, és a pézsmapatkány belelép. Ugrálni kezd, beleesik a vízbe, a patkányfogó lehúzza a víz alá, és ott megfullad.
- Burai J.: Mindig megfullad?
- Povazsánszki: Nem. Ha nem esik a vízbe, akkor dühében elrágja az összes nádszálakat maga körül. Vicsorít az emberekre, és a pofája tele van náddarabokkal. Ilyenkor nagyon kell verni. Péntek Lajos is olyan volt, mint a csapda

- Povazsánszki: déba esett pénzmapatkány.
- Burai J.: Könnyű megfogni a pénzmapatkányokat. Ha mindig ugyanazon az úton járnak.
- Povazsánszki: Nagyon könnyű. Az ember délután leteszi a patkányfogókat a nád közé, az útra, aztán éjjel vagy reggel csak összeszedi őket.
- Vera: Fázom.
- Tamás: Megint a góréban fogsz aludni?
- Vera: Igen. Pedig hideg lesz az éjszaka. De... rendbe hozhatom még a körmeiteket. Nálam van a kisolló.
- Tamás: Nem látod a sötétben a körmeinket.
- Povazsánszki: Elmegyek és felrúgom azt a vén ringyót.
- Opana: Maradj nyugton.
- Povazsánszki: Gyere te is. Hozd a bárányodat. Gyertek mindannyian.
(Povazsánszki elindul.)
- Opana: Teljesen megvadult ez a Povazsánszki. Menjünk utánna.
Gyere, báránykám.
(Siető léptek, Povazsánszki beleöklözik Péntekné ablakába, üvegesörömpölés.)
- Péntekné: Uristen! Mi történt?
- Povazsánszki: Ne visítozz, mint a malac, te vén ringyó. Engedd be ezt a lányt a házba, ha nem akarod, hogy betörjen másik ablakodat is.
- Opana: Mit csinálsz? Megörültél?
- Povazsánszki: Beengeded a lányt?
- Péntekné: Persze, hogy beengedem.

- Povazsánszki: Akkor, nyisd az ajtót.
- Péntekné: Nyitom.
- Povazsánszki: Vera, menj be!
- Vera: Megyek, köszönöm.
- Burai J.: Szegény Verát most meg fogja verni.
- Povazsánszki: Micsoda?! Ne bántsd azt a lányt, mert kihajítalak a házadból!
- Péntekné: Nem bántom.
- Povazsánszki: Akkor jó. Adjál ki egy törülközőt, vagy valamit. Szétvágtam a kezem.
- Burai J.: Vérzik az ökle.
- Péntekné: Tessék. Kösd be a kezed.
- Povazsánszki: Nem veszélyes. Ma éjjel még összeszedem a pénzmapatkányokat.
(Rövid szünet. Povazsánszki elmegy.)
- Péntekné: Uristen, mit vétettem én...!
- Burai J.: Utálok ezt a Povazsánszkit. Kihéréli a kutyákat, agyonveri a pénzmapatkányokat...
- Opana: Holnap majd hozok üveget, és megcsinálom az ablakot.
- Péntekné: Köszönöm.
- Tamás: Holnap megírjuk a levelet Ausztráliába.
- Opana: Szép levelet írjatok.
- Burai J.: Szép levelet fogunk írni.

(Az idő múlását jelző zene. A zene lassan elhal-
kul, ismét csak a két fiú erőlködése hallatszik.
A követ végre az eperfához görgetik.)

Tamás: Megvan. Hiába gúnyolódtak velünk, mégis idegőrgött
a sziklát. Pedig nem segített senki.

Burai J.: Mi nem akartuk hogy segítsenek.

Tamás: Megcsináltuk egyedül is.

Burai J.: Ez a nyomorult kis eperfa igen csúnyán néz ki.
Lenyúzták a kérgét a szekerek.

Tamás: Többé nem hajtanak fel ide a szekerek. A szikla
darabokra törné a kereküket.

Burai J.: Remélem nem szárad ki az eperfa.

Tamás: Most már nem fog kiszáradni. Lehet, hogy csúnya,
göcsörtös fa lesz belőle, a törzse majd macskacsí-
pás lesz, ott ahol most lenyúzták a kérgét, de
azért megnő magasra és árnyékot fog tartani. Az
emberek, ha elfáradnak, leülhetnek az árnyékba
a sziklára.

Burai J.: Vera! Gyere ülj le a sziklánkra.

Tamás: A fának ugyan még nagyon csenevész az árnyéka, de
neked talán jobb is így. Te mindig fázol.

Burai J.: Most is fázol?

Vera: Fázom.

Tamás: Mi viszont kimelegedtünk a sziklával. De legalább
ledolgoztuk a vasárnapi ebédet. És a szikla itt
van az eperfa mellett. Látod?

Vera: Látom.

- Burai J.: És nem is tartott egy esztendeig, amíg idegöreggettük a sziklát.
- Tamás: Ülj már le.
- Vera: Mutassátok a körmeiteket.
- Burai J.: Tessék.
- Vera: Tönkrementek a körmeitek. A szikla tönkretette őket. De majd én rendbe teszem mindjárt. Üljetek le ide mellém... Az ujjaitok is kisebesedettek...
- Tamás: Neked meg remeg a kezed.
- Burai J.: Azért mert mindig fázik.
- Tamás: Továbbra is olyan komiszul bánik veled az anyád? Amikor Povazsánszki betörte az ablakot, nagyon me ijedt.
- Vera: Ne mozgasd a kezed, mert megvágom véletlenül.
- Tamás: Még mindig komiszul bánik veled?
- Vera: Egy ideig nem bántott. Az az ablaktörés után. Csak nem szólt hozzám hetekig. Mostanában már beszél velem, de megint gyakran kizavar éjszaka a házból.
- Burai J.: Azért fázol te állandóan.
- Tamás: Povazsánszki szívesen betörné ismét az ablakot.
- Burai J.: Nem szívesen kérném Povazsánszki segítségét. Pocsót ember.
- Vera: Hol van Fodó Tanár Ur?
- Tamás: Tényleg, hol van Fodó Tanár Ur?
- Burai J.: Az éjjel kiengedtem az udvarra, mert nagyon nyugtalanul aludt. Hallottam még később, hogy dühösen csahol, aztán elrohant valahova.

- Tamás: Reggel hol volt?
- Burai J.: Nem tudom. Meg is feledkeztem róla. El voltam fordul-
va a sziklával. Megyek, megkeresem.
- Vera: Ülj nyugodtan. Még nem végeztem a körmeiddel.
(Közeledő léptek zaja)
- Csibri: Hát mégis sikerült idehoznotok ezt a nagy dög követ.
- Tamás: Sikerült.
- Burai J.: Nem látta valahol Fodó Tanár Urat?
- Csibri: De láttam.
- Burai J.: Hol?
- Csibri: A folyó mellett. Ahol a halász a csónakjait tartja.
Ott fekszik Fodó Tanár Ur. Megdőglött.
- Tamás: Micsoda?
- Csibri: Az éjjel rátámadt Povazsánszkira. És a halász aggra-
csapta egy evezővel.
- Burai J.: Nem igaz.
- Csibri: De igaz. Megnézhetitek.
(A két fiú és Vera felugrik, futni kezdenek.)
- Burai J.: Tanár Ur! Tanár Ur...!
- Tamás: Tanár Ur!
(A folyóhoz érnek, megtorpannak)
- Vera: Itt van.
- Burai J.: Szegény Fodó Tanár Ur. Miért is engedtem ki az éjjel.
Dehát olyan nyugtalan volt. Máskor csöndösen aludt
az ágyam mellett, most meg állandóan nyüszített,
mintha lidérces álmok kínoznák.
- Tamás: Povazsánszkiról álmodott.

(Vízcsobogás, csónak köt ki a parton.)

Vera: Nem kellett volna megölnie Fodó Tanár Urat.

Povazsánszki: Jött utánam egészen ide a folyóig. A húst akarta lemarni rólam. Kénytelen voltam fejbe csapni. Veszett dög volt ez.

Burai J.: Fodó Tanár Ur volt a világ legszelídebb kuttyája. Nagyon szeretett bennünket.

Povazsánszki: Engem nem szeretett. Mindjárt elásom. Ne pityerogj már!

(Povazsánszki gödröt ás)

Povazsánszki: Szerencsére puha a föld itt a víz mellett. Így... No, isten vele Tanár Ur.

Vera: Hozhatnánk egyszer virágot Fodó Tanár Ur sírjára.

Povazsánszki: Fogjátok már be a szátokat. Menjünk inkább a sarokra. Izidor ma is a Morvaiéknál ebédelt?
(Elindulnak.)

Tamás: Igen.

Povazsánszki: Régóta jár már a vasárnapi ebédekre. Kipusztítja az egész baromfi udvart. Jó gyomrú, szívós ember.

Tamás: Eléggé búskomornak látszik.

Povazsánszki: Szívesen odafektetném Fodó Tanár Ur mellé.

Burai J.: (halkan) Utálok ezt az embert. Szegény Fodó Tanár Ur nem láthatta már, hogy a sziklát a helyére görgöttük.

Csibri: (messzebről) Povazsánszki! A fiúknak mégis sikerült idehozni ezt a nagy követ.

- Povazsánszki: Okosan tették.
- Velez: Tényleg agyonütötted a kutyajukat?
- Povazsánszki: Kénytelen voltam. Rámtámadt. Mit csinál Izidor?
- Morvai: Sétál a kertben. Nézegeti a gyümölcsfákat. Meg megy a házba és ott bémézkodik. Időnként felmegy a padlásra. Még a gyerekek régi bölcsőjét is megnézte vagy százszor.
- Vécsey: Szomorú?
- Morvai: Elég szomorú.
- Povazsánszki: Még jobban el kell szomorítani.
- Velez: Nézzétek Opana fehér bárányát. Gömbölyű zsírosgyapjas birka lett belőle.
(Opana érkezik a birkával.)
- Csibri: Még mindig az ágyad mellett alszik a fehér bárány?
- Opana: Igen. Ott alszik.
- Csibri: Nem büzlik?
- Opana: A te birkáid lehet, hogy büzlenek. Ez nem büzlik.
- Povazsánszki: Nem a fenét. Ide érzem a bűzét.
- Vécsey: Ne bántsd Opanát. Levelet kapott Ausztráliából.
- Opana: Nem kaptam.
- Vécsey: Tegnap hozta a postás, amikor nem voltál otthon. Nálam van a levél.
- Opana: Mutasd!
(Papírsörgés, Opana felbontja a levelet.)
- Csibri: Jó hosszú levél. Eltart egy ideig, amíg Opana elolvassa.
- Burai J.: (suttog) Ez a válasz a mi levelünkre?

- Tamás: (suttog) Biztosan. Mi is hosszú levelet írtunk.
- Csibri: Az asszony írt?
- Opana: Ő.
- Csibri: Mit ír?
- Opana: Jól élnek Ausztráliában.
- Velez: Azt tudjuk. Mit ír még?
- Opana: Szép nagy házat vettek. Lefizetésre.
- Csibri: Szép nagy házat, mi?
- Opana: A legidősebb fiú megnősült. Unoka is lesz.
- Velez: Mást nem ír?
- Opana: De ír. Azt írja, hogy ő már soha többet nem jön ide vissza.
- Velez: Nem is hívta ide vissza senki.
- Opana: De hívta.
- Velez: Kicsoda?
- Opana: Én. Ez a két fiú nagyon szép levelet írt neki. Azt is megírták, hogy van egy gyönyörű fehér bárányos.
- Csibri: (nevet) Ausztráliában szebb fehér bárányok vannak. Mindenfelé fehér bárányok legelnek.
- Opana: Van valakinél egy éles bicska?
- Povazsánszki: Van. Tessék.
(Keserves birkabégetés.)
- Burai J.: Opana! Ne bántsa!
- Tamás: Mit csinál?!
(Rövid csönd.)
- Csibri: Szépen olvágta a torkát.
- Povazsánszki: Szépen elvágta.

- Burai J.: Miért ölte meg a fehér bárányt?
- Opana: Nem volt már fehér bárány. Szürke gyapjas, gömbölyű birka lett belőle. Éjjelenként búzlott az ágyam mellett.
- Tamás: Miért ölte meg?
- Opana: A bőrét majd kikészíttetem és az ágyam elé terítem. A húsából meg birkapaprikást főzök ma este. Meg vagytok híva mindannyian.
(Opana erőlködése hallatszik, a vállára veszi a birkát, elindul.)
- Csibri: Ugy viszi a fehér bárányt, mint a zsákot.
- Velez: Örök életében zsákokat hordott.
- Povazsánszki: Izidort is meg kellene hívni birkapaprikásra.
- Vécsey: Természetesen. Fiúk, menjetek szóljatok Izidornak, hogy Opana őt is szívélyesen meghívja.
- Tamás: Nem ismerjük Izidort. Eddig csak messziről láttuk.
- Vécsey: Nem baj. Azért csak hívjátok meg. Mi pedig elne-
gyünk segíteni Opanának.
(Elindulnak)
- Csibri: Opana nem is tudná megnyúzni a birkát. Sohasem csinált ilyet.
(Kapunyitás, megérkeznek Opanához.)
- Vécsey: Segíteni jöttünk.
- Opana: Húzzátok fel a birkát arra a fára. A hátsó lábával.
- Povazsánszki: Bízd csak ránk. Majd Csibri meg én megnyúzzuk és kibelegyünk. Hozzál néhány éles kést.

- Povazsánszki: Meg valami edényt is.
- Morvai: Hol akarsz tüzet csinálni?
- Opana: Ott az udvar közepén.
- Morvai: Majd a földre verek két villás karót. Tüzelőt is vágok.
- Opana: Itt vannak a kések.
- Csibri: Gyorsan meg fogjuk nyúzni.
- Vécsey: Izidort is meghívtuk.
- Opana: Hadd jöjjön.
(Futó lábak dobogása, megérkezik a két fiú.)
- Burai J.: Izidor felakasztotta magát!
(Csönd)
- Vécsey: Ugy látszik, elkéstünk a meghívással.
- Povazsánszki: Én azt hittem inkább főbe lövi magát. Valahogy jött volna hozzám.
- Velez: Gyűjtsunk rá egy cigarettára. Kár, hogy Tarnóczy Balázs nincs közöttünk. Ő jó dohányt szerezne nekünk.
- Opana: Hol akasztotta fel magát Izidor?
- Tamás: A Morvaiék padlásán. Egy horogfára. A lába ujja lóg a földre, de látszik rajta, hogy meghalt.
- Morvai: Elmegyek, levágom a kötélről. Vécsey, segítesz?
- Vécsey: Persze. Le is kell hoznunk a padlásról.
(Elmennek, a két fiú és Vera halkán beszélgetnek.)
- Tamás: Vera, miért remegsz annyira?
- Vera: Rettenetesen fázok.
- Tamás: Mindjárt tüzet gyújtanak. Akkor a tűz mellé ülhetek.
- Vera: Elmegyek innen.

- Burai J.: Hazamész?
- Vera: Nem. Elmegyek valahová.
- Tamás: Így, egyszál ruhában akarsz nekivágni a világnak?
- Vera: Így.
- Tamás: Fázni fogsz mindig.
- Vera: Hátha találok egy olyan helyet, ahol nem fázok. És éjszakánként szeretnék szép álmokat látni. Azt szeretném álmodni, hogy meleg szobában ülök, a cserépkályhában szépen ég a tűz és én nézes diót eszek.
- Burai J.: Ezentúl a kutya sem fog törődni a körmeinkkel.
- Vera: Lehet, hogy egyszer majd visszajövök.
- Tamás: Addig megvastagodnak és berepedeznek a körmeink.
- Vera: A sziklát már a helyére görgettétek.
- Burai J.: Igen. A szikla ott van a kis eperfa mellett.
- Vera: Vigyázzatok a körmeitekre, amennyire tudtok.
- Tamás: Jó, vigyázunk.
(Vera elmegy, késcsörgés, edénycsörgés hallatszik, folyik a birka feldarabolása. Visszaérkezik Vécsey és Morvai.)
- Vécsey: Lehoztuk Izidort a padlásról.
- Velez: Hová fektettétek?
- Morvai: A diófa alá. Holnap el lehet temetni.
- Velez: Be kell majd jelenteni a rendőrségen. Lehet, hogy okvetetlenkedni fognak egy kicsit.
- Vécsey: Holnap majd bejelentjük a rendőrségen. Ma vasárnap van.

- Csibri: Aradi Csabának is meggyült a baja tegnap a rendőrséggel. Félholtra verte Toma Gyurit és annak két cimboráját.
- Velez: A csonka kezű Aradi Csaba?
- Csibri: Igen. Még hozzá a csonka kezével verte félholtra Toma Gyuriékat. Rájött ugyanis, hogy ha a botkezővel gyomron vág valakit, az nyomban összenyaklik és fél óráig úgy is marad. A csonk szinte kilyukasztja a gyomrát. Toma Gyuriékat úgy kaparták össze a kuglórpályáról.
- Morvai: Aradi Csaba azelőtt senkit sem bántott.
De mióta felrobbant a gránát a kezében...
- Vécsey: Veszett verekedő válhat belőle.
- Velez: Neki sem lesz könnyű élete.

x x x

Gion Nándor

JÉGHEGYEK FÖLÖTT

Hangjáték

(A háttérben repülőgépzúgás, a pilóta spanyol és angolnyelvű szövege: **Hölgyeim és Uraim! 12 ezer méter magasan repülünk... a jéghegyek fölött... alattunk** fehér lenek... gyönyörűek...)

- Holló:** (magában) A csillagokat tisztán látni, jéghegyeket azonban nem. Éjszaka van és sötétség... Sajnálom, hogy a csillagokkal együtt nem láthatom a jéghegyeket is, mondjuk, néhány eszkimóval és sok fókával...
- Gara:** (ásít, most ébred) Hol vagyunk?
- Holló:** A pilóta az előbb azt mondta, hogy a jéghegyek fölött...
- Gara:** Jéghegyek?
- Holló:** Én fenntartás nélkül megbízom a pilótákban. Tudom, hogy a pilóták komoly, tájékozott és nagy szakértelmű emberek.
- Gara:** Kubában nincsenek jéghegyek.
- Holló:** Kicsit kanyargósan utazunk. Északi vargabetűvel... Én sem értem miért? De nem félek a repüléstől... A hosszú repülő utaktól sem...
- Gara:** Én semmitől se félek... a montenegróiak semmitől se félnek...
- Holló:** Akkor aludj tovább...
- Gara:** Már két hete alszom. Vagy iszom. Egyébként Bulatovicsnak hívnak.
- Holló:** Már mondtad.
- Gara:** A becenevem Garavi. Montenegrói író vagyok.
- Holló:** Ezt is mondtad. Én majd csak Garának hívlak, mert ez magyarosabbnak hangzik... Tudniillik én vajdasági magyar író vagyok...

/Repülőgép motorjának halk zúgása hallatszik.
A pilóta angolnyelvű elmosódó érthetetlen szö-
vege./

Gara: Hol vagyunk?
M.Holló János: A pilóta az előbb azt mondta, hogy a jéghegyek
fölött vagyunk. Megnéztem a jéghegyeket, igen
szépek.

Gara: Kubában nincsenek jéghegyek.

M.Holló János: Kicsit kanyargósan utazunk. Aludjél tovább.

Gara: /álmos, részeg hangon/ Már két hete alszom.
Vagy iszom. Egyébként Bulatovicznak hívnak.

M.Holló János: Ezt már mondtad.

Gara: A becenevem Garavi. Montenegroi író vagyok.

M.Holló János: Tudom. Én majd csak Garának hívlak, mert ez ma-
gyarosabban hangzik. Tudniillik én vajdasági
magyar író vagyok.

Gara: Miért megyünk mi egyáltalán Kubába?

M.Holló János: Jutalomból. Állítólag nagyon szép ország.

/Csöndes háttérzaj, zene, felerősödik a repülő-
gép motorjának zúgása, a gép landol a repülőté-
ren, ajtónyitás, recsegő mikrofonhangon angol-
nyelvű utasítás a kiszálláshoz./

Angelina: Angelina vagyok a Nagykövetségről, én leszek a tolmácsuk.
Maguk a jugoszláv íróküldöttség?

M.Holló János: Igen. Mind a ketten.

Angelina: Ő Jimenez Suares a kubai író szövetségtől.

/Hadaró, elmosodó spanyol üdvözlő szöveg, amely a későbbiekben is gyakran hallatszik, de csak a fordítása értelmes és érthető./

- Angelina: Jimenez szivélyesen üdvözli magukat a kubai írószövetség nevében.
- Gara: Itt milyen nyelven beszélnek?
- M.Holló János: Spanyolul.
- Gara: Nem tudok spanyolul. És miért van itt ilyen meleg? Az előbb még a jéghegyek fölött voltunk.
- M.Holló János: Az régebben volt. Amikor azt az üveg whiskyt vásároltad vámmentesen.
- Gara: Gyönyörű helyre érkeztünk. Melyik hotelben lakunk?
- Angelina: A Sevillában.
- M.Holló János: Erről Graham Greene jut eszembe.
- Gara: Az kicsoda?
- M.Holló János: Régi ismerősöm. Majd mesélek róla, ha a Sevilla Hotelbe érkeztünk.

/Gépkocsi motorjának zúgása hallatszik, ami lassan lehalkul, és felvonó bűgássá változik./

- M.Holló János: Hát itt lennének a Sevilla Szállóban, amelynek folyosóján valamikor régen Hasselbacher doktor whiskyvel feltöltve részegen bolyongott, miközben az orra előtt a porszívó kereskedő Mr.Wormoldot beszervezték angol titkosügynöknek.

Gara: Nem ismerem ezeket az urakat. Hol van a szobánk?

/Ajtónyitás hallatszik, spanyol beszéd, majd a fordítás./

Angelina: Jimenez azt mondja, hogy a fürdőszobában csak tisztálkodásra használják a vizet, ne igyanak belőle, mert a havannai csapvíz mindenféle gyomor bántalmakat okoz.

Gara: Miért ilyen sovány ez a lány?

M.Holló János: Tényleg, miért vagy ilyen sovány?

Angelina: Amikor Belgrádból ideküldtek még nem voltam ennyire sovány. De itt nagyon rossz a koszt.

M.Holló János: Vetkőzzünk ingujjra. Szerintem még akkor is bűdösre fogjuk izzadni magunkat. De majd alaposan megtisztálkodunk.

/Spanyol beszéd, majd a fordítás hallatszik./

Angelina: Jimenez szeretné átadni a zsebpénzüket, és szeretné köszönteni Önöket.

Gara: Hozzál poharakat, köszöntés előtt igyunk egy kis whiskyt.

/Pohár és üvegcsörgés, ismét spanyol beszéd, majd a fordítás./

- Angelina: Jimenez Suares elvtárs azt mondja, hogy az irodalom és általában a művészetek mindenk fölé állnak, és ő a világ minden íróját édestestvérének vallja. Őnöket is az édes testvérének tartja, és örül, hogy együtt lehetünk ebben a szállodában, ahol már rengeteg nagy író megfordult és megaludt, és valamennyien elégedettek voltak.
- Gara: Előbb igyunk egyet. Azután közöld az illetővel, hogy mi is módfelett elégedettek vagyunk, hogy itt lehetünk ebben a gyönyörű országban, ezen a gyönyörű helyen, a nagy írók nyomdokaiban, bár be kell vallanom, hogy mi igen kicsiny és jelentéktelen írók vagyunk...
- M.Holló János: /felhördül, ráförmed Angelinára./ Nehogy lefordítsd ezt a baromságot! Én nem vagyok kicsiny és jelentéktelen író.
- Gara: /gúnyosan/ Elnézést. Sok nemzetiségű országunkban nem olvasom a kisebbségek nyelvén megjelenő remekműveket és ezentúl sem szándékozom elolvasni. Inkább elhiszem rólad, hogy nagy író vagy. Én sajnos, igen kicsiny író vagyok.
- M.Holló János: Én viszont ezt hiszem el fenntartás nélkül, bár csak a repülőgépen ismertelek meg személyesen.
- Gara: Nem kell dühöngeni. Megdöbbsent a lobbanékonyágod. Azt már hallottam, hogy a magyar nők tüzesvérűek, de a magyar férfiakról úgy tudtam, hogy általában pipogyák és lagymatagok.

M.Holló János: Rosszul tudtad.
Angelina: Most mit tolmácsoljak Jimeneznek?
M.Holló János: Dicsérd meg az országát és a szocializmust, valamint országának vendégszerető népét. Továbbá közdöld vele, hogy boldogok vagyunk, amiért valamelyest kitágíthatjuk a nagy írók körét.

/Angelina halk, spanyolnyelvű fordítása hallatszik, Jimenez Saura kicsit hosszabban válaszol, ezután Angelina tisztán hallható tolmácsolása következik./

Angelina: Holnap majd megmutatunk néhány irodalmi nevezetességet, Hemingway házáat mindenképpen, és elmegyünk Matanzas szépséges strandjaira is, sokat beszélgetnek majd az irodalomról, Jimenez is író, eddig öt regényt írt, ha úgy kívánják az egyiknek a tartalmát akár most mindjárt elmeséli.
M.Holló János: Nem kívánjuk.

/Ismét Jimenez Saura halk beszédje, majd Angelina tolmácsolása./

Angelina: Jimenez mégis elmeséli első regényét, Kuba indián őslakóiról szól, akik paradicsomi jólétben élvezték életüket a szigeten, minden megtermett szinte magától, amire csak szüksége volt, nem kellett dolgozniuk, nem ismerték a retteget,

mert földjükön kizárólag békés élőlények nyüzsögtek, ragadozók nem voltak erre felé, legfeljebb a tengerben bukkant fel időnként egy-egy cápa, vagy kardhal, de hát ezek nem jöttek ki a partra. Ellenben egy szép napon partra szálltak a spanyolok, leigázták és megdolgoztatták a tétlenséghez és békeséghez szokott őslakókat, mire azok rekordidő alatt kipusztították magukat: a családfők elvágták feleségeik és gyermekeik torkát, aztán hasonlóképpen végeztek magukkal is. Nem maradt egyetlen szál indián sem.

Garaí:

Biztosan nagyon jó regény. /hallatszik, hogy ismét italt tölt a poharakba./ Kár, hogy én nem vagyok regényíró. Szerencsére itt van a zseniális magyar barátom, majd ő elmeséli egyik regényét.

/Rövid csönd, mindenki, de főként M.Holló János zavarban van./

M.Holló János:

Hát... ez is igen szomorú történet. Egy szerencsétlen házaspárról írtam, egy jámbor férjről és annak kicsapongó feleségéről. A feleség üzletszerűen gyakorolta a kicsapongásokat, igen alacsony régiókban, leginkább részeg idénymunkásokkal, esetleg teherautó sofőrökkel feküdt össze koszos falusi kocsmák

félreeső helyiségeiben, kliensei sokszor gorombáskodtak vele, egyszer annyira összeverték, hogy alig tudta haza vonszolni magát, és akkor a jámbor férj magukra gyújtotta házukat, mindketten benntégtek, az utcabeli emberek meg a rossz emlékű ház izzó parazsa fölé hajoltak, ráköpdöstek, és mélyen belélegezték a felcsapódó párát, ez állítólag gyógyítja a száj- és torokbetegségeket.

Gara: Magyar házaspároknál előfordulhat ilyesmi.

M.Holló János: Nem magyar nemzetiségű házaspár volt. De azok, akik a parázs fölé hajoltak, azok magyarok voltak.

Angelina: /fordítja spanyolra a történetet, azután megkérdezi M.Holló Jánostól./ Ez igaz?

M.Holló János: Akár igaz is lehetne. Egy Natasa nevű lány mesélte el nekem, állítólag az ő szülei hamvasztották el magukat ily módon és ilyen okokból, persze Natasa nem beszél mindig igazat, egyébként a vasútállomáson szedtem fel nem régen egy hideg éjszakán, most a lakásomat őrzi, és a történetét sohasem írtam meg.

/Jimenez Saura és Angelina halkán beszélgetnek spanyolul, azután Angelina lefordítja a beszélgetés lényegét./

Angelina: Holnap reggel tíz órákor egy nagy autó jön ide, és elhozza magukat az író szövetségbe. Ott megbeszélik a hivatalos dolgokat, azután fél tizenkettő körül a nagy autóval elmegyünk Matanzasba. Hozzanak fürdőnadrágot és pizsamát. Megfürdünk az óceánban és

visszajövünk. Most el kell vezetnem Jimenezt, kissé elbágyadt a whiskytól.

/Ajtónyitás, ajtócsukódás, léptek zaja hallatszik. Angelina elmegy Jimenez Saurával./

Gara: A kubaiak szemmel láthatóan nem bírják a szeszesítalt.

M.Holló János: Itt melegebb van, mint minálunk. Lelassul a szervezet működése, a tömény ital gyorsan fejbévágja az embert... Úgy hallottam, hogy erre felé inkább koktél-féléket isznak.

Gara: Útálok minden koktélt. Az igazi férfiak igazán igazi tiszta italt és ne holmi összekavart lötytyöket.

/Ismét ajtónyílás hallatszik, Angelina jön vissza a szobába./

Angelina: Beraktam Jimenezt az autóba. Mostmár lemehetünk az étterembe megebédelni. Mindent az író szövetség fizet, annyit ehetünk, amennyit akarunk.

Gara: Te egyél nagyon sokat. Olyan lapos vagy, mint a deszka.

M.Holló János: Előbb lezuhanyozunk és átöltözünk. Tajtékosak vagyunk, mint az igáslovak, és bűzlünk, mint a görények.

- Angelina: Megvárom magukat lenn az étteremben.
- Gara: Előbb én megyek a tus alá. Lemosakszom, a gyanús összetételű vízből egy kortyot sem fogok inni, mert nem akarok gyomorbajt kapni.
- /Ajtócsapkodás, zuhanyozás és a holmik szétpakolásának zaja hallatszik./
- Gara: Felpofozom azt az idétlen kölyköt, amint hazarérek.
- M.Holló János: Kiről van szó?
- Gara: A fiamról. Ő csomagolta be a homiaimat, és kifelejtette a zoknikat. Nincs egyetlen tiszta zoknim sem.
- M.Holló János: Miért nem a feleséged szerelt fel e hosszú útra?
- Gara: Nincs feleségem. Elváltunk két héttel ezelőtt. A fiam csomagolt be, és kifelejtette a zoknikat.
- M.Holló János: Nekem Natasa csomagolt be, és minden rendben van. Natasa ugyan nem a feleségem, de járatos a kóborlásokban. Gyorsan és praktikusán csomagol.
- Gara: Felpofozom azt az idétlen kölyköt a zoknik miatt.
- M.Holló János: /sajnálkozva/ Az ember ne búslakodjon zoknik és nők miatt. Havannában nyüzsögnek a stricik és a kurvák. Annyi nőt találsz magadnak, amennyit akarsz.
- Gara: Honnan tudod?
- M.Holló János: Az egyik kedvenc írótól. Ő jól ismerte Havannát, igaz még a szocialista idők előtt.

Gara: Menjünk ebédelni. Gyalog menjünk le, hogy kifújjam megamból a whiskyt. Azután majd körülnézünk a nők irányában.

/Ajtónyitás, ajtócsukás, gyors léptek./

M.Holló János: Nem mehetünk le a lépcsőkön. Láncot húztak elénk. Egyébként nem is bánom, nem szeretek lépcsőket mászni. Menjünk liften.

Gara: A liftkezelő ellenszenves és undorító pofa.

M.Holló János: Majd megszokjuk ezt is.

/Jellegzetes csöngetés, amikor kinyílik, és amikor becsukódik a felvonó ajtaja./

Gara: Undorító ez a pofa. És pisztolyt hord a segge fölött.

M.Holló János: Majd lekenyerezzük valamivel.

Gara: Mivel?

M.Holló János: Még nem **tudom**. De majd kitalálom. Angelina is segíthet.

/Felvonó ajtaja nyílik és csukódik. Siető léptek./

Gara: /dühösen/ Miért zárják el előlünk a lépcsőket?!

Angelina: A biztonságuk miatt. Mindenkit ellenőriznek, csak felvonóval lehet közlekedni az emeletek között. Ide nem jöhet be akárki.

- M.Holló János: Mr.Wormoldot manapság itt nehezen lehetne beszervezni titkosügynöknek. Hasselbacher doktor sem ödönghetne részegen a folyosókon.
- Gara: Még mindig nem tudom, hogy ki a fene az a Wormold és Hasselbacher doktor.
- M.Holló János: Mondtam már, hogy régi ismerőseim. Hasselbacher doktor egyébként meghalt. Egy bárszékről lőték le.
- Gara: Micsoda? Hol történt ez?
- M.Holló János: Itt Havannában. Hosszú mese.
- Angelina: Graham Green?
- M.Holló János: Ő bizony.
- Angelina: Megrendelhetem az ebédet?
- M.Holló János: Én valami megbízható ételt kérek. Mondjuk marhahúst.
- Gara: Nekem mindegy.
- /Edénycsörgés. Halk zene szól a háttérből.Fel-
szolgálási zajok, evőeszközök csörgése, enni
kezdenek./
- Gara: Együk meg minél gyorsabban ezt az akármit.
Aztán el kell mennünk zoknit venni.
- Angelina: /zavartan/ Kicsit nehéz lesz...
- Gara: **Hogy-hogy** nehéz lesz? Van pénzem! Kaptam pesókat ettől a Saurától.

/Szokásos étkezési zajok, a pincérek távoli
spanyol beszéde, háttér zene./

M.Holló János: Nekem nincs szükségem zoknikra. Elálmosodtam.
Én ebéd után mindig alszom. Még Havannában is.
Gara: Mi Angelinával elmegyünk vásárolni.

/Léptek zaja. Felvonó zúgása. Elhalkuló zene./

Gara: Hová a jó istenbe küldtek bennünket? Ebben a városban nincsenek boltok. Végig gyalogoltam fél Havannát, mire Angelina talált egy silány áruházat, de ott nem akartak kiszolgálni, mert nincs vásárlási jegyem. Dollárokat is kínálgattam nekik, de ők vásárlási jegyet követeltek, végül egy öreg néger megsajnálta, és eladott nekem egy cetlit, ezzel szereztem egy pár zoknit. Most van összesen két pár zoknim, izzadok a melegben, és állandóan büdös lesz a lábam.

M.Holló János: /álmosan/ Hordhatod az én zokniaimat is.

Gara: Kialudtad magad?

M.Holló János: Igen. Lehet, hogy még boldog is leszek ebben a meleg városban. Ha találok egy szép lányt, aki nem olyan sovány, mint Angelina.

Gara: Sohasem leszel boldog ebben a városban. Itt még gyufája sincs senkinek. Az áruház előtt rágyújtottam egy cigarettára, erre legalább tizen megrohantak és tüzet kértek tőlem. Milyen város az, ahol még gyufa sincs? Pedig az óslakos

indiánoknak még minden megtermett itt szinte magától.

M.Holló János: Nekem rengeteg gyufám van. A világ összes szállodájából ellopok a reklám gyufákat.

/Gyufa sercenés, rágyújtanak./

Gara: Nőket ide nem hozhatunk föl. Úgy őrzi ezt a szállodát, mint egy fegyverraktárt. Mi a fenét őríznek. Rajtunk kívül egy-két orosz vagy bolgár delegáció lődörög itt. A lépcsőket lezárták, minden kong az ürességtől, és én utálok az ürességet.

M.Holló János: Majd mi betöltjük ezt az ürességet. Gyönyörű kubai nőket hozunk föl a szobánkba.

Gara: Hogyan?

M.Holló János: Lefizetjük a liftkezelőt.

Gara: Mivel? Ezeknek még a dollár sem kell. Mivel fizetjük le ezeket a gyanakvó brigantikát?

M.Holló János: Gyufával... /halk öltözködési neszezés hallatszik./ Úgy látom, beesteledett, mehetünk vacsorázni.

Gara: Angelina már türelmetlenül és éhesen vár bennünket az előcsarnokban. Láttad, hogy mennyi mindent megevett ebédre?

M.Holló János: Láttam.

Gara: Nem értem, hogy hová fér abba a sovány testbe, az a sok kaja.

M.Holló János: Én sem értem.

Gara: Biztos vagyok benne, hogy vacsorára is rengeteget fog zabálni.

M.Holló János: Kivárjuk. Azután belevetjük magunkat az éjszakai életbe. Előbb azonban a pisztolyos felvonókezelőt meglágyítomegy gyufásdobozzal... Ez talán jó lesz. Olaszországban a Garda tó mellett loptam egy szállodából. Ha jól látom, Sirmionet ábrázolja.

/Léptek zaja, liftzúgás./

Ratkó Baltics: Engedjék meg, hogy bemutatkozzam. Ratkó Balticsnak hívnak. Egy ismert belgrádi külkereskedelmi vállalatnak vagyok a képviselője. Megtudtam, hogy hazai írók érkeztek ide...

M.Holló János: Hirtelenében azt hittem, hogy angol titkos ügynökbe botlottunk.

Ratkó Baltics: Ne vicceljen már! Crna Gorából jöttem ide, és nagyon egyedül érzem magam.

Gara: Melyik nemzetségből származol?

Ratkó Baltics: A Cucákból.

Gara: Őket nem szeretem túlságosan, de azért örülök, hogy találkoztunk.

Ratkó Baltics: Én is örülök a honfitársaimnak. Ma éjszaka a vendégeim vagytok. Jobbnál jobb helyekre vislek el benneteket.

- M.Holló János: Előbb gondoskodnunk kell Angelináról.
- Gara: Angelina! Te most vacsorázzál meg, aztán menjél haza aludni. Gyöngé vagy és elfáradtál. Mi pedig szétnézünk a kubai nők körében.
- Angelina: /riadtan/ De nekem magukkal kell maradnom. Ezért fizetnek, és...
- M.Holló János: Menjél aludni, és hízzál meg egy kicsit.
- Angelina: Az utcákon ünnepség van...
- M.Holló János: Ez kell nekünk. Lássuk az ünnepséget, te meg szedjél egy-két kilót magadra.

/Ünneplés zaja hallatszik először távolabbról, azután egyre közelebbről, férfiak és nők énekelnek vidáman, spanyol nyelven./

- Ratkó Baltics: Ritka pillanatot fogtunk ki. Ingyen sört osztanak a népnek.
- Gara: Papírzacskókban?
- Ratkó Baltics: Nincs poharuk, ezért papírzacskókban mérik a sört. A kubaiak már két zacskó sörtől is jókedvűek lesznek és könnyen kezelhetőek. Igazán szeretetre méltó emberek.

/A zaj egyre jobban felerősödik, a beszélgetés hangosabb lesz./

- Gara: Menjünk a nők közé. Ebben a városban állítólag szebbnél szebb nők nyüzsögnek. Egy skatulya gyufáért a legszebbet is felvihetjük a szobánkba.

Ratkó Baltics: Ez ma már nem egészen ilyen egyszerű. Gyertek utánam, van itt egy nagyon tiszta kis bár, ahová csak külföldieket és válogatott kubaikat engednek be. Az útlevél nálatok van?

M.Holló János: Nálunk van.

/Az ünneplők éneklése és zajongása elhalkul, megszűnik. Pohárcsörgés hallatszik./

M.Holló János: Úgy hallottam, hogy ezen az éghajlaton koktélokat szoktak inni. Mit javasolsz?

Ratkó Baltics: Daiquirit. Minden valamire való író kipróbálta már és majdnem mindegyik dicsérte.

M.Holló János: Mi az a daiquirit?

Ratkó Baltics: Nem tudom pontosan, hogy miből kotyvasztják össze, de rum, citromlé, cukor és sok turmixolt jég van benne. Majdnem olyan, mint a fagylalt, valamivel perzse töményebb, és persze jókedvre deríti az embert.

M.Holló János: Ezt kérem.

Gara: Én maradok a whiskynél.

M.Holló János: Megint be fogsz rúgni.

Gara: Nem baj. Hol vannak a szép kubai nők?

Ratkó Baltics: Én nem nagyon kapkodnék értük.

Gara: Miért?

Ratkó Baltics: Három vagy négy hónappal ezelőtt itt járt egy barátom és hát... közeli viszonyba keveredett egy itteni nővel. Amikor hazament, furcsa tüne-

teket észlelt az alsó testrészén,,kórházba viték, az orvosok vizsgálgatták és tanácstalanok voltak, számukra ismeretlen kórokozókra bukkantak, végül kénytelenek voltak eltávolítani a barátom egyik heréjét.

Gara: Vagyis kiherélték?!

Ratkó Baltics: Így is mondhatnánk.

Gara: /felháborodva/ Úristen, micsoda helyre küldtek bennünket! Már is teljesen kihültem a köldökömtől lefelé, az ágyékom jéghideg. Nem csodélomm, hogy az őslakos indiánok kiírtották magukat.

Ratkó Baltics: Hogyan szaporodnak itt egyáltalán az emberek? Szeretik a szerelmet. És gyakorolják is mindennütt. Még a tengerben is.Fürdés közben a meleg tengeri vízben. Az itteni férfiak nyilván ellenállóbbak a helybéli nyavalyákkal szemben, észre sem veszik az olyan betegségeket, amiktől a magunk fajtákat kiherélik.

Gara: Teljesen kihültem.Lehet, hogy egész életemben impotens maradok.

Ratkó Baltics: Egyél sok osztrigét. Az osztriga garantáltan felfokozza a férfiasságot.

M.Holló János: Én inkább még egy daiquirit kérek

Gara: Én meg még egy whiskyt.

/Pohárcsörgés, italozás./

M.Holló János: Gondoskodnunk kellene Angelináról. Szerintem még mindig a szálloda előcsarnokába ül, és nagyon bánatos, mert nem tud rólunk jelentést írni.

Gara: Nem érdekelnek a nők. Még Angelina sem. Nem akarom, hogy kiheréljenek. Aludni akarok.

M.Holló János: Majd én eligazítom Angelinát.

Ratkó Baltics: Holnap is a vendégeim vagytok.

/Fokozatosan ismét felerősödik az ünnepi zajongás, mivel kimentek a bárból, aztán a zaj elhalkul, mert M.Holló János betér a szállodába./

Angelina: Muszáj volt megvárnom magát. Tudnom kell, hogy mit csinálnak, mindennapról referálnom kell.

M.Holló János: Igyál meg egy vitamindús koktélt. Felélénkít, és utána már játszi könnyedséggel referálsz, és talán még kigömbölyödsz is egy kicsit. Én majd a hideg daiquiritől gömbölyödök ki.

Angelina: Narancs italt kérnék.

M.Holló János: Rendeld meg, te tudsz spanyolul.

/Angelina halk spanyol nyelvű italrendelése hallatszik./

- M.Holló János: Nem érzed magad néha egyedül e furcsa és idegen városban?
- Angelina: Állandóan egyedül vagyok. Nem érzem magam jól itt. Az emberek nagyon kedvesek, de nagyon szegények, és a menzán pocsék kosztot kapunk.
- M.Holló János: Amíg velünk vagy, fejedelmien étkezhetsz.
- Angelina: Maguk elmennek két hét múlva, nekem meg maradnom kell.
- M.Holló János: Legalább tökéletesen megtanulsz spanyolul.
- Angelina: A kubaiak csúnyán, kifecamítva beszélnek a spanyol nyelvet. Például azt, hogy többé-kevésbé, úgy mondják, hogy "mao meno", holott egészen másképp kell mondani.
- M.Holló János: Szerelmesnek kellene lenned. Sürgősen. Persze megfelelő férfiakba, akiket nem fertőznél meg titokzatos kórokkal.
- Angelina: Sohasem voltam szerelmes.
- M.Holló János: Ez nagy hiba. Szívesen elmesélnék egy történetet, amelyet egy ismert magyar író írt meg egy kelta lovagról, és aminek az a tanulsága, hogy az embernek okvetlenül szerelmesnek kell lennie.
- Angelina: /ésít/ Fáradt vagyok. Elmegyek a kollégiumba. Holnap Matanzasba megyünk.
- M.Holló János: Hát akkor aludjunk ki magunkat. Matanzas előtt. Hazakísérlek.
- Angelina: Nem, nem. Itt lakom a közelben, és ebben a városban mindenki biztonságban van.

- M.Holló János: Tehát, amolyan kollégiumfélében laksz?
- Angelina: Olyasfélében. Egy magyar lány is lakik ott, Krámer Editnek hívják, ő Budapestről jött ide tanulni.
- M.Holló János: Szép lány?
- Angelina: Szép fekete haja van.
- M.Holló János: Mondd meg neki, hogy holnap délelőtt legyen az írószövetség előtt. Visszük őt is Matanzasba.
- Angelina: Nem hiszem, hogy Jimenez beleegyezik.
- M.Holló János: Bele fog egyezni. Most pedig búcsúzzunk el.
- Angelina: Remélem, jól érezte magát az első estén Havannában.
- M.Holló János: Mao-meno.

/Utcái zaj, gépkocsik zúgása./

- M.Holló János: Te lennél Krámer Edit? Remélem nem terjesztesz titokzatos kórokat.
- Krámer Edit: Nem. Nem terjesztek semmiféle kórokat.
- M.Holló János: Akkor szállj be az autóba. Matanzasba megyünk, és nagyon jól fogjuk érezni magunkat.

/A háttérből Jimenez Saura gyors spanyol beszéde hallatszik, majd Angelina fordítása./

- Angelina: Jimenez azt mondja, hogy idegenek nem utazhatnak velünk.
- M.Holló János: Edit nem idegen, és nélküle én sem megyek sehová. Ebből pedig nemzetközi botrány lesz.

/Halk spanyolnyelvű párbeszéd Angelina és Jimenez Saura között./

Magelina: Edit is velünk jöhet.

M.Holló János: Így képzeltem én is.

/Gépkocsiajtók csapkodása, begyújtott autómotor zúgása, induló gépkocsi kerekeinek csikorgása hallatszik./

M.Holló János: Honnan jöttél?

Krámer Edit: Budapestről. A nyolcadik kerületből.

M.Holló János: Elég szép kerület. A lányok ott nagyon rövid szoknyában járnak.

Krámer Edit: Én itt is szeretek rövid szoknyában járni.

/Motorzúgás közben a háttérben Angelina és Saura gyors spanyol párbeszéde hallatszik./

Angelina: Jimenez szeretné elmesélni legújabb regényének a tartalmát. Egy írástudatlan fiúról szól, aki világhírű bokszoló lett.

M.Holló János: Ezúttal hanyagoljuk a bokszolókat, a nőkkel akarok foglalkozni.

/Ismét halk és gyors spanyol párbeszéd hallatszik./

Angelina: Jimenez azt kérdezi, hogy együtt maradhat-e sokáig egy soknemzetiségű ország? Esetleg szét hullhat-e?

M.Holló János: Bizony széthullhat.

Gara: Ne mondjál ilyeneket külföldiek előtt. A mi országunk sohasem hullik szét.

M.Holló János: Hagyjuk most a politikát. A nyolcadik kerületi lányokkal akarok foglalkozni Matanzasig, ott szépen megebédelünk, azután én lefekszem aludni, később pedig megfürdünk az óceánban.

/Gépkocsi motorjának zúgása, amely fokozatosan átváltozik tengerzúgásba. Egyre kifejezettebben hallatszanak a tenger hullámainak a csapkodásai./

Gara: Hé, te magyar író! Ébredj már fel! Gyere ide a partra.

/Ismét a tenger zúgása, majd M.Holló János álmos hangja./

M.Holló János: Miért ez a nagy lárma?

- Gara: Nagy eseményről maradtál le. Egy igazi regényíró nem hagyhat ki ilyesmit az ebéd utáni alvás miatt.
- M.Holló János: Miről van szó?
- Gara: Igaza van Ratkónak. Ezek a kubaiak még a tengerben is üzekednek. Bemennek nyakig a langyos vízbe és összebújnak. A fejük mozgásáról látszik, hogy mit csinálnak. A parton ülők meg ütemes rikoltozással és tapssal buzdítják őket.
- M.Holló János: Hol láttad ezt?
- Gara: Ott balra. Van ott egy amolyan népi strand. A helybéliek odajárnak fürödni. Látnod kellett volna...
- M.Holló János: Elég kellemetlen lehet a sós vízben. Különösen a nőknek.
- Gara: A kubaiak mégis csinálják.
- M.Holló János: Egyszer majd megnézem. De én továbbra is a szárazföldön akarom csinálni. A tengerben csupán fürödni óhajtok. Velem jössz, Editkém?
- Krámer Edit: Természetesen.
- M.Holló János: Csak fürödni fogunk, azután majd keresünk egy-két szép kagylót, amit hazaviszek emlékebe, Natasának.
- Angelina: A kagylókat nem szabad elvinni. A sziget másik oldalán, a Karib-tenger partján egyébként is szebb kagylók vannak, és oda is elmegyünk.
- M.Holló János: Azokat a kagylókat elvihetjük?
- Angelina: Nem. De az örök néha elnézőek.

M.Holló János: Editkém, menjünk fürödni. Estig ki sem jövünk a vízből. De akkor majd csókolódzunk.

/A tenger csobogása, és távolról latin-amerikai zene hallatszik./

Krámer Edit: Már mindannyian elmentek vacsorázni.

M.Holló János: Mi meg csókolódzni fogunk.

Krámer Edit: Nem lehet.

M.Holló János: Mi van?

Krámer Edit: Nem tudom, mi történt velem. Megfájdult a szám. Napokkal ezelőtt kisebesedett a szájpadrólásom, és megrepedezett a nyelvem.

M.Holló János: Hol van az a strand, ahol a helybéliek paráználkodnak?

Krámer Edit: Ott balra.

M.Holló János: Menjünk oda. Bűnös hely kell most nekünk. Tüzet gyújtunk, te ráköpsz a parázsra, és felszippannod a felszálló párát. Reggel már úgy fogunk csókolódzni, mint a pinty.

/Tűzropogás, hullámverés,/

Krámer Edit: Meggyógyult a szám.

M.Holló János: Akkor kezdhetjük.

Krámer Edit: Kezdhethetjük. És estére majd folytatjuk Havannában.

/Szeretkezés zajai, majd hullámverés, gépkocsi motorjának zúgása, végül pohárcsörgés, bári zajok./

M.Holló János: Tegnap bevált az ősi magyar gyógymód. Edit ma reggel nagyon elevenen viselkedett az ágyban. És ma este is eljön a szállodába.

Gara: Nem fog eljönni.

M.Holló János: Miért?

Gara: Az előbb kinn voltam azon a nagy téren, ahol fagyaltot árulnak. Rengeteg embert láttam sorban állni. Edittel is találkoztam. Egy nagy darab néger karján lógott.

/Rövid szünet./

M.Holló János: Angelina!

Angelina: Tessék.

M.Holló János: Ez az irigykedő montenegroi fickó azt állítja, hogy az előbb Editet egy nagy darab néger karján látta himbálódzni.

Angelina: Néha felbukkan a közelében egy darab néger is.

M.Holló János: Mások is felbukkantak?

Angelina: Hát... igen.

Gara: Mégis igazam volt, amikor a tüzesvérű magyar nőkről beszéltem. És még finoman fogalmaztam. Az olcsó ringyók persze mindenféle kórságot összehedhetnek. Aztán tovább adják. Nem csodálkoznék,

ha néhány hónap múlva téged is kiherélnének.

M.Holló János: Atyaúristen! Köldöktől lefelé teljesen kihúltem.

Angelina: Holnap megnézzük Hemingway házát.

M.Holló János: A Karib-tengerhez szeretnék most menni, meleg vízben megfürödni, és egy szép kagylót előkaparni a homokból.

Gara: Jól érzed magad?

M.Holló János: Mao-meno.

Angelina: A Karib tengerhez is elmegyünk majd. De előbb megnézzük Hemingway házát.

/Az üveg- és pohárcsörgés, a bárri zaj lassan átváltozik halk, monoton repülőgép zúgássá./

Gara: Hol vagyunk?

M.Holló János: Ismét a jéghegyek fölött.

Gara: Nem kellett volna külföldiek előtt azt bizonygatnod, hogy széthullik a mi szép országunk. Ez egyáltalán nem igaz.

M.Holló János: Én egyáltalán nem bizonygattam semmit.

Gara: De igenis bizonygattál. Pedig sohasem fog széthullani az ország. Tudod miért?

M.Holló János: Nem tudom.

Gara: Azért, mert engem a repülőtéren Janica fog várni. Tudod, hogy ki az a Janica?

M.Holló János: Nem tudom.

Gara: Egy horvát asszony. Elvált a horvát férjétől, és engem vár a repülőtéren. Ő a legszebb elvált asszony

Horvátországban, és katolikus. Én viszont nem vagyok katolikus.

M.Holló János:

Tudom.

Gara:

A kubai nők is katolikusok. Meg a legtöbb magyar nő.

M.Holló János:

Ne beszéljünk erről.

Gara:

Janicával együtt fogom ünnepelni a katolikus karácsonyt. Hát ezért nem hullik szét az országunk. Nem kellett volna felelőtlenül fecsegned a kubaiak előtt.

M.Holló János:

Nem fecsegetem felelőtlenül.

Gara:

Milyen a katolikus karácsony?

M.Holló János:

Bensőséges.

Gara:

Én a hangos és vidám ünnepségeket szeretem. Téged ki vár a repülőtéren?

M.Holló János:

Talán Natasa. De nem biztos.

/Leszáll a repülőgép, felerősödik, majd megszűnik a motorok zaja./

Gara:

Janica nincs itt a repülőtéren.

M.Holló János:

Natasa sincs itt.

Gara:

Lehet, hogy mégis széthullik ez az ország.

/Vámosok kiabálása, halk, majd felerősödő balkáni zene./

- Angelina:** Hát... igen.
- Gara:** Mégis igazam volt, amikor a tüzesvérű magyar nőkről beszéltem. És még finoman fogalmaztam. Az olcsó ringyók persze mindenféle kórságot összeszedhetnek. Aztán tovább adják. Nem csodálkoznék, ha néhány hónap múlva téged is kiherélnének.
- Holló [REDACTED]:** Atyaúristen! Köldöktől lefelé teljesen kihültem.
- Angelina:** Holnap megnézzük Hemingway házát.
- Holló [REDACTED]:** A Karib-tengerhez szeretnék most menni, meleg vízben megfürödni, és egy szép kagylót előkaparni a homokból.
- Gara:** Jól érzed magad?
- Holló [REDACTED]:** Mao-meno.
- Angelina:** A Karib tengerhez is elmegyünk majd. De előbb megnézzük Hemingway házát. Már itt is a kocsi...

(autózúgás, majd repülőgép...)

- Holló:** (félíg hangosan) Kedveltem Hemingway-t, szívesen megnéztem a házát, de azután amit Editről megtudtam, mindjárt a Karib tenger mellé szerettem volna menni, de arra csak később került sor. Később találtam rá a szép rózsaszínű kagylóra, és a kagyló nem is olyan szép, mint amilyennek reméltem....
- Érdekes ezek a kubaiak, megkedvelték ezt az osztrigákban bizakodó, jókedélyű montenegrói fickót, adtak neki ajándékba egy szalmakalapot és egy szál cukornádat. Nekem viszont csak

(Holló) egy vékony verseskötetet ajándékoztak. Gara szalmakalappal a fején, cukornáddal a kezében szállt fel a repülőgépre. A harmadik whyski után elaludt. A szalmakalap félrecsúszott a fején, a cukornádat a térde közé szorítja. Ezzel nincs baj, a szalmakalapot kell gyakran helyreigazítani, háromnegyed óránként, óránként felébred, ilyenkor whyskit kér.

Gara: **(Horkolva ébred)**..., Whyskit... Van még?

Holló: Van. Tessék...

Gara: **(iszik)** Hol vagyunk...?

Holló: A jéghegyek fölött...

Gara: Nem kellett volna azt bizonygatnod, hogy széthullik a mi szép országunk. Ez egyáltalán nem igaz.

Holló: Én egyáltalán nem bizonygattam semmit.

Gara: De igenis bizonygattál. Pedig sohasem fog széthullani az ország. Tudod miért?

Holló: Nem tudom.

Gara: Azért mert a zágrábi repülőtéren engem Janica fog várni. Tudod, hogy ki az a Janica?

Holló: Nem tudom.

Gara: Egy horváth asszony. Elvált a horváth férjétől, és engem vár a repülőtéren. Ő a legszebb elvált asszony Zágrábban. És katolikus. Én viszont nem vagyok katolikus.

Holló: Tudom.

Gara: Mégis Janicával együtt fogom ünnepelni a katolikus karácsonyt. Hát ezért nem hullik szét az országunk. Nem kellett volna felelőtlenül fecsegned a kubaiak előtt.

Gion Nándor

KRISZTUS KATONÁI A GÖRBE UTCÁBÓL

SZEMÉLYEK:

Nagy István /25-30 éves/

Kuka Pali /25-30 éves/

Szakács György /25-30 éves/

Bakos Péter /25-30 éves/

Harmat János /25-30 éves/

Kuglic József /25-30 éves/

Nagy Istvánné /20-25 éves/

Szemci, a boltos /50-60 éves/

A pap /50-60 éves/

Povazsánszki, a halász /35-40 éves/

I. Férfi

II. Férfi

Katonatiszt

Zsufolt katolikus templom. Főcim. Bejelentés.

Nagypéntek esti mise.

A pap az oltár előtt térdel
a ministránsokkal, a hívők
a padokban az ilyenkor szo-
kásos egyházi éneket éneklik.

A padsorok és az oltár között,
a fal mellett Krisztus koporsója.

A koporsót diszegyenruhás,
sapkás Krisztus-katonák

őrzik kivont karddal. Hatan
vannak: az első pár Nagy Ist-
ván és Kuka Pali, a második
Szakács György és Bakos Péter,
a harmadik Harmat János és
Kuglic József.

Időnként, amikor szünetet az
éneklés, kívülről motorzugás,
k szekerek zörgése, kiabálás
hallatszik, a jugoszláv had-
sereg egységei vonulnak vissza.

A mise vége felé közeledik,
a pap a befejező ceremóniát
végzi. Szakács György halkán
megszólal Nagy István mögött.

Szakács:

Vigyázz azzal a vacak karddal, mert
még levágod a füled. Hallodd, egy-
szer egész biztosan levágod azt a
klepa füledet.

Nagy Istvánnak elkomorul az arca, de nem mozdul, nem válaszol.

A mise véget ér, az emberek tódulnak kifelé a templomból, de többen a koporsóhoz járulnak, térdet hajtanak, rövid imáért mormolnak, köztük egy fiatal lány is, a későbbi Nagy Istvánné. Ő is térdet hajt, úgy tesz, mintha imádkozna.

N.Istvánné:
Mevárjalak?

Nagy Istvánnak csak a szeme mozdul, a lányra néz, alig észrevehetően megrázza a fejét.

N.István:
Egész éjjel itt kell maradnom.

N.Istvánné:
Holnap?

N.István:
Várj meg a körmenet után.

Szakács:
Ha addig le nem vágja a fülét.

A pap rosszallóan néz rájuk, az oltár előtt, a lány felkel, kifelé indul, Szakács György hosszan bámul utána.

A templom lassan kiürül, őrségváltás következik.

Másik hat Krisztus-katona jön
be, az eddig őrt állók pedig
a sekrestyébe vonulnak, a sor
felbomlik, az oltár előtt mind-
annyian térdet hajtanak és ke-
resztet vetnek. Bakos Péter
Nagy István mellé sodródik.

Halkan kérdezi:

Bakos:

A Szakács Gyuri megint elkezdte?

Nagy I.

Megint.

Bakos:

Terike miatt?

N. István:

Egy időben sokat koslatott utána.

Bakos:

Miért nem pofozod meg?

N. István:

Mást fogok vele csinálni.

Bakos:

Mit?

N. István:

Levágom a fülét.

Bakos:

Ezzel a vacak játékkarddal?

N. István:

Majd megélesítem.

Beérnek a sekrestyébe, leve-
szik a süvegüket, leteszik a
kardjukat, padokra ülnek.

Nagy István mutogatni kezd

Kuka Palinak, küldi valahová,
hogy szerezzen egy kaszakövet, mert
mert meg akarja élesíteni a
kardját, hogy levágja Szakács
Gy. fülét.

Kuka Pali előbb megdöbbenve
néz, azután szélesen elvigyo-
rodik és kimegy a sekrestyéből.

Szakács:

Ezt a hülyét nem szabadna beöltöztetni.
Krisztus katonájának. Szégyelem nagyon,
hogy ilyenekkel kell őrt állnom.

Bakos:

Senki sem kényszerít rá.

Szakács:

Nem szeretem a beteg embereket.

Kuglic:

Csak süketnéma. És megy Nagy Pista után
mindenhova, mint a x kutya.

Nagy I.

Nincs neki senkije, örül ha emberek kö-
zött lehet. Nagyon boldog, ha egyszer
egy évben szépen felöltöztetik és őrt
állhat Krisztus koporsójánál.

Szakács:

A beteg embereket el kellene különíteni
az egészségesektől. Ez lenne a dolgok
rendje.

Kuglic:

Kuka Pali nem beteg. Csak süketnéma.

Kintről behallatszik a visszavonuló katonaság zaja., egy ideig valamennyien arra figyelnek. Szakács elvigyorodik.

Szakács:

Nagyon hangosan vonulnak vissza.

Harmat:

Néha szerencs^e az, ha valaki süketnéma. Nem viszik el katonának. Nem lövik agyon a háboruban.

Kuglic:

Itt nem lesz háboru. A jugoszláv hadsereg eltakarodik, a magyarok bevonulnak és kész. Ismét Magyarország leszünk.

Bakos:

Közben háboru van.

Kuglic:

De nem itt. Itt nem ~~lesz~~ hagynak lövöldözni.

Bakos:

Majd elvisznek oda, ahol lövöldöznek.

Harmat:

Rosszat álmodtam az éjjel. Szép nagy buzatáblában jártam, simogattam a kalászatokat, aztán a buzaszálak egyszerre csak kökénybokrokká váltak, mindenütt kökénybokrok álltak, rengeteg érett kökénnyel, aztán a kökény szederré változott, szederindák fonódtak a lábamra, az indákból meg kigyók lettek és a vállamra másztak.

Nagyon rossz érzés volt, halálra rémültem... Engem biztosan elvisznek katonának.

Szakács:

Magyar katona leszel. Valamennyien magyar katonák leszünk.

Nagy I:

Én nem . Én egyik fülemre süket vagyok.

Csodálkozva néznek rá,
ezt eddig senki sem tudta.
Nagy I. elmosolyodik.

A jugoszláv hadseregből is kiszuperáltak

Bakos:

Háboruban az alighanem kevés lesz.

Nagy I.

Ha kell, megsüketülök mindkét fülemre.

Szakács Gy:

Nem vagy te süket egyik f^eüldre sem.

Nagy I:

Civilben nem. Civilben megnősülök.

Szakács:

Megnősülsz? Mikor?

Nagy I.

Hamarosan. Már be vagyunk jelentve a papnál.

A többiek felugrálnak, válon veregetik Nagy Istvánt. Csak Szakács huzódik félre. Bejön Kuka Pali, mutogat valamit Nagy Istvánnak, de az nem veszi észre.

Szakács:

Mit mutogat ez a hülye?

Nagy István néhány jelet vált
a süketnémával.

Nagy I.

Azt mondja, hogy sengeteg katona megy az
uton.

Szakács:

Halljuk. Egyre sebesebben pucolnak hátra
felé.

Kuka Pali elővesz a zsebéből
egy kaszakövet, odaadja Nagy
Istvánnak. Az megnézi, ráköp,
aztán élesíteni kezdi vele a
kardját.

Kuglic:

Mi a jó istent csinálsz?

N.Istvan:

Megélesítem a kardot. Holnapra olyan é-
les lesz, mint a borotva.

Szakács:

Tudtam én! Tudtam, hogy az lesz.

Olvastam valahol, hogy ha valamit soká-
ig mondogatsz valakinek, az előbb utóbb
megteszi. Nagy Pista is le fogja vágni
a saját fülét. Azért élesíti a kardját.
Igaz?

Nagy I.

A te füledet fogom levágni, tökök. Azért
élesítem.

Hirtelen csönd lesz, aztán kitör a röhögés. A pap jön behalkan, egy ideig nézi a jókedvű Krisztus-katonákat.

Pap:

Szeretem ha jókedvűek vagytok.

Kuglic:

Nagy Pista le fogja váni a Szakács Gyuri fülét.

Pap:

Ne emeljétek kezét egymásra. Csuya időⁿk lesznek itt anélkül is. Legalább ti ne emeljétek kezét egymásra.

Szakács:

Miért lennének csunya időⁿk?

Pap:

Háboru van. Gyilkolják egymást az emberek. Ti pedig fiatalok vagytok.

Harmat:

Csak vicceltünk tisztelendő ur.

Pap:

Szeretném ha a háboru után megint itt lennétek mind a hatan. És újból együtt őriznétek Krisztus koporsóját.

Feltámadási körmenet Nagyszombat estéjén. Hosszu embersor kigyózik, körbenjárak a templomot, harsányan énekelnek.

A menet élén a pap halad, mögötte viszik a Krisztus koporsóját, tizenkét Krisztus-katona kíséri kivont kardokkal.

Nagy István mögött Szakács György Épked, énekszó közben hangosan beszél.

Szakács:

Kapa való a te kezédbe, meg kasza, nem pedig ilyen éles kard. Ez csak bajt hoz rád, meglátod. Egy rossz lépés és levágod a füled. É fogadjunk, hogy levágod azt a klepa füledet, még mielőtt véget érne a körmenet.

Nagy István merev arccal lépked, nem válaszol. Az éneklő emberek lassan megkerülik a templomot, a körmenet rendben visszavisszatér a templomba.

Krisztus koporsóját visszateszik a helyére, hat katona mellette marad, Nagy Istvánék bevonulnak a sekrestyébe.

Bakos vállára csap Kuka Palinak.

Bakos:

Ezzel is végeztünk. Most egy évig megint rongyokban fogsz járni.

Szakács:

Az illik hozzá, nem a diszegyenruha.

A hülyék maradjanak hülyéknek, a parasztok maradjanak parasztoknak. Kapát a kézbe, a kardot bizzák másokra.

A körmenet alatt Nagy Pista egy hajszál hiján levágta a fülét. Ha kicsit tovább tart a körmenet...

Nagy István hirtelen mozdulat-
tal Szakács torkának szegezi
a kardját.

Nagy I.

Nem mozdulj, mert átszúrom a torkodat.

Szakács hátrálni kezd, a többiek nevetnek.

Szakács:

Megőrültél?

Nagy István most a szemének szegezi a kardot. Szakács két-ségbeesetten néz a többiekre, megpróbálja viccként felfogni a dolgot, mosolyogni próbál, de érzi, hogy Nagy István komolyan fenyegetőzik.

Nagy I.

Kiszúrom a szemed, ha megmozdulsz.

Nagy István hirtelen felemeli a kardot, suhint vele, lemet-szi Szakács György bal fülét. Szakács felordít, arcát előnti a vér, a többiek csak most

döbbenek rá, hogy Nagy István
nem tréfált.

Hárman Szakácshoz ugranak, pró-
bálják elállítani a vérzést.

Nagy István a sekrestye közepén á
áll. Kuka Pali ámulva függesz-
ti rá szemeit, elismerően bó-
lint, Nagy István suhintását
utánozza, ismét bólint.

Belép a pap. Szörnyűködve néz
körül, a földről fölemeli a le-
vágott fület.

Lassan Nagy Istvánhoz fordul.

Pap:

Miért tetted ezt, fiam?

Nagy I.

Megigértem neki.

Pap:

Isten házában nem szabad vérnek folynia.
Legalább itt ne legyen vér.

Nagy I.

Magamnak is megigértem.

Pap:

Ezt a kardot vidd el innen. Soha többé
ne hozd be a templomba. Vidd innen!

Nagy I:

Elviszem

Templom előtt.

Mennek haza az emberek.

Nagy István és Kuka Pali most már kopott "civil" ruhában ballagnak. Hirtelen csatlakozik hozzájuk Nagy István * mennyaszszonya, észreveszi a kardot.

Nagy Istvánné:

Mit akarsz azzal a karddal?

Nagy I.

A tisztelendő ur nekem adta. Hogy mindég emlékeztessen bűnös cselekedetemre.

Majd a szobánkban felakasszuk a falra.

N.Istvánné:

Nem értem miről beszélsz.

Nagy I.

Levágtam a Szakács Gyuszi bal fülét.

Csöndben ballagnak, a lány megáll.

N.Istvánné:

Most megint hülyéskedsz, ugye?

N.István:

Nem. /Kuka Palira mutat/ Kérdezd meg tőle.

N.Istvánné:

Nem tudok vele beszélni.

Nagy István mutogat valamit a süketnémának, mire az eljátsza a füllevágást.

Nagy I.

Ezt megértetted?

N. Istvánné:

Tényleg levágtad a fülét?

Nagy I.

Tényleg.

N. Istvánné:

Most husvétkor...

Nagy I.

~~Egész életében~~ Most volt kard a kezemben.

Szó nélkül mennek tovább,
a lány később hallkan megszólal.

N. Istvánné:

Egész életében gyűlölni fog.

Nagy I.

Eddig is gyűlölt. Miattad. Ezentul majd a füle miatt is gyűlölni fog.

N. Istvánné:

Rossz természetű ember. Nem tud nevetni.
És épp Husvétkor...

A Karácsonyt mindig jobban szerettem,
mint a Husvétot. Karácsonykor szép fehér
és tiszta a világ. Betlehemesek járnak a
házakat és mindenütt karácsonyfák vannak
Imádom a fenyő illatát.

Nagy I.

Kivárjuk a Karácsonyt is.

N. Istvánné:

A három királyok ünnepét is szeretem.
Amikor leszedjük a karácsonyfát és szép
lassan elégetjük, hogy minél ~~kkk~~ tovább
éreződjön az égő fenyő illata.

Néhányan jugoszláv katona jön velük szemben. A kocsit kösépén baktatnak, mikor eltávolodnak Nagy István utánuk néz.

Nagy I.

Ezek már az utolsók. Reggelre itt lesz a magyar katonaság.

N.Istvánné:

Nagy felfordulás lesz?

Nagy I.

Ne félj, elveszlek feleségül.

Kuka Pali hirtelen megpillant valamit a földön, odaugrik, fölveszi, furcsak rikoltozó hangot hallat, egy forgópisztolyt talált. Átnyújtja Nagy Istvánnak.

N.Istvánné:

~~Mikor~~ Mi az?

Nagy I.

Egy forgópisztoly.

N.Istvánné:

Biztosan a katonák dobták el.

Nagy István:

Azok már nem hordanak ilyeneket. Ócska régi pisztoly. Valamelyik mezőőré lehetett.

N.Istvánné:

Dobd el a fenébe.

Nagy I.

/Kuka Palira mutat/ A tökös nagyon örül neki. Van már egy játékkardunk meg egy játékpisztolyunk. Jöhet a háború! Megvé

jük magunkat.

Kuka Pali hevesen mutogatni
kezd.

N.Istvánné:

Mit mond?

Nagy I:

Ebből akar diszlövéseket adni az eskü-
vőnkön.

N.Istvánné:

Nehogy megengedd neki!

Nagy I:

Persze, hogy nem engedem meg. Hat golyó
van benne. Ha kilövi őket, nem tudok uja-
kat szerezni.

Nagy Istvánék esküvője a temp-
lomban. Szerény esküvő, a fia-
tal pár mögött 15-20 ember áll-
dogál, köztük a husvétkor lá-
tott Krisztus-katonák, még Sza-
kács György is, egyik füle le-
ragasztva. A két tanu Bakos és
Kuglic.

A pap befejezi a szertartást,
megáldja őket, kijönnek a temp-
lomból.

A templom előtt fényképezkedés-
re készülődnek. Csoportkép: az
ifju pár és a másik öt Krisztus-
katona.

Kissé távolabb, a
fejü fényképész mögött, két
magyar csendőr sétálgat.

Kuglic:

Szép szál legények. És midnig szép vasal
tisztá egyenruhában járnak.

Bakos:

Gondolod, hogy olyan tiszta az az egyen-
ruha?

Kuglic:

Jelentkeztem csendőrnek.

Mindannyian ránéznek, nem tud-

ják, hogy komolyan beszél-e. Nagy I.

Nafene. Szeretnél ilyen szép kalappal a
fejeden sétálgatni?

Kuglic:

Könnyebb, mint kukoricát törni.

Nagy I.

A kukoricásban fürjeket, fácánokat meg
más érdekes madarakat lát az ember

Kuglic:

Meg aztán, ha csendőr leszek, nem hívnak
be katonának. Téged már őszre elkaphatna

Nagy I.

Engem nem. Ha kell töksüket leszek.

Kuglic:

Majd meglátjuk.

Nagy I.

Itthon fogok maradni. A paraszt maradjon
a kapánál és kaszánál, meg a gyermekcsi-
nálásnál. Szakács Gyuszi is megmondta Hu

vétkor.

Kuglic:

Rá is ment a bal füle. Ő megmenekült a katonaságtól...

Szakács kivételével valamennyien harsányan nevetnek.

Elkattan a fényképezőgép.

Nagy Istvánék szobája. Szegényes berendezés, a falon a templom előtt készült csoportkép és a templomból elhozott kard.

Nagy Istváné takarít. Kintről kopácsolás hallatszik, az aszszony kimegy a gangra. A gang szélén Kuka Pali ül kalapács-csal a kezében, egy téglát próbál kimozdítani a peremből.

Nagy Istvánék háza és udvara: szoba-konyhás kis k falusi ház.

Az udvaron tyukok kapirgálnak.

Az udvar el van választva a kertetől. Akert a folyóig húzódik, a víz mellett a kert végében néhány fűzfa.

A vízben nagy csónakban Pava-zsánszki a halász ül, varsákat rak le.

Nagy Istvánék udvarát téglafal válas-
választja el a szomszédos, jó-
val nagyobb ház udvarától.

Nagy István a fal mellett egy
kis ól körül matat, mellette
egy ládában két házinyul.

Az asszony odakiabál Nagy Ist-
vánnak

N. Istvánné:

Mit csinálsz a Pali ezzel a kalapáccsal?

Nagy I.

Amit mondtam neki

N. Istvánné:

Miért rongálja a gangot?

Nagy I.

Hagyjad csak, had dolgozzon.

A szomszédból a fal fölött meg-
jelenik az öreg Szenci szaká-
las arca. Az asszony vissza -
megy a lakásba.

Nagy István kiemeli az egyik
nyulat a ládából és berakja a
kis ólba.

Szenci:

Nyulakat fog tenyésztteni?

Nagy I.

Maguk zsidók eszik a nyulhust?

Szenci:

Persze.

Nagy I.

Egyszer majd meghivom nyulvacsorára.

Szapora állatok ezek, hamarosan el

leszünk látva nyulhussal.

Nagy István fülénél fogva ki-
emeli a másik nyulat is a ládá-
ból.

Szenci:

Az este betörték a szobám ablakát. Bele-
váltak egy féltéglát.

Nagy I.,

Valami részegek lehettek.

Szenci:

Tegnap alakulógyűlést tartottak a nyila-
sok.

Nagy I.

Hányan voltak? Három és felen?

Szenci:

Nem tudom. Szakács Gyuszi köztük van.

Nagy István megsimogatja a
nyulat, óvatosan beleteszi a
másik mellé

Nagy I.

Csak egy szavába kerül öregem és levágom
a másik fülét is.

Szenci:

Lehet, hogy nem ők voltak. Lehet, hogy
valami ~~xxx~~ részegek voltak.

Nagy I.

Az más. Akkor egyelőre még megmarad a
Szakács Gyuszi ~~xxx~~ füle.

Szenci most Kuka Pali tényke-
dését figyeli.

Szenci:

A Kuka Pali maguknál lakik?

Nagy I.

Nem. De állandóan itt lóg nálunk.

Nincs senkije. Itt meg jókat ~~xüg~~ röhögünk együtt. Már a feleségem is megszokta, néha már ~~x~~ ő is velünk nevet.

Szenci:

Szeretném megkérni, hogy segítsen nekem elpakolni a boltban. De nem tudok beszélni vele.

Nagy I.

Majd én megmondom neki. Csak előbb elintézzük a gangot.

Szenci feje eltűnik,

Nagy István odamegy Kuka Palihoz

aki már kiemelte a gang sze-

gélyéből a téglát, és egy kis

üveget kapart alatta.

Az asszony is előjön a házból.

N.Istvánné:

Mit csináltok tulajdonképpen? Minek az a lyuk?

Nagy I.

Ide fogjuk rejteni a forgópisztolyt.

Majd mindjárt meglátod, hogy milyen ravasz rejtekhely.

N.Istvánné:

Miért nem dobod inkább a kutba ezt a vacak pisztolyt. ~~Sze~~ Egyszer még bajunk lesz belőle.

Nagy I.

Háboru van.Fel kell fegyverkeznünk.

Kuka Pali közben előveszi a pisztolyt, olajos rongyba csavarja, behelyezi az üvegbe, a téglát visszailleszti a helyére. A téglára pár régi cugos cipőt tesz.

Aztán megjátssza, hogy észrevétlenül előveszi a pisztolyt.

A cipőket félretolja, kihuzza a téglát, aztán előkapja a ~~pxi~~ pisztolyt és röhögve utánozza a lövöldözést.

Nagy István is nevetni kezd, aztán az asszony is elneveti magát.

N.Istvánné:

Mindig hülyéskedtek. Olyanok vagytok, mint a gyerekek.

Késő őszi délután, 10-12 ember álldogál a Szenci boltja előtt, iszogatnak, főleg söröznek.

Nagy István kivételével a Krisztus-katonák is ott vannak, /Kuglic csandőr egyenruhában/ külön csoportban söröznek./csupán Szakács nem iszik/=Harmatot fogják körül, aki nagyon le-történ álldogál.

Kukoricával megrakott kétlovas szekér közeledik, a bakon Nagy István ül feleségével, akinek domborodó hasa előrehaladott terhességről árulkodik.

A ~~szekér~~ szekér a bolt elé ér, megáll. Bakos odamegy a szekérhez.

Bakos:

Kiék ezek a szép lovak?

Nagy I.

Az öreg Firányié. Fél napra kölcsön adta őket. A télen széthasogattam neki néhány akácfa tuskót.

Bakos:

Harmat Janit behívták katonának.

Nagy István leugrik a szekérről.

Nagy István:

Hát akkor, vitéz ur kérjen nekem is egy üveg sört az öreg tököstől.

Harmat bemegy a boltba, a csiendőregyenruhás Kuglic végignézi Nagy Istvánt.

Kuglic:

Elég koszos vagy, hallod-e. Krisztus katonájaként szebb voltál.

Nagy I.

Te is.

Bakos végignézi valamennyiüket.

Gunyosan megjegyzi:

Bakos:

Gyönyörűen nézzünk ki mindannyian.
A Görbe utcai Krisztus-katonák...

Nagy I.

A vitéz ur elég bánatosnak látszik.

Bakos:

Te is bánatos lennél a helyében.

Szakács:

Nem értem, miért lógatja az orrát.

Mire a frontra érnek, a németek már rége
megnyerik a háborút. Kár, hogy mi csak i
lyen lagymatagon segítjük őket. Szálasi
már régen megmondta...

Bakos:

Menj a fenébe azzal a kurvával!

Harmat visszajön a sörökkel,
mindenki elvesz egy üveggel,
csak Szakács utasítja vissza.
Ő eloldalog a társaságtól,
a szekérhez megy.

Szakács:

Ilyen állapotban is dolgoznod kell?

N. Istvánné:

Birok még dolgozni. Engem az anyám ara-
tás közben szült meg.

Szakács:

Csunya éleked lehet.

N. Istvánné:

Szép életem van. Nagyon szép.

Szakács:

Mi benne a szép?

N. Istvánné:

Rengeteget nevetünk.

Szakács:

Min nevettek?

N. Istvánné:

Mindenen. Mi mindenen tudunk nevetni.

Szakács:

Nem értem, mi ebben a szép, ha...

N. Istvánné:

Mond, miért nem mész innen a fenébe.

Igyál meg inkább egy üveg sört.

Szakács hangosan válaszol,
szavait mindenkire intézi:

Szakács:

Én zsidó boltos söréből nem iszom!

Ez a bolt szégyene az utcának.

Nagy I:

Be kellene zárni.

Szakács:

Igen. Be kellene zárni. Vagy tisztességese-
ember kezére adni.

Nagy I.

A zsidókat meg legjobb lenne elkülöníte-
ni a tisztességese emberektől.

Szakács:

El kell különíteni őket.

Nagy I.

És a betegeket is az egészségesektől.

Szakács:

Betegeket is az egészségesektől.

Bakos:

A félfülűeket is el kellene különíteni?

Hangos röhögés, Szakács dühö-
sen elhallgat, azután égő are-
cal elmegy a bolt elől.

Harmat Nagy Istvánhoz fordul.

Harmat:

Bár az én fületem vágtad volna le.

Akkor én is innen a bolt elől nyerném
meg a háborút.

Kora reggel.

Nagy Istvánék udvarában.

Nagy István a gangon ül, kuko-
ricát morzsol, a felesége már
"mindennapos" állapotban a ba-
romfit eteti.

Lenn a vizen a nagy halászcso-
nakban most is Pavozsánszki
vizsgálgatja a varsákat, gyak-
ran néz Nagy Istvánék felé.

Nyilik a kapu, Bakos jön be az
udvarba, bólínt Nagy Istvánnak,
aztán leül mellé, segít morzsol-
ni.

Nagy I.

Korán keltél.

Bakos:

A szerb részen razziáznak a csendőrök.

Nagy I.

Mit keresnek?

Bakos:

Már találtak is. Röpiaratokat meg fegy-
vert. Letartóztatások is voltak.

Mások meg bujkálnak.

Nagy I.

Nálad voltak már?

Bakos:

Kik?

Nagy I.

A csnedőrök

Bakos:

Miért jönnének hozzám? Mondtam, hogy...

Nagy I:

Csak kérdeztem.

Bakos:

Mndtam, hogy a szerbeknél razziáznak.

Egy ideig csöndben morzsolják
a kukoricát.

Nagy I.

Hányan vannak?

Bakos:

Kik?

Nagy I.

Akiket nálam akarsz elrejtteni.

Bakos meglepetten néz Nagy Ist-
vánra, rövid szünet után vála-
szol.

Bakos:

Hárman.

Nagy I.

Meddig maradnának?

Bakos:

Estig. Csak estig. Éjjel kiszöknek a
határba.

Nagy I.

Montanában már elég kopasz a határ.

Bakos:

Van hol meghuzódniuk. És ott fegyverük i
lesz.

Nagy I.

Ti tudjátok.

Bakos:

Akkor jöhetnek?

Nagy I:

Persze. Hol vannak?

Bakos:

Pavozsánszki csónakjában.

Bakos felkel kimegy az udvar-
~~ra~~ közepére, körülnéz, aztán
int Pavozsánszkinak.

A halász lassan elindul csó-
nakjával Nagy Istvánék kert-
je felé.

Nagy I.

Ravasz dolgo. Nagyon ravasz.

A csónak kiköt.

A halász körülnéz, mond valamit,
a csónakból a hálók és varsák
alól három ember bujik elő,
felosonnak a kerten keresztül
az udvarba és besurranak a
házba.

Nagy Istvánné:

Kik ezek?

Nagy I.

Estig maradnak. Te nem is láttad őket.

Délben azért adjál nekik ebédet.

/Bakoshoz/ Te pedig segíthetnél a halász
nak.

Bakos:

Igazad van.

Bakos int Pavozsánszkinak, le-
megy a kert végébe, beszél a
csónakba.

Nagy István az udvarról néz u-
tánuk.

A szomszédból valami zaj hal-
latszik. Nagy István halkán a
falhoz megy és átnéz a szomszéd-
ba. Az öreg Szenci egy fészerefé-
lében rakodik. Nagy István fel-
kapaszkodik, felül a falra, gya-
nakodva kérdezi:

Nagy I.

Mivel kinlódik itt hajnalok hajnalán, ö-
regem?

Szenci előbujik, a nadrágját
mrolja.

Szenci:

Vermet fogok ásni.

Nagy I.

Minek?

Szenci:

Mit gondol?

Nagy I.

El akarja rejteni az aranyait.

Szenci:

Aranyakkal én ma már nem itt volnék.

Nagy I.

Hát akkor mit akar elrejteni?

Szenci:

A nagy semmit.

Nagy I.

Nem rossz. De kinek rejti el a nagy semmit?

Szenci:

Azoknak, akik majd az aranyaimat keresik.
Mert egyszer biztosan keresni fogják.

Nagy Istvánék udvarába Kuka Pali jön be. Nagy István a falról magához inti. Elvigyorodik.

Nagy I.

Ha akarja segítünk magának.

Szenci:

Tessék parancsolni. Nagyon fogok örülni.

Nagy István leugrik a falról,
Kuka Pali is utána mászik.
Bemennek a betonozott padlózatú fészerbe. Tele van mindenféle limlommal.

Nagy I.

Hova kívánja a vermet?

Szenci az egyik sarokba mutat.

Szenci:

Talán ide. A maga nyulai közelébe.

Megtisztítják a kijelölt sarkot.
Nagy István és Kuka Pali csákányt fognak és kezdik felszaggatni a betont.

Nagy I.

Maga el is mehet a bótba öregem.

Tudjuk, hogy milyen vermet kell csinálni.
Nekünk is rengeteg aranyunk van.

Szenci:

Köszönöm. Egyedül talán meg sem tudtam volna csinálni.

Szenci elmegy.

Nagy Istvánnék felszaggatják
a betont, aztán ásni kezdenek.

Délutánra készül el a verem.

Hárman nézik.

Nagy I.

Ilyennek képzelte?

Szenci:

Pontosan ilyennek. Elég sok arany elfér
benne.

Nagy I.

Estig le is betonozzuk.

Egy ládába vizet, homokot és
cementet öntenek, keverni kez-
dik a betont.

Szenci elmegy, aztán visszatér
egy üveg borral. Nagy Istvánék
meghuzzák az üveget és tovább ~~na~~
dolgoznak.

Esteledik mire befejezik a munkát.

Viharlámpa fényénél simítják el
a friss betont.

Szenci:

Nagyszerű. Könnyen megtalálható, de azért
nem túl könnyen.

Nagy I.

Várja meg, amíg megszárad, aztán rakja
vissza ezeket a kacatokat.

Szenci:

Mégegyszer köszönöm. Fizetnék maguknak
valamit.

Nagy I.

Van még ebből a borból?

Szenci:

Van.

Nagy I.

Még két üveggel kérünk.

Szenci:

Természetesen. De pénzt is adnák.

Nagy I.

Pénz nem kell. Majd együtt röhögünk azokon, akik felfedezik az elvermelt aranyat.

Szenci:

Én lehet, hogy akkor már nem leszek itt. De azért örülnék, ha legalább maguk nevetnének rajtuk.

Kimenek az utcára, Nagy István és Kuka Pali mutatgatnak egymásnak, nevetnek.

Szenci kihoz két üvet bort, átadja nekik. ~~Átvesszik~~ Átmennek Nagy Istvánékhöz, még mindig nevetnek.

Nagy Istvánné az udvaron van, mosolyogva nézi őket.

N. Istvánné:

Megint hülyéskedtek? Berugtatok?

Nagy I.

Még nem, de egy kicsit majd berugunk. Az egyik üveget vidd be annak a három tökösnék. Biztosan a fene eszi őket az unalomtól.

Átadja az üveget az asszonynak, az beviszi a házba.

Nagy István felbontja am másik
üveget, iszik belőle, majd át -
nyújtja Kuka Palinak.

Kuka Pali leül a gangra, ő is
iszik a borból.

Nagy István cigarettára gyújt,
a nyulakhoz ballag, megeteti
őket. Az ólban már tiz-tizenöt
házinyulk van.

Az asszony kijön, megáll Kuka
Pali mellett, aki tempósan iszo-
gat és cigarettázik.

A folyón alig kivehetően feltűnik
egy csónak, lassan közeledik.

Nagy István figyeli a csónakot,
aztán visszamegy a feleségéhez,
halkan mondja neki.

Nagy I.

Szólj be, hogy igyák meg a bort,
aztán szedelőzködjenek. Megjött a halász

Az asszony bemegy a házba.

Kisvártatva xxxxx előbukkan
a három ember, gyorsan kezét
fognak Nagy Istvánnal, majd a
kerten keresztül lesietnek a
folyóhoz. Beszállnak és lefek-
szenek a csónakban.

A csónak lassan eltávolodik
a parttól.

Keresztelő a templomban.

Nagy Istvánék ujszülött fiát
egy fiatal lány, a keresztanyja
tartja a karjaiban, mellette
vigyorogva feszit Kuka Pali, a
keresztapa. Mögöttük Nagy Ist-
ván és felesége áll.

A pap az ilyenkor szokásos szö-
veget mondja.

A templom kong az ürességtől,
rajtuk kívül senki sincs bent.

Befejeződik a keresztelés, a ke-
restanya átadja a csecsemőt
Nagy Istvánnénak.

Indulnak kifelé, de a pap visz-
zatartja őket Nagy Istvánt.

A pap:

Együtt vagytok még mindannyian?

Nagy I.

Harmat Jani bevonult katonának.

A pap:

De él még?

Nagy I.

Él. Csak rossz álmai vannak. Árt nekem
csak egy levelet. Azt írja, hogy minden é-
jel rossz álmai vannak.

A pap:

A Szakács Gyurival megbékéltél?

Nagy I.

Gyűlöl. De azt hiszem titokban hálás
nekem. Tél fülével megussza a háborút.

A pap:

A karddal mit csináltál?

Nagy István kissé gunyosan el-
mesolyodik.

Nagy I.

Felakasztottam a falra a szobánkban.

Minden nap alaposan megszemlélem.

A pap:

Nézd meg magadnak minden nap. Alaposan
nézd meg minden nap.

Nagy István a többiek után siet.

Kilépnek a templomból. Hideg
szél fuj, fázósan összehuzzák
magukat. Az utcán nem jönnek
emberek. Két csendőr ~~sietkx~~
sétál kissé távolabb, az egyik
Kuglic József.

Tavaszi délután Nagy Istvánék kertjében. Nagy István és Kuka Pali krumplit kapálnak.

Nagy István felnéz, a kapanyélre támaszkodik. A kerteken keresztül, a kerítékeket átugrálva Bakos és Povazsánszki fut feléjük.

Nagy István a kapával meglövi Kuka Palit és a rohano emberekre mutat. Tanácstalanul néznek egymásra.

Bakos és Povazsánszki lihegve érkeznek hozzájuk, szólni sem tudnak egy darabig, legugolnak a földre.

Nagy I.

Elfáradtatok?

Bakos:

Csendőrök... Házkutatást tartanak.

Nagy I.

Nálad?

Bakos:

Igen. Meg Povazsánszkinál is.

Nagy I.

/Gunyosan/ Miért tartanak nálad ház-
kutatást? Ilyesmit a szerb részen szok-
tak csinálni.

Povazsánszki:

Le akarnak fogni bennünket.

Nagy I.

Értem. Bujtassalak el titeket isestig.

Bakos:

Lehet, hogy minden házat átkutatnak
az utcában.

Nagy István elgondolkodik, a fo-

lyót nézi. Povazsánszkihoz fordul

Nagy I.

Csónakkal nem lehetne?

Povazsánszki:

Kilyugatták a csónakomat. És biztosan figyelik a folyót.

Bakos:

Hamarosan ideérnek a csendőrök.

Nagy I.

Kuglic Józsi is köztük van?

Bakos:

Igen.

Nagy I.

Menjetek be a házba. Hátha tudok beszélni veletek.

Povazsánszki:

Inkább a padlásra...

Nagy I.

Ha átkutatják a házat, a padlásra is felmáznak. Menjetek csak a házba. Játsszatok a gyerekekkel. Most tanul járni. Tanítgessátok járni.

Elindulnak, Nagy István int Kuka Palinak, hogy kövesse őket.

Povazsánszki:

Legalább fegyverünk volna...

Nagy I.

/vigyorog/ Be vagytok rezelve?

Bakos:

Be.

Nagy I.

Én is.

Betuszkolja őket a házba. Int Kuka Palinak, hogy vegye elő a pisztolyt, ő meg kimegy a ház elé az utcára.

Az utcában csendőrök járnak házról házra. Az utca tuloldalán Kuglic közeledik egy másik csendőrrel. Kuglic átkiabál Nagy Istvánnak.

Kuglic:

Mindjárt bemegyünk hozzád is.

Nagy I.

Miért nem most?

Kuglic mond valamit a másik csendőrnek, közben Nagy István intget neki. Kuglic rövid ideig této-
vázik, megint mond valamit a társaságnak, aztán átmegy Nagy Istvánhoz.

Kuglic:

Akartál valamit?

Nagy I.

Mi a fenét csináltok?

Kuglic:

Azt a marha Bakost keressük, meg a halászt. Képzeld el, kezdettől fogva ellenünk dolgoztak. Deportálták a kommunistákat.

Nagy I.

Nem létezik!

Kuglic:

Pedig így van. Hogy mekkora marha az a
Bakos! Ha elkapjuk...

Nagy I.

Hadd hogy mások kapják el.

Kuglic rövid szünet után vála-
szol.

Kuglic:

Én is jobb szeretném, ha mások kap-
nák el.

Nagy I.

Menjünk be. Megiszunk valamit, és ez-
zel meglesz a házkutatás is.

Kuglic:

Menjünk.

Bemennek, a gangról Nagy István
beszól a feleségének.

Nagy I.

Kuglic Józsi van itt, házkutatást tart
Hozd ki a pálinkát.

Leülnek. A gang szélén Kuka Pali
ül, időközben szétszerelte a for-
gópisztolyt, alkatrészenként tiszt-
togatja és most rakja össze. Kug-
lic észreveszi a pisztolyt.

Kuglic:

Neked fegyvered van?

Nagy I.

Ócska régi forgópisztoly.

Kuglic:

Be kellett volna szolgáltatnod.

Nagy I.

Nem való ez már semmire. Lehet, hogy
már lőni sem lehet vele.

Kuglic:

El kellene koboznom.

Nagy Istvánné kihozza a pálinkás-
üveget és a poharakat, leteszi
melléjük. Nagy István tölt két
pohárba, egyiket átnyújtja a csen-
dőrnek. Az asszony mögöttük áll.

Nagy I.

Igyál inkább.

Egyből felhajtják a pálinkát,
Kuglic leteszi a poharat, Kuka
Palit figyeli. Nagy István újból
tölt, a poharat a csendőrnek nyujt-
ja, az elhárítja, feláll. Kuka Pa-
li a golyókat rakja vissza a for-
góba.

Kuglic:

Előbb ejtjük meg a házkutatást.

Körülnézek egy kicsit.

Az ajtó felé indul, az asszony
az ajtóig hátrál előle, Nagy Ist-
ván int Kuka Palinak, az helyére
löki a forgót és apisztolyt Kug-
licre fogja.

Nagy I.

A házkutatás már megvolt. Vagy nem?

Kuglic sorra végignézi mándhármu-
kat. Az ajtó felé int fejével.

Kuglic:

Ben vannak?

Nagy I.

Alszik a gyerek. Nagyon nyugós mosta-
nában, örülük, hogy végre elaludt egy
kicsit.

Kuglic:

Le kell tartóztatnom őket. A pisztolyt is el kell koboznom.

Nagy I.

A tökök nagyon ragaszkodik hozzá. Nem hiszem, hogy kiadná a kezéből.

Kuglic:

Egy játékpisztollyal akartok megijeszteni? Lehet, hogy el sem tudja sütni.

Nagy I.

Lehet. De ha elsüti, a falat is keresztüllyukasztja.

Kuglic:

Ide hívhatom a társaimat.

Nagy I.

Egyszer még feljegyezhetik valahová, hogy nem hívtál senkit

Kuglic:

Hová jegyzik fel?

Nagy I.

A másik oldalra

Kuglic farkasszemét néz Nagy Istvánnal, vivódik, végül a poharáért nyul, kiissza a pálinkát, elmosolyodik. Az ajtó felé mutat.

Kuglic:

Pucoljanak innen minél előbb. A pisztolyt meg ne mutagassátok senkinek.

Kimegy az utcára. A gangon Nagy Istvánné leül férje mellé, hozzá

N.Istvánné:

Nagyon féltem.

Nagy I.

Nincs semmi baj.

Nagy Istvánné:

Most is félek. Soha életemben nem féltem annyira.

Nagy I.

Egyszer ezen is nevetni fogunk

Kint az utcán esendőrök lármáznak, elvonulnak.

Né Istvánné:

Szeretném, ha csönd lenne körülöttünk. Ha mindenütt csönd lenne. Az emberek halkán beszélgetnének, mint Karácsonykor.

Nagy I.

Kivárjuk a következő Karácsonyt is.

Nagy Istvánné:

A né szép fehér Karácsonyokat szerettem. Amikor minden tiszta és fehér. Gyerekkoromban derékig gázoltam a hóban és felkapaszkodtam minden lovasszánkóra. Esténként meg a karácsonyfa körül ültünk. Senki sem lármázott.

Nagy I.

Hatalmas karácsonyfát veszek neked. Aplafonig fog érni.

Nagy Istvánné:

Ahárom királyok ünnepét is szerettem. Amikor elégettük a karácsonyfát. Imádom az égő fenyő illatát.

Nagy I.

Három királytk napján kölcsön kérem a
Firányék szánkóját és a lovakat.

Kimegyünk a határba és egész nap rohan-
gászunk a havon. Este jövünk haza és
akkor elégetjük a hatalmas karácsonyfá-
Darabonként égetjük el, hogy minél to-
vább érződjék a fenyő illata.

Sűrű hóesés, sima hótakaró a szán-
tóföldeken. Távolról kétlovas szán
tűnik fel, egyre közelebb érnek a
száguldó lovak. A szánon Nagy Ist-
ván ül a feleségével. Subába kurkő-
lözva hajszolják a lovakat, az asz-
szony hangosan nevet. Távolodnak,
majdnem eltűnnek, azután ismét fel-
bukkanak.

Egy ideig semmi sem mozdul körülöt-
tük, a távolban tanák füstölgő ké-
ményei.

Feket emberkék tünedeznek fel a hó-
ban, rajvoznalban az egyik tanya fe-
lé indulnak, lassan körülveszik.

Nagy István ~~éssze~~ megpillantaja őket
nem szól semmit, a lovakat másfelé
irányítja. Fegyverropogás hallat-
szik a távolból.

Nagy Istvánné:

Valahol lövöldöznek.

Nagy István:

N.István:

Vadászok. Vadnyulakra, vaddisznókra.

A lovak most már a messziről lát-
szó falu felé vágatnak.

Képváltás: Este Nagy Istvánék szo-
bája, petróleumlámpa világít.

A szoba közepén plafonig érő ka-
rácsonyfa, körülötte apró gyerek
tipeg. Nagy Istvánné szedi le a
karácsonyfadiszeket. Nagy István
az asztalnál ül, cigarettázik.

Nyilik az ajtó, Kuka Pali jön be,
amint becsukja az ajtót, hevesen
gesztikulálni kezd.

N.Istvánné:

Mit mond?

Nagy István fölkel pálinkásüve-
get, poharakat rak az asztalra, tölt
magának, iszik.

Nagy I.:

A Bakost egyonlőtték a csendőrök ma
délután. Kint a Subic tanyánál.

Rövid szünet. Az asszony rakosgat-
ja a karácsonyfadiszeket.

N.Istvánné:

Nem vadászok voltak?

Nagy I.

Nem.

N.Istvánné:

Hányan haltak meg?

Nagy I.

Négyen.

N.Istvánné:

Kik?

Nagy I.:

A többit nem ismered.

Kuka Pali az asztalhoz ül, tölt magának. Az asszony leszedi a díszeket a karácsonyfáról. Tepsifélét vesz elő, a kályhából parazsat kotor rá, az edényt az asztalra teszi, letör egy fenyőágot.

Kopognak az ajtón. Nagy István ajtót nyit, Kuglic jön be.. ~~Kuglxxx~~
~~Kap~~ Kalapját ledobja, leül az asztalhoz. Szomoruan néz Nagy Istvánra.

Kuglic:

Megkinálsz engem is?

Nagy István tölt neki, a csendőr felhajtja a pálinkát

Nagy I.

Agyönlőtétek a Bakost.

Kuglic tölt magának a pálinkából, iszik.

Kuglic:

Ha akkor letartóztattam volna, most talán élne..

Nagy I.

Talán. A Börtönben.

Kuglic:

De élne.

Nagy I.

Szeretett kijönni a határba. Szerette a fácánokat, fürjeket, meg a többi madarakat. Még a varjakat is.

Kuglic:

Remélem nem az én golyóm találta el.
Egyetlen golyót kapott. Pont a homlo-
kába.

Nagy Istvánné a parázsra dobja a
fenyőágot, fehér ■ füst száll fel.
Kinti kép. Sűrű hóesés, fehér
minden.

Téli nap egy falusi temetőben.
Boka temetése. A sir mellett
csak a legközelebbi hozzátarto-
zók és a pap áll. Mögöttük Nagy
István és Kuka Pali, kissé távo-
labbb Szakács György. A temetőka-
pu közelében Kuglic, a csendőr vi-
csorog, nem tudni, hogy hivatalos
kiküldetésben a gyászolókat fi-
gyeli-e, vagy pedig magánemberként
jött egykori barátja temetésére.
A koporsót leengedik a sirba, a
sirásók kapkodva kotorják rá a
földet. Ugy tűnik, mindenki sze-
retné mielőbb befejezni a teme-
tést. Amikor a keresztet is fűál-
litják, gyorsan szétszélednek.
Ismét esni kezd a hó.

Tavaszi délután. Nagy István
és Kuka Pali ráérősen ballagnak
az utcán. Szenci boltja felé.
A boltnál megállnak, a falra nagy
betűkkel felírva: Kitartás! A bolt-
ban rádió szól, katonai indulókat
sugároz.

Nagy Istvánék belépnek. Négy-öt
ember álldogál a boltban, nem vá-
sárolni jöttek, a rádióra figyelnek.

A boltos a pult mögött pizsmog.

Nagy István odamegy hozzá.
Nagy

Nagy I.:

Szépen kicifrázták a házát.

Szenci:

Sokkal szebb volt. Azt is írta, hogy
"Éljen Szálasi!" De azt lemostam.

Nagy I.:

A "Kitartást" meghagyta

Szenci:

Egy kis lelkesedésre szükség van.

Nagy I.:

Miért nem javította át "kiugrásra"?

Szenci:

Hiába.

Nagy I.:

Povazsánszkiék egyre többen vannak.
Az oroszok is egész közel k jöttek.

Szenci:

Szeretnek bennünket a barátaink.

Nagy I.:

Vannak még barátaink?

Szenci:

Nagyon hűséges barátaink vannak. Csak
kissé bizalmatlanok.

A rádió körül álldogálók is
felfigyelnek a beszélgetésük-
re. Az egyik megszólal:

I. Férfi:

A németek megszállták Magyarországot.

Mindenki hallgat, egy ideig
csak a rádióból harsognak az
indulók. Nagy István Szanci-
hoz fordul.

Nagy I.:

Igaz ez?

I.férfi:

Fél órával ezelőtt bement a rádió.

Szenci:

Pestet már megszállták.

II.férfi:

Eljönnek ide is hamarosan.

Szenci:

Akkor pedig nagyon cifra lesz a bolt fa-
la. Nem csak kívülről, belülről is.

Én még éppen most rendeltem árut. Még
lázmérőket is rendeltem. Leghülyébb
zsidó vagyok a környéken.

I. férfi:

Sohasem láttam még lázmérőt. Kinek kell
az?

Szenci:

Sokaknak

Nagy I.:

Előbb kellett volna rendelni lázmérőt.

Szenci:

Én vagyok a leghülyébb zsidó boltos a
környéken.

Nagy István elsétál az abla-
kig, kinéz az utcára. Emberek
járkálnak az utcán, fel buk-
kan Szakács György is. Nagy

István a boltoshoz fordul. Nagy I.:

Szakács Gyuri még mindig nem jár a ma-
ga boltjába?

Szenci:

Ezekután lehet, hogy bejön egyszer.

I. Férfi:

Mindig azt mondogatja, hogy egyszer elér
kezik az ő ideje is.

II. Férfi:

Elérkezett. Elérkezett a félfülük ideje

Az emberek ismét elhallgatnak,
a rádió recsegve szól tovább.

Nagy Istvánék udvarában.

Nagy István fülénél fogja egy há-
zinyulat tart a kezében. Asztal
az udvar közepén, Kuka Pali nyul-
hust szeletel az asztalon. Ruha-
szárító kötelen véres nyulbőr lóg.

Távolról ágyudörgés hallatszik.

Nagy István felemeli a nyulat, a tá-
voli morajra figyel. Amikor csönd
lesz, Nagy István tenyere élével a
nyul nyakszirtjére csap. Ismét á-
gyudörge^{ej}s, a nyul rázkódik, vonaglik,
Nagy István kezében, aztán kimulik.
Nagy István lábánál fogva egy faág-
ra akasztja a nyulát, kést vesz elő,
nyuzni kezdi.

Ugyanakkor a Görbe utca. Nagy
Istvánék háza előtt asszonyok, a
bolt előtt férfiak állnak. Beszél-
getnek, figyelnek az időnként fel-
hangzó ágyulövésekre. Az utca másik

végén feltűnik Szakács György
három német katonával. Az asz-
szonyok, férfiak gyorsan szétszé-
lednek, sietnek haza. Nagy István-
né benyit az udvarukba.

N.Istvánné:

Szakács Gyuri jön három némettel.

Nagy István otthagyja a félig meg-
nyuzott nyulat.

N.István:

Hol vannak?

N.Istvánné:

Az utca végén.

Nagy István ledobja a kést az asz-
talra, mutat valamit Kuka Palinak,
aztán nekifutásból átugorja a tég-
lafalat. Szenci udvarából megy be
a boltba. A boltos egyedül van,
a polcokat rendezgeti.

Nagy I.:

Szereti a nyulhust, öregem?

Szenci:

Szeretem.

Nagy I.:

Akkor szedelőzködjön, Meghivom nyulva-
csorára.

Szenci:

Korán van még.

Nagy I.:

Nincs korán. Szakács Gyuri jön az utcá-
ban három némettel.

Szenci:

Ők is korán jönnek. Egy-két dolgot még

el akartam intézni.

Nagy I.:

Nincs rá idő. Gyerünk, átdobom a falon. mi-
hozzánk, aztán a kertek alatt elveze-
tem Firányiékhoz.

Szenci:

Egy-két dolgotk...

Nagy I.:

Ide figyeljen, öreg tökös! Ha ezek egy-
szer elkapják a szakállát, többé nem en-
gedik el.

Szenci:

Öreg szakáll az már..

Nagy I.:

Ha estig meglapul, az éjszaka kiveze-
tem a határba Pavozsánszkiékhoz. Ott biz-
tonságban lesz. Néhány nap múlva már vis-
szajöhet velük.

Szenci:

A határba?

Nagy I.:

Igen.

Szenci:

A varjak közé?

Nagy I.:

A fene ott egye meg a varjakat!

Szenci:

Nem kedvelem a varjakat. Erőszakos ma-
darak. A városi madarakat szeretem: a
fecskéket, meg a feketerigókat. Nagy
városi parkban szeretnék most sétálni,

ahol feketerigók fészkelnek. Gyermekkoromban egyszer...

Nagy I.:

Bevárja őket?

Szenci:

Csinálom a magam dolgát. Nem akar vásárolni valamit? Szívesen kiszolgálom.

Nagy I.:

Semmit sem akarok vásárolni.

Szenci:

Hitelben sem?

Nagy I.:

Hitelbe sem.

Szenci lehajol, a pult alatt kotórász, csomagol valamit. Felemelkedik, kis csomagot tart a kezében. Megkerüli a pultot, Nagy Istvánhoz megy, átnyújtja neki.

Szenci:

Tessék. Ajándékban adom.

Nagy I.:

Miért?

Szenci:

Mert én vagyok a leghülyébb zsidó boltos a környéken. Különben már régen meggazdagodtam volna, és nem lennék itt.

Nyilik az ajtó, Szakács lép be, egy német tiszttel és két német katonával.

Szakács:

Mi van a kezében?

Nagy I.:

Vásároltam...

Szakács Nagy Istvánhoz lép, kikapja kezéből a csomagot, a pulthoz csapja, csörrenés hallatszik. A két német katna Szencit kutatja át.

Szakács kibontja a csomagot, kilenc lázmérő van benne, az egyik összetört, higanygömböcskék futkároznak a csomagolópapíron.

Szakács:

Mi ez?

Nagy I.:

Lázmérők. Egyet összetörtél, Kifolyt belőle a higany.

Szakács:

~~Minek~~ Minek neked ennyi lázmérő?

Nagy István az ujjaival lökdösi a kis higanygömböket.

Nagy I.:

Hasznos dolgok ezek. Beteg embereknek.

A tiszt parancsot ad, a katonák elvezetik Szencit. A tiszt kutatni kezd, a pult alatt meg a polcokon.

Mond valamit Szakácsnak.

Szakács:

Hol van a boltajtó kulcsa?

Nagy I.:

Nem tudom.

A tiszt és a Szakács beszélnek valamit, halkán németül.

Szakács:

Te itt maradsz! Ne nyulj semmihez.
Es senki se jöjjön be.

Nagy István becsomagolja, a sebrete teszi a lázmérőket. Fűl a pult-ra, rágyújt.

A tiszt és a Szakács kimennek az udvarra, végigjárják a házat. Átkutatnak minden helyiséget, felturják a szobákat, konyhát, pincét, padlást. Egyre dühösebbek, nem találnak semmit. Bemennek a fészerbe.

A boltba Kuka Pali surran be. Kérdően néz Nagy Istvánra az rosszkedvűen mutatja, hogy mi történt. Kuka Pali is felül a pultra, rágyujt.

Az udvar felől bejön Szakács György a boltba. Kulcsot hoz magával, bezárja a boltajtót. Csak azután int Nagy Istvánéknak.

Szakács:

~~Itt~~ Ti gyertek velem.

Kivezeti őket az udvarra, onnan be a fészerbe. Odabent megvan tisztitva az a sarok, ahol Nagy Istvánék régen betonoztak. A német tiszt áll ott, sarkával kopogtatja a padlózatot, az üresen kong. Szakács két csákányt lök eléjük.

Szakács:

Szagassátok fel a betont.

Nagy István és Kuka Pali egymásra néznek, aztán szó nélkül munkához látnak. A tiszt és Szakács távolabbról figyelik őket. A tiszt kikapcsolja pisztolytáskáját.

Nagy Istvánék felszagatják a betont, félreállnak.

Nagy István:

Készen vagyunk.

Szakács és a tiszt a veremhez mennek,
belenéznek. A verem alján apró ál-
latkák mozognak. Szakácsék hátrahő-
kölnék.

Szakács:

Az Uristenit! Patkányok!

Nagy I.:

Nem patkányok. Kisnyulak.

Szakács:

Hogyhogy kisnyulak?

Nagy I.:

Az én nyulaim odaátról lefurtak a
föld alá, és itt fiadtak meg.

A nyulak szeretnek a föld alá bujni.

Nagy István egy zsákdarabot kerit,
le akarja takarni a vermet. Szakács
és a tiszt posmognak, nagyon dühösek.

Szakács:

Menjetez innen.

Nagy István letakargatja a vermet.

Nagy I.:

Ne fázzanak meg ezek a szegény kis
nyulak.

Szakács:

Menjetez innen az anyátok kinjába.

Nagy István lassan elindul, nyomá-
ban Kuka Peli. Keresztül mennek az
udvaron, ki az utcára. A bezárt bolt
előtt fanyarul összemosolyognak. Tá-
volról ismét hallatszik az ágyudörgés.

Este kint az utcán. Az ágyulö-
vések most már közelebbről hal-
latszanak, időnként a felvilla-
nő torkolattüz is látszik, a lö-
vedékek meg néha egészen közel
csapódnak ~~h~~ le.

Az bolt előtti téren Kuka Pali
járkál, és minden robbanás után
vidáman sikolt egyet.

A fal mellett Nagy István igyek-
szik hazafelé. Az utca tuloldalá-
ról Harmat János szólítja nevén
a sötétből.

Nagy István mereszi a szemét a
sötétbe, megáll, azután átszalad
a tuloldára. Az egyik kapualjból
Harmat lép elő, egyenruhában.

Összeölelkeznek.

Belekarol Harmatba, átvonszolja az
utcán, bemennek Nagy Istvánéhoz.

Harmat:

Pista! Nagy Pistg!

Nagy I.:

Vitéz ur! Hát mégis megusztad?

Harmat:

Megszöktem. Ha elkapnak a németek
~~нигухи~~ vagy a csendőrök, kivégeznek.

Nagy I.:

Van azoknak most elég bajuk. Holnap
vagy holnapután már elpucolnak innen

Harmat:

Nem merek hazamenni. Hátha keresnek.

Nagy I.:

Gyere hozzánk. Nem lesz semmi baj.

Nagy Istvánék szobája: Az asszony
varr, egy hároméves kisfiu a sa-
rokban egy kisnyulat dajkál.

A szobában még két-három nyul sza-
ladgál. Nagy Istvánné felugrik. Har-
mat nyakába borul.

N. Istvánné:

Harmat Jani! Hát élsz még? Istenem,
milyen büdös vagy. De az a fontos,
hogy élsz.

Nagy István felkapja kisfiát nyulas-
tól együtt, leül velük az asztalhoz.
Kintről behallatszik az ágyüdörgés
és Kuka Pali sikoltozása.

Nagy I.:

Kinálj meg bennünket valamivel.

N. Istvánné:

Mindjárt.

Az asszony megpróbál egy kis rendet
esimálni a szobában, Harmat leül az
asztalhoz, megsimogatja a kisfiu fe-
jét.

Harmat:

Szép gyereketek van.

Nagy I.:

Fél a háborutól. Azért hoztam be
neki a nyulakat. Azok is félnek a
háborutól.

Harmat:

Én is félek.

Nagy I.:

Akkor játszál te is a nyulakkal.

Vagy feltörök neked egy lázmérőt és játszál a higanygolyókkal. A gyerekek is úgy szokott.

Harmat:

Lázmérőt?

Nagy István int a feleségének, az odahoz egy lázmérőt, Nagy István letöri a végét, kiönti belőle a higanyt. A gyerekek boldogan bökdösi a higanygolyócskákat.

Nagy I.:

Hát így.

Harmat:

Honnan neked ennyi lázmérő.

Nagy I.:

Az öreg zsidó adta mielőtt elhurcolták

Harmat:

Elhurcolták?

Nagy I.:

El. Én voltam az utolsó vevője.

Mindenáron meg akart ajándékozni valamivel. Éppen^a lázmérők akadtak a kezébe.

Van még három. Ha nagyon félnénk...

Odakint ismét Kuka Pali sikoltozása hallatszik.

Harmat:

A Kuka Pali mit csinál ott kint?

Nagy I.:

Élvezi a robbanásokat. Most ő is hall A robbanásoktól megremeg a föld, azt érzi. Olyan mintha hallana. Rettentően élvezi.

Harmat:

Ő az egyetlen

Az asszony pálinkásüveget és két poharat tesz az asztalra, tölt a poharakba. A két férfi iszik.

Nagy I.:

/az asszonyhoz/ Készíts ki ruhát is. Jani át akar öltözni.

Nagy Istvánné:

Miért?

Nagy I.:

Neki is bűdös a mundér.

N. Istvánné:

Akkor meg is mosakodhatna.

Harmat:

Persze. Megmosakodnék. Hetek óta nem mosakodtam.

N. Istvánné:

Hozok meleg vizet.

Az asszony kimegy a konyhába.

Nagy Isrván tölt a poharakba.

Nagy I.:

A túlélők egészségére.

Isznak. Az asszony visszajön bavorral, egy székre teszi, meleg vizet önt bele. Harmat feláll, derékig meztelenre vetkőzik, mosakodni kezd. Nagy Istvánné kezdi előszedni a civil ruhát.

Kivágódik az ajtó. Szakács és Kuglic lép be. Szakács civil ruhában de Árpád sávval a karján, pisztoly-

lyal az oldalán, Kuglic ~~szesz~~
csendőr egyenruhában, géppisz-
tollyal. Becsukják az ajtót, fe-
nyegetően néznek körül, azután
Harmaton állapodik meg a tekinte-
tük. Harmat félmeztelen, rémül-
ten áll, Nagy István ülme marad,
tovább dajkálja a fiát.

Harmat:

Én...

Nagy I.:

Szépen összejöttünk. Leültök, vagy csak
benéztetek?

Szakács:

A vitéz is tisztálkodik?

Nagy I.:

Ráfér. A frontról jön.

Szakács:

Szabadságolta magát, mi?

Nagy I.:

Rászolgált.

Szakács:

Látom, a civil ruha is elő van készít-
ve. Bűdös a háború, mi?

Nagy I.:

Tul sokáig tartott.

Szakács:

/'Harmatra mutat/' Az ilyenek miatt
tart sokáig. Régen megnyerhettük vol-
na. De majd rendet csinálunk mi.

Nagy I.:

Nagy I.

Miért nem ültök le?

Szakács:

/Harmathoz/ Vannak papírjaid?

Harmat:

Nincsenek.

Nagy I.:

É Ide figyeljetez tökösök! Miért nem mentetek az irhátokat, amit lehet? /Kuglichoz/ Téged talán még kihuzhatlak a szarból.

Szakács:

Ma már három katonaszökevényt kivégeztünk

Nagy I.:

Egy napra untig elég. /Kuglichoz/ Te is lőttél rájuk?

Kuglic:

Igen.

Nagy I.:

Az baj. Akkor pucolj te is minél gyorsabban, mert fellógnak. A Janit meg hagyd a játék békében.

Szakács oldalba rugja az egyik nyulát, aztán int Harmatnak.

Szakács:

Kifelé!

N.Istvánné:

Szemét ember lett belőled, Szakács Gyuri.

Szakács:

Nevessetek ezen is. Ti mindenem tudtok nevetni.

Tuszkolják kifelé Harmatot,

Nagy István leveszi a kisfiut, fel-
áll.

Nagy I.:

Mit akartok vele?

Szakács:

Úlj csak le szépen. Mindjárt visszajö-
vünk.

Kilökdösik Harmatot, Nagy István
és felesége állva maradnak, a kis-
fiu felsir. Kintről rövid géppisz-
tolysorozat hallatszik.

Szakács és Kuglic csakhamar vissza-
tér. Szakács közbejárja a szobát,
megsimogatja a siró gyerek fejét,
leveszi a kardot a falról.

Nagy I.:

Lelőttétek?

Szakács:

Te is azt érdemelnéd. De lehet, hogy
meguszód olcsóbban.

Nagy Istvánék udvara. Az utcáról
Kuka Pali jön be, az udvarban majd-
nem belebotlik Harmat holttestébe.
Lehajol, vizsgálgatja. Azután
lábujhegyen a házhoz oson, halkán
benyit a konyhába, onnan belép a
szobába. Gyorsan kiiskol az ud-
varra.

A szobában: Nagy Istvánné az aj-
tó előtt áll, gyűlölködve nézi
Szakácsot.

N.Istvánné:

Ne merj az uramhoz nyulni!

Szakács durván félrelöki az asz-
szonyt. Nagy István neki akar men-
ni Szakácsnak.

Nagy I.:

A kurva anyád!

Kuglic elállja az utját, mellé-
nek szegezi a géppisztolyt, las-
san kituszkolja a szobából. Ki-
mennek az udvarra.

Szakács Nagy István f torkának
szegezi a kardot.

Szakács:

Ne mozdulj, mert átszurom a torkodat.

Szemének szegezi a kardot.

Nagy István mozdulatlanul áll,
oldalról Kuglic fogja rá a gép-
pisztolyt.

Ne mozdulj, mert kiszurom a szemedet.

A gang felől eldördül két lövés.

Szakács alvágódik, Kuglic sarkon
fordul, még egy lövés és ő is
összessuklik.

Kuka Pali jön elő a sötétből,
kezében a forgópisztoly.

A házból kirohan Nagy Istvánné,
megáll egy pillanatra, azután
sirva férje nyakába borul.

Nagy I.:

A tőkös megmentette a bal fületem.

Nagy Istvánné:

Mi történik itt velünk?

Nagy I.:

Még mindig élünk.

N. Istvánné:

Mi történik itt? Mit csináljunk?

Bentről egyre hangosabb gyereksírás hallatszik.

Nagy I.:

Menj be, fektesd le a gyereket. Mi majd levisszük őket a fűzfák alá.

N.Istvánné:

Rettentően félek.

Nagy I.:

Altasd el a gyereket. Meg a nyulakat is.

Az asszony szabódva bemegy a házba. Nagy István int Kuka Palinak, megfogják az egyik hullát, cipelni kezdik le a kert végébe a fűzfák fákhoz.

Valamivel később Nagy Istvánné konyhájában: az asszony egy heverőn ül, sir. Nagy István lép be, hozza a kardot, leül a felesége mellé.

Nagy I.:

Elaludt a gyerek?

N.Istvánné:

Ei.

Nagy I.:

Ne sirj.

N.Istvánné:

Mi is meg fogunk halni.

Nagy I.:

Nem tart már sokáig. Mi élni fogunk.

N.Istvánné:

Eltemettétek őket?

Nagy I.:

Lefektettük őket a fűzfák alá.

Holnap, vagy holnapután eltemetjük őket a temetőbe. Bakos mellé. Én meg a tökös egész ~~nap~~ nap őrséget fogunk állni. Ő a pisztollyal én meg a karddal.

Kintről egyre gyakrabban hallatszanak a robbanások, felhangzik

Kuka Pali rikoltozása is.

N.Istvánné:

Miért nem megy már haza a Pali? Vagy it is alhatna.

Nagy I.:

Nagyon boldog. Azt hiszi, hogy megmentette az életemet... Lehet, hogy igaza is van.

N.Istvánné:

Megöltek volna?

Nagy I.:

Nem tudom. A fületem levágta volna, az holt biztos. Később esetleg...

N.Istvánné:

Sohasem tudott nevetni. Mindig csak gyűlölködött és gunyolódott. De nem tudott hangosan nevetni. Ha ez még sokáig tart attól félek, hogy majd mi is...

Nagy I.:

Halgass!

Nagy István feszülten figyel.

Kintről Kuka Pali most más állandóan rikoltozik. Nagy István feláll.

Baj van. Történt valami.

N.Istvánné:

Ugyanugy nyerit, mint eddig.

N.István:

Nagy I.:

Nem. Nem ugyanugy.

Indul kifelé, az asszony bele
kapaszkodik.

N.Istvánné:

Ne menj ki.

N.István:

Meg kell nézнем. Mindjárt vissza jövök.

Nagy István kimegy az utcára,
futni kezd a hang irányába.
Kuka Pali guggolva rikoltozik,
kezét a hasára szoritja. Nagy
István feltámogatja, vonszolja
a ház felé.

Belépnek a konyhába, Nagy István
a heverőre fekteti Kuka Palit,
aki most már csak halkán sóhaj-
tozik.

Nagy I.:

Megsebesült. Be kell kötätzni. Hozz egy
lepedőt.

Az asszony odamegy Kuka Palihoz
kigombolja a kabátját. Remegve
fordul a férje felé.

N.Istvánné:

Haldoklik. Látszanak a belei.

Nagy I.:

Azt mondtam, hogy hozz egy lepedőt, az
uristenit.

Az asszony bemegy a szobába.
Nagy István a sebesülthöz lép,
megnézi, hátrál egy kicsit.
Kuka Pali az ágyról mutogat, kö-
nyörög valamiért Nagy Istvánnak,
aki konokul rázza a fejét.

«Az asszony visszajön, lepedőt lepedőt kezd hasogatni, a lepedőcsikokat összehajtogatja, Kuka Pali hasára helyezi. A vér mindjárt átüt a fehér lepedőn. Kuka Pali tovább könyörög Nagy Istvánnak. Az egy ideig még tiltakozik, aztán elmosolyodik, bölint. Kuka Pali visszamosolyog. Nagy István félretolja a feleségét.

N. István:

Vezessük ki az udvarra.

N. Istvánné:

Az udvarra?

Nagy I.:

Igen.

N. Istvánné:

Dehát...

Nagy István leinti. Felsegitik Kuka Palit, kivezetik az udvarra.

Nagy I.:

Engedd el.

Elengedik Kuka Palit, az gőryedten áll az udvar közepén.

Nagy István a gang széléhez megy, előveszi a forgópisztolyt, elindul a sebesült felé.

N. Istvánné:

Mit akarsz csinálni?

Nagy I.:

Menj be!

N.Istvánné:

Nem megyek!

Nagy I.:

Legalább fordulj el.

Az asszony nem mozdul. Nagy István felemeli a pisztolyt, lő, Kuka Pali hátra tántorodik, még egyszer lő, Kuka Pali hanyatt vágódik.

Nagy István leül a gang szélére, a pisztolyt nézi. A felesége mellette ül

N.Istvánné:

Megölted!

Nagy I.:

Ő kért rá. Nem akart szenvedni. Haldoklott már.

N.Istvánné:

Haldoklott már.

Nagy I.:

Egyedül fogok őrt állni. Egy játékkarddal meg egy játékpisztollyal. Ebben is már csak egy golyó van.

L E J E L E N T É S

VIRÁGOS KATONA

rádiójáték

Gion Nándor regényét rádióra alkalmazta és rendezte

Bozó László

I.rész

S z e r e p l őr k :

Rojtos
Török Ádám
Rézi
Gilike.....
Johann Shank.....
Stephan Krebs vizimolnár.....
Szentigaz.....
Simon.....
A Bango ikrek.....

(Citeraszó hallik, messzi pásztorének.)

Rojtos: Az én őseim a Rongyos Gallaiak nem voltak földturó vakondemberek, pásztorok voltak és ROJTOS csúfnevüket a cifra, vagy esetleg rongyos szürjeikről kapták. Nem sokat tudok róluk, nem is itt, Szenttamáson éltek; valahol fenn észak-Bácskában, a Topolya, a Csantavér és Zenta közötti réteken őrizték a birkákat. Sehol sem telepedtek meg hosszabb ideig, legfeljebb házasodni tértek be valamelyik faluba, aztán vándoroltak tovább a birkákkal: Apám nem szívesen beszélt pásztor-őseiről, egy kicsit szégyenkezett miattuk és a Rojtos csúfnévre is mindig haragudott. Fiatal korában, még az apám Rojtos Gallai Pál is pásztor volt. Egy nyáron lejött egészen Szenttamás alá a birkanyájjal s aztán nem is ment vissza. Én mindig szerettem a Rojtos Gallaikat és mégjobban megszerettem őket, amikor az apám elmondta, hogy a Rojtosok valamennyien citerán játszottak és szépen is énekeltek. Apám megőrizte a család régi citeráját, esténként, ha nem volt tulságosan fáradt, citerázott és énekelt nekünk.

Rojtos (folyt.) Tulajdonképpen ennek az öreg családi citerának köszönhettem, hogy az iskola befejezése után nem kellett elszegődnöm béresnek, vagy napszámosnak. Jártam a házi bálokat, melyeket szombat, vagy vasárnap esténként többnyire fiatal házaspárok rendeztek, akik nem akartak elmenni a Kiss János kocsmájába, táncoltak citeraszóra is; így kellemesebb, főleg olcsóbb volt nekik. Egy napon elmentem ki a devecseri rétre, pásztorokat keresni, ahol a Bangó fiúkra akadtam.

Bangó I. : Elhoztad a citerádat?

Rojtos: Ki ez a fiú?

Bangó I. : Meztelen seggű Zöld utcai.

Bangó II. A Szegieknél szolgál, azoknak a birkáit őrzi.

Rojtos: Hogy hívják?

Bangó I. : Török Ádámnak.

Bangó II.: Vagyis Csoszogó Török Ádámnak.

Bangó I. : Mindíg idehajtja a birkákat a mi tarlónkra.

Rojtos: Miért nem kergetitek el?

Bangó I. : Szereted a lépesmézet?

Rojtos: Miért nem kergetitek el ezt a Zöld utcait?

Bangó II. : Hosszú szög van a botja végében.

Rojtos : Értem már. Félték tőle.

(Birkabőgés közeledik)

Rojtos : (belső) Nem hasonlít a Virágos Katonára, meg nem is igazi pásztor, de tetszik nekem, hogy nem ijed meg a Bangóktól.

Bangó I. : Na Rojtos!

Bangó II. : Itt a lépesmész.

Török Á. : (távolról) Vágd a pofájukba.

Bangó I. : Cszozogó, tőled senki sem kérdezett semmit.

Török Á.: Cszozogó az anyátok. Vágd a pofájukba a lépesmézet, biztosan méheket raktak bele. Gyere! Hagyjuk itt ezeket.

- Török Á.: Utálok ezeket a Bangókat. Mindenkit meg akarnak tréfálni és mindenkit kiröhögnek.
- Rojtos : Tőled félnek.
- Török Á. : Meghiszem azt! De mindenki mással kikezdenek. Arra a szegény Gilikére még rá is lőttek egyszer.
- Rojtos : A kis kanászra ?
- Török Á. : Igen. Ismered?
- Rojtos : A Kálváriáról szoktam látni minden reggel, amikor kihajtja a disznókat.
- Török Á.: Mit csinálsz te minden reggel a Kálvárián?
- Rojtos : (" A " Virágos Katona zenei motivumban)
Figyelem az embereket. A Kálváriáról még a házakba is be lehet látni.
- Rojtos : És Gilikét is látom minden reggel. De nem tudtam, hogy rálőttek a Bangók.
- Török Á.: Bangóknak van egy elöltöltő régi puskájuk, az ikrek egy este megtöltötték puskaporral, elrejtőztek a kukoricásban, és amikor Gilike a közelükbe ért, rálőttek. Persze golyó nem

Török Á.: volt a puskában, de akkorát szólt, mint egy ágyú, és Gilike összeesett, talán még a szíve is megállt. Az öreg Szegi talált rá, és később elintézte, hogy felvegyék falusi kanásznak. Azóta utálok a Bangókat. Tégeg hogy hívnak?

Rojtos : Rojtos Gallai Istvánnak.

Török Á.: Miért Rojtos ?

Rojtos : Mert az öregapám még pásztor volt és cifraszűrben járt. De te miért vagy Csoszogó ?

Török Á.: Azért, mert az én öregapám meg sánta volt.

Rojtos : Én szeretem a Rojtos nevet.

Török Á.: A Tukban sok a gazdag ember, igaz?

Rojtos : Nem túl sok. Van ott jónéhány gazdag paraszt, de a többségük szegény.

Török Á.: De vannak gazdagok is, és te a Kálváriáról belátsz a házukba.

Rojtos: Akiknek én belátok a házukba, azok közül a leggazdagabb az Istenes Bibic Mihály.

Rojtos: Mindennap két megrakott szekérral tér haza és minden pénteken kihordja a piacra és eladja azt, amit összelopkod a földeken.

Török Á.: A Bibic Mihály az istenes tolvaj ... ki gondolta volna.
Egyszer majd elmegyek veled a Kálváriára.
Megnézem magamnak ezt az Istenes Bibic Mihályt.

(zenei átkötés, csendes távoli harangszó)

Rojtos : Hogy kerülsz ide, a Kálváriára?

Török: Megigérttem, hogy eljövök egyszer. Nem emlékszel? Meglessük az Istenes tolvajt, aztán ha elmegy hazulról, elszedjük a pénzét.

Rojtos: Micsoda?

Török Á.: Elszedjük Istenes Bibic Mihály pénzét. Te mondtad, hogy rengeteg pénze van.

Rojtos : Én nem fogok lopni senkitől. És itt te sem fogsz lopni.

Török Á.: Mondd, miből élsz te?

- Rojtos : Citerázom.
- Török Á.: Mint egy cigány. Mint a Bogár cigány.
- Rojtos : De legalább nem lopok senkitől.
- Török Á.: Az Istenes Bibic mindenkitől lop. Én majd lemegyek a házába, körülnézek, te pedig innen a Kálváriáról figyelsz...
- Rojtos : Nem !
- Török Á.: Akkor egyen meg a fene! Majd hívok valakit a Zölt utcából, aki segít nekem.
- Rojtos : Hát jó. Majd figyelek innen a Kálváriáról, de ha elkapnak, én semmit sem tudok, nem is ismerlek.
- Török Á.: Ez a beszéd. A pénzt meg elosztjuk.
- Rojtos : Nekem nem kell abból a pénzből.
- Török Á.: Így még jobb. Te nyavalyás tuki. Azt szeretném tudni, mi a fenének jársz ide mindennap.
- Rojtos : Gyere. Látsz valami furcsát ezen a katonán?

Török Á.: Ki festette ezt a képet ?

Rojtos : Nem tudom.

Török Á.: Egész biztos, hogy sohasem fogott korbácsot a kezében.

Rojtos : Mást nem veszel észre ?

Török Á.: Nem. Figyelj csak, most megy el Istenes Bibic Mihály.

Rojtos : Gyere ne majrézz! Előbb nézzünk be a konyhaablakon. Úristen!

Török Á.: Mi van ?

Rojtos : Nézd meg! Nézd meg magad! (Förtelmes ez a bűz! Mindjárt elhányom magam.)

Török Á.: Odanézz! Három kisgyerek. Ki vannak kötve az ágy lábához.

Rojtos : És ott, a szoba közepén az a lyuk, oda mászkálnak, kusznak, addig engedi a zsinor. A lyukban meg kihűlt, főtt kukoricaszemek.

Török Á.: Gyerünk innen.

Rojtos :

Fussunk !

(átkötő zene)

Török Á.:

Ennek a nyomorultnak biztosan nincsen pénze,
mert ha volna, nem kötötte volna a gyerekeit
az ágy lábához.

-.-.-.-

(zenei átkötés - malomnyikorgás)

Shank : (lovasszánon érkezik. Bekiált a malomba)
Stefan ! Stefan ! Gyere, öltözz fel és
ülj föl a szánra !

Stefan : (nagyon másnapos)
Messzire megyünk?

Schank : Majd meglátod. Mutatni akarok neked va-
lamit
(a szán elindul)

Látod ott a téглаégető kemencéket ? Évekig
ott dolgoztam.

Stefan : Tudom. Ezt akartad megmutatni ?

Schank : Évekig gyurtam itt a rengeteg vályogot...

Stefan : Tudom.

Schank : ... szépen kupacba raktam őket, szalmát rak-
tam közéjük, az egészet körültapasztottam,
aztán meggyújtottam a szalmát.

Stefan : Tovább.

Schank : Bűdös, sárszagú füst ki ebből az össze-
tákolts, nyomorult kemencéből,

- Schank : fojtogatott és vörösre marta a szemet, de ezzel igazán nem lehetett törődni, újabb vályogkupacot kellett csinálni, azt is körül tapasztani, meggyújtani a szalmát, aztán az elsőt szétbontani, kiszedni a még meleg téglákat... Mindennap füstös és koszos voltam. Még a fogaim is kormosak voltak. Nagyon nehéz és nagyon piszkos munka volt, elhiheted.
- Stefan : Elhiszem.
- Schank : Évekig csináltam. Most pedig...
- Stefan : Most pedig téglagyárad van.
- Schank : Igen, most téglagyáram van.
- Stafan : Nekem nincs téglagyáram. Nekem van egy feleségem, akinek azt ígértem, hogy gazdagok leszünk és aki most naphosszat a kezeit siratja. Ezenkívül van két lányom, akiket egy-két év múlva tisztességesen férjhez kellene adni. És van két kicsi fiam.

Stefan : És valamennyien ott ülnek egy átkozott szélmalomban.

Schank : Még jó, hogy néha eszedbe jutnak.

Stefan : Szégyellem magam előttük. Egyszer berugtam, elmentem a Szívhez, és órák hosszat kódorogtam a Gavanski-féle vizimalom körül. Az öreg Lestárt, a molnárt lestem és azt kívántam, hogy bárcsak halna meg...

Schank : Elmentünk a Gavanskihoz. Tartozik nekem egy kis pénzzel.

Stefan : Tudom. Még a nyáron hallottam valakitől a kocsmában.

Schank : El fogunk menni hozzá.

Stefan : Most nem vagyok részeg. Nem akarok senkit sem kikutni a helyéről.

Schank : És a kormospofájú téглаégetők?

Stefan : (lassan megéri és egyre hangosabban nevet)

Rézi : Elköltözünk innen. Szerb karácsonykor el-
költözünk ebből az átok szélmalomból.

Gilike : Hová?

Rézi : A Szívhez. Az apám nagyon boldog. Mindig
vizimalomban szeretett volna dolgozni.

Gilike : (kétségbeesik)

Sok ember szokott lenni a Szivnél.

Rézi : Apám azt mondja, hogy mostmár biztosan gaz-
dagok leszünk.

Gilike : Nem jöttök többet ide vissza ?

Rézi : Soha többet. Nagyon rossz volt nekünk ebben
az átok szélmalomban. Alig várjuk már a szerb
karácsonyt.

Gilike : Szerb karácsonykor ide mindig lovasok jönnek.

Rézi : Lovasok ? Miféle lovasok ?

Gilike : Szerbek. Náluk ez a szokás. Lórá ülnek. Ki-
jönnek ide és rohangásznak a legelőn meg a
szélmalom körül.

- Rézi : Gondolod, hogy most is kijönnek ide?
- Gilike: Biztosan kijönnek. Tavaly is itt rohangásztak.
- Rézi : Nagyon érdekes lehet. Szeretem a lovasokat.
Majd megmondom apámnak és várni fogjuk
őket.... Te tudsz lovagolni ?
- Gilike : (s z ü n e t) Nem tudok.
- Rézi : Gondolhattam volna. Rondák a körmeid. Miért
nem vágod le őket?
- Gilike : Ha akarod, elmegyek innen.
- Rézi : Maradj itt. Mindjárt hozok egy ollót és rendbe
teszem a körmeidet. Látod ennyi az egész. Add
ide a másik kezedet.
Ők maradjanak csúnyák.
- Rézi : Kicsodák ?
- Gilike : Ők, mindannyian, ezen a kezemen.
- Rézi : Ó, persze, maradjanak csúnyák, ha úgy akarod.

(ZENEI ÁTKÖTÉS)

Török Á.: Hallottad? Hallottad ? Istenes Bibic Mihály tíz láncc földet vett a Devecserben...

Rojtos : ... és ezenkívül megvásárolta a Mengyiék házát a tuki dombon. Már költözik is fel a dombra.

Török Á.: Hát igaz ?

Rojtos : Úgy látszik mégis volt pénze.

Török Á.: Rengeteg pénze volt. Boldogabb volt, mint a Virágos Katona.

Rojtos : Ez nem igaz. Egyáltalán nem hasonlított a Virágos Katonára.

Török Á.: Boldogabb volt.

Rojtos : A Virágos Katona nem a pénz miatt boldog.

Török Á.: Hanem miért ?

Rojtos : Nem tudom. De azt biztos, hogy nem a pénz miatt.

Török Á.: Gyere el hozzánk! Kérdezd meg a Szentigaz-
tól, hogy miért boldog a Virágos Katonád.

Rojtos : Ki az a Szentigaz?

Török Á.: Egy öregember. Kártyából szokott jósolni.
Mióta a bátyáim Brazíliába készülődnek.

(ZENEI ÁTKÖTÉS)

Szentigaz : Már megint a tűz... egészen apró, vörös
lángok, ... nem világít semmit... éppen
hogy látszik... Mintha egy mocskos folyó
mélyén... alig világít valami... nem folyó-
víz... nem tenger...ez betegség... Ne men-
jetek Brazíliába!

Simon : (távolról, szöveggel közelít)

Téged nem ismerlek, hogy kerülték ide?

Török Á.: Velem jött ez a nyavalyás tuki.

Simon: Úgy, szóval nyavalyás tuki!

Simon : Magasabb vagy nálam, de sohasem leszel olyan erős, mint én. Nam ajánlom, hogy találkozz velem a Kiss János kocsmájában.

Simon : Nem is neked való hely. Néhányszor már kihajigáltam a tukiakat onnan.

Török : A kis Simon sógor megint henceg!

Simon : Egyedül ezekkel a Csoszogókkal nem bírtam még elbánni. Mindenki mást a földhöz vágok itt, a Zöld utcában, a tukiakat is kihajigálom a kocsmából, a Csoszogókkal azonban nem boldogulok. Nagyon magasak. Felemelnek a földről, még mielőtt rendesen elkaphatnám őket. Pedig náluk is erősebb vagyok.

Török Á.: Nem félek tőled kis sógor.

Simon : Majd meglátjuk. És a bátyáiddal is elbánok, mielőtt kimennének Braziliába.

Török Á.: Halljuk, mit jósol Szentigaz egy nyavalyás tuki-
nak!

Rojtos : Valakiről nagyon szeretném tudni, hogy miért boldog.

Szentigaz : Nagyon nehéz. A kártyák nem vallanak mindenkiről. De azért megnézhetjük, hogy valóban boldog-e az a valaki, és közben lehet, hogy kiderül az is, hogy miért boldog.

Rojtos : Nézzük meg!

Szentigaz : Keverd meg háromszor a kártyákat, és háromszor tedd ki az asztalra a hetedik lapot. Közben ne gondolj senki másra, csak arra, akiről meg akarod tudni, hogy miért boldog.

Rojtos : (kever, sorban mondja; makk király, ismét zöld király, piros tizes)

Szentigaz: Élő emberre gondoltál?

Rojtos: (döbbenten)

Nem... nem egészen.

Szentigaz : Elfáradtam. Átülök a kemence mellé.

Rojtos : Haragszik rám?

Szentigaz : Nem haragszom.

- Rojtos : Számomra a Virágos Katona majdnem élő ember, tulajdonképpen.
- Szentigaz : Ki az a Virágos Katona ?
- Rojtos : Képeken lehet látni ... Szeretnék megtanulni jósolni.
- Szentigaz : Hány hónapra születted?
- Rojtos : Rendesen, kilenc hónapra, mint mások is.
- Szentigaz : Neked sohasem fognak vallani a kártyák.
- Rojtos : Nem értem.
- Szentigaz : A kártyák csak annak vallanak, aki hét hónapra született, mégpedig az esztendő hetedik hónapjában, és sorrendben a hetedik gyerek.
- Rojtos : Maga hét hónapra született?
- Szentigaz : Igen. És az esztendő hetedik hónapjában és a hetedik gyerek is vagyok. Nekem vallanak a kártyák.
- Rojtos : Én tehát nem tanulhatok meg jósolni?

Szentigaz : Nem. Kevés embernek vallank a kártyák.
Rojtos : Az mind igaz, amit rólag vallottak a kártyák?
Szentigaz : Nagy szerencse áll előtted. Ez szentigaz.

(ZENEI ÁTKÖTÉS)

Rojtos : Beteg vagy ?
Gilike : Nem.
Török : Nagyon beteges szinde van... Akartál mondani nekünk valamit?
Gilike : Szeretnék... Szeretnék játszani az ujjaimmal. Szeretném, ha megnéznétek.
Török : Rendben van. De előbb zavard el ezt a ronda dögöt. Folyton az agyarait mutogatja felénk.
Gilike : Nem bánt ő senkit, még a hátára is rá lehet ülni. De azért odébbterelem. Kussté! Hé...
Rojtos : Biztos, hogy nem vagy beteg?

Gilike : Nem vagyok beteg. Mindjárt játszom nektek.
Tél van, magas hó borítja a földeket, Gilike magányosan áll a behavazott pusztaságban. Egyszerre lovasok jelennek meg. Durva, röhögő lovasemberek! Vadul nyargalásznak Gilike körül. A lovak patái Gilike arcába csapják a havat. A lovasemberek gunyosan kiabálják, hogy Gilike soha nem fog megtanulni lovagolni. Erre megjön az Eredei Ember, szétszórja a gúnyolódókat...

Rojtos : (sűgva Gilike története alatt)

Figyeld az arcát.

Török : Miért?

Rojtos : Figyeld, hogy nevet-e?

Török : Nem nevet.

Rojtos : Biztos vagy benne? Mint egy békésen alvó kisgyerek, olyan az arca, és komoly arccal nevet.

Török : Mi bajod van? Láthatod, hogy nem nevet. Egyáltalán nem nevet.

Gilike : (a dialógus alatt folyamatosan mondva)

... megjön a Kopasz Halász is, csónakján elviszi Gilikét, egy nagy füves rétre, ahol egy szép pejló áll felnyergelve, Gilike felül a lóra és szélesebesen elvágat, megy VALAKIhez, aki várja őt... Mostmár elmondhatjátok, hogy Gilike megtanult lovagolni. Mindenkinek elmondhatjátok.

Török : Mindenkinek elmondhatjuk... de hát kinek?

Gilike : Mindenkinek elmondhatjátok. Rézinek is.
Rézinek? Miért éppen Rézinek? Neki elmondhatok magad is.

Gilike : Szeretném, ha ti mondanátok el;

Török : Gyere velünk Szívhez. Odaúszunk a malom udvarához, kihívjuk Rézit és akkor megmondod neki.

Gilike : Nem tudok úszni.

Török : Nem tudsz úszni? Nem baj, majd én kihívom Rézit és akkor megmondod neki.

Gilike : (már könyörögve)

Szeretném, ha ti mondanátok el.

Rojtos : El fogjuk mondani, csak bízd ránk. Minden-
kinek elmondjuk, hogy Gilike megtanult lo-
vagolni. Rézinek is. Gyere ! (és futni kezd)

(ZENEI ÁTKÖTÉS)

Török : /utána futva)

Hahó, Rézi!

Rézi : No, nézd csak, a Csoszogó Török Ádám.
Tavasza óta itt henyél a gáton és most szól
hozzám először.

Török : Mindíg dolgozol.

Rézi : Te meg sohasem dolgozol. Mi ujság a Zöld ut-
cában? Még mindig verekednek a kopasz fejű
gyerekek?

Török : Persze. Te tudsz még verekedni?

Rézi : Valamelyik reggel elvertem két kamasz kölyköt.
Azt mondták Péterre, a kisöcsémre, hogy olyan
csúnya, mint a majom. Tényleg elég csúnya sze-
gény, de azt senki se mondja rá, hogy olyan

- Rézi : csúnya, mint a majom. Tényleg elég csúnya szegény, de azt senki se mondja rá, hogy olyan, mint a majom.
- Török : Orrba vágta őket?
- Rézi : Mind a kettőnek betörtem az orrát. Pedig magasabbak voltak, mint én, alig értem el őket.
- Török : Látszik, hogy te voltál a legrendesebb lány a Zöld utcában.
- Rézi : Az apám nagyon dühös volt; egy-két év múlva férjhez akar adni, én meg még mindig verekszem.
- Rojtos : Gilike azt üzeni, hogy megtanult lovagolni.
- Rézi : Gilike? Lovagolni?
- Török : Az ujjaival játszott nekünk.
- Rézi : Szegény Gilike. Még mindig rondák a körmei?
- Török : Elég rondák.
- Rézi : Sokat segített nekem a Szegedi uti szélmalomban. Egyszer levagdostam a körmeit.

Rojtos : Értem mostmár. Gilike szerelmes beléd.

(Zaj, jajgatás, csobogás.)

Stefan : (közeledik) Az a kis hülye kanász... Egy kan
disznó bevitte a folyóba...lehet, hogy
elmerült.

Rézi : Mégfulladt?

Stefan : Nem tudom. Sötétedik... Nem láttam, hogy
kiúszott volna.

Rézi : Gilike nem tud úszni! Segítsünk neki!

Stefan : Ha tényleg elmerült akkor már régen meg-
halt. De lehet, hogy kiúszott a másik
partra, csak nem láttam.

Rézi : Nem tud úszni.

Stefan : Nem tehetünk semmit. Ha esetleg itt lett
volna egy csónak, amikor a folyóba vitte
a kan disznó... dehát miért ült fel a kan
disznóra?

(ZENEI ÁTKÖTÉS)

Szentigaz : Isten akarata kifürkészhetetlen. Ha Isten
is úgy akarja, két nap múlva földobja a víz.
Ahogy Isten akarja...

Rézi : Ti katolikusok vagytok?

Rostos : Persze.

Rézi : A katolikusoknak gyónniuk és áldozniuk kell, mielőtt meghalnak.

Rojtos : Persze.

Rézi : Gilike nem gyónhatott és nem áldozhatott, mielőtt az az átok kan disznó a vízbe fullasztotta.

Rojtos : Ugyan mit kellett volna meggyónnia?

Rézi : Akkor legalább áldoznia kellett volna.

Török : Az ütődött emberek gyónás és áldozás nélkül jutnak egyenesen a mennyországba a csillogó szárnyú angyalkák közé. Ha egyáltalán létezik ilyen hely.

Rézi : Már-hogyne létezne.

Török : Akkor nincs semmi baj. Gilike mosmár vígan repdes a szárnyaival.

Rézi : Utállak Török Ádám. Ne gyere többet ide!

Török : Oda megyek, ahova nekem tetszik.

Rojtos : Szegény Gilike! Eljött érte a Kopasz Halász, maga mellé ültette a csónakba, és elusztak messzire, ahol senki sem láthatja őket, ahol széles és tiszta a folyó, kétoldalt, a parton pedig sima, zöld rét van. Egy szép, csillogó szőrű pej ló állt felnyergelve azon a réten, olyan szép, amelyet ti még nem is láttatok, és amelyet nem is fogtok látni sohasem. A Kopasz Halász csendesen a part mellé evezett a csónakjával, Gilike kilépett a partra, aztán felült a lóra. A szép pajló széleseben vágatni kezdett azon a sima zöld réten, amely olyan nagy, hogy évekig kell menni, hogy a végére érjen az ember. A ló megállás nélkül vágat, sörénye lobog a szélben, Gilike meg kitárt karokkal ül a nyeregben. Az arca egyáltalán nem olyan sápadt, mint amilyennek ti láttátok, az arca kipirult és olyan békés, mint az alvó kisgyereké. Emelt fővel, boldogan száguld azon a sima zöld réten, és nem is fog megállni addig, amíg oda nem érnek egy helyre, ahol várja őt valaki.

Török: Éppen úgy beszélsz, mint az a szegény ütődött Gilike.

Rojtos : Gilike nem volt ütődött, okosabb volt, mint mi valamennyien. Elkövetett azonban egy nagy-nagy hibát; igazából meg akart tanulni lovagolni. Ha megmarad az ujjainál, és azokkal játszik, már ő volna a legjobb lovas a Világos, és továbbra is a legboldogabb volna köztünk.

Török : Hogyhogy a legboldogabb? Ő volt a legszerencsétlenebb ember, akit ismertem. Mindig sajnáltam.

Rojtos : Csak olyankor volt szerencsétlen, ha nem játszott az ujjával. De amint el kezdett játszani az ujjával, mindjárt megváltozott, boldogabb volt bármelyikünkénél. Még nevetett is. Ugynúgy nevetett, mint a ... mint a Virágos Katona. Ezt tudtam már akkor is, de amíg élt, nem mertem rágondolni nem akartam elhinni, hogy ez a toprongyos kis kanász tudja a Virágos Katona titkát. Pedig tudta és tulajdonképpen nagyon egyszerű az egész; el kell menni onnan, ahol a ronda dolgok történnek, ki kell lépni abból a képből, ahol a Megváltót korbácsolják.

- Török : (gúnnyal) Tényleg nagyon egyszerű. Elmenni onnan, ahol a ronda dolgok történnek. Szólj a kisbírónak, dobolja ki a faluban, hogy mindenki menjen el onnan, ahol a ronda dolgok történnek.
- Rojtos : El akartunk szökni a ronda dolgok elől, el akartuk felejteni Istenes Bibic Mihályt és el is felejtettük.
- Török : (most ő dühös) Mit akarsz? Egész életemben fussak az Istenes Bibic Mihályok elől?
- Rojtos : Nem futni, hanem szépen kilépni kell közülük és elmenni oda, hova éppen kedvünk tartja. Gilike ezt úgy csinálta, hogy elment a Kopasz Halással. A Virágos Katona sokkal jobban begyakorolta magát. Ő addig marad a jó helyeken, amíg csak akar. Az az út fel a Golgotára rettenetesen hosszú, és ő az egészet úgy tette meg, hogy tulajdonképpen egy pillanatig sem volt ott. Semmit sem tudott a megváltó szenvedéseiről, nem is látta a Megváltót, sem a töviskoszorút, sem azt a szerencsétlen

- Rojtos: bámész, köpködő tömeget. Mindenki azt hitte, hogy a Virágos Katona ott van, és dühösen korbácsolja a Megváltót, holott ő még az indulásnál kilépett közülük. Nem akart szenvedni. Elment valahová... mit tudom én, esetleg egy narancsligetbe, vagy más jó helyre.
- Török : Miért nem a Megváltó ment el inkább valami jobb helyre?
- Rojtos : Neki szenvednie kellett. A Virágos Katonának, azonban nem kellett szenvednie. Virágot tűzött a mellére, elment a narancsfák közé, vagy a pálmafák közé, ahol talán lefátyolozott arcú lányok várták, és bizonyára csak akkor jött vissza, amikor a Megváltó már régen kiszenvedett. Akkor nyugodtan leült és megvacsorázott. Ez az, amit mi is megtanulhatnánk.
- Török : Elfutni mindenki elől?
- Rojtos : Nem érted, hogy nem erről van szó? Nem csak erről.
- Török : De, pontosan erről, semmi másról.

- Rojtos : Nem igaz, gyere, felmegyünk a Kálváriára, a Virágos Katonához, kigondolunk egy jó helyet. Most már tudjuk, hogyan kell csinálni. Megpróbálhatnánk odahozni a Kopasz Halászt a csónakjába ülnénk, hátha elvinne bennünket is arra a helyre, ahová Gilikét vinni szokta. Már napok óta készülök erre.
- Török : Úristen! Teljesen megőrültél. Éppen olyan ütődött vagy, mint szegény Gilike.
- Rojtos : Jössz a Kálváriára?
- Török : Miért menjek? Istenes Bibic Mihályokat nézni? Nem. Én többet nem fogok elfutni előlük.
- Rojtos : Akkor maradj köztük. Te is éppen olyan vagy, mint az a nyomorult Istenes Bibic Mihály!
- Török : Micsoda? Mit mondtál ?
- Rojtos : Azt mondtam, hogy olyan vagy, mint az a nyomorult tolvaj. Ő a földekről lop, te meg a halászok varsáiból.

(ZENEI ÁTKÖTÉS)

- Rojtos : Rézi! Rézi!
- Rézi : Talán dolgoztál valahol, régóta nem láttalak.
- Rojtos : Minden úgy van, ahogy meséltem. Láttam Gilikét.
- Rézi : Mit akarsz tulajdonképpen? Részeg vagy?
- Rojtos : Tényleg láttam, nem vagyok részeg. Meg a Kopasz Halászt is láttam, meg a Virágos Katonát...
- Rézi : Miféle Virágos Katonát?
- Rojtos : Nem ismered a Virágos Katonát? Ő az, aki még Gilikénél is boldogabb.
- Rézi : Összevissza beszélsz, semmit sem értek belőle. Megyek vacsorázni.
- Rojtos : Várjál, mindjárt megmagyarázom.
- Rézi : Olyan vagy, mint egy örült.
- Rojtos : Ide figyelj: ott fenn a Kálvárián meg tudom csinálni azt, hogy megjelenjen a Kopasz Halász, és elvigyen oda, ahova akarom. Érted?
- Rézi : Semmit sem értek.
- Rojtos : Várjál. Leülök egy kép elé, ezen a képen van egy katona, akinek virág van a mellén.

- Rojtos : És nagyon boldog. Elkezdem merően nézni a szemét, hogy az én szemem is úgy álljon, mint az övé, közben a Kopasz Halászra gondolok, minden mást elfelejtek. Addig gondolok rá, amíg végre megjelenik, és attól kezdve nem is látok mást, csak őt, a csónakját, meg egy széles, tiszta vizű folyót. A többi már könnyen megy, beülök a csónakjába, és ő elvisz ahova akarom, és én bejárok olyan helyeket, amiket azelőtt sohasem láttam. Érted?
- Rézi : Kezdem érteni. Ez olyasmi lehet, mint amikor álmodik az ember.
- Rojtos : Igen, illetve nem egészen. Sokkal tisztábban látok mindent, mint amikor álmodom.
És azt látom, amit akarok.
- Rézi : Láttad Gilikét?
- Rojtos : Igen. A kopasz Halással először arra a helyre vitettem magam, ahová Gilike is mindig eljárt. Ott volt Gilike, lovagolt egy sima, zöld réten. Nagyon boldog volt.
- Rézi : Honnan tudod; hogy boldog volt?

Rojtos : Látszott az arcán.

Rézi : Jól van. Örülök, hogy boldog és hogy tud lovagolni.

Rojtos : Te is láthatnád.

Rézi : Én sohasem tudnék mindenről megfeledkezni. Rengeteg dologra kell gondolnom... Te sohasem dolgozol?

Rojtos : De, dolgozom. Játsszom citerán a házi bálokon.

Rézi : Tudsz citerázni?

Rojtos : Persze.

Rézi : Én nagyon szeretem a zenét, meg táncolni is szeretek. Egyszer játszhatnál nekem a cite-rádon.

Rojtos : Jó, majd egyszer.

Rézi : Lehet, hogy egyszer a Kálváriára is elmegyek.

Rojtos : Rendben van. Én várni foglak itt minden este.

Rézi : Tényleg azt hiszed, hogy kövér vagyok?

Rojtos : Nem dehogyis. Egyáltalán nem vagy kövér.

Rézi : Török Ádámnak azt mondtad, hogy kövér vagyok.

Rojtos : Messziről úgy láttam. De nem vagy kövér.

- Rojtos : Hanem hol van Török Ádám?
- Rézi : Ő is eltűnt, amikor te. Azt hittem, hogy együtt csavarogtok valahol.
- Rojtos : Nem voltunk együtt. Összevesztünk egy kicsit, úgy látszik még mindig haragszik rám. Ha találkozol vele, mondd meg, hogy jöjjön föl a Kálváriára.
- Rézi : Te pedig mondd meg Török Ádámnak, hogy ne fosztogassa a varsákat.
- Rojtos : Honnan tudod, hogy fosztogatja a varsákat?
- Rézi : Az a baj, hogy a halászok is tudják... Most bemegyek... Jó éjszakát.
- Rojtos : Jó éjszakát...
- Török : (hirtelen megszólal) Régóta nézlek...
- Rojtos : Török Ádám.
- Török : Nem akartalak megzavarni benneteket, olyan szépen elbeszélgettetek.
- Rojtos : Meséltem Rézinek. Szereti, ha mesélek neki. Nagyon rendes lány.
- Török : Persze, hogy rendes lány. Haragszol még rám?

- Rojtos : Nem, dehogyis. Vártam, hogy elgyere a Kálváriára.
- Török : Azt mondtad, hogy ne menjek oda többet, de most elmehetünk.
- Rojtos : A halászok tudják, hogy fosztogatod a varsákat.
- Török : Jókor szólsz. Kilyuggatták és elsüllyesztették a csónakomat.
- Rojtos : Megérkeztünk. Két percig maradj csendben.
- Török : Miért? Mit akarsz csinálni?
- Rojtos : Majd meglátod. Két percig ne mozdulj, és ne szólj semmit.
Láttam a bátyáidat.
- Török : Mit mondasz?
- Rojtos : Most jöttem Braziliából. Láttam Istvánt és Sándort. Egészen közelről láttam őket. A tenger mellett ülnek, a puha homokon. Melegen süt a nap, de az ő fejük felett egy nagy tarka napernyő van, s lehunyt szemmel élvezik a ...
- Török : Te ütődött marha !

- Rojtos: Azt hittem örülni fogsz, ha ...
- Török : Miféle tenger, meg napernyő? Életükben nem láttak napernyőt! Reggeltől estig fákat döntögetnek valami átkozott ingoványban. István nyakát megcsípte egy bogár, öklömnyi daganat nőtt rajta, ki kellett vágni. Sándor meg maláriás.Érted?
- Török : Egy hete kaptunk tőlük levelet. Eljöhetsz, elolvashatod. Betegek, mind a ketten.
- Rojtos : Mi a fenének jöttél ide?
- Török : Majd mindjárt megmutatom. Gyerünk ... Ez egy zsebóra, egy arany óralánc, és egy pecsétgyűrű. Szépen disznóhólyagba csomagoltam őket, hogy ne essék semmi bajuk. Most figyelj; ide teszem a Megváltó lába mögé, ide, ahol meghajlik a térde.
- Rojtos : Miért teszed oda, a Megváltó lábához?
- Török : Azért, mert nem merem otthon tartani.
- Rojtos : Honnan van ?
- Török : Tegnap este leütöttem az ólmosbottal Pelt Frigyest, amikor bezárta a boltját.

- Török : Kevés pénz volt nála, ezért elvettem az
óráját, meg a gyűrűjét.
- Rojtos : Meghalt?
- Török : Nem halt meg. Még a fejét se törtem be,
csak éppen elkábítottam.
- Török : Vigyázz erre a csomagra, úgyis mindennap
idejössz. Azért is hoztam ide. Vigyázol
a csomagomra?
- Rojtos : Vigyázok.
- Török: Megmondtam én, hogy olyan ütődött leszel,
mint az a szegény Gilike. Tavaszra eljövök
a csomagért. Akkor majd eladom valaki-
nek.
- Rojtos : Elveszett... elveszett a Virágos Katona...
a Kopasz Halász is...elveszett...

(ZÁRÓ ZENE, AZ I. RÉSZ VÉGE)

-.-.-.-.-.-

VIRÁGOS KATONA

rádiójáték

Gion Nándor regényét rádióra alkalmazta és rendezte

Bozó László

II.rész

S Z E R E P L Ő K

Török Ádám	
Rojtos	
Rézi	
Imris Lázár	
Váry János	
Frédi	
Milos Krocsanov	
Stephan Krebs	
Johann Friderich	
Szentigaz	

- Imris : Mennyit keresel a házi bálokon?
- Rojtos : Fillérekért játszom. De abból elég sok összejön.
- Imris : Nálunk koronákat kapnál.
- Rojtos : Hol?
- Imris : Kint a kastélyban.
- Rojtos : Nem leszek béres, sem kocsis.
- Imris : Nem béresnek jönnél. Hoznád a citerádat, és zenélnél az uraságnak a névnapjára. Két hétig maradnál kint.
- Rojtos : Két hétig ünnepli a névnapját?
- Imris : Igen. Mindig így szokta. A kastélyban aludnál. Van ott egy rendes kis szoba, az én szobám mellett.
- Rojtos : Mikor kellene kimenni?
- Imris : Holnap.
- Rojtos : Nem lehet. Holnap nekem névnapom van.

- Rojtos : Azt itthon akarom ünnepelni.
- Imris : Többet kapsz két hét alatt, mint a Tukban egész télen. Én csak neked akarok jót.
- Rojtos : Keresek én eleget a Tukban is. Holnap pedig névnapom van.
- Imris : Bejövök érted holnap délután. Addig eleget ünnepelhetsz.
- Rojtos : Ki játszott azelőtt az uraságnak?
- Imris : A Bogár cigány.
- Rojtos : Miért nem játszik neki most is a Bogár cigány?
- Imris : Frédi nagyságos úr nem szereti a cigányzenét.
- Rojtos : Kis az a Frédi nagyságos úr?
- Imris : Az uraság vendége. Régi jó barátja. Pestről jött, vagy valamelyik másik nagyvárosból. Képviselő volt valamikor, most meg pártot akar alapítani.
- Rojtos : Miért nem szereti a cigányzenét?
- Imris : Nem tudom. Azt mondja, hogy utálja a cigányokat.
- Rojtos : A citerát szereti?

- Imris : Azt szereti. Az uraság tegnap szólt nekem hogy kerítsek egy rendes citerást. Mindjárt rád gondoltam, az apád jó ember, miért szedje össze más azt a pénzt, nem igaz? Meg aztán szépen is játszol, huszonegyezni is tudsz.
- Rojtos : Huszonegyezni? Miért kell nekem huszonegyezni?
- Imris : Úgy gondolom, te fogsz osztani holnap.
- Rojtos : Mit ? Kinek ?
- Imris : Nem hallottál még az uraság névnap-i kártyapartijairól?
- Rojtos : Nem. Miféle kártyaparti?
- Imris : Majd meglátod. Összejön ott mindenféle hitvány ember, kereskedők, mesteremberek. El akarják nyerni az uraság birtokát. Te majd osztod a lapokat.
- Rojtos : Semmit sem értek.
- Imris : No, idefigyelj: tegyük fel, hogy te is egy hitvány kupec vagy, és akarsz nyerni hatszáz lánc földet. Magadhoz veszel egy lánc föld ára pénzt, vagy árut, mindegy az a fő, hogy megérjen egy lánc földet, és kijössz Szent János napján a kastélyba.

- Imris : Az uraság mindjárt leül veled huszonegyezni. Te tartod a bankot, a bank az indulásnál nem lehet több, se kevesebb egy lánc földnél. Szóval, te tartod a bankot, az uraság pedig látatlanból bankot üt, ha te nyertél ismét bankot üt, egészen addig, amíg el nem veszted az egy lánc föld árát, amit kihoztál.
- Rojtos : Ez nem lehet igaz. Hiszen félóra alatt elnyerhetem az egész birtokát.
- Imris : Nem nyerheted el. Az uraság addig üti a bankot, míg nem nyer,.Neki elég, ha egyszer nyer.
- Rojtos : Ha kilencszer egymás után nyerek, enyém a birtok.
- Imris : Nem. Akkor még csak ötszáztizenny lánc földet nyertél. Az uraság a megmaradt földdel, meg kastélyával, meg lovaival mégegyszer üthet.
- Rojtos : És ha akkor is én nyerek?
- Imris : Akkor tied lenne a birtok. De ilyesmi nem fordulhat elő. Eddig még mindenki veszített. És ezután is veszíteni fog.
- Rojtos : Csal az uraság ?
- Imris : Nem hiszem. Csak szerencséje van.

Imris : Kétszer, háromszor nyerhetsz, de utána már
ő nyer, és mindent visszavesz.

(ZENEI ÁTKÖTÉS)

Váry : Várunk még valakit?

Imris : Nem. Jakob Hauser, az eladósodott téglagyá-
ros, Johann Friedrich, a hentes, Tóth Imre,
aki lovakkal kereskedik, Gálik Imre, a bol-
tos, Kiss János, a kocsmáros már itt van és
még két szerb jön: Milos Krocsanov a gazdag
disznókereskedő és Ilja Jankovic, a fényképész.

Váry : És mi van?

Imris : Nyolcszáz készpénz egyszer, hízott disznók,
írásban adva, egyszer téglarakomány, írásban
adva.

Váry : Szükségünk van téglára?

Imris : Igen. Bővíteni kell a lóistállót.

Váry : (megkocogtatja a poharát)

Fáradjanak be, uraim!

(a beérkezők zaja hallatszik)

Ünök a vendégeim.

Váry : Önök pénzzel jöttek és kártyázni akarnak velem. Lehet, hogy félóra múlva valamelyikükből földesúr lesz. Önök most nem hitvány kereskedők, nem piszkos mesteremberek és nem alázatos szatócsok. Amíg a pénzüik tart, önök egy magyar földesúr vendégei. Önök most urak. Érezzék jól magukat nálam.

Ismerjék meg a vendégemet, Frédi nagyságos urat. Előkelő ember, pártot akar alapítani, olyan pártot, amely testvérekként vezeti egymás karjaiba a magyarokat és a nemzetiségieket.

Váry : Szerinte a demokrácia és az azonos jogok biztosításával válhat csak Magyarország erős nemzeti állammá.

Milos Krocsanov : Mi a monarchia polgárai vagyunk.

Váry : Önök Magyarország polgárai. Ezt jól jegyezze meg. A kiváltságaikat meg kell nyirbálni, és akkor a magyarság, a legerősebb nemzet húsz év alatt elnyeli vagy kiszorítja a németeket, szerbeket...

Milos Krocsanov: Nono! Lehet itt még szláv birodalom is, ha egyszer...

Frédi : De kérem!

Váry: Köszönöm, pontosan ezt akartam Frédi nagyságos úr tudtára adni. Egyébként nem volt szándékomban senkit sem megsérteni. Érezzék jól magukat az urak. Itt a citerás! (Osztani)

Rojtos : Igenis!

Váry : Ő megfelel? Nem az én emberem.

Milos Krocsanov: (együtt) Megfelel.

Milos Krocsanov: Én három lánc föld árával jöttem. Betehetem egyszerre a bankba?

Váry : Nem. Nem ravaszkodunk. Csak egyenként.

Imris : (mikrofonközelben) Alulról osztasz, előbb az uraságnak. Két lappal indulnak. Minden osztás után újra összekevered a lapokat.

Emelés nincs.

(kártyazene indul)

Imris : Egy lánc föld a bank.

(ZENE VÉGE)

Milos Krocsanov: 19.

Váry : Fuccs.

(ZENE)

Imris : Két lánc föld a bank.
(zene modulál)
Imris : Négy lánc föld a bank.
(zene modulál)
Imris : Nyolc lánc föld a bank.

(zene végetér)

Imris : Vége. Következik Kiss János, a kocsmáros.
(mostantól a zene folyamatosan szól, csak Lázár hangját hallani ki belőle időnként, ahogy Ilija Jankovicsot, Johann Friedrichet, Jakob Hausert, Gálik Imrét szólítja, majd a zene vége után ennyit mond)

Imris : Vége.
Lázár dob ki a házamból ezeket a hitvány embereket, és mondd meg nekik, hogy a magyar földesúr még mindig erősebb a kupecoknál és a szatócsoknál.

Váry : (bort tölt a poharába, koccintás zaja)

Frédi : Mire való ez a komédia?

Váry : Évenként egyszer meg kell őket leckéztetni. A feltörő polgárság tanulja meg tisztelni a magyar földesurat.

Frédi : Nem méltó hozzád ez a bohóckodás.

Váry : Tudom. A dúsgazdag Dunderszkijakkal kellene kártyáznom és örülni, hogy maguk közé fogadtak. Esetleg kaszinóba járni, és egy éjszaka szemrebbenés nélkül elveszíteni a birtokomat. Utána bizonyára elhelyezkedhetnék a vármegyénél. Nem, kedves barátom! Láttam én már elbukott dzsentriket zsidó kereskedőnek kibicelni néhány pofa italért. Nem! A polgárság jöjjön ide hozzám, adja meg a tiszteletet és hagyja itt a pénzét.

Frédi : Erre neked nincs szükséged.

Váry : Elárulok valamit: szükségem van rá. Nagyobb szükségem van a pénzükre, mint a tiszteletükre. A hat-száz láncc föld mellett is.

Frédi : Annyire nincs szükséged a pénzükre, hogy kockáztasd a birtokodat.

Váry : Semmit sem kockáztatok. Láttad, hogy játszanak? Szánalmasan. Nem tudnak ellenállni a csábitásnak, hogy negyed óra alatt kiebrudalhatnak a birtokomból. De amikor a közelébe kerülnek, elveszítik a fejüket.

Frédi : Jöhet egyszer valaki, aki nem veszi el a fejét.
Váry : Megválogatom, hogy kikkel ülök le kártyázni. Az öreg Lázár tudja, hogy kit szabad beengedni.
Frédi : Egyszer még így is cserbenhagyhat a szerencséd.
Váry : Nemcsak a szerencsémben bízom.
Frédi : De János! A Makk Ász az asztalból... A citerás !
Váry : Hát te, te itt álltál?
Rojtos : Én... Én...
Váry : Ha valaha egy szót szólsz arról, amit láttál...
Rojtos : Miről?
Váry : Semmit sem láttál?
Rojtos : Semmit.
Váry : Ezentúl minden évben te fogsz osztani és citerázni a névnapomon.
Rojtos : Köszönöm.
Váry : Jól érzed itt magad?
Rojtos : Igen.
Váry : Okos fiú.
Frédi : És remekül játszik a citerán! Kiváló hallása van. Érdeemes lenne taníttatni ezt a gyereket.

Váry : Nem rossz ötlet, majd beszélek a pappal. Járhatna zenedébe. Lenne egy rendes kántorunk a templomban. Játsszál fiam, elvégre a névnapom van!

(és megszólal a citera)

Johann Friedrich: Tizenkilencem volt. Tizes, király, felső és alsó. Nem tudom, hogy mi történt velem. Nem láttam a királyt, egyszerűen nem láttam! Csak akkor vettem észre, amikor már kértem még egy lapot. Persze, hogy elbuktam. De ha nem vagyok ideges és nem nézem el a királyt, 32 lánc föld lett volna a bankban. Simán nyertem volna az első öt osztást, és ha az első ötöt ilyen simán meg lehet nyerni, akkor megnyerhetjük a második ötöt is.

Stephan: Sohasem kártyáztam. Meg az is lehet, hogy csal az az Váry.

Johann Friedrich: Nem csal. Figyeltem, amíg a többiekkel játszott. Mindig azzal nyer, hogy a másik elbukik. Akkor is tizennyolca volt csak, amikor én a tizenkilencre még egy lapot kértem.

Johann Friedrich: Jó idegei vannak, ez mindennek a titka.
Tehát jó idegekkel kell győzni. Biztos lehetsz benne, hogy nem csal. Sokkal büszkébb annál. Nagyra van azzal, hogy földesúr.

Stephan : Gazdag földesúr.

Johann Friedrich: Fél óra alatt mindenét elnyerhetjük, csak jó idegek kellene hozzá. Gyakorolhatnánk minden nap a huszonnégyezést. Neked jó idegeid vannak, és talán éppen azért lenne szerencséd, mert még sohasem kártyáztál. Meg én is begyakorolhatnám magam, hogy mindvégig nyugodt maradjak. Becsületesen megosztoznánk a birtokon, mindegyikünknek jutna 300 lánca föld. Megegyeztünk? A jövő évben kijössz velem a kastélyba!

(ÁTKÖTŐ ZENE)

Török : Egész életedben itt akarsz tökéletlenkedni a Kálvárián?

Rojtos : Semmi közöd hozzá!

Török : Teljesen meg fogsz hülyülni! Azért köszönöm, hogy vigyáztál a csomagra.

Rojtos : Nem vigyáztam rá. Felőlem akárki elvihette volna, egy szót sem szóltam volna. És máskor ne hozz ide semmit, mert beledobom a folyóba!

Török : Téged alaposan el kellene verni, akkor talán észhez térnél! Egy napon alaposan el foglak verni!

Rojtos : Törődj a magad dolgával! Többé ne próbálj idehozni semmit!

Török : Igen. Egyszer nagyon meg foglak verni! Azért, hogy észhez térj!

Rojtos : Majd meglátjuk, hogy ki kit térít észhez!

Török : Meglátjuk. Biztos lehetsz benne!

(távolodik) De jó lesz ha vigyázol magadra!

Rézi : Rojtos! Rojtos!

Rojtos : Kit keresel?

Rézi : Téged. Beszélni akarok veled. Férjhez akarnak adni.

Rojtos : Ki akar férjhez adni?

Rézi : Az apám. Egy hónap múlva férjhez kell mennem. Nincs is már egy egész hónap hátra.

Rojtos : Asszonynak való vagy már.

Rézi : Nem akarok a nagyfejű Jakob felesége lenni!

Rojtos : Ki az a nagyfejű Jakob?

Rézi : Ne röhögj! Egy henteslegény. Jakob Gevnertnek hívják.

Rojtos : Miért hívod nagyfejű Jakobnak?

Rézi : Mert akkora a feje, mint egy hordó!...

Rojtos : Azért nem akarsz hozzámenni, mert nagy a feje?

Rézi : Azért. Meg buta is szörnyen. Három szót sem tud rendesen kimondani.

Rojtos : Értem. Nagyfejű és buta.

Rézi : Ügyetlen is. Egyáltalán nem tud táncolni.

Rojtos : Attól még egészen jó férj lehet belőle.

Rézi : Miért lettél ilyen piros?

Rojtos : Ne menj férjhez!

Rézi : Eszem égéban sincs férjhez menni a nagyfejű Jakobhoz!

Rojtos : Senkihez se menj férjhez!

Rézi : Nem is akarok még férjhez menni.

Rojtos : Mondd meg az apádnak, hogy ne erőltesse a férjhezmenést, és kérd meg, hogy engedjen ki esténként a Szivhez, mint máskor is. Vasárnap meg mindig eljöhetsz ide, a Kálváriára.

Rézi : Lehetetlen. Minél előbb el kell szöknöm valahová.

Rézi : Kész a tervem. Jövő héten megyünk bejelentkezni a község házára. Elmegyek és bejelentkezem, mint-ha belenyugodtam volna a dologba. Az apám utána, remélem, nem ügyel majd rám túlságosan. Szép csendben összepakolom a ruháimat és mához két hétre, amikor már besötétedik, elszököm otthonról.

Rojtos : Értem. Mit kell neked csinálni?

Rézi : Megkeresed Török Ádámot és megkéred, hogy szerezzen egy csónakot.

- Rojtos : Összevesztem Török Ádámmal, és különben is: minek neked a csónak?
- Rézi : Akarsz segíteni, vagy nem?
- Rojtos : Rendben van. Megkeresem Török Ádámot. De minek a csónak?
- Rézi : Azért, mert vonat csak nappal jár, mire az állomásra érnék, az apám biztosan elkapna. Éjjel kell elszöknöm, csónakkal. Szóval Török Ádám szerezzon egy csónakot és két hét múlva, vasárnap este várjatok rám a gátnál. Elvisztek csónakon Turijáig, ott reggel felszállok a vonatra és elmegyek Zentára vagy Szegedre. Ott elszegődöm cselédnek, vagy mit tudom én, majd feltalálom magam! Egy-két hónap múlva visszajövök és rendben lesz minden.
- Török Á : Jó estét! Megjött a kopasz halász!
- Rojtos : Jól van, már megijedtem, hogy nem jössz.
- Török : Vártam, amíg teljesen besötétedik. Hol van Rézi?

- Rojtos : Biztosan készülődik. Azt hiszem, megvárja, amíg a többiek lefekszenek, és akkor szökik el.
- Török Á.: Hoztál evezőt?
- Rojtos : Elhoztam a hólapátot.
- Török : Nagyszerű! Jó, széles lapát. Ki fognak szakadni a karjaid az evezéstől! De legalább végre csinálsz valamit!
- Rojtos : Maradj csendben, valaki jön!
- Török : Rézi!
- Rojtos : Hol vannak a ruháid?
- Rézi : Nincs semmi baj. Nem kell elszöknöm hazulról és nem kell férjhez mennem a nagyfejű Jakobhoz!
- Rojtos : Igazán? De Rézi! Be van dagadva az arcod! Mi van az arcoddal?! Mi történt?
- Rézi : Apám észrevette, hogy szökni készülök! Szörnyen megpófozott. De én azt mondtam, hogy inkább a vízbe öljöm magam, semhogy a nagyfejű Jakob felesége legyek!

- Rojtos : Gonosz ember az apád!
- Török : Egyszer ki fogom rabolni!
- Rézi : Jó ember az apám, ne beszéljeteK így róla!
Csak most nagyon dühös. Költségbe verte magát, készülődött az esküvőre. Egy-két hónap múlva megnyugszik.
- Rojtos : Nem hiszem.
- Rézi : Köszönöm, hogy segíteni akartatok. Egy-két hónap múlva találkozunk a Szivnél. Most rohajok vissza, nehogy megint baj legyen.

(SZ Ü N E T)

- Rojtos : Rabold ki ezt a sváb molnárt! Nyugodtan elhozhatsz mindent a Kálváriára, vigyázni fogok rá!
- Török : Úgy látszik, mégsem hülyültél meg teljesen!
- Rojtos : Eljöhetnél néha a Kálváriára.
- Török : Majd elmegyek.
- Rojtos : Nem kell okvetlenül az istenes Bibicz Mihályokat néznünk!

Török : Nem félek már tülük! Egyszer még az istenes
Bibicz Mihályt is ki fogom rabolni!

(átkötő zene)

Rojtos : Adjon Isten Szentigaz!

Szentigaz : A szerencsés ember! Tudtam, hogy eljössz egy-
szer hozzám!

Rojtos : Miért lakik itt, a cigányok között? Játszva
összekártyázhatna annyit, hogy elmehessen ren-
desebb helyre lakni!

Szentigaz : Jól megvagyok a cigányokkal. Nagyon tisztel-
nek, tudják, hogy nekem jobban vallanak a kár-
tyák, mint nekik. Mindennel ellátnak, még a
gyümölcsfáimat is segítenek gondozni. Ugye,
szép fák?

Rojtos : Igen. Szépek.

Szentigaz : Jó hely ez. Nekem való hely. Azért jöttél, hogy
ismét jósoljak?

Rojtos : Szeretném, ha megtanítana valamire.

Szentigaz : Nem hét hónapra születted, neked úgysem vallának a kártyák!

Rojtos : Nem jósolni akarok megtanulni, hanem a lapokat megigazítani.

Szentigaz : Kártyázni akarsz?

Rojtos : Igen.

Szentigaz : Csalni akarsz?

Rojtos : Igen.

Szentigaz : Nem tanítalak meg fiam! A kártya neked nem hoz szerencsét.

Rojtos : Nagyon kérem! Mindenképpen meg kell tanulnom!

Szentigaz : Szerencsés ember vagy és én nem fogom elrontani a szerencsédet!

Rojtos : Egyetlen egyszer fogok csalni, aztán soha többet nem kártyázom. Csak egyetlenegyszer!

Szentigaz : Nem fogsz tudni megállni. Ha egyszer sok pénzt nyersz a kártyán, egész biztosan folytatni fogod.

Rojtos : Semmit sem akarok nyerni, nincs szükségem a pénzre.

Szentigaz : Miről van szó ?

Rojtos : Egyszer, csak egyetlen egyszer irányítani akarom a lapokat. Mondjuk, mondjuk... hogy győzni akarok, de nem nyerek egy krajcárt sem. Becsületistenemre!

Szentigaz : Kivel akarsz kártyázni?

Rojtos : Azt nem mondhatom meg.

Szentigaz : Ügyes kártyás?

Rojtos : Igen. Tartalék ász van nála.

Szentigaz : Ő is csal? Biztos vagy benne, hogy csal?

Rojtos : Biztos.

Szentigaz : Mit játszotok?

Rojtos : Huszonegyezünk.

Szentigaz : Hüha! Nehéz lesz! Egy tartalékkal mindent meg lehet csinálni a huszonegyezésben, majdnem mindent.

Rojtos : Én osztok. Mindig én osztok.

Szentigaz : Az jó. Akkor talán sikerülni fog.
Mikor akarsz kártyázni?

Rojtos : Karácsonykor.

Szentigaz : Elég rövid az idő, sokat kell gyakorolni.

Rojtos : Eljövök ide minden nap, még fizetek is.

Szentigaz : Semmit nem fizetsz! Nekem sincs szükségem
pénzre. Semmire sincs szükségem. Örülök,
hogy egy szerencsés ember lesz mellettem
minden nap! Holnap kezdjük! Hozzál öt csomag
kártyát, igen annyit biztosan elszaggatunk
karácsonyig.

Rojtos : Köszönöm! Igazán nagyon köszönöm!

Szentigaz : Hozzál egy frissen égetett, érdes téglát is.

Rojtos : Minek a téglá?

Szentigaz : Dobálni fogod a levegőben ! Feldobod, utána
elkapod. Rengeteget kell dobálnod! Egészen
addig, amig az ujjadon olyan vékonyra kopik
a bőr, hogy minden apró szemcsét érzel a tég-
lán! Érzékeny ujjak kellenek, hogy kitapinthatd
a lapokat. Luca napra menni fog.

(kártya-zene)

Stefan : Sikerült! Sikerült tizszer egymás után nyernem!
És a kezem sem remegett!

Johann Friedrich: Remekül indult! Minden héten gyakorolni fogunk!

Stefan : Gyakorolhatnánk hetente kétszer is. Ilyenkor késő este mindig egyedül vagyok a malomban.

Johann Friedrich: Rézit Németországba küldted?

Stefan : Ott élnek a rokonaink. Később lehet, hogy Amerikába megy. No, osszál már!

Johann Friedrich: Igazad van, hetente kétszer fogunk gyakorolni.

(kártya-zene)

Szentigaz : Na, eljött Luca-napja! Elég jól megy. Elég jól megtanultál néhány dolgot.

Rojtos : Rendben lesz minden, győzni fogok!

Szentigaz : Kicsit lassan osztasz még. Lassan tapintod ki a lapokat. De aki nem ismeri ezeket a fogásokat, nem veszi észre.

Rojtos : Nagyon megkinlódott velem.

Szentigaz : Nekem megérte. Élveztem a dolgot. Tulajdonképpen csak te kinlódtál.

Rojtos : Nekem is megérte. Karácsonyra hozok bort és mézet.

Szentigaz : Bor nem kell! Mézet hozhatsz. Ha nem leszek itt-hon tedd a fal mellé, minél messzebbre a tűztől. Nem szeretem, hogy megolvad a méz.

(Z E N E)

Imris Lázár : No, csat citerázz! Mindjárt jönnek a kártyások! Ott van, ni! Stefan Krebs, a sváb molnár.

Váry János : Üdvözlöm a vendégeket! Foglaljanak helyet! Lázár, tölts bor a poharaikba! Uraim! Azt kívánom, hogy érezzék jól magukat a kastélyban. Lázár, tölts még egy pohár bort az uraknak!

(pohárcsörgés)

Lázár! Hívd az fiút! Uraim, várom önöket a kártyaszobában.

(rövid zene)

Imris Lázár : Kilencediknek jön Stefan Krebs. Egy lánc föld a bank!

(Z E N E)

- Rojtos : (magában)
Stefan Krebsnek két tizes, Váry Jánosnak egy nyolcas, egy király. Ehhez nem érdemes elővenni a tartalék ászot.
- Váry János : Ujabb lapot!
- Rojtos : Egy felsőt teszek eléje. Ez még mindig kevés, mindössze 15.
- Váry János : Még egy lapot!
- Rojtos : A negyedik lap ász. Ezt adom!

(Z E N E V É G E)

- Imris Lázár : Két lánc föld a bank!

(Z E N E I N D U L)

- Rojtos : Ezt simán elintéztem. Váry Jánosnak nyolcast és tizest adok, Stefan Krebsnek kilencrest és ászot. Most mindketten megállanak! Stefan Krebs ismét hússzal nyer.

(Z E N E V É G E)

Imris Lázár : Négy lánc föld a bank!

(ZENE indul)

Rojtos : Még egy sima osztás! Váry Jánosnak két kilences,
Stefan Krebsnek két tizes; Váry János még biztos
nem gondol a tartalék ász bedobására.

(ZENE vége)

Imris Lázár : Nyolc lánc föld a bank!

(ZENE indul)

Rojtos : Most bonyolítom egy kicsit a játékot, nehogy
esetleg valaki gyanút fogjon. Most mindkettő
hetest és királyt kap. Hát persze, hogy új la-
pot kérnek!

Váry János : Új lapot!

Stefan Krebs : Új lapot!

Rojtos : Váry János nyolcast kap, persze, hogy megáll.
Stefan Krebs alsót kap...

Stefan Krebs : Új lapot !

Rojtos : Most felsőt adok! Ez mindössze 16, nem lehet
megállni vele.

Stefan Krebs : Uj lapot!
Rojtos : Még egy felsőt kapsz!
Váry János : Kiteritem : 19!!
Stefan Krebs : 19! Én tartom a bankot, én nyertem!

(ZENE vége)

Imris Lázár : 16 lánc föld a bank!

(ZENE indul)

Rojtos Váry Jánosnak két hetes, Tefan Krebsnek
tizes és nyolcas.

Stefan Krebs : Megállok!!
Váry János : Lapot!
Rojtos : Tessék, egy kilences!
Váry János : Elbuktam!

(ZENE vége)

Imris Lázár : 32 lánc föld a bank!

(ZENE indul)

Rojtos : Most kiugrasztom a tartalék ászt! Váry
Jánosnak tizest, és hetest adok, Stefan
Krebsnek királyt és alsót! Igen, Váry
János tapasztalt kártyás.

Váry János : Megállok!

(asztalra csapja a kártyáit)

Rojtos : Már kicserélte a hetest a Makk Ásszal!
Huszonyegye van!

Stefan Krebs: Lapot!

Rojtos : Itt egy felső!

Stefan Krebs : (Ujabb lapot)

Rojtos : És most az Ász... neki is huszonegye van.

(ZENE vége)

Imris Lázár : Kérem, maradjanak csendben! 64 lánc föld
a bank!

(ZENE indul)

Rojtos : Na, lassan, nyugodtan. Váry János bámula-
tosan viselkedik. Szemrebbenés nélkül veszi
tudomásul, hogy elúszott a tartalék Ásza.

(ZENE vége)

Imris Lázár : 128 föld a bank!

(ZENE indul)

Rojtos : Most fogom lebuktatni Váry János! Kilencest
és hetest adok neki.

Rojtos : Biztos vagyok benne, hogy tizenhatra kér
harmadik lapot! Váry észreveszi, hogy Stefan
Krebsnél gyöngé kezdőlapok vannak, és megáll
tizenhatnál! Stefan Krebsnél két király van.
Na, itt egy tizes!...

Stefan Krebs : Kiteritek! 18!!!

(ZENE vége)

Imris Lázár : 256 lánc föld a bank!

(ZENE indul)

Rojtos : Nem bizhatok tovább Stefan Kresben. Nem merek
még egyszer kis lapokat adni a kezébe. Itt van
egy Ász és egy kilences. Váry Jánosnak meg két
tizes. Ez az! Húsz-húsz! Stefan Krebs kilenced-
szer is nyer!

(ZENE vége)

Imris Lázás : 512 lánc föld a bank! Utolsó osztás!

(ZENE indul)

Rojtos : Ezt az utolsó paklizást és osztást én már külön begyakoroltam, tökéletesen meg tudom csinálni. Tessék, Stefan Krebs! Ász, tizes!

Stefan Krebs : Huszonegy!!

(halotti csönd)

Váry János : Kiváló! Két ász!

(ZENE vége)

Imris Lázás : Stefan Krebs elájult!

Váry János : Lázár! Dobd ki ezeket a hitvány embereket!

(Z E N E)

Váry János : Csaltál?

Rojtos : Igen.

Váry János : Miért?

Rojtos : Mert meg akartam leckéztetni azt a sváb molnárt!

Váry János : Úgyesen csináltad! Szerencse, hogy nem engem akartál megleckéztetni!

Rojtos : A molnárral volt elszámolnivalóm.

Váry János : Többet nem oszthatsz!
Rojtos : Tudom. Talán most sem kellett volna.
Váry János : Hát akkor játsszál fiam...! Elvégre a
névnapom van.

(CITERASZÓ)

Rézi : Megemberesedtél. Szép bajuszt növesztettél.
Rojtos : Te nem változtál meg. Külsőleg pontosan olyan
vagy, mint amikor meglátogattál a Kálvárián.
Tényleg nem változtál meg! Mikor jöttél Né-
metországból?

Rézi : Amerikából jöttem, New Yorkból.
Rojtos : Ugy tudtam, hogy Németországban vagy.
Rézi : Egy évig voltam Németországban, aztán elmentem
Amerikába a rokonaimmal.

Rojtos : Feltaláltad magad?
Rézi : Persze. Egy nagy varrodában dolgoztam, megtanul-
tam varrni.

- Rojtos : Mesélj Amerikáról.
- Rézi : Öt emeletes épületben dolgoztam, az ötödik emeleten.
- Rojtos : Mit láttál New Yorkban?
- Rézi : Egyszer találkoztam Janik Józseffel. Már régen kivándorolt. Ismerted Janik Józsefet?
- Rojtos : Nem nagyon emlékszem rá. Őt nevezték úriembernek?
- Rézi : Igen. Évekig mosogatott különböző szállodákban ő is, meg a felesége is. De most már saját szállodájuk van, és alig tudnak magyarul.
- Rojtos : Mesélj valamit Amerikáról!
- Rézi : Nincs sok mesélnivalóm.
- Rojtos : Ha én kint lettem volna Amerikában, egész életemben csak egyfolytában arról mesélnék.
- Rézi : Rengeteget dolgoztam, kevés szabad időm volt.
- Rojtos : Örülök, hogy hazajöttél. Most sietek nagymisére.
- Rézi : Mi van Török Ádámmal?

Rojtos : Ő is bajuszt növesztett. Gyakran eljár hozzám a Kálváriára.

Rézi : Te még mindig a Kálvárián ülsz naphosszat?

Rojtos : Jó hely a Kálvária, jobb, mint Amerika!

Rézi : Lehet. Elmegyek majd én is még egyszer oda.

Rojtos : Ismét a malomban fogsz dolgozni?

Rézi : Csak látogatóba jöttem. A malomban már Stefi és Péter is segíthet apámnak.

Rojtos : Azt hittem, végleg hazajöttél.

Rézi : Látogatóba jöttem, mert azt irták, hogy anyám nagy beteg. De most már jobban van, nincs komolyabb baja. Hamarosan visszautazom Amerikába.

(zenei átkötés)

Török : Hallottad? El kell szöknünk!

Rojtos : Miért kellene elszöknünk?

Török : Háború van. Nem hallottad, hogy háború van?!

- Rojtos : De, hallottam. Hallottam, hogy az emberek háborús nótákat énekelnek. Azt hiszem, néhány háznak az ablakát be is törték az este.
- Török : Minél gyorsabban el kell szöknünk. Megkaptam a behívómat.
- Rojtos : Én is.
- Török : Mikor kell jelentkezned?
- Rojtos : Azt hiszem, három nap múlva.
- Török : Azt hiszed, hogy három nap múlva?! És te úgy ülsz itt, mintha még három éved volna hátra!
- Rojtos : Miért? Mit kellene csinálnom?
- Török : Hülye! Mutatok neked valamit!
- Rojtos : Ez aztán egy nagy köteg papírpénzt!
- Török : Több, mint 100 korona, pedig már költöttem is belőle!
- Rojtos : Kit raboltál ki?
- Török : Egy kupecot. Tegnap délben. Kinéztem már a piacon, aztán megvártam a verbászi úton.

- Rojtos : Leütötted?
- Török : Nem..Leszúrtam!
- Rojtos : Mit mondasz!? Mit csináltál?
- Török : Leszúrtam.
- Rojtos : Megöltél egy embert?!
- Török : Háború van, és ez a pénz nagyon kell nekünk.
- Rojtos : Uristen! milyen ember vagy te?!
- Török : Most jut eszedbe háborogni? Nem először rabolok ki valakit, jól tudod!
- Rojtos : Eddig nem öltél embert! Az ólmos bottal elkábitottad őket! Én még azt sem hittem el mindig Kicsit mindig azt hittem, hogy csak hencegsz. De ember ölni....
- Török : Tulajdonképpen nem akartam leszúrni. A kést azért vittem, hogy megijesszem. Ólmos bottal igazán nem járkalhatok fényes nappal! De magammal vittem az apámnak azt a széles bajuszkötőjét is, az orrom alá szoritottam, mint egy álarcot, nehogy később felismerjen a kupec!

- Török : Aztán bevártam egy eperfa mögött a verbászi úton. Amikor odaért, felléptem a szekere, megmutattam a kést és a pénzt követeltem. Talán nem is vette észre, folyton csak a bajuszkötőt nézte, és elkezdett röhögni. Akkor a nyakába szúrtam a kést és elvettem a pénzt a belső zsebéből.
- Rojtos : És megölted?!
- Török : Nem biztos, hogy meghalt. Oldalról szúrtam a nyakába, a torkát nem vágtam el... Mindenesetre, akkor már nem röhögött... Nagyon folyt a vére, és ordított is, mint egy leszúrt disznó. Szerencsére nem járt senki sem az úton, észrevétlenül elpucolhattam.
- Rojtos : Szörnyű ember vagy!
- Török : Ne siránkozz már, te nyavajás! Az a fontos, hogy van pénzünk! Beszerezhetünk mindent, amire szükségünk lesz.
- Rojtos : Vidd a fenébe a pénzedet!
Nem szököm sohová!
- Török : A vágóhidra akarsz menni?

- Rojtos : Mit akarsz tulajdonképpen? Van pénzed, szerezd be amire szükséged van, és szökjél egyedül! Engem te ne ments meg a vágóhídtól!
- Török : Ne legyél gyerek! Itt az ideje, hogy kigyógyulj a virágos katonából, a kopasz halászból, meg a hasonló marhaságokból! A dolgok léteznek akkor is, ha te nem gondolsz rájuk! És létezik ez a háború is, ahol -ha hagyod, hogy elvigyenek, egy szép napon hasbalőnek, s te még azt sem tudod, hogy miért?! Ezt akarod? Gondolkozz egy kicsit!
- Rojtos : Nem vagyok gyerek és hülye sem vagyok! De a virágos katonából soha életemben nem akarok kigyógyulni! Ezt te úgysem tudnád megérteni. A háborútól pedig nem félek! Először is: holnap nem megyek egyenesen a frontra, csak a kiképzőtáborba. Mire a frontra kerülnék, már vége lesz a háborúnak, ebben biztos vagyok! Nem tarthat a háború évekig, gyorsan meg fogjuk nyerni.

(óriási verekedés, ZENE)

Török : Figyelj hát ide: ma este, amikor teljesen besötétedik, menj el a gáthoz, oda, ahol egyszer Rézire vártunk, hogy elszöktessük. Találsz ott egy csónakot mindenféle holmival megpakolva. Ülj bele és evezz le a folyón minél messzebbre, evezz egész éjszaka! Reggel majd meglátsz egy félig rombadólt tanyát, körülbelül 500 méterre a fűzfáktól, - a víz egészen az udvarig ér. Menj oda a csónakkal és pakold ki a holmit! Ne félj, nem jár arra senki és a csatornáról sem láthatnak oda, mert a fűzfák eltakarják a tanyát.

Török : Két nap múlva én is utánad megyek a csónakkal és viszem a többi holmit. Értetted, amit mondtam?

Rojtos : Értettem.

Török : Azon a tanyán nyugodtan átvészelhetjük a háborút.

(zenei átkötés)

Török : Az apád nincs a közelben?

Rézi : Vacsorázik. Nyugodtan berakhatjuk a zsákokat.
Mi van a Rojtossal?

Török : Bevonult az a szerencsétlen jószág.

- Török : Most kinlódhatok két megpakolt csónakkal. Egy-
máshoz kell kötnöm őket. Legalább három éjsza-
kába telik, mire a búvóhelyemre érek.
- Rézi : Miért nem akart elszökni?
- Török : Mert hülye! Elment inkább a vágóhídra. Vigyük
ezeket a zsákokat!
- Rézi : Hány zsákkal akarsz elvinni?
- Török : Amennyit elbír a csónak. Siessünk!
- Rézi : Nem lett volna szabad elengedni!
- Török : Kicsodát? Mit?
- Rézi : Rojtost. Első nap lelövik, amilyen ügyetlen.
Folyton álmodozik.
- Török : Persze, hogy le fogják lőni! Én megpróbáltam
megmenteni. Megpróbáltam egy kis észet verni
belé, de az sem segített.
- Stefán: (beközelít) Hát ez meg mi?!
- Rézi : Török Ádám lisztet vásárolt tőlünk.
- Stefán : Éjszaka?
- Rézi : Mindegy. Nappal nem jöhetett, csak éjszaka ér rá.
- Stefán : Miért csónakon jött a lisztért?
- Rézi : Így könnyebb, és a csónak ...

- Stefán : És hova viszi csónakon a lisztet?
- Török : Megfizetem azt a vacak lisztet! Maga mindenkitől megkérdezi, hogy hova viszi a lisztet?
- Stefán : Nem, senkitől sem kérdezem meg, csak tőled!
- Török : Hazaviszem.
- Stefán : Nem igaz!
- Török : Visszahozom a csónakból azt a három zsákot!
Fulladjon meg a lisztjében!
- Stefán : Várjál. Ha a katonaság elől akarsz szökni, segíthetek neked.

(Zenei átkötés)

- Rojtos : (monológ)
- Azon a napon, amikor a kiképzőtáborból a front-
ra indultunk, egy képes levelezőlapot kaptam
Rézitől. Színes képeslap volt. Ilja Jankovics
készítette. A szenttamási főutca egy részét ábrázolta, a piroscserepes házakkal, a szikár akácfákkal, és a kéttornyú görögkeleti templommal. Az előtérben ünneplőruhás férfiak álltak.

- Rojtos : Megszámoltam: összesen tizenöten. Egy vasárnap délelőtt gyűlhetek össze ezek az emberek a főutcán. A fényképet felhasználta Ilja Jankovics levelezőlapnak. Először nem néztem meg tüzetesebben a levelezőlapot, csak az irást olvastam el: üdvözlő Rézi. Mindössze ennyit írt ceruzával a szenttamási főutcát ábrázoló kép alá. Később is számtalanszor megnéztem a képeslapot. Szélei beszakadoztak, az ünneplő ruhás emberek arca a kalapok alatt elmosódott, olyanok voltak mint az agyalágyultak, vagy mint a szentek, de azért féltő gonddal őriztem a képeslapot. Már nemcsak összehasonlításként, hanem kabalaként is szolgált. Jó kabala volt vagy másfél évig. Október közepe táján aztán szerencsére megsebesültem.
- Rézi : Miért nem borotválkozol?
- Rojtos : Nem tudok bal kézzel borotválkozni. A jobb kezem pedig nem hajlik.
- Rézi : Vesd le a köpenyed te gyámoltalan.

Rojtos : Mit akarsz?

Rézi : Megborotvállak.

Rojtos : Te? Te akarsz megborotválni?

Rézi : Az apámat is én szoktam borotválni. Remeg a keze a sok zsákkötözéstől. Már egy éve én borotválom. Kezdetben megvágtam néhány-szor, de most már simán lehúzó a szakállát.

Rojtos : Biztos, hogy tudsz borotválni?

Rézi : Persze, hogy tudok.

Rojtos : Egyszer a Kálvárián nagyon beléd szerettem.

Rézi : Fiatal gyerek voltál még akkor.

Rojtos : Legyél a feleségem.

Rézi : Ne bolondozz!

Rojtos : Legyél a feleségem!

Rézi : Komolyan mondod?

Rojtos : Nagyon komolyan.

Rézi : Legalább két évvel idősebb vagyok mint te.

Rojtos : Azt akarom, hogy a feleségem legyél. Te vagy az egyetlen aki nem változott meg. Sokkal fiatalabb vagy mint én.

Rézi : Egész életemben dolgozhatok rád.

Rojtos : A feleségem leszel?

Rézi : Nekem lesz a leggyámoltalanabb férjem az egész faluban.

(zenei átkötés)

Rojtos :

Lassan, méltóságteljesen mentek végig a fő-
utcán: Török Ádám a vállig érő, fekete ha-
jával, a két csendőr, kezükben a puskával és
a kisbíró a dobbal.

Ha megszűnt a dobpergés, a hátulsó csendőr
Török Ádám bordái közé vágott a puskatussal,
s akkor Török Ádámnak mindig azt kellett kia-
bálnia, hogy katonaszökevény, gyáva, és hogy
áruló. Néhányszor megpróbált mást kitalálni.
Ki akarta kiabálni, hogy le akarta ütni olmos
botjával Pelt Frigyest, a boltost, Kacsicska
Pált, az építési vállalkozót, Demjén Györgyöt,
az uzsorást, egy Jaksic nevű szerb parasztot;
hogy leszúrta azt a rusnya kupecot, hogy vas-
villával leütötte azt a tanyasi gazdát, de
ilyenkor az előtte haladó csendőr a gyomrába
vágott a puskatussal, és beléfojtotta a szót.
Megint csak azt kellett kiabálnia, hogy ő kato-
naszökevény, hogy ő gyáva, hogy ő áruló. Végig
a hosszú főutcán.

Mi ketten Rézivel onnan fentről, a községháza
lépcsőjéről néztük mindezt, egymáshoz bújtunk,
mint két ijedt gyerek.

És sokan nézték még. Rengeteg ember csődült össze azon a piaci napon a szenttamási főutcán, odacsalta őket a harsány dobszó. Tülekedtek a járdán, az akác-fák között, fejükön kalap volt, és kiguvadt szemekkel bámulták a kiabáló Török Ádámot. Néhányan zavartan vi-gyorogtak. Az emberek, a kalapok felett meg összeborul-tak az akácfák fehér koronái, az ágakról tömött fürtök-ben lógtak a virágok, és nevettek, nevettek a napfényben.

(Z Á R Ó Z E N E)

Like the Liberating Army

/ Mint a felcsobradító /

By Nándor Gion

Translated by Maya J. LoBello

It was around the end of spring when I returned home from the seashore. Or maybe it was already the beginning of summer. In any event, everyone was surprised by my pale skin. People, after all, had naturally expected that I would return from the seashore baked to a crisp—and I couldn't explain to them that I had spent my time on the shores of that vast blue water inside, attaching shutters to the windows of a multi-storey hotel. I had therefore usually viewed the sea through the slats of shutters. But, truth be told, the sea was a pretty rare sight even from the hotel; the yellow flowers of the mimosa were what I mostly saw. And, once in a while, in a room situated far down below in the lower levels of the hotel, I helped an artist paint sea waves, boats and other such things onto little flat pieces of wood. A person's skin can't tan in the midst of activities like these but I couldn't tell anyone this—who, after all, wants to hear about shutters and fallen artists?

So I wandered about the streets with pale skin and let people feel sorry for me. A former classmate named Michael Hugyik was amongst those who felt the most sorry for me, for by the end of spring and the beginning of summer his skin had already been toasted a nice brown, for Michael Hugyik spent the bulk of his time out on the river, paddling about in a big-bellied fishing boat. On the river he would occasionally dip his oar into the water, all the time gazing ponderously at the reeds, willows and various waterfowl. Thus, he tanned nicely and genuinely pitied me my pale face. Perhaps he even thought that I must be roaming about lost and unhappy in this world because one day he suggested that I continue cabinetmaking in his workshop.

--„Do you have a lot of work?“ I asked.

--„Not a whole lot,“ he said. „I usually have to make tables, chairs and benches. But I don't have time for that. I need to go to the river every day. I want to be a poet.“

I was a little surprised by this—I didn't exactly consider Michael Hugyik to have the soul of a poet, but it's also true that in the days when we were learning our profession together he had a habit of drumming his hands on the top of the carpenter's bench and then suddenly

bursting out with some kind of impromptu melody that he screeched in a sharp falsetto. The melody, needless to say, bore absolutely no resemblance to poetry, even if it did amuse us once in a while.

--„Why do you have to go to the river in order to become a poet?” I asked.

--„You can't write poems in a cabinetry workshop,” replied Michael Hugiik. „The river on the other hand is beautiful—poetry in itself. You need only write it. And I know how to write it.” Since at the time I truly was roaming about in the world a little lost, I said:

--„I always did have a soft spot for artists. I met up with an artist at the shore. He painted seascapes onto little flat pieces of wood. The tourists couldn't get enough of his pictures. He really was a gifted painter. Just before I left he was arrested on a charge of arson.”

--„It's an artist's job to set the world on fire,” replied Michael Hugiik.

After this I went to see Michael Hugiik at his home. He lived in a large, nice house. At least it looked nice from the outside because I never stepped across its threshold, but I'm sure that it was nice from the inside, too. The workshop had been built alongside the house and it also looked nice. Inside, however, it was quite messy—obviously not a lot of work had been done there lately. I promised to tidy things up and to see to the manufacturing of tables, chairs and benches. We agreed on a salary and then stepped out into the garden, which stretched all the way down to the river. A narrow path—hemmed in on both sides by a dense thicket of currant bushes brimming with fruit—led us to the river. Other than the currant bushes, everything else in the garden was either weed-choked or had already gone to seed. At the end of the path lay the big-bellied fishing boat, peacefully rocking among the reeds. Michael Hugiik took off his shirt,—it was a sunny day—jumped into the boat and paddled out onto the river to view some poetry. I walked back through the currant bushes and cleaned out the workshop.

From this day forward each of us stuck to his own work. I planed, sawed, glued and varnished tables, chairs and benches. Occasionally—when my muscles ached—I stopped to gather currants. Michael Hugiik, on the other hand, drifted along in his fishing boat, holding a

white notebook and a pencil and completely immersed in poetry. He wrote his poetry during the day while out on the water, but then at night he sat by himself in his big house and copied in swirling script onto white stationery the poems that had been written on the swaying river. Once finished he tucked his poetry into blue and pink envelopes. Other than this he looked in on me every once in a while at the workshop and, even though he glanced distractedly at the finished pieces of furniture and nodded contentedly, he really didn't pay much heed to the chairs and tables. Instead, he spoke of poetry and the beauty of poetry. Then he took off for the river.

One time he came to me with a blue and pink envelope in hand and announced:

--„Today I'm going to send my first poem to the editors. It'll appear under the name of 'George Halmosi'. Michael Hugiik isn't an especially poetic name. George Halmosi is much better.”

--„It's a very good name,” I agreed. „George Halmosi is definitely a poetic name.”

He was pleased that I saw things his way and mailed off his envelopes. This meant that for the time being I was left in peace to plane and saw dry planks of wood as I saw fit, all day every day and even on Sundays. At this time in my life I didn't have much else to do with my free time, so my Sunday mornings were mostly spent staring out of the workshop's window at all the people dressed in their Sunday best hurrying purposefully in the direction of the church. And since I envied them their sense of purpose, I vowed to approach my work a little more purposefully. Later on it became clear that not everyone was pleased with my plan.

One Sunday morning—right before low mass—Antal Rostás, the cantor with a hole in his head, glided silently into the workshop and greeted me politely. I returned his greeting but continued with varnishing a tabletop that had just been planed smooth. Antal Rostás looked on without saying anything. He was a smooth-faced, polished kind of a person who sang well in church and always had a kind word for everybody. His forehead, however, was marred by an ugly dent that was exactly in the center of his brow. This was why he was called „the cantor with a hole in his head”. And now he shook his dented forehead back and forth disapprovingly and remarked quietly:

--„I've noticed that you work on Sunday.”

--„I can't go to church if I don't have a suit,” I said. „And then there's the fact that my friend pays me by piece. If I make enough chairs and tables, maybe I can buy a black suit of my own.”

--„You'll remain poor and never own a suit if you work on Sunday,” replied Antal Rostás.

--„I'm a good cabinetmaker,” I announced confidently and a bit of resentfully.

--„Do you see this ugly dent in my head?” asked Antal Rostás.

--„I see it.”

--„At one point I too was poor,” he explained. „I worked every day of the week, even on Sundays. Then one Sunday, while I was chopping down an acacia branch with an axe, a heavy branch hit me in the forehead and broke the frontal bone of my skull. I almost died. I took this to be a warning from God. Since then I rest on Sundays, I sing in church, and the entire congregation sings along with me.”

--„And have you become rich since then?” I asked.

--„I'm moving up in the world,” said Antal Rostás. „Slowly, but definitely up. I make the most money at funerals—I write beautiful poems about the dear departed and sing the names of the grieving relatives. The grieving relatives always pay me well for this.”

--„I can't write poems,” I answered. „But a beautiful piece of furniture is worth just as much as a beautiful poem.”

The cantor with a hole in his head saw that he wasn't getting very far with me this way so he tried a new tact:

--„I may be able to arrange a very profitable piece of work for you. But only if you promise not to work on Sundays.”

--„Just what kind of profitable work are we discussing?” I asked, although I wasn't particularly interested in his reply.

„Angela Nesebjk and Andrew Juhász have become engaged and shall cleave unto one in the fall.”

I didn't know either Angela Nesebik or Andrew Juhász, but said all the same.

--„That's the natural order of things. It's the duty of the young to marry and multiply. I'll get married myself once I move up in the world.”

--„Angela Nesebik's mother wants to have a set of walnut furniture made for her daughter,”

Antal Rostás continued. „She wants to send her daughter off with a good dowry.”

--„Walnut furniture is rather heavy,” I replied. „Are they sure her fiancée will be able to move it by himself?”

--„Andrew Juhász is a well-built kind of young man,” said the cantor. „And the orders will come pouring in if you make good furniture for them.”

--„Do they have the wood?” I asked.

--„Yes.”

--„Then they can bring it by tomorrow,” I said.

--„But only if you promise that from now on you will refrain from working on Sundays!” stipulated Antal Rostás.

--„I promise.”

--„Mrs. Nesebik will be at the workshop tomorrow morning in order to discuss the price.”

--„She'll have to discuss the price with my friend,” I replied. „It's his workshop, not mine.”

--„And where is your friend now?”

--„Right now he's immersed in poetry. But he'll be here tomorrow morning.”

Antal Rostás didn't completely comprehend how Michael Hugyik came to be immersed in poetry, yet he still wished me good-day politely. Then he left to go sing in the church where the entire congregation sings along with him.

Mrs. Nesebik and her daughter really did appear at the workshop on the morning of the following day. Angela Nesebik was a pretty, shy girl with brown hair who barely looked anyone in the eye, instead keeping her eyes on the scraps of wood littering the floor. As reluctant as

Angela was to look anyone in the eye, her diminutive mother was just as determined to look us square in the face:

--„When my daughter was born I had beautiful walnut furniture made for her,” she said. „But soldiers took axes to it during the war.”

Michael Hugyik shook his head sorrowfully and replied distractedly:

--„The occupying army destroyed quite a lot in this part of the world.”

--„It wasn’t soldiers from the occupying army who did it,” stated the tough, tiny lady. „It was soldiers from the liberating army who chopped the furniture to pieces. They broke into the house intent on robbing us and when they realized there wasn’t anything left to rob, they chopped the furniture to pieces in a fit of rage.”

While Michael Hugyik was still searching for an appropriate reply to this, I answered consolingly:

--„We’ll make new furniture that’ll be even better than the old furniture.”

--„I need two wardrobes, two beds, one dining room table, six chairs and two nightstands,” she replied.

--„All right,” I nodded.

After this we spoke in detail about the kind of furniture she wanted. Then Michael Hugyik informed her of the price and—judging from the price he gave—he must have left the world of poetry for a moment because it was fairly high. Mrs. Nesebik, however, didn’t even blink. After she had left the workshop with her daughter Michael Hugyik rowed out to the river and I was left to puddle about the workshop and wait for the walnut to arrive.

Early that afternoon two taciturn men arrived in a wagon filled with heavy planks of walnut. They set the planks down in front of the workshop. From then on, I hauled the heavy boards inside by myself, feeling rather envious of Michael Hugyik and almost sorry that I can’t write poetry myself. But I wasn’t entirely sorry because I liked my work, I liked working with walnut and by then I had already decided to make some truly beautiful furniture for Angela

Nesebik since she seemed to be a shy girl of a nice sort who—I thought—deserved to live her life out amongst good furniture.

So once more I continued to work diligently, but only on weekdays: on Sundays I rested and hoped that the cantor, Antal Rostás, approved of me now. Michael Hugyik also continued to send his blue and pink envelopes to the newspapers with great diligence, but ~~with~~ little success: not one poem written by George Halmosi appeared in print. This made Michael Hugyik truly miserable. One day he showed up and said with a long face:

--„It's impossible to write poems in a moving boat.”

--„It can't be easy,” I allowed.

--„As soon as I set the oar down so as to take up pen and paper, the boat begins to twirl and twist in the water,” he explained. „I can't center my attention on one point for any length of time. The poetry grows muddled around me and at such a time only muddled, confused poems can be born.”

I shrugged my shoulders.

--„I can't help you with that—I can't write poems, and, besides, I have walnut furniture to make. But I don't work anymore on Sundays. I could hold the oar for you on Sundays, if you want. If I hold the boat still you should be able to center your attention in peace.”

Michael Hugyik pondered this for a moment. His face suddenly brightened.

--„You'd do this for me?” he asked.

--„Certainly,” I said. „I myself am a fan of poetry.”

--„On Sunday then we'll go to the river together,” he said with a glowing face.

Next Sunday we climbed into the fishing boat together. This time I took my shirt off, too. Then I grabbed an oar and rowed us out to the middle of the river. As we were slowly drifting downstream Michael Hugyik would occasionally motion for me to stop, at which time I stopped rowing and attempted to hold the boat steady. Most of the time I succeeded in doing so—Michael Hugyik could finally center his attention in peace and scribble line after line into his

white notebook. He worked hard, I must say. By the end of the first Sunday he had already composed at least five long poems, all about willow trees, reeds, the song of the redwing-blackbird, an egret and a defecating heron. Thus, my Sundays came to be filled with poetry and my pale skin began to turn a healthy brown, although Michael Hugi's skin still remained darker than mine. The newspapers, however, still refused to publish poems by George Halmosi.

The walnut furniture was coming along nicely by now. Mrs. Nesebik even came to the workshop once to look it over. She didn't say anything at the time, yet it did seem that she nodded her head in approvement every once in a while. Following this she appeared once more with Andrew Juhász, a young man with heavy biceps and a mustache. He, too, seemed to approve of my work. I, in turn, felt that all of my doubts concerning his ability to move the furniture by himself had been extinguished.

Strangely enough, the most frequent visitor to the workshop was Antal Rostás, the cantor with a hole in his head. Perhaps he began dropping in because he had only arranged a profitable job for me out of the desire to set me on the right path and not out of his faith in my workmanship; later on, however, as the furniture began taking shape, he became increasingly excited and started praising my skill. Once he even said with these very words:

--„You were right. A beautiful piece of furniture is worth just as much as a beautiful poem.”

--„Don't repeat that in front of my friend,” I warned him. „He's very surly these days—at times even woebegone. Nobody will publish his poems, despite the fact that he immerses himself daily in the very depths of poetry. Unfortunately, he writes his poems in a boat that pitches and tosses, thus making his lines a little tangled.”

--„Poems should be written on a sturdy table,” replied Antal Rostás. „I write my poetry on a sturdy table and everyone likes it. People sob away when I sing my poems at funerals.”

--„Well, you won't find a sturdier table than this anywhere else in the world,” I said gesturing at the nearly finished walnut table.

--„I believe you,” said Antal Rostás longingly. „I would love to write my poems on a table like that. You truly do deserve to move up in the world. I’m glad you took my advice and stopped working on Sundays.”

--„Someday soon I’ll buy myself a suit,” I promised, not entirely meaning it.

Next time Antal Rostás appeared at the workshop together with Angela Nesebik. The girl—definitely a church-goer—was as shy as the first time, yet she still managed to look the furniture up and down. And when I saw the blush that crept up her face as she looked at it, I finally knew for sure that I was doing a good job. Later on—when Antal Rostás and Angela Nesebik were visiting on almost a daily basis—I became even more confident of my work. By now it was obvious that just looking at the furniture wasn’t satisfying enough for them—with growing enthusiasm they were stroking the beautiful walnut, excitedly opening and closing the wardrobe doors, and sitting down in the chairs. Soon they were sitting closer and closer to each other. Then, with the approach of fall, they suddenly grew saddened, despite the fact that the furniture was becoming more and more beautiful with the passing of each day. (I really was working hard.) One day Antal Rostás announced bitterly:

--„I’ll never write poems on a nice, solid table like this.”

--„My mother will never give us the furniture,” said Angela Nesebik.

My head shot up at this and I asked:

--„Just what is going on here?”

Antal Rostás was a man of honest and straightforward speech, he therefore explained to me in an honest and clear manner how,

--„Angela and I have fallen in love. I want her to be my wife. We’re going to elope.”

--„And what will Andrew Juhász have to say about this?” I asked. „He’s a young man with impressive biceps and quite an intimidating mustache, you know.”

--„He’ll get over it, replied Angela Nesebik with surprising hardness. Then her face fell: „But my mother will never give us the furniture.”

--„We can't stay here,” said Antal Rostás. „I'll just write poems about the dear departed somewhere else. I may have to write my poems on all kinds of rickety tables, but we'll get on our feet eventually. Even so, I'll never own a walnut table as solid as this one.”

By now I was getting a little fed up with all the poetry around me. Two poets were more than any one workshop could handle—and to top it all, I never would have guessed that Antal Rostás and Michael Húgyik were the type to write poetry. But they were, and now I could feel the threat approaching my furniture:

--„I poured out an awful lot of sweat this summer,” I said reproachfully. „Walnut isn't by any means easy to work with.”

--„Promise that you won't tell anyone about our plans,” asked Antal Rostás.

I didn't promise anything, yet at the same time I didn't tell anyone about their plans. Then, one fine day they just disappeared, right when the furniture had been finished. At this point I asked Michael Húgyik to abandon his poetry for a little while and to await whatever was to come next together with me in the workshop.

It turned out that we didn't have to wait for long: Mrs. Nesebik quickly stepped into the workshop, her movements bearing witness to great agility and determination. Andrew Juhász came in behind her, his appearance sombre yet forceful. Both were armed with axes. They examined the furniture without comment, but they must have been satisfied with its quality because they laid their axes down on the beautifully shaped, silky-smooth, sturdy walnut table and Mrs. Nesebik counted a bundle of bills out into Michael Húgyik's palm. Michael Húgyik thumbed through the money and immediately handed over my share of the profit.

--„Are we even?” asked Mrs. Nesebik.

--„We're even,” replied Michael Húgyik.

With that the tough, tiny lady picked up her axe—Andrew Juhász followed suit—and they attacked the furniture at once. Now, walnut isn't easy to chop up—it isn't, after all, a wood that will fall apart with a couple blows of the axe. It takes a strong sense of

determination and a lot of patience in order to smash walnut to smithereens. Luckily, not only did Mrs. Nesebik and Andrew Juhász possess the right amount of patience and determination, they were also in a fine rage. Michael Hugyik and I were therefore left to climb on top of the carpenter's bench and look on in silence at the destruction of the furniture. We smoked cigarette after cigarette in order to pass the time and, when we reached the end of a cigarette, we flicked the stub into the heap of wood scraps piling up in front of us. This really wasn't a very smart thing to do—we could have quite possibly sent the whole workshop up into flames, but all of the stubs went by themselves and the workshop wasn't burnt down. The beautiful walnut furniture, on the other hand, was already in bits and pieces. Mrs. Nesebik and Andrew Juhász stood among the ruins, sweaty and obviously tired. Some of the pent-up rage that had built up inside of them must have dissipated because they looked a bit more content than they had upon first entering the workshop. The sight of the mound of splinters that stood in place of the beautiful furniture obviously provided them with some comfort.

--„You did a wonderful job,” I said admiringly. „The liberating army couldn't have done better.”

They looked us up and down with pitying expressions and then left, axes in hand. I flicked the last of God-knows-how-many cigarette stubs into the pile of wood chips, but this one didn't send the workshop up in flames either. I almost felt disappointed that it hadn't.

Michael Hugyik slid down from the bench and circled the workshop—now covered with freshly chopped walnut wood—in a daze. After looking everything over he came to a stop in front of me. With a genuine sense of poetic anguish he revealed:

--„I too have been smashed to pieces: I'm not worth anything.”

--„You have a nice house,” I said cheerily.

--„Inherited from my grandfather,” he replied.

I tried again: „You have a nice workshop.”

--„Inherited from my father.”

--„You write nice poems,” I said, feeling that cheering him up was becoming old quickly.

--„But nobody will publish it!” he said sorrowfully. „Not even my Sunday poetry, even though on Sundays, when you control the boat, I’m truly able to immerse myself in the very depths of poetry. But still they don’t want it. And I don’t like cabinetmaking. To tell you the truth, I never liked it—that’s why I began writing poetry. Yet it was all in vain! At least you know how to make nice furniture.”

--„But my furniture gets chopped to pieces,” I said almost as sorrowfully, gesturing at the mess around us.

At this Michel Hugyik stepped up to the carpenter’s bench and began to drum on it with both hands. As his hands sped up he screeched out some kind of an improvised melody in a sharp falsetto—in other words, it was just like old times when we were learning our profession together. Only now I didn’t find his bleating very amusing, which is why I commented:

--„The church is missing a cantor. Antal Rostás and his dented head are gone for good, you know.”

Michael Hugyik continued to drum and bleat.

--„You have a good voice,” I added. „You could always sing in church. The entire congregation would sing along with you.”

Michael Hugyik’s hands slowed and he began to bleat a little more quietly.

--„You could always write nice poems about the deceased. Your nice poems could be sung nicely in church and everyone would cry. Then the grieving relatives would pay you well for your services.”

He stopped drumming and looked at me suspiciously, uncertain if I was serious or merely making fun at his own expense. I returned his gaze with the expression of someone who is dead serious. Michael Hugyik then walked out of the workshop. It’s possible that he went that very day to the vicarage. In any event, he was singing in church a few days later. After this

it was only natural that people dressed in mourning began to appear at his doorstep, ready to order a poem for the funeral of their departed relative.

Fall came and once again I was busy making chairs, tables and benches, usually out of pine or—if I was lucky—out of ash. I bought myself a black suit and attended high mass every Sunday. Micheal Huggyik sang the hymns in a sharp falsetto and, naturally, the entire congregation sang along with him. That fall was followed by a hard winter, together with an epidemic of the flu that caused the death toll to rise higher than usual. Michael Huggyik therefore wrote tons of poems that winter, each of which was later sung in the cemetery. A lot of people sobbed away as he sang and many came to the conclusion that Michael Huggyik is a good cantor and a good poet. In the meantime I burned what was left of the walnut in the workshop's little iron stove. Walnut burns slowly and smoulders for a long time, so the workshop was always warm and I didn't get sick or come down with the flu once that winter. My skin, however, was just as pale as before. But then again, most people have pale skin during the winter.

The world outside was a beautiful white by now. Blankets of snow covered the currant bushes and the river froze into ice. Michael Huggyik's big-bellied fishing boat was crushed into pieces by the ice because nobody had pulled it out of the water that fall, but Michael Huggyik was a happy man and didn't get upset over the loss of his boat. Instead he said that come spring, he'd set the collapsed boat on fire, right there where it lay next to the reeds. It is, after all, the job of every artist to set the world on fire.

GIÓN NÁNDOR:

A FAFARAGÓ MŰVÉSZ BALTÁJA

Személyek:

M.H. János (30-35 éves)

Teofil (20-25 éves)

Guberáló asszony (30-35 éves)

Csukott ajtó mögül vízcsobogás hallatszik, valaki zuhanyozik a fürdőszobában. Kopogás az ajtón.

Guberáló asszony: Nehogy rányissa az ajtót!

M. H. János: Hogyan fejezné be ezt a mondatot: "A sivatagi homok felett furcsa árnyak..."

Guberáló asszony: Nem értem, hogy mit mond!

M.H. János: Regényt írok Izsakárról! És most elakadtam egy mondatnál!

Guberáló asszony: Nem értem...!

M. H. János: (halkan) Soha többé nem fogok felhívni magamhoz olyan asszonyt, aki szemeteskannákból kenyérdarabokat gyűjt a disznóinak.

(Megszűnik a vízcsobogás)

Guberáló asszony: Lehet, hogy nem kellett volna feljönnöm magához.

M.H. János: Jobb helyen van itt, mint a szemeteskanák között.

Guberáló asszony: Lent hagytam a zsákomat, félig már megtöltöttem kenyérdarabokkal.

M.H. János: Később majd teletölti, hazaviszi a disznóknak és mindenki boldog lesz.

(Kinyílik a fürdőszoba ajtaja)

Guberáló asszony: Nem lett volna szabad feljönnöm magához. Nem is ismerjük egymást.

M.H. János: Egyszer már találkoztunk lent a ház előtt és maga megajándékozott engem egy színházi látcsővel.

Guberáló asszony: Azt is a szemétben találtam.

M.H. János: Nem baj. Aki nekem színházi látcsövet ajándékoz, azt én felhívom a lakásomba, megfürdetem és kedves leszek hozzá. No, jöjjön be a szobába és

- M.H. János: üljön le.
(Lépések hallatszanak, bemennek a szobába, leülnek)
- Guberáló asszony: Én még sohasem...
- M.H. János: Látja itt tartom a látcsövet az íróasztalomon.
Látcsővel szoktam magát nézni, amikor a szemetekannák fölött hajlong. De biztosíthatom, hogy így közelről, egy szál törölközőben sokkal szebb, mint abban a savanyúszagú ruhájában távolról.
- Guberáló asszony: A szeméttől savanyúszagú a ruhám. Dehát kell a disznóknak az élelem és az eldobott kenyérdarabok ingyen vannak. Ha tudná, hogy az emberek mennyi...
(Távolabbról kulcscsörgés, kotorászás hallatszik)
- M.H. János: Mit kellene tudnom az emberekről?
- Guberáló asszony: Valaki be akar jönni!
(Rövid ideig csak ideges kulcscsörgés hallatszik)
- M.H. János: Igen. Valaki matat a bejárat ajtónál.
- Guberáló asszony: Kicsoda?
- M.H. János: Nem tudom. Lehet, hogy betörő.
- Guberáló asszony: Betörő?!
- M. H. János: Bizonyára. És nem tudja, hogy én mindig nyitva tartom az ajtót. Igaz, hogy belülről benne van a zárban a kulcs, ezért nem boldogul az álkulcsaival. Tehát kezdő betörő. Tapasztalt betörő előbb becsöngetett volna a lakásba, és csak miután nem jelentkezik senki, akkor kezdett volna matatni a zár körül. Így olvastam az újságban.

Guberáló asszony: Mit csináljunk?

M.H. János: Ezentúl zárni fogom a bejárati ajtót. Sőt felszereltetek még két zárat.

Guberáló asszony: Kicsit későn jutott eszébe.

M.H. János: Valamikor egy lengyel nagyváros szállodájában laktam, a szobám ajtaján három zár volt és én mindig gondosan bezártam mind a hármat, de sohasem akartak betörni hozzám. Egyszer ugyan jött egy szakállas úr, de ő illedelmesen kopogott, bemutatkozott, közölte, hogy honfitársam és azt is közölte, hogy ő az a híres cikkkíró, aki nemrégén keményen megtámadta hadügyminiszterünket, amiért az katonai dolgok helyett politikával foglalkozik. Sohasem hallottam az illető nevét, de azt mondtam, hogy olvastam a cikkét, mire nekem ajándékozta legújabb gyermekversek-kötetét. Mert a szakállas úr rendszeresen írt gyermekverseket, és mondhatom, nem is rosszakat.

(A kulcscsörgés állandóan hallatszik a háttérben)

Guberáló asszony: Mindjárt ráknnyitja az ajtót. Csináljon már valamit!

M.H. János: Sohasem volt még dolgom betörővel. Azaz, hogy egyszer történt velem ehhez hasonló eset. Akkor éppen Szlovákiában laktam egy falusi házban, a Garam folyó mellett, és régi sebeimet nyalogattam. Napközben lejártam a Garam folyóra horgászni, a folyó túlsó partján pedig a közeli elme-gyógyintézet szelídebb ápoltjai kapálgatták

M.H. János:

a veteményes kertet és minden fogásomat megtapsolták. Egy napon az egyik ápoló észrevétlenül átúszta a folyót, követett hazáig és amikor az udvaron a halat pucoltam egy nagy konyhakéssel, bejött az udvarba, kivette kezemből a kést és ő folytatta a haltisztítást. Nem tudtam, hogy elmebeteg az illető, és nem nagyon bántam, hogy elvette a konyhakést, mert utálok halat pucolni. Aztán berontott két ápoló, elvonszolták a bolondot, azt mondták, hogy valamikor konyhakéssel szúrta le a sógorát, és hogy az elmeegógyintézetben sohasem adnak kést a kezébe.

Guberáló asszony: Legjobb lenne, ha elküldené a betörőt.

M.H. János:

Fegyvert kellene szereznem. De nekem még konyhakésem sincs itthon... Azaz hogy várjunk csak! Van valahol egy baltám! Ha jól emlékszem legutóbb a szekrény aljába a levendulás zacskó és két novella kézírata mellé tettem.

(Léptek, ajtócsikorgás) Megvan! Tessék!

Guberáló asszony: Félelmetes szerszámnak látszik.

M.H. János:

Egy fafaragó művésztől kaptam valahol egy magyarországi kastélyban, ahol nagy társaságban hangoskodtam egész éjszaka, ott volt a fafaragó művész is, nekem mindjárt megtetszett, mert szerényen és udvariasan viselkedett és mert szép balta lógott az övén. Addig néztem vágyakozva a baltát, hogy végül nekem adta és én akkor hajnalban, mi-

- M.H.János: közben a többiek ősi népdalokat énekeltek, a faragó művész baltájával vertem a taktust.
- Guberáló asszony: Most mit akar csinálni a baltával?
- M.H. János: Elbánok a betörővel.
- Guberáló asszony: Ne!
(Gyors léptek, hirtelen ajtónyitás, rövid dulakodás hangjai)
- Teofil: (rémülten) Itt lakik a...?
- M.H. János: (durván) Nem lakik itt. (Ismét rövid dulakodás, ajtócsapás, léptek) Ime a betörőnk. Cingáran, fehér ingben és vörös nyakkendőben. Vörös nyakkendőben akart betörni hozzám.
- Guberáló asszony: Én...
- Teofil: (rémülten) Mit akar azzal a baltával?
- M.H.János: Lecsaplak vele, ha menekülni próbálsz. Ülj le.
- Teofil: Kérem...
- M.H. János: Fürdés közben zavartad meg a hölgyet, aki egyébként is nagyon szemérmes. Emellett azonban ismert állattenyésztő. Nem láttad a kenyeres zsákját a szemeteskannák mellett?
- Teofil: Nem... És bocsánatot kérek...
- M.H. János: Először próbálsz betörni egy lakásba?
- Teofil: Először.

- M.H. János: Ügyetlen vagy. Hogy hívnak?
- Teofil: Teofilnak.
- M. H. János: Elég ronda neved van.
- Teofil: Szüleim megelőzték a korukat. Abban az időben az emberek általában normális neveket adtak gyerkeiknek. Ma már viszont mindenki efféle neveket talál ki.
- M.H. János: Örülj, hogy nem Izsakhárnak hívnak.
- Teofil: Ki az az Izsakhár?
- M.H. János: Bibliai alak. Nem sokat szólnak róla és ebből is látszik, hogy nehéz élete volt szegénynek. A törzsének a helyét pedig igen szerencsétlenül jelölték ki. Távól a tengertől, erdőktől és egyéb romantikus helyektől. Hogy fejeznéd be ezt a mondatot: "A sivatagi homok felett furcsa árnyak..."
- Teofil: ... suhantak.
- M.H. János: ~~Hogyan~~ suhantak?
- Teofil: Nem tudom. Tegye félre azt a baltát.
- M.H. János: Ezzel a baltával egyszer egy egész énekkart vezényeltem. Egy szép kastély dísztermében.
- Teofil: Engedjen ki a lakásból. Soha többet nem jövök erre.
- M.H. János: Nem úszod meg ilyen könnyen.
- Teofil: Mit akar velem csinálni?
- M.H. János: Majd meglátod hamarosan.
- Teofil: Megnézhetem azt a látcsövet?

- M.H. János: Nem! (Csattanás, a baltával az asztalra csap)
- Teofil: (dadog) Maga megőrült. Kis híján levágta az ujjaimat.
- M.H. János: Egyszer lefegyvereztem egy elmebetegét. Dühöngő őrült volt, nagy konyhakéssel támadt rám, a közelben nem volt senki, hogy félig kihalt falu házának udvarában dulakodtunk és én elvettem tőle a kést. Később halat pucoltam azzal a késsel.
- Teofil: Én nem akarom megtámadni magát.
- M.H. János: Egy szakállas terroristával is elbántam. Szállodaszobában rontott nekem, ott bántam el vele.
- Teofil: Igazi terrorista volt?
- M.H. János: Igazi. Merényletet szervezett a hadügyminiszter ellen. És felforgató tartalmú könyveket írt és terjesztett.
- Teofil: Nem hiszem, hogy símán elbánt egy igazi terroristával.
- M.H. János: Pedig elhiheted. Egy lengyel városban történt a dolog, a város régi emeletes házai felett egész nap varjak károgtak. Sohasem láttam annyi varjút nagy város felett. Itt rontott rám a terrorista, de én elbántam vele.
- Teofil: Mit tenne, ha most felugranék és kirohannék a lakásból?
- M.H. János: Utánad dobnám a baltát és pontosan eltalálnálak a két lapockád között. Engem Zöldi Jóska tanított baltadobálásra.
- Teofil: Az meg kicsoda?

- M. H. János: Ácsmester. Hísz méterről is belevágta az ácsbaltát a gerendába. Valamikor falusi háztetőket építettünk együtt. Sokat tudnák mesélni Zöldi Jóskáról.
- Teofil: Ne meséljen! Inkább...
- M. H. János: Kitűnő ácsmester. De elment vendégmunkásnak Németországba és ott a körfűrész levágta két ujját. Mert ott már nem ácsbaltával, hanem körfűrészszel dolgoznak az ácsok. Most segélyből tengődik. És nem hiszem, hogy dobálja már a baltát.
- Guberáló asszony: Végül is mit szándékozik csinálni a betörőjével?
- M. H. János: Asszonyom, megkérem, hogy vegye át tőlem ezt a baltát, és tartsa szemmel Teofilt. Én meg hátrakötöm a kezét, aztán levezetjük az utcára és megmutatjuk az embereknek, hadd szégyelje magát.
- Guberáló asszony: Én nem veszem kézbe azt a szekercét.
- M. H. János: Kár. A világ legjobb fafaragó művésztől kaptam. Városok főterein állnak a szobrai. A szobrokat ezzel a baltával faragta ki.
- Guberáló asszony: Engedje el¹ a fiatalembert.
- M. H. János: Nem tehetem. El akarta lopni a száz márkámat.
- Teofil: Hogy-hogy száz márkáját?
- M. H. János: Száz német márka a megtakarított pénzem. Abból az előlegből vettem, amit az Izsakhárról szóló regényemre kaptam.
- Guberáló asszony: Emlékszem már Izsakhárra! Jákob és Lea fia.
- M. H. János: Maga olvassa a bibliát?
- Guberáló asszony: Régen olvastam.

- Teofil: Ha tudtam volna, hogy csak száz márkája van, nem is próbáltam volna betörni magához. Most pedig elmegyek.
- M. H. János: Ne mozdulj!
(Sietős léptek, csattanás, az asszony felsikolt, M. H. J. a bejárati ajtóba vágta a baltát.)
- Teofil: (szinte visítva) Maga tisztára megőrült!? (Ajtócsapkodás, a lépcsőházból távolodó rohanó léptek zaja hallatszik)
- M. H. János: Hát elment. (Lassan távolodó majd közeledő léptek zaja.) A balta szépen megállt az ajtóban. Kis híján eltaláltam a szerencsétlen fickót. Pedig nagyon mellé céloztam. Csak meg akartam ijeszteni.
- Guberáló asszony: Megijesztette. Meg engem is halálra rémísztt. Üljön le és írja a regényét Izsakhárról.
- M. H. János: Elakadtam.
- Guberáló asszony: Izsakhárról keveset ír a Biblia. Alig néhány mondatot. Aztán később még ír egy Izsakhár nemzetiségbeli férfiről, de az azt hiszem valami aljas dolgot cselekedett.
- M. H. János: Izsakhárral csúnyán elbántak a Bibliában. Jóformán mindent nekem kell kitalálni róla. De azért mi kedvesek lehetnénk egymáshoz most már.
- Guberáló asszony: Jöjjön el egyszer hozzánk. Szép házunk van a város szélén. Bemutatom a férjemnek. Asztrológus. Horoszkópot csinál. Elkészíti a maga horoszkópját is.

- M.H. János: Nem hiszek az ilyesmiben.
- Guberáló asszony: Megnézhetné a disznóimat is. Nagyon szépen híznak az összeguberált kenyérdarabokon.
- M. H. János: Lehet, hogy elmegyek egyszer. De most is kedvesek lehetnének egymáshoz.
- Guberáló asszony: Behízhatom a függönyt az ablakon?
- M. H. János: Természetesen.
(Rövid ideig csönd, majd a függönykarikák csörgése hallatszik.)
- Guberáló asszony: Jézusom! Eltűnt a kenyeres zsákom.
- M. H. János: Mi? (mozgolódás hallatszik a szobában) Tényleg eltűnt. (szomorúan) Teofil lopta el. A kis nyikhaj.
- Guberáló asszony: Miért lopta volna el Teofil? Disznóknak való kenyérdarabok voltak a zsákban.
- M. H. János: Éhes volt szegény Teofil. Meg kellett volna etetnem. Meg kellett volna tömnöm. Akkor lehet, hogy jó útra tért volna.
- Guberáló asszony: Kezdek előlről a kenyérgyűjtést. Fel kell öltöznöm. Nem ~~maradatok~~ ^{maradatok} most itt.
- M. H. János: (sóhaj) Jöjjön fel máskor is.
- Guberáló asszony: (öltözködés közben) Feljövök. Majd ha ismét talállok valami magának valót a szemétkben. Látcsövet vagy ilyesmit.
- M. H. János: Hogyan fejezné be ezt a mondatot: "A sivatagi homok felett furcsa árnyak..."
- Guberáló asszony: ... lebegtek, ... vagy rebegtek.

- M. H. János: Hogyan lebegtek vagy rebegtek?
- Guberáló asszony: Azt nem tudom. (ajtónyitás) Kezden talán bele egy másik mondatba.
- M. H. János: Előbb vissza kell raknom a helyére a fafaragó művész baltáját. A levendula és a novellák mellé.
(ajtócsukás, lépcsőházban távolodó léptek zaja)

x x x

A KÉSDOBÁLÓ

/BACAČ NOŽEVA/

SZCENARIO: GION NÁNDOR

MUNKATÁRSÁK: DÓMÓLKY JÁNOS

SCHULZE ÉVA

(napfel-alkony-éjjel)

a. Falusi gyerekek hab pusdit ZENE 1.
játszanak, foglyokat kínoznak, Korabeli sláger.
kivégeznek; győznek és vesztes-
nek.

A KESDOBÁLO nézi őket, majd az
épülő betonut felé indul.

Kavicshegyek, szurok, füstölgő
kazán, utépitő gépek a hatvan-
as évekből.

b. Kidöntött fák és egy utszé-
li kereszt, földönfekvő pléh-
krisztus. Távolabb uthenger.
A Késdobálo kövekkel játszt el
egy koborkutyát, majd követ a
pléhkrisztus mellé vagja.

c. Kissé távolabb a barakk,
előtt esővizes hordo.
Az utépitő munkások és a Késdo-
balo társai - hazafele készü-
lőnek. A szerszámokat rendez-
getik, mosakodnak, isznak. Rő-
högnek a pléhkrisztust néző

Késdobálon.

A falu borbélyja "dolgozik" az egyikük háján. Egy másik valami ocska holmikat pakol össze. Valaki fáradtan szundul, unottan int vissza.

DELI BÉG is mosakszik, majd a barakk ajtajában ül egy ideig, aztán eltunik - bent lefekszik, fekszik és nézi a mennyezetet. A többiek türelmesen várják, hogy DOBRE, a jökevényes fecsegő, öregecske alkalni borbély megnyirja, megborotválja őket.

- mondja, miközben gyors mozdulatokkal szappanozza a munkavezető arcát.

DOBRE:

Ha akartam, muhelyt is nyithattam volna...

De nem akartam. Már inaskoromban megutaltam a szakmát. Amint valaki leült a székbe, én mindjárt tudtam, hogy az illetőnek hany foga rohad, vagy miféle gyomorbántalmai vannak. Ha borotválni, vagy nyirni kezdtem valakit, összeszorult a gyomrom, és olyan kemény lett, mintha téglával tömték volna ki. De azért hősiiesen végigszenvedtem az inaséve-

ket, és amint megvolt a mesterlevelem, boldogan elrohantam a téglagyárba. Pedig nagyon nehéz munka volt az is, különösen abban az időben. De hiába... nem bírom elviselni az emberek szájbuzét.

Közben befejezi a Munkavezető borotváltat. A 2. Munkás ül a "borbélyszekbe".

2. MUNKÁS:

Akkor meg minek csinálod?

DOBRE:

Ez egészen más. Az ismerősök, az egészen más.

Szappanosz.

Is a jövőre is gondolnom kell. Ki fognak rugni. Rosszul áll az egészség. Csökkentik a termelést, elbocsátás lesz. Is kit bocsátanak el? Minket. Mert már nem bírjuk az iramot. Nem tudom mi lesz velen. Ahhoz már öreg vagyok, hogy mondjuk Németországba menjek dolgozni. Különben sem mehet mindenki Németországba dolgozni...

Elkészült a 2. Munkás, a 3. következik.

3. MUNKÁS:

Legfeljebb mégis nyitsz egy borbélyműhelyt.

DOBRE:

Igen. Megint téglák lesznek a gyomromban, de nem tehetek mást. Kénytelen leszek elviselni mindenféle nagy-pofaju idegenek szajbuzét.

Most hajat nyir.

De mi lesz a többiekkel? Mondjuk Adamkóval? Ismered?

Valaszt nem várva folyt. tje.

Együtt kezdtünk. Evekig meztelen láb-bal dagasztotta a sarat, amiből a vályogot csináljuk. A hideg sar úgy elintézte a lábát, hogy néha már alig tud talpra állni. És őt is kifogják rugni.

Pedig hogy visitozott negyvenötben! Felállt egy téglarakásra és onnan visitozott, hogy "Miénk a gyár! Miénk a gyár!"

A 4. Munkás ül a székbe.

4. MUNKÁS:

"Miénk a gyár!"

ismétli gunyosan.

A melo, az a miénk...

DOBRE:

Hát pontosan ezt mondta a pofájában az öreg Forgács is: "Nagy marha vagy te Adamko. Nem lesz az a gyár soha sem a tiéd. Csak a munka. Az igen."

munka mindig a tiéd lesz." De Adamko csak röhögött, és visitozott, hogy "miénk a gyár". Most aztan még a munka sem lesz az övé. Mehet ő is a fenébe.

A barakkban DELI B. G. mozdulatlanul fekszik az ágyán. Nem alszik, és nincs ébren. Orakig képes így fekudni. A KESDOBALO ott ül mellette, az agy szelén, s gunyos, kihivo mosollyal figyel a utra készuló, csomagoló munkásokat.

KESDOBALO:

Szerintem... szerintem kétfajta ember van. Az egyik fajta olyan, mint ti. Szereti a sok pénzt, a szép házat, a szép disznokat, meg az ilyesmit. A másik olyan, mint mi

Deli bégre néz, aki nem mozdul.

Szeret nagyokat enni, nagyokat inni. És egyáltalán: elvezi az életet. Ez a fajta olyan... olyan, mint egy ember. Ti pedig...

Frissen borotvalva bejön a barakkba a 4. Munkás.

4. MUNKÁS:

Mehetsz!

szól oda kurtan.

A Késdobalo kilép a borbélyok elé.
Az ajtóban megtorpan. Dobre egy
negyven év körüli, nagyon szép
asszonnyal beszélget.

A Késdobalo nézi az asszonyt.
Aztan hirtelen ötlettel kiránt-
ja a kését - mindig nálá van -
bőrtokjából, s Dobre felé dob-
ja. Az éles penge elág egy cen-
timéterre a borbély cipőjétől
furodik a földre.

Dobre ijedten elugrik, az ass-
zony hangosan felnevet. Aztan
hatrasimitja a haját, s még
mindig nevetve elsiet.

A Késdobalo hosszan bambul utá-
na, s csak amikor már teljesen
eltunik, megy oda s még mindig
halálravnalt borbélyhoz.

KÉSDOBALO:

Ne haragudjon, öregem. Igazán nem
akartam ennyire megijeszteni.

DOBRE:

Hulye vicceid vannak.

mondja, de látszik, hogy nem
haragszik komolyan.

KÉSDOBALO:

Ki ez az asszony?

DOBRE:

Varyné. Hivott, hogy menjek el megnyirni a férjét. De én abba a házba nem megyek. Tiszta kupleraj. Ez a nő nagy kurva volt valamikor. Vary állítólag a kupiból szedte ki, közvetlenül a háború előtt. És most a férje hazából csinált kuplerajt. Szobákat ad ki egy-két orára, és...

KÉSDOBÁLO:

Kit érdekel az, hogy honnan szedte ki a férje? Ugye idősebb nála ez Vary?

Dobre bólint.

A Késdobáló nevetve leul a székre.

és szemét lehunyva, mosolyogva tartja arcát a borbély kéze alá.

DOBRE:

Ő viszont sokkal idősebb nálad.

KÉSDOBÁLO:

Szeretem az érett nőket. Egyszerűen imádom őket...

F001M

TEMETŐ ELŐTT, TEMETŐSÉG. (Ljjet)

2. kép

Pusztulásra ítélt temető.

A sírokat benötte a fű, a szép márvány sírköveket elvadult fák veszik körül.

A vaskapu még áll. Tartoszlopai ugyan előrebuktak már egy kicsit, de azért még mindig szilárdan tartják a kaput, melynek a tetején ugyancsak vasból kikalapált betűk hirdetik: "Feltámadunk".

Itt találkozik Varyné és a Késdobalo.

A fiu kezében - a bőrtokban - most is ott a kés.

VARYNÉ:

Ez mindig magával van?

kérdi mosolyogva.

KESDOBALO:

Mindig. Késdobalo művész vagyok.

Elindulnak a temetőn keresztül, a folyopart felé.

VARYNÉ:

Es egész életében csak kést dobalt?
Semmi mást nem csinált?

KESDOBALO:

De igen...

feleli mosolyogva.

Csináltam mást is.

VARYNE:

Mit?

KESDOBALO:

Aranypénzt kerestem, mindenféle romok között.

VARYNE:

Es talált?

KESDOBALO:

Nem. Eddig még sohasem. Egyszer régen azt hittem, hogy aranypenzt találtam, de kiderült, hogy csak vörösréz. Pedig nagyon szép volt, olyan színe volt, mint a Holdnak. Néha, amikor rosszkedvű vagyok, azt mesélem az embereknek, hogy egyszer régen nagy halom aranypenzt találtam. De magának bevallom, hogy csak olcsó vörösréz volt.

VARYNE:

Es azota nem keres aranypenzt?

KESDOBALO:

De igen. Most is.

VARYNE:

Itt?

KESDOBALO:

Igen. Lehet, hogy éppen itt fogom megtalálni.

VARYNÉ:

Figyelmese ember maga.

Aztán egy ideig csendben mennek a besüppedt sírok között. A Késdobáló megáll egy fekete márványból készült sírkő előtt.

KESDOBÁLO:

"Gizike Schladt"

betűzi a holdfényben feliratot. A fekete márványba üveggel fedett kis kép van beépítve: nagyon szép fiatal lányt ábrázol, századeleji stílusban. A Késdobáló egészen közel hajol a képhez.

KESDOBÁLO:

Nagyon fiatalon halt meg.
A férje nem vett észre semmit?

kérdezi hirtelen.

Az asszony idegesen felnevet.

VARYNÉ:

A férjem! A férjem már legalább tíz éve azt sem veszi észre, hogy létezem.

Egymás kezét fogva mennek tovább.

FOLYOPARTON (éjjel)

3. kép

Egy valamikor építkezés emlékeként kettészelt kis domb van a folyoparton. A lefaragott domboldal sarga agyagfalként mered a vízre. Itt állnak meg, hátukat a falnak támasztják.

VARYŰLÉ:

Maga sokfelé jart, igaz?

KLSDOBÁLÓ:

Igen. Egy buvészcsoporttal bejartam az egész országot. Mint késdobáló művész léptem föl. Kulföldre is készültünk... de felbomlott a csoport.

VARYŰLÉ:

Szép volt a partnernője?

KLSDOBÁLÓ:

Milyen partnernőm?

VARYŰLÉ:

Hat akit körüldobalt késekkel, amikor fellépett azzal a buvészcsoporttal.

KLSDOBÁLÓ:

Persze... nagyon szép volt.

Clarisszanak hívtak.

VARYNÉ:

Hol van most?

KÉSDOBALO:

Nem tudom.

VARYNÉ:

Hany késsel dobalta körül?

KÉSDOBALO:

Tizenkettővel...

válaszolja kis hallgatás után.

VARYNÉ:

Sohasem sérült meg?

KÉSDOBALO:

soha. Mindig nagyon biztos kézzel dolgoztam.

Az asszony mosolyog, és a folyót nézi.

VARYNÉ:

Akkor most dobáljon körül engem a késsel. Ugye megteszi?

A Késdobalo nevetni próbál, mintha tréfat hallana. De Varyné már széttartott karokkal áll a fal mellett, s az arcán látszik, hogy komolyan gondolja, amit mond.

KÉSDOBALO:

ujszaka van...

szabadkozik rémülten.

KLSDOBALO:

Ehhez világosság kell.

VARYNE:

Világít a hold. Tíz méterről is jól láthat engem. Ne feljen, nyugodtan fogok állni, meg sem mozdulok.

KLSDOBALO:

Sokkal több fény kellene. Ez nem gyerekszínház.

VARYNE:

Fél?

kérdezi mosolyogva.

A férfi sohajt, mondani meg valamit, de látja, hogy hiába minden.

Előveszi a kést a börtönből, s hátrál vagy öt lépést.

Koncentral.

Dob.

A kés nesztelenül süllyed az agyagba, Varyné térdre hajt.

VARYNE:

Folytassa.

A férfi kihuzza a kést a falból, hátrál. Osszeszorított fogakkal koncentral.

Dob.

A kés az asszony dereka mellé
furodik.

VARYNÉ:

Most dobja az arcom mellé. Egészen
közel az arcomhoz.

KESDOBALO:

Majd máskor. Ha világosabb lesz.

VARYNÉ:

Fél?

KESDOBALO:

Nem. Nem félek.

válaszol rekedten.

Kihuzza a kést a falból, hátrál.

Szörnyen izzad. Tenyerét a nad-
rágjába törli, homlokán végig-
csorog a verejték.

Vigyazzállásba merovingik.

Sokaig áll így. Ugy érzi, gorce-
be rándult az egész teste.

Semmit sem lát, csak Varyné
arcát.

Dob.

Egészen közel, az asszony arca
mellé. Megtörli homlokát, s a
falhoz megy, a késért. Varyné
továbbra is széttartott karokkal,
mozdulatlanul áll. és sír.

kérdezi ijedten.

KLSDOBALO:

Mi történt?

VARYNL:

Semmi. Semmi sem történt. El akarok menni innen.

KLSDOBALO:

Hová?

VARYNL:

Mindegy. Messzire. Minél messzebb innen. Vigyen el engem innen. Elmegyek magával bárhova.

KLSDOBALO:

De hát... én nem akarok elmenni innen...

dadogja tanacstalanul, izgatott homlokát törölgetve.

VARYNL:

Am mindent megteszek magának. Csak menjünk el együtt valahova.

KLSDOBALO:

Nem is ismerjük egymást... és én sehova se akarok elmenni.

Az asszony leengedi kezét, s ellép a faltól. Ismét a folyót nézi.

Amikor visszafordul, meg mosolyog.

VARYNE:

Ne haragudjon. Soha többé nem kérem hogy magával vigyen. Felejtse el az egészset. Tudja, néha szeretném leküpní magamat, amikor Váryra gondolkok, meg az életunkre, meg a szerelmesparokra, akiknek szobát adok ki...

KLSDOBALO:

Ne gondoljon rájuk. Most csak szép dolgokra gondoljon.

VARYNE:

Igerje meg, hogy máskor is eljön velem ide. És én majd elhíttetem magammal, hogy nagyon messzire mentem.

Megcsokolják egymást.

Hány éves?

KLSDOBALO:

Harmincegy.

VARYNE:

Nagyon fiatal még.

KLSDOBALO:

Maga is nagyon fiatal még...

KOCSMÁBAN. KOCSMA ELŐTT (éjjel)

FALUSI UTCÁN. VÁRYÉK HÁZÁBA ELŐTT

A hullareszeg Deli bég fogadásból sörösládákat emelget.

A parasztok röhögnek és fizetnek. Deli bég a megnyert üvegborokkal, szó nélkül kijön, és csatlakozik a kocsmánál a csorgó Késdobálóhoz.

A kihalt falusi utcán csak egy szegénylősen siető szecselmespárral találkoznak.

Váryék házában világosak az ablakok. Egy másik parocskán éppen kilép a kapun.

Deli bég és a Késdobáló a sötét utca takarásából figyelik a házat, a függönyök mögötti árnyakat. Deli bég nagyot húz az egyik borosüvegből, megkínálja a Késdobálót is, aki már nem az ablakok mögé figyel.

Váryné nézi, aki lassu leptekkel sétál a sötét kortben.

A Késdobáló hatalmát kortyol a borból.

De ki is köpi azonnal.

BARAKKBAN (nappal)

5. kép

A) Már vasárnap van.

Az ajton belülről egy meztelen nőt ábrázoló krétarajz. Hirtelen egy kés furodik az ajtóba a nő arca mellé, szemmagasságban. A Késdobáló kihuzza a kést.

KÉSDOBÁLÓ:

Láttad ezt, Deli bég? Láttad ezt?

Vaságyak a fal mellett, az ajtóval szemben egy durván kifaragott asztal néhány székkel, az asztalon egy vizeskancaó poharakkal. Két csupasz villanyégő lóg a mennyezetről, egyik az asztal felett, másik az agyosok között. Az egyik felett gitár lóg. Deli bég az ágyon hever, kabán, zavartan szemekkel néz a Késdobálóra. Nézeget. Joindulatuan elmosolyoskodik.

DELI BÉG:

Láttam.

A Késdobáló visszahátrál az asztalig, mereven szembenéz az ajtóval.

KÉSDOBÁLÓ:

Most figyelj, Deli bég! Ezt figyelj meg...

A Késdobáló kezével felkapja az egyik poharat, szájához emeli, mintha inná belőle. Jobb kezében a kést szorongatja.

KÉSDOBÁLO:

Kilencedik pohar palinka...

Most figyelj! Kilencedik dobás!

Leteszi a poharat, egy pillanatig vigyázzallasba merevedik, aztán hirtelen előrelendül a jobb keze, a kés az ajtóhoz rajzolt nő feje fölé fúródik.

A Késdobáló büszkén az ajtóhoz lép, majd megfordul Deli bég felé.

Mit szolsz hozzá!

Deli bég felemeli fejét a paránáról, bamban vigyorog és akadozó nyelvvvel beszél.

DELI BÉG:

Magyon... rendes.

Késdobáló sétálni kezd az ajtó és az asztal között, gesztikulálva magyaráz. Először kögtönöz.

KÉSDOBÁLO:

Igy volt ez minden este. Minden addott este. Kiléptünk a podiumra, Clarisza és én: fergeteges taps. Aztán siri csönd.

DELI BÉG:

Meztelen volt?

KÉSDOBÁLO:

Kicsoda?

DELI BÉG:

Clarissza.

Késdobáló megbotránkozva mered
Deli bégre. Kimérten válaszol:

KÉSDOBÁLO:

Dehogy volt meztelen. Trikóban volt
Testhez álló trikóban.

Deli bég lustán az ajtóra mu-
tat.

DELI BÉG:

Most meztelen.

Késdobáló idegesen legyint.

KÉSDOBÁLO:

Nem tudok trikót rajzolni. Sajnos
nem tudok szépen rajzolni... Szóval
siri csönd volt a nézőtéren, az em-
bereket a fene majd megette az iz-
galomtól. Mert lehet, hogy láttak
már késdobáló művészt, de olyat még
soha, aki minden dobás előtt fel-
hajt egy pohár palinkát. Még hozzá
milyen palinkát! Már a pohártól is
szikrazott a szemed!

Deli bég nyögve forgolódik az
agyon, aztán a mennyezetre

szegezi a szemét. Késdobáló
azonban észre sem veszi, hogy
nem figyel rá.

KÉSDOBÁLO:

Szoval megjelentünk a podiumon,
Clarissa hozta az uveg pálinkát és
két poharat: letette egy kis asztal-
ra. En hoztam a kilenc kést, szépen
leraktam őket az asztalra a palin-
kásuveg mellé. Akkor Clarissa fel-
állt egy emelvényre, egy deszkafal
elé, én leszoltam a nézőtérre, hogy
jöjjön fel valaki inni velem. Min-
dig akadt jelentkező, mindenütt van-
nak amolyan helybeli nagyivok, akik
azt hiszik, hogy barkit az asztal
alá isznak.

Feljött hát a nagyivo, megnézte a
késeket, hogy igaziak-e, megszagol-
ta a pálinkát, aztán töltött a po-
harakba. Koccintottunk, felhajtot-
tuk az első poharral. A helybeli
nagyivonak szikrazott a szeme, én
meg már dobtam is a kést. Egy.

Késdobáló az ajtóra rajzolt nő
térde mellé koppant az ujjával.

Masodik pálinka, második kés.

Kettő.

A nő másik térde mellé koppant.

Három.

A nő dereka mellé mutat, majd
a másik oldalra...

KÉSDOBALÓ:

Négy. Öt.

Előbb a nő egyik vállát, majd
a másik vállát mellé mutat.

Hat. Ekkor a helybeli nagyivonak
már leginkább le kellett ülnie és
alig tudta megtölteni a poharakat.
A közönség meg hallgatott, mintha
templomban ülnének a szentmisén.
Ez nagyon izgult mindenki, azt hi-
szem, arra vártak, hogy elhibazzam.
Az emberek szeretnek vért látni.
Elhiszed, Deli bég, hogy szeretnek
vért látni?

DELI BÉG:

Elhiszem.

KÉSDOBALÓ:

De nem láttak vért. Egy karcolás
sem esett soha Clariszán.

Kétoldalt a nő arca mellé mu-
tat.

Kirántja a kést az ajtóból.

Meghajol Deli bég felé.

Hét. Nyolc.

Kilenc.

Aztán meghajoltunk, az emberek meg-
tapsoltak, mint a veszettek.

Figyelsz rám, Deli bég?

Deli bég a Késdobaló felé
fordítja a fejét.

DELI BÉG:

Figyelek.

Késdobáló Deli bég, fölé megy.

KÉSDOBÁLO:

A parasztek sohasem figyelnek rám.
Nem hiszik, hogy késdobáló művész
voltam.

DELI BÉG:

En elhiszem.

Késdobáló leül a szomszédos
agóra, fintonog.

KÉSDOBÁLO:

Rettentően buzlesz a bortól. Te
mindig bort iszol.

DELI BÉG:

Leginkább.

KÉSDOBÁLO:

En jobban szeretem a pálinkát. A
parasztek is a pálinkát szeretik.

Elhallgat, elnéz Deli bég feje
felett, aztán mintha fogadal-
mat mondana.

Egyszer nagyon elbanok a parasztek-
kal. Megkopasztom őket.

DELI BÉG:

Nehéz lesz.

KÉSDOBÁLO:

Megkeseredik még a szajukban a szá-
lonna, majd meglátod! Egész héter

csak a szalonnát zabálják, aztán szombaton rohannak háza a földet turni, meg a disznókat etetni. Aztán megint csak a szalonnát zabálják...

Keverik a betont, mert ezzel sok pénzt lehet keresni. Semmi más nem érdekli őket, csak a pénz. Az asszonyok feneke alá rakják a pénzt, a házukat meszelgetik és egész életükben csak szalonnát zakálnak. Még ha igazi munkások volnának...

DELI BLG:

Deli bég a gitár fele írt.

Az ott gitározik is. Zenész akar lenni.

KESDOBALO:

Paraszt lesz abból is. Uppen olyan mint a többi. De egyszer még elbarnok velük, meglátod. A gatyájukat is elnyerem tőlük. Pucaron fognak hazamenni a feleségükhöz meg a disznóikhoz.

DELI BLG:

Talan jobb is így.

KESDOBALO:

Mi a jobb?

DELI BELG:

Hat hogy paraszt lesz a fiuból. Még mindig jobb, mintha kocsmai zenész lenne. Nem szeretem a kocsmai zenészeket. Pomadé szaguk van.

KÉSDOBÁLO:

A parasztok is budösek.

DELI BELG:

Igaz.

KÉSDOBÁLO:

Egyszer elkapom őket meglátod.

DELI BELG:

Nem tudom...

Késdobalo belemelegszik a magyarázásba, mint amikor a késdobálást magyarázza.

KÉSDOBÁLO:

Ismerem én az ilyeneket. Hannyal elbántam már! Előadás után Clariszával el szoktunk menni a kocsmába. Kilenc palinka után. Elmentünk a kocsmába és megrendeltem a tizedik palinkát.

DELI BELG:

Clarisza is ivott?

Késdobalo kissé meglepetten, tétován válaszol.

KÉSDOBÁLO:

Clarisza?... Hogy ivott-e? Nem...
Dehogy. Nagyon rendes lány volt.
Csak limonádét ivott.

DELI BÉG:

Szép neve van. Clarisza.

KÉSDOBÁLO:

Művésznév. Nem az igazi neve. A
Clarisza nevet én találtam ki neki.
Illik egy késdobálóhoz.

Késdobáló ismét belolendul a
magyarazásba.

szoval megrendeltem a tizedik palin-
kat is a kocsmába. A helybeli nagy-
ivok persze mindjárt az asztalunk-
hoz ültek. Parasztok voltak legin-
kább. Mint ezek a mieink. Amolyan
félparasztok, a legrosszabb fajta.
Inni akartak velem, tudták, hogy te-
le vagyok már, hiszen láttak, hogy
mit csináltam a podiumon. En meg
felálltam, a kocsmajtóhoz mentem
és krétával egy kis kört rajzoltam
az ajtóra. Fogadtam kilenc dohasra
még kilenc palinkával...

DELI BÉG:

En is szoktam fogadni, a kocsmák-
ban.

KÉSDOBALO:

Egymást tapostak az emberek, mindenki fogadni akart velem. Raktak a pénzt az asztalra, nem hitték, hogy elbirok még kilenc palinkát. De én pontosan dobtam. Uritettem a poharakat és kilencszer egymás után a körbe találtam. Clarisza meg a táskájába söpörte a pénzt.

DELI BLG:

Hol van most?

KÉSDOBALO:

Kicsoda?

DELI BLG:

Clarisza.

Késdobalo elhallgat egy pillanatra, elkomorodik.

KÉSDOBALO:

Elváltunk, amikor felbomlott a tarsulat.

Ismét felderül az arc.

De nem örökre, nehogy azt hidd. Vár rám, magánál őrzi a kilenc kést...

DELI BLG:

Szép nő?

KÉSDOBALO:

Gyönyörű.

Az ajtó felé néz, legrint.

KESDOBALO:

Kar, hogy nem tudok szebben rajzolni. Gyönyörű nő. Ez a rajz semmi. Latnád életben. És vár rám, megígérte. Fel fogom keresni hamarosan.

DELI BELG:

Ismét együtt dolgoztok majd?

KESDOBALO:

Persze. Valamelyik külföldi társulathoz fogunk majd beállni. Jó késdobalora mindenütt szükség van.

DELI BELG:

Ez igaz.

KESDOBALO:

De mielőtt elmennék, megkopasztom a parasztjainkat.

DELI BELG:

Az ötödik palinkától már berugsz.

KESDOBALO:

Nem rugok be. Csak a szemem kezd kaprazni. És remeg a kezem. Ha akkor megmoshatnám az arcomat, hibátlanul dobnék tovább.

DELI BELG:

A podiumon is meg szoktad mosni az arcodat?

KÉSDOBÁLO:

Dehogy. Legfeljebb előadás után.

DELI BÉG:

Hát akkor?

KÉSDOBÁLO:

Elrongálódtak az idegeim. De már kezdek rendbe jönni. Rendbe jövök hamarosan, majd meglátod.

Késdobáló kinéz az ablakon, zavartan köszörüli a tonkát.

Vén pénzed, Deli bég? Ha kölcsön tudnal adni valamennyit... Hamarosan itt lesznek a parasztok.

Deli bég hanyatt fekvő nadragszabójában katonásan kivette egy csomo papírpénzt, egyet visszadug a nadragszabójába, a többit a Késdobálóhoz adja.

DELI BÉG:

Megint fogadni akarsz velük?

Késdobáló még mindig szivarban van egy kicsit, feláll, kezében tartja a pénzt.

KÉSDOBÁLO:

Ma sikerül! Ugy érzem, formában vagyok. Kamatostól adom vissza a pénzedet.

Ismét a torkát köszönéli.

Lenéz Deli begre.

KÉSDOBÁLO:

Nem sok pénzed maradt, mi?

DELI BEG:

Fél liter borra elég lesz. Ha elfogy, majd fogadok az emberekkel a kocsmában. Sörösladákat emelgetek, meg ilyesmi.

Késdobáló elteszi a pénzt.

Az asztal felé indul, közben elszontan fogadkozik.

KÉSDOBÁLO:

Megkopasztom a parasztokat, biztos lehetsz benne. Akkor majd nem kell sörösladákat emelgetned. Kapsz te is a pénzükből.

Késdobáló megáll az ajtóknál, vigyazzallasba meredül, eldobja a kést a nő térdé mellé.

Ugy elbánok velük, hogy egész életükben emlegetni fogják.

Az ajtóhoz lépked, kihúzza a kést, Deli bég felé mutatja.

Ezzel kopasztom meg őket.

B) Valamivel később.

Nyílik az ajtó, bejön az öt munkás. Köszönnek. Kipihentek, jökedvűek.

KESDOBALO:

szervusztok parasztok. Megetettétek a disznokat?

MUNKAVEZETŐ:

Megetettük.

A munkások szétszélednek a barakkban, ki-ki az agyához megy, a holmiját rakosgatja. Késdobáló az asztal mellől megvetően figyelí őket.

I. MUNKÁS:

Téged is megetetünk, ha egyszer véletlenül közénk keveredsz.

Harsány röhögés.

II. MUNKÁS:

Egyel több, vagy kevesebb; észre sem vesszük.

KESDOBALO:

A trágyát kihordtatok a földekre?

MUNKAVEZETŐ:

Kihordtuk. Mi mindig kihordjuk a trágyát a földekre. Nem szeretjük, ha buz van körülöttünk.

III. munkás közben levesszi a gitárját, nyakába akasztja, néha megpengeti, lassan elindul az agyak között doli beg

felé, aki békésen leveresszik és
a mennyezetet bámulj...

KÉSDOBALÓ:

szóval remekül mulattatok. Mint
mindig.

MUNKAVEZETŐ:

Mint mindig.

I. MUNKÁS:

Is ti? Jól mulattatok?

III. munkás Deli bég agyához
ér, fintorog, befogja a cer-
rat.

III. MUNKÁS:

Persze, hogy jól mulattak. Deli bég
buzlik, mint a boroshordo.

Deli béghez:

Palinkát kellene innod. A sok bor-
tól olyan szagod van, mint a rohadt
kaposztának. Igyal inkább pálinkát,
Deli bég!

Deli bég, aki eddig békésen he-
verészett, kissé felemelkedik,
a Késdobalora néz és a III.

Munkásra mutat.

DELI BÉG:

Zenész lesz a fiuból.

KÉSDOBALÓ:

Egy fraszt lesz zenész. Zongorát
hordozhat a fején, akkor is paraszt
marad.

III. MUNKÁS:

Így késdobáló nem leszek, az biztos.

Késdobáló megvetően végigméri.

KÉSDOBÁLO:

Nem leszel, fiam. Késdobáló biztosan nem leszel.

I. Munkás a Késdobálóhoz megy, majd az ajtóra. Minclt csodálkozással felkiált.

I. MUNKÁS:

Emberek! Clarisza ismét köztünk van.

II. MUNKÁS:

Nicsoda meglepetés. A halhatatlan Klára!

I. Munkás lassan elindul az ajtó felé.

I. MUNKÁS:

Nem Klára! Clarisza! Üdvözlöm kedves Clarisza. Jól érzi magát itt közöttünk? Mintha meghízott volna egy kicsit.

Az ajtóhoz ér, visszanez a többiekre, akik röhögnek.

Is a mellei is mintha megduzzadtak volna.

Kezét a krétarajz mellé teszi.

Duzzadt, kemény mellek. Tisztességes lánynak kemény a melle. Nem gyutték még el.

Most a fejét hajtja a kellek-
re, kezét pedig a mo hánan
csusztatja lefelé.

Kés furodik az ajtóba, I. Munkás
feje mellé. I. Munkás re-
multen hátraugrik, a Késdobalo-
lora mered. Hatul elhallgatnak
a nevetgélők.

Késdobalo néhány pillanatig
duhösen néz I. Munkásra, az-
tán gunyosan elvigyorodik.

Késdobalo az ajtóhoz indul.

Kihuzza a kést az ajtóból, es
megy vissza az asztalhoz.

I. Munkás:

Clarissa tisztességes lány. Mindig
is tisztességes.

I. MUNKÁS:

Megörültél?

KÉSDOBALO:

Megijedtél, paraszt? Beszartál,
mi?

MUNKAVEZETŐ:

Vigyázz azzal a késsel. Egyszer
megetetem veled.

KÉSDOBALO:

Ne féljeteK, parasztok.

Jo kezekben van ez a kés. Biztos
kezekben. Soha senkin nem ejtett
egy karcot sem.

II. MUNKA:

Clariszat sem karcolta meg?

Késdobalo II. Munka 1. fordul,
komolyan valaszol.

KESDOBALO:

Clariszat sem. Pedig minden este...

II. MUKAS:

A kilencedik palinka utan sem?

Harsany nevetés. Késdobalo mér-
gesen nez a többiekre, megvár-
ja, amig elcsöndesödnék.

KESDOBALO:

Hoztatok palinkat?

II. MUNKA:

Hoztunk. Ha jól viselkedsz, kap-
hatsz egy poharkaval. De csak egy
poharkaval. Mert ha többet iszol,
esetleg elveszed Clarisza szüzes-
ségét.

Ismét nevetés.

KESDOBALO:

Kilenc poharral nem adtok?

MUNKAVEZETO:

Nincs pénzed. Minden pénzedet el-
nyertük már.

Késdobalo előveszi pénzt
zsebéből, felmutatja.

KLSDOBALO:

Hé, főparaszt!

Munkavezető feléje fordul.

Nézi a pénzt, aztán a Klsdobalohoz megy. A többiek feszulten figyelnek, csak Deli beg hever egykedvuen az agyan.

MUNKAVEZETŐ:

Adosagokba vered magad?

KLSDOBALO:

Mi közöd hozzá?

Munkavezető elveszi a pénzt, megszámolja, letesszi az asztalra.

MUNKAVEZETŐ:

Kilenc dobás!

KLSDOBALO:

Kilenc dobás.

Munkavezető visszamegy az agyakhoz, a többiek körülállják.

Pénzt vesznek elő, a munkavezetőnek adják. A Munkavezető int,

I. Munkás kimegy a barakkból.

IV. Munkás az agyához megy, elővesz egy uveg pálinkát, az asztalhoz viszi. Egy pillanatra

farkasszemet néz a Klsdobalóval.

IV. Munkás viharvert arcu ember, látszik rajta, hogy elszett isza-

kos. Ő fog inni a Késdobalóval:
Ők ketten amolyan különparbaft
vivnak. I. Munkás bejön, egy
vödör vizet és rongyot hoz. Szó
nélkül letörli a rajgot az aj-
torol, aztán krétával kicikart
rajzol. Lassan mindannyian az
asztal köré gyülekeznek, csak
Deli még heverészik az ágyán.
Munkavezető leszámolja a pénzt
az asztalra, Késdobalo pénze
mellé. IV. Munkás kezbe veszi
a poharakat, ismét a két szemét
néznek, szájukhoz emelik a po-
harakat. A többiek enni kez-
denek.

VALAMENNYIEN:

Eeeeeee...

Késdobalo és IV. Munkás kiuri-
tik a poharakat. Késdobalo meg-
célozza a kis kört, dob. A kör
közepébe talál.

... egy!

Késdobalo az ajtóhoz megy, ki-
huzza a kést, jön vissza, IV.
Munkás újból tölt. Kezbe veszi
a poharakat.

VALAMENNYIEN:

Keeeeeeeeee...

Kiuritik a poharakat. Késdoba-
lo dob, célba talál.

Ismét az elsőbi jelenet. ... kettő!

Dobás, találat. Haaaaaaaaa...

...három!

Késdobalo az ajtóhoz megy, visszahozza a kését, és éppen néhány veritékcsöpp csillog. IV. Munkas alig észrevehetően elmosolyodik, amikor ismét farkaszemet néznek és felémelik a poharakat.

VALAMENNYIEN:

Nééééééééé...

Dobás, találat.

Négy!...

Késdobalo most már szemmel láthatóan izzad, IV. munkas gunyos arccal mered rá, tudja, hogy győzött. Ivas.

VALAMENNYIEN:

Cöööööööööö...

Dobás, találat.

...öt!

Késdobalo hozza vissza a kését, ingujjával törölgeti az arcát, remeg a keze.

KÉSDOBALO:

Há megmoshatnám az arcomat!...

A döbbieket elnevetik a gúnyt.

MUNKAVEZETŐ:

Ki látott olyat, hogy a késdobáló

művész műsor közben vizesvödörbe
mártogatja a fejét!

Harsány nevetés. Késdobáló el-
szantan megragadja a tojá-
poharat.

VALAMENNYIEN:

Haaaaaa...!

Dobas, a kés a kör tülle furo-
dik az ajtoba.

...hat!

Valamennyien hangtalanul vigyo-
rognak. Késdobáló lehorgasztja
a fejét, szégyenkezve meg-
késért.

I. MUNKÁS:

Hát bizony Clariszat...

I. Munkas felemeli a fejét, kö-
zépső ujját előre nyújtja,
tragar mozdulatokat vezet.

...megkettyintették.

Kitör a röhögés. Késdobáló le-
sujtva oldalra visszahajlik az asztal-
hoz. A Munkavezető összekapcsolja a
pénzt, raérósen zsebre gyuri.

IV. Munkas leemeli az asztal-
ról a palinkasuvegét, megvető-
en néz a Késdobáló vészitkozó
arcára.

II. MUNKÁS:

Clariszának elvették a szüzességét!

Felerősödik a nevetés.

I. MUNKÁS:

Nem tisztességes lány többé. Megkarcoltak szegényt.

Késdobáló bodultan tiltakozik,

I. Munkásnak magyaráz.

KÉSDOBÁLO:

Soha egy karcolás sem esett rajta. Arted? Soha! Nyugodtan odaállhatsz az ajtóhoz...

I. MUNKÁS:

Nem bolondultam meg! Hogy úgy járjak, mint Clarisza?

III. Munkás közben pengetni kezdi a gitárját, az "O Dama Clara" énekli, majd dúdolja, és egyre közelebb megy Késdobálóhoz. Egészen közel hajol hozzá, vigyorogva énekel. Késdobáló ököllel az arcába vág. III. Munkás hátratántorodik, az arcához kap. A többiek ruhösen szitkozódva indulnak Késdobáló felé.

MUNKAVEZETŐ:

Mit képzelsz magadrol, te rohadék?

Késdobáló hátrál, keszt fe-nyegetően a magasb. tartja.

DELI B.L.G.:

an odaallok az ajtóhoz.

Egyszerre elfordul a hang felé. Deli bég már az ajtó közelében van, kisse bizonytalanul lépked. Megáll, nekiveti hátat az ajtónak. Késdobálóhoz beszél:

DELI BÉG:

Dobalj nyugodtan. Csak a szemeimre vigyazz. Nehogy kiszurd a szememet.

Késdobáló zavartan topog, tanácstalanul forgatja a fejét, próbál mondani valamit, de csak a szaja mozog. A többiek is megvannak döbbenve. A munkavezető tér magához elsőnek.

MUNKAVEZETŐ:

Menj onnan a fenébe, Deli bég. Ez a hencegő marha még kiereszti a beledet.

Deli bég nem mozdul az ajtótól, a Késdobálót biztatja.

DELI BÉG:

Dobalj csak nyugodtan.

MUNKAVEZETŐ:

Menj onnan! Menj a kocsmába!

Munkavezető fenyegetően a Késdobálóhoz fordul.

Munkavezető:

Te pedig jól vigyazz magadra. Ha még egyszer megútsz valakit, tényleg megetetem veled a késedet.

Késdobáló lassan előfordul a ajtóhoz. Belekarol Deli begbe, ez nehezkesen megmozdul. Mindketten kimennek a barakkból.

BARAKK ELŐTT (alkony)

6. kép

Deli bég a hordóhoz ballag,
megmossa az arcát. Aztán elin-
dul a félig kész aszfalt mellett.
Kézdobáló néz utána.

A IV. Munkas kijön, kötelet fe-
szít két fa között. Natrál, az-
tan nekifut és átugorja. Lassan
visszaballag, ismét nekifut,
ugrik. Hosszantartó kötélugrá-
lás következik. Kézdobáló a ba-
rakk előtt áll, cigarettázik,
figyel. Munkavezető és a másik
három munkas a barakkból, az
ablakon keresztül nézik a ug-
ralást.

I. MUNKAS:

Meddig fogja csinálni?

MUNKAVEZETŐ:

Amig halalosan el nem fárad. Más-
képpen nem tud elaludni.

II. MUNKAS:

Amikor a kőtörőben dolgoztam...

I. MUNKAS:

Vagyis a börtönben...

II. Munkas dühösen elhallgat,
aztan sohajt egyet és folytat-
ja:

II. MUNKÁS:

Szeval, amikor a kötőrőben dolgoztam, volt ott velünk egy kis lengyel. Az volt ilyen úrult. Még abban a baromi munkában sem faradt el. Tulorázott is, csak hogy elfáradjon. Tolta a kövel megrakott tárgoncákat, és úgy dolgozott, mint ha az élete függne tőle. Végül az ujjai úgy meggörbültek, mint a ragadozó madarak karmai. Nem tudta ki egyenesíteni az ujjait...

Egy ideig szótlanul nézik a kőtélugrálot, aztán III. munkás a Munkavezetőhöz fordul.

III. MUNKÁS:

Meddig huzza még a felesége?

MUNKAVEZETŐ:

Nem sokáig.

III. MUNKÁS:

Talpon van még?

MUNKAVEZETŐ:

Igen. Még a jországokat is ellátja.

I. MUNKÁS:

De nem sokaig, és akkor kénytelen lesz olcsón eladni a jországokat. Lehet, hogy megveszem tőle.

MUNKAVEZETŐ:

Mindent?

I. MUNKÁS:

Mindent.

MUNKAVEZETŐ:

Olcsón?

I. MUNKÁS:

Kénytelen lesz olcsón adni.

MUNKAVEZETŐ:

Majd összefogunk. És tisztességes
arat fizetünk a jóságért.

I. MUNKÁS:

De hát kénytelen lesz sűrűsen...

MUNKAVEZETŐ:

Éppen azért fogjuk tisztességesen
megfizetni.

III. Munkás megpengeti a gitar-
ját, I. Munkás duhóson ráför-
med.

I. MUNKÁS:

Menj a fenébe a gitaroddal. Te is
színpadokon, meg kocsmákban akarsz
szerepelni, mint Clarisza meg a
Késdobalo művész?

III. MUNKÁS:

Nem én csak magamnak játszom. Sze-
retem a zenét. És így a legolcsobb.

Kint a IV. Munkás egyre farad-
tabban ugrol, végül laba bele-
akad a kötélbe, elvágódik a
földön.

II. MUNKÁS:

Most már talán abbahagyja...

2.

ADNKO: Mit szoltok hozzá, hogy ez a jóképű késdobáló művész estéként kísértél azzal a vén kurvával. Mi megszüntettük a kuplerájokat harminckilencben, de ő kuplerájt csinált itt az orrótok előtt és tovább gyakorolja a mesterségét. Veled is gyakorolta?

Sebestyén nemet int.

Ne izgulj, fiam, veled is gyakorolni fog még. Akármilyen hülye vagy is...

Az utolsó szavakat hallja már Késdobáló.

hirtelen hátrafordul, két kést dob Adanko felé.

KESDOBÁLÓ: Te hülye állat...

ADANKO KOZEL

Adanko feje fölé a deskafalba még két kést furódik be.

VÁRY KOZEL

Váry odalép Késdobálóhoz. Vállára teszi kezét. Lefogja kezét. Kiveszi kezéből a kést.

VÁRY: Ne bántsátok Adankót! Kirúgták a gyomrából és most elveszítette a fejét. Ahhoz már túl öreg, hogy kimenjen Pémetországba. Trükkökkel meg nem tudja megdolgozni a megszolgalni a napi öt literét mint te meg az a Deli bég. Különböző figyelmetteltek már, errefelé nem szoktak ilyen késekekkel szórakozni.

A kést az asztalra dobja. Nyugodt maradt végig.

3.
TOTAL

Késdobáló ~~feláll~~ feláll, kiszedi késeit
a falból, Deli bég két üveget zsebre
gyömöszöl, a többit magával viszi.

FELKOZEL , FART. /BELSC, KULSC/
Késdobáló és Deli bég kijönnek a

teraszról. Deli bég egy üveget letesz

szék alá. Adankó elé. A régi

~~szék~~

szék tényleg 1960-ból.

lépnek az utcára. A kamera előttük

szék. Mögöttük látjuk a kivilágított

szék. Deli bég iszik. Eldobja

szék. Üres üveget. Késdobáló megáll a

szék. Bent a fiatal

szék. Váryné egy lavort

szék. Deli bég új üveget böjtött, megkínálja

szék. Deli bég új üveget böjtött, megkínálja

szék. Deli bég új üveget böjtött, megkínálja

szék. Deli bég új üveget böjtött, megkínálja

(7)

18. old

Váry kocsmájában Neve: TITOKZATOS BARLÁN

Váry: Sok pénzünk lesz, majd meglátog.

A földeket is mind visszavásároljuk
/amit elvettek tőlünk, meg a kastélyu-
kat is./

ADANKÓ: Vallja be nekem, hogy töksötét
volt, amikor férjhez ment ehhez az
öreg mókushoz. Töksötét volt, és ma
nem látta, hogy tiszta ősz a haja.
Nem akarná folytatni a régi mestersé-
gét? Mellette igazán folytathatná.

Előjön Váry a söntés
mögül.

VÁRY: Minden rendben van?

ADANKÓ: Szerintem kétfajta ember van.

Az egyik fajta olyan, mint a disznó.
Szeret nagyokat enni, nagyokat inni, és
egyáltalán: élvezni az életet. Ilyen
vagyok én. Nem is tagadom. Én olyan
vagyok mint a disznó. A másik fajta...
a másik fajta ember olyan mint, a olyan
mint az ember. Szereti a sok sz pénzt
a szép házat meg az ilyesmit, és hamar
megöszül. Magának is azért ilyen fehér
a haja, mert ehhez a másik fajtához
tartozik.

VÁRY: Lehet, hogy igaza van.

ADANKÓ: Persze, hogy igazam van. És azt is
tudom, hogy feleségét egy bordélyházból
hozta ki.

VÁRY: Nem igaz.

hold

Visszavásárolhatná az ötszáz hold földet meg a kastélyt is.

ADANKÓ: Nekem hiába akar hazudni. Ismerem az ilyenfajta embereket, mindig hazudna!

VÁRY: Menjen most már haza.

ADANKÓ: Mmm Maga szereti a pénzt. Higgye el nekem, ezzel az asszonnyal több pénzt lehetne keresni, mint ezzel ezzel a vacacsárdával.

VÁRY: Menjen haza.

ADANKÓ; Rengeteg ilyen ember van mint én akik élvezik az életet. Sok pénzt kereshetne a kedves fiatalasszonnyal.

Ne dühöngjön, öregem. A magafajta embereket sohasem szoktak komolyan haragudni. Még aztán ebben a korban nem ajánlatos.

Váry folytatja Adankót.

Kidobják az utcára.

KOCSMABAN (éjjel)

7. kép

Deli bég egy villanyegőbe néz
merev szemekkel.

BARAKKBAN (éjjel)

8. kép

Késő este van, a barakkban ég a két villanyégő. A munkások lefekvéshez készülődnek, vetkőznek, rendezgetik ruháikat.

III. Munkás az agyán ül, halkan pengeti a gitárját. Késdobáló merev arccal a késet dobálja.

(Az ajton már ismét egy meztelen nőt ábrázoló krétarajz van.

Késdobáló összeszorított fogakkal rendületlenül dobálja a késet a rajz mellé: először térdmagasságba, aztán derekhoz, vállhoz, archoz, végül a fej fölé.

I. Munkás ásítózva szól oda a Késdobalónak.

I. MUNKÁS:

Meddig akarod gyötörni még szegény Clariszát? Ő is almos már.

Késdobáló nem fordul feleje, elszántan gyakorol, beszélgetés közben is folyton a késet dobálja, járkal az ajtótól az ajtóig és visszedobja a kést.

KÉSDOBÁLÓ:

Megvárom Deli bégét.

II. MUNKÁS:

Egyre tovább marad a kocsmában. Lehet, hogy csak reggel jön vissza.

I. MUNKÁS:

Részegen.

II. MUNKÁS:

Egyre többet iszik. Bajunk lesz még vele.

KESDŐBALÓ:

Nem volt vele soha semmi baj.

I. MUNKÁS:

Rengeteget iszik.

KESDŐBALÓ:

Mi közöd hozzá, hogy mennyit iszik? Különb munkás valamennyiteknél. Részegen is különb, mint ti.

I. MUNKÁS:

Baromi erős, az igaz. De azt hiszem nem sokáig bírja már. Egyszer csak összeroppan.

KESDŐBALÓ:

Mindig különb lesz, mint ti.
Ő még nagyon hosszú utat fog építeni. Akkor is utat fog csinálni, amikor ti a disznóolák mellett heverésztetek kövérré hizva.

II. MUNKAS:

Nono. Csinálunk még mi is utat eleget.

KLSDOBALO:

Ha jó fizetést kaptok. És ha éppen nincs otthon semmi dolgotok. De Deli bég mindig az utat fogja csinálni.

MUNKAVEZETŐ:

Fogjatok már be a szátokat. Oltsd el a villanyt.

Munkavezető int I. Munkasnak.

I. Munkas felkel az agyól, kicsavarja a villanyegőt. A fitár el elhallgat, valamennyien lefekszenek, mozgolódnak az agyban. A másik villanyegő alatt Késdobáló célóz. Kését a nő arca mellé dobja. Az ajtóhoz megy, visszahozza a kést, ismét vigyázzba meredek, dobni készül. Kinyilik az ajtó, a Fiu dugja be a fejét, meglátja a kést, ijedten visszahuzodik.

MUNKAVEZETŐ:

Ki volt az?

KÉSDOBÁLO:

Egy gyerek. Alighanem a kocsmáros fia.

MUNKAVEZETŐ:

Mit akart?

KÉSDOBÁLO:

Nem tudom.

MUNKAVEZETŐ:

Megijedt a késedtől. Menj utána, kérdezd meg, mit akart.

Késdobáló az asztalra teszi a kést, az ajtóhoz megy, kinyitja, kinéz a sötétbe.

KÉSDOBÁLO:

Gyere be, ne félj. Gyere be.

Késdobáló visszahúzódik az ajtóból, a Fiu riadtan belép és megáll.

FIU:

Megvakult a török.

KÉSDOBÁLO:

Mi?!

Az ágyakon mozgolódat tanád, valamennyien felülnek.

Deli hég megvakult?!

FIU:

Igen.

Munkavezető és III. Munkás le-
ugranak az ágyról, odajönnek a
fiuhoz.

MUNKAVEZETŐ:

Mit beszélsz?

FIU:

Fogadott... Fogadott az emberekkel,
öt liter borban, hogy fél oraig néz-
ni fog a villanyégőbe. Aztán csak
bámult a villanyégőbe, megnyerte az
öt liter bort, de most nem lat. Meg-
vakult.

I. MUNKÁS:

Atyauristen!

II. MUNKÁS:

Mondtam én, hogy bajunk lesz még
vele.

Munkavezető duhósen hátrafordul
a sötétből beszélők felé, aztan
int a mellette álló III. Munkás-
nak.

MUNKAVEZETŐ:

Ultözz!

Ő maga is az ágyához siet, gyor-
san felöltözik.

Gyerünk.

A Fiu elindul, nyomában a Kes-
dobálóval, a Munkavezetővel és
a III. Munkással.

KOCSMA (éjjel)

9. kép

Az emberek nem isznak, csöndben tolonganak - mindenki meg akarja nézni Deli bégét.

A török egyedül ül, előtte öt üveg bor, az elsőt éppen akkor őríti ki. Majd egy másik üveg után tapogat.

A Késdobáló sugdos neki, győzögeti. Deli bég végre feláll, a Késdobáló belekarol, veseti ki.

DELI BÉG:

...a borokat... hozzátok?

A Munkavezető viszi utánuk az üvegeket.

BARAKK (éjjel)

10. kép

A munkások elborzadva mennek
Deli béghez. Késdobalo az ágyá-
hoz vezet.

KESDOBALO:

Feküdj le Deli bég,

Deli bég elhever az ágyán,
üres tekintettel néz a mennyc-
zetre.

Igy. Feküdj szépen.

DELI BÉG:

Elhoztátok a bort?

A négy üveget az ágy mellé rak-
ják, Deli bég kikapogatója őket,
elmosolyodik.

KESDOBALO:

Elhoztuk, itt van.

Nem akarták, hogy sörösládákat emel-
gessek...

Azt akartak, hogy nézzek a villany-
ba. Így is elnyertem a borukat.

KESDOBALO:

Látsz valamit, Deli bég?

Deli bég felemeli az egyik üve-
get, fogával nyitja ki, félre-
köpi a dugót, nagyokat húz az
üvegből.

DELI BÉG:

Nagy pirosságot látok. De elnyer-
tem a borukat.

Késdobáló elveszette a fongatja a fejét, tanácstalannul néz a többiekre, akik mereven állnak az ágy körül.

KÉSDOBÁLÓ:

Elnyerted a borukat. Persze.
Fekudj csak nyugodtan.

DELI BÉG:

Nagy pirosságot látok.

KÉSDOBÁLÓ:

Fekudj csak nyugodtan. Jo lesz minden.

DELI BÉG:

Nem akartak, hogy sörösladakat emelgessek.

KÉSDOBÁLÓ:

Minden rendben lesz...

Deli bég ismét meghuzza az üveget. Késdobáló elhatárol az ágytól, az asztal fele megy, a többiek követik.

Tennünk kellene valamit...

MUNKAVEZETŐ:

Most nem tehetünk semmit. Holnap valaki elmegy a mentőkért. Azok majd beviszik a kórházba.

KLSDOBALO:

Es aztán?

MUNKAVEZETŐ:

Aztan majd hazaviszik.

I. MUNKAS:

Megvakult.

II. MUNKAS:

Legmondtam, hogy egyszer majd bajunk lesz vele.

KLSDOBALO:

Lehet, hogy segíthetnek rajta. Lehet, hogy nem vakult meg végleg.

MUNKAVEZETŐ:

Végleg megvakult. Fél óraig nézett a villanyégőbe. Az isten sem segít rajta.

KLSDOBALO:

Az orvosok ma már csodákat...

II. MUNKAS:

Az isten sem segít rajta.

KLSDOBALO:

Talán kivihetnénk külföldre. Svajc-
ba.

II. MUNKAS:

Miért éppen Svajc-
ba?...

Késdobáló kétségbeesetten próbálja meggyőzni a többieket.

KÉSDOBÁLO:

Mindegy, hogy hova. A legjobb orvosokhoz. Megfizetnénk az orvosokat. Az orvosok ma már csodákat csinálnak, csak meg kell fizetni őket. Kezdetnek összedobhatnánk egy-egy havi fizetésünket.

III. MUNKÁS:

Kezdetnek?

Késdobáló kétségbeesetten tárgyalja szét a karját.

KÉSDOBÁLO:

Velünk dolgozott. És jól dolgozott. Segítenünk kell. Nekünk kell segítenünk.

II. MUNKÁS:

Velünk dolgozott, de alig ismertük.

III. MUNKÁS:

Sohasem beszélgetett velünk.

KÉSDOBÁLO:

Velem beszélgetett.

I. MUNKÁS:

Velünk sohasem beszélgetett. Csak plafont bamulta. és mindig részeg volt. Azt sem tudjuk, hogy hívják.

KLSDOBALO:

Deli bégnek hívják.

III. MUNKAS:

A fenét! Te nevezted el Deli bégnek, mert hogy szerinted olyan törökös arca van. Szerintem egyáltalán nincs törökös arca. És nem is hívják Deli bégnek.

KLSDOBALO:

Hát jó. Nem akartok pénzt adni...

Gondolkozik, hirtelen eszébe jut valami, gyorsan magyarázani kezd.

Akkor legalább segítsenek nekem sok pénzt keresni. Van egy ötletem, könnyű megcsinálni. Valamikor mint késdobáló egy bűvészcsoporttal jartam az országot. Volt egy nagyszerű trukkunk, amire hihetetlenül bukkott a közönség. Faládába bujtattunk egy embert, aztán odahívtunk két vállalkozó szellemű pasast a közönségből, és azok kettéfúrészelték a faladat. Nagyon egyszerű trukkról van szó. A faládában két ember van. Az egyiknek a keze log ki, a másiknak a laba. A lada közepét megtöltjük állati belekkel, amit minden mészárosnál be lehet szerezni. A

két vállalkozó szellemű pasas ezeket a beleket furészeli, miközben a ládába bujt emberek mozognak, mintha nyuznák őket. Egyszerű trukk, de a közönség megveszik érte. Mi is megcsinalhatnánk itt a faluban. Sokan eljönnének megnézni, és dízténének, amennyit akarnánk, csak hogy lássák, amikor szétfurészelnék egy embert. Az emberek csak az ilyesmit szeretik. Mindjárt lenne pénzünk.

Késdobáló még beszél, amikor a többiek már kezdenek visszafordulni az ágyakhoz. Döngyögnek, legyintgetnek.

Késdobáló elkeseredetten néz utánuk, Deli hégre tekint, aztán elhatározza magát.

Amazok hátrafordulnak, Késdobáló felemeli a követ, mintha megszámolná őket.

Nagyon hosszú szünet.

Síri csönd, amazok összenéznek,

MUNKAVEZETŐ:

Majd holnap szolunk a mentőknek.

KÉSDOBÁLÓ:

Hé, parasztok!

Öten vagytok. Öt napi fizetésemet tesszem a kilenc dobásra.

aztan varakozoan fordulnak a Munkavezető felé. Vegül a Munkavezető válaszol a Késdobálónak.

MUNKAVEZETŐ:

Írásba adod?

KÉSDOBÁLO:

Írásba adom.

Röviden tartó puszogás az ágyak között.

MUNKAVEZETŐ:

Rendben van.

Az öt munkás előszedi a pénzét. Munkavezető összegyűjti, számolja. Késdobáló az ágyához sétál, papírt, ceruzát kerít elő, térdén ír. I. Munkás kinyegy a vizesvödörrel. IV. Munkás egy üveg palinkát vesz elő, az asztalhoz viszi, akkor már Késdobáló is ott van, a papírdarabot az asztal szélére tette, megvetően farkasszemet néz a IV. Munkással. Közben I. munkás visszajön a vödörrel, az ajtórol lemossa a meztelen nőt. Helyére kis kört rajzol. Akkor már valamennyien az asztalnál vannak,

kezdődik a szokásos ceremónia,
de most mindenki komor, senki
sem kedélyeskedik, mint délu-
tan. Munkavezető az asztalra
tesz egy köteg pénst, ezenkívül
egy papirdarabot is.

MUNKAVEZETŐ:

Ennyi készpénz van nálunk. A többi-
ről mi is irást adunk.

KESDOBALO:

Kezdhethük?

Munkavezető bólint. Kezdődik az
ivópárbaj IV Munkas és a Kesdo-
balo között. A többiek komor
arcúak állnak, ezúttal csak a
Munkavezető számol.

Ivas. Dobas.

MUNKAVEZETŐ:

Egy.

Ivas. Dobás.

kettő.

Ivas. Dobás.

Három.

Ivas. Dobás.

Négy.

Ivas. Dobas.

öt.

Kesdobalo már ismét ismét, de

látszik, hogy magabiztosabb,
mint délután volt.

MUNKAVEZETŐ:

Ivás. Dobás.

Hat.

Hatodszor is célba talál. A
többiek összenéznek. IV. Munkás is meglepődik, de meg mindig gunyosan farkasfenét néz a Késdobálóval.

Ivás. Dobás.

Hét.

Telitalálat. Késdobáló uereven vigyorog, de egyre jobban izzad. Néhanyszor meglepetten megmozdulnak a többiek, váltogatják a lábukat.

Ivás. Dobás.

Nyolc.

Ismét telitalálat. Mindenki ségélykérően néz a munkavezetőre, aki nyugodtan, mozdulatlan arccal várakozik. IV. Munkásnak is izzadt az arca, kissé riadt a tekintete. Késdobáló hirtelenösen szenved, alig áll a lábán, nem győzi a veritéket kitörölni, a szeméből. Kezd elbizonytalanodni.

Ivás. Dobás.

MUNKAVEZETŐ:

Kilenc.

Elvétette a célt. A többiek részéről megkönnyebbült sóhaj. De senki nem szól semmit. Megvárják, amíg a Munkavezető felszedi a pénzt, és a Késdobáló papírját, aztán szétszelednek, ki-ki szótlanul leül az agyára. Késdobáló előregörnyed az asztalnál, nagyon rosszul van. Aztán kiegyenesedik, Deli béghez megy, leroskad a szomszédos agyra. Deli bég dejtálja az egyik borosüveget, majd tekintettel mered a mennyezetet.

DELI BÉG:

Meddig jutottál?

KÉSDOBÁLÓ:

Latsz valamit, Deli bég?

DELI BÉG:

Pirosságot látok. Meddig jutottál?

KÉSDOBÁLÓ:

Elhibáztam a kilencediket.

DELI BÉG:

Eljutottál a kilencedikig? Az jó. Hamarosan elbansz a parasztokkal.

KESDOBALO:

Nem hiszem.

DELI BÉG:

Elbánsz velük hamarosan. Nekem el-
hiheted. Elbánsz a parasztokkal,
aztán visszamész Clariszához.

Kintről kutyaugatás.

DELI BÉG:

Old meg azt a dögöt; rugd szét a
fejét. Miért tartjátok itt ezt a
dögöt...

A Késdobáló értetlenül mered a
nyöszörgő Deli bégre.

Deli bég hosszan formálja a
következő mondatát.

A...

FOLYOPARTON (éjjel)

13. kép

Varyné és a Késdobalo a folyo-
barton ülnek. A férfi apró gö-
röngyöket dobál a vízbe.

Az asszony mosolyogva nézi a
vizet.

KESDOBALÓ:

Elmegyek.

Még ma éjjel. Es te is jössz. Ma-
gammal viszlek. Nem bírok itt ma-
radni.

Nekem a mozgás való, állandóan men-
ni egyik helyről a másikra, bejár-
ni az egész orszagot. Örülsz?

VARYNÉ:

Tényleg magaddal vinnél?

KESDOBALÓ:

Együtt megyünk.

VARYNÉ:

Nagyon jó, hogy itt vagy.

KESDOBALÓ:

Nem akarok itt maradni.

VARYNÉ:

Nagyon jó, hogy itt voltál.

Csönd van körülöttük, ők is el-
hallgatnak. Aztan az asszony

varatlanul megkérdesi.

VARYNE:

Szereted a fákat?

KESDOBALO:

Nem tudom.

vonja meg a vállát.

Lehet, hogy szeretem őket. Miért kérdezed?

VARYNE:

In nagyon...

Egyszer, nagyon régen, még kislánykoromban, láttam egy mesefilmet. A fák abban olyanok voltak, mint az emberek. Mozgatták az agaikat, mint ha kezük lenne, és sirtak is. Nagy vihar volt, és a fák akkor megölték egy gonosz boszorkányt. Az apámmal voltam a moziban, és egész idő alatt a kezét fogtam. Szerettem apámmal filmet nézni.

KESDOBALO:

Most miért meséled ezt?

VARYNE:

Nem tudom. Talán azért, mert akkor boldog voltam. És fiatal. Még az apám vezetett moziba.

KESDOBALO:

Hogy hívtak lanyakorodban?

VARYNE:

Szilvianak. Takács Szilvianak.

KESDOBALO:

Takacs Szilvia, te most is nagyon fiatal vagy.

VARYNE:

Tudod hogy hány éves vagyok?

KESDOBALO:

Nem érdekel. Tudom, hogy nagyon fiatal vagy. És ezentúl én vezetlek majd moziba. Megnézünk minden mesefilmet.

VARYNE:

Negyvenéves vagyok. Tíz évvel öregebb, mint te. Nem tudod, milyen sok ez a tíz év... Tényleg magaddal vinnél?

KESDOBALO:

Mondtam, hogy magammal viszlek. Elmegyünk mind a ketten.

Az asszony közelebb húzódik a Késdobálohoz, vállára hajtja a fejét.

kéri halkán.

VARYNE:

Ne menj el.

kérdezi idegesen.

KLSDOBALO:

Mi bajod van?

Hiszen te is velem jössz.

VARYNE:

Nem megyek veled.

KLSDOBALO:

Nem értem... Azt akartad, hogy el-
vigyelek innen. Hogy minél messzebb-
re vigyelek.

VARYNE:

Amikor együtt voltunk, én elmentem
innen. Nagyon messzire. Boldog vol-
tam.

KLSDOBALO:

Most tényleg elmehetünk. Boldog le-
szel.

VARYNE:

Nem mehetek el.

KLSDOBALO:

Bejárnánk az egész országot...

VARYNE:

Nem mehetek veled. Ne haragudj.

A férfi eltolja magától az asszonyt, és feláll. Fentről, egészen magasról nézi.

A víz mozdulatlan a két part között, és mozdulatlan az asszony is, mintha már nagyon régen ott kuporogna a parton, és még nagyon sokáig ott akarna maradni.

KESDOBALO:

Állj fel, te budös kurva.

Az asszony meggörnyed, összeszorítja a térdeit, és nem mozdul.

Azt mondtam, hogy állj fel, te budös, vén kurva.

Az asszony feláll, és ijedten néz a férfira.

VERYNE:

Nem vagyok kurva. En szeretlek téged.

A férfi hosszan, csuszán nevet.

KESDOBALO:

Állj a fal mellé!

Latva, hogy nem mozdul, megragadja a karját, s a kettészelt domboldalhoz löki.

Állj a fal mellé, és tárd szét a karodat. Ugy, mint a multkor.

Az asszony nem szól.

A falhoz lapul, s szelttarja a karját.

mondja halkán, és teljesen nyugodtnak látszik.

KÉSDOBÁLO:

Szeretnék elmondani neked valamit.
Jól figyelj rám.

Szeretném... szeretném, ha tudnád, hogy sohasem dobáltam körül senkit késekkel. Mindig csak utakat építettem. Nincs Clarisza se. Egyszer, még gyerekkoromban jött el a falunkba egy buvészcsoport, azok között tényleg volt kéddobáló művész. Egy mokás öregember. Allandoan körülötte sundörögtem, és ő egyszer odahívott magához. Megnézte a kezemet, azt mondta, hosszú, erős kezem van, még lehet belőlem is kéddobáló művész. És a holdszínű aranypénzeket is megette a fene. És buvészcsoporttal sem jartam sohasem. Csak hazudok mindenfélét az embereknek, főleg olyankor, ha rosszkedvem van. Ha látom, hogy elhiszik, mindjárt jokedvu leszek. De most nem akarok jokedvu lenni, és megmondom neked az igazat: nem vagyok kéddobáló művész. Az első három próbadozásom élő emberre akkor volt, amikor itt... veled...
Most pedig tizenkét dobasom lesz.

KÉLSDOBALO:

Jo lenne, ha nem mozognal. Szépen,
nyugodtan állj, mint a multkor.
Akkor még mosolyogtál is. Nagyon
szép voltál.

Hátrál, és előhuzza a kését.

Mosolyogj!

De az asszony nem mosolyog.
Karjait széttarva ijeődten la-
pul a fal mellett.

Kár, hogy nem akarsz mosolyogni.
Nagyon szép...

Nem folytatja.

Tizenkétszer dob, szabályosan
körüldobálja késével Varynet.
Aztán megtörli a kést, rahuzza
a bőrtokot, és szo nélkül el-
megy.

Utközben belorug minoen faba.

BARAKKBAN (hajnal)

14. kép

Csend van, Mindenki alszik,
csak Deli bég nyöszörög fel né-
ha álmában, a Munkavezető me-
red nyitott szemmel a hajnali
szürkületbe.

Amikor meghallja kintól a sie-
tós lépéseket, lehunyja a sze-
mét. A Késdobáló óvatosan, vi-
gyazva, hogy semmi zajt ne us-
sön, belopozik.

Kapkodva dobálja a holmiját
egy kopott utazotaskab.

Gyengéden keltegeti Deli bégét,
s amikor az végre fölébred,
halkan csak ennyit sug neki:

KÉSDOBÁLÓ:

Elmegyünk...

Deli bég bólint.

Maradék uveg bora után topoga-
tozik - nem találja.

Késdobáló lehajol, kezébe adja.

Ahogy felegyenesedik, tekintete
egy pillanatra megáll az aszta-
lon, melyen érintetlenül ott
áll a halom apropéznz, s a néhány
gyűrött banko. És a papír, me-
lyet ő adott - darabokra tépve.

De már ez sem számít.

Ott hagyja, érintetlenül.

Belekarol Deli bégbe, s ovato-
san kivezeti a barakkból.

A Munkavezető kinyitja a sző-
mét, s némán, mozdulatlanul
nézi a deszkaajtóra rajzolt,
meztelen Clariszat.

FALUSI TEMPLOM ELŐTTI KIS TÁREN (nappal)

15. kép

Csődület.

A kör közepén a Késdobáló áll,
s hatalmas fűrészrel két pa-
rasztformaju férfi kezébe.

Néhány asszony sikoltozni kezd,
a többiek azonban lepisszegik
őket. A Késdobáló mosolyogva,
hajlongva körbejár.

Kalapjába szépen hullik a pénz.
Aztán teatrális mozdulattal a
kör közepén lévő fülédara mutat,
meghajol, hucsut int, s kiszá-
mitott lassúsággal belebujik.
Pár pillanat múlva karok és la-
bak jelennek meg a láda nyíla-
sain.

A közönség dermedt csendben bá-
mulja, ahogy a két vállalkozó-
szellemű férfi megmarkolja a
fűrészrel, s nekilat...

Karok és labak vonaglanak,
fröccsen a vér - s a tömeg most
már boldog iszonyattal sikolto-
zik. Hiába, az emberek imádják
nézni, ha valakit kettőfűreszel-
nek. Még az sem érdekli őket,
hogy a ladából kilogó, borzasz-

tóan rángatódzo lab.kon mintha
egészen más cipő lenne, mint
amilyen a Késdobalon volt...

A kettéfurészelés e "verfagyasz-
to" képeire kopirozodnak a vége-
főcim feliratai.

V L G E

NOVI SAD 1984

BACAC NOZENA

A KESDOBATO

NANDOR GION

RTV NOVI SAD

A BARAKK KÖRNYEKE. ALKONY
A BARAKK LAKOI MUNKA KÖZBEN

1. kép

Deli bég, Késdobáló, Munkavezető és a többi munkások dolgoznak.

A hid már elkészült, ők végzik el a piszkosabb munkákat a hid körül. Egyengetik a töltésoldalt összeszedik az álványokat.

Térdig sárban, főleg kézi erővel végzik az utolsó simításokat.

A csatorna tulsó partján egy csoport gyerek /hatan vannak/ csufolodnak a munkásokkal.

A barakk és a töltés között utszéli kereszt; logó pléh-krisztüssal.

A munkások mossák csizmáikat, szerszámaikat. Elindulnak a barakk felé.

Késdobáló megáll a feszület előtt, késeivel a keresztet célozza. A kések betalálnak a fakeresztbe. A munkások összerakják szerszámaikat a barakk előtt. Két kordés elköszön társaitól, felpakol a kordéra és tavoznak a baraktól.

Eltűnnek a ködös tájban.

a barakkból muzsika hallatszik

A falu borbélya "dolgozik" az egyikük háján. Egy másik valami ócska holmikat pakol össze. Valaki fűretdtan slindul, unottan int vissza.

DELI BEG is mosakszik, majd a barakk ajtajában ül egy ideig, aztán eltűnik - bent lefekszik, fekszik és nézi a mennyezetet. A többiek türelmesen várják, hogy DOBRE, jókedvűen fecsegő, öregecske alkalmi borbély megnyirja, megborotválja őket.

DOBRE:

Ha akartam, műhelyt is nyithattam volna...

- mondja, miközben gyors mozdulatokkal szappanozza munkavezető arcát.

De nem akartam. Már inaskoromban megutáltam a szakmát. Amint valaki leült a székbe, én mindjárt tudtam, hogy az illetőnek hány foga rohad, vagy miféle gyomor-bántalmai vannak. Ha borotválni, vagy nyirni kezdtem valakit, összeszorult a gyomrom, és olyan kemény lett, mintha téglával tömték volna ki. De azért hősiiesen végigszenvedtem az inas éveket, és megvolt a mesterlevelem, boldogan elrohantam a téglagyárba. Pedig nagyon nehéz munka volt az is, különösen abban az időben. De hiába... nem bírom elviselni az emberek szájbüzeit.

Mintha nyesné őket.
Öreg testeket farag.
Borotva közelképe

Közben befejezi a Munkavezető
borotválását. Kötőrő ül a
"borbélyszékbe". /ladára/

Szappanos.

Elkészült a Kötőrő, Digó
következik.

Most hajat nyír.

Választ nem várva folytatja.

KÖTÖRŐ:

Akkor meg minek csinálod.

DOBRE:

Ez egészen más. Az ismerősök, az
egészen más.

Es a jövőmre is gondolnom kell.
Ki fognak rugni. Rosszul áll az
egész gyár. Csökkentik a termelést,
elbocsátás lesz. És kit bocsátanak
el? Minket. Mert már nem bírjuk
az iramot. Nem tudom mi lesz velem.
Ahhoz már öreg vagyok, hogy mondjuk
Németországba menjek dolgozni.
Különben sem mehet mindenki
Németországba dolgozni...

DIGÓ:

Legfeljebb mégis nyitasz egy
borbélyműhelyt.

DOBRE:

Igen. Megint téglák lesznek a
gyomromban, de nem tehetek mást.
Kénytelen leszek elviselni
mindenféle nagypofájú idegenek
szajbüzét.

De mi lesz a többiekkel. Mondjuk
Adamkóval. Ismered?

Adamkó a barakknál.
Tyukot vág, mellette a
bográcsbá viz forr.

Szöcske

ismétli gunyosan.

Együtt kezdtünk. Evekig meztelen
lábbal dagasztotta a sarat, amiből
a vályogot csináljuk. A hideg sár
ugy elintézte a lábat, hogy néha már
alig tud talpra állni. Őt már
kirugták. Pedig hogy visitozott
negyvenötben! Felállt egy téglá-
rakásra és onnan visitozott, hogy
"Miénk a gyár! Miénk a gyár!"

SZÖCSKE:

"Miénk a gyár!"

A melo, az a miénk...

DOBRE:

Hát pontosan ezt mondta a pofijában
az öreg Forgács is: "Nagy marha
vagy te Adamkó. Nem lesz az a gyár
sohasem a tiéd. Csak a munka. Az
igen, a munka mindig a tiéd lesz."
"De Adamkó csak röhögött, és
visitozott, hogy "miénk a gyár".
Most aztán még a munka sem az övé.
Mehet ő is a fenébe. Itt kapirgál
meg mossa a gatyátokat, meg főz
rátok.

A barakkban DELI BEG mozdulat-
lanul fekszik az ágyán. Nem
alszik, és náncs ébren. Órákig
képes így feküdni. A KESDOBÁLO
ott ül mellette, az ágy szélén,
a gunyos, kihivo mosollyal fi-
gyeli az utra készülő, csomagolo
munkásokat, ő is ítöltözik.

Frissen borotválva bejön a
barakkba a Szöcske.

SZÖCSKE:

Mehetsz!

A Késdobáló kilép a barakk elé.
Az ajtóban megtorpan. Dobre
egy negyven év körüli, nagyon
szép asszonnyal beszélget.

A Késdobáló nézi az asszonyt.
Aztán hirtelen ötlettel kiránt-
ja a kését - mindig nála van -
bőrtokjából,, s Dobre felé
dobja. Az éles penge alig egy
centiméterre a borbély feje
mellet az oszlopba furódott.

Dobre ijedten elugrik, az
asszony hangosan felnevet.

Aztán hátrasimitja a haját, s
még mindig nevetve elsiet.

A Késdobáló hosszan bámul utá-
na, s csak amikor már teljesen
eltűnik, megy oda a még mindig
hallárvált borbélyhoz.

KÉSDOBÁLO:

Ne haragudjon, öregem. Igazán nem
akartam ennyire megijeszteni.

DOBRE:

Hülye vicceid vennék.

monjda, de látszik, hogy nem
haragszik komolyan.

KÉSDOBÁLO:

Ki ez az asszony?

Még látjuk Váryné,
visszanéz.

DOBRE:

Váryné. Hivott, hogy menjek el
megnyitni a férjét. De én abba a
házba nem megyek. Tiszta kupleráj.
Ez a nő nagy kurva volt valamikor.
Váry állítólag a kupiból szedte ki,
közvetlenül a háboru előtt. És
most a férje házából csinált
kuplerájt. Szobákat ad ki egy-két
órara, és...

KÉSDOBÁLO:

Kit érdekel az, hogy honnan szedte
ki a férje? Ugye idősebb nála ez
Váry?

Dobre bolint.

DOBRE:

Ő viszont sokkal idősebb nálad.

A Késdobáló nevetve leül a
székre.

KÉSDOBÁLO:

Szeretem az érett nőket.
Egyszerűen imádom őket...

és szemét lehunyva, mosolyogva
tartja arcát a borbély kése
all.

TEMETŐ ELŐTT, TEMETŐBEN /Éjjel/

2. kép

Pusztulásra ítélt temető.

A sírokat benőtte a fü, a szép
marvány sarköveket elvadult fák
veszik körül.

A vaskepu még áll. Tartó-
oszlopai ugyan előrebuktak már
egy kicsit, de azért még
mindig szilárdan tartják a keput,
melynek a tetején ugyancsak
vasból kikalapált betűk hirdetik:

"Feltámadunk". Itt találkozik

Váryné és a Késdobáló.

A fiu kezében most is ott a
kés.

VÁRYNÉ:

Ez mindig magával van.

kérdi mosolyogva.

KÉSDOBÁLO:

Mindig. Késdobáló művész vagyok.

Elindulnak a temetőn
keresztül, a folyópart felé.

VÁRYNÉ:

Es egész életében csak kést
dobált? Semmi mást nem csinált.

KÉSDOBÁLO:

De igen...

feleli mosolyogva.

Csináltam mást is.

VÁRYNÉ:

Mit?

KESDOBÁLO:

Aranypénzt kerestem, mindenféle romok között.

VÁRYNÉ:

És talált?

KESDOBÁLO:

Nem. Eddig még sohasem. Egyszer régen azt hittem, hogy aranypenzt találtam, de kiderült, hogy csak vörösréz. Pedig nagyon szép volt, olyan színe volt, mint a Holdnak. Néha, amkkor roszkedvű vagyok, azt mesélem az embereknek, hogy egyszer régen nagy halom aranypenzt találtam. De magának bevallom, hogy csak olcsó vörösréz volt.

VÁRYNÉ:

És azóta nem keres aranypenzt

KESDOBÁLO:

De igen. Most is.

VÁRYNÉ:

Itt?

KESDOBÁLO:

Igen. Láhet, hogy éppen itt fogom megtalálni.

VÁRYNÉ:

Furcsa ember maga.

Aztán egy ideig csendben mennek a besüppedt sírok között, a Késdobáló megáll egy fekete márványból készült sírkő előtt.

KÉSDOBÁLO:

"Gizike Schladt"

betüzi a holdfényben a feliratot. A fekete márványba üveggel fedett kis kép van beépítve: nagyon szép fiatal lányt ábrázol, századeleji stílusban. A Késdobáló egészen közel hajol a képhez.

KÉSDOBÁLO:

Nagyon fiatalon halt meg.

A férje nem vett észre semmit.

kérdezi hirtelen.

Az asszony idegesen felnevet.

VÁRYNETI

A férjem! A férjem már legalább tíz éve azt sem veszi észre, hogy létezem.

Egymás kezét fogva mennek tovább.

VÁRY KASTÉLY

3. kép

Kastély felé mennek.

VÁRYNÉ:

Maga sokfelé járt, igaz.

KESDOBÁLO:

Igen. Egy bűvészcsoporttal bejártam az egész országot. Mint késdobáló művész léptem föl. Külföldre is készültünk... de felbomlott a csoport.

VÁRYNÉ:

Szép volt a partnernője

KESDOBÁLO:

Milyen partnernőm

VÁRYNÉ:

Hát akit körüldobált késekkel, amikor fellépett azzal a bűvészcsoporttal.

KESDOBÁLO:

Persze... nagyon szép volt. Clarissának hívták.

VÁRYNÉ:

Hol van most?

KESDOBÁLO:

Nem tudom.

VÁRYNÉ:

Hány késsel dobálta körül?

KÉSDOBÁLO:

Kilenc késsel.

VÁRYNE:

Sohasem sérült meg?

KÉSDOBÁLO:

Soha. Mindig nagyon biztos kézzel dolgoztam.

az asszony mosolyog.

VÁRYNE:

Akkor most dobáljon körül engem a késsel. Ugye megteszi?

A Késdobáló mevetni próbál, mintha tréfát hallana. De Váryné már széttart karokkal áll a fal mellett, s az arcán látszik, hogy komolyan gondolja, amit mond.

KÉSDOBÁLO:

Ejszaka van...

Ehhez világosság kell.

VÁRYNE:

Világít a hold. Tíz méterről is jól láthat engem. Ne féljen, nyugodtan fogok állni, meg sem mozdulok.

KÉSDOBÁLO:

Sokkal több fény kellene. Ez nem gyerekjáték.

VÁRYNE:

Fél?

A férfi sóhajtott, mondana még valamit, de látja, hogy hiába minden.

Előveszi egy kést, s hátrál vagy öt lépést. Koncentrál Dob.

A kés az ajtóba fúródik, Váryné térde mellett.

Késdobáló kivesz még egy kést. Dob.

A kés az asszony dereka mellé fúródik.

VÁRYNÉ:

Folytassa.

VÁRYNÉ:

Most dobja az arcom mellé. Egészen közel az arcomhoz.

KÉSDOBÁLO:

Majd máskor. Ha világosabb lesz.

VÁRYNÉ:

Fél?

KÉSDOBÁLO:

Nem. Nem félek.

Szörnyen izzad. Tenyerét a nadrágjába törli, homlokán végigcsorog a verejték. Vigyázzállásba merevedik. Sokáig áll így. Ugy érzi, görcsbe rándult az egész teste. Semmit sem lát, csak Váryné arcát.

Dob.

Egészen közel, az asszony arca mellé. Megtörli homlokát, s a falhoz megy, a késért. Váryné

továbbra is széttárt karokkal,
mozdulatlanul áll. Es sir.

KESDOBÁLO:

Mi történt?

VÁRYNE:

Semmi. Semmi sem történt. El
akarok menni innen.

KESDOBÁLO:

Hová?

VÁRYNE:

Mindegy. Messzire. Minél messzebb
innen. Vigyen el engem innen.
Elmegyek magával bárhova.

KESDOBÁLO:

De hát... én nem akarok elmenni
innen...

VÁRYNE:

En mindent megteszek magának. Csak
menjünk el együtt valahova.

KESDOBÁLO:

Nem is ismerjük egymást... Es én
sehova se akarok elmenni.

Az asszony leengedi a karját,
és ellép a faltól.

Amikor visszafordul, már moso-
lyog.

VÁRYNE:

Ne haragudjon. Soha többé nem
kérem hogy magával vigyen. Felejtse
el az egészet. Tudja, néha

szeretném leköpní magamat, amikor Váryra gondolok, meg az életünkre, meg a szerelmespárokra, akiknek szobít adok ki...

KESDOBÁLO:

Ne góddoljon rájuk, Most csak szép dolgokra góddoljon.

VÁRYNÉ:

Igérje meg, hogy máskor is eljön velem ide. Es én majd elhítetem magammal, hogy nagyon messzire mentem.

Megcsokolják egymást.
Szex a lépcsőknél.
.. falak összefirkálva.
Varyné kezdeményez.

Hány éves?

KESDOBÁLO:

Harmincegy.

VÁRYNÉ:

Nagyon fiatal még.

KESDOBÁLO:

Maga is nagyon fiatal még...

VÁRY KOCSMÁJ /Ejjel/

4. kép

/FÉLKÖZEL KORREKCIÓKKAL/

Deli bég részegen öt sörösládát emel majd nem összetöri az egyik égőt. A mellette lévő asztalon papírpénz gyűrött tizesek, huszasok /1960 bol!/
Deli bég leteszi a ládúkat, fölszedi a pénzt.

KUCSMÁS:

Megint nyert! Most pedig lássuk, jók-e még az agyaraid?

Félközel, igazításokkal, fahrt.
Kucsmás leszedi a poharakat az asztalról. Odamegy a sankhoz.
Váry mögött kinyillik az ajtó.
Egy fiatal vár vetkőzik,
Váryné pénzt nyújt át Várynak.
Kucsmás odaszól Várihoz.

KUCSMÁS:

Tíz liter bort!

FÉLKÖZEL, fahrt.

A kocsmaajtón belép a Késdobáló.
Keresi Deli béget. Megindul feáéje. Deli bég az asztal előtt térdel. Fogával felemeli az asztalt.

/lírma, éljenzés/

KÖZELI

Az asztalon tíz üveg bor. Deli bég leül, elvesz egy üveget, fogával leveszi a fémkupakot.
K. köpi. Nagyot isz az üvegből.
Leül mellé Késdobáló.

FELKÖZEL

Adanko Sebestyénnel iszogot a sarokban. Sebestyén szines vizet iszik. Kettőjük között a hittérben, háttal ül a Késdobáló és Deli bég.

Sebestyén nemet int.

Az utolsó szavakat hallja már Késdobáló. Hirtelen hátrafordul, ét kést dob Adanko felé.

KÖZEL

Adanko feje fölé a deszka-falba még két kés furódik be.

FÉLKÖZEL

Vary odalép Késdobálóhoz. Villára teszi kezét. Lefogja kezét. Kiveszi kezéből a kést.

ADANKO:

Mit szóltok hozzá, hogy ez a jó-képü késdobáló művész estéként kisétül azzal a vén kurvával. Mi megszüntettük a kuplerájokat 45-ben, de ő kuplerájt csinált itt az orrotok előtt és tovább gyakorolja a mesterségét. Veled is gyakorolta?

Ne izgulj, fiam, veled is gyakorolni fog még. Akármilyen hülye vagy is...

KÉSDOBÁLO:

Te hülye állat...

VARY:

Ne bántsátok Adankót! Amióta kirugták a gyárból elvesztette a fájját. Ahhoz már túl öreg, hogy kimenjen Németországba. Trükkökkel meg nem tudja megszobálni a napi öt literét mint te meg az a

Deli bég. Különböztetve figyelmeztet-
telek már: errefelé nem szoktak
ilyen késekkel szórakozni.

... kést az asztalra dobja.
Nyugodt maradt végig.

TOT.L

Késdobáló feláll, kiszedi késeit
a falból, Deli bég két üveget
szőzre gyömöszöl, a többit
magával viszi.

FELKÖZEL, FÜRHT. /BELSŐ, KÜLSŐ/

Késdobáló és Deli bég kijönnek
a kocsmából. Deli bég egy üveget
letesz halálra sápadt Adankó
elé. A régi orion tévén riport 1960-ból
Kilépnek az utcára. A kamera
előttük halad. Mögöttük látjuk
a kivilágított templomtornyot.
Deli bég iszik. Eldobja az üres
üvege. Késdobáló megáll a
harmadik ablaknál. Benéz. Bent
a fiatal pár már levetkőzött.
Varyné egy labor vizet tesz
az ajtónál levő székbe.
Deli bég új üveget bontott,
megkínálja Késdobálót.
Mehuzza az üveget, de amikor
meglátja Varynét, kiköpi a bort.

B. R. KKB. N /nappal/

5. kép

.../ Mír vasárnap van.
... az ajtón belülről egy meztelen
nőt ábrázoló krétarajz. Hirte-
len egy kés furódik az ajtóba
a nő arca mellé, szem-
magasságban. ... Késdobáló
kihuzza a kést.

KESDOBÁLO:

Láttad ezt, Déli bég? Láttad ezt?

Vaságyak a fal mellett, az
ajtóval szemben egy durván
faragott asztal néhány szék-
kel, az asztalon egy vizes-
kancsó poharakkal. Két csupasz
villanyégő lóg a mennyezetről,
egyik az asztal felett, másik
az ágy sorok között. Az egyik
felett gitár lóg. Deli bég az
ágyon hever, kábán, zavaros
szemekkel néz a Késdobálóra.
Részeg. Jóindulatúan
elmosolyodik.

DELI BÉG:

Láttam.

... Késdobáló visszahátrál az
asztalig, mereven szembenéz
az ajtóval.

KESDOBÁLO:

Most figyelj, Deli bég! Ezt figyelj
meg...

... Késdobáló kezével felkapja
az egyik poharat, szíjához
emeli, mintha inna belőle.
Jobb kezében a kést szorongatja.

KESDOBÁLÓ:

Kilencedik pohár pálinka...

Most figyelj! Kilencedik dobás!

Leteszi a poharat, egy pillanattig vigyázzállásba merevedik, aztán hirtelen előrelendül a jobb keze, a kés az ajtóra rajzolt nő feje fölé furódik.

A Késdobáló büszkén az ajtóhoz lép, majd megfordul Deli bég felé.

Deli bég felemeli fejét a párnáról, bambán vigyorog és ekadozó nyelvvel beszél.

Mit szólsz hozzá?

DELI BÉG:

Nagyon... rendes.

Késdobáló sétálni kezd az ajtó és az asztal között, gesztikulálva magyaráz. Előadást rögtönöz.

KESDOBÁLÓ:

Igy volt ez minden este. Minden áldott este. Kiléptünk a pódiumra, Clarisza és én: fergeteges taps. Aztán siri csönd.

DELI BÉG:

Meztelen volt?

KESDOBÁLÓ:

Kicsoda?

Késdobáló megbotrinkozva mered Deli bégre. Kimérten válaszol:

DELI BÉG:

Clarissza.

Deli bég lustán az ajtóra mutat.

Késdobáló idegesen legyint.

Deli bég nyögve forgolódik az ígyon, aztán a mennyezetre szegezi a szemét. Késdobáló azonban észre sem veszi, hogy nem figyel rá.

KÉSDOBÁLÓ:

Dehogy volt meztelen. Trikóban volt. Testhez álló trikóban.

DELI BEG:

Most meztelen.

KÉSDOBÁLÓ:

Nem tudok trikót rajzolni. Sajnos nem tudok szépen rajzolni... Szóval siri csönd volt a nézőtéren, az emberek a fene majd megette az izgalomtól. Mert lehet, hogy látták már késdobáló művészt, de olyat még soha, aki minden dobás előtt felhajt egy pohár pálinkát. Még hozzá milyen pálinkát! Már a pohártól is szirkázott a szemed!

KÉSDOBÁLÓ:

Szóval megjelentünk a podiumon, Clarissza hozta az üveg pálinkát és két poharat: letette egy kis asztalra. Én hoztam a kilenc kést. szépen leraktam őket az asztalra a pálinkásüveg mellé. Akkor Clarissza felállt egy emelvényre, egy deszkafal elé, én leszóltam a nézőtérre, hogy jöjjön fel valaki inni velem. Mindig akad jelentkező, mindenütt vannak amolyan helybeli nagyivók, akik azt hiszik, hogy bárkit az asztal alá isznak.

Késdobáló az ajtóra rajzolt
nő térde mellé koppant az
ujjával.

A nő másik térde mellé koppant.

A nő dereka mellé mutat, majd
a másik oldalra...

Előbb a nő egyik válla, majd
a másik válla mellé mutat.

Feljött hát a nagyivó, megnézte a
késeket, hogy igaziak-e, megszagol-
ta a pálinkát, aztán töltött a po-
hárakba. Koccintottunk, felhajtot-
tuk az első pohárral. A helybeli
nagyivónak szikrízott a szeme, én
meg már dobtam is a kést. Egy.

Második pálinka, második kés.
Kettő.

Három.

KESDOBALÓ:

Négy. Öt.

Hat. Ekkor a helybeli nagyivónak
már leginkább le kellett ülnie és
alig tudta megtölteni a poharakat.
A közönség meg hallgatott, mintha
templomban ülnének a szentmisén.
Es nagyon izgult mindenki, azt hi-
szem, arra vártak, hogy elhibízzam.
Az emberek szeretnek vért látni.
Elhiszed, Deli bég, hogy szeretnek
vért látni?

DELI BEG:

Elhiszem.

KESDOBALÓ:

De nem láttak vért. Egy karcolás
sem esett soha Clarisszán.

Kétoldalt a nő arca mellé mutat.

Kirántja a kést az ajtóból.

Meghajol Deli bég felé.

Deli bég a Késdobáló felé fordítja a fejét.

Késdobáló Déli bég felé megy.

Késdobáló leül a szomszédos ígyra, fintorog.

Elhallgat, elnéz Deli bég feje felett, aztán mintha fogadalmat mondana.

Hét, nyolc.

Kilenc.

...ztán meghajoltunk, az emberek megtapsoltak, mint a veszettek.

Figyelsz rám, Deli bég?

DELI BEG:

Figyelek.

KÉSDOBÁLÓ:

... parasztok sohasem figyelnek rám. Nem hiszik, hogy késdobáló művész voltam.

DELI BEG:

En elhiszem.

KÉSDOBÁLÓ:

Rettentően büzlesz a bortól. Te mindig bort iszol?

DELI BEG:

Leginkább.

KÉSDOBÁLÓ:

En jobban szeretem a pílinkát. ... parasztok is a pílinkát szeretik.

Egyszer nagyon elbáink a parasztokkal. Megkopasztom őket.

DELI BÉG:

Nehéz lesz.

KESDOB.LÓ:

Megkeseredik még a szájukban a szalonna, majd meglátod! Egész héten csak a szalonnát zabálják, aztán szombaton rohannak haza a földet turni, meg a disznókat etetni. Aztán megint csak a szalonnát zabálják...

Keverik a betont, mert azzal sok pénzt lehet keresni. Semmi más nem érdekli őket, csak a pénz. Az asszonyok feneke alá rakják a pénzt a hízukat meszelgetik és egész életükben csak szalonnát zabálnak. Még ha igazi munkások volnának...

DELI BÉG:

Az ott gitározik is. Zenész akar lenni.

Deli bég a gitár felé int.

KESDOB.LÓ:

Paraszt lesz abból is. Eppen olyan mint a többi. De egyszer még elbá-nok velük, meglátod. A gatyájukat is elnyerem tőlük. Pucéron fognak hazamenni a feleségükhöz meg a disznaikhoz.

DELI BÉG:

Talán jobb is így,

KESDOB.LÓ:

Mi a jobb?

DELI BEG:)

Hát hogy paraszt lesz a fiuból.
Még mindig jobb, mintha kocsmái
zenész lenne. Nem szeretem a kocsmái
zenészeket. Pomádé szaguk van.

KESDOBÁLÓ:

A parasztok is büdösek.

DELI BEG:

Igaz.

KESDOBÁLÓ:

Egyszer elkapom őket meglátod.

DELI BEG:

Nem tudom...

Késdobáló belemelegszik a magyarításba, mint amikor a késdobálóst magyarítja.

KESDOBÁLÓ:

Ismerem én az ilyeneket. Hánnyal elbántam már! Előadás után Clarisszával el szoktunk menni a kocsmába. Kilenc palinka után. Elmentünk a kocsmába és megrendeltem a tizedik palinkát.

DELI BEG:

Clarissza is ivott?

Késdobáló kissé meglepetten, tétován válaszol.

KESDOBÁLÓ:

Clarissza?... Hogy ivott-e? Nem... Dehogy. Nagyon rendes lány volt. Csak limonádét ivott.

DELI BEG:

Szép neve van. Clarissza.

KESDOBÁLO:

Művésznév. Nem az igazi neve. . .
Clarissza nevet én találtam ki
neki. Illik egy késdobálóhoz.

Késdobáló ismét belelendül a
magyarázásba.

Szóval megrendeltem a tizedik
pálinkát is a kocsmába. A helybeli
nagyivók persze mindjárt az aszta-
lunkhoz ültek. Parasztok voltak
leginkább. Mint ezek a mieink.
Molyan félparasztok, a legrosszabb
fajta. Inni akartak velem, tudták,
hogy tele vagyok már, hiszen látták,
hogy mit csináltam a podiumom. En
meg felálltam, a koosmajtohoz
mentem és kétával egy kis kört
rajzoltam az ajtóra. Fogadtam
kilenc dobásra még kilenc pálin-
kával...

DELI BEG:

En is szoktam fogadni, a kocsmák-
ban.

KESDOBÁLO:

Egymást taposták az emberek, minden-
ki fogadni akart velem. Rakták a
pénzt az asztalra, nem hitték, hogy
elbirok még kilenc pálinkát. De
én pontosan dobtam. Üritettem a
poharakat és kilencszer egymás
után a körbe találtam. Clarissza meg
a táskájába söpörte a pénzt.

DELI BEG:

Hol van most?

KESDOBÁLÓ:

Kicaoda?

DELI BEG:

Clarissza.

Késdobáló elhallgat egy pillanatra, elkomorodik.

KESDOBÁLÓ:

Elváltunk, amikor felbomlott a társulat.

Ismét felderül az arca.

De nem örökre, nehogy azt hidd. Vár rám...

DELI BEG:

Szép nő?

KESDOBÁLÓ:

Gyönyörű.

Az ajtó felé néz, legyint.

KESDOBÁLÓ:

Kér, hogy nem tudok szebben rajzolni. Gyönyörű nő. Ez a rajz semmi. Látod életben. És vár rám, megígérte. Fel fogom keresni hamarosan.

DELI BEG:

Ismét együtt dolgoztok majd?

KESDOBÁLÓ:

Persze. Valamelyik külföldi társulathoz fogunk majd beállni. Jó késdobálóra mindenütt szükség van.

DELI BEG:

Ez igaz.

KESDOBÁLÓ:

De mielőtt elmennék, megkopasztom a parasztjainkat.

DELI BEG:

Az ötödik pülinkától már berugsz.

KESDOBÁLÓ:

Nem rugok be. Csak a szemem kezd káprázni. És remeg a kezem. Ha akkor megmoshatnám az arcomat, hibítlanul dobnék tovább.

DELI BEG:

A podiumon is meg szoktad mosni az arcotat?

KESDOBÁLÓ:

Dehogy. Legfeljebb előadás után.

DELI BEG:

Hát akkor?

KESDOBÁLÓ:

Elrongálódtak az idegeim. De már kezdek rendbe jönni. Rendbe jövök hamarosan, majd meglátod.

Késdobáló kinéz az ablakon,
zavartan köszörüli a torkát.

Van pénzed, Deli lég? Ha kölcsön tudnál adni valamennyit... Hamarosan itt lesznek a parasztok.

Deli bég hanyatt fekvve a nadrágzsebében kotorász. Kivesz egy csomo papírpénzt, egyet visszadug a nadrágzsebébe, a többit a Késdobálónak adja.

Késdobáló még mindig zavarban van egy kicsit, feláll, kezében tartja a pénzt.

Ismét a torkát köszörüli. Lenéz Deli bégre.

Késdobáló elteszi a pénzt. Az asztal felé indul, közben elszántan fogadkozik.

Késdobáló megáll az asztalnál, vigyázzállásba merevedik, eldobja a kést a nő térde mellé. Ugy elbánnak velük, hogy egész életükben emlegetni fogják.

DELI BÉG:

Megint fogadni akarsz velük?

KÉSDOBÁLÓ:

Ma sikerül! Ugy érzem, formában vagyok. Kamatostól adom vissza a pénzedet.

KÉSDOBÁLÓ:

Nem sok pénzed maradt, mi?

DELI BÉG:

Fél liter borra elég lesz. Ha elfogy, majd fogadok az emberekkel a kocsmában. Sörösládikat emelgetek, meg ilyesmi.

KÉSDOBÁLÓ:

Megkopasztom a parasztokat, biztos lehetsz benne. Akkor majd nem kell sörösládikat emelgetned. Kapsz te is a pénzükből.

Az ajtóhoz lépked, kihuzza a kést, Deli bég felé mutatja. Ezzel kopasztom meg őket.

B/ Valamivel később...

Nyillik az ajtó, bejön az öt munkás. Köszönnek. Kipihentek, jókedvűek.

KÉSDOBÁLÓ:

Szervusztok parasztok. Megetettétek a disznókat?

MUNKAVEZETŐ:

Megetettük.

A munkások szétszélednek a barakkban, ki-ki az ágyához megy, a holmiját rakosgatja. Késdobáló az asztal mellől megvetően figyeli őket.

KUPEC:

Téged is megetetünk, ha egyszer véletlenül közéjük keveredsz.

Harsány röhögés.

KŐTÖRŐ:

Eggyel több, vagy kevesebb; észre sem vesszük.

KÉSDOBÁLÓ:

A trágyát kihordtátok a földekre?

MUNKAVEZETŐ:

Kihordtuk. Mi mindig kihordjuk a trágyát a földekre. Nem szeretjük, ha bűz van körülöttünk.

DIGO közben leveszi a gitárját, nyakába akasztja, néha megpengeti, lassan elindul az ágyak között Deli bég felé,

aki békésen heverészik és a mennyezetet bámulja.

KÉSDOBÁLÓ:

Szóval remekül mulattatok. Mint mindig.

MUNKAVEZETŐ:

Mint mindig.

KUPEC:

Es ti? Jól mulattatok?

III. munkás Deli bég ügyéhez ér, fintorog, befogja az orrát.

KÖTÖRŐ:

Persze, hogy jól mulattak. Deli bég büzlik, mint a boroshordó.

Deli bég.

Pálinkát kellene innod. A sok bortól olyan szagod van, mint a rohadt káposztának. Igyál inkább pálinkát, Deli bég!

Deli bég, aki eddig békésen heverészett, kissé felemelkedik, a Késdobálóra néz és Digóra mutat.

DELI BÉG:

Zenész lesz a fiuból.

KÉSDOBÁLÓ:

Egy frászt lesz zenész. Zengorát hordozhat a fején, akkor is paraszt marad.

KÖTÖRŐ:

Hát késdobáló nem leszek, az biztos.

Késdobáló megvetően végigméri.

Kupec a Késdobálóra néz,
majd az ajtóra. Mimelt csodál-
kozással felkiált.

Kupec lassan elindul az
ajtó felé.

Az ajtóhoz ér, visszanéz a
többiekre, akik röhögnek.

Kezét a krétarajz melleire
teszi.

Most a fejét hajtja a mellekre,
kezét pedig a nő hasán
csusztatja lefelé.

Kés furódik az ajtóba, Kupec
feje mellé. Kupec rémülten
hátraugrik, a Késdobálóra
mered. Hátul elhallgatnak a
nevetgélők.

KÉSDOBÁLÓ:

Nem leszel, fiam. Késdobáló bizto-
san nem leszel.

KUPEC:

Emberek! Clarisza ismét köztünk
van.

KUPEC:

Micsoda meglepetés. A halhatatlan
Klára!

KUPEC:

Nem Klára! Clarisza! Üdvözlöm ked-
ves Clarisza. Jól érzi magát itt
közöttünk? Mintha meghizett volna
egy kicsit.

Es a mellei is mintha megduzzadtak
volna.

Duzzadt, kemény mellek. Tisztessé-
ges lánynak kemény a melle. Nem
nyútták még el.

KUPEC:

Clarisza tisztességes lány. Mindig
is tisztességes.

Késdobáló néhány pillanattal
dühösen néz Kupecra, aztán
gúnyosan elvigyorodik.

KUPEC:

Megőrültél?

KÉSDOBÁLÓ:

Megijedtél, paraszt? Beszartál,
mi?

MUNKAVEZETŐ:

Vigyázz azzal a késsel. Fgyyszer
megetetem veled.

Késdobáló az ajtóhoz indul.

KÉSDOBÁLÓ:

Ne féljeteK, parasztoK.

Kihuzza a kést az ajtóból, és
megy vissza az asztalhoz.

Jó kezekben van ez a kés. Biatos
kezekben. Soha senkin nem ejtett
egy karcolást sem.

KÖTŐRŐ:

Clariszát sem karcolta meg?

Késdobáló Kötörözöz fordul,
komolyan válaszol.

KÉSDOBÁLÓ:

Clariszát sem. Pedig minden este...

KÖTÖRŐ:

A kilencedik pálinka után sem?

Harsány nevetés. Késdobáló
mérgesen néz a többiekre,
megvárja, amíg elcsöndesednek.

KÉSDOBÁLÓ:

Hoztatok pálinkát!

KÖTÖRŐ:

Hoztunk. Ha jól viselkedsz, kaphatsz egy pohárral. De csak egy pohárral. Mert ha többet iszol, esetleg elveszed Clarisza szüzségét.

Ismét nevetés.

KÉSDOBÁLO:

Kilenc pohárral nem adtok?

MUNKAVEZETŐ:

Nincs pénzed. Minden pénzedet elnyertük már.

Késdobáló előveszi a pénzt a zsebéből, felmutatja.

KÉSDOBÁLO:

Hé, főparaszt!

Munkavezető feléje fordul.

Nézi a pénzt, aztán a Késdobálóhoz megy. A többiek feszülten figyelnek, csak Deli bég hever egykedvűen az agyán.

MUNKAVEZETŐ:

Adóságokba vered magad?

KÉSDOBÁLO:

Mi közöd hozzá?

Munkavezető elveszi a pénzt, megszámlolja, leteszi az asztalra.

MUNKAVEZETŐ:

Kilenc dobás?

KÉSDOBÁLO:

Kilenc dobás.

Munkavezető visszamegy az ágyakhoz, a többiek körülállják. Pénzt vesznek elő, a Munkavezetőnek adják. A Munkavezető int,

IV. Munkás az ígyához megy,
elővesz egy üveg pílínkít, az
asztalhoz viszi. Egy pillanatra
farkasszemét néz a Késdobálóval.

IV. Munkás viharvert arcu ember,
látják rajta, hogy edzett isza-
kos. Ő fog inni a Késdobálóval:
Ők ketten amolyan különpárbajt
vivnak. Kupec krétával kis kört
rajzol. Lassan mindannyian az
asztal köré gyülekeznek, csak
Deli bég heverészik az ígyán.
Munkavezető leszámolja a pénzt
az asztalra, Késdobáló pénue
mellé. Szöcske kezébe veszi a
poharakat, ismét farkas szemet
néznek, szájukhoz emelik a po-
harakat. A többiek számolni
kezdenek.

V.L.MENNYIEN:

Eeeeeee....

Késdobáló és Szöcske kiüritik
a poharakat. Késdobáló mog-
célozza a kis kört, dob.
...kör közepébe talál.

...egy!

Késdobáló az ajtóhoz megy, ki-
huzza a kést, jön vissza,
Szöcske újból tölt. Kézbe
veszi a poharakat.

V.L.MENNYIEN:

Keeeeeee....

Kiüritik a poharakat. Késdobáló
dob, célba talál.

Ismét az előbbi jelenet.

...kettő!

Dobás, találat.

Háááá....

...három!

Késdobáló az ajtóhoz megy,
visszahozza a kését, az arcán
néhány veritékcsöpp csillog.
Szöcske : alig észrevehetően
elmosolyodik, amikor ismét
farkasszemet néznek és fele-
melik a poharakat.

V.L.MENNYIEN:

Néééééé...

Dobás, találat.

Négy!...

Késdobáló most már szemmel
láthatóan izzad, Szöcske
gunyos arccal merd rá, tudja,
hogy győzött. Ivás.

V.L.MENNYIEN:

Öööööö....

Dobás, találat.

...öt!

Késdobáló hozza vissza a kést,
ingujjával törölgeti az arcát,
remeg a keze.

KÉSDOBÁLO:

Ha megmoshatnám az arcomat!...

A többiek elnevetik magukat.

MUNKAVEZETŐ:

Ki látott olyat, hogy a késdobáló
művész műsor közben vizesvödörbe
mártogatja a fejét?

Harsány nevetés. Késdobáló
elszíntén megragadja a hatodik
poharat.

V.L.MENNYIEN:

Haaaaaaa....

Dobás, a kés a kör mellé
furódik az ajtóba.

...hat!

Valamennyien hangtalanul
vigyorognak. Késdobáló lehorgasztja
a fejét, szégyenkezve megy a
késéért.

Kupec felemeli a fejét, kö-
zépső ujját előre mereszti,
trágár mozdulatokat végez.
Kitór a röhögés. Késdobáló
lesujtva oldalra vissza az
asztalhoz. „Munkavezető
összeszedi a pénzt, riérően
zsebre gyűri. Szöcske
felemeli az asztalról a
pálkásüveget, megvetően néz
a Késdobáló veritékező
arcára.

Felerősödik a nevetés.

Késdobáló bodultan tiltakozik,
Kupecna magyaríz.

Díjő közben pengetri
kezdi a gitárját, az "O Dona
Clarit" énekli, majd dudolja,
és egyre közelebb megy a

KUPEC:

Hát bizony Clariszít...

...megketttyintették.

KÖTÖRŐ:

Clariszának elvették a szüzességét!

KUPEC:

Nem tisztességes lány többé.

Megkarcolták szegényt.

KÉSDOBÁLÓ:

Soha egy karcólis sem esett rajta.
Érted? Soha! Nyugodtan odaállhatsz
az ajtóhoz...

KUPEC:

Nem bolondultam meg! Hogy úgy jár-
jak, mint Clarisza?

Késdobáló ököllel az arcába
vág. Digó hátratántorodik,
az arcához kap. „ többiek
dühösen szitkozódva indulnak
a Késdobáló felé.

MUNKAVEZETŐ:

Mit képzelsz magadról, te
rohadék?

Késdobáló hátrül, a kését fe-
nyegezően a magasba tartja.

DELI BÉG:

En odaülök az ajtóhoz.

Egyszerre elfordulnak a hang
felé. Deli bég már az ajtó kö-
zelében van, kissé bizonytalanul
lépked. Megáll, nekiveti hátát
az ajtónak. Késdobálóhoz be-
szél?

DELI BÉG:

Dobálj nyugodtan. Csak a szemeimre
vigyázz. Nehogy kiszurd a szememet.

Késdobáló zavartan topog, ta-
nicstalanul forgatja a fejét,
próbál mondani valamit, de
csak a szája mozog. „ többiek
is meg vannak döbbenve. „ Munka-
vezető tér magához elsőnek.

MUNKAVEZETŐ:

Menj onnan a fenébe, Deli bég, Ez
a hengegő marha még kiereszti a
belejét.

Deli bég nem mozdul az ajtótól,
a Késdobálót biztatja.

DELI BÉG:

Dobálj csak nyugodtan.

MUNKAVEZETŐ:

Menj onnan! Menj a kocsamába!

Munkavezető fenyegetően a Kés-
dobálóhoz fordul.

MUNKAVEZETŐ:

Te pedig jól vigyázz magadra. Ha még egyszer megütsz valakit, tényleg megetetem veled a késedet.

Későbbüló lassan elindul az ajtóhoz. Belekarol Deli bégbe, az nehezkesen megmozdul. Mindketten kimennek a barakkból.

BARRAKK ELŐTT /alkony/

6. kép

Deli hég a hordóhoz ballag,
megmossa az arcát. Aztán elin-
dul a félig kész aszfaltut
mellett. Késdobáló néz utána.
Szöcske kijön, kötelet feszít
két fa között. Hítrül, aztán
nekifut és útugorja. Lassan
visszaballag, ismét nekifut,
ugrik, Hosszantartó kötélugrí-
lás következik. Késdobáló a ba-
rakk előtt áll, cigarettízik,
figyel. Munkavezető és a másik
három munkás a barakkból, az
ablakon keresztül nézik az
ugrálást.

KUPEC:

Meddig fogja csinálni?

MUNKAVEZETŐ:

..míg halálosan el nem fírad. Más-
képpen nem tud elaludni.

KÖTÖRŐ:

Amikor a kötőrőben dolgoztam...

KUPEC:

Vagyis a börtönben...

Goli otokon

Kötőrő dühösen elhallgat,
aztán sóhajtot egyet és folytat-
ja:

KÖTÖRŐ:

Szóval, amikor a kötőrőben dolgoztam, volt ott velünk egy kis /lengyel/. Az volt ilyen örült. Még abban a baromi munkában sem fáradt el. Tulorázott is, csak hogy elfáradjon. Tolta a kővel megrakott tárgoncákat, és úgy dolgozott, mint ha az élete függne tőle. Végül az ujjai úgy meggömbültek, mint a ragadozó madarak karmai. Nem tudta kiegyenesíteni az ujjait...

Egy ideig szótlanul nézik a kőtélugrálót, aztán Digó a Munkavezetőhöz fordul.

Kötőrő legyint

DIGÓ: /odakiált Horvátnak/
Hogy van a feleséged?

MUNKAVEZETŐ:

Nem sokáig húzza még.

DIGÓ:

Talpon van még?

MUNKAVEZETŐ:

Igen. Még a jóságokat is ellátja.

KUPEC:

De nem sokáig, és akkor kénytelen lesz olcsón eladni a jóságokat. Lehet, hogy megveszem tőle.

MUNKAVEZETŐ:

Mindent?

KUPEC:

Mindent.

MUNKAVEZETŐ:

Olcsón?

KUPEC:

Kénytelen lesz olcsón adni.

MUNKAVEZETŐ:

Majd összefogunk. Es tisztességes
írat fizetünk a jószágért.

KUPEC:

Dehát kénytelen lesz sürgősen...

MUNKAVEZETŐ:

Éppen ezért fogjuk tisztességesen
megfizetni.

Késdobáló elmegy a barakk
mellett.

Digó megpengeti a gitárját,
Kpec duhösen ríförmed.

KUPEC:

Menj a fenébe a gitároddal. Te is
szinpadokon, meg kocsmákban akarsz
szerepelni, mint Clarissa meg a
Késdobáló művész?

angolul

DIGÓ:

Nem Én csak magamnak játszom.
Szeretem a zenét. Es így a
legolcsóbb.

Kint Szücske egyre fáradtabban
ugrál, végül lába beleakad a
kötélbe, elvígodik a földön.

KÖTŐRŐ:

Most már talán abbahagyja...

KASTÉLY /EJJEL/

7. kép

FELKÖZEL

Váriné és a Késdobál- a kastély
teraszán. Öltözködnek, tisztogatják
magukat. Bemennek a kastélyba.

Váriné: Mindig azt hajtogattja,
hogy megint sok pénze lesz
majd és visszavásárolja
ezt a kastélyt

Késdobáló :Ez az övé volt?

VÁRINE: Meg ez az egész birtok
itt kastély körül.

A kastély abakából galambok
repülnek ki. Váriné és a Késdobáló
néznek a galambok után. Hűfény.
A kastély született képe.

KOCSMA EJJEL

FELKÖZEL

Geki gég előtt az asztalon ötven
kétdecis pohár. Kezét hátrakötötték
egymás után issza ki a borokat,
a poharakat oldalra dobálja.

A poharak mellett gyűrött
pár pénz.

Megnyerte a fogadást, összeszedi
a pénzt.

lárma, kommentár,

FELKÖZEL

Adamk- ül megszokott helyén
Sebestyénnel. Isznak.

ADAMKO: Baj lesz ebből...addig
hajtják, még bele nem döglik.

KÖZEL

Deli bég egy kétszáz wattos égőbe néz.
Az égő arca előtt, Kucsmás huzta el a
plafonr-át.

Vár tiz üveg bort tesz az asztalra.

Váriné segít neki.

Hárman papír pénzt dobálnak az üvegek
mellé.

KUCSMÁS: Deli bég fél éráig
az égőbe! Tiz liter
bort nyer, ha fél éráig
bámul az égőbe.

FELKÖZEL

Váriné elmegy Adamkó mellett.

Adamké int, hogy még egy bort
akar. Váriné felveszi a poharat.

ADAMKO: Vallja be nekem, hogy
töksötét volt, amikor férjhez ment
ehhez az öreg mőkushoz. Töksötét
volt és

ADAMKÓ: Maga nem látta, hogy ősz a haja. Nem akarná folytatni a régi mesterségét? Mellette igazán folytathatná.

Vári észre veszi, hogy Adamkó sértetegeti Várinét.

VÁRI: Valami nincs rendben?

KÖZEL

Adamkó

ADAMKÓ: Szerintem kétfajta ember van. Az egyik olyan, mint a disznó. Szeret nagyokat enni, nagyokat inni, és talán élvezni az életet. Ilyen vagyok én. Nem tagadok. Én olyan vagyok, mint a disznó. A másik fajta ... a másik fajta ember olyan mint, olyan mint az ember. Szereti a sok pénzt, a szép házakat meg az ilyesmit, és hamar megöszik. Magának is azért ilyen fehér a haja, mert ehhez a másik fajtához tartozik.

FELKÖZEL

Vári, Adamkó

VÁRI: Lehet, hogy igaza van.

ADAMKÓ: Persze, hogy igazam van. És azt is tudom hogy feleségét egy bordélyházból hozta ki.

VÁRI: Nem igaz.

ADAMKÓ: Nekem hiába akar hazudni. Ismerem az ilyenfajta embert, mindig hazudnak!

KÖZEL

Vári

Vári. Menjen most már haza.

FELKÖZEL

Vári, Adamkó

ADAMKÓ: Maga szereti a sok pénzt. Higgye el

AD.MKO:Nekem, ezzel az asszonnyal több pénzt lehetne keresni, mint ezzel a vacak csárdával. Es hamar visszavásírolhátná az ötszáz hold földet meg azt a rozoga kastélyt.

VÁRI: A föld megint az enyém lesz, hiába kiabál. negyvenötben: Miénk a föld. Eljöhetsz majd hozzám megint cselekednek.

AD.MKO: (folytatja monológját) Rengen teg ilyen ember van mint én, akik élvezik az életet.

VÁRI: Na, mennjen szépen haza.

AD.MKO: Sok pénzt kereshetne a kedves fiatalasszonnyal. Ne dühöngjön, öregem. A magafajta emberek sohasem szoktak komolyan haragudni. Meg aztán, ebben a korban nem ajánlatos.

AD.MKÓ feláll, Vári elé megy.

Vári elindul, Adankó csoszog utána. Váriné már eltűnt a sank mögött. Előjön a K₁ dobé kidobja Adankót.

Négyen-ötven reagálnak Adanké kidobására... fő attrakcióé Deli bég.

KÖZEL

Deli bég. Néz az égőbe... az égőb kersztül fényképezzük arcát.

H.LNGOK: Fél éra !

Bravo Deli bég !

Megnyerte a fogadást !

SEBESTYÉN: Deli bég nyert !

FELKÖZEL

FELKÖZEL

Deli bég nyul az üveg után, leüt
négy-öt üveg bort. Nem lát. Tapogat.
az üveg után. Csend.

KÖZEL

Sebestyén ijedt arca

SEBESTÉNY: Deli bég !

KÖZEL

Deli bég arca.

KÖZEL

Sebestény

KÖZEL

Deli bég szeméi.

FELKÖZEL

Sebestény kirohan a kocsmából.
Deli bég kitapogat egy üveget.
Fogával kinyitja. Iszik.

2. kép

B.L.KKRN(Ejjel)

Késő este van, a barakkban ég
a két villanyégő... munkások
lefekvéshez készülődnek, vet.
köznek, rendezgetik a ruháikat.
DIGO az ágyán ül, halkan
pengeti a gitárját. Késdobáló
merev arccal a kését dobálja.
(... az ajtón már ismét egy mezter-
len nőt ábrázoló kétarajz van.
Késdobáló összeszorított fogak-
kal rendületlenül dobálja a ké-
sét a rajz mellé: először térd-
magasságba, aztán derekához,
vállához, archoz, végül a fej
fölé.
Kupec ásitózva szól oda a
Késdobálónak.

Kupec:

Meddig akarod gyötörni még szegény
Clariszát? Ő is álmos már .

Késdobáló nem fordul fejéje,
elszántan gyakorol, beszélge-
tés közben is folyton a kését
dobálja, járkál az asztaltól
az ajtóig és visszadobja a kését.

KÉSDOBÁLO:

Megvárom Deli béget.

KÖTÖRŐ

Egyre tovább marad a koszmában. Lehet, hogy csak reggel jön vissza.

KUPEC:

Részegen.

KÖTÖRŐ

Egyre többet iszik. Bajunk lesz még vele.

KESDOBLÓ

Nem volt vele soha semmi baj.

KUPEC

Rengeteget iszik.

KESDOBLÓ:

Mi közöd hozzá, hogy mennyit iszik? Különb munkás valamennyiteknél. Részegen is külön, mint ti.

KUPEC

Baromi erős, az igaz, De azt hiszem nem sokíig bírja már. Egyszer csak összeroppan.

KESDOBLÓ:

Mindig külön lesz, mint ti.

Ő még nagyobb hosszú utat fog építeni. Akkor is utat fog csinálni, amikor ti a disznóólak mellett heverésztetek kövérré hizva.

KÖTŐRO

Nono. Csínálunk még mi is utat eleget.

KÉSDOBÁLÓ:

Ha jó fizetést kaptok. Es ha éppen nincs otthon semmi dolgotok. De Deli bég mindig az utat fogja csínálni.

MUNKAVEZETŐ

Fogjátok már be a szítokat. Oltsd el a villanyt.

Munkavezető int Kupecnak.
Kupec felkel az ágyból,
kicsavarja a villanyégőt...
fitár el elhallgat, valamennyi-
en lefekszenek, mozgolódnak az
ágyban... másikk villanyégő
slatt Késdobó céloz. Kését a
nő arca mellé dobja. Dobál.
Kinyílik az ajtó, Sebestyén
dugja be a fejét, meglátja
kést, ijedten visszahuzódik.

MUNKAVEZETŐ:

Ki volt az ?

KÉSDOBÁLÓ :

A hüllye Sebestyén

MUNK.VEZTŐ:

Mit akart?

KÉSDOBÁLÓ:

Nem tudom,

MUNK.VEZETŐ:

Megijedt a késedtől. Menj utána,
kérdézd meg, mit akart.

Késdobáló az asztalra teszi
a kést, az ajtóhoz megy, kinyit-
ja kinéz a sötétbe.

KÉSDOBÁLÓ:

Gyere be, ne félj. Gyere be.

Késdobáló visszahúzódik az aj-
tóból, Sebestyén belép és
megáll.

SEBESTYÉN:

Megvakult a török.

KésDobáló:

Mi ? !

Az ágyakon mozgolódás támadt,
valamennyien felülnek.

Deli bég megvakult ?!

SEBESTEYÉN

Igen.

Munkavezető és III. Munkás le-
ugranak az ágyról, odajönek a
fiuhoz.

MUNKAVEZETŐ:

Mit beszélsz ?

SEBESTEYÉN:

Fogadott...Fogadott az emberekkel,
tiz liter borban, hogy fél óráig
nézni fogj a villanyégőbe, megnyerte
az tiz liter bort, de most nem lát.
Mevakult.

Kötörő

Atyauristen !

KESDOBÁLÓ :

Mondtam én, hogy bajunk lesz még
vele.

Munkavezető dühösen hátrafordul
a sötétből beszélők felé, aztán
int a mellette álló Digóathnak.

MUNKAVEZETŐ:

Öltözz !

Ő maga is az ágyához
siet, gyorsan felöltözik.
Fiu elindul, nyomában a K^á Gyerünk.
dobóval, a Munkavezetővel és
Digóval.

KOCSMA (éjjel)

Az emberek nem isznak, csöndben
tolonganak - mindenki meg akar-
ja nézni Deli bégét.

A török egyedül ül, előtte öt
üveg bor, az elsőt éppen akkor
üriti ki. Majd egy másik üveg
után tapogat.

A Késdobáló sugdos neki, győző-
geti. Deli bég végre feláll, a
Késdobáló belekarol, vezeti ki.

DELI BÉG:

....a borokat...hozzítok?

A Munkavezető viszi utánuk az
üvegeket.

MARRAKK (éjjel)

munkások elborzadva nézik
Deli béget. Késdobáló az ígyához
vezeti.

Deli bég elhever az ígyin,
üres tekintettel néz a mennye-
zetre.

négy üveget az ígya mellé
rakjuk, Deli bég kitapogatja
őket elmosolyodik.

Deli bég felemeli az egyik
üveget, fogával nyitja ki, félre-
köpi a femkupakot, nagyokat huz
az üvegből.

KESDOBÁLO:

Feküdj le Deli bég,

Igy. Feküdj szépen.

DELI BEG:

Elhoztátok a bort?

KESDOBÁLO:

Elhoztuk, itt van.

Nem akartúk, hogy sörösládákat emel-
gessek....

Azt akartúk, hogy nézzek a villany-
ba. Így is elnyertem a borukat.

Késdobáló:

Látsz valamit, Deli bég ?

DELI BEG:

Nagy pirosságot látok. Én elnyerem
tem a borukat.

Késdobáló elveszette a forgatja
a fejét, tanácstalanul néz a
többiekre, akik mereven állnak
az így körül.

KESDOBÁLÓ:

Elnyerted a borukat. Persze.

Feküdj csak nyugodtan.

DELI BEG:

Nagy pirosságot látok.

KESDOBÁLÓ:

Feküdj csak nyugodtan. Jó lesz min-
den.

DELI BEG:

Nem akarták, hogy sörösládákat emel-
gessek.

KESDOBÁLÓ:

Minden rendben lesz....

Deli bég ismét meghuzza az üve-
get. Késdobáló elhárít az így-
tól, az asztal felé megy, a töb-
biek követik.

Tennünk kellene valamit...

MUNKAVEZETŐ:

Most nem tehetünk semmit. Holnap
valaki elmegy a mentőkért. Azok
majd beviszik a beteget kórházba.

KESDOBÁLÓ:

És aztán ?

MUNK.VEZETŐ :

Aztán majd hazaviszik.

KUPEC:

Megvakult.

KÖTÖRŐ

Megmondham, hogy egyszer majd bajunk lesz vele.

KESDOBÁLÓ:

Lehet, hogy segíthetnek rajta. Lehet, hogy nem vakul meg végleg.

MUNK.VEZETŐ:

Végleg megvakult. Fél óráig nézett a villynégőbe... az isten sem segít rajta.

KESDOBÁLÓ)

Az orvosok ma már csodákat....

KÖTÖRŐ

Az isten sem segít rajta.

KESDOBÁLÓ:

Talán kivihetnének külföldre. Svájcba.

KÖTÖRŐ

Miért éppen Svájcba ?.....

Késdobáló kétségbeesetten próbálja meggyőzni a többieket.

Késdobáló:

Mindegy, hogy hova... legjobb orvosokhoz. Megfizetnénk az orvosokat. Az orvosok ma már csodákat csinálnak, csak meg kell fizetni őket. Kezdetnek összedobhatnánk egy-egy havi fizetésünket.

DUGÓ:

Kezdetnek ?

Késdobáló kétségbeesetten tírja szét a karját.

Kazi baráti féltés !

KESDOBALÓ:

Velünk dolgozott. És jól dolgozott. Segíteniünk kell. Nekünk kell segítenünk.

KÖTÖRŐ:

Velünk dolgozott, de alig ismertük

DUGÓ:

Sohasem beszélgetett velünk.

KESDOBALÓ:

Velem beszélgetett.

KUPEC:

Velünk sohasem beszélgetett. Csak a plafont bűmulta. Azt sem tudjuk, hogy hívják.

KESDOBÁLÓ:

Deli bégnek hívják.

DUGÓ:

A fenét ! Te mevezted el Deli bégnek, mert, hogy szerinted olyan törökös arca van. Szerintem egyáltalán nincs törökös arca. Es nem is hívják Deli bégnek.

KESDOBÁLÓ:

Hát jó. Nem akarték pénzt adni...

Gondokodik, hirtelen eszébe jut valami, gyorsan magyarizni kezd.

xxxx

Akkor legalább segítsenek nekem sok pénzt keresni. Van egy öltetem, könnyű megcsinálni. Válamikormint kéddobáló egy bűvészcsoporttal jártam az országot. Volt egy nagyszerű trükkünk, amire hihetetlenül bukkott a közönség. Faládában bujtattunk egy embert, aztán odahívtunk két vállalkozó szellemű pasast a közönségből, és azok kettéfűrészelték a faládát. Nagyon egyszerű trükkről van szó. A faládában két ember van. Az egyiknek a keze lóg ki, a másiknak a lába... láda közepét megtöltjük állati belekkel, amit minden mészárosnál be lehet szerezni...

két vállalkozó szellemű pasas ezeket a beleket fűrészeli, miközben a lédiba bujt emberek mozognak, mitha nyuznák őket. Egyszerű trükk, de a közönség megveszik érte. Mi is megcsinálhatnánk itt a faluban. Sokan eljönnének megnézni, és fizetnének, amennyit akarnánk, csak hogy lássák, amikor szétfűrészelnék egy embert. Az emberek csak az ilyesmit szeretik. Mindjárt lenne pénzünk.

Késdobáló még beszél, amikor a többiek már kezdenek visszaoldalogni az ágyakhoz. Dűnyögnek, legyintgetnek.

MUNKAVEZETŐ:

Majd holnap szólunk a mentőknek.

Késdobó elkeseredetten néz utánuk, Deli bégre tekint, aztán elhatározza magát.

KESDOBALÓ:

Hé, parasztok !

Amazok hátrafordulnak, Késdobáló felemeli a kését, mitha megszámolná őket.

Öten vagytok. Öthavi fizetésemet teszem a kilenc dobásra.

Magyon hosszú szünet.

Síri csönd, amazok összenéznek,

aztán vörösközön fordulnak a Munkavezető felé. Végül a Munkavezető válaszol a Késdobónak.

MUNKAVEZETŐ:

Irásba adot ?

Röviden tartó puszogás az ígyak között.

KESDOBÁLÓ:

Rendben van.

Az öt munkás előszedi a pénzét. Munkavezető összegyűjti, számolja. Késdobáló az ígyához sétál, papírt, ceruzát kerít elő, térdén ír. Kötörő egy üveg pálinkát vesz elő, az asztalhoz viszi, akkor más Késdobáló is ott van, a papírdarabot az asztal szélére tette, farkasszemet néz a Kötörővel. Akkor már valamennyien az asztalnál vannak,

kezdődik a szokások seremónia,
de most mindenki komor, senki
sem kádélyeskedik, mint délu-
tán. Munkavezető az asztalra
tesz egy köteg pénzt, ezenkívül
egy papirdarabot is.

MUNKAVEZETŐ:

Enyi készpénz van nálunk... többi-
ről mi is íríst adunk.

KÉSDOBÁLÓ:

Kezdhethük ?

Munkavezető bólint. Kezdődik az
ivópárbaj. Kötörő és a Késdo-
báló között... többiek kormor-
arccal állnak, ezuttal csak a
Munkavezető számol.

Ivís. DORÁS.

MUNKAVEZETŐ:

Egy.

Ivís. Dobás.

kettő.

Ivís. Dobás.

három.

Ivís. Dobás.

Négy.

Ivís. Dobás.

Öt.

Késdobáló már ismét izzad, de

látzik, hogy megbízhatóbb,
mint délután, volt.

Ivás, Dobás.

MUNKAVEZETŐ:

Hat.

Hatodszor is célba talált...
többiek összenéznek. Szöcske
is meglepődik, de még mindig
gunyosan farkasszemét néz
Késdobóval.

Hét.

Telitalálat. Késdobáló mereven
vigyorog, de egyre jobban iz-
zad. Néhányszor meglepetten
megmozdulnak a többiek, válto-
gatják a lábukat.

Nyolc

Ismét telitalálat. Mindenki se-
gélykérően néz a Munkavezetőre,
aki nyugodtan, mozdulatlanx
arckal várakozik. Szöcskének is
izzad az arca, kissé riadt a
tekintete. Késdobáló rettenete-
SEN SZENVED, alig áll a lábán,
nem győzi veritéket kitörölni,
a szeméből. Kezd elbizonytala-
nodni.

Ivís.Dobás.

MUNKAVEZETŐ:

Kilenc.

Elvétette a célt... többiek ré-
széről megkönnyebült sőhaj.D
senki sem szél semmit.Megvár^a)
ják,amíg a Munkavezető felsze-
di a pénzt, és a Késdobáló pa-
pirját, aztán szétszélednek,
ki-ki szótlanul leül az ígyára.
Késdobáló előregörnyed az asz-
talnál,nagyon rosszul van...z-
tán kiegyenesedik,Deli béghez
megy,leroskad a szomszédos
ígyra.Deli bég dajkálja az
egyik borosüveget,üres tekintet-
tel mered a mennyezetre.

DELI BÉG:

Meddig jutottál ?

KESDOBALÓ:

Le-tsz valamit,Deli bég ?

DELI BÉG:

Pirosságot látok.Meddig jutottál ?

KESDOBALÓ:

Elhibáztam a kilencediket.

DELI BÉG:

Eljutottál a kilencedikig ? az jó
Hamarosan elbánsz a parasztokkal.

KESDOBALÓ:

Nem hiszem.

DELI BEG:

Elbánsz velük hamarosan. Nekem el-
hiheted. Elbánsz a paraszttal,
aztán visszamész Clariszúhoz.

Eső, köd.

(éjjel)

Váryné és a Késdobáló
a kastény ajtaja
előtt állnak.

KESDOBALÓ:

Elmegyek.

Még ma éjjel. És te is jössz. Ma
gammal viszlek. Nem bírok itt ma-
radni.

Nekem a mozgás való, állandóan men-
ni egyik helyről a másikra, bejár-
ni az egész országot. Örülsz ?

VÁRYNÉ:

Tényleg magaddal vinnél ?

KESDOBALÓ:

Együtt megyünk.

VÁRYNÉ:

Nagyon jó, hogy itt vagy.

KESDOBALÓ:

Nem akarok itt maradni.

✱ VÁRYNÉ:

Nagyon jó, hogy itt voltál.

Csönd van körülöttük, ők is el-
hallgattak.

víratlanul megkérdezi.

VÁRYNÉ:

Szereted a fíkt ?

KESDOBÓ:

Nem tudom.

Lehet, hogy szeretem őket, Miért
kérdesz?

VÁRYNÉ:

En nagyon....

Egyszer ,nagyonrégen,még kisálya
- koromban,láttam egy mesefilmet.
A fík abban olyanok voltak,mint az
emberek.MOzgatták az ágaikat,mintá
ha kezük lenne,és sirtak is.Nagy
vihár volt, és a fík akkor megöl-
tek egy gonosz boszorkányt...
apámmal voltam a moziba,és egész
idő alatt a kezét fogtam.Szere-
apámmal filmet nézni.

KESDOBÓ:

Mit miért mesélted ezt ?

VÁRYNÉ:

Nem tudom.Talán azért,mert akkor
boldog voltam.Es fiatal.Még az
apám vezetett moziba.

KESDOBÁLÓ:

Hogy hívtak lánykorodban ?

V. RYNE:

Szilviának. Takács Szilviának.

KESDOBÁLÓ:

Takács Szilvia, te most is nagyon fiatal vagy.

V. RYNE:

Tudod hogy hány éves vagyok ?

KESDOBÁLÓ:

Nem érdekel. Tudom, hogy nagyon fiatal vagy. És ezentul én vezetlek majd moziba. Mégnézünk minden mese-filmet.

V. RYNE:

Negynéves vagyok. Tíz évvel öregebb, mint te. Nem tudom, milyen sok az a tíz év... Tényleg megadod a viannél ?

KESDOBÁLÓ:

Mondtam, hogy magammal viszlek, Elmegyünk mind a ketten.

az asszony közelebb húzódik a Késdobálóhoz, villóra hajtja a fejét.

VÁRYNE:

Ne menj el.

KESDOBÁLÓ :

Mi bajod van ?

H, szen te is velem jössz.

V. RYNE:

Nem megyek veled.

KESDOBÁLÓ:

Nem értem... azt akartad, hogy el-
vigyelek innen. Hogy minél messzebb-
re vigyelek.

KX

V. RYNE:

Amikor együtt voltunk, én elmentem
innen. Nagyon messzire. Boldog
voltam.

KESDOBÁLÓ:

Most tényleg elmehettünk. Borog
leszel.

V. RYNE:

Nem mehetek el.

KESDOBÁLÓ:

Bejárnánk az egész országot...

V. RYNE:

Nem mehetek veled. Ne haragudj.

A férfi eltolja magát a asszonyt, és feláll. Fentről, egészen magarél nézi.

KESDOBÁLÓ:

Állj fel, te bűdös kurva.

Az asszony meggörnyed, összeszorítja a térdeit, és nem mozdul.

Azt mondtam, hogy állj fel, te bűdös, vén kurva.

Az asszony feláll, és ijedten néz a férfira.

VARYNE:

Nem vagyok kurva. Éⁿ szeretlek téged.

A férfi hosszan, csunyán nevet.

KESDOBÁLÓ:

Állj a fal mellé!

Látva, hogy nem mozdul, megragadja a karját, s a falhoz egy odaállított ajtó elé.

Állja a fal mellé, és t^riré szét a karodat. Ugy, mint múltkor.

Az asszony nem szólt.

A falhoz lapul, s szét^rirja a karját.

KESDOBÁLÓ:

Szeretnék elmondani neked valamit.
Jél figyelj rám.

mondja halkán, és teljesen
nyugodtnak látszik.

Szeretném....szeretném, ha tudnád
hogy sohasem dobáltam körül senkit
késekkel. Mindig csak utakat épít-
tettem. Nincs Clarisza se. Egyszer,
még gyerekkoromban jött el a fe-
lunkba egy bűvészcsoport, azok kö-
zött tényleg volt kéddobáló művész.
Egy mókás öregember. Állandóan kö-
rülötte sündörögtem, és ő egyszer
odahívott magához. Megkérte a keze-
imet, azt mondta, hosszú, erős ke-
zem van, még lehet belőlem is kés-
dobáló művész. És a holdszínű arany-
pénzeket is megette a fene. És bű-
vészcsoporttal sem jártam sohasem.
Csak hazdok mindenfélét az emberek-
nek, főleg olyankor, ha rosszkezdtem
van, Ha látom, hogy elhiszik, mind-
járt jókedvű leszek. De most nem
akarok jókedvű lenni, és megmondom
neked az igazat: nem vagyok késdo-
báló művész. Az első három próbá-
m dobásom élő emberre akkor volt,
amikor itt....valed....
Most pedig tizenkét dobásom lesz.

KISDOBÁLÓ:

Jó lenne, ha nem mozognál. Szépen,
myugodtan állj, mint a multkor.
akkor még mosolyogtál is. Nagyon
szép voltál.

Hátrál, és előhuzza a kését.

Mosolyogj !

Az asszony nem mosolyog.
Karjait széttárva ijdeten
l. pul a fal mellett.

Kér, hogy nem akarsz mosolyogni.
Nagyon szép.....

Nem folytatja.
Tizenkétszer dob, szabályosan
körüldobálja késévet Várynét.
Otthagyja kiszögezve.

B. R. KKB. N (Hajnal)

Csend van, Mindeki alszik,
csak Deli bég nyöszörög fel né-
ha álmában, a Munkavezető me-
red nyitott szemmel a hajnali
szürkületbe.

Amikor meghallja kintről a sie-
tős lépéseket, lehunyja a szemét
még... Késdobáló évtatosan ,
vigyázva , hogy semmi zajt ne üs-
sön , belopozik.

Kapkodva dobálja a holmiját
egy kopott utazótáskában.

Engéden keltegeti Deli béget,
s amikor az végre fölébred,
halakn csak ennyit sug neki :

KÉSDOBÁLÓ

Elmegyünk....

Deli bég béliint.

Maradék üveg bora után tapoga-
tozik - nem találja.

Késdobáló lehajol, kezébe adja.

Amikor felegyenesedik, tekintete
egy pillenatra megáll az aszta-
lon, melyen érintetlenül ott
áll a halom aprópénz, s a néhány
gyűrött bankó. És a papír, me-
lyet ő adott -darabokra tépve.

Vannak még parasztok. Megkopasztottuk
őket. Elviszlek a legjobb svájci
k rházba. Ott fogják megoperálni a
szemedet.

De már ez sem számít.

Ott hagyja, érintetlenül.

Belekarol Deli bégbe, s óvatosan kivezeti a barakkból.

A munkavezető kinyitja a szeméget, s némán, mozdulatlanul nézi a deszkaajtóra rajzolt, meztelen Clariszít.

VILSÁRTER

14.kép

Csődület.

A kör közepén a Késdobáló áll,
s hatalmas fűrészszelvést ad két pa-
rasztformájú férfi kezébe.

Néhány asszony sikoltozni kezd,
a többiek azonban lepisszegák
őket... Késdobáló mosolyogva,
hajlongba körbejár.

KÉSDOBÁLÓ

Buzdítsa a tömeget.

Kalapjába szépen hullik a pénz.
...ztán teátrális mozdulattal a
akör közeépre levő falódára mutat,
mehajol, bucsut int, s kiszár-
mitott lassúsággal belebujjik.
Ez a pillanat mulva karok és láb-
bak jelennek meg a láda nyílá-
sain.

A közönség dermedt csendben bí-
mulja, ahogy a két vállalkozó-
szellemű férfi megmarkolja a
fűrészszelvést, s nekilát....

Karok és lábak vonaglanak,
fröccsen a vér - s a tömeg most
már boldog iszonyattal sikolto-
zik.

VEGE

L.

Deli bég:

Egyszer meggyulladt bennem a pálinka. Kecskét őriztem egy domboldalon, szépen sütött a nap és én rengeteg pálinkát ittam. Aztán meggyulladt bennem a pálinka. Száz fehér kecske bégetett körülöttem, de én nem láttam őket, már a napot sem láttam, csak hörögtem és habzott a szám. Meghaltam volna, de akkor jött egy asszony és megihatott kecsketejjel.

Késdobáló:

Szép asszony volt?

Deli bég:

Csunya volt és öreg. És bolond is. Gombát, szamócát meg ilyesmit szedett az erdőben, meglátta ahogy fetrengnek a földön és megmentette az életemet. Aztán megvakult.

Késdobáló:

Megvakult?

Deli bég:

Igen. nem sokkal azután, hogy eloltotta bennem a pálinkát. Ismét gyönyörűen sütött rám a nap és én arra gondoltam, hogy vajon megvakithatja-e az embert a nap. Próbáljuk meg, mondta az a bolond asszony, nézzük a napot. És néztünk a napba, de én hamar félrefordítottam a fejem. Csaltam. Az asszony nem csalt és megvakult.

Késdobáló:

Hülye történeteid vannak Deli bég.

Deli bég:

Neki adtam mind a száz kecskét.

Késdobáló:

Mit kezdhettek száz kecskével, ha tényleg megvakult.

Deli bég:

Semmit. Kiirtották a kecskéket, merthogy pusztították az erdőt. Legalábbis azt mondták akkoriban. Szegény bolond asszony csak két kecskét tudott elrejteni egy sötét barlangban, ahová sohasem süt be a nap. De ha még besütne is... Ő már csak tapogatózik... Talán nem lett volna szabad csalnom.

Késdobáló:

Mindenki csal. A parasztek is csalnak, attól hiznak madj kövérre.

Váry kocsmája /éjjel/

Deli bég sörösládákat emelget.
A mellette lévő asztalon papírpénz, gyürött tizesek, húszasok. /1960-ból/ Deli bég leteszi a ládákat, összeszedi a pénzt.

Kucsmás:

Megint nyert! Most lássuk az asztalt. Jók-e még az agyaraid?

Kucsmás leszedi a poharakat az asztalról. Odamegy a söntéshez. A söntés mögött kinyilik az ajtó. Egy fiatal pár vetkőzik. Váry elegánsan felöltözve az asztalok körül sétál, irányítja a kiszolgálást. Kucsmás odaszól Várynak

Kucsmás:

Tíz liter bort.

Deli bég lehajol és fogával felemeli az asztalt.

/lárma, éljenzés/

Deli bég leül, fogával kinyitja az egyik borosüveget. Többen leülnek köréje. Bejön Adamkó és a félhülye Sebestyén gyerek, leülnek az egyik asztalhoz, amelyen üres üvegek, poharak vannak.

Kucsmás:

Gion Wándor

A MÁLNASZEDŐ GYÓGYULÁSA

- irodalmi forgatókönyv -

ROMOK KÖZÖTT

1. kép

Egy rommá lőtt városban a leomlott falak mellett halott katonák hevernek. Egy civil ruhás idősebb férfi bujik elő, óvatosan lépked a holttestek között. Az utca tuloldaláról géppisztolyból egy sorozatot lőnek rá. A férfi elvágódik, de nem hal meg, kétségbeesetten jajveszékél. Modrovich Béla arca tűnik fel, ő lőtt a géppisztolyból, ismét megcélozza a sebesültet. Egy katona vi-gyorogva megragadja a fegyvert, lefelé fordítja a csövét. Nem engedí kivégezni a vergődő embert.

Modrovich Béla is jugoszláv katonai egyenruhában van, leül egy feladára, lába mellé teszi a géppisztolyt, előrenyújtja a két kezét. A kezei remegnek.

CIM

EZEREPLŐK stb.

SZOBÁBAN

2. kép

M.Holló János egy nyikorgó hintaszékben ringetózik, Irmai Józsefet a nagydarab asztalosmestert nézi, aki egy könyvespolcot szerel össze, mostoha fia Modrovich Béla egyenruhában segédkezik neki, remegő kezekkel adogatja a szerszámokat és a csavarokat.

M.Holló János mélabúsan morfondírozik.

- Alighanem ismét magányos karácsonyom lesz. És lessan már ez a hintaszék is szétesik alattam. Régi karácsonyi ajándék. Egy Natass nevű lány hagyta itt, amikor elment valaki mással.

Elég régen történt. Eppen Havannából jöttem haza, ahol egy reggel a világ legszomorúbb négerét láttam az utcán, örültem, hogy zaszjöhettek, ebben reménykedtem, hogy Natasa vár rám, de csak ez a hintaszék állt a karácsonyfa mellett. Azóta is, ha beleülök mindig a szomorú néger jut az eszembe.

Modrovich Béla kiejti kezéből a csavarokat, Irmái József gorombán ráförmel:

- Menj innen a fenébe! Egyedül gyorsabban összeállítom a polcokat.

Modrovich Béla szó nélkül leül egy székre, M.Holló János szánakozva nézi.

- Ugy látszik, nemcsak a négernek tudnak mélységesen elszomrodni.

Irmái József befejezi a polcok összeszerelését, elégedett a munkájával.

- Szilárdan áll. Rengeteg könyvet pakolhat rá. Azokat is, melyeket ezután fog megírni.

- M.Holló János bágyadtan ringatózik a hintaszékben, még mindig búslakodik.

- Mostenában nincs kedvem írni. Különösen, ha a fiára nézek. Irmái József dühösen felhorkan.

- A mostoha fiam.

M.Holló János felkel a hintaszékből.

- Akkor talán lehetnánk egy pohár konyakot. Mint máskor is a jól végzett munka után.

Irmái József is leül egy székre.

- Megérdemeljük.

M.Holló János konyakos üveget és poharakat vesz elő, Modrovich Béla kezébe is poharat ad.

- A fiúra is ráfér egy pohár konyak. Vagy talán kettő is. Irmái József megvetően nézi halovány, mostoha fiát.

- Háborús hős. Hőstetteiért most éppen jutalom szabadságot kapott. Valemelyik szép várostromjai közül jött, ő maga is derekasan segédkezett a romok megteremtésében.

M.Holló János tölt a poharakba, megkérdezi:

- Ezért remeg a keze?

Modrovich Béla iszik a konyakból, köhög, rekedten szólal meg:

- Tökrészezen vittek ki a frontvonalra. Ott is sokat ittam, annyira részeg voltam, hogy egyáltalán nem emlékszem, hogy mit csináltam az első három napon. Amikor kijózanodtam, géppisztoly volt a kezemben, és mindenki dicsért a bátorságomért. Azt mondták, hogy az elmúlt három nap alatt én kaszáltam le a legtöbb horvát és muzulmán katonát. Aztán folytattam a lövöldözést. Lőttem mindenre, ami mozgott.

M.Holló János megkérdezi:

- Asszonyokra, gyerekekre is?

Modrovich Béla tétován válaszol:

- Gyerekekre talán nem. De lőttem mindenre, ami csak mozgott. Még a kutyákra is. Azt mondták, hogy ott mindenki az ellenségünk, és mindenki a halálunkat akarja.

Irmái József epésen megjegyzi:

- Ezek szerint lesz ott még tennivaló bőven:

Modrovich Béla halkán motyog maga elé.

- Egy sebesültet nem engedtek, hogy megöljek. Ősz bajuszú ember volt, eltaláltam, de nem halt meg. Segítségért kiáltozott, meg akartam ölni, hogy ne szenvedjen, a barátaim azonban félre lökték a géppisztolyomat. Azt mondták, hagyjuk csak szenvedni az elvetemült gazembert.

M.Holló János már ismét a hintaszékben ül pohárral a kezében.

- Mozgott az elvetemült gazember?

Modrovich Béla bólogat.

- Mozgott, és kiabált még órákon keresztül. De nem engedték, hogy megöljem. Akkor kezdett először remegni a kezem.

Irmái József megfontolten tanácsolja:

- Ha visszamész, lödd agyon a szenvedő sebesülteket.

Modrovich Béla tiltakozik:

- Nem megyek vissza.

Irmái József kijelenti:

- Akkor pedig téged lönek agyon a barátaid. Háborús időkben élünk, és ilyenkor könnyen agyonlövik a katonaszökevényeket. Akkor is, ha mozognak, és akkor is, ha nem mozognak.

M.Holló János megpróbál tanácsot adni.

- Esetleg elmehetne külföldre a fiú. Sokan megtették már.

Irmái József a fejét rázza.

- Elvették tőle az útlevelét. A katonáktól elveszik az útleveleket.

M.Holló János újabb javaslattal áll elő:

- Próbáljon meg átszökni a határon. Van akinek sikerül.

Modrovich Béla leteszi a konyakot és előrenyújtja remegő kezét.

- Engem biztosan elkapnának, inkább megvárom őket otthon. Aztán csináljanak velem, amit akarnak.

M.Holló János belerúg a padlóba, ringatózik a hintaszékben.

- Az a néger ott Havannában... Végtelenül szomorú volt, de hamuszürke arccal is céltudatosan sietett valahová.

Irmái József megkérdezi?

- A kezei remegtek?

M.Holló János elgondolkodik.

- Nem tudom. Kezeit zsebre dugta, és úgy robogott szomorú célja felé.

Csöngetnek a bejárati ajtón. M.Holló János felkel az imbolygó hintaszékből, int Irmai Józsefnek, hogy töltsön még a konyakból, s kimegy a szobából.

ELŐSZOBÁBAN

3. kép

M.Holló János ajtót nyit. Riadt, sápadt fiatalember áll előtte, fázósan összehúzza magát, meleg sálát tekert a nyakára, a sál mögül élénk piros nyakkendő látszik. A fiú megpróbál mosolyogni.

- Emlékszik még rám?

M.Holló János rosszalló tekintettel méri végig az alkalmatlankodó fiút.

- Emlékszem rád. Teofilnek hívnak, és a nyáron be skartál törni a lakásomba, hogy elrabold a megtakarított száz német márkát. Akkor is piros nyakkendő lógott a nyakadban, és én a nyakkendődnél fogva rángattalak végig a lakásomon, és nem adtam oda a száz márkát.

Teofil ijedten rebegi:

- Kis híján szétcsapta a fejemet egy baltával.

M.Holló János fenyegetően néz rá.

- Most már kétszáz márkám van, mert eladtam a regényemet, de megvan még a baltám is, sőt azóta még egy pisztolyt is szereztem, háborús időket élünk, és figyelmeztetek, hogy ilyenkor gyorsan eljár az ember keze.

Teofil még mindig rémülködik.

- Nem akarom elrabolni a kétszáz márkáját. Bajban vagyok.

Beengedne?

M.Holló János félre áll az ajtóból, Teofil belép az előszobába.

- Bajban vagyok. Lebuktam.

M.Holló János bólogat, mint aki már számított erre.

- Ugyetlen vagy, fiam. Ezt már a nyáron is közöltem veled, és megpróbáltalsk jó útra téríteni. Miért nem hallgattál rám?

Teofil majdnem dicsekedve mondja:

- Néhány betörésem azért sikerült. Néhány lekást kirámoltam, de aztán elkapott a rendőrség, amikor túl sokáig bebráltam az egyik zárral... És én az első kihallgatáson ijedtemben mindent bevallottam. A maga nevét is említettem, pedig a maga lakását nem raboltam ki.

M.Holló János megvetően mondja:

- Nem is fogod kirabolni. Börtönbe csuknak, és ott majd jó útra térsz.

Teofil reménykedve:

- Nem biztos, hogy börtönbe csuknak. Az apám megfizette a károsultakat. Ők nem fognak ellenem velleni a bíróságon. Ha maga is hajlandó lenni...

M.Holló János egyre jobban élvezi a helyzetet.

- Az epádnak tehát sok pénze van.

Teofil rábólint. Igen. Maga mennyit kér?

M.Holló János egy ideig nem válaszol, Teofil idegesen könyörög:

- Mondja meg gyorsan. Innen megint a rendőrségre kell mennem, kihallgatásra. És rám parancsoltak, hogy az útlevelemet is vigyem magammal.

M.Holló János nagyképűsködik:

- Én drága ember vagyok, és neves író. A könyveimet is drágán adom el, ezért sikerült összegyűjtenem már kétszáz márkát...

Hirtelen elhallgat, tágranyílt szemekkel bámul Teofilra.

- Nálad van az útleveled?

- Igen. Azt mondták, vigyem magammal a kihallgatásra.

M.Holló János egyszerre nyájasan kezd viselkedni.

- Vesd le a kabátodat és sáladat, és akaszd a fogásra.

Teofil kapkodva engedelmeskedik.

- Sietnem kell.

M.Holló János a szoba felé tuszkolja.

SZOBÁBAN

4. kép

M.Holló János egy széket tesz Modrovich Béla mellé, és ráparancsol Teofilra.

- Ülj ide! Egy háborús hős mellett ülsz. Erre egész életedben büszke leszel.

Irmái József megkérdezi: Adja neki is konyakot?

M.Holló János elégedetten elterül a hintaszékben:

- Adjon neki. És jól nézze meg őket. Mondja meg, hogy mit lát.

Irmái József megszemléli a két fiatalembert.

- Két kornyadozó nyivásza kölyköt látok.

M.Holló János elismerően helyesel.

- Így van.

Irmái József folytatja:

- Mindkettő sápadt és halálra rémült.

- Így van.

Irmái József kimondja ezt, amire M.Holló János vár.

- Mód felett hasonlítanak egymásra.

M.Holló János a térdére csap.

- Ez az.

- Teofilhoz fordul.

- A rendőröknek ezt fogom mondani, hogy már régóta ismerlek, mindig rendes, udvarias és halkszavú fickó voltál, akivel sokat és értelmesen lehetett beszélgetni. Legutóbb a nyáron jártál itt nálam, hideg sört hoztál nekem, ami nagyon jól esett ebben a kánikulában, jóízűen iszgettuk a sört, a Bibliában fellelhető furcsaságokat és bölcs mondásokat elemeztük, legtöbb figyelmet a tíz parancsolatnak szenteltük. Ezután békében és barátságban búcsúztunk el egymástól.

Teofil nem biztos benne, hogy az író komolyan beszél.

- Tényleg megtenné ezt?

M.Holló János már-már jószágon beszél.

- Természetesen. Én mindent megteszek azokért az emberekért, akiket kedvelek. Téged is megkedveltelek, mert alapjában véve jóra való fiú vagy. Nem engedem, hogy börtönbe csukjanak.

Teofil elmosolyodik.

- Men yit kér érte?

M.Holló János úgy tesz, mintha megsértődött volna.

- Jócselekedeteimet nem szoktam megfizettetni.

Nyájasan hozzáfűzi:

- De az útleveledre szükségem lenne néhány napig.

Teofil megijed.

- Nem adhatom oda az útlevelem. Be kell vinnem a rendőrségre.

M.Holló János legyint.

- Sajnálatos közölni velük, hogy elkallódott valahol. De hamarosan megtalálod. Mondjuk... mondjuk két nap múlva. Két nap múlva eljössz hozzám, és megtalálod itt nálam. Sört ne hozzál, legfeljebb konyakot. Télen nem iszom sört.

Teofil kétségbeesetten kérdezi:

- Minek magának az én útlevelem?

M.Holló János jószágosan mosolyog.

- Majd nézegetem a fényképedet. Szeretem a számomra kedves emberek fényképeit nézegetni. Ez majdnem mindig felvidít, és mostanában igazán szükségem van egy kis vígasságra. A karácsony előtti napokban.

Teofil nem hisz neki, de azért vonkodva átadja az útlevelet.

- Remélem megbízhatok magában.

M.Holló János int Teofilnek, hogy elmehet.

- Két nap múlva várlek. Nincs miért aggódnod. Menj nyugodtan a rendőrségre.

Teofil elmegy, kívülről ajtócsukódás hallatszik. M.Holló János átnyújtja az asztalos mesternek az útlevelet. Irmái József belelepez és sokáig tanulmányozza a fényképet.

- Csonkás Teofil. Uristen, micsoda név.

Ráförmed a reszkető katonára. Ezentúl Csonkás Teofil a neved. Modrovich Béla nem érti, hogy mi történt.

- Mit művelnek meguk? Mit akarnak velem?

Irmái József kurtán rendelkezik.

- A hajadat kicsit megkurtítjuk, és még me átviszlek a határon.

M.Holló János azt tanácsolja:

- Kovalszky Ferenchez kellene elvinni a fiút.

Irmái József egyetért vele.

- En is erre gondoltam.

Modrovich Béla értetlenül tekinget a két másik férfire.

- Ki az a Kovalszky Ferenc?

Előbb M.Holló János válaszol.

- Roppant tehetséges festő. Amikor legutóbb láttam nagy fehér hullákat festett kék és sárga háttérrel.

Irmai József folytatja.

- Régi, jó barátom. Valamikor együtt üzleteltünk antik bútorokkal. Később a rendőrök többször megverték Kovalszky Ferencet, mert magyar nacionalista érzelmeket véltek felfedezni benne. Kovalszky Ferenc megunta a verést, és elköltözött Budapestre egy szobrásznőhöz, akit Brockhauser Erikának hívnak és úgy néz ki, mint egy seprű. De aranyos esszony és nagy villája van az egyik budai hegyoldalon. Náluk biztonságban leszel. Indulás Teofil!

Irmai József felrángatja mostoha fiát a székről, indulnak ki a szobából, menet közben visszaszól még az írónak:

- Holnap visszahozom az útlevelet. És jövő karácsonyig kifarsagok magának egy új hintaszéket, amely nem fog nyikorogni.

ORSZÁGUTON

5. kép

Havas alföldi táj. Egy gépkocsi megy az országúton, Irmai József vezeti, Modrovich Béla civil öltözékben ül mellette.

ORSZÁGUTON

6. kép

Az előbb látott alföldi táj nyári változatban. Az úton ugyanaz a gépkocsi robog, Irmai József egyedül ül benne. Ráérősen vezeti az autót, nézelődik.

Az útszélén tizenkét-tizenhárom évesnek látszó vézna, szőke hajú fiú áll, nyakában hímzett tarisznya lóg, szerencsétlennek, elesettnek látszik, integet az autóknak.

Irmai József megáll mellette, kinyitja a gépkocsi ajtaját. A fiú előbb megnézi a rendszám táblát, aztán szótlanul beül az asztalos mester mellé, aki gyanakodva szemlélgeti, szinte már sajnálja, hogy beengedte a gépkocsiba.

Tovább hajt, a fiú lógó fejjel ül mellette, hallgat, később mégis megszólal szerbül a jellegzetes, vontatott és selypítő bosnyák tájszólással.

- Látom odaatról jöttél. Csodálom, hogy csak ilyen rossz kocsit tudtál szerezni magadnak. Lophattál volna sokkal szebb autót is.

Irmai József felsóhajt, lelassítja az autót. Magyarul mondja:

- Édes fiam, én tudom, hogy nálatok a hegyek között már születéskor belétek sújkolják a pofátlanságot, de velem ne pimaszkodj és ne tegezz, mert kihajítalak a kocsiból, mint a rongyot. Nagyon megelégteltem ezt a modort odaát. Gyorsan közöld hát, hogy mi a neved, és hogy hová akarsz menni, aztán fogd be a szád.

A fiú meglepetten néz rá, szemeit fenyegetően összehúzza, mégis udvariasan kezd viselkedni, és meglepően jó magyar beszédre vált:

- Elnézést uram... megnéztem az autó rendszám tábláját és... és nem gondoltam, hogy maga magyar. Engem Kajtazovics Musztafának hívnak.

Irmai József rossz kedvűen állapítja meg:

- Gyönyörű neved van. Körülmélték születésed után, vagy felvilágosult muzulmán családból származol?

Musztafa lehajtja a fejét.

- Körülmetéltek. Vallásos családból származom. Az apát és két bátyámat ezért ölték meg. Letolatták velük a nadrágjukat, és amikor látták, hogy körülmetéltek, agyonlőtték őket. A házunkat felgyújtották.

Irmái József unottan hallgatja a történetet.

- Hová akarsz menni?

- Nem tudom. Másfél éve bolyongok már Magyarországon, fél évig iskolába is jártam, de nincs itt senkim. Németországban és Ausztriában élnek rokonaim.

Irmái József óvatosan vezet, az út mentén ácsorgó fekete hajú, barnabőrű lányokat nézi.

- Én Budapestig megyek. Ott majd kiraklak, és menjél vonaton Németországba vagy Ausztriába.

A fiú felemeli a fejét.

- Azokba az országokba engem nem engednek be. Néhányszor már megpróbáltam, de mindig visszarúgtak.

Irmái József majdnem megsajnálja a fiút, de az most ismét fenyegetően néz rá, ezért fanyarul csak ennyit mond:

- Kellemetlen. Akkor talán maradj itt. Mosakodj meg és próbálj barátokat szerezni magadnak. Nem rossz ország ez. Néha egészen tiszta és friss itt a levegő.

A fiú igyekszik barátságos arcot vágni.

- Maga átvihetne engem a határon Ausztriába. Elrejtőznék a csomagtartóban. Egyszer már kis híján sikerült így átjutnom.

Irmái József a fejét rázza.

- Budapestig megyek.

Musztafa hallgat egy ideig, később csendesen mondja:

- Én már öltem embert.

Irmái József alaposan megnézi a fiút.

- Gratulálok. Hány éves vagy?

- Tizenöt.

- Tizenkettőnek látszol.

- Hamarosan tizenöt éves leszek. Amikor megölték az apámat és a testvéreimet, én is lelőttem néhány embert.

- Később nem reszketett a kezed?

- Nem.

Irmái József felsóhajt.

- Németországnak és Ausztriának igaza van. Helyükben én sem engednék át a határon. Lehet, hogy mégis kidoblak az autóból.

Musztafa a tarisznyájába nyúl.

- Rákényszeríthetem, hogy átvigyen Ausztriába.

Irmái József dühösen nézi az utat, nem figyel a fiú kezére.

- Most már tényleg kihajítalak az autóból.

A fiú pisztolyt húz elő a hímzett tarisznyából, és az asztalos mester oldalához nyomja. Irmái József egy pillanatra megijed, de megpróbál higgadt maradni, rekedt hangon állapítja meg:

- Beretta. Láttam márilyent. Az egyik író-barátom tart az ablakpárkányon berettát, de ő csak gonosz embereket fenyeget vele. Én viszont csak Budapestig megyek, egy tapodtat sem tovább. Szeretem ezt a várost, és ezt az országot. Egyszer majd te is megszereted.

Musztafa áttér a vontatott bosnyák beszédre.

- Három golyót lövök a hasadba, ha nem viszel át Ausztriába.

Irmái József feldühödik, jobb kezét lecsúsztatja a kormánykerékről, elkapja a fiú vékony csuklóját és megcsavarja.

Musztafa fájdalmasan felkiált, a pisztoly kiesik a kezéből, ő meg nyűszítve összegörnyed az ülésen, a csuklóját simogatja.

Irmái József felveszi és zsebre vágja a pisztolyt. Musztafa visszavált a magyar beszédre.

- Uramisten, hogy magának mekkora keze van.

Irmái József magasra emeli a jobb kezét és széttárja az ujjait.

- Eddig csak egyetlen emberrel találkoztam, akinek nagyobb keze volt, mint nekem. Kazánkovács volt az illető, bejárta a fél világot, Amerikában is járt, és tök siketén jött haza, és meghalt. Azóta nekem van a legnagyobb kezem a világon.

Musztafa magabiztosan mondja:

- Egyszer még nekem is ekkora kezem lesz, mint magának.

Irmái József elneveti magát.

- Nem hiszem. Kis vakarcs vagy, és máris pisztollyal hadonászol. Az efféle gyerekek sohasem nőnek nagyra. Túlkorán meghalnak.

Musztafa hosszasan elgondolkodik, később álmosan megkérdezi:

- Miért megy Budapestre?

- Egy barátomat látogatom meg. Egy híres festőt. Régen láttuk egymást, és szeretnénk már elbeszélgetni...

Musztafa riszden közbevág:

- Maga is olyan... művészféle ember?

- Nem. Énasztalos vagyok. De van néhány művészféle barátom.

Musztafa aggódva kérdezi?

- Velem mit fog csinálni? Kihajít az autóból?

- Elviszlek Budapestre, ott kiraklek a vonatok közé, aztán menjél az utadon isten hírével. Attól tartok, nem jutsz túl messzire.

Musztafa majdnem könyörög:

- A pisztolyomat visszaadja?

- Lehet. De a golyóket kiszedem belőle.

Musztafa megkönnyebbülten hátradől az ülésen.

- Örülök, hogy maga nem művészféle ember.

A fiú elalszik, az autó suhan tovább a szikrázó nyári napfényben.

BUDAPESTEN, A KELETI PÁLYAUDVARNAL

7. kép

Irmai József a pályaudvar mellett kiszáll a kocsiból, kinyitja a másik ajtót is, megfogja a fiú vállát, megrázza. Musztafa nyiklik-nyaklik a markában, mintha nem lennének csontjai, nem ébred föl. Szánalmas, piszkos kis kölyök. Irmai József visszaül a kocsiba, tovább hajt.

BUDAI VILLA KERTJÉBEN

8. kép

Nagy-régi villaépület látszik a kert közepén, a kertben fű zöldell, és nagy lombos fák állnak.

A ház előtt egy horpadt orrú, bajuszos fiatalember nagy-fehér autót mos.

Irmai József a nyitott kapun keresztül behajt a kertbe, a fiatalember abbahagyja a kocsimosást, barátságtalanul néz rá. Irmai József ki akar szállni a kocsiból, kinyitja az ajtót, de aztán gyorsan becsukja, mert két nagyfejű, hatalmas kutya rohan elő a házból, és lecövekelnek az autó előtt.

Előjön Kovalszky Ferenc is, mosolyogva integet barátjának, hogy szálljon ki az autóból. Megsimogatja a kutya fejét.

- Gyere ki nyugodtan. Gordon és Gedeon imádja a vendégeket, majd meglátod. Kölyökkutyák még, szeretnek játszani.

Irmái József óvetoskodva kiszáll az autóból, Gordon és Ge-
deon hozzárohan, játszanak vele.

- Kölyökkutyák? Ezek szerint még nőni fognak?

Kovalszky Ferenc vidáman mondja:

- Persze. Mindössze nyolc hónaposak, és tovább fognak növe-
kedni, a fejük is nagyobb lesz, mint most.

Irmái József a kutyákkal viaskodik.

- Miféle fajta ez?

Kovalszky Ferenc szakszerűen magyaráz:

- Bullmasztiff. Nagyon jó fajta. A buldognek és már nem tu-
dom minek a keverékéből állították össze igen sikeresen. Jó szán-
déku, békés kutyák, deha beiskolázzák őket, szétroppantanak min-
den ellenséges érzelmű személyt. Megvan hozzá a foguk és az erejük.

Irmái József végre megfogja a kutyák nyakát.

- Maradjanak meg bárgyú tudatlanságukban.

Kovalszky Ferenc eléje vezeti a horpadt orrú kocsimosót,
és bemutatja:

- Ő Shogun. Erika legkedvesebb unokatestvére. Most éppen el-
zavarta a testvére. Így hát nálunk lakik, és igyekszik hasznosí-
teni magát. Egyébként cselgáncs, karaté vagy kendó bajnok, szóval
módszelet veszedelmes ember.

Shogun kezét fog Irmái Józseffel.

- Brockhauser Jenő vagyok, de mindenki Shogunnak hív, mert
értek a keleti küzdő sportokhoz.

Az asztalosmester gúnyosan megjegyzi:

- Látom az orrodon.

Shogun megtapogatja az orrát.

- Az anyósom törte be sodrófával három héttel ezelőtt.

Irmái József tovább gúnyolódik.

- Milyen cselgáncs bajnok az, aki az anyósa csak úgy betöri az orrát?

Shogun magyarázkodik:

- Nem vagyok bajnok. Hat évvel ezelőtt országos negyedik voltam. De még bajnokként sem emelnék kezét védtelen nőkre.

Kovalszky Ferenc közbeszól:

- Nem mindig védtelenek.

Brockhauser Erika bukkan fel, csontos, sovány asszony, kezei maszatosak, megöleli Irmái Józsefet.

- Csinálsz nekem faládákat?

Az asztalos mester nem tudja, hogy mit akarnak tőle, de igenlően válaszol:

- Természetesen.

Erika magyarázkodik:

- Mostanában felcsaptam kerámikusnak. Vázákat csinálok. Görögországból rendelték.

Irmái József rácsodálkozik:

- Görögországból? Hiszen ott mindenütt vázába botlik az ember a földön is és a tengerben is.

Erika mosolyogva mondja:

- En különleges vázákat csinálok. Nagyon sokat rendelnek tőlem, és jól keresek velük. De mindegyiket gondosan be kell csomagolni, nehogy összetörjenek az úton. Ezért kellene a faládák.

Irmái József izzadva bírkózik a kutyákkal.

- Elkészítem a faládákat. Örök életemben arra vágytam, hogy faládákat csináljak. Ráuntem már az antik bútorok kozmetikázására.

Erika ésszerű érvelésbe kezd:

- A mai időkben nyugodtan elhanyagolhatjuk a szakmai önértéket. Most pénzt kell keresni, minél többet, és minél gyorsabban.

Ekkor megszólal a kocsiban heverő Musztafa. Álmában beszél, rémülten tiltakozik, anyanyelvén álmodik.

- Ne húzzátok le a nadrágomat! Itt nők is vannak... Nem akarom, hogy meztelenül lássanak...

A két kutya az autóhoz rohan, utánuk Erika, megnézi Musztafát.

- Ki ez a gyerek?

Irmái József mentegetődzik.

- Bosnyák menekült. Az úton kéredezkedett be a kocsimba.

Erika megrázza Musztafa vállát.

- Ez csak rossz álom kisfiú. Ébredj fel.

Musztafa álmában tovább könyörög:

- Ne tegyétek ezt velem, nem akarom levetni a nadrágomat...

Erika Irmái Józsefhez fordul.

- Mit mond?

Irmái József rezzenéstelen arccal fordít:

- Nem akar levetkőzni. Félték és szégyenlős kisfiú. Az úton is nagyon féltékenyen viselkedett. Mindössze három golyót akart lőni a hasamba, de aztán elaludt.

Erika aggodalmaskodik.

- Nem tudom felébreszteni.

Irmái József mentegeti Musztafát.

- Szerintem napok óta nem aludt már. Kissé tanácstalanul kóborog ebben az országban.

Erika a levegőbe szimatol, fintorog.

- Napok óta nem aludt, és hetek óta nem mosakodott. Beviszem a házba és megfürdetem.

Irmái József mást javasol:

- Talán békében kellene hagyni.

Kovalszky Ferenc helyesel.

- Maradjon a kocsiban ez a szegény gyerek, és aludja ki magát. Ennél büdösebb már úgy sem lesz. Mi meg menjünk be a hűvös műterembe, és igyunk egy pofa hideg sört.

Elindulnak a ház felé.

MÜTEREMBEN

9. kép

Kovalszky Ferenc, Erika és Irmái József kopott fotelekbe leülnek a nagy műteremben, a két kutya játékosan szeladgál. Körülöttük rendetlen össze-visszaságban állnak Erika szobrai és nagy hasas vázái, a falakon Kovalszky Ferenc festményei függnek: felpuffedt fekete figurák, fehér háttérrel.

Irmái József körülnéz, és megállapítja:

- Megváltozott az életszemléleted. Azelőtt fehér hullákat festettél. Amikor még a Hadnagy-réten ünnepeltük üzleti sikereinket.

Kovalszky Ferenc elábrándozik:

- Szép idők voltak. Igaz, akkor a magyar határ felé néztem, és felsóhajtottam, hogy milyen friss levegő áramlik északról. Emiatt később többször megverték a rendőrök. Nacionalista célzást véltek felfedezni sóhajtasomban. Érdekes, hogy mostanában mégis visszavágyom oda.

Shogun sörös üvegeket hoz be. Valamennyien üvegből isznak. Shogun újból eltűnik, majd egy tányér pogácsával tér vissza, mindenkit megkínál.

Körülnéz és megállapítja:

- Ebben a műteremben mindig sötét van.

A pogácsás tállal a kezében az ajtóhoz megy, hirtelen magasba emeli a jobb lábát, a lábával megnyomja a villanykapcsolót, világosságot teremt.

Kovalszky Ferenc elismerően mondja:

- Így gyűjt villanyt egy cselgáncs bajnok.

Shogun Erika kezébe nyomja a tálcát, elmegy újabb üveg sörökért.

Irmái József megjegyzi:

- En inkább balettáncosnak nézem a fiút.

Erika tiltakozik:

- Nem balettáncos. Az anyja ugyan azt szeretne volna, hogy balettáncos legyen, de ő a küzdősportokat választotta, és majdnem bajnok lett, jó, hogy itt van a házunkban, mellette biztonságban érezzük magunkat még ezekben a bizonytalan időkben is.

Shogun hozza az újabb sörösüvegeket, ő is leül. Irmái József megkérdezi:

- A mostoha fiam hol van? Télen, amikor idehoztam igen rozoga állapotban volt. Remegett keze-lába, rángatózott szeme-szája, és rettegett a géppisztolyoktól. Megnyugodott már azóta?

Kovalszky Ferenc megnyugtatóan:

- Megnyugodott. Nem reszket a keze. Lehet, hogy már vágyódik is a géppisztolyokért, de most éppen málnát szed.

Irmái József nem érti.

- Málnát szed?

Kovalszky Ferenc bólogat.

- Igen.

- Hol?

Kovalszky Ferenc visszakérdez:

- Hol terem a legjobb málna Európában?

Irmái József széttárja karjait.

- Nem tudom. Én esztalos vagyok és málnaszedő. Hol terem Európában a legjobb málna?

Kovalszky Ferenc majdnem csodálkozva válaszol:

- Dél-Szerbiában.

Irmái József hitetlenkedik.

- Nem hiszem, hogy a mostoha fiam visszamerne menni Szerbiába. Már a határon lekepnék, agyonlőnék, jobbik esetben egyenruhába öltöztetnék, géppisztolyt nyomnának a kezébe, és folytathatná a gyilkolást, amitől aztán megint reszketne a keze.

Kovalszky Ferenc elgondolkozik.

- Lehet, hogy nem ment át Szerbiába. Lehet, hogy megállt Bulgáriában, a Macedón határon. Ott megvár egy málnával megtakott hűtőkocsit, azt Bulgárián és Románián át elkalauzolja idáig, vagyis az Osztrák határig, azután a mézédés málna eljut Németországba, a vevő már várja, ott szépen kirakodnak, a kamion visszafordul, Modrovich Béla visszavezeti Bulgáriába a hűtőkocsit egészen a Macedón határig, ott megvárja a következő Dél-Szerbia-i szállítmányt, és kezdődik minden előlről. Közben benéz ide hozzánk is megpihenni, és egyáltalán nem remeg a keze. Teljesen rendbe jöttek az idegei.

Irmái József gyanút fog.

- Németországból mit szállít visszafelé ez a kamion?

Kovalszky Ferenc kissé elbizonytalanodik.

- Kávét... és gyógyszereket.

Bejön Musztafa a műterembe. Almosan pislog a villanyfényben, megnézi a vázákat, szobrokat és a festményeket.

- Hol vagyok?

Irmái József lustán körbemutat.

- Egy műteremben.

Azután bemutatja Kovalszky Ferencet és Erikát.

- Ő a világhírű festő. Itt dolgozik. Ő meg világhírű keramikus. Vázákat csinál, amiket Görögországba, Macedóniába, vagy Szerbiába irányít. Tudtad, hogy Európában a legédesebb málna Dél-Szerbiában terem?

Musztafa rosszkedvűen nézelődik.

- Nem szeretem a művészféle embereket. Egyszer nagyon megkínzott egy tetováló művész. Szurkálta a bőrömet, és közben állandóan dicsekedett a tehetségével.

Irmái József hanyagul válaszol neki:

- Én viszont szeretem a művészeket. Tulajdonképpen magam is majdnem művész vagyok. Gyönyörű bútorokat tudok csinálni, és holnap-tól kezdve gyönyörű faladákat készítek.

Musztafa felcsattan:

- El akarok menni innen!

Irmái József bólint.

- Menjél fiacskám.

Shogunra mutat.

- Ha nem mész el magadtól, ez a bácsi eltöri a nyakadat, és kidob a kerítés fölött az utcára. Mert ő is művész. Cselgáncs bajnok, és a lábával csinál világosságot.

Gordon és Gedeon ekkor Musztafához rohan, lekushadnak a lába mellé, játszani szeretnének. Musztafa alig vesz tudomást a kutyákról, Irmái Józsefre mereszti szemeit.

- Adja vissza a pisztolyomat.

Irmai József előveszi zsebéből a berettát, kiszedi belőle a golyókat az üres pisztolyt átadja a fiúnek. Ő a terisanyába teszi a pisztolyt, félrelökdösi a kutyákat.

- Elmegyek a rokonaimhoz. Valahogy majdcsek átcsúszok a határon.

Ekkor Erika hirtelen talpraugrik, Musztafához megy, megragadja a fiú gallérját, és vonszolni kezdi a hasas vázák között.

- Sehová sem méssz! Megfürödsz és lefekszel eludni ezen a heverőn.

Mindannyian az egyik sarokba néznek, ahol vasteg deszkák állnak a falhoz támasztva, mellettük egy kopott heverő.

Erika tovább vonszolja Musztafát, eltűnnek az egyik ajtó mögött. Erika csakhamar ismét előbukken.

- Nagyon furcsa gyerek ez. Kizavart a fürdőszobából. Azt még megengedte, hogy levegyem az ingét, de ezután elzavart. A hátára egy félhold és egy férfi nemi szerv van tetoválva. Ki csinálta ezt vele?

Irmai József mélebúsan mondja:

- Valami művészféle ember. Lehet, hogy a hasára is rátetováltak valamit. Kissé lejjebb meg körülmetélték. Bizonyára azt nem akarta megmutatni, ezért zavart ki a fürdőszobából. Szégyenlős és félénk fiú, ezért szedtem ki a golyókat a pisztolyából.

Az ajtó mögül vízcsobogás hallatszik, a műteremben mindenki hallgat, pogácsát esznek, söröznek.

Musztafa később vizes hajjal előjön a fürdőszobából.

- Reggel tényleg elmegyek innen.

A kopott heverőhöz megy, lefekszik, csakhamar elalszik.

Irmai József megkérdezi:

- Én hol fogok aludni az éjszaka?

Erika a műteremből nyíló másik ajtóra mutat.

- Ott egy kis takaros szoba van, és véletlenül tiszta lepedő van az ágyon.

Valamennyien felkelnek, sétálnak a műteremben, Irmai József a vázákat nézegeti, Erika magyaráz neki valamit, Kovalszky Ferenc az egyik festményén javítgat, Shogun újabb üveg söröket hoz be.

SZOBÁBAN

10. kép

Irmai József hirtelen felriad az ágyon. Hajnalodik, de még eléggé sötét van. Fekete rigók hangja hallatszik kintről. Aztán Musztafa bosnyák nyelvű kiabálása a műteremből:

- Ne mozduljatok, mert lelőlek benneteket, mint a kutyákat!
Ne mozduljatok, mert lövök!

Irmai József kiugrik az ágyból, kinyitja az ajtót.

MŰTEREMBEN

11. kép

A műteremben égnek a villanyok, a villanyok alatt három fiatal férfi áll, kettő közülük barnabőrű és fekete hajú, a harmadik kopaszra nyírt fehérbőrű. Mindhárman egy-egy rugós kést szorongatnak a kezükben, és Musztafát nézik. A fiú a heverőn ül és rájuk szegezi a berettát. Gordon és Gedeon a három jövevény lábánál sündörög, örülnek a vendégeknek, játszani szeretnének velük.

Irmai József házigazda módjára viselkedik.

- Kik maguk, és mit akarnak itt?

A fehérbőrű férfi válaszol:

- A Málnaszédőt keressük. Ki ez a kisfiú azzal a nagy pisztollyal?

Irmái József lassanként kezd magához térni.

- Ez a kisfiú, már embereket ölt a pisztolyával. És most is löni fog, ha nem takarodnak el innen azonnal.

A jövevények félrerúgdalják Gordont és Gedeont, gúnyosan végigmérik az asztalos mestert, a kopasz ezt mondja:

- Maga túlságosan öreg ahhoz, hogy utasítgasson bennünket, a fiú meg túlságosan kicsi ahhoz, hogy elsüsse a pisztolyt.

Irmái József elbizonytalanodik, hiszen tudja, hogy előző nap ő szedte ki a pisztolyból a golyókat. Musztafa magyarul rákiált:

- Csináljon már valamit azzal a nagy kezével!

Irmái József előrelép, megragadja a kopasz férfi állát, felfemeli a földről és a falhoz csapja. Annak kiesik kezéből a kés, és térdre rogyik. Két barnabőrű barátja azonban az asztalos mellé ugrik, a bordáinak szegeznek a késeket. A két bulmesztiff kutya még mindig játszani akar a vendégekkel.

Ekkor Musztafa kezébe eldördül a pisztoly. Az egyik festmény leesik a falról, mindenki megmerevedik, a kutyák lehasalnak a földre. Irmái József elismerően néz Musztafára.

- Voltak tartalék töltényeid?

Musztafa a jövevényekre kiált:

- Ledobni a késeket!

A két barnabőrű férfi ledobja a késeket, elképedve, majdnem segélykérően néznek Irmái Józsefre. Ő mostmár fölényeskedik.

- A kisfiú nagyon jól tud célozni. Legközelebb nem a fejünk fölé fog löni.

Berohan a műterembe Erika és Kovalszky Ferenc. Almosan és értetlenkedve nézelődnek. Irmái József a fal mellé rugdossa a ké-

seket.

- A cselgáncs bajnok kellene most ide, én már túl öreg vagyok ahhoz, hogy elbánjak ezzel a három arabbal vagy cigánnyal.

Kovalszky Ferenc valamelyest magához tér, megbökdösi a két barnabőrű férfi mellét.

- Nem arabok ezek. Ez Jurij Tbiliszből, ez meg Ion Szászrégenből.

Talpra segíti a kopaszt is.

- Őt Schulcz Jánosnak, illetve Johannak hívják, Gyönkről, vagy Szekadátról jött ide. Valamikor együtt üzleteltünk, de mostanság megromlottak közöttünk a viszonyok. Néha konkurrálunk egymással.

A kopasz férfi kásás hangon kérdezi:

- Hol van a Málnaszedő?

Kovalszky Ferenc megveregeti a vállát.

- A Málnaszedő most éppen málnát szed, mert ez a dolga. Ti pedig menjetek el nagyon messzire innen. Amint látjátok fegyver van nálunk, és használni is tudjuk a fegyvereket. Sajnos tönkrement az egyik legjobb festményem.

A kopasz még erősködik:

- Beszédünk van a Málnaszedővel.

Mindenki hallgat. A hivatlan vendégek kelletlenül kihátrálnak a műteremből. Irmai József és Kovalszky Ferenc utánuk megy.

KERTBEN

12. kép

A kapuig kísérik a három férfit. Egyre világosabb van már. Visszafelé jövet észreveszik, hogy Shogun vérző fejjel fekszik az egyik bokor mellett. Beviszik Shogunt a műterembe, majd a fürdőszobába.

FÜRDŐSZOBÁBAN

13. kép

Erika hideg vizet csorogat Shogun fejére. Aki lassen megához tér és mentegetődzik:

- Leütöttek hátulról, biztosan sörös üveggel ütöttek le.

Kovalszky Ferenc csalódottan néz rá.

- Hozzál be a hűtőszekrényből négy üveg sört.

Irmái József mást javasol:

- Valami erősebb ital kellene.

Kovalszky Ferenc rábólint.

- Beregi szilvapálinkám van.

Irmái József elégedett.

- Jó lesz.

Valamennyien átmennek a fürdőszobából a műterembe.

MŰTEREMBEN

14. kép

Shogun felkapja a tálcát, elindul az ajtó felé. Odekint már kisütött a nap, a fekete rigók énekelnek, a verebek is csiripelnek és valahol a távolban balkáni gerlék búgnak. Shogun meglendíti a lábát, eloltja a villanyt, kimegy.

Irmái József leül, és ismét megjegyzi:

- Szerintem ez a fiú balettáncos.

Erika is leül a vázák közé.

- Cselgáncsozó és karstézó.

Musztafa a heverőn kuporog, a pisztolyt már eltüntette. Irmái József a kutyákat nézi.

- Ezt a két dögöt talán mégis be kellene iskolázní, hogy megvédjék a házat. Az éjjel nem sokat segítettek nekem.

Kovalszky Ferenc lelkesen ígéri:

- Még ma elviszem őket az idomárhoz.

Megjelenik Shogun a beregi szilva pálinkával. Valamennyien isznak, Musztafa a heverőről nézi a felnőtteket.

Kintről gépkocsi zúgás hallatszik, mindennyen az ajtóra figyelnek. Modrovich Béla jelenik meg. Boldogan széttárja karjait, Irmái Józsefhez siet, megölelik egymást.

- Anyám jól van?

Irmái József hátrább lép, alaposan megnézi mostoha fiát.

- Jól van. Sokat beszél rólad, én meg kénytelen vagyok végig hallgatni.

Modrovich Béla elmosolyodik.

- Mindig kedveltem magát.

Irmái József ráförmed:

- Én viszont sohasem kedveltelek túlságosan. Nyújtsd ki a kezeidet!

Modrovich Béla előre nyújtja két kezét, nem remegnek. Kovalszky Ferenc felé fordul.

- A málna átment a határon.

Kovalszky Ferenc megkérdezi:

- Mikor jön vissza a kamion?

Modrovich Béla is kezébe vesz egy pálinkás poharat.

- Négy nap múlva.

Erika Irmái Józsefre néz.

- Addig megcsinálod a faládákat?

Az asztalos mester továbbra is mostoha fiát figyeli.

- Megcsinálom.

Ismét ráförmed Modrovich Bélára:

- Mutasd még egyszer a kezeidet!

Modrovich Béla magasra emeli a poharat.

- Nem remegnek már. Megerősödtek a málna szedésben.

Irmái József gonoszkodva kérdezi:

- És ha géppisztolyt látnál?

Modrovich Béla elégedetten iszik.

- Szeretnék ismét géppisztolyt látni. Hatékony fegyver, és valamikor nagyon jól tudtam bánni vele.

Irmái József kedvetlenül visszaül foteljébe.

- Attól tartok, ezentúl sem foglak igazából megkedvelni. Az éjszaka egyébként erre jártak a barátaid. Késekkel hadonásztak.

Modrovich Béla kérdően Kovalszky Ferencre néz, aki röviden ennyit mond:

- Jurij, Ion, Johann.

Modrovich Béla elkomorodik, a heverőt veszi szemügyre.

- Ez a kisfiú kicsoda?

Irmái József válaszol:

- Bosnyák szabadság harcos. Csőre töltött pisztolyt tartogat a tarisznyájában, az éjszaka ő zavarta el a barátsídat.

Modrovich Béla nem egészen érti ezt, elgondolkodva dűnnyög maga elé:

- Vissza fognak jönni... Ha csak én nem látogtom meg őket, sürgősen.

Erike helyeslően bólint.

- Látogasd meg őket.

Modrovich Béla kifelé fordítja tenyerét.

- Nem mehetek hozzájuk üres kézzel.

Erika feláll, nézelődik a műtermi rendetlenségbe, a heverőhöz megy, keresgél valamit. Musztafa riadtan a lepedőbe burkolódik, Erikától jobban fél, mint az éjszakai késeléstől. Eltakarja tetoválását, felugrik az ágyról Irmái József mellé kuporodik.

- Hage milyen magas?

Irmái József megmondja.

- Százkilencvennyolc centiméter.

A fiú csodálattal néz rá.

- En is legalább ilyen magas szeretnék lenni.

Irmái József megsimogatja a fejét.

- Nagyre nőhetsz, ha vigyázol magadra.

Erika közben megtalálja, amit keresett, egy pár vastag talpú fapapucsot, lábára húzza a papucsockat, a vázához megy. Teljes erőből belerúg az egyik vázába. A váza darabokra törik, szalma türemlik ki belőle, a szalmából előbukkan egy géppisztoly.

Irmái József a mostoha fiát figyeli, aki mosolyog, szemmel láthatóan jól érzi magát, az összetörött vázához lépdel, kezébe veszi a géppisztolyt, megsimogatja.

- Teljesen meggyógyultam. Jurijék soha többé nem fognak késekkel a közelünkbe jönni.

Irmái József csalódottan konstatálja.

- A vázákat tehát nem Görögországba fogjátok küldeni.

Ismét nyílik az ajtó, egy fekete hajú tizenkét éves kislány jön be, Shogunhoz szalad, átöleli.

- Anyu megengedte, hogy nálad maradjak.

Erika lelkesedik.

- Ez nagyon jó lesz, Ilonkám. Jól fogod itt érezni magad. Itt van ez a kisfiú is.

Musztafa feláll, Ilonka odamegy hozzá, elaposan megnézi a lepedőbe burkolódzott fiút.

- Majdnem magasabb vagyok, mint te.

Musztafa elpirul.

- Én is meg fogok nőni.

Ilonka barátságos fecsegésbe kezd.

- Mindenféle növényeket kell gyűjtenem a nyáron. És mindenféle bogarakat. Te nem félsz a bogaraktól?

Musztafa kihúzza magát.

- Én semmitől sem félek.

Ilonka megkérdezi:

- Segítesz majd nekem?

Musztafa rábólint.

- Segítek.

Irsei József a fal mellé támasztott deszkákhoz sétál, vizsgálja a deszkákat, ezekből csinálja majd a ládákat a vázáknek.

Modrovich Béla a géppisztollyal kisseran a műteremből.

BUDAPESTI LAKÁSBAN

15. kép

Pazarul berendezett lakásban Modrovich Béla sétálgat, érdeklődve nézegeti a falon függő festményeket.

Bőr fotelemben Jurij, Ion és Johann ülnek, türelmesen várják, hogy Modrovich Béla közölje jövetelének célját.

Modrovich Béla zakója alól előhúzza a géppisztolyt, és egy sorozattal szétlövi a legnagyobb festményt. Aztán kedvesen rámosolyog a három elképedt emberre.

MŰHELYBEN

16. kép

Irmái József asztalos műhelyében a faforgácsokkal teleszórt padlón M.Holló János egy vadonatúj hintaszékben ringetődzik.

Az asztalos mester két nehéz kartondobozt hoz be, lerakja az ajtó mellé.

- Néhány rossz arcú fickó járt itt az előbb, ezeket a dobozokat hozták. Azt mondták, hogy ne bontsam fel őket, egy barátom majd hamarosan eljön értük. Maga az a barátom?

M.Holló János lustán válaszol:

- Nem. Én a hintaszékért jöttem.

Irmái József egy papírt húz elő a zsebéből, széthajtogatja.

- Ezt a hivatalosnak látszó papírt is ideadták. Azt mondták, ne dobjam el.

M.Holló János az új hintaszéket próbálgatja, tepogatja a karfákat.

- Tegye vissza a zsebébe. A titokzatos barátja bármikor felbukkanhat.

Gépkocsi áll meg az utcán, a motor zúgása behallatszik. Irmái József kinéz a műhely ajtaján.

- A fene essen belé. Ő lenne a barátom?

Shogun jön be a műhelybe, jókedvűen vigyorog, kezét ráz Irmái Józseffel, kezét fog M.Holló Jánossal is, aki nem kell fel a hintaszékből. Shogun magyarázni kezd Irmái Józsefnek:

- Erika és Ferenc küldött. Nagyon szeretnék már látni magát. Ferenc a lelkemre kötötte, hogy okvetlenül vigyem el Budapestre. Sürgősen találkozni akar magával.

Irmái József nem lelkesedik.

- Alig két hónapja jöttem el tőletek. Akkor kibeszélgettem magam Kovalszky Ferencsel és Erikával is. Nincs kedvem utazni, meg aztán dolgom van itt.

M.Holló János közbeszól:

- A hintaszéket már elkészítette. Pihenhetne egy kicsit a budai villában.

Irmai József asztalos szerszámokat rakogat a setupedon.

- Nem fáradtam el.

M.Holló János aggodalmasan morfondírozik:

- Lehet, hogy bajban van Kovalszky Ferenc. Mégis csak a barátunk. Magának különösen jó barátja.

Irmai József elbizonytalanodik.

- Előfordulhat, hogy bajba kerül. Hajlamos az ilyesmire.

Shogun észreveszi a nagy karton dobozokat, elmosolyodik.

- A két karton dobozt is magunkkal visszük. Hajnalban megyünk át a határon.

Irmai József megkérdezi:

- Miért hajnalban?

Shogun megemeli az egyik dobozt.

- A vámósok akkor a legálmosabbak. Nem fognak vacakolni velünk. Hivatalos papírt kapott a dobozok mellé?

Irmai József megtapogatja a mellét.

- Itt van a zsebemben.

Shogun elégedetten bólint.

- Azt is visszük.

M.Holló János feláll a hintaszékből, elismerően mondja:

- Csinos és masszív bútordarab, és egyáltalán nem nyikorog.

Ebben talán a szomorú négerekről is megfeledekzem majd.

Irmai József hozzáfűzi:

- Talán a szomorú fehér emberekről is.

M. Holló János felemeli a hintaszéket.

- A legközelebbi karácsonykor talán már nem leszek egyedül.

Jó utat és kellemes pihenést kívánok. Köszönöm a hintaszéket.

Kimegy a műhelyből.

ORSZÁGUTON

17. kép

Kovalszky Ferenc nagy fehér kocsiját Shogun hajtja, Irmái József mellett ül. Az útszélén egy repedezett deszkatáblán szürkére kopott betűk hirdetik: "Pacal éjjel, nappal". Shogun lefordul az egyik keskeny, meléékútra. Irmái József rossz kedvűen megkérdezi:

- Hová a francba megyünk?

Shogun megbiztosan válaszol.

- Jó helyre. Megreggelizünk. Itt van a legjobb csárda a környéken.

Irmái József megkérdezi:

- Ismerős vagy erre felé?

Shogun bólogat.

- Minden dűlő utat ismerek. Kitűnő pacalt fogunk enni.

Irmái József még mindig rosszkedvű.

- Nem szoktam pacalt reggelizni.

Megállnak egy csárdává átalakított tanya előtt.

CSÁRDÁBAN

18. kép

Irmái József és Shogun egy asztalnál ülnek, pacalt reggeliznek. Ők az egyedüli vendégek. A tulaj álmosan rádől a söntés pultra. Kora reggel van még.

Irmái Józsefék asztala mellett hirtelen felbukkan Ion. Nesztelenül jött oda, csak akkor veszik észre, amikor már mellettük áll.

Ion kérdően néz Shogunra.

Shogun átnyújtja neki a kocsi kulcsait.

Ion eltűnik, kintről ajtócsapkodás hallatszik. Aztán ismét megjelenik Ion, visszaadja a kulcsokat, elsiet.

Irmái József felnéz a tányérjából.

- Valahol mintha már láttam volna ezt a cigányt.

Shogun evés közben válaszol:

- Nem cigány. Román és Ionnak hívják.

Irmái József ebbahagyja az evést.

- Emlékszem már. Erika villájában egy szép nyári éjszakán bicskát szegezett az oldalamba. Talán belém is szúrta volna, ha Musztafa a pisztollyal a feje fölé nem lő.

Shogun elneveti magát.

- Azóta összebékültünk Ionnal. Ismét együtt üzletelünk.

Irmái József egyre komorabb lesz.

- Ez megnyugtató. A dobozokat neki hoztuk?

Shogun elégedetten megtörli a száját.

- Ő viszi tovább.

- Ugyancolyan jól ismeri a környéket, mint te?

Shogun int a tulajnak, sört kér.

Felmutatja két ujját, aztán az asztalos mesternek magyaráz.

- Tudja, hogy hová kell vinni, bár annyira nem ismeri a környéket, mint én. De hát én az egész országot nagyon jól ismerem. Kaszkadőr koromban bejártam minden zugát.

Irmái József kicsit elcsodálkozik.

- Azt hittem, hogy cselgáncs vagy karate bajnok voltál.

A tulaj az asztalra teszi a két üveg sört, Shogun tölt mindkettőjüknek.

- Nem voltam bajnok, de jegyezték a nevemet. Később kaszkadőr lettem. Szép munka volt. Igaz, hogy eltörtem három bordámat és mind a két kulcsontomat, de határozottan érdekes munka volt, mindenholva eljutottam a filmesekkel... És mostanában a maga fiával is sokfelé utazunk.

Irmái József rámordul.

- Mostoha fiam.

Hangos cipő kopogással bejön a csárdába egy dúskeblű, szőke lány, rövid és szűk szoknyába, egyenesen az asztalukhoz megy, köszönés nélkül leül. A tulaj neki is hoz egy tányér pacalt, a lány azonnal enni kezd.

Shogun mosolyogva magyarázza a csodálkozó Irmái Józsefnek:

- Szonjának hívják. Ukrán behozatal, egy szót sem ért magyarul, nyugodtan beszélhetünk előtte bármiről.

A lány nyugodtan eszik, ügyet sem vet rájuk, Irmái József megállapítja:

- Kedveli a magyaros ételeket.

Shogun még szélesebben mosolyog.

- És kedveli a maga fiát... Bocsánat, mostoha fiát.

Eddig kétszer találkoztak Bélával, és nagyon megszerették egymást.

- Ő is velünk jön?

- Igen. Béla már nagyon várja.

Irmái József figyelmesen megszemléli a lányt. Tisztességes ruhába kellene bújtatni. Ha véletlenül megállítanak a rendőrök, egyből ezt fogják hinni rólunk, hogy stricik vagyunk, és esetleg kellemetlenkedhetnek.

Shogun mosolyogva készülődik valami szellemes válaszra, de hirtelen elkomorodik az arca.

- Itt vannak az igazi stricik.

Két tagba szakadt férfi jön be a csárdába, Szonjához sietnek, ukránul ráförmednek a lányra, felrántják a székről. A lány ukránul tiltakozik.

Irmái József gúnyosan ránéz Shogunra.

- Mit tesz ilyenkor egy karate bajnok?

Shogun elszántan felugrik, és tenyere élével nyakszirten csapja az egyik ukránt. Az megtántorodik, elengedi a lányt, aki nyomban visszaül a helyére.

A két idegen keringeni kezd Shogun körül, ő harci pózba meredik, időnként fenyegetően előrelendíti a karját vagy a lábával rúg magasba, de mindig a levegőt keverja, amazok biztonságos távolságra húzódnak vissza.

Irmái József furcsálja a dolgot, őt inkább színjátékre, bohóckodásra és nem verekedésre emlékezteti az egész ugrálás. A stricik mintha nem vennék komolyan ezt a mutatványt, és Szonja is meglepő nyugalommal dől hátra a széken. Irmái József maga elé dűnnyögi:

- Mi felénk nem így szoktak verekedni.

Aztán az egyik ukrán ököllel mégis Shogun arcába csap.

Erre Irmái József feláll, és leüti a stricit. Az elterül a padlón, de gyorsan felugrik, kiált valamit a társának és elrohannak.

Irmái József visszaül az asztalhoz, Szonja érdektelen béka szemekkel néz rá, Shogun is leül, vérző száját törölgeti, és kicsit pöszögve mondja:

- Köszönöm, hogy segített.

Irmái József szerénykedik.

- Figyelmetlenek voltak a fickók. Túl öregnek néztek, nem gondolták, hogy közbeavatkozom. Hanem jó lenne, ha már tovább mennénk. Túlságosan megélénkült itt a forgalom.

Felállnak. Shogun int a tulajnak, nyilván régi ismerősök, senki sem fizeti ki a reggeliket.

ORSZÁGUTON

19. kép

Shogun feldagadt szájjal vezeti a kocsit, Irmái József mellette ül, Szonja elterült a hátsó ülésen, alszik. Az asztalos megjegyzi:

- Két hónappal ezelőtt Musztafával kocsikáztam ezen az úton. A pisztolyával el akart téríteni, mintegy repülőgépet. Akkor nagyon haragudtam rá, de később talán megmentette az életemet.

Shogun elismeréssel mondja:

- Rendes fiú, azt hiszem fűlig szerelmes Ilonkába.

Az út mellett szőkehajú lányok álldogálnak, Irmái József figyeli őket.

- Hány éves az a kislány?

Shogun egy pillanatra nem érti.

- Kicsoda? Ilonka? Tizenkettő. Gyönyörű kislány, látta maga is. Musztafa úgy mereszti rá a nagy kék szemeit, mintha égi csodát látna. És nem mozdul mellőle.

Irmái József kételkedve csóválja a fejét.

- Nehezen tudom elképzelni.

Shogun hevesen bizonygatja:

- Megváltozott a fiú, minden gyorsan változik ebben az országban.

Irmái József kimutat az ablakon.

- Két hónappal ezelőtt itt még barnabőrű, feketeheajú lányok ácsorogtak.

Shogun is kinéz oldalra.

- Nem régen sok szőke lány jött, és elűzték a barnabőrűeket.

Irmái József gúnyosan megkérdezi:

- Szonját erre felé szedte föl a mostoha fia?

Shogun rövid hallgatás után válaszol:

- Igen. Ő is közéjük tartozott. Egészen a mai napig.

Irmái József még mindig a lányokat figyeli.

- Többé-kevésbé valamennyien hasonlítanak Szonjára.

Talán nevének hallatára, Szonja felébred, felül a hátsó ülésen, ő is kinéz az ablakon, aztán gyorsan megint lefekszik.

Shogun rosszkedvűen mondja:

- Megszökülnek a fő utaink: Bár én a fekete hajúkat sem kedvelem. Nem szeretem a strichelő lányokat.

Irmái József egyetért vele.

- Vagyunk többen ilyenek.

A fehér gépkocsi begördül a kertbe, a villa lakói kijönnek a házból.

Musztafa és Ilonka megáll egy dús lombú fa alatt, egy tarka abrosszal leterített hosszú asztal mellett, kerti székeket igazgatnak.

Kovalszky Ferenc nyakörvüknél fogva vezeti a két bullmasztiff kutyát az autó felé.

Erika és Modrovich Béla mögötte lépkednek.

Szonja hirtelen kiugrik a gépkocsiból, visszanéz Shogunékre és csak ennyit mond:

- Segfejek.

Irmái József Shogunhoz fordul.

- Ugy látszik, mégis csak ért valamennyit magyarul.

Szonja ekkor már Modrovich Béla nyakában lóg.

Irmái József is kiszáll az autóból, Erika szalad oda hozzá, nevetve üdvözlí. Irmái József körülnéz.

- Ugyanolyan a fogadtatás, mint legutóbb. De most mintha még idillikusebb lenne ez a kert, mint akkor. Talán a vidám kockás asztalterítő miatt. Vagy a két szép gyerek miatt. Musztafa meglepően jól fésült és tiszta.

Erika szinte elérzékenyül.

- Nagyon megszerettük ezt a szegény fiút.

Irmái József elindul Kovalszky Ferenc barátja felé, Gordon és Gedeon fenyegetően morogni kezd. Irmái József rájuk mutat.

- Ezeken a dögökön a múltkor nem volt nyakörv. Szerették a vendégeket, és mindenkivel játszottak.

Kovalszky Ferenc elvigyorodik:

- Azt tanácsoltad, hogy iskoláztassam be őket. Hát megtörtént. Ma már lemarnák az ellenséges érzelmű idegeneket.

Irmái Józsefnek nem tetszenek a beiskolázott ebek.

- Szólj rájuk, hogy ne morogjanak, és ne viczorogjanak.

Kovalszky Ferenc vakkentássszerű hangot hallet, a kutyák leülnek, nem morognak tovább. Kovalszky Ferenc megnyugtatja barátját.

- Téged már nem fognak bántani. Ha csak nem táplálsz irántam ellenséges érzelmeket.

Az asztalos mester dühösen kérdezi:

- Mi a fenének akartál ilyen sürgősen találkozni velem?

Kovalszky Ferenc ismét vigyorog.

- Te vagy a legjobb barátom. Meg aztán becsületes képed van és tiszta útleveled. Az ilyesmi nagyon fontos a határon. Áthoztátok a kartondobozokat?

Irmái József Shogunra mutat.

- Shogun hozta át.

- Kovalszky Ferenc a fejét rázza.

- Tiéd volt mind a kettő. Ez áll a papíron, amit a szállítóktól kaptam.

Irmái József előveszi a hivatalosnak látszó papírt, figyelmesen végig böngészi. Rekedten, krákogva mondja:

- Tényleg itt van a nevem. Mi volt azokban a dobozokban?

Kovalszky Ferenc hirtelen elkomolyodik.

- Értékes portéka. Mondhatnám, nagyon értékes.

Az asztalos mester hűledezik.

- Ocsmány, gazember!

Kovalszky Ferenc rosszállóan csóválja a fejét.

- Gordon és Gedeon nem szereti, ha így beszélnek velem.
Irmái József egyre mérgesebb lesz.

- A géppisztolyok már nem hoznak elég pénzt?

Kovalszky Ferenc ismét elmosolyodik, mint aki tudja, hogy barátja úgy is gyorsan megbékél.

- Felfuttattuk az üzletet. Újabb csatornákat nyitunk... De azt hiszem, neked nagyon kiszáradt a torkod. Berekedtél.

Irmái József a kerti asztal felé néz.

- Kiszáradt a torkom.

Kovalszky Ferenc elindul a kutyákkal.

- Ülünk az asztalhoz. Shogun mindjárt hozza a hideg söröket.

Valamennyien a fa alá mennek, Musztafa felnőttesen kezét nyújt Irmái Józsefnek, és egy ideig nem engedi el a kezét. Ilonkához fordul.

- Ennek az embernek van a legnagyobb keze a világon. Nekem is ekkora kezem lesz. És ilyen nagyra fogok nőni, mint ő.

Irmái József vállon veregeti a fiút.

-Megvan még az a bosnyák tarisznyád?

Musztafa visszalép Ilonkához.

- Megvan.

Irmái József szomorú arccal bológat.

- Helyes. Szükséged lehet még rá, ezek az emberek között.

Kovalszky Ferenc székekre mutat.

- Ülünk már le.

Mindannyian leülnek a hosszú asztal köré.

Modrovich Béla átöleli Szonját, mellékesen megkérdezi:

- Anyám hogy van?

A válasz nem igen érdekli, a lány nyakát csókolgatja.

Irmái József nem is válaszol, elfordítja fejét.

- Shogunt szájon verték az ukrán stricik egy kocsmában, ahol éjjel nappal lehet pacalt kapni.

Kovalszky Ferenc legyint.

- Szívós fickó, kibírja.

Elengedi a kutyákat, Gordon és Gedeon Irmái Józsefhez fut, összenyálezzák a nadrágját, aztán Szonját akarják üdvözölni, de ő ingerülten félrerugdossa a bulimasztiffokat. Azok visszatérnek az asztalos mesterhez.

Shogun sörös üvegeket és üdítőt hoz, az asztalra rakja, ő is leül.

Ilonka és Musztafa az üdítőből töltenek a poharukba, a felnőttek üvegből isszák a sört.

Irmái József még egyszer dühösen körülnéz, valahová a távolba beszél:

- Gyönyörű időnk van. És nagyon szép ez a kert. A dús lombú fák, meg a zöld fű. Szeretem az ilyen kerti ünnepélyeket, különösen, ilyen kiváló társaságban. Van például egy karate bajnokunk, akit időnként megvernek...

Shogun önérzetesen közbevág.

- Nem vertek meg!

Irmái József nem figyel rá.

- A ház asszonya gazdag és jó képességű szobrász, szép villája van. Igaz, mostanában vázákat gyárt és géppisztolyokkal kereskedik.

Erika vállat von, mosolyog.

- Valamiből élni kell. A nagy ház fenntartása sokba kerül. Meg a kerti ünnepélyek is.

Irmái József folytatja:

- Aztán a Vajdaságból elszármazott, tehetséges festő, benősült a budai villába, és szemrebbenés nélkül börtönbe juttatná a legjobb barátját, egy kevéske pénzért.

Kovalszky Ferenc felemeli a kezét.

- Bocsnat, sok pénzért. A barátok azért vannak, hogy időnként kisegítsék egymást. Ebben a házban mindig szívesen látom a barátaimat. Vagy barátaim mostoha fiait.

Irmái József megvetően mondja:

- Ó, igen, a háborús hős és katonaszökevény.

Modrovich Béla nem reagál, Szenjával foglalatalkodik.

Ez még inkább feldühíti azasztalos mestert. Musztafára mutat.

- És egy bosnyák tömeggyilkos.

Erika figyelmezteti:

- Őt is te hoztad ide.

Irmái József kezdi szégyellni magát, de már nem tud leállni.

- Akkor halálosan fáradt volt és bűzlött a piszoktól. Most tiszta és illatos.

Erika megróvóan néz rá.

- Nem dobom ki az utcára ezt a szerencsétlen gyereket.

Ilonka hirtelen megérti, hogy miről beszélnek. Felkiált:

- Musztafa nem tömeggyilkos!

Irmái József megvonja a vállát.

- Nekem azt mondta, hogy ölt már embert. Többet is.

Ilonka megragadja Musztafa kezét, az arcába néz.

- Nem igaz. Ugye nem öltél embert?

Musztafa elpirul, zavartan dadog:

- Az egész családomat... az egész családomat kifirtották.

Az én hátamat tüvel szürkálták, tetováltak...

Ilonka ráförmed.

- De te nem öltél meg senkit.

Musztafa hallgat. Ilonka mindannyiukkal közli:

- Musztafa nem ölt meg senkit.

Irmái József szégyenkezve elfordul a gyerekektől, rosszkedvűen döröggi.

- És most itt van még egy ukrán ringyó is.

Szonja tömören csak ennyit mond:

- Segfej.

Irmái József mostoha fiára néz.

- Nem lehetne választékosebb magyar beszédre megtanítani ezt a lányt?

Modrovich Béla biztosítja:

- Majd megtanítjuk.

Irmái József felsóhajt.

- Ha jól összeszámolom csupán két tisztességes ember ül az asztal mellett: Ilonka és én.

Lenéz Gordonra és Gedeonra.

- És talán ez a két véreb.

Senki sem sértődik meg. Mosolyogva és majdnem szánkozva bámulnak a dohogó asztalosra. Rövid csönd után Kovalszky Ferenc megkérdezi:

- Kifűjtéd magadból a mérget?

Irmái József elmosolyodik.

- Igen. Vidám emberek között előbb-utóbb magam is jókedvű leszek.

Mindenki nevetni kezd, Erika átnyúl az asztal fölött, megsíogatja Irmái József kezét.

- Isten hozott tágas kertünkben. Itt mindenki szeret téged. Sétálgass a fák alatt, és érezd jól magad.

- Iрмаi József hasznosítani akarja magát.

- Csinálok majd néhány faládát is a vázáidnak és a géppisztolyoknak. És néha segítek majd felrakodni a teherautókra.

Erika nevetve rázza a fejét.

- Ezen már túl vagyunk. Nem csinálok vázákat és nem jönnek ide a teherautók. Kibéreltünk egy raktárt messze innen. A kamionok odajárnak, főleg éjszakánként. Itt csönd és nyugalom van, én a szobráimon dolgozom, Feri meg festi a képeit. Te pedig élvezd az életet, Shogun, Gordon és Gedeon vigyáznak ránk. A háborús hős éjszakánként majd elmegy a raktárba.

Iрмаi József félrehúzza a száját.

- Géppisztollyal?

Erika széttárja karjait.

- Nem tudom, és nem is érdekel. Mi alkotunk, pihenünk és hallgatjuk a madarak énekét.

Ismét nevet mindenki, még Szonja is.

Iрмаi József csöndesen megjegyzi:

- Itt mindenki párosan turbékol. Csak én vagyok magányos és Shogun. Őtidőnként majd megverik, ez elszórakoztatja, de én unatkozni fogok.

Kovalszky Ferenc vigasztalni próbálja:

- Holnap átjön Júlia.

Iрмаi József nem érti.

- Ő kicsoda?

Kovalszky Ferenc röviden megmagyarázza:

- Nyugalmasított biológia tanár. Valahonnan Szabadka környékéről jött ide látogatóba a nővéréhez. Itt lakik a közelben. Verse-

ket ír. Szóltunk neki, hogy ma érkezel, és hogy te jártas vagy az irodalomban.

Irmái József tiltakozik.

- Egyáltalán nem vagyok jártas az irodalomban.

Kovalszky Ferenc leinti.

- Vannak író barátaid. Pl. M.Holló János.

Irmái József szabadkozik.

- Néha ugyan elbeszélgetünk, csináltam neki vagy tíz könyvespolcot és egy hintaszóket. Egyébként is ő prózát ír, és utálja a verseket. Ezenkívül ismerek egy Hugyik Mihály nevű dilettáns költőt, aki álnéven ír, de senki sem közli a verseit. Ez minden.

Kovalszky Ferenc megnyugtatja.

- Ennyi irodalmi jártasság untig elég lesz Júliának. Hallgasd meg a verseit, mondjál néhány bíráló és sok dicsérő szót, hivatkozz tekintélyes barátaidra, és legyél kedves hozzá. Jól fogsz szórakozni.

Ilonka és Musztafa feláll az asztaltól. Ilonka egy üres befőttes üveget tart a kezében.

- Megyünk bogarakat gyűjteni.

A gyerekek elindulnak a kert vége felé, a vidám társaságiis lassan szétszéd.

MŰTEREMBEN

21. kép

Kovalszky Ferenc egy festményen dolgozik, legújabb fekete hulláját tökéletesíti, Erika az egyik rücskös szobrot formálgatja.

Irmái József kutat valami után a rendetlen műteremben, egyszerre felkiált.

- Megvan! Tudtam, hogy itt kell lennie valahol.

Kovalszky Ferenc érdektelenül kérdezi:

- Mit találtál?

Irmái József izgatottan mondja.

- Hintaszéket.

Erika odaszól:

- Félig szétesett már.

Irmái József izgatottan szedegeti össze a hintaszék darabjait.

- Majd összeragasztom. Holnapra tökéletes kell hogy legyen.

Hintaszék nélkül nem lehet irodalomról társalogni.

Munkához fog, Kovalszky Ferenc és Erika csendesen dolgozik.

Az egyik polcon befőttes üvegekben fekete bogarak mászkálnak.

KERTBEN

22. kép

A kerti asztal mellett Erika bemutatja Júliát Irmái Józsefnek, aztán bemegy a műterembe.

Távolabb a két gyerek gyűjti a bogarakat, Shogun egy beteg fa száraz ágait fűrészeli le.

Irmái József és Júlia leülnek egymással szemben, az asztalhoz. Júlia mosolyogva nézi a kerti békességet.

- Szeretek itt lenni. Talán ez a legszebb hely az egész városban. Kicsit a baranyai szőlősdombokra emlékeztet. Tudja, én Baranyából származom.

Irmái József megpróbál visszamelékezni:

- Valamikor régen jártam arra felé. Akkoriban gyönyörű volt ott a tájék.

Júlia elszomorodik.

- Ma már nem annyira szép. A háború mély, csúnya sebeket hagyott mindenfelé.

Irmái József vigasztalja.

- Majd begyógyulnak a sebek.

Júlia fájdalmasan felsóhajt.

- Sokáig fog tartani.

Végül felcsillan a szeme.

- Szerencsére én megörökítettem verseimben amég szép és békés Baranyát.

Irmái József úgy tesz, mintha csodálkozna.

- Verseket ír?

Júlia szemérmesen bevallja:

- Igen. Kicsit régimódi verseket, magának biztosan nem tetszenének, magának biztosan a modernebb hangvételű versek tetszenek. Hallottam, hogy rendszeresen tanulmányozza az irodalmat. Igaz?

Irmái József kitér az egyenes válasz elől.

- Vannak író és költő barátaim...

Az asszony csillogó szemekkel néz rá.

- Sok... Sok ilyen barátja van?

Irmái Józsefhanyhanyagul mondja:

- Rengeteg.

Júlia egyre nagyobb tisztelettel nézi az asztalost.

- Irigylem magát. Meséljen a barátairól.

Irmái József megvakarja a fejét.

- Hát... Ott van pl. M. Holló János.

Júlia lelkesen mondja:

- Elolvastam az egyik könyvét. Jó író, de úgy éreztem, hogy egy kicsit megkeseredett és cinikus ember.

Irmai József elismerően bólogat.

- Időnként tényleg megkeseredik. Ilyenkor általában be szokott rúgni, és ezután rendbe jön.

Júlia félénken kérdezi.

- Sokat iszik?

Irmai József legyint.

- Csak amikor megkeseredik.

Júlia révetegen sajnálkozik.

- Így van ez a legtöbb nagy íróval... És a költő barátai?

Irmai József egyre magabiztosabb lesz.

- Legismertebb közülük Hugyik Mihály, aki Halmosi György néven írja a verseit.

Júlia szégyenkezve bevallja:

- Nem találkoztam még a nevével.

Irmai József szigorúan ráncolja a homlokát.

- Pedig sokat publikál. Leginkább a folyókról, nádasokról, és a vízi madarakról ír.

Júlia belelkesedik.

- Én is sokat írok a folyókról; a Dunáról és a Dráváról.

Irmai József megkönnyebbülten felsóhajt, mert éppen kifogyott író barátsiból.

- Olvasson fel a verseiből.

Júliának már majdnem bepárasodnak a szemei.

- A folyókról?

Az asztalos mester bólogat.

- A folyókról.

- Nem fog kinevetni?

- Nem..

Júlia egy vastag füzetet vesz elő a táskájából, lepozgat benne, felnéz.

- Talán ezt. Az a címe, hogy "Vásár után a folyó mellett."

Irmai József bátorítóan int neki, Júlia olvasni kezdi a verset:

Fehér hajó úszott a vízben
A nap a túl parton lebukott már
Magas dombról kőember nézett
Fentről a csillagok ragyogtak ránk

Cukorból öntött vándorbotot hoztál
A cukrász krétázta a deszka felát
El szerettem volna vándorolni hozzád
A csöndesen meghajló fűzfák alatt

A víz fényes taréjjal a parti sziklát mosta
Egy kanalas gép a sötétbe kiáltott
A vásári lármát a fuvallet hozta
Egy kóbor felhő a teliholdba vágott

Jó lett volna örökre ott várni
A reggel felkelő nap sugarát
A szívünket egymásnak szélesen kitárni
De a fehér hajó már tengerre szállt.

Júlia szorongva és reménykedve néz Irmái Józsefre.

- Mi a véleménye? Kérem, mondja meg őszintén a véleményét.

Irmai József hosszasan eltöpreng.

- Vellemelyest emlékeztetnek Halmosi György verseire. De simábbak, lágyabbak és természetesen szűzebbek azoknál. Nőiesebbek.

Júlia halkán mondja:

- Ez vagyok én.

Irmái József még tudálékoskodik:

- Talán az a baj, hogy túl lágyak és simák.

A tanárnő felélénkül.

- Vannak keményebb verseim is. Háború ellenesek. Felolvassak belőlük?

Irmái József leinti.

- Természetesen. De nem itt. Elmegyünk egy jobb helyre. Várjon meg, mindjárt visszajövök.

Irmái József bemegy a házába.

HÁZBAN

23. kép

Irmái József egy folyosón megy végig, hátsó alatt terke takarót visz. Az egyik ajtó nyitva van, benéz a szobába.

Az ágyon Modrovich Béla és Szonja meztelenül szeretkeznek.

Irmái József elismerően biccent a fejével, tovább megy, benyit a műterembe.

MŰTEREMBEN

24. kép

A műterem közepén a felújított hintesszék áll. Brike és Kovalszky Ferenc a szobrok, illetve a festmények körül tüsténkednek.

Irmái József elismerően dűnnyögi.

- / mostoha fiam valóban teljesen meggyógyult. Talán már túlságosan is egészséges. Ejszaka gépfegyverrel éberkedik, és azután még reggel is buzgón tevékenykedik.

Kovalszky Ferenc munka közben válaszol:

- Fiatal még, most kell tevékenykedni. Te hol tartasz Júliával?

Irmái József felemeli a hintaszéket.

- Lírai pikniket rendezünk. Elmerülünk a költészetben.

Kovalszky Ferenc heccelődik.

- A korához képest egészen fiatal kinézésű, és fiatalos mozgású asszony.

Irmái József kifelé indul a műteremből a hintaszékkal.

- Túlságosan szüzsiesek és lágyak a versei.

KERTBEN

25. kép

Irmái József Júliához megy, kezébe nyomja a takarót, Magyaráz valamit, aztán elindulnak egy másik fa alá. Júlia leteríti a pokrócot. Irmái József mellé helyezi a hintaszéket, beleül, ringatózni kezd. Júlia leül a takaróra, egy másik füzetet vesz elő táskájából, várekozóan néz Irmái Józsefre. Ő bólint.

- Halljuk a háború ellenes verset.

Júlia bemondja a címet, majd szavalni kezd:

A gyűlölködés ellen

Szépen éltünk a hegyek nevettek
Félhold és kokárdák együtt éltek
Mosolyogva mentünk a kanyargós úton
A piros folt nagyobb lett a gyermekek arcán

Aztán golyó süöltött skne robbant
Szívünk már szörnyű átokra dobbant
Halott asszonyok fekszenek a kútnál
Lánc talpak czörögnek a hídon és az útnál...

Júlia tovább olvas, de hangja már nem hallatszik, messziről látszanak a fa alatt, a két gyerek is messziről látszik, emint a bogarakat gyűjtik, azután egymás mellé ülnek és beszélgetnek. / két kutya a ház mellett hever.

Az idillikus képet a madarak éneke teszi még szebbé.

KERTBEN /este/

26. kép

Musztafa tüzet gyűjt a kertben. Szakszerűen összerakott farakás alá gyűjt lángot, Ilonka elismerően nézi ténykedését.

Irmái József távolról figyeli a két gyereket.

Musztafa a tűz gondozása közben magyaráz Ilonkának.

- Ramadán után meg aztán májusban is nagy tüzeket gyűjtöttünk a hegyen. Barányt sütöttünk. / hegyi bárány húsa a legjobb a világon. Ezek a bárányok sokat mozognak, nem hájasodnak el. Szökellnek egyik szikláról a másikra. Tenyérszerű nagyságú kövön is meg tudnak állni.

Ilonka ámuldozva kérdezi:

- Mint a zergék?

Musztafa a tüzre figyel, egyre világosabb lesz körülöttük.

- Majdnem olyan ügyesen, mint a zergék.

A hegyi birkák egészen mások, mint a síkságiak. Télen azonban boldogtalanok, amikor lemennek a völgybe a karámokba. Télen sokszor a farkasok is megtámadják őket.

Ilonka összerázkódik.

- En félnék ott.

Musztafa magabiztosan mondja:

- En megvédenélek. Mindentől megvédelek.

Ilonka csodálattal néz a fiúra.

- A farkasoktól is?

Musztafa megfogja a kislány kezét.

- A farkasoktól is, és a medvéktől is. Haszán bátyám minden télen megölt néhány farkast. Apám egyszer egy medvét is megölt...

Előjönnek a felnőttek is a házból, a ház egyik sarkán felgyullad a villany.

Erika, Szonja és Shogun tálekon szalonnederabokat, húsdarabokat hoznak.

A tűz köré gyűlnek, a parázs fölött reblóhúst, szalonnát sűtnek.

Mindenki vidám, jóízűen esznek, iszogatnak.

Modrovich Béla áll fel közülük, a fehér autóhoz megy, beül és elhajt.

A többiek zavartalanul élvezik tovább a kellemes nyárvégi estét.

KERTBEN /délelőtt/

27. kép

A már előzőleg is látott idillikus kép, bogerászó gyerekekkel, lustálkodó kutyákkal.

Irmei József ismét a hintaszékben ringatózik, Júlia verset olvas.

A villa egyik ablakában meztelenül megjelenik Szonja. Irmei József észreveszi, kitágult szemekkel bámulja. Szonja eltűnik, Irmei József megsimogatja Júlia haját, aki nem tiltakozik, belekezd egy újabb versbe:

Szomorú fűzfák

Az ágak vízbe néznek
Levelüket látják
Valahol a mélyben
Kigyúlnak a fáklyák

Ha egyszer én is lángre lobbanhatnék
Nessze világítva, de nem tehetem...

Irmái József eddigre már lejjebb csúsztatta a kezét, Júlia mellét simogatja.

Az asszony félre húzódik.

- En pontosan olyan vagyok, mint a verseim.

Irmái József szigorúan rászól.

- A verseken is változtatni kell. Életet kell lehellni beléjük, mert az élet nemcsak a folyók fodrozódó vizéből és a szomorú fűzfákból tevődik össze.

Júlia elgondolkodik a hallottakon. Ilonkát és Musztfát nézi, akik a kert végében szorosan egymás mellett ülnek, és nagyon komolyan beszélgetnek.

- Mit csinál az a két gyerek egész nap?

Irmái József kissé cselódottan válaszol.

- Bogarásznak. Mindenféle ronda bogarakat gyűjtenek a befőttes üvegekbe, és a műteremben tárolják őket. Elég csúnya látvány. A műterem egyébként is csúnya Erika rücskös szobraival és Kovalszky Ferenc barátom festményeivel, amelyeken nagy hasú hullák degedoznak.

Es közben még a befőttes üvegek is szaporodnak, egyre több bogár mászik az üvegfalakon.

Júlia a gyerekekre figyel.

- Minek gyűjtik a bogarakat?

Irmái József vállat von.

- Lehet, hogy Ilonkának kellene majd az iskolában.

Júlia még mindig a gyerekekkel foglalkozik.

- Sokszor csak ülnek egymás mellett és órákon át beszélgetnek.

Irmái József egyre erőteljesebben ringatózik a hintaszékben.

- Vannak már élményeik. Különösen Musztafának.

Júlia keservesen felsóhajt.

- Félek, hogy nem tudok már változtatni a verseimen. Túl öreg vagyok már, ezek a gyerekek...

Irmái József közbevág.

- Irjon róluk verseket.

Júlia felugrik.

- Ezt fogom tenni. Holnapra meg lesz a vers.

Elsiet a kerten keresztül.

RAKTÁR ELŐTT /éjszaka/

28. kép

Rosszul megvilágított nagy raktárpület előtt egy teherautó közeledik, lassít, megáll.

Egy személygépkocsi kanyarodik mellé, az autóból sortüzet adnak le a kamionra.

A raktárból Modrovich Béla rohan elő, kezében géppisztollyal, de mire a teherautóhoz ér a személygépkocsi már eltűnik a sötétben.

A villa lakói a hosszú asztalnál reggeliznek, ragyogóan süt a nap, a társaság valójában most ébredzik, nem beszélgetnek.

Modrovich Béla felnéz a többiekre.

- Az éjjel rálőttek a kamionunkra a rektár előtt.

Mindenki abbahagyja a reggelizést, Erika elképedve kérdezi:

- Kit lőttek le?

Modrovich Béla csikorgó fogakkal sziszegi.

- Nem tudom. Mozgó gépkocsiból tüzeltek rá, és szélsebesen elhajtottak.

Kovalszky Ferenc is csodálkozik.

- Kik lehettek, és honnan tudhattak a rektárunkról?

Irmái József gúnyosan közbeszól:

- Vajon honnan?

Modrovich Béla kialvatlan, véres szemekkel néz maga köré.

- Mire előkaptam a géppisztolyt, már eltűntek.

Erika föláll.

- Menjünk be a műterembe.

Erika, Modrovich Béla, Shogun, Szonje és Kovalszky Ferenc elindulnak a ház felé.

Irmái József nem mozdul. Utánuk szól:

- Elutazom. Vonatra ülök és hazautazom. Túl sokat pihentem és tétlenkedtem.

Kovalszky Ferenc visszajön hozzá.

- Maradj még. Legalább még két napig. Nem kell vonatra ülnöd, autóval méssz haza.

Kovalszky Ferenc bemegy a többiek után a házba.

Irmái József az asztal mellett marad, a két kutyaival játszik.

Musztafa és Ilonka újabb befőttes üveggel indulnak bogarászni.

Felbukken Júlia. Irmái József feláll, a hintaszékhez sétál, leül. Júlia a pokrócra ül, elővesz egy újabb verses füzetet.

- Megírtam a verset a gyerekekről.

Irmái József szórakozottan ringatózik.

- Olvassa fel.

Júlia olvasni kezd:

A fekete rigók korán kelnek

A fekete rigók nyáron korán kelnek
Versenyt dalolnak a kis verebekkel
Szépen énekelnek két árva gyerekek
A rácsok fölött a zöldellő kertben

Két kicsi apró kéz egymást simogatja
Valahol a vihar a felhőket hajtja
Ők nem tudnak róla vagy nevetnek rajta
Megsegítik egymást mindenféle bajban

Ejszaka ámulva a csillagokba néznek
Nappal meg álmodnak és repülnek az égbe
Hajuk szemük csillog a sokszínű fényben
Járják a világot a világos éjben

Vestag üvegfalon másznak a bogarak
Nekik már csak ez a szűk világ marad
De két gyerek messze néz egymás mellett halad
Mert nyáron korán kelnek az éneklő madarak.

Irmái József hosszasan gondolkodik, vontatottan mondja el véleményét.

- Erződik a versen, hogy túl gyorsan íródott. Néhány sorát csiszolni kellene.

Júlia kissé megijed.

- Igen, túl gyorsan írtam. Csiszolni fogok rajta.

Nagy, sötétzöld gépkocsi áll meg a nyitott kapu előtt. Két elegáns fehér öltönyös férfi száll ki belőle, bejönnek a kertbe, a ház felé tartanak.

Másik két kevésbé elegáns férfi is kiszáll az autóból, de ők ott maradnak.

Gordon és Gedeon a fehér öltönyösök felé rohan, ugatnak, de nem bántják őket.

Irmái József megjegyzi:

- Gordon és Gedeon még nincs kellőképpen beiskolázva.

Erika jön elő a házból, néhány szót vált a jövevényekkel, ezután bemennek a műterembe.

Júlia belekezd egy újabb vers felolvasásába, Musztafa és Ilonka a bogarakat gyűjtik, a kutyák most körülöttük játszadoznak.

Madarak énekelnek. A békés nyugelmat semmi sem zavarja.

A két fehér öltönyös férfi kisvártatva előbukkan a házból, Szonja is velük tart.

Erika, Shogun, Kovalszky Ferenc és Modrovich Béla a hosszú esztalhoz mennek, nézik a két távozó férfit.

Az egyik visszafordul és a bogarászó gyerekekre mutat.

- Szép gyerekeitek vannak. Szép, eleven gyerekek. Előfordulhat, hogy baj éri őket.

Erika gyűlölködve sziszeg.

- Ha a kislányhoz hozzányúltok, kiírtom az egész bandátokat.
Júlia teljesen belemerül a vers olvasásba, Ilonka a bogarak gyűjtésébe, egyikük sem figyel föl a szóváltásra.

Irmái József és Musztafa azonban felfigyel. A fiú mereven nézi a távozó férfiakat és Szonját, és amikor azok elhajtanak a kocsival, Musztafa berohan a házba.

Csakhamar a hímzett bosnyák tarisznyával a nyakában jelenik meg. Ilonka csodálkozva kérdez tőle valamit, a tarisznyára mutatgat, Musztafa pedig hosszasan magyarázkodik.

Irmái József megsímogatja Júlia haját.

- Mára végeztünk a költészettel. A barátaim gondban vannak, beszélnem kell velük.

Júlia megszeppenve néz az asztalos mesterre.

- Untatom talán?

Irmái József erőltetetten mosolyog.

- Egyáltalán nem untat. Majd holnap folytatjuk.

Júlia feláll, bizonytalankodik.

- Jól van... Ugyis mennem kell. Holnap ismét átjövök.

Júlia elmegy a verses füzetével, Irmái József a gondterhelt társasághoz sétál.

Kovalszky Ferenc, Erika és Shogun már az asztal mellett ülnek, hallgatnak. Modrovich Béla áll, megrökönyödve bámul abba az irányba, amerre Szonja eltávozott.

Irmái József megfogja mostoha fia vállát.

- Vajon tudhattek a rektárról?

Modrovich Béla zavartan dadog.

- De hiszen Szonja egy szót sem értett...

Irmái József rázökkenti az egyik székre.

- Hülye.

Ő is leül Erikával szemben.

- A fehér öltönyös urak is be akarnak szállni az üzletbe?

Erika kissé révetegen válaszol.

- Nem egészen. Felajánlották, hogy megvédenek bennünket.

Garantálnák, hogy soha többé nem lesz lövöldözés a rektárunk környékén. Persze ez pénzbe kerülne.

Kovalszky Ferenc hozzáfűzi:

- Sok pénzbe.

Modrovich Béla magához tér, harciasan kijelenti:

- Meg tudjuk védeni magunkat. Lekaszálom őket, ha még egyszer a raktár közelébe jönnek.

Irmai József csillapítja.

- Az elmúlt éjszakán ez nem sikerült.

Modrovich Béla tovább fogadkozik:

- Megleptek. De ezentúl várni fogom őket. Nem hagyjuk, hogy zsaroljanak bennünket.

Felugrik, besiet a házba. Shogun is felkel a székről és kimegy a kertből.

Az asztalnál Irmai József és Kovalszky Ferenc marad.

Kovalszky Ferenc megkérdezi:

- Nincs kedved a régi szép időkről beszélgetni? A Hadnagy-rétről vagy a Tulipán cukrászdáról?

Irmai József madarak énekére figyel.

- Inkább a fekete rigókat hallgatom.

Kovalszky Ferenc mást javasol:

- Akkor igyunk valamit.

Irmai József rábólint.

- Ígyunk.

Kovalszky Ferenc bemegy a házba, csakhamar két üveg sörrel

tér vissza. Lassen iszogatnak.

Mire a sörös üvegek kiürülnek, Shogun egy kopott autót hajt be a kertbe.

Kovalszky Ferenc megfogja Irmái József karját, az autóhoz vezet.

- Ezzel mész haza.

Irmái József megkérdezi:

- Mikor?

Kovalszky Ferenc negylelkűsködik.

- Amikor akarsz.

Irmái József halken morfondírozik:

- Legszívesebben mindjárt elindulnék, de megígértem Júliának, hogy holnap még felül bírálom a verseit, de aztán elmegyek innen. Egy ideig nem fogunk találkozni. Mit csináljak ezzel a rozoga kocsi-
csival?

Kovalszky Ferenc ismét határozott.

- Várják már odaát. Találtam rá vevőt.

Irmái József az autót nézegeti.

- Nem sok pénzt kapsz érte.

Kovalszky Ferenc elmosolyodik.

- Sok pénzt kapok érte.

Irmái József krákogni kezd, mint amikor megtudta, hogy a kartondobozokat ő csempészte át az országhatáron.

- Kibélelted?

Kovalszky Ferenc megnyugtatója.

- Ne izgulj, nem lesz semmi baj. Júlia majd mindent elintéz.

- Júlia?

- Ő is veled utazik. Tisztességben egymáshoz öregedett házaspár egy rozoga autóban. Ez senkinek sem gyanús.

Irmái József lebénultan áll, alig tud megszólalni.

- Júlia tehát nemcsak verseket ír?

Kovalszky Ferenc mosolyog.

- Romantikus lélek, ez kitetszik a verseiből is. De ezzel együtt praktikus észjárású asszony. Ismeri a pénz értékét. Neked is szívesen felajánlanék valamennyi pénzt, de nyilván megsértőd-nél és visszaütésítanád.

Erre már az asztalos mester kimérten és nagyon lassan vála-szol.

- Lehet, hogy itt egyesek baleknek tekintenek, de azért még sem vagyok egészen agyalágyult.

Kovalszky Ferenc harsányan felnevet, a barátja vállára csap.

- Te behemód asztalos! Megkapod a pénzedet. A kertondobo-zokért is. Menj el M.Holló Jánoshoz.

Irmái József felkiált:

- Mi?!

Megkövülten néz Kovalszky Ferencre.

KERTBEN

30. kép

Irmái József a hintaszékbe lehúnyt szemmel ringatózik, ta-lán alszik. Júlia verset olvas mellette.

Az asztalos mester Ilonka sikoltására riad fel.

Felugrik a hintaszékből.

A kert végében két férfi dulakodik a gyerekekkel.

A kapu előtt a sötétzöld gépkocsi áll.

Az egyik férfi Musztafát emeli a magasba és eldobja. A fiú nagyot nyekken a fűben. A másik férfi befogja Ilonka száját, az autó felé vonszolja.

Irmái József a dulakodók felé rohan.

A házból előrohannak Erika, Kovalszky Ferenc és Shogun.

A kutyák hangosan cseholnek.

Az a férfi, aki Ilonkát vonszolja, pisztolyt ránt elő.

- Ne mozduljatok! Viselkedjetek okosan, és akkor a kislánynak nem esik baja. Majd jelentkezünk és megegyezünk.

Mindenki lemerevedik. Shogun eltorzult arccal nyöszörög.

Irmái József a szeme sarkából látja, hogy Musztafa feltápaszkodik a földről és hogy a tarisznyájából előveszi a pisztolyát. A többiek nem figyelnek Musztafára.

Irmái József kiáltani akar, de a fiú már elsüti a pisztolyt.

Az a férfi, aki Ilonkát vonszolja, hanyatt esik,

Ilonka az apjához rohan, zokogva átöleli Shogunt.

A másik jövevény egy pillanatig nem érti mi történt, aztán rácsodálkozik Musztafára és nyilván nem akar hinni a szemének. Egy vézna szőkehajú fiúcska, egy hatalmas pisztollyal. Belső zsebébe nyúl.

Musztafa ismét lő. A férfi fájdalmasan felkiált, a combjára szorítja kezét, és komikusan kacszázva kirohan a kapun az autóba ugrik.

A villa egyik ablakába félmeztelenül feltűnik Modrovich Béla, géppisztollyal egy sorozatot lő ki a sötétzöld gépkocsira.

Néhány golyó lyukat üt a csomagtartón.

A gépkocsi elszáguld.

Erika mozdul meg elsőnek a földön vonagló sebesülthöz megy, föléje hajol, alaposan megnézi.

Akkor már odafut Modrovich Béla is a géppisztollyal és Musztafa a pisztolyával. Mindketten a sebesültre szegezik fegyverüket.

Modrovich Béla szinte élvezzi a helyzetet.

- Megölm a disznót.

Erika tárgyilagosan megállapítja.

- Vállába kapta a golyót, nem fog belehalni.

Azután rendelkezni kezd.

Júlia, vegye gondozásba ezt a nyomorultat, mi meg menjünk a műterembe. Hamarosan megérkeznek a mentők. A géppisztolyt azonnal elrejtteni.

Kovalszky Ferenc futva indul a ház felé.

- Telefonálok a rendőrségre és a mentőknek!

Júlia a sebesülttel foglalatostkodik.

A többiek bemennek a műterembe.

MŰTEREMBEN

31. kép

Irmai József, Erika és Modrovich Béla idegesen járkál a nagy hodályban a szobrok és képek között.

Ilonka még mindig Shogun mellett zokog.

Musztafa egy sarokba kuporodik, kicsi és szánalmas.

Bejön Kovalszky Ferenc, majdnem jókedvűen mondja:

- A telefon sajnos elromlott, éppen most.

Irmai József ráförmed:

- Egy sebesült ember fekszik a kertben.

Erika leül egy fotelba.

A szomszédok úgy is kihívják a rendőrséget. Beszéljük meg gyorsan a saját dolgainkat.

- Shogun szólal meg először.

- Megegyezhetnénk a világos hajúakkal. Nagyon erősek és jól megszerveződtek. A fő utainkat már kiszőkítették.

Erika kategórikusan kimondja:

- A fiút át kell adnunk a rendőröknek.

Irmái József megkérdezi:

- És ott mi lesz vele?

Kovalszky Ferenc válaszol neki.

- Nyilván kitoloncolják az országból. Boszniában már többé-kevésbé béke van. Ő meg kiskorú, nyugodtan haza mehet.

Musztafa megszólal a sarokból.

- Lerombolták, felégették a házunkat. Itt akarok maradni.

Erika negédes hangon nyugtatja:

- Nem maradhatsz itt. Meglőttél két embert. Az egyik még mindig ott fekszik a kertben.

Musztafa dühösen mondja:

- El akarta vinni Ilonkát.

Irmái József Erikához fordul.

- A fiúnak nincs hova mennie. Eddig nem akartad kilököni az utcára.

Kovalszky Ferenc megfontoltan ezt mondja:

- Nagy bajba kerülhetünk. És a rendőrök úgy is elviszik. A géppisztolyt el kellett rejteni...

Musztafa előveszi a pisztolyát.

- A rendőröket is lelövöm.

Irmái József keservesen felsóhajt, elindul Musztafa felé.

-A fiú rákiált:

- Ne jöjjön ide, magát is lelövöm!

Irmái József megtorpan egy pillanatra, de aztán tovább megy és megpróbál higgadtan beszélni.

- Azt mondtad, hogy olyan nagyra akarsz nőni, mint én.

Musztafa rászzegezi a pisztolyt.

- Azt mondtam. Ilyen nagy leszek mint maga.

Iрмаi József már a fiú mellett áll.

- Akkor ne lövöldözz a rendőrökre. Add ide a pisztolyt.

Musztafa könyörög:

- Itt akarok maradni.

Az asztalos mester vigasztalja:

- Majd visszajössz. Ilonkát itt találod, megvár. Egész biztosan.

A fiú fejére teszi az egyik kezét, a másikkal elveszi tőle a pisztolyt.

Musztafa sírvafekad.

- Ki fog vigyázni Ilonkára?

Ilonka hirtelen abbahagyja a zokogást. Musztafához rohan, összebújnak.

Kintről mentőautó és a rendőrségi gépkocsik szirénázása hallatszik.

HÁZBAN

32. kép

Rendőrök nyüzsögnek a házban, kérdezősködnek, vallatnak, jegyzőkönyveznek.

Csak a felnőtteket faggatják.

KERTBEN

33. kép

Két rendőr kíséri Musztafát a kapunál álló rendőr kocsihoz. A villa lakói lassan mennek utánuk egészen a kerítésig.

Musztafa beül az autóba, az ablakon keresztül tágra meresztett szemekkel néz vissza rájuk.

Ilonka megragadja Irmái József kezét.

- Igaz, hogy neki is ilyen nagy keze lesz majd?

Az asztalos mesternek elszorul a toroka.

- Igaz.

Ilonka tovább kérdez.

- És ilyen nagyra nő, mint maga?

Irmái József bólogat. Igen. Ilyen nagyra nő.

Ilonka a kezét szorongatja.

- Visszajön?

Irmái József félrefordítja a fejét.

- Egész biztos.

A rendőrautó elindul Musztafával.

Ilonka sírni kezd.

ORSZÁGHATÁRON

34. kép

Irmái József és Júlia a kopott kocsiban ülnek, előttük fel-emelkedik a sorompó. Elindulnak, a határőrök szivélyes karlengetéssel búcsúznak tőlük.

SZOBÁBAN, KÖNYVESPOLC ELŐTT

35. kép

M.Holló János az új hintaszékében ringatózik. Mosolyog.

Gion Nándor:

FOGADJUNK A DOKTORRA
~~AZ UTCÁN TÖRTÉNT VALAMI~~

/rédiejáték/

Személyek:

Doktor

Barátnő

Nagy Károly

Pincér

Sorsjegyáros

/Nyári délután egy félig üres véresi kiskocsmában. A szokásos zaj: pohárcsörgés, halk mondatfesztlények, időnként behallatszik az utcáról a gépkecsik zugása./

Nagy Károly:

Érdekes, már féleréja egyet sem... /Doktor felteszi a lábát az asztalra, cipője hangosan koppan az asztallapon/ Megörültél?! Lerugod a poharakat.

Doktor:

/kezdettől végig unott, álmos hangon beszél/ Nézzétek meg ezeket a lábakat. Jól nézzétek meg őket.

Nagy Károly:

Menj a fenébe a lábaiddal. Nem tetszenek nekem, különösen, ha az asztalra raked őket.

Doktor:

De azért csak nézd meg őket. Nézd meg azokat a foltokat a cipőmön és a nadrágomon.

Barátnő:

/idegesen/ Kérlek, ne utólatoskedj. Legalább most kiáld meg a hülye vicceidről... Légy szives vedd le a lábadat az asztalról.

Doktor:

Ne idegeskedj, drégóm, Nézd meg te is azokat a foltokat, érdemes megnézni őket: vérfoltok. Mégpedig szabervér-foltok.

/rövid szünet: kintről a megszokottnál valamivel hangosabb gépkecsizugás hallatszik/

Nagy Károly:

Ismét operáltál?

Doktor:

Igen. Combcsonttöréssel hoztak be egy tagot. Felberult a kocsijával... Több, mint két ora hosszáig piszogtunk vele, és csuda sok vére elfolyt. Még a padlora is lefolyt a vére.

- Barátnő: A részleteket mellőzheted. És légy szives a lábadat...
- Doktor: Nem kell idegeskedni. Egyáltalán nem kell idegeskedni.
- Barátnő: Nagyon hálás lennék...
- Doktor: Az ember vérének szaga van. Tudtátok ezt? Egész biztosan nem tudtátok. Pedig tényleg szaga van.
- Barátnő: Nem érdekel.
- Doktor: És az a legérdekesebb, hogy minden ember vérének más szaga van. Más szaga van a kövér ember vérének, és más szaga van a sovány ember vérének. Más szaga van az öregember vérének...
- Barátnő: Undorító vagy!
- Doktor: ... és más szaga van a fiatal ember vérének. Senkiül egészen más szaga van a férfiak és a nők vérének.
- Barátnő: Te undorító dicső. Eppen most kell ezt elmesélned.
- Nagy Károly: Érdekes, határozottan érdekes. Hogy a férfiak és a nők vérének különböző szaga van... De én most egy kicsit az ablakra figyelek. Azt hiszem, jön egy vöröshaju. Ma még csak két vöröshajút láttam.
- Barátnő: Most már tényleg vedd le a lábaid az asztalról.
- Doktor: /valamivel halkabban, mint eddig/ Az az érzésem, drágám, hogy te mégis csak félsz. Na,

- je, lerakom a lábamat. Igen, az az érzésem, hogy nagyon félek.
- Barátnő: Persze, hogy félek, de most ez nem fontos.
- Doktor: Nem kell félned, mondtam, hogy nagyon je orvos és je ismerősöm.
- Barátnő: Tudom, hagyjuk ezt.
- Doktor: És az egész nem tart tovább öt percnél. Legfeljebb tíz percig.
- Barátnő: Ezt is tudom. Főléssleges újból elmondanod.
- Doktor: Két nap múlva már el is felejtöd, mintha...
- Barátnő: Most már tényleg hagyd abba!!
- Nagy Károly: Történt valami?
- Doktor: Nem valami sem történt. A barátnőm kicsit ideges. Az utcán mi újság?
- Nagy Károly: Meglepően gyöngye a felhozatal. Nézzük csak: hat barna, öt szőke és három vöröshaju. Na meglepően kevés a vöröshaju.
- Doktor: Igen. Meglepően kevés. Mésker több vöröshaju szekett lenni.
- Barátnő: Miről van szó tulajdonképpen?
- Doktor: Nem vagy ideges már? Nagyszerű. Nagyon örülök, hogy nem vagy már ideges. A barátom majd elmeséli, hogy miről van szó.
- Nagy Károly: Tudja, mi órán minden nap itt ülünk ennél az azkkkkkkk ablaknál.
- Barátnő: Maguk órán?
- Nagy Károly: Igen. A Doktor, én és Feri, a pincér. Tudja, mi nagyon régi barátok vagyunk, még gyerek-

- keri barátok... /a pincért szelítje/ Hé,
Peri, gyere ide egy kicsit.
- Pincér: Igenis! /hallátszik, ahogyan az asztalhoz
jön/ történt valami?
- Doktor: A barátnőm szeretne megnézni megéna. Tudni-
illik egy történetet fog most hallani relunk.
- Pincér: Milyen lehasi tegyek fel hozzám?
- Doktor: Nem kell leasz. Maradj itt egy kicsit.
- Nagy Károly: Szóval hí hémán minden itt ülünk ennél az
ablaknál, és figyeljük a nőket, illetve leg-
többeszer én figyeltem. A szeszad hámban ugya-
n is van egy orvos, aki, szóval, megzatelhaj-
lást végem.
- Barátnő: Tudom.
- Nagy Károly: Na már most. én figyeltem ezeket a nőket. Könny-
nyű megkülönböztetni őket a többi járekelőtől,
mert nagyon vigyázva lépkednek, mintha, mint-
ha valami szurnó a talpukat. /elneveti magát/
Tehát én figyeltem őket, és minden nap felir-
rom, hogy hányan abertáltak, és közülök hány
szőke, barna és vöröshaju volt. Aztán a Dek-
ter egyszer megjő tanulmányt ír erről.
- Barátnő: Tanulmányt?!
- Doktor: Miért ne? Mondjuk ilyen címmel: "Főleg a vö-
röshaju nők abertálnak." Vagy pedig: "Miért
abertálnak többnyire a vöröshaju nők?" Igen,
ez a második, azt hiszem jobb lesz.
- Barátnő: Dehát...

- Pincér: Szerintem nem sok értelme van az egésznek. Ezt mondtam mindjárt a kezdetén is. Manapság a hajszia semmit sem jelent. Minden második nő festi a haját.
- Doktor: Nem baj. Az egyáltalán nem baj. Nem az a lényeg, hogy egy nőnek eredetileg milyen haja volt, hanem, hogy milyen volt akkor, amikor abortált. Ezt már többször is megmagyaráztam.
- Barátnő: Szeval minden nap itt ülnek az ablaknál. És, ha szabad kérdeznem kinek a lelete volt ez az adagyűjtés, és a tanulóány?
- Nagy Károly: Nét, eredetileg az enyém. Tudja, én szelőtt is mindig figyeltem ezeket a nőket. Valahogy szereten elnézni őket, amikor olyan ovatosan lépkednek.
- Pincér: De élve ed is.
- Nagy Károly: Nem, nem tudom. Nem hiszem, hogy kimendöttan élve ez. De szereten nézni őket. Szorakoztatok, igen kimendöttan szorakoztatok. És egyszer csak eszembe jutott, hogy statisztikát készíthetnék róluk, a Doktor pedig írhatna egy tanulmányt. *De ha fogadunk is. Hogy lefőrdelld milyen nagy!*
- Barátnő: Hogy hívják magát?
- Nagy Károly: Nagy Károlynak. Miért?
- Doktor: Ne tévessezen meg a neve. Az igazi Nagy Károly tulajdonképpen az apja. Ő csak amolyan félig sikerült Nagy Károly.
- Barátnő: Félig sikerült Nagy Károly, maga egy szemétléda.

- Nagy Károly: Kérem?
- Barátnő: Maga egy underite díszne!
- Nagy Károly: Nem értem. Nem értem, hogy mi baja van egyszerre.
- Doktor: Ne izgulj. Nekem is szokott ilyeneket mondani, amikor ideges. /barátnőjéhez halkabban/ Dráma, azt hiszem, most már menned kell.
- Barátnő: Igen, megyek. Nagyon örültem a társaságnak... szóval mindenkinek nagyon örültem.
- Doktor: Ne idegeskedj, dráma. Meglátod nem lesz semmi baj. Tudják, hogy jössz, egész biztos vannak már. Veléd mennék én is, de tudod, kissé kínos lenne.
- Barátnő: Tudom. De ezért jó volna, ha megvárnál. Persze csak akkor, ha nem kínos.
- Doktor: Nem kínos. Meg foglak várni. Csak ne idegesedj.
- Barátnő: O, dehogyan idegeskedem. /hallgat, amint eltávolodik az asztaltól, de utóközben még válaszszol/ Nagy Károly ur, nézze meg jól a hajamat.
- /az egyik távolabbi asztaltól nevetés hallatszik/
- Nagy Károly: Tehát ő is... ő is odamegy?
- Pincér: Persze, hogy odamegy. Láttam rajta amint bejött, hogy oda készül. Az ilyenek messziről meglátászik rajtuk... Fiuk mennem kell kiszolgálni. /elmegy az asztaltól/
- Nagy Károly: Akkor sem értem, hogy miért fürmedt rám olyan

gerombán. Mi van abban, hogy ha szeretem elnézni azokat a nőket, akik az ervestel jönnek. Szeretem nézni őket, és kész. Nincs ebben semmi rossz. Emélekszem, kamaszkeromban például a vadludakat szerettem nézni. Különösen alkonyattájt, amikor...

- Doktor: Egy pillanat szünetet kérek. /a pincért szólítja/ Perikéa!
- Pincér: /Hesszebről hallatszik a hangja/ Igenis!
- Doktor: A barátunk ismét az emlékeit idézi: a vadludakról beszél. Tegyél fel egy lemezt az alkalomnak megfelelően.
- Pincér: A vadludakról beszél?!
- Doktor: Igen, a vadludakról. As... , csak most látom, egy aranykereszt van a nyakában.
- Pincér: Tudom. Már tegnap láttam. Hogyan szép aranykereszt. Aranykeresztet lemezt is feltegyek?
- Doktor: Nem, nem kell keresztet. A vadludakról tegyél fel valamit.
- Pincér: Nincs semmi a vadludakról. Mond neki, hogy emlékezzen valami másra.
- Doktor: /Nagy Károlyhoz/ Nem emlékeznél inkább valamire másra?
- Nagy Károly: Nem. Én a vadludakra akarek emlékezni.
- Doktor: /a pincérhez/ Sajnos, mindenéren a vadludakra akar emlékezni. Tegyél fel akkor valamit, ami legalább emlékeztet a vadludakra.
- Pincér: Hét jó..., majd keressük valamit...

/lassu, érzelgős zene, mint például a népszere-
rű Butterfly - alig valamivel hangosabban,
mint az eddigi kecskai zajok és a beszűrődő
lépkocsi zuga/

Dokter: Hát akkor parancsolj. Ha már mindenáron a vad-
ludakhoz ragaszkodsz.

Pincér: Ez jó lesz!

Dokter: Ragyog! Engem kifejezetten a vadludakra em-
lékeztet.

Nagy Károly: Szeval, kasszakeremben például a vadludakat
szerettem nézni. Különösen alkonyattéjt, a-
mikor az ég már egészen sötétkék, és a vad-
ludak V betűt rajzoltak, külön-külön már nem
is l tizedtek, csak a szabályos V betű...
Ez a szabályos volt szabályos: az egyik szó-
valamint hevesebb volt, és malikáca, én
mindig arra vártam, hogy egyszer majd szabá-
lyos V betűt látek. Sokszor volt szabályos.
De azért így is nagyon szép volt, ott a véro-
sen kívül, ahol nagyon zöld a fű és csend van,
és én szerettem nézni a vadludakat, különö-
sen alkonyattéjt.

Dokter: Vége?

Nagy Károly: Igen, illetve nem egészen. Egyszer egy lány-
nyal mentem ki a véros szélére. Meg akartam
neki mutatni a vadludakat. Álltunk ott egy-
más mellett és az eget kéaleltük, és akkor
arra jött két kis srác, az egyik felvett egy

- Göröngyöt és megdobott vele. Pentosan nyakszírtén talált el: a göröngy puha volt, darabokra tört és behullott az ingembe. A két orsó röhögve elfutott és az a lány is velük nevetett nagyon jóízűen.
- Doktor: Vége?
- Hagy Károly: Igen. Most már vége.
- Doktor: Helyes, akkor figyelj, hogy mi van az utcán. /a pincérhez/ Ferikém, vége a vadludaknak! /a zene elhallgat/
- Hagy Károly: Csak egy barnahaju. Nem tudom, mi ez ma délután. Meglepően gyöngé a felhozatal.
- Doktor: Helyes, ezted a barátnődet is.
- Hagy Károly: Fehér és egy barnahaju. Viszont nincsenek vörshajjak. Ha ez így folytatódik, nem fogod tudni megírni a tanulmányodot.
- Doktor: Dehogyis nem. Majd az lesz a címe hogy: "Főleg barnahaju nők abortálnak." Vagy pedig: "Miértabortálnak többnyire a barnahaju nők?" Azt hiszem, ez a második cím még jobb lesz.
- Hagy Károly: A fene egye meg! Jön az öreg sorsjegyzős.
- Doktor: Nagyon hiányzott. Kifejezetten hiányzott nekem. Remélem ezuttal nem fogod ideültetni.
- Hagy Károly: Nem tehetek semmit, ha ide akar ülni. Tudod, hogy nem tehetek semmit.
- Doktor: Én viszont tehetek. Ha megint ideül, a pofájába öntök egy pohár vizet. Akkor talán elmegy majd, mit gondolsz?

- Nagy Károly: Ne tedd ezt, kérlek. Tudod, hogy az apám régi barátja és...
- Doktor: És régi harcostársa. Tudom. Viszont nekem nem régi barátom, és nem régi harcostársam. Tehát a pofájába önthetem a vizet.
- Nagy Károly: Komolyan kérlek, hogy ne tedd. Minek fölöslegesen kellemetlenkedni. /hallkítja a hangját, mert már hallatszik ahogy a sorsjegyáros a szomszéd asztaloknál kínálja az áruját/
Sorsjegyáros: Sorsjegyet tessék... Sorsjegyet tessék...
- Nagy Károly: Alapjában véve rendes tag az öreg. Igazán fölösleges lenne megbántani.
- Doktor: Unalmas tag az öreg. Ez az igazság. Én rettetesen unom.
- Sorsjegyáros: O, te megint itt vagy Karcsikám. Napról napra megint ennél az asztalnál; nem unod még? Leülök hozzátok egy kicsit, jó? /hallatszik ahogy felrehozza a széket, aztán schajt/
Nagyon kifáradtam. Hiába öreg vagyok már.
- Nagy Károly: Nem értem, miért kell ezt csinálnia, amikor...
- Doktor: Mondja, öregem, tudta maga azt, hogy minden ember vérének más szaga van?
- Sorsjegyáros: Kérem?
- Doktor: Lefogadom, hogy nem tudta. Lefogadom, hogy még azt sem tudta, hogy az emberek vérének egyáltalán szaga van.
- Sorsjegyáros: Maga orvos?
- Nagy Károly: Igen, orvos. Nemrégén végzett. És nekem nagyon

je barátom.

Doktor: Így például, öregem, a maga vérének egészen más szaga van, mint az enyémenek.

Sorsjegyáros: /kissé bosszankodva/ Érdekes. /Nagy Károlyhoz fordul/ És te, hogy vagy Karcsikém. Hm... látom még mindig ezt a keresztet hordod a nyakadban. Mond, miért raksz ilyesmit a nyakadba?

Nagy Károly: Dehát miért baj ez?

Doktor: Szerintem mindeki azt hord a nyakában, amit éppen akar. Ismertem egy tagot, aki a bölcsességfogát rákötötte egy zsinegre és azt akasztotta a nyakába. Hihetetlenül ronda fog volt, félig már el volt rohadva.

Sorsjegyáros: Nem lényeges az egész, és neken tulajdonképpen semmi közöm hozzá, de neked tudnod kellene, hogy ki volt az apád, és még na is kicse-da.

Doktor: Tökéletesen igaza van öregem. Mármost, hogy magának ehhez semmi köze. És különben is, szerintem egy aranykereszt mégiscsak szebb, mint egy félig megrohadt bölcsesség fog. Sőt, összehasonlíthatatlanul szebb. /a pincért szólítja/ Ferikém, az aranykeresztről beszélünk! Az alkalomnak megfelelő zenét kérünk!

Pincér: Az aranykeresztről?! Szeval mégiscsak a keresztről. Majd mindjárt keresek megfelelő lemezt. *Fogadás man len?*

- Sorsjegyáros: /kimértőbb hangon, mint eddig/ Fiatalember, én nem magához beszéltem. És ha lehet, kinéljen meg a vicceitől. /Nagy Károlyhoz/ Ugye tudod, ki volt az apád?
- Nagy Károly: Tudom. Na és?
- Dektor: /a pincérhez/ Ferikém, hagyd abba! Ejtettük az aranykeresztet. Ez az öreg tag most a ferradalmra emlékezik. Keress nekünk, légy szíves, ferradalmi dallamokat.
- Sorsjegyáros: /dühösen/ Ide figyeljen, maga...
- Pincér: Tul gyorsan változtatjátok a témákat! Ha így folytatjátok, folyton csak lemezeket fogok keresgélni. Miért nem beszélgettek inkább a vadludakról. Akkor fenn hagynám a régi lemezt. /a szomszéd asztaloktól ismét hangos nevetés hallatszik/
- Dektor: Ferinek tökéletesen igaza van. Beszéljünk inkább a vadludakról. Mondja, öregem, nézte már a vadludakat alkonyattájt, amikor észak felé szállnak? Az ég egészen sötétkék, és a vadludak ilyenkor majdnem szabályos V betűt formálnak. Higyje el, érdemes megnézni őket.
- Sorsjegyáros: Mondja, mit akar maga...
- Pincér: Na, mi lesz?!
- Dektor: Félek, hogy nem lesz semmi sem a vadludakból. Az öreg tagnak nem tetszenek a vadludak. Ragaszkodik a ferradalmi multhoz.

- Pincér: Hát je! Akkor legyen a ferradalmi mult.
- Nagy Károly: /a sorsjegyárushoz/ Ne haragudjen a dekter-
ra. Ő mindig ilyen. Tudja nálunk az a szokás,
hogy ha belekezdünk valamilyen témába, akkor
zenei aláfestést is kérünk. A pincér olyan-
kor bekapcsolja a zenegépet, és az alkalmnak
megfelelő lemezt választ ki. Így sokkal érde-
kesebb, nem igaz?
- Sorsjegyárus: /rosszkedvűen/ Igaz. Egész biztosan igaz.
/felhangzik a zene: valamilyen, a héberus i-
döket idéző dallamok giccsesített, szorakoz-
tató zenére átírt változata, mint például a
népszerű "Kazacsok".
- Pincér: Ez je lesz?!
- Dekter: Majd mindjárt megkérdezem. /a sorsjegyárushoz/
Megfelel ez magának öregem? Szerintem ilyen
zene mellett már egész szépen felidézheti a
ferradalmi multat. /rövid szünet, aztán a pin-
cérnek/ Nem válaszol az öreg tag, tehát meg-
felel a zene.
- Nagy Károly: Na végre, még egy vöröshaju! Nézzük csak, ez
ma a negyedik vöröshaju.
- Dekter: Hagyd most a vöröshaju nőket. Tessék most a
ferradalmi multrol beszélni.
- Sorsjegyárus: ~~/erőltetett nyugalommal/~~ Nagyon érdekes volt
amit az előbb mesélt, fiatalember. Hogy minden
ember vérenek más szaga van. Sohasem gondol-
tam volna.

- Doktor: Ne is gondolja, öregem. Főleg most ne gondolja. Most tessék a forradalmi multrol beszélni. Magának forradalmi multja van, igaz? Meg a barátom apjának is. Ha jól emlékszem azt kérdezte a barátomtól, hogy tudja-e ki volt egykeren az apja.
- Sersjegyzárus: Sohasem gondoltam volna, hogy a maga vérének más szaga van, mint az enyének.
- Doktor: Á, nem. Nem beszélünk mellé. /Nagy Károlyhoz/ Mond Karcsikám, tudod te egyáltalán, hogy ki volt egykeren az apád?
- Nagy Károly: Tudom. Mondtam már, hogy tudom. Na és?
- Doktor: /a sersjegyzárushoz/ Látja, öregem, a barátom tudja, hogy ki volt egykeren az apja. Na és?
- Sersjegyzárus: /emeltebb hangon/ Nem hiszem, hogy tudja. Ha valeban tudná, akkor nem hordana keresztet a nyakában. Akármit inkább a nyakába akasztana. Akár egy faragott lóroszt... .
- Doktor: Állj! Trágárkedni nem szabad öregem. Én nagyon becsülöm az ön forradalmi multját, és nem bánom, ha felidézi, de trágárkedni nem szabad.
- Sersjegyzárus: /dühösen/ De most már igazán elég volt...
- Doktor: Ha trágárkedések nélkül nem megy, akkor tényleg jobb lesz, ha másrol beszélünk. Például: Mit gondol öregem, miért abortálnak többnyire a vöröshaju nők? Illetve nem is a vöröshajusok, hanem a barnahaju nők. Szeval: mit gondol, miért abortálnak többnyire a barnaha-

- ju nők?
- Sersjegyzárus: Mondja fiatalember, maga nem underodik néha saját magát?
- Dokter: De igen. És mások is. A'ig egy félórával ezelőtt egy helyes barnahaju nő azt mondta nekem, hogy underite diszno vagyok. És a barátomra is azt mondta, hogy underite diszno. Egyébként az illető személy a barátnőm. Eppen akkor indult abertálni.
- Sersjegyzárus: Sajnálom, hogy ideültem ehhez az asztalhoz. Igen, nem kellett volna ideülnöm.
- Dokter: Perszé, hogy nem kellett volna ideülnie. Sem ma, sem azelőtt. Tudja, én kimondhatatlanul unom magát. Mondtam is a barátomnak, hogy ha ma ismét az asztalunkhoz ül, akkor az arcába öntök egy pohár vizet. Így talán a jövőben másutt fog megpihenni.
- Sersjegyzárus: Nagyon igaza volt a barátnőjének. Maga tényleg egy underite diszno.
- Dokter: Kimondhatatlanul unom magát, öregem.
- Nagy Károly: Ne örülj meg. Hogy azt a poharat. Ne...! /a dokter a sersjegyzárus arcába önti a vizet. A zene elhallgat, megszűnik minden zaj. Néhány pillanatig bura alatti csönd/ Te teljesen megörültél!
- Sersjegyzárus: /ismét a szokásos zajok, de zene nélkül/
- Dokter: /rekedten/ Engem még senki sem öntött arccul. Vizzel sem?

- Sersjegyzárus: Meg fogom ölni magát.
- Dokter: Jól val, öreg szájhös, most már lépjen le!
- Sersjegyzárus: /hallatszik, ahogyan feláll a székről/ Le-
lépek... Igen, meg kell, hogy öljem magát.
Engem még senki sem öntött arccul.
- Dokter: Ezt már hallottuk. Tényleg lépjen le most
már. Remélem többé nem ül le velem egy
asztalhoz.
- Sersjegyzárus: /elindul/ Nem. Ebben biztos lehet.
- Pincér: Történt valami?
- Dokter: Nem történt semmi. Tudod, hogy sohasem törté-
nik semmi. Az az öreg tag a ferradalmi mul-
tat idézte.
- Nagy Károly: Te teljesen megörültél. Miért kellett annak
a szegény öregnek az arcába önteni a vizet.
- Dokter: Untam. Kimondhatatlanul untam. Egyébként min-
dent unok. Legszívesebben mindent és minden-
kit leöntenék egy pohár vízzel. Dehát ez saj-
nos lehetetlen. Ezért csak az öreg szájhöst
öntöttem le.
- Nagy Károly: Tudod, hogy megölhetett volna.
- Dokter: Igazán?
- Pincér: Igazán. Csuda önérzetes tag az öreg. Ezek az
öreg tagok mind marhára önérzetesek. Öszin-
tén szolva csodálkozom, hogy nem lőtt le a-
zonnal. Van neki pisztolya. Állandóan magá-
val hordja, egyszer megmutatta nekem.
- Nagy Károly: Igen, van neki pisztolya. Rendőrtiszt volt az

- örög, néhány évvel ezelőtt nyugdíjazták.
- Doktor: Meglátszik rajta, hogy rendőrtiszt volt. Mindvégig uralkodni tudott magán. Azt mondják, hogy a rendőrtiszteknél nagyon fontos, hogy hidegvérűek legyenek és hogy tudjanak uralkodni magukon.
- Nagy Károly: Csak azt nem értem, miért érulja ezeket a vacak sorsjegyeket. Hiszen kap nyugdíjat.
- Pincér: Nem tud ~~uralkodni~~ nyugton maradni. Az ilyen önérzetes, öreg tagok soha életükben nem tudnak nyugton maradni. Muszáj nekik valamit csinálni, ha mást nem, legalább sorsjegyet érulni. Emlékeztek még az öreg Makraira, aki ott az erdő mellett lakott? Az is éppen ilyen önérzetes, öreg tag volt.
- Nagy Károly: Igen. Emlékszem. Az meg kutyákat idemitett.
- Pincér: Az égvilágon semmi szükség nem volt rá, de ő kutyákat idemitett. Összegyűjtötte az összes kercs, csavargó kutyákat, aztán idemitotta őket. Mindenét felzabálták azok a dögök, de ő csak gyűjtötte és idemitotta őket.
- Nagy Károly: Emlékszem, nagyon ronda kutyái voltak. Volt ott egy bezentes szörű, kurtafarkú dög, amelyiknek a feje kisebb volt, mint az öklöm. Szörnyen utáltam azt a kutyát.
- Pincér: Az volt az öreg Makrai kedvence. Egyszer oldalba rugtam azt a dögöt, és az öreg késsel jött nekem. Alig tudtam elfutni a fák közé.
- Doktor: Ferikém, neked lejárt a munkaidőd?
- Pincér: Igen, végeztem.

- Dektor: Kér. Azt akartam javasolni, hogy tegyél fel valami lemezt a kutyákról. Vagy a kutyákkal is végeztetek?
- Pincér: Igen, végeztünk a kutyákkal is.
- Dektor: Nagyszerű. Akkor talán leülhetnél hozzáuk. /székteleogatás hallatszik, amikor a pincér leül/ Mi ujság kinn az utcán? Megjegyzem, az öreg Makrainak azt a bezentos szőrű, és kisfejű kutyáját én is nagyon utáltam.
- Nagy Károly: Az utcán nem történik semmi. Érthetetlen. Egyszerűen elfogytak a nők... Hanem, nézzétek csak, ott a tuloldalon, ott áll az öreg sersjegyáros.
- Pincér: Tényleg ott van. És csuda véstjeslean áll ott. Nem tetszik nekem, ha egy ilyen önérzetes öreg tag csak úgy tétlenül ácsereg az utcán.
- Dektor: De uralkodik magán. Innen látszik, hogy uralkodik magán. Szólni kellene neki, hogy anyagiilag egyáltalán nem kifizető az álldegálás. Tudtommal ő arra vállalkozott, hogy sersjegyeket árul.
- Pincér: Dekterkám, félek, hogy téged vár az öreg. Jo lenne vigyázni, a pisztoly biztosan nála van.
- Dektor: Igen, biztosan nála van a pisztoly, de az a fő, hogy ő uralkodik magán...
- Nagy Károly: Itt van a barátnőd.
- Dektor: O, máris megjöttél, drágám.

- Barátnő: /szintelen hangon, a beszéde emlékeztet kisé a dektor mederára/ Máris megjöttem.
- Dektor: Ugye, nem is volt olyan szörnyű?
- Barátnő: Nem volt szörnyű.
- Dektor: Leülsz?
- Barátnő: Haza szeretnék menni.
- Dektor: Hát akkor... jo, akkor hazamegyünk, De képzeld, amig te nem voltál itt, a barátaim szerint, életveszélyben feroztam. Volt itt egy unalmas, öreg tag...
- Barátnő: Haza szeretnék menni, Nagyon fáradt vagyok.
- Dektor: Persze. Már megyünk is. /hallatszik, amint feláll a székről/ Szóval, én a pofájába öntöttem egy pohár vizet. A barátaim szerint szerint az öregnek pisztelya van, és könnyen lelöhetőtt volna. Állítólag kis híján...
- Barátnő: Majd otthon elmeséled, jo? Majd holnap elmeséled.
- Dektor: Persze. Majd holnap elmesélem.
- Pincér: Doktorkám, a helyedben én jól meggondolnám, hogy egyáltalán kimenjek-e most az utcára.
- Dektor: Mennünk kell, fiuk. Ti csak figyeljétek az utcát, és gyűjtsétek a adatokat.
- Barátnő: Nagy Károly ur, ne felejtse el engem is bejegyezni.
- Nagy Károly: Már bejegyeztem.
- Pincér: Az öreg tag még mindig kint áll az utcán. Tényleg jól gondold meg.

- Dektor: Felteszem a ferradalmi zenei alófestést az öreg szájhös tiszteletére. Holvan az a lemez?
- Pincér: Fel van téve a lemez. Kapcsold csak be a gépet.
/rövid szünet, aztán felhangzik a már korábban hallott "ferradalmi" zene/
- Dektor: /távolabbról/ Szervusztok, fiuk.
- Pincér: /rövid szünet után/ Öszintén szelva, félek, hogy az öreg tényleg rálö. Nagyon komolyan fenyegetözött.
- Nagy Károly: Dehogysis fog rálöni. Szájhösködött csak az öreg.
- Pincér: Nem tetszik nekem, ha az ilyen önérzetes, öreg tagok fenyegetöznek. Általában komolyan szekték gondolni. Szerintem rá fog löni a Dekterra.
- Nagy Károly: Nyavalyát fog rálöni. Miért nem lött rá, amikor itt volt?
- Pincér: Talán attól tartott, hogy valaki közbe lép. De ott az utcán senki sem fog közbe lépni. Szerintem egész biztosan rálö.
- Nagy Károly: Nem fog rálöni.
- Pincér: Fogadjunk, hogy rálö. *Ma meg nagyon fogadjunk.*
- Nagy Károly: Hát jo. Fogadjunk. Mibe fogadjunk?
- Pincér: Fogadjunk abban az aranykeresztben, ami a nyakadban log.
- Nagy Károly: Nem. Az aranykeresztben nem fogadok. De fogadhatunk az aranyláncban, amine kereszt van.

- Pincér: Rendben van. Ha elveszitem, veszek neked még egy ugyanilyen aranyláncot.
- Nagy Károly: El fogod veszíteni. A Doktoréknak már régen ki kellett érniük az utcára. Bizonyára már messze járnak.
- Pincér: Nem hiszem, hogy messze járnak. És a fogadást megnyertem. Az öreg tag elővette a pisztolyát.
- Nagy Károly: Micsoda?! /messziről két éles csattanás hallatszik, a zene elhallgat. Ismét bura alatti csönd. Rövid szünet./ Tényleg rálőtt.
- Pincér: Megmondtam, hogy rá fog löni.
- Nagy Károly: Kétszer is rálőtt. Miért lőtt rá kétszer is?
- Pincér: Lehet, hogy előszörre nem találta el.
- Nagy Károly: Gondolod, hogy egyáltalán ~~xxxxxxxxxxxx~~ eltalálta? Olyan kicsi az a pisztoly.
- Pincér: Azt hiszem, hogy igen. Nagyon nyugodtan áll ott az öreg.
- Nagy Károly: A Doktert sehol sem látni.
- Pincér: Biztosan az ellenkező irányba indulhattak, nem erre az ablak felé. Az emberek is mind arra futnak.
- Nagy Károly: Igen. És a kocsmá is kiürült. Valami nyilván történt az utcán. De azért nem hiszem, hogy eltalálta. Nagyon kicsi az a pisztoly.
- Pincér: Biztosan eltalálta. Nem állna ott olyan nyugodtan, ha nem találta volna el.
- Nagy Károly: Nem találta el. Nagyon kicsi az a pisztoly, és túl nagy volt a távolság.

- Pincér: Fogadjunk, hogy eltalálta.
- Nagy Károly: Hát fogadjunk.
- Pincér: Fogadjunk az aranykeresztben. Ha elveszitem, veszek neked még egy ugyanilyen aranykeresztet.
- Nagy Károly: Nem tudsz venni ilyen aranykeresztet. Ilyet nem lehet kapni.
- Pincér: Akkor visszaadom az aranyláncodat. Rendben?
- Nagy Károly: Hát... rendben.
- Pincér: Gyerünk és nézzük meg. /megszűnik a bura alatti csönd, felállnak a székről, ismét behallatszanak a külső zajok: lébdobogás, gépkecsi zugás. Elindulnak, az egyik elkezd, aztán a másik is csatlakozik hozzá, és együtt füttyülnek a korábban hallott "ferradalmi" dallamokat./

1

RADIO NOVI SAD
REDAKCIJA GOVORNO-UMETNIČKOG PROGRAMA
Dramski program za decu na madjarskom jeziku

GIÓN NÁNDOR:

P O S T A R A B L Ó K

- ifjúsági hangjáték

Rádióra alkalmazta: SINKÓ István

N O V I S A D

- 1988 -

SZEREPLŐK:

Margith János.....
Jász Gábor.....
Molnár Tihamér.....
Női hang.....
Férfi hang.....
Mekegő.....
Lacza, a sötétpofájú.....
Seriff.....
1. pincér.....
2. pincér.....
Andrasics.....
Andrasics barátja. (Hang).....
Telefonos kisasszony
Férfiak:
.....
.....
Akk:
Mérnök:
Apáló:
Hang. Vándor:
Rendező:
Megbeszélés:
1. Próba:
2. Próba:
Felvétel:
Montázs:

(TÁVOLI FORGALOM, FŐLEG GÉPKOCSIK ZAJA)

1 Jani:

Akkor most mi véglegesítettük a tervet.

2

De beszéljük meg még egyszer. Tehát:

3

A terv egyszerű. A posta fölött van a

4

díszterem, ahol egész éjjel biztosan

5

nagy ricsaj lesz, mert a nyakkendőös Mar-

6

kulik fogadást ad azoknak, akik haza-

7

jöttek külföldről húsvétra, s ez a ri-

8

csaj segít nekünk. Nyugodtan kirámolhat-

9

juk a postakasszát.

10 Gábor:

Helyes. Ezt alaposan meg kell dumálni.

11 Jani:

Semmi duma. Mindent alaposan kitervez-

12

tem. Tehát: a posta hét órakor zár, de

13

mindig van hét óra tíz is, mire a kisasz-

14

szony bezár és elmegy. De mi pont hétkor

15

bemegyünk. Az ajtó mellett van a két te-

16

lefonfülszék. Észrevétlenül az egyik fül-

17

kébe osonunk és ha leguggolunk, nem lát-

18

szunk, mert csak a felső fele üvegezett.

19 Gábor:

Eddig isteni.

20 Jani:

Figyelj tovább: Miután mindenki kiment,

21

a kisasszony eloltja a villanyt, bezárja

22

a postát és ő is elmegy. Akkor már csak a

23

kasszát kell kirámolni. Egyszerű?

24 Gábor:

Egyáltalán nem egyszerű! Hogy a fenébe

- 1 Gábor: fogjuk kinyitni azt a nagy, dög kasszát?
2 Nem kertkapu az: ezeregy zár van rajta!
- 3 Jani: (DÚHÖSEN) : Összevissza beszélsz. Honnan
4 veszed azt, hogy ezeregy zár van rajta?
- 5 Gábor: Hát az a kerék meg az a kar....Láttam azt
6 a kasszát már éppen elégszer!
- 7 Jani: Én is láttam már! Olyankor is amikor épp
8 ~~nyitották ki,~~ Az a kerék meg az a kar
9 semmi más, csak egyszerű kilincs. Egyetlen
10 zár van rajta, egy közönséges Wertheimzár.
11 A kulcsot is láttam. Olyan mint a kapu-
12 kulcs, csak hogy Wertheim...szóval olyan
13 recés a tolla.
- 13 Gábor: De hogy szerezzük meg ennek az egyet-
14 len zárnak a vacak kulcsát?
- 15 Jani: Tíz kulcsom van. A bátyám csinált nekem
16 tíz Wertheimkulcsot.
- 17 Gábor: Melyik bátyád?
- 18 Jani: Az aki annak a mézeskalácsosnak leharap-
19 ta a fülét.
- 20 Gábor: Aha. No és ha egyik sem lesz jó a tíz
21 közül?
- 22 Jani: És ha...és ha...és ha! Tíz kulcs közül
23 egy biztosan kinyitja.
- 24 Gábor: Rendben van. De utána hogy jövünk ki?

- 1 Gábor: Az ablakon rács van! Ezt is kitervezted?
- 2 Jani: Ezt is! Mindent, ^{azt is} ebben az épületben a
3 színházterem is. A színpad mögött az öltö-
4 öltözőből egy ajtó nyílik a raktárba.
5 A raktárból át lehet menni a telefonköz-
6 pontba, onnan pedig a postaterembe - a
7 kasszához.
- 8 Jani: Ha az ajtók zárva is lesznek, gyerekjáték
9 kifeszíteni őket. Tehát: kirámoljuk a
10 kasszát, átmegyünk a telefonközpontba,
11 onnan a raktárba, a raktárból az öltözőbe,
12 onnan pedig a színházba és kész. A színház
13 ház ablakain nincs rács. Érted már?
- 14 Gábor: Most már értem. Ezt tényleg jól kitervez-
15 ted.
- 16 Jani: Na, látod. Ha én egyszer kitervezek vala-
17 mit, ott nem lehet semmi baj.
- 18 Gábor: (GÉPKOCSI KÖZELEDIK, MAJD FÉKEZ ÉS MEGÁLL)
19 Nézd! A sötétpofájú Lacza. Magával akar-
20 ja vinni Tihamért Párizsba. Van ott neki
21 egy szabókócerája. ^{hozza} Magával a ricsaj-
22 ra is, csak hogy a mostohafia ^{et} menjen vele
23 potya munkaerőnek. A legszívesebben szét-
24 verném a kocsiját.

- 1 Jani: Hagyd békén a sötétpofájút és vigye el
 2 az ördög kocсистól együtt. Na és Tihamér
 3 elmegy vele?
- 4 Gábor: Nem. Nem akar elmenni. És az öregapja
 5 sem engedi. Azt mondja, majd csak megélnék
 6 Tihamérral a nyugdíjából, sőt az iskoláz-
 7 tatására is futja majd.
- 8 Jani: A disznó feketepofájú!
- 9 Gábor: Remélem, sok pénz lesz a kasszában. Akkor
 10 aztán adhatunk belőle az öreg Molárnak
 11 meg Tihamérnak is. (ÖRÖMMEL) Ez az!
 12 (NYUGODTABBAN) Most dumáljuk meg még-
 13 egyszer alaposan az egész....
- 14 Jani: Mit akarsz még megdumálni? Már mindent
 15 megdumáltunk. Mindent kiterveztem. Időnk
 16 sincs már dumára. Mindjárt hét óra. Te
 17 indulj erre, én amarra. A posta előtt
 18 találkozunk. Bemegyünk. Beszélünk a
 19 telefonfülkőbe, és ott várjuk meg guggol-
 20 va amíg mindenki kimegy és sötét lesz.
 21 Indulj!
 (ZENE)
- 22 (A FÜLKÉBEN VANNAK, SUTTOGVA BESZÉLGETNEK)
- 23 Gábor: Eddig minden oké. A fene egye meg, de
 24 dög meleg van ebben a kabinban!

(KÖZELI TORONYÓRA HETET ÚT)

- 1 Gábor: Te, mi lesz, ha valaki telefonálni akar
2 és ránknyit?
- 3 Jani: (DÚHÓS SZISZEGÉSSSEL) Pszt! Ne üvölts!
- 4 Gábor: (AZ ELŐBBINÉL IS HALKABBAN) Kérdem: mi
5 lesz, ha ránk nyitják az ajtót?
- 6 Jani: (DÚHÓSEN) Mondom, hogy ne üvölts! Kiter-
7 veztem én azt is.
- 8 Gábor: Egy frászt tervezted ki!
- 9 Jani: Ide figyelj; ha valaki be akar jönni a
10 fülkébe, akkor én fölállok és úgy teszek
11 mintha telefonálnék. (KISSÉ AGGODALMASAN)
12 De akkor nekem is ki kell mennem záráskor
13 a postáról. Te itt maradsz a fülkében,
14 és ha már mindenki elment, átmész a szín-
15 házterembe és valamelyik ablakon beengedsz.
- 16 Gábor: (DACOS FÉLELEMMEL) Én nem maradok itt egye-
17 dül.
- 18 Jani: Ne nyavalyogj már. Nem lesz semmi bajod.
- 19 Gábor: (AZ ELŐBBINÉL KISSÉ NYOMATÉKOSABBAN)
20 Nem maradok bent egyedül.
- 21 Jani: Na jó. Akkor te mész ki a többiekkel és én
22 engedlek be. Rendben?
- 23 Gábor: Hát...rendben.
- 24 Jani: Akkor most már fogd be a szád. Nézd...

- 1 Jani: (KIS SZÜNET) Mindenki kiment. A kisasz-
2 szony is megy. (TÁVOZÓ LÉPTEK, VILLANY-
KAPCSOLÓ, A KISASSZONY BEZÁRJA AZ AJTÓT)
3 Elment. Kimehetünk ebből a dög kemencéből.
4 Gábor: Lucskosra izzadtam magam.
5 Jani: Én is. Csakhogy én nem nyavalygok. Meg kell
6 várnunk, amíg fölöttünk, a díszteremben el-
7 kezdenek ricsajozni. Addig megnézzük, át
8 tudunk-e menni a színházba. Gyere.
9 Gábor: Persze, nézzük meg.
10 Jani: Ne állj fel! Négykézláb kússzunk, nehogy
11 az utcai lámpák megvilágítsanak bennünket.
12 ~~az üvegen át~~. (SZÜNET. A TELEFONKÖZPONT
HALK, JELLEGZETES KATTOGÁSA, HALK AJTÓNYI-
13 KORGÁS) Ez a telefonközpont. Látod?
14 Gábor: Persze hogy látom.
15 Jani: (ajtót nyit
diadalmasan) Tudtam, hogy nincs bezárva. Minden úgy
16 van, ahogy kiterveztem. Az az ajtó a színház
17 ház ruhatárába vezet. (KÖZELEDNEK A RUHATÁR
FELÉ, ENNEK ARÁNYÁBAN A TELEFONKÖZPONT
JELLEGZETES HANGJA KIUSZIK. AJTÓNYITÁS
ÉS CSUKÁS HALK ZAJA. A FIÚK SZABADABBAN
BESZÉLNEK)
18 Várj csak, megkeresem a kapcsolót. Itt
19 nincs ablak, világosban lehetünk.
(VILLANYKAPCSOLÓ)

- 1 Gábor: Nézd, mennyi ruha! (FÖLCSILLANVA) A koronáink az Égig érő fárból: Te voltál a király és nyavalyogtál a királykisasszonnyal.
- 2
- 3
- 4
- 5 Jani: És ez a sok szép minden itt rohad meg, mert nem hordhatja senki.
- 6
- 7 Gábor: Mikor rámoljuk ki a kasszát?
- 8 Jani: Megmondtam már: majd ha ricsajozni kezdenek fölöttünk. (RÁMORDUL GÁBORRA) Ülj már le!
- 9
- 10 Gábor: Idegesít ez a várakozás!
- 11 Jani: Ne kezdj el megint nyavalyogni!
- 12 Gábor: Nem nyavalygok.
- 13 Jani: Nem a fenét! Ámióta bejöttünk, folyton nyavalyogsz.
- 14
- 15 Gábor: Ha kirámoltuk a kasszát, adunk belőle Tihamérnak is, ezt megbeszéltük. Ez O.K.
- 16
- 17 De a többivel? Mi a terved a többi pénzzel?
- 18
- 19 Jani: Elosztjuk.
- 20 Gábor: Elosztjuk, elosztjuk!...De mire költjük?
- 21 Jani: Hát....
- 22 Gábor: Egyáltalán nem tervezted ki. Fenyvesi Erikának is vehetnénk valamit.
- 23
- 24 Jani: (FITTYMÁLVA) Fenyvesi Erika! Ki gondol

- 1 Jani: már Fenyvesi Erikára!
- 2 Gábor: Partnered volt az Égig érő fában. Királyo
3 san enyelegtél bele.
- 4 Jani: Ne beszélj itt nekem összevissza. Nem sza-
5 bad azt a pénzt csak úgy elhajigálni.
6 Fölfigyelhetnek ránk és egyből lefülel-
7 nek.
- 8 Gábor: Igazad van. De azért ki kell tervezni,
9 hogy mit csinálunk vele.
- 10 Jani: Nincs itt mit kitervezni! Egy ideig csend-
11 ben lapítunk. Később aztán fölhasználjuk,
12 amire éppen kell. Mi otthon most nagyon
13 rosszul állunk, és a te anyád is örülni
14 fog, ha pénzt viszel haza.
- 15 Gábor: Ez igaz.
- 16 Jani: Az anyádnak mit mondtál, hová mész ma
17 este?
- 18 Gábor: Anyám ma éjszakai váltásban dolgozik, nem
19 fogja megtudni, mikor értem haza. És te
20 mit mondtál otthon?
- 21 Jani: Semmit. A bátyám tudja hol vagyok, de ő
22 nem fog fecsegni...Menjünk vissza a pos-
23 tára. Most már biztosan gyülekeznek a
24 vendégek.

(AJTÓNYITÁS. A TELEFONKÖZPONTBAN VANNAK.
FÖNTRŐL LÁBDOBOGÁS, KISSÉ FÖLERŐSÖDŐ
ZENE. A TELEFONAUTOMATAHANG ELVÉKONYODIK.
KIS SZÜNET)

- 1 Gábor: Kinyitjuk már végre ezt az átkozott kasz-
2 szát?
- 3 Jani: Várjunk még egy kicsit. Majd ha hangosab-
4 ban ricajoznik ott fent. (KÁRÖRVENDVE)
5 Tihamér biztosan megint lezabálja a ruhá-
6 ját. (A DÍSZTEREMBŐL - ZENE, TAPS,
HAHOTA)
- 7 Gábor: Holtbiztos. Én még nem láttam ~~ut~~ úgy ~~ff~~
8 enni, hogy a ruháját be ne mocskolta volna.
(ELVÉKONYUL A TELEFONAUTOMATA ZAJA, ILLET-
VE RÖVID ZENÉBE TORKOLLIK)
- 9 Jani: Na most. Lássunk hozzá. (KULCSOK CSÖRGÉSE)
10 Nesze, itt van mind a tíz kulcs. Majd
11 egyenként adogasd őket.
- 12 Gábor: Tessék az első. (MOTOZÁS A KASSZA AJTAJÁN)
13 Jani: (HÜMMÖGVE) Hát ez túlvastag. Semmi vész.
14 Add a következőt. (SZÜNET) Ez se megy bele.
15 Gábor: Itt a harmadik.
16 Jani: (RÖVIDEN BIBELŐDIK A KULCSAL, SZINTE
REMEG A HANGJA IZGATOTT ÖRÖMÉBEN)
17 Belement! Simán belement! (HERVADÓN) De
18 csak főlíig fordult el. A fene egye meg!

- 1 Jani: Nem merem teljes erővel megfordítani.
2 Félek, hogy beletöröm. (VISSZATÉRŐ MAGABIZ
3 TOSSÁGGAL) És, ha egy kicsit megreszelem,
4 simán kinyitja.
5 Gábor: Tedd félre. Tessék az utolsó. (JANI MATAT
A KULCCSAL, A KASSZÁBÓL HALK CSATTANÁS
HALLATSZIK. FELSZABADULTAN NEVETNEK -
JANI KEZDI-GÁBOR CSATLAKOZIK HOZZÁ)
6 Jani: (SZINTE DADOG A FÖLINDULÁSTÓL) Vá....vá....
7 várj...várj csak! Nézd, a kerék is for-
8 dult egyet. (NYÖG, ERŐLKÖDIK) Gyere ide,
9 fogd meg ezt a rohadék kart, húzd lefelé,
10 én meg majd fordítom a kereket.
11 Gábor: (MAJD BELESZAKAD, ÚGY NYÖG) Nem megy.
(TOVÁBB ERŐLKÖDNEK)
12 Jani: Várj! Hm....Rövid a kulcs tolla, csak
13 félig fordította el a zár nyelvét.
(ERŐLKÖDNEK TOVÁBB)
14 Gábor: Nem megy! Megmondtam én hogy nem kerti kapu
15 ez!
16 Jani: Semmi vész. Kicsit megreszelem azt a har-
17 madik kulcsot....Majd meglátod, hogy ki-
18 nyitom (RESZEL)
19 Gábor: Egy frászt nyitod ki....
20 Jani: Majd meglátod...Na most!....Ne bámulj itt.
21 Gyere, húzd megint a kart. Most húzd!....

- 1 Gábor: Felfelé?
- 2 Jani: Lefelé, te marha. Teljes erővel! (NYÖGÉS,
3 ERŐLKÖDÉS) (MAJD NEM SÍRVA) Nem megy. A
4 rohadék! A rohadék!
- 5 Gábor: Mondtam én, hogy nem kertkapu ez.
- 6 Jani: (SÍRÓS HANGON) A rohadék...a rohadék...a
7 rohadék. (KÖZBEN RUGDOSSA A KASSZÁT)
- 8 Gábor: Jobban kikellett volna ezt tervezni.
9 Megmondtam én....
- 10 Jani: Ha még egyszer, ha csak még egyszer ar-
11 ról lefetyelsz, hogy te ezt már "megmond-
12 tad", isten bizony, szétverem a szádat!
- 13 (A díszteremben - bizonyára egy csatta-
14 nős viccen - hatalmas hahota. A hangulat
15 érezhetően emelkedik.)
- 16 Jani: DögöljeteK meg!
- 17 Gábor: Ne üvölts, te örült! Meghallják!
- 18 Jani: (ORDÍTVA) DögöljeteK meg!
- 19 Gábor: Ha már nem sikerült kirámolnunk a kasz-
20 szát, legalább a sötét pofájú Lacza ko-
21 csiját verjük szét.
- 22 Jani: Hagyd a fenébe! Elegendem van mindenből.
23 Megyünk haza. (Ajtó. Nennek át a telefon-
24 központon, tehát bejön a jellegzetes zaj.)

- 1 Jani: (HIRTELEN ÖTLETTEL) Te Gábor: jártál
2 valaha is ilyen telefonközpontban?
3 Gábor: Mennyi villogó bigyó!
4 Jani: Az automata jelzőlámpái. Figyelj ide:
5 (OKTATÓN) Ha valaki feltárcsáz egy számot,
6 az automata egyszerűen összekapcsolja a
7 keresett számmal és olyankor villan egyet.
8 Világos?
9 Gábor: Mint a viharos éjszaka.
10 Jani: Még próbálkozzunk egy kis heccel?
11 Gábor: Milyen heccel?
12 Jani: ~~(SÁRT)~~ (HANGOSAN GONDOLKOZIK) Ez....ide....
13 ezt....ezzel.... ezt lenyomni.....
14 (GÁBORHOZ) A másik hallgatót te biggyerd
15 a füledre.
(AZ ALÁBBI HAT SOR TELEFONHANG)
16 Nő:nem....ez nem lehet igaz....
17 Férfi: De hát a saját szememmel láttam!
18 Jani: Grr....hazudsz, disznó!
19 Nő: Halló! Mi volt ez?
20 Férfi: Valami hülye bekapcsolódott a vonalba.
21 Tedd le a kagylót, majd később vissza-
22 hívlak.
(REÁLIS HANGTÉR)
23 Jani: (KEDÉLYESEN) Te, ez nagyon érdekes! Marad-
24 junk még egy kicsit. (AZ ELŐZŐHÖZ HASONLÓ MOTYOGÁSSAL)

1 Jani:

Ez így áthidal....ez itt megszakít....

2

Hallod, ez az egész itt olyan egyszerű^{!!}

3

mint a pofon....

4 Gábor:

Vigyázz, nehogy elronts valamit. Végül

5

még majd emiatt bukunk le.

6 Jani:

(FÖLÉNNYEL) Ne izgulj. Láttam én már ilyesmit.

7

8 Gábor:

Ugyan hol láttál volna?

9 Jani:

Itt. Jártam én már itt, amikor még nem

10

automatizálták a központot. A bátyám be-

11

vezetett, mert az egyik telefonoslány-

12

nyal hetyegett. Akkor még telefonoslányok

13

dolgoztak itt. Ők mondták, hogy minden

14

beszélgetést le lehet hallgatni.

15 Gábor:

Most is le lehet hallgatni?

16 Jani:

Persze. Ülj csak le és ha látod, hogy vil-

17

logni kezd valamelyik üveggomb, akkor

18

emeld fel a telefonkagylódat....én meg

19

az enyémet. Majd úgy igazítom be a kapcso-

20

lókat, hogy mind a ketten hallhassuk a

21

beszélgetést..

22 Gábor:

És bele is dumálhatunk mind a ketten?

23

(AZ AUTOMATA KATTOGÁSA EGYRE KIFEJEZŐBB)

(AZ ALÁBBI JELENET TELEFONHANGON)

24 Férfi:

(UGYANAZ, AKI AZ IMÉNT BESZÉLT A NŐVEL)

- 1 Férfi: Azt hiszem, nem hallgatózik senki. Szóval tényleg....
- 2
- 3 Nő: Biztos, hogy ő volt?
- 4 Férfi: Biztos. Hiszen jól ismerem Pepit. Ő volt
- 5Hanem mondd: tehet ő ellened valamit?
- 6 Nő: Hát....
- 7 Férfi: Szóval, mégis....
- 8 Nő: Nem...Nem hiszem, hogy miattam jött volna....Sokkal komolyabb ügye lehet.
- 9
- 10 Férfi: Micsoda?
- 11 Gábor: (TELFONBA) Mi közöd hozzá te disznó!?
- 12 Férfi: Tedd le a kagylót....(A KAPCSOLAT MEGSZAKAD)
- (REÁLIS HANGTÉR)
- 13 Jani: Te ökör. Éppen most kellett belepofáznod?
- 14 Gábor: Te is belepofáztál az előbb!
- 15 Jani: De akkor még nem tudtam, hogy a Zavarkó
- 16 Pepiről beszélnek!
- 17 Gábor: Egye meg a fene a Zavarkó Pepit! Azt sem tudom kicsoda,
- 18
- 19 Jani: Nem tudod, hogy ki a Zavarkó Pepi?
- 20 Gábor: Nem!....Könnan tudnám?
- 21 Jani: Zavarkó Pepi a legnagyobb szemétláda a
- 22 világon. És most megint itt van a város-
- 23 ban. (KIS SZÜNET UTÁN)

1 **Jani:** Azt mondják már embert is ölt. Gyilkolt!
2 **Gábor:** Akkor hogy-hogy mégis szabadon van?
3 **Jani:** Mert nem tudtak semmit rábizonyítani. Pe-
4 dig azt az öregasszonyt a Vojin szálláson
5 holtbiztos, hogy ő ölte meg. Állítólag
6 az öregasszony rokonai bérelték föl, és
7 ő jó pénzért ki is nyírta. De semmit sem
8 tudtak rábizonyítani. Aztán eltűnt.
9 **Gábor:** Gondolod, hogy azért jött vissza, mert
10 megint meg akar ölni valakit?
11 **Jani:** Nem tudom. Már évek óta nem járt nálunk,
12 és ha most eljött, egész biztosan valami
13 disznóságot akar csinálni. Legutóbb is,
14 amikor a gyilkosság után itt járt, leü-
15 tötte a szövetkezet éjjeliőrét, és a pénz-
16 tárból elvitte a munkások fizetését. Ak-
17 kor sem tudtak semmit sem rábizonyítani.
18 Helyette a Seriff bukott le.
19 **Gábor:** A Seriff? Az, aki mindig részeg?
20 **Jani:** Az. Tudniillik csőbe húzta a Seriffet.
21 Zavarkó Pepi észrevétlenül felgyújtotta
22 azt a házat, amely mellett tökrészezen
23 feküdt a Seriff. Mindenki futott tüzet
24 oldani, Zavarkó pedig ezalatt leütötte az

- 1 Jani: éjjeliőrt, és kirámolta a szövetkezet
2 pénztárát. A Seriffet persze lecsukták,
3 Zavarkónak pedig nyoma vészett.
- 4 Gábor: Tényleg nagy szemétláda az a Zavarkó Pepi!
5 Jani: Aj-aj, de még mekkora szemétláda! Minden-
6 re hajlandó, ha jól megfizetik. Csak tudnám,
7 hogy most mire készül.
(A DISZTEREMBŐL ÚJABB FELERŐSÖDŐ ZAJ-
HULLÁM)
- 8 Jani: Alszol?
- 9 Gábor: (FELRIADVA) Mi van vele?... (MAGÁHOZ
10 TÉRVE) Úgy látszik, tényleg elaludtam....
- 11 Jani: Azt hiszem, egy kicsit én is....
(KÖZBÉ BEJÖN AZ ÚJABB KATTOGÁS)
- 12 Gábor: Nézd, villog!
- 13 Jani: (DÜHVEL) Hallgass! Látom.
- 14 Pincér: (AZ ALÁBBI JELENET TELEFONHANGON)
15 (ÉREZHETŐEN ITTAS) No. Mi van?
- 16 Mekegő hang: Lacza urat kérem a telefonhoz. Sürgős!
- 17 Pincér: (KIS SZÜNET) Várjon, majd idehívom.
- 18 Lacza: Lacza vagyok....Ki keres?
- 19 Mekegő h.: Ne haragudj, de fel kellett, hogy hívjalak....
- 20 Lacza: (SZISZEGVE) Megőrültél? Megmondtam, hogy
21 ne keress telefonon!
- 23 Mekegő h.: Zavarkó Pepi előre kéri a pénzt.
- 24 Lacza: Úgy egyeztünk meg, hogy utána kapja meg.

- 1 Mekegő h.: Tudom, hogy úgy egyeztünk meg, de ő most
2 mégis előre kéri. Azt mondja, ha nem kap-
3 ja meg fél órán belül a pénzt, nem lesz
4 tüzijáték.
- 5 Lacza: Hol van most az a gazember?
6 Mekegő h.: A Pelva kocsmájában és várja a pénzt.
7 Beült egy sarokba és csak ül...Valahogy
8 úgy beszél, mint ha nem is azért jött
9 volna elsősorban. Úgy látszik, akar még
10 valamit....
- 11 Lacza: Dögöljön meg!
12 Mekegő h.: Mit csináljunk?
13 Lacza: Nem tudom. Beszélni kellene Radulaskival...
14 de erre most nincs idő. Add oda neki a
15 pénzt. De mondd meg neki azt is, hogy
16 nagyon megbánja, ha átver bennünket!
- 17 Mekegő h.: Jó. Hát akkor rohanok!
18 Lacza: Várj! ^{Sorold fel} ~~Írd fel~~ csak ~~írd fel~~ egyszer a házzámo-
19 kat! Biztos akarok lenni benne, hogy jól
20 megjegyezted-e.
- 21 Mekegő h.: Béke utca 12.....14.....és 17....
22 Lacza: Helyes. De mondd meg neki, hogy éjfél
23 után egy óráig megcsinálja ám!
24 Mekegő h.: Azt mondta, amint megkapja a pénzt: indul.

- 1 Lasca: Jól van, fizesd ki. És ne telefonálj ide
2 többet.
(REÁLIS HANGTÉR)
- 3 Gábor: Ma őjjel tehát három háznak kell kigyűl-
4 ladni. Te: a 12-es szám alatt Molnár
5 Tihamér lakik!
- 6 Jani: Amint meghallottam, hogy Zavarkó a város-
7 ban van, tudtam, hogy megint nagy disznó-
8 ság lesz....Valamit tenni kellene....
- 9 Gábor: Kellene, de mit? Azt mondtad, hogy majd
10 szépen elirányítjuk a dolgokat. Tihamér
11 nagyapja meg majd bent ég a házban.
12 (KIS SZÜNET) Most már azt is értem,
13 miért hozták magukkal Tihamért!
- 14 Jani: Ne pofázz már annyit, a fene egyen meg!
(ISMÉT SZINTE MAGÁBAN BESZÉL)
- 15 Tihamérék háza a tizenkettes. (GÁBORHOZ)
- 16 Kié a tizennégyes meg a tizenhetes?
- 17 Gábor: A tizennégyes a Pózáé...a tizenhe-
18 tes, velük szemben pedig, a Radulaskié.
19 Fel kellene hívni a rendőrséget. Hadd
20 csukják le ezt az egész mocskos bandát.
(RÖVID SZÜNET)
- 21 Jani: Megvan!
- 22 Gábor: Mit ordítasz? Mi van még?

1 Jani: A Seriff! Ő nem fél Zavarkó Pepitől! Ide
2 figyelj: Amióta Zavarkó Pepi lebuktatta a
3 Seriffet, a Seriff azóta várja, hogy vissz-
4 szafizesse neki a kölcsönt. Meg kell ta-
5 lálni. A Seriffet kell a Zavarkó Pepire
6 uszítani.
7 Gábor: Honnan kerítéd elő ilyenkor a Seriffet?
8 Jani: Holtbiztos, hogy a Balkánban van. Mindig
9 ott szokott lenni. Az is holtbiztos,
10 hogy tökrészeg és nem is sejti, hogy Za-
11 varkó Pepi a városban van.
12 Gábor: Hát nem bánom...Menjünk, keressük meg.
13 Jani: Nem mehetünk mind a ketten.
14 Gabi: Azt akarod, hogy egyedül menjek?
15 Jani: Ne nyavalyogj már megint! Persze, hogy
16 egyedül. Figyelj ide: a Seriffet biztos
17 ott találod a Balkánban. Ne ijedj meg tőle,
18 ha részeg is. Senkit sem bánt, ha őt nem
19 bántják. Megmondod neki, hogy Zavarkó
20 Pepi most még a Pelva-kocsmában van,
21 meg azt is megmondhatod, hogy az a szemét-
22 láda mire készül. Menj, de vigyázz, nehogy m
23 meglásson valaki, amikor kiugrasz az ab-
24 lakon. No, sipirc!

(A VÁLASZTÓZENE KOCSMAZAJBA MEGY ÁT)

- 1 Pincér: 2 - Te kit keresel, fiam?
- 2 Gábor: A Se...Seriffet....
- 3 Pincér: 2 - A Seriffet? Mit akarsz a Seriffel?
- 4 Gábor: Öö...Üzenetet hoztam neki. Fontos. És na-
5 gyon sürgős.
- 6 Pincér: 2 - Nem hiszem, hogy sikerül átadnod. Kint
7 alszik az udvaron. Tökrészeg.
- 8 Gábor: Köszönöm szépen. Én mégis megpróbálom.
- 9 Gábor: (ZENEFUTAM)
(~~UDVARON~~)
(RÁZZA A SERIFFET) Seriff..... Seriff ...
10 Seriff.....
- 11 Seriff: (DÜNNYÖGVE) Hé...mit csinálsz?
- 12 Gábor: Seriff....Ábredjen....keljen fel.....
- 13 Seriff: Mi.....ki....vagy....te?
- 14 Gábor: Ez most nem fontos! Az a fontos, hogy
15 Zavarkó Pepi a városban van.....
- 16 Seriff: Za....(KIJÓZANODVA) Micsoda?!
- 17 Gábor: Zavarkó Pepi a városban van....Ha siet,
18 még ott érheti a Pelva-kocsmájában.
- 19 Seriff: Ez biztos?
- 20 Gábor: Biztos.
- 21 Seriff: Szóval, mégiscsak eljött....
- 22 Gábor: Ma éjjel fel akar gyújtani három házat
23Előre fizettek neki, hogy gyújtsa fel...
24 Seriff: Értem. ~~Nála is van a pénz?~~ Azt mondod?

- 1 Sheriff: És a Pelva kocsmájában ül?
- 2 Gábor: Igen. De siessen, mert nem biztos, hogy
3 sokáig ottmarad.
- 4 Sheriff: Ne félj, fiam...Elkapom én őt...Most
5 aztán el. Mindenesetre köszönöm, hogy
6 szóltál. (ELROHANÁS KÖZBEN) Légy nyugodt,
7 elkapom! (IDŐMŰLÁST ÉRZÉKELTETŐ ZENE)
(A TELEFONKÖZPONTBAN)
- 8 Gábor: (LIHEGVÉ) Itt vagyok. Van valami új zrí?
- 9 Jani: Végre! Már azt hittem sosem érsz vissza.
- 10 Gábor: Futottam oda-vissza.
- 11 Jani: Mondd gyorsan, mi történt?
- 12 Gábor: (MÉG MINDIG LIHEGVÉ) Mindjárt, csak kifúj^{om}
13 magam.
- 14 Jani: (IDEGESEN) Rendben van minden? Legalább
15 azt nyögd ki, hogy rendben van-e minden?
- 16 Gábor: Rendben. Minden rendben van.
- 17 Jani: Mesöld már el, mi történt, hogy történt.
18 Mesöldj már, a fene egyen meg!
- 19 Gábor: A Sheriff elkapta azt a szemétládát.
- 20 Jani: Igazán? Elkapta?
- 21 Gábor: El bizony. Láttam, amikor elkapta!
22 Követtem a Pelváig. Én nem mentem be
23 vele, csak az ajtóig, de láttam! Zavarkó
24 Pepi egy elég magas, bajszos és fekete

1 Gábor:

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

szemüveget visel és egy sarokasztalnál ült. Amikor a Seriff már ott állt előtte, Zavarkó csak akkor vette észre. Felugrott, de a Seriff a vállára tette a kezét és visszanyomta a székre. Csak addig maradtam ott, míg az a szemétláda minden zsebéből kiszedte a pénzét, még az órazsebéből is, és átadta a Seriffnek. Aztán mind a ketten indultak kifelé... én meg rohantam ide...Te meg pofázol, hogy soká maradtam.

12 Jani:

13

14

15

16

17

(VÁLLVEREGETŐN) Nagyon jól megcsináltad.

Nem is gondoltam, hogy ilyen jól meg fogod csinálni. Látod milyen szépen irányítjuk mi a dolgokat? Még azt a szemétláda Pepit is elintéztük. Ez eddig még senkinck sen sikerült.

18 Gábor:

19

A sötétpofájút megüti a guta, ha megtudja, hogy mi történt Zavarkó Pepivel.

20 Jani:

21

22

23

Nem hiszem, hogy ezek után sokat fog ug-rálni. Ha megtudja, hogy nem sikerült a disznósága, behúzza a farkát, majd meglátod.

24 Gábor:

Nem hiszek én abban a sötét képü Laczában.

- 1 Gábor: Félek, hogy nem hagyja annyiban a dolgokat.
- 2 Jani: Behúzza a farkát, majd meglátod.
- 3 Jani: De azért itt maradunk még, hogy vigyázzunk
- 4 a telefonra. Ma éjjel mi fogjuk irányítani
- 5 a dolgokat és nem lesz semmi baj.
- 6 Gábor: Eddig is mi irányítottuk.
- 7 Jani: Helyes. Kár, hogy a városban nincs min-
- 8 denkinek telefonja. És kár, hogy nem tele-
- 9 fonálgatnak éjjel összevissza az emberek.
- 10 Mi mindenkinek eligazítanánk a dolgát.
- 11 Hm....Az a szemétláda! Tűzijátékot akart
- 12 rendezni!
- 13 Gábor: Nem ógnak a házak! És nem is fognak.
- 14 Jani: Hogy is óghetnének, amikor mi mindent el-
- 15 intézünk. Holnap elmegyek Tihamérhoz. Sze-
- 16 mébe fogok röhögni annak a feketepofájú
- 17 Laczának.
- 18 Gábor: Helyes! Elmegyünk és a pofájába röhögünk.
- 19 Jani: Azt hiszem, a sötétkép^l már furcsállja,
- 20 hogy még mindig nem szirénáznak a tűz-
- 21 oltók.
- 22 Gábor: Kár, hogy megtiltotta annak a mekegő
- 23 haverjának, hogy még egyszer föl^lhívja.
- (AUTOMATA HANG) Villog!....Jani, villog!...
- 24 Jani: (SZISZEGVE) Ne ordíts! Nem vagyok vak, én

- 1 Jani: is látom. Tedd föl a hallgatót.
(TELEFONBESZÉLGETÉS)
- 2 Pincér: (ÉREZHEKÖZÖN ILLUMINÁLT ÁLLAPOTBAN VAN)
3 Ne...ne idegeskedjen...mondtam már,
4 hogy elküldtem érte...Tessék, már itt
5 is van. (LACZÁHOZ, BOCSÁNATKÉRŐEN) Én
6 mondtam az úrnak.
- 7 Lacza: Rendszerben van. Köszönöm. Halló, itt Lacza...
- 8 Mekegő h.: Ne haragudj, hogy ismét....
- 9 Lacza: Te?Mi van már megint? Mi az isten-
10 nyilat csinál az a barom Pepi?!.....
- 11 Mekegő h.: Semmit. Nagy baj van!
- 12 Lacza: (FELÜVÖLT) Mondd már, hogy mi van, te
13 állat!
- (A KÉT GYEREK KUNCOG)
- 14 Mekegő h.: Most volt nálam a Pepi. Teljesen ki volt
15 borulva.... Azt hittem rögtön megöl.
16 (PICI SZÜNNET) A Seriff elszedte tőle az
17 egész pénzt.
- 18 Lacza: Kicsoda? Mit csinált?
- 19 Mekegő h.: A Seriff!.....Elszedte....
- 20 Lacza: Ez nem lehet igaz! Egyáltalán, hogy kerül
21 ide a Seriff?
- 22 Mekegő h.: Nem tudom. Pepi sem tudja. Azt mondja,
23 biztosan mi fecsegtük ki a dolgot, mert
24 a Seriff mindent tud. És ha már a Seriff

1 Mekegő h.:

2

3

4

5

6 Lacza:

7

8 Mekegő h.:

9

10

11

12 Lacza:

13

14

15 Mekegő h.:

16

17 Lacza:

18

19

20

21

22 Mekegő h.:

23 Jani:

24

tudja.....akkor már a fél világ tudja...

Kénytelen volt minden pénzét Seriffnek

adni, csak hogy befogja a száját és meg-

szabaduljon tőle. Nem maradt egy vasa sem.

És nem lesz tűzijáték.

(NAGYON DÜHÖS) Hazudik a gazember... Át

akar verni bennünket.

Nem! Nem hazudik. Tényleg teljesen ki volt

borulva. Azt mondta, legszívesebben meg-

ölné mindannyiunkat. Kis híján lebukott,

azért mert nem tudjuk befogni a szánkat.

(SZÜNET)

(MEGSZEPPENVE) Nem értem. Most aztán

végképp nem értem. Kinek járhatott el a

szája?

Én nem fecsegetem. Én biztos nem fecsegetem.

Esküszöm!

Nehéz ügy. Nagyon nehéz ügy! De azért

lehet, hogy felhívlak még. Majd meglátom.

Ha hajnalig nem hívlak, akkor felejtse el

az egészet. De azért lehet, hogy fel-

hívlak még. Szervusz.

Szervusz. (LETESZI A KAGYLÓT)

(REÁLIS HANGTÉR)

(UTÁNOZZA A MEKEGŐ SZÖVEGÉT) ! Lehet,

hogy felhívlak még...lehet hogy felhívlak

- 1 Jani: még... "Ez a sötét képü[!] Lacza nem fér
2 a bőröbe.
- 3 Gábor: Nem. Nem fér a bőröbe. Ez képes lesz még
4 kiagyalni valamit ma éjszaka.
- 5 Jani: (DÜHÖSEN) Mit agyalhat még ki? Mit agyal-
6 hatnak még ki ezek a szemétládák? Most
7 már tudják, hogy mások is tudnak a gyűj-
8 togatásról. Mit agyalhatnak még ki?
- 9 Gábor: Akármit agyalnak is ki - lebuknak. Minden-
10 esetre jó lesz odafigyelni a telefonra.
- 11 Jani: Persze hogy odafigyelünk. Hidegre tesz-
12 szük mi ezeket. (SZÜNET) Sokért nem ad-
13 nám, ha most láthatnám, mit csinál a
14 sötétképü[!]. (MEGFONTOLTAN) Beszélni kell
15 Tihamórral.
- 16 Gábor: Tihamórral! Miért éppen vele akrsz beszél-
17 ni?
- 18 Jani: Mert mással nem beszélhetek. És tudni
19 akarom, mit csinál most az a sötét képü[!]
20 mostohaapja.
- 21 Gábor: Fel akarod hívni telefonon?
22 Jani: Igen, és megmondom neki, hogy jöjjön le
23 ide hozzánk!
- 24 Gábor: Nem lesz ez túl veszélyes?

- 1 Jani: Szerinted, amit eddig csináltunk az nem
2 volt veszélyes?
- 3 Gábor: Ez is igaz. Próbáld föl^{hívni}.
- Jani: (TÁRCSÁZ)
- 4 Pincér: (ITTASAN) Halló....
- 5 Jani: Kérem szépen, hívja a telefonhoz Molnár
6 Tihamért,
- 7 Pincér: Fogalman sincs, ki az a Molnár Tihamér.
- 8 Jani: Szemüveges, szőke fiú. A Lacza úr mostoha—
9 fia.
- 10 Pincér: Lacza ur... Már megint Lacza ur?!
- 11 Jani: Nem Lacza ur kell, hanem Lacza ur mostoha-
12 fia. Egy szőke, szemüveges gyerek.
- 13 Molnár Tihamér.
- 14 Pincér: Itt alszik mellettem a fotelban egy szőke,
15 szemüveges fiú.
- 16 Jani: Biztos ő az, egész biztosan ő az. Legyen
17 szíves, ébressze fel. (GÁBORHOZ HALKAN)
- 18 Láttál már ilyen lükét?: Most annyit zabál-
19 hatna amennyi belefér, ő meg alszik.
- 20 Kősz hülye!
- 21 Tihamér: (ÁLMOS HANGON) Halló, Molnár Tihamér
22 vagyok... Tessék....
- 23 Jani: Ébredj már fel, te hülye. Hogy lehet
24 egy ilyen fogadáson aludni?!

- 1 Tihamér: (SÍRÓSAN SZÓLVA) Most aludtam el...Ki
2 beszél?
- 3 Jani: Margith Jani. Ébredj már fel, te nyava-
4 lyás!
- 5 Tihamér: (MINT ELŐBB) Margith Jani?
- 6 Jani: Igen. Felébredtél már?
- 7 Tihamér: Felébredtem. Mit akarsz? Honnan telefonálsz?
- 8 Jani: Beszólni akarok veled. Kijöhetsz arról a
9 francos fogadásról úgy, hogy senki se ve-
10 gyen észre?
- 11 Tihamér: Miért kell kimennem? És egyáltalán. ...
- 12 Jani: Ne pofázz már annyit! Ki tudsz jönni?
13 Nagyon fontos. Nagyon! Érted?
- 14 Tihamér: Hova menjek ki?
- 15 Jani: Gyere le az utcára. Jász majd vár rád a
16 színház oldalán.
- 17 Tihamér: Jász? Mit csinál Jász a színháznál?
- 18 Jani: Ne nyavalyogj már, a fene egyen meg! Csi-
19 náld úgy, ahogy mondtam. Nagyon fontos!
- 20 Tihamér: Biztos, hogy te vagy a Margith Jani?
- 21 Jani: Ó, te...Tihamér, én szétverem a fejedet.
- 22 Tihamér: Jól van no, ne kiabálj. (MINTHA EDDIG NEM
23 IS HALLOTTA VONA) Hova akarsz, hogy men-
24 jek?

- 1 Jani: (FOJTOTT DÚHHEL, TAGOLTAN) Gyere le a
2 színház elé, te ökör!
- 3 Tihamér: Jó. Akkor lemegyek a színház elé.
- 4 Jani: (MEGKÖNNYEBBÜLVE) Na végre! Hanem figyelj
5 csak ide: mióta alszol?
- 6 Tihamér: Éppen most aludtam el. Lacza vezetett
7 ide az irodába, hogy aludjak egy kicsit.
8 Jani: Mit csinál most a sötét képü^{!!}?
- 9 Tihamér: Nem tudom. Most nem látom.
- 10 Jani: Eredj, nézd meg. És utána rögtön gyere
11 le.
- (REÁLIS HANGTÉR)
- 12 Jani: (GÁBORHOZ) Tisztára hülye ez a Tihamér.
13 Nem elég, hogy elalszik egy ilyen fuga-
14 dáson, de még azt sem tudja megérteni,
15 hogy le kell jönnie az utcára. És fo-
16 gadni merek, hogy^a ruháját is leette.
17 Kár, hogy ilyen hülye. Különben nagyon
18 rendes gyerekek.
- 19 Gábor: Persze hogy rendes. Megmondjuk neki,
20 mit akart ma éjjel csinálni a tötét
21 képü^{!!} mostohaapja?
- 22 Jani: Dehogyan mondjuk meg. Hetekig bögné, ha
23 megtudná. Jobb ha nem tud semmit a dolog-
24 ról. Most menj le és várd meg. Ne sokat

- 1 Jani: dumálj vele, hanem kapd el a nyakát és
2 cipeld ide. Bíz csak rám.
- 3 Gábor: (SZISZEGVE) Tihamér, ide gyere. Erre,
4 te...ne arra!..... Ugy ... add a kezéd
5 és gyere be gyorsan. (NYÖGÉS, ERŐLKÖDÉS,
AHOGYAN GÁBOR TIHAMÉRT BECIBÁLJA AZ
ABLAKON)
- 6 Végre sikerült! Hát esküszöm, egy zsák
7 krumplit könnyebben behúztam volna az ab-
8 lakon, ^{nyakát} ~~tőged.~~
- 9 Tihamér: (Ő IS LIHEG) Mért vagy te itt? És mért
10 kellett nekem egyáltalán ide bemászni?
11 akartok velem? Hol van Margith Jani?
- 12 Gábor: Mindjárt meglátod. Ne mozogj! Gyorsabban.....
13 És ne menj neki mindennek. (PERSZE, TIHA-
14 MÉR MINDENNEK NEKIMEGY) (SZISZEGVE) Ne
dübörögj, te örült!
(TELEFONHANG, AMELYET JANI KIHALLGAT)
- 15 Mérnök: (A BESZÉLGETÉS MÁR TART)....mondom, ma
16 délután vittem be....erős fájdalmi vol-
17 tak. Kell, hogy emlékezzen rá.
- 18 Ápoló: (UNOTTAN) Sajnálom, nem emlékszem.
- 19 Mérnök: De kérem, még ha nem is emlékszik rá,
20 nézze meg, hogy mi van vele. Maga ott
21 van, igazán nem nehéz....
- 22 Ápoló: Egyáltalán nem nehéz, és meg is fogom
23 nézni az asszonykát, hiszen ez a dolgom,

- 1 Ápoló: de értse meg, hogy információt nem adunk
2 reggel hét óráig. Hívjon fel bennünket
3 reggel hét óra után.
4 Mórnök: De, kérem, engem most is érdekel, hogy mi
5 van a feleségemmel....
(CSEND)
6 Hát jó. Csak még arra kérem, értesítse-
7 nek, ha valami baj lenne. Kérem, írja fel
8 mégis a telefonszámomat: 22-412
9 Ápoló: Eszem ágában nincs felírni, s azt is meg
10 mondtam már, hogy reggel hét óra előtt
11 semminemű információt nem adunk....
(A HANG KIUSZIK)
(REÁLIS HANGTÉR A TELEFONKÖZPÖNTBEN)
12 Jani: Hű, az anyját!
13 Tihamér: (HALKAN) Szervusz, Jani.
14 Jani: (MEGLÁTJA TIHAMÉRT) Te Úristen, hogy né-
15 zel ki! Hason csuszva jöttél ide a dísz-
16 teremből?
17 Tihamér: (BAMBÁN) Hol vagyunk most egyáltalán?
18 Gábor: A postán. Pontosan a díszterem alatt.
19 Tihamér: Mit csináltok ti itt a postán? Éjszaka!
20 Gábor: (EGYSZERŰEN) Ki akartuk rabolni a kasszát.
21 Tihamér: Micsoda? Kiraboltátok a.....
22 Gábor: Ne kiabálj! Csak szerettük volna, de nem
23 sikerült.

- 1 Tihamér: Mért hívtatok ide? Miért akartok engem
2 is bajba keverni?
- 3 Jani: Ne nyavalyogj. Beszélni akarunk veled.
4 Tudnunk kell, mi történik ott fent, a
5 fogadáson?
- 6 Tihamér: Semmit....semmit sem értek.
- 7 Jani: Nem is kell. Legalább telezabáltad magad?
- 8 Tihamér: Nem. Nem bírtam sokat enni....Akkora ott
9 a tolongás....
- 10 Jani: Hülye! Csak engem vinnének el egy ilyen
11 fogadásra! De hagyjuk! Azt mondd el rö-
12 viden, mi történik a fogadáson. Mit csi-
13 nál a mostohaapád? Iszik mint a többi?
- 14 Tihamér: Nem. Azt hiszem csak egy pohár bort ivott
15 egész este. És nagyon ideges. Az anyám is
16 ideges. De az istennek sem akarnak haza-
17 menni, pedig én majd meghalok az álmos-
18 ságtól.
- 19 Gábor: Azt meghiszem, hogy nem akarnak haza-
20 menni!
- 21 Jani: (RÁSZÓL GABIRA) Fogd be a szád! Mit csi-
22 nált a sötétképű? Most, mielőtt lejöttél?
- 23 Tihamér: A kövér Radulaskival beszélgetett. Illet-
24 ve nem is beszélgettek, csak ültek

- 1 Tihamér: egymással szemben. Nagyon rosszkedvűek, és
2 sápadtak voltak.
- 3 Jani: (TÖPRENGVE) És még mindig nem iszik....
- 4 Tihamér: KICSODA?
- 5 Jani: Az a sötétképű^{!!} disznó.
- 6 Tihamér: Mondtam már, hogy egy pohárral ivott.
7 De miért érdekel téged, hogy iszik-e vagy
8 sem?
- 9 Jani: Csak úgy. (FÉLHANGON) Az nagy baj, hogy
10 nem iszik.
- 11 Tihamér: Miért baj?
- 12 Jani: Azért, mert akkor biztosan disznóságokon
13 töri a fejét. A többiek isznak?
- 14 Tihamér: Isznak. Igen, azt hiszem, isznak.
- 15 Jani: És milyen a hangulat?
- 16 Tihamér: Hát, nem a legjobb. Néhányan énekelnek,^{set}
17 meg nevetgélnek ugyan, de azért többnyire
18 rosszkedvűek^{!!} az emberek.
- 19 Jani: Ez is baj. (DÜNNYÖGVE FILOZOFÁL) Nem jó,
20 ha az emberek rosszkedvűek^{!!}. Ilyenkor min-
21 dig disznóságokon törik a fejüket. Jó-
22 kedvűeknek^{!!} kellene lenniük. Meg kellene
23 őket tanítani, hogyan legyenek jókedvűek^{!!},
24 akkor megfeledkeznének a disznóságokról.

- 1 Gábor: Mit akarsz csinálni?
- 2 Jani: Majd kigondolok valamit. Ki kell gondolnom
3 valamit, amivel felrázzuk ezeket a hülyé-
4 ket. Főleg a sötétképű Laczát. Nem hagyhat-
5 juk, hogy csak üldögéljen és disznóságokon
6 törje a fejét. A nyakkendős Markulik mit
7 csinál? ~~O sötétképű~~ rosszkedvű ~~is?~~ ^{is?}
- 8 Tihamér: Nem. Ő nagyon jókedvű. Vicceket mesél, meg
9 énekel. Szakállt is ragasztott magának,
10 és ijesztgeti az asszonyokat....
- 11 Jani: (MOHÓN A SZAVÁBA VÁG) Szakállt ragasztott?
- 12 Tihamér: (NÉMI CSODÁLKOZÁSSAL) Igen. Hosszú, feke-
13 te szakállt.
- 14 Jani: Állj! Egy szót se tovább! (PICI SZÜNET)
- 15 Tihamér: Mi abban a pláne....
- 16 Gábor: Fogd be a szád. Látod, hogy gondolkodik.
- 17 Jani: Nincs semmi vész! Mindjárt rendet terem-
18 tünk mi ezen a szemétdombon.
- 19 Gábor: Igen. Rendet fogunk teremteni ezen a sze-
20 métdombon.
- 21 Tihamér: Semmit sem értek. És most már szeretnék
22 elmenni innen.
- 23 Gábor: Maradj a fenekeden!
- 24 Jani: Lesz itt mindjárt olyan rumli, amilyent

1 Jani: még nem látott a világ! Csuda jó kedve
2 lesz mindenkinek. Még a sötétképű Laczának
3 is. És mindenki megfélemedezik majd a disz-
4 nóságokról.

5 Tihamér: Engem hagyjatok ki ebből az egészből. Én
6 nem akarok tudni semmiről...Vezessetek ki
7 innen. Haza akarok menni.

8 Jani: Nem is fogsz tudni semmiről, dehát a ba-
9 rátunki vagy, nem igaz?

10 Tihamér: Az igaz....de...

11 Gábor: Segítened kell nekünk, hogy megakadályoz-
12 zunk minden disznóságot, és rendet terem-
13 sünk ezen a szemétdombon.

14 Jani: Nagyon helyes. Az egész társaságot beöltöz-
15 tetjük az Égig érő fa jelmezeibe....

16 Tihamér: Amiben te voltál a király, Fenyvesi Ma-
17 rika meg a...

18 Jani: Ne dumálj már annyit. Persze, hogy abba.
19 Tihamér: De ezek a ruhák gyarekekre készültek!

20 Jani: Na ós? Ez a legkevesebb. Nem is baj, ha
21 ~~cs~~sszul áll rajtuk, még az sem baj, ha
22 egyik-másik ruha széthasad. Figyeljetek
23 ide. Átmentek a raktárba, vagy ha úgy
24 jobban tetszik, a színház ruhatárába.

1 Tihamér:

De hát...

2 Jani:

Tudod, hogy itt van mellettünk! Gáborral
3 már arra is rájöttünk, hogy nyitva van
4 az ajtó... Tehát kiválasztotok néhány mu-
5 tatós ruhát, egy-két csákót, álarcot,
6 kardot, szakállt... szóval mindenből
7 valamit és te, Tihamér, mindezt felviszed
8 a díszterembe. (NYOMATÉKOSAN) Az egész
9 csomagot megmutatod a Nyakkendőös Marku-
10 liknak és még néhány részegebb vendégnek
11 és megmondod nekik, hogy még egy egész
12 rakás ilyesmi van a színház raktárában.
13 A többit már rájuk bízjuk. Megértettétek?
14 Te is, Tihamér?

15 Tihamér:

Meg.

16 Jani:

Rólunk egy szót sem. Senkinek! Világos?

17

Indulás.

(BEUSZÓ ZENE, AMELY IASSAN BELEŐLELKEZIK
A TÖMEG MORAJÁBA, AMELY A DÍSZTEREMBŐL
HALLIK ÁT. MINDEZ EGY KIS IDEIG TARTJA
MAGÁT, MAJD KIUSZIK. RÖVIDKE SZÜNET UTÁN
GÁBOR VISSZA)

18 Gábor:

Mit gondolsz, ráharapnak Tihamér dumájá-
19 ra és felmaskarázzák magukat az Égig
20 érő fa....

21 Jani:

Hallgass csak....

(A FANTÁZIA)

(A RUHATÁRBAN)

(A RUHATÁRBA MOST ÉRTEK LE A FOGADÁSRÓL
A VENDÉGEK, AKIK "FELÜLTÉK" TIHAMÉR
DUMÁJÁNAK)

- 1 Férfi: Koronát! Nekem is egy koronát!
2 Férfi: Jó lesz neked bohócsapka is.
3 Nő: Nézzétek, milyen jól áll Lévainak a bo-
4 hócsapka!
5 Férfi: Miért nincs több királyi korona?
6 Férfi: Ki vette el a kardomat?!
7 Nő: Emeljetek fel....
8 Nő: A szárnyak az enyémeek, én találtam meg
9 őket...
10 Férfi: Minek neked két kard is?
11 Nő: Már csak ez a fekete ruha van?

(EZ A KÁOSZ KIVONUL A HANGTÉRBŐL, HOGY
FENN A TEREMBEN SZINTE A DUHAJKODÁSIG ERŐS
KÖDJÉK A RICSAJ, A HANGULAT: A LÁRMA)

(TELEFONKÖZPONTBAN)

- 12 Jani: Azt hiszem, ekkora rumlira fel fog ébred-
13 ni az egész város.
14 Gábor: Kár, hogy az egész várost nem lehet be-
15 öltöztetni az Égig érő fa jelmezeibe.
16 Akkor legalább egy éjszaka nem csinál-
17 nának semmi disznóságot. (HIRTELEN)

- 1 Jani: Te, ez nem is olyan rossz ötlet! Beöltöz-
- 2 tetni őket...ha nem is az Égig érő fa
- 3 jelmezeibe. Miért nem próbálnánk meg?
- 4 Gábor: Mit?
- 5 Jani: Az egész várost...beszervezni ebbe a
- 6 rumliba!
- 7 Gábor: Neem...Azért ez már még sem megy...Az
- 8 egész várost úgy sem tudnánk...
- 9 Jani: Mi az, hogy nem! Miért nem? Bíz csak
- 10 rám! Feltelefonálunk mindenkit, akinek
- 11 csak van telefonja. Ülj ide és tedd a
- 12 fejedre a hallgatót.
- 13 Gábor: Már is villog!

(TELEFON HANGOK)

- 14 Hang: Halló! Andrasics lakás?
- 15 Andrasics: Mi az, öregfiú, te sem tudsz aludni? Mi
- 16 is már legalább egy órája azon tanakodunk
- 17 Annival, hogy fel kellene öltözni, be-
- 18 menni és velük együtt mulatni. Aludni
- 19 úgysem lehet.
- 20 Hang: Csak úgy egyszerűen beállítani?
- 21 Andrasics: Miért ne?
- 22 Hang: Hát...ha gondolod?
- 23 Andrasics: Úgy is lármázni fognak egész éjjel..
- 24 Hang: Biztosan. No, menjünk?

- 1 Andrasics: Te mit gondolsz?
2 HangI Hát nem is tudom....
3 Andrasics: Menjünk. Félóra múlva beszélünk értetek.
4 Hang: Hát jó. Várunk benneteket. Szervusz.
5 Andrasics: Szervusz.

(REÁLIS HANGTÉR A TELEFONKÖZPONTBAN)

- 6 Jani: Na, mit mondtam? Na, mit?
7 Gábor: Úgy látszik, igazad volt.
8 Jani: Hogy is hívják azt a kis hülyét? A Mar-
9 kulik titkárát?
10 Gábor: Kurjacskira gondolsz?
11 Jani: Arra...arra. Hát az ő nevében hívok majd
12 fel mindenkit. Aztán....(FELKIÁLT) Hogy
13 ez eddig nem jutott eszembe! Felhívok minden
14 minden kocsmát is!
15 Gábor: És kit kórsz a telefonhoz?
16 Jani: Hát....egy jó spicces vendéget. Azt aztán
17 az egész branccsal együtt meghívom a tit-
18 kár nevében....Jó. Majd elváltoztatom a
19 hangom és megkezdem a bulirendezést.

(MIUTÁN A TELEFONAUTOMATA JELLEGZETES
HANGJA BEERŐSÖDIK ÉS TÁRCSÁZOTT, A LE-
HETŐSÉGIG MEGVÁLTÓZTATOTT HANGON)

- 20 Halló.....itt....ö....ö.... Andrasics lakás?

(TELEFONBESZÉLGETÉS)

- 1 Andrasics: Ó, megint te vagy, öreg fiú?
- 2 Jani: Nem.....Ittö.....itt Markulik elv-
- 3 társ titkára.....izé),titkárának a.....meg-
- 4 bízásából beszélek.....Kurjacski.....Izé.....
- 5 Maguk itt laknak a községháza közelében....
- 6 ha nem tévedek....
- 7 Andrasics: Igen
- 8 Jani: Akkor biztosan hallják ezt a lármát a
- 9 fogadásról....
- 10 Andrasics: Hát....he-he-he.....ide hallatszik....
- 11 Jani: Biztosan nem is tudnak aludni.... Csatlá-
- 12 kozzanak hozzánk!
- 13 Andrasics: Hát ami azt illeti...Az imént telefonált
- 14 egyik barátunk....
- 15 Jani: Hívja őt is....Hívják meg minden barát-
- 16 jukat....meg az ismerőseiket....
- 17 Andrasics: Hát jó. Akkor majd : szólunk minden is-
- 18 merősünknek is. Jó?
- 19 Jani: Persze. Persze! És.....izé...Ha van otthon....
- 20 esetleg....valamilyen jelmezük...Akár egy
- 21 papírcsákó.....
- 22 Andrassics: Jelmez? Papírcsákó? Hát....biztosan talál-
- 23 lunk valamit....
- 24 Jani: Akkor csak siessenek és jó mulatást

1 Jani: kívánunk. (LETESZI A KAGYLÓT) No, most
2 a kocsmák. Aha, itt a telefonkönyv....b....
3 b....b....Balkán! (TÁRCSÁZ) Halló!
4 Balkán vendéglő?

(AZ ALÁBBI JELENET TELEFONÁLÁS)

5 Vendég: (IGEN ILLUMINÁLT) Igen.
6 Jani: Kérek egy vendéget a telefonhoz.
7 Vendég: Én véletlenül vendég vagyok. A pincért
8 már legalább félórája nem láttam....
9 Milyen vendéget parancsol, uram? Részeget,
10 vagy kevésbé részeget? (RÖHÖG) Én nem
11 felelek meg?
12 Jani: De megfelel. Ide figyeljen! Markulik
13 elvtárs fogadást tart....
14 Vendég: Halljuk. Idáig hallatszik a....
15 Jani: Kérem, jöjjenek át hozzánk valamennyien
16 a Balkánból. Rengeteg étel és ital van,
17 és teljesen ingyen. Mindenkit szívesen
18 lát Markul....
19 Vendég: Ez komoly?
20 Jani: Igen.
21 Vendég: És ingyen pia van?
22 Jani: Persze.
23 Vendég: Megyünk!!! Szóljunk be a Pelvába is?
24 Meg a haveroknak, roknak is?

- 1 Jani: Hívjanak mindenkit. És ha összétudnának
2 szedni valamilyen jelmezeket, csákókat,
3 fura....
4 Vendég: El van intézve. Megyünk! Viszlát!
- (REÁLIS HANGTÉR)
- 5 Gábor: (RÉMÜLTEN) **HAIKAN HADARVA**, JANIHOZ)
6 Jaj! Jani! Itt va...Ott van.....A másik .
7 teremben.....Za...Za.....Zavarkó Pe....
8 pi.... Nyi....nyi....togat....gatja.....
9 a....kasszát....
10 Jani: (NEM VESZI KOMOLYAN) Légy szíves és ne
11 hülyéskedj, jó?
12 Gábor: (Halkabban) Te! Színigazat mondok!
13 Ott van. E_mlékszel? A feketeképu¹¹ azzal
14 vált el attól a mekegő pasastól, hogy....
15 "Lehet, hogy még egyszer felhívlak".
16 Biztosan nem akarta megmondani, hogy Za-
17 varkó még valamire készül....
18 Jani: Mondd, te belehülyültél ebbe az izébe?
19 Gábor: Hát nem érted? Nem érted? Zavarkó Pepi
20 a szomszéd teremben a kasszát nyitogatja!
21 Jani: (MOST FOGJA IGAZÁN FEL A HELYZETET)
22 Hű az anyja....(SUTTOGVA) Hova tettem
23 a bicskámát? Megvan!
(A POSTATEREMBEN)

(A POSTATEREM AJTAJÁNAK ZÁRÁBA LEPLEZÉS NÉLKÜL, KINTRŐL BEDUGJÁK A KULCSOT. A ZÁRKATTAN, A POSTA BEJÁRATI AJTAJA KINYÍLIK-VILLANYKAPCSOLÓ HANGJA)

- 1 Sheriff: (A BEJÁRATI AJTÓBÓL, JÓ HANGOSAN) Emeld
2 csak a kacsód jó magasba, Zavarkó Pepi!
3 Ezek a bácsik itt mellettem rendőrök,
4 tudod? Most még, látod, nyugodtak, de ha
5 marhászkodni kezdesz, kilyukaszthatják a
6 szép csíkos öltönyödet. No, emeld csak még
7 egy kicsit magasabbra a kezed, úgy jobban
8 szeretik. Ugy. Látod, okos vagy te, ha
9 muszáj. Most pedig ez a rendőr bácsi szép
10 peracet tesz a kacsódra. (KATTAN A BILLINGS)
11 Zavarkó Pepi: Részeg disznó! Átkozott részeg disznó!
12 Sheriff: Bizony, bizony. Egyszer olyan részeg voltam,
13 hogy elaludtam egy égő ház tövében!
14 Emlékszel még?
15 Zavarkó Pepi: Dögölj meg!
16 Sheriff: Nyugodt lelkiismerettel akarok megdögleni.
17 Azzal a tudattal akarok megdögleni, hogy
18 senkinek sem maradtam adósa... Azt hiszem,
19 kisasszony, hogy ennek az úriembernek nem
20 volt elég ideje a kassza kinyitásához,
21 de talán mégis megnézhetné, ki volt-e

- 1 Seriff: nyitva....(SZÜNET)
- 2 Kisasszony: Nem nyitotta ki. Úgy látszik, nem volt ideje. Mehetünk?
- 3
- 4 Seriff: Rőszemről?.....
(TÁVOLODÓ LÉPTEK, VILLANYKAPCSOLÓ.
AJTÓZÁRÁS) (KIS SZÜNET)
- (A TELEFONKÖZPONTBAN)
- 5 Jani: Ugye mondtam, hogy rendes ember ez a .
- 6 Seriff? Úgy látszik egész éjjel követte
- 7 Zavarkó Pepit.
- 8 Gábor: Neked volt igazad.
- 9 Jani: Mint mindig!
- 10 Gábor: Te, én bediliztem volna, ha nem jönnek a
- 11 rendőrök és Zavarkó felfédező bennünket.
- 12 Mit gondolsz ha bejött volna....
- 13 Jani: Volna...volna...volna. Húzd már fel
- 14 a redőnyt. Hadd lássuk, itt vannak-e
- 15 már?
- 16 Gábor: Kik?
- 17 Jani: Hát a vendégek.
(REDŐNY-HUZÁS)
- 18 Gábor: Jó! (BOLDOGAN) Az utcán...Nézd!
- 19 És jön a tűzoltózenekar is! Mennyi ember,
- 20 asszony! (KÖZELEDŐ TŰZOLTÓZENEKAR)--
- 21 Hallod? (HIRTELEN) Ezeket is te hívtad?

- 1 (Jani: Nem! Ezeket a vendégek hívhatták vala-
2 melyik kocsmából vagy vendéglőből. Van
3 nálad ceruza?
4 Gábor: Van. Minek?
5 Jani: Add csak ide!
6 Gábor: Tessék.
7 Jani: Felírjuk a kasszára....
8 Gábor: Mit?
9 Jani: (IRJA .. TEHÁT KISSÉ TAGOITAN) Azt,
10 hogy: " M a r g i t h J á n o s é s
11 J á s z G á b o r r e n d e t c s i -
12 n á l t e z e n a s z e m é t d o m -
13 b o n " . Jól irányítottuk a dolgokat.
14 Igaz?
15 Gábor: Igaz.
(A TÁVOLBÓL HALLATSZÓ MULATOZÁS TETŐ-
FOKOT ÉR EL)
16 Jani: Hát akkor talán haza is mehetünk. Igaz?
17 Gábor: Igaz. Mehetünk haza....Jé, itt jön
18 Tihamér.
19 Tihamér: BEKÖZELIT) Hát ti? Hová mentek?
20 (SZÜNET VIZSGÁLÓDVA) Olyan furcsák
21 vagytok. Miért vagytok **olyan furesák?**
22 Gábor: (SÓHAJJAL) Ez a Tihamér nem ért semmit.
23 Jani: (TULSÓHAJTJA) Az égvilágon semmit sem
24 ért.

- 1 Gábor: Fogalma sincs róla, milyen jól irányított-
2 - tuk a dolgokat, igaz?
3 Jani: Igaz.
4 Gábor: És hogy a mi érdemünk, amiért ma éjszaka
5 nem történt egyetlenegy disznóság sem,
6 igaz?
7 Jani: Igaz. De hamarosan ő is megtudja, hogy
8 "Margith János és Jász Gábor rendet csi-
9 nált ezen a szemétdombon"!

(A KINTI ZENE, ÉNEKLÉS , KIABÁLÁS ÉS
UJJONGÁS FELERŐSÖLIK, MAJD ALCSITUL,
KÖZBEN -- LEJELENTÉS)

vége

[Egy szentelen elutazó drámaja]

Szereplők:

Tiny
Telesig

Szín: borús, az utcánál nagy-
városi zajok rémüldöznek be,
mélke - ~~széles~~ egy-egy ház-
göszelk ríóltós, amú egy
kínkörtörösköve a lépés-
közéből hullott ki.

Telesig:

(halogóan ríóltós, a hang-
ja elinte halálból, majd fo-
ratoson erősödi, minit-
ha egy nősi helyiségből
jönné)

Megtaláltam a kártyát! ~~Itt~~
~~van~~, ~~de~~ van!

Tiny:

No, mine! Hol volt?

Telesig:

Itt volt a metrónál. Nem
tudom, de valószínű, in-
tár, hogy itt kell lennie.
Még kellett volna néztem
háromszor.

Tiny:

Hol van, ~~egy~~ ~~de~~ ~~most~~ ~~ide~~,
~~ide~~ ~~hadd~~ ~~nézzem~~!

Telesig:

Ne, még se! Bevégye
előbb ~~meg~~ ~~parabon~~, hogy ha-
as. utóán.

Tiny:

Ugyan! Most megint ker-

2) deid. Mõn eppae eligvur
eluo uotoree loogy ~~hög~~
elone neu levdilink megi ~~hög~~
~~hög~~ ~~hög~~ ~~hög~~ semmit.

Teleség:

~~Delid~~, enidriid, odyoe li rooy-
toloe. ~~or agit~~. Odyoe,
~~mint~~ mint egg mese.

Ting:

Nem igor! Er nem mese.
Mi moo de lltóae eluta-
zunr. Mo de lltóae. Er-
tid?!

Teleség:

Igen, igen. De tolóae elin-
te megis tudnunk kelle-
me, loogy...

Ting:

(idegesen rörlövög) Nem, nem
kell semmi t^{sem} tudnunk. El-
megjünr, ment el odomnd
menri. ~~Es odod majd miye-~~

den tetvemi fog,
ott majd megállnr.

~~Es odod majd, odod
majd minden tetvemi fog
megállnr. De, loogy hol,
ort elone nem tudhatjuk.~~

Teleség:

(~~énimel~~, ~~mint~~ a fegyit agi-
táló.) Tízegly ide! Hivem,
ha tudjuk, loogy hova
odomnd menni, orkor is
vólort tudunk o. kü löntö-
rö ütvo uo o r rö ~~ül~~. Nid-
osor, példóel...

Ting:

Nem, nérel semmit. Enf meg
odomnd ro lo o l u l u i. Enf meg
den rö tött sigtöl En e-
zent ut rooe!

Teleség:

3 De hát, hiszen én is!
Csak ottol felel, hogy ~~szó~~
~~szó~~ cátkodand elindulni...
... orragyom mellet.

Tiny:

Nem érdekel, hogy mellet,
nagy nem mellet. En
egy okosok, és eddig te
is egy okosok.

Teleség:

Igen, igen, de...

Tiny:

(idegesen körbepöng) Adol ide
a tértől. Hogy a ker-
dező idegesíteni.

Teleség:

Hó, ahogy okosok. Att
a tértől. (Az okosok téri,
his puffogás kólkotvít,
mójd a kopor zírreése)
Csak ott tudósok mint a-
zel aron a tértől o-
lyan so lóg.

Tiny:

(hisz mint, kopor zírreése kólkotvít)
(kedőtől) ~~szó~~ ~~szó~~
Tízely csak ide. Nem oda-
ról én veledredni, csak
tudod, milyem honosok fel-
idegesíteni magyom. Tudod;
én már hisz szó kólkotvít
is veledredni mint a-
térítet. Attól egy exi-
mó. Hisz kólkotvít kólkotvít
és én magyom utóltom
ott lenni, és mindeztíp-
per el okosok jönni.
Es amiről a tértől

Tiny:

(7)

Ind meg most, ment u-
tóna egy-rit dolgozt
be is kell pótolni.

Telesig:

(holton) Mondanom kell
valamit...

Tiny:

(döbbenet) Mit?

Telesig:

Flintelen, rövid, olyan se-
bér kezd lenni... Ennek
a kedve a megismerés...
és minden, csodagy...

Tiny:

(közvetlen) Holpass! Nekem,
csodagy ort mind mond-
ni, hogy te kezdted meg-
bőni...

Telesig:

(vissze szótva) Ne, jöj
dshogy!

Tiny:

Hohó! Köszönettel
önökre van meg.

Telesig:

Miért ezt? Hiszen nem
tudjuk, hogy mihez vezet
tal meggyér.

Tiny:

Önökre van meg, és
meg valamilyen be is kell
pótolni.

Telesig:

Hiszen, lehetne olyan 5
önökre is meg.

Tiny:

Esztétikát van, utána el
kell ismerni.

Telesig:

Nem értem, kezdlek nem
érteni.

Tény:

(3) (idegesen) Nem is kell, hogy
intressz. Ezt óvatosan
ment lehet, hogy utána
rész.

Teleség:

(döbbenten) Héső? Mint
rész?

Tény:

(megtévesztően, óvatosan)
azt ment..., azt ment.
rész. No! Egyre nő a
rész.

Teleség:

(gúnyosan) Téli? Téli,
hogy rész lette már nem
nem elindulni?

Tény:

(omoltság) Hódoss! Nem
félte! Én nem félte!
(egy tönny puffanósa lellat
sír, mint orvostól vélet-
lenül leléteztél plát. egy
kormánytót orvostól nő
utána nővel sűrűt)

Teleség:

(döbbenten és hódoss) Ne,
ne így csúszdja.

Tény:

(redvesen, ^{rissi} hódoss) Gyere
ide, gyere ide koronám. ~~Itt~~
Tényleg minek jó ez? Kíváncsi
mi egyáltalán orvostól, ~~elmerre~~,
nem?

Teleség:

De. És most inkább
kell, és addig még be is
kell porolni, és még kell in-
ni a levelet...

Tiny:

3) látod, mennyi dolgom van
még!

Teljeség:

(mirecsomés, mint amikor
felől or ember a vérvöl)
Előbb inkább leporodok.

Tiny:

Így, ahogy mindig jobban
csor szesid.

Teljeség:

(lepkék hullatromok, majom
a hangja a mósik ro-
kóbb) Nem orvosi régi-
tani?

Tiny:

Teljeség, hogy összevannak régi-
ta, is azt nem orvosi.

Teljeség:

Dehogyan is. Gyere csor át!

Tiny:

Így, meggy. (hangja egy-
re erősít) Minél kevésbé
holmit, or a lényeg.

Teljeség:

Flintelen nem is tudom
mi a pontos most vá-
mamra.

Tiny:

Szómontra ne innen sem
mi.

Teljeség:

Hogy, hogy semmi?!

Tiny:

Ugy, hogy mi nem csor
or emberrel, hanem a
közvetlen is meg orvosi
rohadulni. ^{Minden fél, hívő tudod!}
~~(húspis) lát-~~
~~datod is mindentől!~~

Teljeség:
Tini:

Birtos vagy ebben? Mire?
... ..

Telesig:

(holhorwa) Te, el venetui r
meded monoboi volovait.

Ting:

~~Halldisat~~ (uiceseu) Ting-
leu, ho lgyeu!

~~Telesig:~~

atet lipreu er noyyou ro-
moly es most noyyou
hi-rivouorir helo leu.

Ting:

fo, noyyou romolyou fi-
gye led,

Telesig:

leu fogir megkonogudai,
igend meg elove.

Ting:

(his ruinet utou, singetue
mondjo-) fo igeneu, vad
mondjod!

Telesig:

Tudod, hogy iu egyen
egyitlortoum egy idos no-
romannal. egy ~~no~~ noyyou
elhangyolt lohoskou...

Ting:

(rosbevig) at mo' mesil-
ad.

Telesig:

(nygomalyou noyyou folytoja)
...es rettenteseu zovont ~~at~~ ar
oregul az' sor ocsra ~~okoz~~ ^{holnyja} ~~okoz~~ auine
neu volt mi vig. Egyen
li'otoum egy ocsrosz, hogy
vigye el mindet. Neu kell
piur, vad vigye el! Es or-
toum or ocsros ~~mindet~~
vad or onot lu-ro-gatta,
~~ditguoboo~~ ~~si-negitte~~ es ort
mondto, hogy vad mo' a
retze' mo' rem kelleu.
Eu orrou fogtoum noyyou

12 eme gaudob leod.

Telvisig:

(maj dunn Megpobol to au el feffleui, uaeu
(sineu) dogo to au mago au boe, kogy
kilyesig or egeu, au egyitt
koto nothe el, kogy au-
gyier...

Teny:

(gyonsee, hadomea) Igeu,
egyitt koto nothe el, es
mind a letten el odomunt
meni. Igy uae, uem?

(gyonsee, hadomea) Igeu, es
~~orient meggyint, kogy jabol~~
~~kegye au simeu, kogy jabol~~
~~au go. Hoi uae igy~~
~~uae? (ditsigbueu)~~

Telvisig:

Igy, es kotord megis.

Teny:

Seeuu megis. ~~Hau wa-~~
~~trast~~. Menui kell, uics uae-
se.

Telvisig!

tolou orient uae es uae-
kue, uent so zui uent... wa uol so z-
mindent

Teny: sojnolok itt kogyui.

~~Hiclia~~ sojnolok sojnolok
~~sojnolok~~ itt kogyui.

Ne, dedes, ee uoedj, ilget.
Hivuu let ueriu ut meg uin-
denint.

Telvisig:

Igeu, igy uae.

Teny:

(rimelue) Igye, elhivud ert?!

Telvisig:

Igeu, elhivuu. Perue, kogy
elhivuu.

Teny:

Es ort is elhivud, kogy in
uuu wogyo r ocskos, es
soho uu is lelete r! El-
hivud, ugye?!

Telvisig:

Igen, elhivuu. Ort is elhi-
vuu. Hivobent elhivur, cor
ee sonobol fel, rimelr!

Teny:

(his vünet utou) ~~Hau~~ jol uae,
ort hivam
kötö el igy uae jol.

Tellesig:

Ting:

Hlot... , so meo godjunt, jo
Tegu, most meo herofit,
ment ~~soff~~ reus or i-
dour.

Tellesig: Hver is heðan
kirkulen, hogg most siggint magendal?

Ting:

~~Hlot~~ ~~Hlot is siggint~~
Er a te doguod!
~~Te er so meo godjunt~~

~~Tellesig: Hver is heðan kirkulen, hogg most siggint magendal?~~

~~soff~~ ~~soff~~ ~~soff~~ ~~soff~~ ~~soff~~
No. no ng. Eð meo meo
óllopo dunt oblesu, hogg
mit viriend, is so r ula-
no. no rjer be a leönand-
be. fo ?!

Ting:

~~soff~~ ~~soff~~ ~~soff~~ ~~soff~~ ~~soff~~
soff. Reuðken.

Tellesig:

Aror hlot... , eð meo is
feli me meo, ortou inget,
pullóu net, egy - lit wadng
egy - lit wadng, me meo ar
a. hanoó is rólul me hano,
me red egy öltöng, me meo
oro r a. so p hano, í rve-
net, ortou...

Ting:

Íllj, óllj, ar meo í gy
is me getig. Hver lebet
~~reusit~~ ~~soff~~ ~~soff~~ ~~soff~~ ~~soff~~

Tellesig:

~~Hlot~~ ~~Hlot~~ ~~Hlot~~ ~~Hlot~~ ~~Hlot~~
Hlot. Hlot. Hlot. Hlot. Hlot.

Ting:

Páldóel or ar öltöng meo

hell. merem.

Teljeség:

De or olyson vés, is tu-
dod midgen dno ga volt,
most meg or egy itt-
koregju r!

Tiny:

Nem, lev no. vikkigem elin-
meg or koregju tip or helyet fogl el.

Teljeség:

Art oronod mondom, hogy
egy see fogen r ~~valam~~
elegesobb helyre see en?

Tiny:

(mutter) Dehogyan. Grace
Kelly ~~degy~~ sonantio vel rero
estelye mo' mi is itt
levu r.

Teljeség:

(egyre jobb kedve a koregju)
Sajnos see lehet.
Hogy-hogy?

Tiny:

Teljeség:

lent ~~or el hell~~ ~~see en~~
~~see or~~ ~~to~~ nines estelyi me-
kore.

Tiny: Majd veint
vodomit!

or a. ~~legreseebb~~, ~~see r el kov-~~
~~estelyi~~ ~~melho el~~ ~~ell ofyore~~
jed, ~~miut~~ ~~mo'ssee r~~ ~~of by-~~
~~rebb~~ ~~estelyi~~ ~~melho.~~

Teljeség: (mutter)

Ho. hangos el oronor see en
Grace Kelly estelye, orkor
nem vodomit, koreen egy
váp esti melho r ell see en!

(mutter) ~~Mo'ssee en a lo'tal,~~
~~de see en see r el or meg~~
~~egy estelyi melho. esi r el to-~~
~~to'sotal, peme see r hangos~~
~~el oronor see en. Grace Kelly~~
~~estelye.~~

~~Teljeség:~~

(mutter) Sajnos, ^{pedig} ~~oda~~ ~~see r el~~ ~~see en~~.

¹⁶ Gyenir, ~~csinálj~~! folyos-
sur.

Teljesítg:

A madrógoda ~~ad~~ és
a. m. k. i. e. t.

Tiny:

Gyenis! (viccelődve olyan
rotundus a mozdja.)

Teljesítg:

Mi az a ut nem lehet meg-
elégdeve velle. Mondtam,
hogy a. k. i. e. t. és köld
m. k. i. e. t. v. e. t. ("is vicce-
lőde levele")

Tiny:

Bocskos! M. i. e. t. e. t. e. t.

Teljesítg:

A soprói e. t.

Tiny:

Hol vannak! Nem talál-
lom. ~~Itt~~

Teljesítg:

Ott, ott jobbra. Tölt.

Tiny:

A. k. i. e. t. E. k. i. e. t. e. t. e. t.

Teljesítg:

Hogy itt milyen felfor-
dulás van! (Részlet.)

Tiny:

Nem lesz! M. i. e. t. e. t.

Teljesítg:

(Részlet) Semmi majd!

E. k. i. e. t. e. t. e. t. e. t. e. t.

Tiny:

(viccelve) Hát persze, hogy
nem, 50 percinél van
m. k. i. e. t. e. t. e. t.

Teljesítg:

Hé! Itt van is k. i. e. t.

Tellesig:

Volsameid. Eulidwel, ka-
volgelott le hestier unioth
a wewot, o muel ^{oma} ^a uolla-
bodi rimudulorsno. Rellett wal-
no meunier?

Ting:

Pondou, jutolou- rimoudu-
lorsno.

Tellesig:

Hgor. Es utoro. seudi seu
hille el, hory ^a ~~hory~~ ^{egomnomiatt} ~~seu~~ ^{seu}
meunier.

Ting:

Hgu. (uiccedo due monaja,
miutho. orinet a horygo t
utoro rui) Elone megfontolt
woude hui, hory sbigol wolo
to voluo wolo seu ~~hille~~,
miuositte r.

Tellesig:

De legolob hobbet seu a-
rontor ~~ilysmine~~ ^{ilysmine} elipe lui hen-
nirer.

Ting:

(meutue) Er wolt a horynuri
hillole. De orint most seu
heshetier el.

Tellesig:

Hlost seu. Adol wot ide
ort a. Rit hory hory!

Ting:

Ereket hory. hory?

Tellesig:

Orel demitue le a hobbet.

Ting:

Aha! Es mit goadolor,
hi fozgo. hory hory ert o-
hory wot?

Tellesig:

Hi? Hlot sei!

Tiny:

Hödegyem, most nincs időm
túlszólalnom. 40 percen belül
vagyok!

Telesig:

Én sem túlszólalok.
Próbálj meg és így.

Tiny:

Na, próbálj meg.
(Mindre tőjű hangjaim
hatalmasak, hogy emlékeztet
mre)

Telesig:

Itt, or én oldok valamit
nem megy.

Tiny:

Nicst jobban megmond!

Telesig:

Így, ezt ~~az~~^{az} ~~én~~ ~~gyomrom~~
nem veseti!

Tiny:

Szólj meg, hogy egy ri-
csit hiányzik.

Telesig:

Nem tudom jobban
megmondni!

Tiny:

Őr egy pillanatra meg!
~~egy~~ egy kicsit. Most!
Kér!

Telesig:

(Ridzjja magot) Hú, or
nem ment könnyen.

Tiny:

Nem. De most meg kell
igémeztetnem.

Telesig:

Mit?

Tiny:

Ho. meg hi is fejtettem
valamit, nem ró az nála
jó?

Teleség:

(mevetve) jó, jó!

Tény:

30 percünk ~~is~~ van még.
Ezobotta levelet is meg kell
írnod!

Teleség:

Jaj, persze a levelet. De
írnod meg inkább te?!
(ert rékélve mondja.)

Tény:

De, ert miért kell! Tudod
lós!

(lypter hollotvond a fe-
leség odamegy a másik ro-
kóhoz. A tény monod és
ismen levelet, horra. euel-
tebb ^{hisz véletlenül} hangos.)

Siers! ~~olyan~~ ^{Nagyon} holdog va-
gyok. Már egy félóra
van monodunk itt. ~~Amel~~
~~lő?~~ Elkerül inni?!

Teleség

(hangos. o. másik roka-
ból hollotvond!) Röptőn.
Nem megy olyan könny-
űen.

Tény:

Gyonsan, gyorsan! Még
20 percünk van. És oru-
tón utolsó. Tudod, hogy
olapjólóe vére midyee
megy dolgozot vireóhunk
most? De mindezt

meghívni. Igaz emőd van
no, hogy nem mehet.
Pontosan. Er or, (his,
vinnit) Mit gondolok, hogy
mikor esenélne most elind?
Számítás megtehető. Hogy
éllor a levéllel? Szias!

Teljeség:

(Köszönöm, nem lehet) Mind-
járt, nem tudom olyan
gyorsan...

Tény:

Nem tudod, olyan gyorsan!
Hogy-hogy nem tudod?!
Hát tudod! Milyen tudod.

Teljeség:

Ne röhögj elhőszakadás,
egy végkép nem megy.

Tény:

Jegyzet van. Ne homogén,
de szinte már nem is vo-
gyok itt. Már a vonatban
ülök! ~~(Hát végkép elmentem)~~
~~de, nem is tudom, hogy~~
~~és szinte nem is~~ ~~éppen ahogy~~
~~megfigyeltem is~~ ~~mit~~ ~~ahogy~~
~~felvételün is~~ ~~egy hét~~
~~jobban~~ ~~ment~~ ~~ment~~ ~~ment~~
~~megpróbáltam is!~~ ~~Itt még~~
~~fogant megpróbálni!~~ ~~Futott~~
~~te is?!~~ ~~Holled? (his vinnit)~~
No, mi or, miért nem
felel? ^{de esor} (his vinnit) 13 per-
cint van, ~~már esor!~~

(his művet) Hobbol? (vinte onditva) Hobbol egyáltalán amit mondok? (ismét művet) Mond, itt egy? (hal-
bottir, ahogy felugrik és átmege a másik roba-
ka. Hozza. ismét a varatt
erősség) Mit csinál?

Teleség:

(vintelen hozza) Semmit.
Nálkód, semmit.

Tiny:

(döbbenten) Még nem írtad
meg a levelet?

Teleség:

Nem.

Tiny:

Megönnitél, pont most ker-
döl megint, amikor már
or...

Teleség:

(magyarul ingemillan körlevél)
Igen, lehet, hogy megönnit-
tem.

Tiny:

Hogy lehet ez így! Most
amikor már ^{csat} 5 percint.

Teleség:

(körlevél; vinte ondit) Hobbol-
gass! Ne mond tovább!

Tiny:

Mi or, hogy ne mondjam.
Hát nem írtad, hogy,
mennyit kell, mennyit
mennyit kell!

Teleség:

Nem írtad! ^(halrabban) ~~Hát nem~~
Nem tudok most elmondani.
~~hobbol elmondani.~~

Tény:

Teleség:

24 (vintu segélyre néni) Ne!

... hogy most nem li vad tovább, és most vissza kell fordulnunk, és majd a röszkéről odalokunk a hirtos elutazunk. Emlékre, hogy ezt mondtad? Mond?

Tény:

Teleség:

(holtra) Szen?

(még mindig megjelenik a hiadva) és te mondtad nekem, hogy győze! Te! (hihetlen elhullgat, női elhunyt elotti esend)

Tény:

Teleség:

(holtra) Szened van.

(még mindig megjelenik idegesen, de most nem hiadva) faj, mit kitér. Nem odavon én ezt, de ahogy hallottam a szívet mondtad a női a valóban... hogy érdelem..., vónal nem li vad tovább és ezt meg kellett mondanom. Miből volt megmondanom..., és nem tudok most imádkozni... Képlek meggyőz.

Tény:

(vintelenül) jobb, hogy megmondod, nem koragyom, jobb, hogy most

25 monatod meg.

Telesig:

(meg mindig idegesen) Es
mi lesz most, mi t fogunk
csinálni?! (dühösen) Ne ha-
nagudj! Hívd meg a hona-
gudj nőre!

Teng:

Nem honogorom.

Telesig:

(mennyredekve) Mened, nem
mondtad meg el mindent?

Teng:

Nem, ott láttam, nem.

Telesig:

Dehát, dehát ez ott je-
lent, hogy mi még elu-
toroktunk a szegyet?

Teng:

A honor? ^{Biztosan hiszitek?}
~~Amellett...~~

Telesig:

Igen. (ho háborogtunk)

Igen!

Teng:

A honor ~~az~~ még eltorok-
tunk. <sup>(Hát honor van, hisz hiszünk in-
magunkat kintok.)</sup> ~~hiszünk~~ ^{hiszünk}
eltorunk. ^{Es me fel!} A rövet kerö
edro domus d. ^{hiszünk} side-
ni mi fog.

(Nem)